

༄། རྩེ་གུང་ཐང་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་པར་ཕྱིན་ བཞུགས་སོ།

མཛད་པ་ལོ། རྩེ་གུང་ཐང་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

Paldan Drepung Gomang Library

མི་ལ་འབྲེག་འཕྲིན་ལྷན་ཁག་གི་ལོ་ལྟུང་།

[༠༩༠]

མཚན་བྱང་།

འབྲེག་དབྱངས་སྒྲ་མ་མཚོག་གི་པར་ཕྱིན་མཐའ་དབྱེད་དིན་ཆེན་ཆོན་མེ་དང་

རྗེ་དེ་པོ་མཚན་ཅན་གྱི་མཚན་འབྲེལ་གཉིས་གྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་

བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་འབྱུག་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ།

མཛད་པ་ལོ། རྗེ་གུང་མར་མོ་མོས་བྱ་མཚོ།

འབྲེག་སྐྱེད་སྒྲ་མོ་མར་མོག་རྒྱལ་གཉིས་ལག་རྩ་མཛོད་ནས་འབྲེམ་སྒྲེལ་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་རྒྱ་བཞི་པར།

པལ་ལེན་བྱ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དཔར་གཞི་བྱ་གནས། འབྲེག་སྐྱེད་སྒྲ་མོ་མར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

འབྲེལ་དཔེ་མཛོད་གནས། སྤེལ་ཆར་ལྷན་ཁག་གི་

དཔེ་འདི་དཔར་གཞི་དེ་བདག་དཔང་འབྲེག་སྐྱེད་སྒྲ་མོ་མར་དཔེ་མཛོད་ཁང་དཔེ་མཛོད་པ་མཚོག་མཚན་

མེད་པར་གསལ་བྱེད་དཔར་བྱེད་མཚན་གྱི་མཚན་

དཀར་ཆག

༡། །འཇམ་དབྱངས་ལྷ་མ་མཆོག་གི་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱད་རིན་ཆེན་
ཚྲོན་མེད་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་འཕྱག་རྒྱུ་གས་
ལས་སྐབས་དང་ཁོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཚོད་བརྗོད།	1
ཤིང་རྟེན་སྟོན་འབྱེད།	2
སྦྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག།	40
བྱམས་གཞུང་།	50
ཉན་ཐོས་ཞི་ཆོལ་མ།	65
གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྣམ་བཞག།	71
མཁྱེན་གསུམ་ཚོད་སྟོང་།	96
མུང་འདས་གྱི་རྣམ་བཞག།	97
དངོས་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་འཁོར།	106
དབྱུ་མ་བའི་ཆོས་འཁོར།	122
ཡང་དག་མཐའ།	142
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།	169
བཀའ་བསྟན་བཅོས།	173

ཤེར་བྱིན་ཡར་བྱིན།.....	185
སེམས་བསྐྱེད།.....	192
གདམས་ངག 216	
བདེན་གཉིས།.....	218
བདེན་བཞི།.....	235
སྐྱབས་གསུམ།.....	247
སྐྱན་ལ།.....	266
མངོན་ཤེས།.....	271
སྒྱུར་ལམ།.....	278
གཟུང་འཛིན་རྟོག.....	289
བྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བསྟན་པ།.....	297
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས།.....	298
སྒོང་གཉེན།.....	315
དགོངས་ལྗེ་དགོངས།.....	319
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ།.....	323
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།.....	326
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་སྐྱར་བསྟན་པ།.....	328
བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་སྐྱབ།.....	329
སྐྱར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འཇུག་སྐྱབ།.....	342
ཆོགས་སྐྱབ་སྐྱར་བསྟན་པ།.....	345
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བཤད་པ།.....	354
སའི་ཆོགས་བཤད་པ།.....	354
གཉེན་པོའི་ཆོགས་བཤད་པ།.....	363

ངེས་འབྱུང་སྐབ་པ།	364
------------------------	-----

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ནོར་བུའི་འཕྲེང་
མཛེས་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་
སྐལ་བཟང་འབྱུག་རོགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ལམ་ཤེས་བཤད་པ།	367
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།	380
རང་རྒྱལ་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།	383
ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཤད་པ།	385
ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་བྱེད་པ།	391
མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	393
བསྐྱོ་བ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	401
སྐབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	405

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ནོར་བུའི་འཕྲེང་
མཛེས་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་
སྐལ་བཟང་འབྱུག་རོགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཉེ་རང་གི་རྒྱ་མཚན་སོགས་ལ་དབྱད་པ།	410
གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།	422
སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།	425

མཐོང་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	427
སློབ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ།	429

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ནོར་བུའི་འཕྲུང་
མཛེས་ལས་སྐབས་བཞི་བའི་དཀའ་གནས་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་
སྐལ་བཟང་འཕྲུག་རོགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྟོམ།	432
སྦྱོར་བའི་སྟོན།	458
སྦྱོར་བ།	460
སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན།	462
སྦྱོར་བའི་སྟོན།	466
སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།	469
ཐར་པ་ཆ་མཐུན།	480
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན།	484
བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས།	489
སློབ་ལམ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས།	495

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་གཞུང་ཆ་རྒྱན་
སྐབས་ལྔ་བའི་དཀའ་གནས་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་
འཕྲུག་རོགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར།	507
མཐོང་ཅེ་འེ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ།	512
འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ།	517
སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར།	528
སྒྱུར་འཕྲུག་ལ་དབྱེད་པ།	536
བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར།	539
བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ།	540

༡༡། །འཇམ་དབྱངས་ལྷ་མ་མཆོག་གི་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དབྱེད་རིན་ཆེན་
 རྒྱན་མེད་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་འཕྲུག་རྟོགས་
 ལས་སྐབས་བྱུག་པ་དང་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བདུན་པ།	547
----------------------------	-----

༡༡། །འཇམ་དབྱངས་ལྷ་མ་མཆོག་གི་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དབྱེད་རིན་ཆེན་
 རྒྱན་མེད་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་འཕྲུག་རྟོགས་
 ལས་སྐབས་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཆོམས་སྒྱུར།	555
འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྱ།	557
རོ་བོ་ཉིད་སྒྱ།	567
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྱ།	571

ནམ་ཐར་བརྒྱད།	578
ལོངས་སྤྱ།	584
སྤྱལ་སྤྱ།	598
འཕྲིན་ལས།	611
མཇུག་བྱང་།	621
པར་བྱང་སྒོ་མེད་ཆོག་	623

༡༡། །འཇམ་དབྱངས་ལྷ་མ་མཚན་གྱི་ཕར་བྱིན་མཐའ་
 དབྱེད་རིན་ཆེན་སྒྲིན་མེད་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་
 བ་སྐལ་བཟང་འཇུག་རོགས་ལས་སྐབས་དང་བོ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།

མཚན་བརྗོད།

༡༡། །འོད་སྟོང་བདག་པོ་ཐུབ་བསྟན་ཤར་རིམ་ཅེར། །འཕགས་ཏེ་སྐུ་
 བཞིའི་ཡུམ་དོན་མ་ལུས་པ། །གཅིག་ཅར་གསལ་མཛད་ཡོངས་འཛིན་ཚོགས་
 རྣམས་ལ། །སློབ་གསུམ་གྲས་པས་དུས་ཀུན་སྟོང་ནས་འདུད། །ལྷ་བའི་ཆེས་ཁ་སྤ་
 བའི་དུས་ནས་ཀྱང་། །ཀུ་མུད་ཚོགས་རྣམས་ཆེས་ཆེར་བཞད་པ་དང་། །ལྷན་
 ཅིག་ཚུ་སྟེའི་སྟོང་ལ་ཐུན་པ་ནི། །སྟེར་མཛད་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བས་ཤིས་པ་
 སྟོལ། །མགོན་དེའི་གསུང་མཚན་རྒྱལ་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ། །མཛེས་བྱེད་རྒྱན་
 སོགས་ལེགས་པར་བཞད་པའི་སྟེས། །བསྐྱར་ཏེ་ཞིང་འདྲིའི་འགོ་བའི་མིག་
 འབྱེད་པ། །རྒྱལ་ཚབ་མི་པམ་མགོན་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་
 ཡབ་གཅིག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །སྤྱོད་པ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱབས་གཅིག་ཚངས་
 སྐུ་མ། །ཡབ་ཡུམ་བྱུང་གིས་ཟབ་གསལ་སྣང་བ་དང་། །དཀའ་གནད་མཐུད་

པ་གྲོལ་བའི་ངག་ཀྱང་སྒྲུལ། །ཡུམ་དོན་གསལ་མཛད་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་
དང་། །འཕགས་སེང་གཉིས་སོགས་འཕགས་ཡུལ་འགྲེལ་མཛད་ཀྱན། །གངས་
ལྗོངས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་རབ་སྒྲེལ་བའི། །འཕགས་བོད་མཁས་དབང་མ་ལུས་
ཕྱག་གི་ཡུལ། །རྒྱལ་ཀྱན་མཁུན་རབ་གཅིག་བསྐྱས་འཇམ་པའི་དབྱངས། །རྒྱལ་
སྐས་གཞོན་ལྷུང་ཚུལ་གྱིས་གངས་ལྗོངས་འདིར། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཉི་ལྟར་
གསལ་མཛད་པ། །རྒྱལ་བ་སློབ་བཟང་གྲགས་པར་སྤྱིང་ནས་འདུད། །མགོན་
དེའི་རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། །དགེ་ལུན་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་
མཁས་གྲུབ་རྩེ། །ལ་སོགས་སློབ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་གདུགས་དཀར་བོ། །རྣམ་
དཔྱོད་དཔུང་བས་འདེགས་མཁས་རྣམས་ལ་འདུད། །སློབ་བཟང་རྒྱལ་བ་གཉིས་
པའི་དགོངས་པའི་མཐིལ། །རྩི་བཞིན་འཆད་ལ་དཔེ་སྒྲ་རང་ཉིད་ལས། །རྟེན་
མིན་ཀྱན་མཁུན་བཞད་པའི་རྡོ་རྩེ་དང་། །དྲི་བི་སྒྲ་མ་རྣམ་གཉིས་དུས་ཀྱན་
མཆོད། །སྒྲ་མ་ལྟ་ལ་ཡུན་རིང་གསོལ་བཏབ་མཐུས། །དེ་དག་གཞུང་གི་གནད་
དོན་སྣང་ཅིའི་བཅུད། །ཁྱེད་ཟད་རྟེན་འདི་ཐར་འདོད་བྱང་བའི་ཆོགས། །ཅི་
དགར་ལོལ་བའི་རྟེན་དུ་སློབ་བར་བྱ། །

ཤིང་རྩི་སྒྲུལ་འབྱེད།

དེ་ཡང་དང་བོར་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་ཐེག་དམན་ལྟར་ན། །རྒྱལ་
བོ་རབ་གསལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་
སོགས་ལྟར་ལ། ཐེག་ཆེན་ལྷགས་ལ་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པས་སྤྱིང་རྩེ་
པད་དཀར་ལྟར་སྟོན་པ་འདི་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཆོད་རུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྤྱིང་བོའི་དུང་དུ་སྟོན་ལམ་ལྟ་བུ་བཏབ་སྟེ་དང་

བོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ། ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་བས་རྒྱན་ལན་བསལ་
 པའི་མདོ་ལྟར་དཔུལ་བའི་ཤིང་རྟེན་འདེན་པའི་བྱད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་སྒྲོགས་
 ལ་དམིགས་པའི་སྤྲིང་རྗེའི་རྒྱན་གྱིས་སྒྲོན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཤི་འཕྲོས་ནས་
 ལྟར་སྐྱེས་པར་འདོད་ལ། བསྐྱེད་པར་བཟང་ལས། ང་ནི་སྒྲོན་ཆོ་དམན་པར་གྱུར་
 བའི་ཆོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལུང་སྒྲན་གྱི་གཞི་ལས། ང་ནི་རྩ་མཁན་གྱུར་པ་
 བ། །སངས་རྒྱས་ཤྲུག་སྤྱབ་མཐོང་ནས། བྱང་ཆུབ་སྤྱི་ལོག་མར་ངས། །མར་
 དང་ཏིལ་མར་གྱིས་མཆོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རྩ་མཁན་གྱི་བྱ་སྤྱང་བྱེད་དུ་གྱུར་
 པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཤྲུག་སྤྱབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཆུ་འཇམ་པོས་སྐྱུས་དང་མར་གྱིས་
 སྐྱ་མཉེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱེད་སྐྱེ་ཅི་འདྲ་དང་། །སོགས་
 གྱིས་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་དུ་དེ་ནས་གངས་མེད་
 གསུམ་གྱི་ཆོགས་བསགས་པའི་འགོ་བཅའ་ཞེས་འགྲེལ་དགོས་ཏེ། མཛོད་
 ལས། དང་པོ་ཤྲུག་སྤྱབ་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ལུང་ལས། སངས་རྒྱས་ཤྲུག་སྤྱབ་
 པ་ནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཐེག་ཆེན་དང་པར་སྤྱན་རང་ལུགས་མིན་ཏེ།
 བྱ་སྒྲོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱེ་སྒྲོན་བཞིན་དུ་བཤད་ན།
 །ཞེས་པ་ནས། གཞོན་ཏུ་བཙོན་འགྲུས་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་སྤྱང་པོ་ཆེན་པོ་འདིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ལ་བསྐྱེད་བཀྱར་ཞིང་དགེ་
 བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཅའས་ནས་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གཅིག་དུ་ཆོགས་
 བསགས་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། པར་སྤྱན་རང་
 ལུགས་ལ་ཐེག་བསྐྱེད་ལས། བཟང་དང་སྒྲོན་པའི་སྒྲོབས་ཅན་དང་། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་བཞི་ལྟན་གྱི་སྐབས་བཞི་བ་ནས་བཤད་པའི་ཐར་ཆ་རྒྱད་
 ལ་སྐྱེས་པ་ནས་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་རྩ་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 བསྐྱེད་འགྱུར་དཀར་ཆག་འོར་བུའི་ཕྱིང་བ་ལས། གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 རང་རྒྱུད་ལ་ནམ་སྐྱེས་པ་ནས་གངས་མེད་ཀྱི་འགོ་རྩ་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་ས་གསེར་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་གཅིག་ཅན་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔུལ་བའི་ཤིང་རྩ་
འབྲེན་པའི་ཀྱང་དེས་རང་གཅིག་སྤུས་འབྲེན་པར་བྱེད་དོ་བྱས་པས་འཇུག་
སེམས་ཀྱང་བསྐྱེད་དམ་དཔུང། འོ་ན་འདིར་ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་བ་ལྟར་ན་ཞེས་
པ་ཅི་ཞེ་ན། འདུལ་བའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། དང་བོར་ཐེག་པ་གོང་འོག་སྤྱན་
མོང་དུ་ཞེས་པ་ལྟར། འོག་མས་དཔུལ་བའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་
ལས་སྐྱེས་པར་མི་འདོད་ལ། གོང་མས་སྐྱེས་པར་འདོད་པ་སོགས་གོང་འོག་
གི་བྱེད་པར་མང་བོ་ཞིག་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་བྱེད་
སྤྱང་བྱེད་གྱིས་སྤུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཆིལ་ལྷམ་སོགས་སྤུལ་བར་གསུངས་པ་
མཆིམས་མཛོད་དུ་མི་འཐད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་
མཛོད་འགྲེལ་གསུམ་བྱངས་ནས་ཚུ་འཇམ་པོ་དང་སྐྱ་མཉེས་ལས་ལྷམ་སོགས་
མ་གསུངས་པས་དཔུང། བྱངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་བསགས་ཚུལ་ནི། རྒྱན་
སྤྱང་ལས། བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པ་དང་བོས་ཆོགས་གྱི་ས་ནས་བཅམས་ཏེ་ས་
དང་བོའི་བར་དུ་རྫོགས་པར་འཇུག་རོ། །གཉིས་པས་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ནས་
བབྱང་སྟེ་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འོ། །ཡང་བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པ་གསུམ་པས་
ནི་ས་མི་གཡོ་བ་ནས་བབྱང་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
ལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཆོགས་གྱི་ས་ཀུན་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་
ལ་བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པ་གཅིག་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་དུ་མོས་པ་
སྟོབ་པའི་ས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ན་བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པ་གཉིས་འདའ་བར་
བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་ཆོས་གྱི་སྟོན་གྱི་བར་ལ་སོ་སོར་བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པ་གསུམ་
གསུམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་ཞེས་བྱངས་མེད་
སོ་གསུམ་གསུངས་པ་ལྟ་མའི་ནང་དུ་འདུ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། བསྐྱལ་བ་

གངས་མེད་པ་བདུན་དང་། དུལ་ལྷའི་སྡེ་བ་ཐ་དད་ལྷག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས།
 གངས་མེད་བཅུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དེར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས།
 བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་ནི་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉིན་མཚན་དང་ཟླ་བ་དང་ཟླ་བ་བྱེད་དུ་བགང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 དུས་དཔག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གངས་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་
 དག་གིས་བགང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བགང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་གངས་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་
 པ་སྡེ་མ་ཤོས་གྱིས་ནི་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་
 འཕྱོག་པར་འགྱུར་རོ། །བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་བྱི་མ་ཤོས་གྱིས་ནི་གསུམ་ཁོ་
 གས་འཕྱོག་གི་ལྷག་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་མཆིམས་མཛོད་ལས་
 དེས་ན་མདོ་དག་ལས་གངས་མེད་མང་བོས་བྱང་ཆུབ་འཕྱོག་པར་གསུངས་པ་
 ནི་གངས་མེད་སྡེ་མའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། གངས་མེད་
 གསུམ་གྱིས་འཕྱོག་པར་གསུངས་པ་ནི་གངས་མེད་བྱི་མའི་དབང་དུ་མཛོད་
 གས་གསུངས་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་མ་ལྟར་ན་བསྐྱལ་
 ཆེན་གཅིག་ལའང་གངས་མེད་ཀྱི་མིང་ཐོབ་ལ་བྱི་མ་ནི་གངས་གནས་དུག་
 ཅུར་ཕྱིན་པའི་གངས་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་ལུགས་ལ་སྟོན་པ་དང་
 རྒྱད་གཅིག་པའི་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དེ་དཔྱལ་བའི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས།
 ལྷག་བསམ་སྙིང་སྟོབས་མཆོག་གི་རྒྱལ་སྲས་ཐོག་མའི་དུས་ནས་ཀྱང་། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཐེག་ཆེན་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་
 པ་ལྟར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་དང་རྒྱལ་སྲས་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་སྤུན་
 མོང་མ་ཡིན་པས་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཆོགས་ལམ་མ་ཐོབ་སྟེ། དེས་
 འདོད་པའི་རྒྱལ་སྲས་ཡིན་མིན་ཁོ་རང་གིས་རྒྱལ་སྲས་སུ་འདོད་མི་འདོད་

དང་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཁོ་རང་གིས་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཁས་
ལེན་ལ་སོང་བས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དེས་འདོད་པའི་ལམ་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའམ། ཡང་ན། དང་བོར་དབྱལ་བའི་རྟོན་ལ་སྟོན་སེམས་དང་།
ཞེས་སོགས་ཐེག་ཆེན་སྤུན་མོང་བ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་གནས་ཆོད་ལ་སྡེ་
མ་ལྟར་བམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་དུ་གྱུར་ཆེ་ལམ་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་དང་། སྟོན་འཇུག་
གི་སེམས་གཅིག་ཆར་བསྐྱེད་པ་རྩི་རིན་པོ་ཆེས། སྟོན་མ་ལྟ་ཡིས་ཏེ་ཅང་
སྤགས་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཞེས་ཀྱང་ཆོག་གས་སྟུང་སྟེ། ལམ་རིམ་
སོགས་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐབས་དེ་གཙོ་བོར་གསུངས་དགོས་པས་སོ། །གང་
བདེ་བ་གཟུང་བར་བྱའོ། ཐེག་ཆེན་སྤུན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་ཡང་སེམས་
བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོང་རྩི་པ་དང་དཀར་ནས་བཤད་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་དེ་ལམ་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་ཐག་པར་འདོད་པ་ཐེག་ཆེན་སྤུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་དང་། རིན་ལན་བསལ་པའི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་དེ་ལམ་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་
མ་ཐག་པར་འདོད་པ་སྤུན་མོང་བར་འཇོག་པས་དེ་གཉིས་ཀར་དབྱ་སེམས་
གཉིས་འཇོག་ལ། ལྟ་བུ་ཕྱེ་ན་ཁ་རྒྱའི་དོགས་སྟོང་ལྟར་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟོམ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱིས་འཇོག་པར་རྩི་བརྟུ་ས་རས་
གསུངས་པར་མཁན་ཆེན་ངག་གི་དབང་བོས་གསུངས་སོ། །སྡེ་མ་ཆོས་འབྱུང་
སོགས་མང་བོ་དང་མཐུན་ལ། ཕྱི་མ་ཆོག་གསལ་ལས། ལྷགས་འདི་སྤུན་མོང་
མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའོ། །དབྱ་མའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། རྟོན་
པ་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྤྲུལ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བཟང་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་
བསྐྱེད་པ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་དང་དུང་མ་འོངས་པ་ན་དུ་མ་སྟོན་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་སྤྲུལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྤྲུལ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བཟང་ལྟར་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྤྲུལ་ཡང་བསྐྱེད་པ་འདིར་སངས་
རྒྱས་ཚུལ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་ནས་སྤྲུལ་སེམས་བསྐྱེད་

ཚུལ་སྟོན་པའི་དོན་མིན་ཏེ། ཁྱིའི་དབང་བཟུངས་པའི་ཟིན་བྲིས་ལས།
 བྱེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་འདུག་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པ་མང་བོ་འདས་
 པའི་རྗེས་སུ་ཚུལ་བ་དབང་བོའི་ཏོག་དུ་བྱོན་པར་དྲིན་ལན་བསམ་པའི་མདོ་
 ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ལས།
 དེའི་སྟོན་དུ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསམགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་བར་སྐབས་
 སུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་དཔུལ་བའི་ཤིང་རྟེན་འདྲེན་པའི་ཁྱད་དུ་འཁྱུངས་
 པ་ཡིན་ཞིང་དེ་སེམས་བསྐྱེད་མ་སྐྱེས་གོང་དུ་ཡང་བདེ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 འབྲས་མན་ངག་བདུན་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ཡན་ཆད་སྟོན་བདེ་འགོའི་རྟེན་
 ལ་སྐྱེས་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཁྱད་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་འབྲས་མན་
 ངག་བདུན་པོ་གང་སྐྱེས་ནའང་བདེ་འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནལ། རིགས་དུག་
 ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནས་འཛོག་ཀྱང་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཛོག་
 ཅེས་གསུངས་པས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལ་བྱང་སེམས་ཤིག་གིས་ངན་
 འགོའི་ལུས་སྤངས་པ་དང་སྤྱན་མོང་བ་ལྟར་ན། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྐྱེས་
 པ་ཞིག་གིས་ངན་འགོའི་ལུས་སྤངས་པ་ཡིན་པས། ངན་འགོའི་ལུས་རྟེན་ཅན་
 ཡིན་ཀྱང་ངན་འགོའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སེམས་ལ་མི་གཞོད་པས་ངན་འགོ་བ་
 མིན་ནོ། །འོ་ན་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དང་བོར་ངན་འགོ་བ་གང་ཞིག་ཕྱིས་བདེ་
 འགོ་བར་སྐྱར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ངན་འགོའི་རྟེན་ལ་མར་ཤེས་
 སོགས་གསར་སྐྱེས་ལ་དགོངས་སོ། །ཁྱིའི་ཆེན་པའི་ཟིན་བྲིས་ལས། རབ་དང་
 སུལ་དང་གཙོ་བོ་དང་གྱ་ལོ་མ་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ ཅེས་གསུངས་པས་ཟབ་
 མོ་སྟོང་བ་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ནས་བསྟན་པས་
 མདོ་སྟེ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བོད་སྐད་མས་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་འབྲེད་བཞི་ལ་གང་ཟག་མི་འཛོག་པར་

རྟེན་འབྲེལ་རྩོམ་འཕྲོར་གསུངས་ལ་འགའ་ཞིག་གང་ཟག་ཁོ་ན་འདོག་པ་ལྟ་
བུར་གསུངས་ཀྱང་། མཐའ་དབྱེད་ལས། བསྟན་བཅས་དང་གང་ཟག་གཉིས་
བཞག་པ་གསེར་སྤང་ལས། འདིའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅས་ལ་
ཡང་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། ཞེས་དང་། དེ་ཡང་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་ལྷ་སྐུ་གྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་འོ། །རང་གཞན་གྱི་ཕྱི་བ་
དངོས་སྐྱབ་བ་ནམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་པའི་བདེན་དངོས་སྦྱིར་འགོག་པ་རྩ་
ཤེས་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གོམས་པ་ལས་མུང་འདས་སྐོབ་
པར་སྐྱབ་པ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་དང་། དེ་ལས་ནམ་མཁུན་སྐོབ་པར་སྐྱབ་པ་
རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ལ་རང་སྤེའི་བདེན་དངོས་བྱེ་བྲག་
རྩ་འགོག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བདེན་དངོས་སྐྱབ་བྱེད་ཆེག་དོན་བཅུ་དུག་
ནི་གཞན་ཕྱི་དག་གིས་དབྱ་མ་བ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་མི་
འཐད་དེ། ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ལ་ཐེ་
ཆོམ་བ་བ་དང་། དགོས་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེ་ནམས་
ཡོད་པ་དང་། དངོས་སྐྱབ་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱབ་ངག་
གི་ཡན་ལག་ཡོད་པ་དང་། དོན་ལ་དབྱུང་པའི་རྟོག་གི་དང་དབྱུང་པའི་དོན་
གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། དེ་ལ་མི་མཐུན་པར་རྩོད་པ་དང་། དོན་དེ་བརྗོད་པ་
དང་། དེ་པ་རོལ་པོས་སུན་འབྲིན་པ་དང་། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་ཡོད་པ་
དང་། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ནམས་ཆེག་དོར་ཏེ་བསྟོན་པ་དང་། ལན་ནམས་ལྟག་
ཆོད་དུ་འཁྱུར་བ་དང་། ཁྱོད་སྟོལ་བས་ཆར་གཙོད་པའི་གནས་སུ་འཁྱུར་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་སྐྱབ་པ་ལ་པན་ཚུན་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་
འགོག་པ་ཞིབ་མོ་ནམ་འཐག་སྟེ། འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་དེའི་མཆན་འབྲེལ་དུ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཉ་པུ་སོགས་ཀྱིས་ཐ་སྟད་དུ་གྲུབ་པ་དངས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་ཆེག་
གསལ་དུ་མིང་ཅམ་ཡང་མ་སྟོས་པས་མ་བཟངས་སོ། །ག་ལས་འདིགས་མེད་

གཅིག་ལ་འདྲེན་པ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཡིན་ལོ། །བརྒྱད་སྟོང་
 འོན་པ་སྐྱོན་སྐྱོང་བ་གསུངས་པ་པོའི་ཉེན་དེའི་དབང་དུ་བྱ་བ་འཁོར་
 ཉེ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲིང་གཞིའི་དོན་བསྐྱུས་ལ། འཁོར་དེའི་ལས་སྐྱ་བྱ་བ་སྐྱོང་
 བྱའི་དངོས་པོ་བསྟོམ་པ་བཅུ་དང་། དེའི་ཡུལ་གྱི་རབ་དབྱེ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
 དང་དེ་ལ་སྟོང་ཚུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་མ་སོང་གི་ཉུགས་དང་། ལོག་པར་
 སྐྱོང་ན་གང་དུ་ལུང་བ་དང་། ལེགས་པར་སྐྱོང་པའི་པན་ཡོན་སྟེ་སོ་གཉིས་སྐྱ་
 བསྐྱུས་ཤིང་། བསྟོམ་པ་ནི་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་
 གཉིས་གང་རུང་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་ལ་བྱེད་སྟམ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་སྟོང་
 ཉིད་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུ་ལས། རྣམ་རྟོག་བཅུ་
 བོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་
 པའི་རིགས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཅུ་ས་བཅུའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་བཅུ་ལ་མི་བྱེད་དེ། མདོ་དེ་དག་གིས་བསྟན་པའི་ཐེག་
 ཆེན་སྐྱབ་པའི་པན་ཡོན་སྐྱབས་སེམས་དང་བོ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་
 གཅིག་སྟོམ་པའི་ཞེས་ཆོགས་ལམ་ནས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། སེམས་
 བསྐྱེད་སྐྱབས་དེ་དང་དེ་འདྲོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ཡུམ་
 དང་དོན་གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དག་ལྡན་ལས། འདི་བཅུའི་གཙོ་བོ་ས་
 བཅུའི་མཉམ་བཞག་ལ་སྐྱར་བ་གསེར་མེད་དུ་གསལ་ལོ། །རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་
 པ་བཅུའི་དང་བོ་ནི། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་
 བདགས་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པར་འདྲིན་པའམ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་ཡོད་
 པར་འདྲིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་གཞན་
 གཉིས་བདེན་མེད་དུ་འདྲིན་པའམ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་གིས་སྟོང་བ་མེད་པར་
 འདྲིན་པ་དང་། འདི་གཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བཞེན་ཚུལ་གང་ཟག་གི་
 བདག་གིས་སྟོང་བ་ཡོད་མེད་སོགས་སྐྱ་ཞེན་པས་ཡིན་ཉེ། རྟོ་བརྟན་གྱི་མདོ་

རྒྱན་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་ཡོད་པར་རྟོག་པའི་གཉིན་
པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་དར་
རྒྱུ་ལས། སྤང་བོ་མེད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་རྟག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡོད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ཀུན་བདག་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པར་འདྲིན་པའམ་གཟུང་འདྲིན་
རྣམས་ཐ་དད་དུ་འདྲིན་པ་དང་། བཞི་བ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་
གཞན་གཉིས་བདེན་མེད་དུ་འདྲིན་པའམ་གཉིས་སྟོང་གི་རང་བཞིན་མེད་
པར་འདྲིན་པ་དང་། ལྷ་བ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
གཉིས་སྟོག་པ་གཅིག་དུ་འདྲིན་པ་དང་། རྟག་པ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
འདྲིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་འདྲིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་དང་། བྱད་པར་དེ་ལྟར་འདྲིན་པ་
དང་། མིང་དེ་དོན་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདྲིན་པ་དང་། དོན་དེ་
མིང་གི་འཇུག་གཞིར་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་སྟེ་ཕྱི་མ་བཞི་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འདྲིན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕྱི་མ་བརྒྱད་ཆོས་ཀྱི་བདག་ལ་བརྟེན་ཚུལ་
ཡང་ཆོས་བདག་གི་བྱད་པར་ལ་བརྟེན་པས་ཡིན་གྱི་དམིགས་ལུལ་ཆོས་དང་
གང་ཟག་ལ་བརྟེན་པས་བཞག་ཟེར་བ་བྱངས་མེད་དོ། །འདིའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་
དྲུག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཕྱི་དོན་མེད་པ་གཉིས་བྱས་པས་རང་
ལུགས་ལ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ནས་བཤད་པའི་ཐེག་ཆེན་དང་། རང་རྒྱལ་
ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་དེ་དག་གི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རེ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་བཤད་
པའི་སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ལ་དེ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཁས་ལེན་ལ་སོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནས་བཤད་
པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་མ་ཐག་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་བདག་འདྲིན་སྤངས་མ་
ཐག་པ་སངས་རྒྱས་མིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ལ་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་
སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱི་རོལ་དོན་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་
མ་ཐག་པ་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པས་དེ་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་
ཡིན་མིན་དང་། དེ་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ན་ཡོད་མེད་
སོགས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ།
བྱང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་ལས། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་
དྲུག་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དངོས་སྤྲུ་དང་དེའི་གཞུང་ལས། མཚན་
ཉིད་གསུམ་དང་བདེན་གཉིས་བདེན་བཞིའི་བྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲིམ་བཞི་ལམ་ལྟ་སོགས་གང་ཡང་མ་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་དང་། དེས་
མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱུས་མ་བཤད་ན་སྟོ་སྐྱར་གྱི་མཐའ་མ་བཀག་
ཟེར་དགོས་པས་ཞིབ་ཆ་འདོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལྷ་མ་
གཉིས་གཞི་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོང་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་བསྟན་པའམ་རང་རང་
གི་ལྷགས་ཀྱི་དེ་བསྟན་པའི་དོན་དང་། ཕྱི་མ་ཡང་སེམས་ཙམ་ལྷགས་ཀྱི་སྟོ་
སྐྱར་གྱི་མཐའ་བཀག་ཀྱང་སྐྱིར་སྟོ་སྐྱར་གྱི་མཐའ་མ་བཀག་པ་དངོས་སྤྲུ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལྷགས་ཀྱི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་
དབྱུས་ཁས་ལེན་ཀྱང་སྐྱིར་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱུས་ཁས་མི་ལེན་
པ་བཞིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་འདོན་དགོས་པའི་དོན་ནོ། འདིའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
བཤད་པ་དབྱུས་མཐའ་བརྟེན་པས་གསེར་ཕྱིང་ལས་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་
པ་ཡང་རྩ་བའི་བྱངས་དབྱུས་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་བསྟུས་

མིན་ཏེ། གོང་དུ་སྔ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཞེས་པ་དོན་བསྟུས་ཡིན་པ་གོང་དུ་
དེའི་ལུགས་བཤད་པས་ཤེས་ལ། དེ་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་བའི་ཕྱིར། གསེར་
སྒྲིང་ལས། བྱམས་ཚོས་ལས་ལོགས་སུ་སྔོན་བཏོད་པ་མིན་ཞིང་ཞེས་གསུངས་
པ་ཡང་། ཡིག་ཆར། ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ལ་ཞེས་པ་ལྟར་ལ། ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་བྱམས་ཚོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལས་ལོགས་སུ་སྔོན་
བཏོད་པ་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སྔོན་འབྱེད་
མིན་ཟེར་བ་མིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་
རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ཞེས་པ་ལྟར་ཐོགས་མེད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་སྟབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་འབྲེལ་ཚུལ་ཐེག་
བསྟུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཡིན་ནོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་གསེར་སྒྲིང་ལས། རང་
རྒྱལ་མ་གསུངས་པ་སྐྱོང་གཞིའི་ཆོག་ཟིན་དང་། ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་སྐྱིར་
ཡིན་ཏེ། ཉོག་གི་འབར་བར། གཞན་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ལ་འབྲས། ཤོགས་
དང་། བྱང་སེམས་མང་བོ་ལེན་པ་མེད་པར་ཟག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བར་གསུངས་པས་ཀྱན་དགའ་བོ་ལས་གཞན་པའི་སྟོབ་པ་ཡོད་པའང་འབྱུབ་
བོ། སྐྱོང་གཞི་མཐུན་སྣང་གི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །འདིའི་གནོད་འཛོམས་ལ།
བུ་རྒྱུ་ལྷང་སྟེ་དྲི་སེ་ནའི་འབྱམ་གྱི་རྒྱུ་སྟེ། ཞེས་དང་། དེའི་ཚོས་འབྱུང་
ལས། སྟོན་གསུམ་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་འབྱམ་རྒྱུ་སྟེ། ནས། འདི་
དྲི་སེ་ནས་བྱས་ཟེར་ཡང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་དུ་རིགས་ཤིང་
འདི་དང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
དེ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། འོག་ཏུ་དཀར་ཆག་སྐབས་སྟོང་
ཕྲག་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་ཆེན་ནས་དྲི་སེ་ནས་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བའི་
ཡུམ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་བ་དང་ཉི་མེ་སྟོང་བ་དང་། མི་བརྒྱད་སྟོང་བ་རྣམས་
གྱི་གཞུང་འབྲེལ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་པ་བསྟུར་འཕྲོ་འདི་དྲི་སེ་ནས་བྱས་

ཟེར་བ་མང་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགོ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་
 དགོངས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པར་ཉི་མེད་གཞུང་འགོ་ལས་དངས་པའི་ཆོག་དེར་
 རི་ལྷ་བ་བཞེན་དུ་སྤངས་བའི་ཕྱིར་དང་། དབྱར་ཡང་། འདི་ཡི་གཞུང་འགོ་
 གཞོད་འཛུལ་བྱ་བར་འདོད། ཁེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་མི་འདྲ་བ་
 གཉིས་གསུངས་པས། ཉེ་ལྷོ་ལས། ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགོ་ཡིན་ཏེ་འཛུལ་
 བས། འདི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགོ་ཞེས་བཅོམ་རལ་དང་། ཆོས་རྒྱུ་
 མཁུན་པ་གསུངས་ཤིང་། སུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་འདྲ་སྤྱད་ཀྱིས་དེར་བཞེད་མོད་
 ཀྱི། འོན་ཀྱང་འབྱུང་འགོ་ཡིན་ཏེ་འཛུལ་དང་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགོ་
 གཞོད་འཛུལ་མ་ཕྱེད་སྤངས་རོ། ཞེས་གསུངས་པས། སུ་སྟོན་གྱིས་ཤིང་ཉི་
 ཤོད་ལྟུང་ལ་གཞོད་འཛུལ་གཉིས་གང་འཛོག་སོགས་དབྱེད་ལ། དབྱིག་
 གཉེན་འཛོག་པ་འདྲའོ། ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛུལ་སྟག་ལོས། སྟོབ་དཔོན་
 དཔའ་བོ་དང་། གནས་དུག་པས་དྲི་ལྷོ་སེ་ནས་མཛད་པར་འདོད་པས་དེ་གཉིས་
 ཤིང་ཉི་ཤོད་ལྟུང་ལྟུང་འཛོག་གོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་དོན་
 བསྐྱུས་དང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་ཡིན་ཏེ་གཞུང་འགོ་ལ་མ་བཞེན་པར་ཐལ། གསེར་
 སྤང་ལས། བཞི་བོ་འདིས་དགོངས་འགོ་ཡིན་ཏེ་གཞུང་འགོ་ལ་མ་བཞེན་པར་ཡུམ་གྱི་
 དགོངས་པ་རེ་འགོ་ཡིན་ཏེ་བས་ཤིང་ཉི་ཤོད་ལྟུང་ལྟུང་ཞེས་འཆད་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཐོགས་མེད་དང་ཁྱུ་སྟོབ་ཀྱི་འགོ་
 བཤད་ལ་བཞེན་ཀྱང་དོན་སོ་གཉིས་དང་སྟོན་གསུམ་རྣམས་གངས་བཅུ་གཅིག་
 ཏུ་ཕྱེ་ཚུལ་འགོ་ཡིན་ཏེ་གཞུང་འགོ་ལ་མ་བཞེན་པས་བཞག་གོ། སྟོན་གསུམ་གྱི་ཆེད་
 ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ཐུབ་མཉམ་ཡིན་པ་རྒྱུ་གྱི་སྐབས་བརྒྱད་བཞེན་
 ལ། དབང་བོའི་རིམ་པས་དོན་རྒྱུས་པར་གོ་མཚམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་
 བ་ཡིན་ནོ། ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛུལ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མིན་པར་གསེར་
 སྤང་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱུད་བཅུན་པའི་ཉི་མེད་རྣམས་ལྟུང་ལ་

འཕངས་པ་དང་། ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མའི་འགྲེལ་བར་ཞི་འཛོའི་བཤད་ཡམས་མཛད་
པ་དང་། སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བརྒྱའི་གཉེན་
པོར་མི་འགྲེལ་ཞིང་། མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དང་།
རྒྱལ་སྐས་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ལ་མདོ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བརྒྱའི་ལམ་མི་གཏོང་
བ་དོར་ནས་ཚུགས་བརྒྱ་སྒྲིམ་པ་བགྲངས་པ་དང་། སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པའི་
སྐབས་རྩ་ཤེས་བྲངས་ནས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲིག་གས་ལྟར་
འཆད་པས་སེམས་ཅིམ་དུ་བཀྲལ་བ་མིན་པར་གསུངས་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་
མའི་བྱབ་མཐའ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་སྐྱབ་བཞིན་
འཆད་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་དང་། ཞི་འཛོའི་བཤད་ཚུལ་
བཀོད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་གྲངས་ཅན་ཀྱི་གཞན་སྟོང་ལྟར་བཤད་
པ་བཞི་ཅིམ་གསུངས་པ་ནི་གཞན་རྣམས་དཔུང་གཞི་རྒྱུང་བས་ཡིན་ལ། དེ་
བཞིའི་དང་བོ་ནི། གསེར་ཕྱེང་གི་ཀུན་འབྱུང་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་
གི་སྐབས་སུ་གསལ་ལ། ཡིན་ལུགས་དཔྱོད་པའི་དཔུང་གཞི་དུ་མེད་ཚུལ་
ཆོགས་སྐྱབ་སྐབས་སུ་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུམ་གསུམ་གཞི་དང་འཛོམས་
ལས། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་རི་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་གསུངས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་
ཁ་འཕངས་ལ། སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པའི་མདོར་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་
བརྒྱད་དང་། ཞེས་པའི་ཉི་མུང་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་
པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཀྱང་རྣམ་
པར་རྟོགས་ཤིག་ཅེས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཟུར་དུ་མ་བགྲངས་པ་
ལྟར་གསེར་ཕྱེང་དང་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཅེས་པ་སོ་སོར་བགྲངས་པ་འགོག་ཆེད་ཡིན་ནམ་དཔུང་ལ།

དེ་བརྒྱུད་ནི། འདོད་ཚུང་དང་། ཆོག་ཤེས་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། བཙོན་
འབྲུག་བརྒྱམས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་
དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྒྲོས་མེད་ལ་དགའ་བ་དང་བརྒྱུད་ཉི་སྒྲུང་
ལྟར་རྣམ་འབྲེལ་དུ་ཡང་གསུངས་ལ། བཙུན་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་
བས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་མཆན་འབྲེལ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས་ཞེས་རང་
ལྷགས་དང་གཞན་ལྷགས་གཉིས་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་རང་ལྷགས་ནི་གོང་དུ་ལྷ་
བརྒྱ་ཐ་མ་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་པ་ལྷ་སྟོང་གནས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་
ལྷགས་ནི། ཁ་ཅིག་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ལོ་བརྒྱ་ཞེས་པ་ནས། གཉིས་སྟོང་
ལྷ་བརྒྱ་ནི་འགྲིབ་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་གནས་དུས་ལ་མི་བགྲང་ངོ་། །དེས་
ན་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ནི་དེ་བཙུ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་ལ་མི་བཟུང་གི་འགྲིབ་པའི་དུས་ཙམ་
ལའོ། །ཞེས་འདོད་ལ། ཞེས་གཞོད་འཛོམས་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་ནས། དེ་ཡང་
ཞི་འཆོའི་བཞེད་པ་སྟེ། ནས། སྦྱིར་ལོ་ལྷ་སྟོང་དུ་མཐུན་ནོ་ཞེས་པས་ཞི་འཆོས་
ཀྱང་ལྷ་སྟོང་དུ་གནས་པར་བཤད་པས་དེའི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པར་གསུངས་
སོ། །མཆན་ལས། ཁ་ཅིག་ ཞི་འཆོས་ལྷ་བརྒྱ་བ་བྱི་མ་ལྷ་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་འདོད་
ལ། གཞོད་འཛོམས་མཁན་པོས་ཉགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ལ་འདོད་པ་བྱང་
པར་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཞེས་པ་གསེར་སྤང་ལས། ཞི་འཆོའི་བཤད་
ཡམས་མཛད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་བཤད་ཡམས་ལ་འཛོག་པ་མི་འཐད་ཅེས་
པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། བསྟན་པའི་གནས་ཆད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་
པ་བཀོད་ནས་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བཀོད་
ནས་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་བརྒྱ་བ་བྱི་མ་ལྷ་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་
བྱས་པ་འདི་ནི་བཤད་ཡམས་ཙམ་མིན་པར་ཞི་འཆོའི་དགོངས་པ་ལྟར་ཆ་

བའི་མདོས་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མའི་ཆོ་བསྟན་པ་བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བར་གསུངས་
པ་གང་ཞིག་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་བརྒྱ་བཅུ་བ་རྟགས་ཅམ་འདི་ཉིད་ལ་ལྷ་བརྒྱ་
ཐ་མ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཅམ་འདི་ན་པའི་ཆོ་བསྟན་པ་དར་བར་ཆད་
ལུན་སུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་གཞོད་འདོམས་མཁན་སོས་
ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་རྟགས་ཅམ་འདི་ན་པའི་ལེན་ལ་མི་འདོད་གསུངས་པ་མིན་ཏེ།
མཆན་གྱི་དེ་གསེར་སྤངས་བཞི་བའི་འགྲེལ་ཚུལ་ལྟར་གསུངས་པ་གང་
ཞིག་དེས་ན་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ནི་དེ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་ལ་མི་བེར་གྱི་འགྲིབ་
པའི་དུས་ཅམ་ལོ་ཞེས་པ་མ་གཟིགས་པ་ག་ལ་ཡིན། མཆན་གྱི་ཆོག་ཤིན་
ཏུ་བརྒྱུང་པས་སྤངས་དང་གོང་འོག་བསྒྲིག་མ་ཤེས་ན་འགལ་བ་ལྟ་བུ་མཐོང་
ངོ། །གསེར་སྤངས་དུ་གཞོད་འདོམས་ཆོ་བར་ནས། ལྷ་སྟོང་དུ་མཐུན་ནོ་ཞེས་
པ་ཙོ་དཔར་སོགས་ན་མེད་པས་གཞོད་འདོམས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ནས་ཞི་འཆོ་
དང་དེ་གཉིས་ལྷ་སྟོང་དུ་མཐུན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པའི་ལུགས་ལ་
ལ་རི་སྐད་ལ་ལས་རི་སྐད་དུ་འཆད་དེ་ཞེས་པས་རང་ལུགས་གཞན་ལུགས་
གཉིས་བཀོད་ཚུལ་གསུངས་ནས་སྤྱིར་དེ་གཉིས་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་བསྟན་ཅིས་སུ་དེ་དེ་གཉིས་ཀས་ལྷ་སྟོང་དུ་གནས་པ་
འདོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོད་འདོམས་ཆོ་བར། ལྷ་བརྒྱ་
ཐ་མའི་ཆོ་བསྟན་པ་སྟོ་བྱང་སོགས་སུ་དར་བའི་འགྲེལ་མེད་ལ། རྒྱུ་བ་འབྱུང་
རྒྱུ་ཏུ་དེའི་འགྲེལ་གསེར་སྤངས་ལས། འདིར་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཞེས་པ་ནས། རྩི་རྩི་གདན་ལ་སྟོས་ནས་འདོག་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་
དེ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀས་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་རྟགས་ཅམ་འདི་ན་པར་བཞག་པ་དེ་
དང་ནང་འགལ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཞི་འཆོའི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པས་
དབྱིག་གཉེན་གྱི་མིན་པར་བསྒྲུབ་ཀྱི་དེ་དུས་ཞི་འཆོ་བསྟན་བཙོས་ཚུམ་པའི་
ཆོད་ལ་མ་བསྐྱབས་པས་མིན་ཏེ། ཞི་འཆོ་འཕགས་གྲོལ་གྱི་སྤྲ་མར་གསུངས་

ཤིང་། འཕགས་ཀྱི་ལ་དགུང་ལོ་མང་བོ་མ་འཁུགས་པར་ལམ་རིམ་སྒྲ་བརྒྱད་
 གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་སྟེ་དབྱད། བཞི་བ་ནི་དབྱུ་མ་སྟོང་
 བོ་ལས། བདག་ཀྱང་གཞན་ལ་རང་བཞིན་གཞན། །དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་
 ཡི། །ཞེས་གྲངས་ཅན་གྱིས་རང་བཞིན་དང་བདག་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་
 སྟོང་བའི་གཞན་སྟོང་སྟོམ་སྟེ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་རང་བཞིན་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཐར་ལམ་དུ་བཞག་པ་ལྟར། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་བ་སྟོང་ཚུལ་ལ་མ་བཞག་པར་དེ་སྟོང་གཞིར་བྱས་ཤིང་
 མཉམ་བཞག་གི་ངོར་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་གྱིས་སྟོང་བས་སྟོང་ཉིད་དུ་
 བཤད་པ་ནི་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་འདྲེ་ཤར་སྟོར་ཞེས་
 པ་ནས། ལེགས་པར་མི་སྤང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོང་གཞི་དང་སྟོང་ཚུལ་
 བཤད་པ་བཀག་གི་དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་མ་བཀག་པས་སྟོགས་སྒྲ་ངོས་མ་ཟིན་
 པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མེད་དོ། །ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། མཉམ་བཞག་གི་ངོར་
 ཡོད་པ་ཅུམ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པས།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དང་། དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་
 འདོད་ལ། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ལ་སྦྱ་དོན་གྱི་སྤང་བ་དང་གཟུང་
 འཇིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱི་སྤང་བ་ལས་གཞན་མི་འཇོག་གམ་དབྱད། སུ་སྟོན་ཆོས་
 འབྱུང་ལས། འདི་ནི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། སྤུང་པ་དགོངས་
 རྒྱུ་ལ་སོགས་པར་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་ལས་དྲངས་པའི་ཆོག་རྣམས་དེར་ངེ་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཡི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་བྱ་
 བར་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་བཀོད་པའི་ལན་
 གསེར་མེད་ལས། གཉིས་པ་གཞོན་འཛོམས་གཉིས་བྱད་མེད་པ་དང་། དང་བོ་
 ནི་སྤུང་དགོངས་མ་ཟད་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཡང་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་
 དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་པ་མི་

སྒྲུང་བས་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་ཤིང་དེར་འཁྲུལ་བའི་
བྱིར། ཞེས་པའོ། །ཐུབ་དགོངས་ལས། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་ཀྱང་
གཞུང་འགྲེལ་དུ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་དང་བོ་བསྐྱེད་
པ་ནས་བརྒྱུད་ནས་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཡིན་ནམ་
དཔྱད།

ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་སྒྲོར་དགྲ་ནི། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་
གྱི་བསྟུས་དོན་ལས། རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་བམ་པོ་ལྷ་བརྒྱ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་རྒྱ་
ནག་ཏུ་འཁྲུར་བར་ཁ་ཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། འབྲིང་བོ་བམ་པོ་བཞི་བརྒྱ་བ་
གཅིག་ལོ་ཆེན་སོགས་བཞུགས་པའི་ཆོ་རྒྱ་གར་ན་བཞུགས་པར་གྲགས་ཀྱང་
བོད་དུ་མ་འཁྲུར་ལ། རྒྱས་པའི་བསྟུས་པ་གཞུང་འབྲུམ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཡུམ་བར་མ་གསུམ་ནི་ཉི་མེད་ཀྱི་བརྒྱུད་སྟོང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བའོ། །བསྟུས་པ་གསུམ་ནི། བརྒྱུད་སྟོང་བ་དང་ཡུམ་ཆེན་པོ་བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱུད་
པ་དང་མདོ་སྟུང་པ་ནམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལ། བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱུད་པ་ཡང་
བོད་དུ་མ་འཁྲུར་སྟུམ། བསོད་གྲགས་པ་དང་རྩི་བཅུན་པས་སྟུང་པ་ཀྱི་བརྒྱུད་
སྟོང་བའི་ལེའུ་མིན་ན་དེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཀྱི་བརྒྱུད་སྟོང་མ་ཆང་བར་གསུངས་ཀྱང་
དེ་ཡན་ལ་ཆང་ངམ་སྟུམ། དེ་དག་གསེར་ཕྱིང་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཨར་
བྱང་ཚུབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་བཤད་པ་ཡིན་པར་སྐྱབས་མགོན་བར་བས་གསུངས་ཀྱང་
སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོར་ཨར་ཆེན་པོས་སྟུང་པ་བསྟུས་པའི་བསྟུས་པར་བཞེད་པར་
གསུངས་པས་དཔྱད། རྒྱ་སྟོན་སོགས་ཡུམ་སྟུས་བཅུ་བདུན་བྱས་པའི་དོན་ནོར་
ཚུལ་བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཤེར་ཕྱོགས་ཀྱི་མདོ་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོས་
ཁྱབ་ཀྱང་ཞེས་པ་ལྟར་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་ཡིན་ལ། གངས་ནོར་
ཚུལ་གསེར་ཕྱིང་ལྟར་རོ། །སྟུང་པ་ལ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་རྒྱན་དང་

སྐྱུར་བའི་འགྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རྩ་བའི་མདོ་བཞི་འཕུ་ལྷ་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར་
སྐོར་དགུ་ག་རྩ་བའི་མདོར་གསུངས་པ་ནི། འགྲེལ་བར། ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འབྱུར་
བར་ནི། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལས། རྒྱན་འདིས་བསྟན་པའི་མདོན་རྟོགས་
ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་དང་སྐྱུར་རུང་ཡོད་པའི་མདོ་རྣམས་ནི་འདིརི་རྩ་བའི་མདོ་
ཡིན་ལ། ཞེས་པའི་དགོངས་པའོ། །བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ། བློ་
བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་མདོ་སྟུང་པ་སོགས་རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱའི་མདོ་ཡིན་ཡང་
བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་མིན་པར་གསུངས་པའང་དེས་ཞིགས་སོ། །

མདོ་རྒྱན་སྐྱུར་བའི་འགྲེལ་བའི་དོན་སྟུང་པ་ལྷ་བྱའི་དོན་ཆོན་འདིས་
མདོན་རྟོགས་འདི་བསྟན་ཞེས་མདོན་རྟོགས་པལ་ཆེར་མདོ་དང་སྐྱུར་བས་
འདྲིལ་གོ། གསེར་ཕྱེད་དུ་རྣམ་གྲིས་མཛད་ཅེས་པ་གཉིས་ལ་ལོ་ཙ་བའམ་བོད་
གཞན་ཞིག་གིས་བྱས་སྟུམ། ཞེས་དང་། སྤྱི་ཉིད་ཡིན་མིན་དཔྱད། ཅེས་དང་།
དོན་བསྟུས་ལ་རྩོ་བོད་སྟོབ་མ་གཅིག་གིས་སམ་གཞན་བོད་གཅིག་གིས་བྱས་
པར་སེམས་ཞེས་གསུངས་པས་ཡིག་ཆར་གྲགས་ཞེས་པ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །འཕུ་བརྒྱད་མ་ལ་བསྟུས་དོན་ཟེར་བ་རྩ་བའི་མདོ་རྩོགས་པར་
བྲངས་ནས་འགྲེལ་བསྟུས་དོན་ཙམ་ལས་མེད་པས་ཡིན་ནོ། །ཐུབ་དགོངས་
བསྟན་བཅོས་རང་རྐང་མ་ཡིན་པས་རྒྱན་གྱི་གཞན་འགྲེལ་དུ་བརྩམས་པ་མིན་
ཡང་། དེའི་གཞན་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་འགྲེལ་མ་ཡིན་པའི་འགྲེལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆན་དུ་ཤེར་འབྱུང་གི་ཞེས་པ་གཞན་ཞིག་གིས་བརྒྱག་པ་
འདྲ་སྟེ། གསེར་སྤྱིང་བའི་ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་དགོས་ཀྱང་ཤེར་འབྱུང་མཐའ་དཔྱོད་
ཀྱི་ཆོག་ལ་ཐོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམས་ཆོས་ལྷ་གཞུང་རིལ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཟེར་
མཁན་དང་། དེ་འགོག་པའི་མདོ་རྒྱན་རྒྱུ་བྱེད་མཁན་སུ་ཡིན་དཔྱད་ལ།
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རིམ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པས་འདུལ་

བའི་ཐེ་སྟོང་ཡིན་ལ། ཡུམ་གྱི་མདོ་མིན་བྱས་ཆོག་སྟུམ། ས་བཙུ་བདུན་ལས་
གཞན་གསུམ་ནི་རྟོག་བཅས་དབྱེད་བཅས་དང་། རྟོག་མེད་དབྱེད་བཅས་
དང་། རྟོག་མེད་དབྱེད་མེད་གྱི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པའི་ས་གསུམ་དང་། ཉིང་
འཛིན་དང་བཅས་མ་བཅས་ནི། མཉམ་བཞག་གི་ས་བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་
སོགས་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་འདོད་པའི་བྱང་པར་སྟོན་པ་དང་། སྤང་
པོ་ཡོད་མེད་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་སྟོན་པའོ། ཁོ་ན་རེ། འགྲེལ་བ་ཉེར་གཅིག་
པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྒྱ་འགྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་འཕགས་
ཡུལ་གྱི་འགྲེལ་བ་ཉེར་གཅིག་གི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤར་
ལྟར་དེར་གྲགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རོལ་མཚོ་ལས། འབྲུམ་གྱི་འགྲེལ་
བ་འདི་རྒྱ་འགྲེལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་གསེར་ཕྱིང་དུ་བསྟན་བཅོས་རིན་
ཆེན་སྟོན་མའི་ལུང་བྲངས་པ་དང་། བམ་གྲངས་གྱི་བཤད་པ་དང་། ཉ་ཤང་
དང་མཐུན་པའི་བོད་ཆོག་དུ་མ་འབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་
བྱིར། དེས་ན་རྩི་རིན་པོ་ཆེས་མིན་ནམ་གསུངས་པ་རྣམས་མིན་པ་དང་ཡིན་
ནམ་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཚུགས་བྱེད་དགོས་ཏེ། དབྱུང་པ་མཐར་ཐུག་
པའི་བྱིར་གསུང་།

ཆོག་གསལ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བའི་དགོས་སོགས་བཞི་ལ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་
རྒྱན་དང་། དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡུམ་མཐུན་གསུམ་སོགས་དང་། འགྲེལ་བ་ལེགས་
པར་བརྩམས་པ་དགོས་པ་དེ་སེང་བཟང་གི་རྒྱུད་ལ་བཞག་ཅིང་འགྲེལ་བ་
ལ་བཏེན་ནས་དེའི་གདུལ་བྱས་རྒྱན་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་རྟོགས་པ་ཉིང་
དགོས་ཏེ་བཞིར་འདོད་ལ། འགྲེལ་བའི་གདུལ་བྱས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཏེ། རྒྱན་ལ་
གཙོ་བོར་བཏེན་པ་ན་འགྲེལ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱར་བས། དེ་ཡན་ལ་
འགྲེལ་བའི་ཉིང་དགོས་མི་འཐད་ཅེས་ཤེར་འབྱུང་བཀག་པ་ལ་གསེར་ཕྱིང་དུ་

འགྲེལ་བ་ཁོ་ནས་སྐབ་མི་རྒྱས་པས་དེ་ཉིང་དགོས་མིན་ན་རྩ་བའི་ཉིང་དགོས་
 ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་མེད་པར་ཐལ། ཤེར་མདོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་
 རྩ་བ་ཁོ་ནས་དེ་ཐོབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་པ་
 མི་འགལ་ཞེས་པ་གཞན་ལུགས་བཀག་པའི་སྒྲིན་དང་། འགྲེལ་བ་བརྩམས་
 པ་འགྲེལ་བ་བརྩམས་པའི་དགོས་པར་མི་འཐད་ལ། ཡུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་རྟོགས་
 པ་ཆོས་བཞིའི་དགོས་པ་མིན་པར་ཉིང་དགོས་ཁོ་ནར་འཆད་པ་མི་འཐད་
 ཅེས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པའི་སྒྲིན་ཡིན་པས། ཡིག་ཆར་སྡེ་མ་ལས་ཀྱང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་སྡེ་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཤེར་འབྱུང་གི་འདོད་པ་
 ལས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་དགག་པ་བྱས་པ་འདི་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ཞེས་འགྲེལ་ན་མཆན་དང་མཐའ་དཔྱེད་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྲིག་སྟེ།
 གསེར་ཕྱིང་གི་ལུང་ཡང་ཤེར་འབྱུང་ལས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་དགག་བཞག་གཉིས་
 བྱས་པ་མི་འཐད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་དུ་རྟོགས་བཤད་ཅེས་པ་སྡེ་
 ཆོགས་ལབ་ཀྱང་ཁྱུངས་གསལ་བོ་མ་མཐོང་ལ། གཞུང་གོང་མ་དང་འབྲེལ་
 ཞེས་པའི་གོང་མ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་དང་བོ་ཐོས་པ་དང་། ཞེས་
 པ་ནས། གཙོ་བོ་ལས་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ཞེས་པས་བརྒྱད་སྟོང་བར་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་བརྩམས་སྟེ། ཞེས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོའི་ཤེར་བྱིན་
 ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་བྱིན་གསུམ་འདོག་པར་གསུངས་
 པས་དེ་ཡིན་ལ། གོ་མས་ཞེས་པ་གོ་མི་འཆི་མེད་ཡིན་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་
 ཡི་གེ་མིན་ལ། གོང་མ་ཟེར་བ་ལ་འོག་མ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་འོག་མས་ཞེས་
 པའི་འཆད་དམ་སྟུམ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་གི་མཛུག་དེ་མ་ཐག་དུ་ཞེས་
 ལུང་གོང་མའི་འོག་དུ་གསུངས་ཚུལ་བྱངས་ནས་དེའི་དོན་དངོས་བཏགས་
 སམ་དངོས་དང་གཞུགས་བརྟན་གྱི་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱང་ཆུབ་
 གསུམ་གང་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པས་མདོ་རྒྱན་གཉིས་ཀས་མཐུན་གསུམ་ལ་

ཤེར་བྱིན་གྱི་སྐྱུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ། གཞུང་གོང་མའི་དོན་གཙ་བོའི་
དབང་དུ་མ་བྱས་ན་འབྲས་བུའི་ཤེར་བྱིན་སངས་རྒྱས་ལོན་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་འཆད་མི་རིགས་ཞེས་གོང་
མའི་དོན་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་མས་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གཙ་བོར་བཤད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གདུལ་བྱས་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་ཐོབ་པ་ལ་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་
དང་། ལམ་ལ་ཉམས་ལེན་འཆང་རྒྱ་ཁའི་བར་དགོས་པར་ཤེས་པ་དང་། དེའི་
བྱིར་མན་གྱིས་དངོས་བཏགས་གྱི་ཤེར་བྱིན་གསུམ་མདོའི་བརྗོད་བྱར་རྟོགས་
པ་དགོས་པར་བསྟན་ལ། དེ་དཔེར་བྱས་ནས་འགྲེལ་བའི་མཚན་བརྗོད་གྱིས་
དེ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པར་སྦྱར་ཏེ། ཡིག་ཆར། འདི་
དག་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་བརྩམ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དག་སྐྱའི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་སོགས་
དམིགས་དད་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་དམིགས་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་སོགས་བསྟན་ཚུལ་རྣམ་བཤད་ན་གསལ་ལོ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་
པའི་སེམས་དྲག་ལས། རྩ་བའི་སེམས་ནི་བདག་གི་འདུག་བུའི་བསྟན་བཅོས་
ནི། བརྒྱད་སྟོང་བའོ་སྟུང་དུ་སྐྱེ་བྱི་ཅམ་གྱིས་འདྲིན་པའི་སྟོ་སྟེ་བརྒྱད་སྟོང་བར་
ཐོས་སོགས་གྱིས་ཁྱེད་མ་ཐག་པ་ནས་འདྲིན་ལ། རྩེས་སུ་དཔྱོད་པའི་སེམས་
ནི། བརྒྱད་སྟོང་བའི་ལེའུ་དང་ཤོ་ལོ་ཀའི་གྲངས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་
ཐོས་བསམ་གཉིས་ཡོད་པར་དབལ་མང་རིན་པོ་ཆའི་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བར་
གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར་རྩེས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཆོག་དང་། ཞེས་བསམ་པ་བྱེད་
ཚུལ་ལ་སྦྱར་རོ། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སེམས་ལ་དོན་དང་ཆོག་ལ་དཔྱོད་པ་
གཉིས། དང་བོ་ལ་བཞི་ལས། བཟང་བའི་སེམས་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་སོགས་གྱི་
གྲངས་ཅམ་འདྲིན་པ་དང་། གཞལ་བ་ནི་དེ་དག་སོ་སོའི་རང་བཞིན་འདྲིན་པ་
དང་། རྟོགས་པ་ནི་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སོགས་ལ་

སྒྲིལ་བའི་སྒྲིལ་ལ་འདི་སྒྲིལ་པ་ན་བརྒྱད་སྟོང་བའི་དོན་ལ་བསམ་བློ་
གིས་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མཆན་ལས། རྒྱུ་ལ་བསམ་བློ་རྟེན་པ་ལ། ཞེས་
པ་ནས། ཉམས་སྒྲིལ་ལ་ཞུགས་པ་གོས་པས། ཞེས་པ་དང་འགྲིག་གོ། ཇིས་
པར་རྟོགས་པ་ནི་དེ་དག་ཉམས་སྒྲིལ་ལ་སྒྲིལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱ་
བའི་སྒྲིལ་བཞི་དང་། ཡི་གེ་ལ་དབྱེད་པ་ལ་སོ་སོ་བ་ཆིག་གས་ལེའུ་རེ་རེ་
ཅམ་ལ་ཡུམ་དོན་རྟོགས་པར་སྟོན་པའི་དོན་མེད་པར་འདྲིན་པ་དང་། བསྐྱེད་
ཏེ་ལེའུ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུམ་དོན་རྟོགས་པར་དངོས་སྒྲིལ་པའི་དོན་དང་
བཅས་པར་འདྲིན་པ་གཉིས་སྟེ། འདི་ནི་ཆིག་གིས་བརྟེན་བྱས་སྟོན་ལུ་ལ་
དབྱེད་པས་རྟེན་སྒྲིལ་པའི་སེམས་དང་མི་འདྲའོ། ཇིས་པར་འདྲིན་པའི་
སེམས་ནི་དེ་དག་གི་བརྟེན་དོན་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་དེ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གནས་
པའི་སྒྲིལ་དང་། སྟོན་པའི་སེམས་ནི་བདག་གི་འདུག་བྱའི་གཞུང་འདིའི་དོན་
ཉམས་སྒྲིལ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་འདིའོ་ཞེས་ཞུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་བསྟོན་པའི་
སྒྲིལ་དང་། འདུན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་པ་རེ་བའི་སེམས་ནི་སེམས་དང་བོ་ལའི་
དགེ་ཆ་རྟོགས་བྱུང་དུ་བསྟོན་པའི་སེམས་ཏེ་ཐ་མ་གསུམ་སྟོན་པ་བྱེད་ལུ་ལ་
སྐྱར་རོ། སེམས་དུག་གི་སྟོན་སྒྲིལ་ལ་ཞུགས་པ་ཞུགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་
བ་ཡང་འདྲིན་དགོས་པས་དེ་དག་གི་ས་མཆོམས་ས་བཅུ་བའི་བར་ལ་གཞག་
དགོས་སོ། མདོ་རྒྱུ་ཀྱི་དབྱིག་འགྲེལ་འདི་དང་འདྲ་ལ། བར་ཕྱིན་ལམ་བསྐྱེད་
ཏུ་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་སེམས་བཞི་རྟེན་སྒྲིལ་པའི་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བར་
བྱས་པས་ཅུང་མི་མཐུན་པ་དེའོ། །

སངས་རྒྱུ་ནས་ཞེ་འཆོའི་བར་ཀྱི་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་བྱུང་
བའི་སྐྱེས་དོན་ཀྱི་གདམས་པ་རྟོགས་པར་གསན་པ་སྟོན་དཔོན་སྤྱི་མའི་མན་
ངག་ལྟན་ལུ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པ་

ནང་གི་དོན་རྟོགས་ཤེས་རབ་ལྡན་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆ་སོགས་སུ་རབ་འབྱོར་
གི་ངག་བྲིན་གྱིས་བསྐྲབས་ཞེས་པས་བཟོད་དོན་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་གསུང་གི་སྒྲུལ་བ་ཡིན་གྱི་སྤྱགས་གྱི་སྒྲུལ་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱབ་དགོངས་ལས། གསུང་གི་སྒྲུལ་བ་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་
བ་ནི། གང་གིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་
རྒྱུ་གྱི་དབྱངས་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྟོན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕགས་པ་
རབ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཞིན་ནོ། །ནས། སྤྱགས་གྱི་སྒྲུལ་བ་ནི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱགས་སུ་ཆུད་པའོ། །གཞན་གྱི་འང་དེ་ལྟར་སེམས་
ངེས་པར་འདྲིན་པ་སྟེ། གང་གིས་ཤེས་རབ་དམན་པས་ཀྱང་ཆོས་སྤྲོ་མོ་ཡང་
སོ་སོར་རྟོགས་པར་མཛད་པ་དང་། རྟན་པ་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྟན་པ་ཐོབ་
བོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱུ་གྱི་
སྒྲུ་གསུང་སྤྱགས་གསུམ་གྱི་སྒྲུལ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆུད་ན་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་
བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞིག་མཐེན་པ་དེ་ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་སམ། ནས། དེ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡིག་ཆར། དེ་ཀུན་སངས་རྒྱུ་གྱི་བྲིན་སྐྲབས་གྱིས་རྟོགས་
ཟེར་དགོས་པར་སྟངས་། ཞེས་པ་ཆོས་སུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཀུན་དགའ་བོས་
རྟོགས་པ་དང་། སྤྲོ་མ་ཆོས་སུང་གི་ཆད་དང་བཟོད་དོན་མ་རྟོགས་པར་བྱ་
ལ། སྤྱབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ཉན་ཐོས་གྱིས་མིང་ཡང་བགྲང་མི་སྤྱབ་པའི་ཉིང་ངེ་
འདྲིན་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་པའི་མདོ་སོགས་གསུངས་པའང་དེའི་བཟོད་དོན་
སོ་སོར་བགྲང་མི་སྤྱབ་ཀྱང་ངག་བྲིན་གྱིས་བསྐྲབས་པས་སྟོན་སྤྱབ་བོ། །ཁོ་ན་རེ།
དེ་སྟོན་མི་སྤྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གིས་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་
ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་སྤྱབ་སྟེ།
དེ་རང་གི་སློ་སྟོབས་གྱིས་འཆད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲོ་མ་བཀའ་ཡིན་

ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་བར་སྐྱབ་བ་སོགས་གསུམ་མིང་དང་བརྗོད་པ་
 སོགས་གསུམ་དོན་ནམ་རྒྱས་བཤད་ལ་སྐྱུར་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ས་བོན་སྦྱོང་
 པའི་དགོས་པ་སོགས་དགོས་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་གསུམ་སྦྱོང་པ་ལ་
 སྐྱུར་བ་དང་། མདོ་རྒྱན་ལས་སྡེ་སྦོད་གསུམ་པོ་དེ་ཐོས་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 བག་ཆགས་འདོག་པ་དང་། དོན་བསམ་པས་དེའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་རྟོགས་
 བས་སྒྲིན་པ་དང་། སྒྲོམ་པས་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་གནས་སྐབས་ཞི་
 བ་དང་། ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་རབ་དུ་རྟོགས་ནས་གཏན་དུ་གྲོལ་བར་
 བྱེད། ཅེས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། །རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
 སྐབས་སུ་གཞན་གཅིག་ཀྱང་བཤད་ཅེས་པ། རྒྱན་སྒྲུབ་གི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
 ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྐབས་སུ། ཡང་ན་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་སྟོན་པ་ནི་འཆད་
 པའོ། །དྲིས་ནས་ལན་དུ་སྐྱབ་བ་ནི་རབ་དུ་བརྗོད་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀ་གདུལ་བྱ་
 རྫོངས་པ་ནམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ནི་སྟོན་པའོ། །བག་མེད་པ་
 རམས་ཀྱི་དབང་དུ་ནས་སོང་སྟེ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་
 པ་དེ་ཡིན་ཏེ། འདིར་སྐྱབ་རྒྱན་སྒྲུབ་ལ་བསྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། དེས་
 བ་འདིས་ནི་ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་པའི་འདི་སྐྱབ་མདོ་དུ་མས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཞེས་སོགས་ལ་བསྟེན་དགོས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་རམས་ཀྱི་
 རམ་གྲོལ་སྐྱབ་སྐྱུར་འགོ། ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཤེར་མདོ་སོགས་གཞན་ལ་
 བསྐྱགས་པ་ཙམ་ལས་རང་གིས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པ་དང་། དངོས་པོ་ལྟན་དང་
 མི་ལྟན་དང་། ཞེས་པས་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་རྒྱན་ཆགས་
 སུ་མེད་པར་གསུངས་པས་དངོས་སུ་རབ་འབྱོར་གྱིས་རང་དབང་དུ་བཤད་
 མི་སྐབ་པར་སྐྱབ་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཆོས་ཉིད་རང་དབང་དུ་སྟོན་མི་རུས་
 པ་ལ་སྐྱག་པས། དེ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་རང་དབང་དུ་སྟོན་མི་སྐབ་པའི་སྐབ་བྱེད་
 ཡིན་ནོ། །དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་མ་ཐོབ་པར་དེ་མི་སྐབ་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་པས་དེ་མ་ཐོབ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དང་
མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་དང་ཆ་
འདྲ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་པ་མཆན་གྱིས་ཤེས་
པས། དེ་ཐོབ་ན་རང་དབང་དུ་འགྲེལ་ཐུབ་པར་བསྟན་པ་མིན་ལ། རིགས་པ་
དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བར་སྒྲ་བས་བཤད་ཅེས་པ་ཡང་རྩ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་གྱི་
འདྲིའི་རྟགས་སྒྲུབ་མིན་ཞེས་བཤད་ན། ཁ་རྒྱའི་དོགས་སྤོང་གི་དོགས་པ་རང་
གྲོལ་དུ་འགྲོའོ། །ཞུ་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་བྱམས་སྟོན་རྒྱུ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་
གྱི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆར་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ནི་དེའི་རྩལ་རྒྱུགས་པ་སྟེ་འབད་ཚོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་
དོན་ནོ། །

སྒོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་རྟོང་གཉིས་དང་། སེ་ར་རྩེ་བཅུན་པས་རྩེ་
བཅུན་བྱམས་པ་ཤིང་རྟོའི་སྟོལ་འབྱེད་དུ་གསེར་ཐྱིང་ལས། རྩེ་བཅུན་དང་ལྷ་
སྒྲུབ་ཞབས་གཉིས་གྱིས་ཤེར་བྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བར་
ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་པས་སྒྲུབ་པ་ནི་རྩེའི་དགོངས་པར་སོན་ངེས་ཏེ། སྤར་བོད་
སྤུ་མས་ཤིང་རྟོའི་སྟོལ་འབྱེད་བཞི་འདོད་པ་ལས་གཉིས་བཀག་ནས། དེ་ཕྱིར།
ནས། གནས་སོ། །ཞེས་པས་ཡུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་དང་། རྟུགས་བསྟན་
ནམ་མའོན་རྟོགས་སྒྲེས་རིམ་གཉིས་དགོངས་འགྲེལ་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་
འགྲེལ་བས་ཤིང་རྟོའི་སྟོལ་འབྱེད་གཉིས་སུ་གནས་ཞེས་སྤུ་མ་འཐད་མི་འཐད་
གྱི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩམ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་མའོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི། ནས། སྤུས་དོན་ཁོང་ན་གནས་པ་གསལ་བར་སྟོན་པར་
བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ཡང་། སྟོང་བོའི་དོན་དང་མའོན་
པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་སྤུས་གྱི་སྤུ་བོ་གཉིས་ཀས་བྱམས་ཆོས་གཞན་

པ་དེའི་སྣོད་རུང་མང་བས་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་དེ་དག་གི་ལྟ་བ་དང་། སྒྲིབ་
པའི་རྣམ་བཞག་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྦྱར་བཏང་
དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། ཞེས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དུ་བཀྲལ་ཚུལ་མེད་པར་
གསུངས་ལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐལ་འཁྱུར་བ་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱུད་
པར་འཛོག་པ་གནས་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིལ་བ་སོགས་ཀྱིས་
རྒྱན་གྱི་དོན་དངོས་པོ་བརྒྱད་སོགས་སུ་བྱེ་སྟེ་བཀྲལ་བ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པར་
སོང་ཡང་། སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་བ་དགོངས་པར་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོགས་
རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ཀྱི་ཚོད་ལན་སོགས་དེར་བཀྲལ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཡིག་ཆར། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བྱང་ངེས་འབྱེད་པའི་མིའི་རྟེན་ཅན་
ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བའི་
དོན་ཡང་དེ་ཡིན་པ། དགོངས་འབྱེད་དང་། སྒྲོལ་མི་བཟང་མདོ་བཞིན་དབུ་
སེམས་སྟོལ། ཞེས་པས་ཤེས་ལ། ལྷང་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེས་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པར་
གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་པས་ཆོག་ཟེན་ཆུ་མི་སྤུབ་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་
འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་བྲགས་ཐལ་འཁྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་
པ། གྲུབ་མཐའ་རྩ་བར། སྒྲ་བས་ལེགས་བཀལ་སྤྱན་མོང་མིན་པར་སྒྲུབ། ཁེས་
པ་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། ཆོག་གསལ་ལས་སངས་རྒྱས་བརྒྱུངས་
ནས། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་བྱེ་ལ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ལེགས་
བཤད་སྟོང་བོ་ལས། དེ་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་འདྲེན་
པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་། ཞེས་སོགས་ལྟར་ལུགས་དེ་དང་དེའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་
འབྱེད་ལ་ལུགས་དེ་འཐད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱངས་མི་
རུང་བར་གསལ་བར་བཤད་པ་གཅིག་དགོས་སྟམ་པ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ལ་
མིའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་འབྱེད་བཤད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཞེས་པས་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཀྱང་། བྱམས་པ་མིའི་ཤ་ཚུགས་

ཅན་མིན་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་འགྲེལ་
 ཞེས་པས་དེ་ལེགས་པར་འགྲེལ་བས་ལུགས་དེ་གྲགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་ཆོག་
 གི་གཞན་དུ་བྲངས་མི་རུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་དངོས་སུ་སྟོན་མི་དགོས་པ་
 དང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྣམ་ཅན་ཞེས་པས་སྟོན་པས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
 སོགས་སུ་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཡང་དེ་གཙོ་བོ་ཆེད་ཡིན་པས། རྩ་
 མ་གསུང་རབ་ཀྱི་བྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་གཞུང་ངམ་དེ་འབྱེད་པའི་ཤིང་ཉི་
 མོ་ལ་འབྱེད་ཀྱི་དོན་དང་། བྱི་མ་སྦྱིར་ཤིང་ཉི་མོ་ལ་འབྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས་
 དགོངས་པ་མི་འགལ་ཞིང་གྲུབ་མཐའ་འདིར་རང་རེའི་གྲུབ་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་
 དང་ཆོག་ཟིན་མི་མཐུན་པ་ལྟ་བུ་མང་དུ་གསུངས་པ་ནི་བདག་ལྟ་བུའི་སྟེང་
 ཤེད་མ་བྱེད་པ་ལ་བྱོགས་སྡེ་དང་དཔྱོད་པའི་སྟོ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་བཀའ་
 ཇིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོའི་དོན་ཡང་གཞོད་བྱེད་མང་དུ་
 བསྟན་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཤིང་ཉི་མོ་ལ་བྱེ་བར་བཤད་ལ། ཞེས་
 འགྲེལ་དགོས་ཏེ། ཤེར་སྟོན་དུ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
 ལ་རང་རྒྱུད་མ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བརྟོག་པ་ལ། ལྷ་བས་སྟོན་དེ་མི་
 འདུག་སྟེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་རྩ་ཤེད་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་
 སྟོ་ནས་འགྲེལ་བའི་སྟོ་ལ་བྱེ་བས་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་བཀའ་པའི་བྱིར་
 ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། ལྷ་བ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་
 ཀྱིས། ཁྲོ་མིག་ཀྱན་ཏེ་ཆོལ་རབ་བྱེ་བའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་བསྟན་
 པའི་ལམ་མཐོང་ནས། ལྷ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འདྲིན་སུ། ཞེས་ལྷ་
 བའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་སྟོལ་
 མཐོང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར་སྟོབ་དཔོན་
 ལྷ་བས་ནི། ནས། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་
 པ་རྟོགས་པར་བཀའ་བར་གཟིགས་ནས་ལུགས་དེ་གཞིར་འཛིན་ཅིང་ཞེས་ལྷ་

བ་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྲོལ་འདྲིན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སངས་
རྒྱུ་བསྐྱེད་དང་། ལེགས་ལྡན་དང་། ཞི་འཚོ་གསུམ་གྱིས་སྤྲུབ་ཀྱི་འགྲེལ་
བྱེད་ལ་བརྟེན་པས་སྦྱིར་ཤིང་རྟེན་སྲོལ་འབྱེད་མིན་ལ། ཅ་ཤེད་དགོངས་པ་
ལུགས་སོ་སོར་བཀྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུགས་དེ་གྲགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་སོ་
སོའི་ཤིང་རྟེན་སྲོལ་འབྱེད་དུ་བཞག་གོ། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་
སེམས་ཅམ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཆ་བྱེ་བ་དང་བྱི་
དོན་མེད་པ་སོགས་བྱུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སལ་ཆེར་མདོ་དོན་མིན་
པ། དབུ་མ་སྟོང་བོ་ལས། རང་གི་ལུགས་གྱིས་ང་རྒྱལ་གྱིས། མཁས་པར་སྒྲོམ་
གཞན་འདི་སྐད་སྟུ། ཞེས་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ས་རབ་དུ་བརྟེས་པའི་
འཕགས་པ་སྤྲུབ་ཀྱི་ལུགས་གཞན་དུ་འབྲེན་པར་བྱེད། ཅེས་པ་དང་། བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་དོན་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་སྒྲོམ་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས།
ལེགས་བཤད་སྟོང་བོར་མདོའི་དོན་མིན་པར་སྟུ་བའོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་འགྲུབ་
ལ། དུམས་ཆོས་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་འགོ་སྐྱབས་འགོ་ནས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་བར་ལ་འབྲིད་ཚུལ་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་སྐྱ་རི་བཞིན་
པ་ཡིན་མིན་གྱིས་དགོངས་གཞི་གཞན་དུ་བྱངས་དགོས་མི་དགོས་དང་། ཆོག་
གི་ཆ་སྟེ་སྟོད་གསུམ་དུ་བསྟུ་ཚུལ་སོགས་ས་སྟེ་ནས་བཤད་པའི་ཤིང་རྟེན་སྲོལ་
ལམ་སེམས་ཅམ་པའི་བྱུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་མདོའི་དོན་ཡིན་པ་རྟོག་
གེ་འབར་བ་ལས། སངས་རྒྱུ་གྱིས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་
ཅ་རྒྱུད་ལས། བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། མདོ་སྟེ་ངེས་དོན་བྱང་བའི་
དོན། རྣམ་པ་མང་བོ་རབ་དུ་འབྱེད། ཅེས་པས་འགྲུབ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་བྱང་
ངེས་བྱིན་བྱིས་ལས། སེམས་ཅམ་པས་མཚན་ཉིད་གསུམ་འདྲིན་ཚུལ་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་སལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པའང་སྤྲུབ་བྱེད་ལ་སྟོས་ན་
སེམས་ཅམ་པའི་བྱུབ་མཐའ་མདོ་དོན་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །བསྟུ་ན་བྱུབ་མཐའ་

ཅ་བར། སལ་ཆེར་རྒྱ་ཆེའི་ལམ་མཐུན་ཞེས་པ་ལྟར། སེམས་ཅམ་པས་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་མདོ་དོན་ཡིན་ཡང་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སལ་
ཆེར་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད་པས་ས་སྤེལ་བསྟན་བཅོས་རྣམ་
དག་མིན་པར་ཐལ་བ་མེད་དོ། །བདེན་གཉིས་ལས། ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་
དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྟོག་པས་བཅིངས་པ་གཟིགས་ནས་ནི། སེམས་ཅམ་ལ་སོགས་
བྱེ་བྲག་གིས། བཅིངས་པ་ཐར་པ་བསྟན་པར་མཛད། ཁེས་དང་། དེའི་དར་
རྒྱུ་ལས། དེ་ལས་དབང་བོ་རབ་མདོ་སྤེལ་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་བྱེ་རྒྱུ་གི་དོན་བཀག་པའི་སེམས་ཅམ་དང་། ལ་སོགས་པས་དབང་བོ་
ཤིན་ཏུ་རྩོལ་ལ་ཉེན་འབྱུང་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བསྟན་
ནས། ཞེས་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་གསུངས་པས། རིན་ཆེན་སྤངས་བ་ལས། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་
གཉིས་མི་བསྟན། ཞེས་པའི་དོན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་དོན་སལ་བར་བཞེད་པ་འདྲའོ། །

ཁོ་ན་རེ། རིགས་ཆོགས་དྲུག་གི་སྐབས་སུ་སྒོལ་དྲུག་བྱེ་བར་ཐལ།
གཅིག་བྱེ་ན་དེ་ཅ་ཤེའི་སྐབས་སུ་བྱེ་བྲེན་པས་སྤར་རིན་ཆེན་སྤངས་བ་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
མེད་དུ་བཤད་པའི་ལམ་སྒོལ་གཅིག་སུ་བྱེ་ཡང་བྱེ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དྲུག་ཡོད་
པ་སྤར་བཅོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་བཤད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞལ་ནས་གསུངས་
དུས་རིམ་ཅན་ཡིན་ཡང་དྲུག་པོ་གཅིག་ཅར་བཅམ་སྟེ། འཕྲོས་དོན་དང་རྒྱ་ཆེ་
བ་ཁ་བསྐང་བ་སོགས་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་དེ་ཅ་ཤེར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆོས་སྤྲད་དང་བོ་བསྐྱག་མ་ཐག་པས་བཅམ་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཚུལ་པའི་ཐུགས་དགོངས་བཏང་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་
ཤར་བ་ན་ཚུལ་པས་དེའི་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ས་སྤེལ་ཡང་འདྲའོ། །ཁྱུ་

སྐྱབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱས་པས་བྱབ་སྟེ། སར་བྱིན་ཟེན་བྲིས་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་སྐྱབ་ཐོགས་
མེད་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ཡིན་པས་བྱབ་པར་
ཐལ། དེ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། རང་ལུགས་ལ་འདོད་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བས། འོ་ན། ཤིང་རྟའི་སྒོལ་མ་བྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་མགོན་པོ་
སྐྱབ་ཐོགས་ཅན་ཟེར་ན། ཏུས་སྐྱར་མའི་ལན་འདེབས། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར། དེའི་སྟོན་ནས་དབུ་མ་བ་ཁ་ཅིག་ཅེས་པའི་
དབུ་མ་བ་གོང་དུ་འཕགས་གྲོལ་སོགས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་སོགས་སྐྱས་དབུ་མ་བ་
ཡིན་ཀྱི་འཕགས་གྲོལ་མིན་ཏེ། ཤེར་སྟོན་ལས། དང་བོ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་
ཁས་སྐྱངས། ཞེས་སོགས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། དབུ་མ་བ་ཁ་ཅིག་
གདུལ་བྱ་ལ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་སྟོན་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་ཞེས་པ་ལྟར།
དེ་ལ་གདུལ་བྱ་ལ་དང་བོ་སེམས་ཙམ་པའི་བྱབ་མཐའ་བསྟན་ནས་ཞུགས་པའི་
རྩིས་སུ་དབུ་མ་བའི་བྱབ་མཐའ་བསྟན་ནས་དེར་ཞུགས་པའི་རིམ་པ་ངེས་པར་
དགོས་པར་འདོད་པ་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་མ་བྱབ་སྟེ། ལུང་དེའི་
དོན་དང་བོ་བྱི་དོན་མེད་པ་བསྟན་ནས་བྱིས་དེ་གཏོང་བ་སྟེ་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་
ཆོག་པར་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་འབྲིད་དགོས་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཡང་འགའ་ཞིག་ན་རེ། དེ་ལ་ཞི་འཆོ་འཛོག་པར་ཐལ། རྟོག་གེ་
འབར་བར། གཞན་དག་ཅེས་པ་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་
དག་སེམས་པ་ནི་ཞེས་པ་དང་། འདི་འདྲ་བ་གང་ཞིག་ དེ་དག་ལ་ཞི་འཆོ་
འཛོག་པ་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། གཞན་དག་སེམས་པ་ཞེས་པ་ནི་རང་
གི་བཞེད་པའོ། ཞེས་དང་། བྱབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། ཞི་འཆོ་དེའི་མཚན་གཞི་
ཡིན་པ་རྩི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་
ནི་བྱི་དོན་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ལས་མི་འདོད་པའི་མཚན་གཞིར་འཛོག་

པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དབུ་མ་བ་ཁ་ཅིག་ལ་འཕགས་གྲོལ་
མི་འདོག་ན། ཡིག་ཆར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དེ་སྒྲ་
འཕགས་གྲོལ་ཞེས་པར་མི་བསྟེན་དགོས་པས་གོང་འོག་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་
ལ། སོགས་སྒྲས་བསྟུས་པ་བཅུན་པ་གྲོལ་སྟེ་འདོག་ལ། ཞི་འཆོས་དེའི་རྗེས་སུ་
བཤད་པར་ལམ་རིམ་སྒྲ་བརྒྱད་སོགས་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ནམ་བདེན་རྩུན་གྱི་དོན་ནི། ཐུབ་མཐའ་རྩ་བར། འཇུག་པའི་ཤེས་
པར་རགས་སྒྲ་ཚོད་པའི་གཞི། །ཞེས་སོགས་ལྟར་འཇུག་ཤེས་དུག་གམ་དེ་
ལ་རགས་པ་དང་ལུས་ཅན་སོགས་སུ་སྒྲ་བ་ཚོད་གཞི་དང་། ཚོད་ཚུལ་དེ་
ལ་སྟོ་སོགས་རགས་པར་སྒྲ་བ་ལྟར་བདེན་མི་བདེན་དང་། དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་
མེད་དང་དེ་ལ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་མ་བསྐྱད་ཚོད་པས། དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་
ལྟར་བདེན་པ་སོགས་སུ་འདོད་པ་ནམ་བདེན་པ་དང་། མི་བདེན་པ་སོགས་སུ་
འདོད་པ་ནམ་རྩུན་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་འཐད་ལྡན་དང་།
བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རང་འགྲེལ་ནམས་གྱིས་བསྟུབ་པས། དེ་ནི་མེ་རི་བའི་
དེ་ཉིད་བཅུ་བ་དང་། རྗེའི་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་སོགས་དང་། རྟེན་བདུན་རྩུན་
ལས། སེམས་ཅན་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པའི་གཞུང་ནམ་རྩུན་གྱི་འདོད་པ་ནམ་
བདེན་པ་དང་། གཞུང་ནམ་སྟོ་བཏགས་སུ་འདོད་པ་ནམ་རྩུན་པ་གཉིས་ཡོད་
ཅས་པ་ནམས་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་ཅས་པ་དང་། སྟོ་
བཏགས་སུ་འདོད་ཅས་པའང་དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་དངོས་མེད་དང་སྟོ་བཏགས་སུ་
འདོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཐུང་བའི་ཆ་སྒྲ་བ་
ལྟར་གྲུབ་པའི། ཞེས་དང་། མཆན་ལས། ལྟར་བའི་ཆ་གཅིག་སྟོ་བཏགས་དང་
མ་འདྲེས་པའི་ཞེས་པ་ལྟར་གཞུང་ནམ་གྱི་སྒྲ་བའི་ཆ་གཅིག་རྩུན་གྲུབ་དང་
དངོས་པོར་འདོད་པ་ནམ་བདེན་པ་དང་། དེའི་སྒྲ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་སྟོ་

བཏགས་དང་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་ནམ་རྒྱུན་པ་ཞེས་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་
རྩི་ཡབ་སྲས་གསུང་བྱིན་མཐུན་ནོ། །དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྤང་བ་གཉིས་
ཀས་དངོས་སོར་འདོད་ཀྱང་རགས་པར་སྤང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་
མ་བསྐྱད་མི་འདྲ་བས་དེ་དངོས་སོར་ཡོད་མེད་མི་འདྲ་བེད་དགོས་པས། རྣམ་
ངེས་དར་རྒྱུ་ཀ་སོགས་ལ་ནང་འགལ་མེད་པའང་ཤེས་སོ། །རྣམ་བདེན་པ་ལྟ་
ལས་སྒོ་ང་བྱེད་ཆལ་བ་ནི་ལྷང་སྦྱུང་གྲུབ་མཐར་གྱང་ཅུ་རྒྱན་བཟང་བ་ལྟར་
གསུངས་པ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ཆོས་མཆོག་གི་གཞུང་བྲངས་པར། སྒྲོན་པོ་
རགས་པ་གཅིག་ཤུའི་རྣམ་པར་རྟོགས་ལ། ཞེས་དང་། ཁྱི་རག་དབང་བཟླ་ཤིས་
པའི་བྱིན་གྱིས་ལས། ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ནང་ནས་ཡུལ་རགས་པའི་
རྣམ་པ་ཅམ་ཞིག་སྤང་བར་འདོད་པས་སྒོ་ང་བྱེད་ཆལ་བ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་
ལ། གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤང་བར། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལྟར་ན་སྒྲོན་པོ་དང་དེ་
འདྲིན་མིག་ཤེས་གཉིས་གྲུབ་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲ་བྱི་བ་ཡིན་ཀྱང་། དམིགས་
དུས་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམས་གཅིག་དུ་ཁས་ལེན་པས་སྒོ་ང་བྱེད་ཆལ་བ་ཞེས་
གསུངས་པ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། རྣམ་ངེས་ལྟར་དབྱུ་མ་
བས། འོ་ན། སྒྲོན་པོ་འདི་ངས་རིག་གོ་སྒྲུམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
ཆད་མས་གྲུབ་དུས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ། འདི་བ་ན་རེ། སྒྲོན་དེ་མེད་
པར་ཐལ། གྲུབ་དུས་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀས་ངས་རིག་གོ་སྒྲུམ་པའི་བྲན་པ་
སྦྱེད་པ་མི་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཆད་མས་གྲུབ་དུས་
ཐ་དད་ཀྱང་ཆད་མ་གཉིས་ཀས་དེ་འདྲའི་བྲན་ཤེས་སྦྱེད་པ་མི་འགལ་བར་
གསུངས་ལ། འདི་ལ་དབྱུ་མ་བས་དེ་གཉིས་དེ་ལྟར་ཐ་དད་ཡིན་ན། རྒྱུད་གཞན་
བཞིན་དུ་པན་ཚུན་སྒྲོག་དུ་འཇུར་རོ་ཞེས་བཅད་པར། པན་ཚུན་དམིགས་ངེས་
མིན་པར་སྒྲོག་དུ་ཇུར་ཀྱང་སྒྲོན་ཅི་ཡོད་ཅིས་སྒྲོས་ཏེ། ཞེས་པན་ཚུན་གཅིག་
དམིགས་ཆེ་ཅིག་ཤོས་དམིགས་མི་དགོས་པར་སྒྲོག་དུ་ཇུར་པས། ལྟན་ཅིག་

དམིགས་ངེས་མིན་པ་རྩོམ་རྒྱུ་རང་འགྲེལ་ལས། སུ་ཚུན་དུ་སྒྲིག་ཏུ་བྱུང་
 པ་ཡིན་མོད་སྒྲིག་ཅི་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕྲོག་བྱེད་ཟླ་
 བས། བྱེད་བྱ་སྒྲིག་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་
 འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་ཡིན་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མིན་པ་བྱེད་སྒྲིག་
 དང་མཐུན་ཚུལ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཐ་དད་དང་རིམ་ཅན་དུ་མདོ་
 གྲེ་བས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། བདེ་གསེགས་གཞུང་གི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ནི་ནང་དུ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་འདི་དག་གཞན་ཡིན་ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་སྤང་
 བའང་གཞན་ཁོ་ནའོ། ཞེས་གཉིས་ཀར་སྤང་བ་སྦྱར་ལ། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་
 ལས། ཡུལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གནས་པའི་ཕྱིར་སྤང་དམིགས་ལ། རིག་
 པ་ནི་ཕྱིས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་ལས་སྤང་དམིགས་ལ་སྤོར་
 བ་རིག་པ་ནི། ཕྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། ཞེས་དམིགས་དུས་སྤྱི་བར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་དུས་གཅིག་ན་དེས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་
 ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་བསྐྱབ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། དེ་གཉིས་དམིགས་དུས་གཅིག་དུ་གསུངས་
 པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་ངེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། འདི་མདོ་གྲེ་བའི་འདོད་པ་
 མིན་ཏེ། སྤོར་བ་དང་སྤོར་འཛིན་སྤྱི་བ་ཡིན་ཡང་། དམིགས་བྱེད་གཉིས་
 གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་པར་འདོད་པས། གྲུབ་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་དམིགས་དུས་
 གཅིག་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷན་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་དེར་
 ཤེས་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དམིགས་དུས་
 སྤྱི་བར་འདོད་པ་འདི་ནི་མདོ་གྲེ་བའི་འདོད་པ་མིན་ཏེ། དེས་སྤོར་བ་དང་
 སྤོར་འཛིན་གྲུབ་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་དམིགས་དུས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་ཡིན་
 ལ། འོག་ནས་འཆད་པའི་སྒྲོ་ང་བྱེད་ཆོལ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པས་དེ་ཡང་
 འགོག་ཀྱང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤང་འདི་ནི་དེ་གཉིས་གྲུབ་དུས་གཅིག་མི་

གཅིག་གང་ཡིན་ཡང་རུང་དམིགས་དུས་མི་གཅིག་པར་རང་རིག་མི་འདོད་
པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་མཛུགས་ཏུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་རིགས་པས་
དེ་ཡང་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་འདི་སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་
ལྟར་གྲུབ་དུས་གཅིག་པ་དང་། མདོ་སྟེ་བ་ལྟར་གྲུབ་དུས་མི་གཅིག་པར་འདོད་
པ་ཡིན་ཡང་རུང་དམིགས་དུས་མི་གཅིག་པར་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་
འདོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མིན་ན་འདི་མདོ་སྟེ་བའི་
འདོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གྲུབ་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་དམིགས་དུས་གཅིག་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་དགོས་པས་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞུང་འོག་
མ་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུར་རོ། །དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་སོགས་སྐྱ་ཆད་དམ་སྒྲུམ་སྟེ། རྒྱས་པར་
དེར་ཤེས་དགོས་ལ། ཞེས་པ་འོག་ཏུ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། སྟོན་
པོ་དམིགས་པའི་ཆེ་སྟོན་འཛིན་མ་དམིགས་སྟོ་འཛིན་དམིགས་པའི་ཆེ་སྟོན་
པོ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། ཞེས་དང་། དམིགས་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་།
རིག་པ་སྟོ་བྱི་མ་གཞན་གྱིས་དམིགས་པ་དགག་པའོ། །རང་རིག་མདོན་སུམ་
གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་བཞིན་དུ་བྱིས་འབྱུང་གི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མདོན་
སུམ་དུ་གྲུབ་ཅེས་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་རང་རིག་འདོད་པར་ཐལ། བདེ་གཤེགས་གཞུང་
གི་རང་འབྲེལ་ལས། གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གཉིས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་པ་
ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། རང་རིག་གིས་
བྱང་བར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱབ་སྟེ། འཛུགས་པ་རང་འབྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་
པར་ཡང་འཇུར་ཏེ། རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལུགས་མཐའ་དག་ཤེས་པ་གཞན་
གྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱུ་བཤད་ལས། ཤེས་པ་སྐྲ་མ་བྱི་

མས་གཙོད་ན་ནི་ཞེས་པའི་དོན་དབྱེ་མ་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད་ལས། ལ་
 ལས་སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གཅིག་ཤུས་ཡུལ་སྡོན་པོ་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་
 འཛིན་ཟེར། ཞེས་པ་ལྟར་སྡོན་པོ་དང་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ལྟ་
 ཤུ་མིག་ཤེས་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་རིག་པ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་
 ཀ་བག་ཆགས་གཅིག་གི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེ་
 བདེ་བྱེད་དགའ་བས། གང་སྣང་དེ་འདིར་རང་ཡིན་ཏེ། །གཞན་གང་དེ་ནི་
 མི་སྣང་ཉིད། །ཅེས་པའང་དེ་ཡིན་པ་འདྲའོ། །འདུག་འགྲེལ་ལྟར་ན་འདི་ལ་
 མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་བོ་
 གཅིག་ཤུ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་གཞན་གཅིག་སྟེ་ཟེར་བའང་ཡོད་དམ་དཔྱད།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་དམིགས་དུས་མི་གཅིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་
 ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཆོ་དེ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཅར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ་སྟེ། སྡོན་པོ་དམིགས་བྱེད་སྡོ་འཛིན་སྐད་ཅིག་དང་བོའི་དུས་དང་སྡོ་
 འཛིན་དམིགས་བྱེད་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་གསར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་དེ་ཡང་དུས་གཅིག་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་
 དོན་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་ལ་ཁ་བོའི་སྟངས་གི་སྡོ་མེར་སོགས་ཀྱི་
 གངས་དང་མཉམ་པའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་
 དང་། གཅིག་ཆར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ཕྱི་མས་རིགས་མཐུན་
 དེ་རྣམས་ཀྱི་བདག་རྟེན་དབང་བོ་གཅིག་གམ་དཔྱད། ལྷ་ཆོགས་གཉིས་མེད་
 པ་ལ་གསུམ་ལས། འབྲུལ་བ་སྣ་ཆོགས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འདོད་པ་ནི།
 གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་སོགས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་
 འདོད་པ་ཡིན་ལ། བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། ལྷགས་འགོད་དུས་དང་དགག་

དུས་གཉིས་ཀར་ཐ་དད་དུ་བྱས་སྤང་བ་ལྟར་འདིར་ལོགས་སུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལོག་གི་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། བྱབ་མཐའ་ཆེན་མོར། ཤེས་བྱེད་སོགས་ནམ་རྒྱུན་གཅིག་སྟེ་དང་མཐུན་ལ། ཞེས་ནམ་ཤེས་གཅིག་སྟེ་བ་ལ་ནམ་བདེན་རྒྱུན་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲངས་མཉམ་པ་སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དམ་དཔྱད། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་གཅིག་དོན་དུ་མ་ཅན། །ཞེས་པ་ལྟར་ཁྲ་བོའི་སྟང་གི་སྟོ་སེར་སོགས་ཁྲ་འདྲིན་མིག་ཤེས་གཅིག་གིས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པའི་དོན་ནོ། །རྣམ་རྒྱུན་གྱི་བཅས་ཀྱི་མེད་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར། རྒྱལ་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་ཡོད་མེད་དང་། སྤང་བ་དེ་ཡོད་པར་འདྲ་ཡང་རང་གཞུང་ན་དེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་མང་དུ་ཡོད་མེད་དང་། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གྱི་མས་བསྐྱད་པ་ཞུགས་པར་འདོད་མི་འདོད་གསུམ་ལས། ལྷང་སྦྱུའི་བྱབ་མཐའ་ལུགས་བར་བ་ལ་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་མོད་ཅེས་གསུངས་ལ། བྱབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། བཞག་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སོགས་དུ་མ་དང་མཐུན་པས་འཐད་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྟེ་མ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་པ་རང་ལུགས་བྱས་ཏེ། ཚ་བར། རྒྱལ་ལ་ཞེས་པ་དོར་ཏེ་གཉིས་སྤང་གི་སོགས་ཀྱིས་དེའི་དོན་བསྟན་པར་གསུངས་པས། བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རང་འགྲེལ་ལས། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ནས། སྟོ་ཡི་ངོ་བོ་རྣམ་མེད་ཡིན། །འཁྲལ་བ་ཡིས་ནི་རྣམ་པ་རྣམས། །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་བཅས་པས་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་སེམས་ཁོ་རང་ཡང་གཞག་ནས་དེ་ལ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཞུགས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་རང་རིག་དང་སེམས་ཀྱི་དྲངས་ཆ་འདྲིལ་ལ། དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་ལ་སེམས་ཀྱི་སྟང་གི་ཆོས་ཉིད་དམ་བདག་མེད་གཉིས་བཞག་ནས་དེ་དག་ལ་བསྐྱད་པ་མ་ཞུགས་པར་འདོད་དོ། །དྲི་མེད་པས། རྟེན་ཏུ་རིས། འདི་ཡི་ངོ་བོ་རྣམ་མེད་ཅིང་། །ཤོས་མེད་དྲངས་

བ་ཡིན་པར་འདོད། །དེ་ནི་མཁས་པ་མ་ཡིན་པས། །ནམ་ཡང་ཤེས་པར་རུས་
 མ་ཡིན། ། ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་བྱུང་མེད་
 བས་ངོ་བོ་ལ་རྒྱི་མས་གོས་པ་མེད་པ་ཤེས་སྟོང་དག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མཁས་
 པ་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་མདོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པར་སྤྲོ་ལ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར།
 སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་མཁྱེན་པར་སྤྲོ་ཞེས་པ་འོག་ཏུ་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་སོ་ཞེས་
 བ་ལྟར་དཔེ་ཁ་ཅིག་དང་བསྟན་ཅམ་ལས་སྤར་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེར་སོ་སྟེ་ཡིས་
 རྟོགས་མི་རུས་པར་ཞེས་བསྟོག་ཕྱོགས་སོ་སྟེ་ཁོ་ནར་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 བཞིན་ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་པས། །ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རང་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དང་། དབུ་མ་འབྲིང་ནི་བདེན་མེད་ཅམ་ལ་བྱེད། ཞི་འཆོ་
 སོགས་གསུམ་གྱིས་སྟོ་སོགས་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་ཆ་གཅིག་སྟོ་བཏགས་
 དང་མ་འདྲིས་པར་འདོད་པས་རྣམ་བདེན་དང་མཐུན་པར་བྱས་ལ། སང་
 བཟང་གིས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་མེད་པར་གསུངས་པས་རྣམ་རྟུན་པར་བསྐྱབ་
 ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་དཔག་
 བ་ཞེས་པ་ནས། རྒྱི་བཅས་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་བར་བྱས། ཞེས་པའི་སྐབས་
 གང་ཡིན་དཔྱད། རྩོ་རྩེ་རིའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་
 ཐམས་ཅད་རུས་མེད་ན། །སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་
 བཏྲན་པ་དང་། ལྷ་ཆོགས་སྤང་ཅན་དོན་རྣམས་ལ། །སོགས་དང་། གང་གིས་
 དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་ན། །སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་བའི་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་རིགས་
 བ་བཏྲན་སྟམ་ནས། དེ་དག་གིས་ཆོས་གྲགས་དབུ་མ་བར་བསྐྱབ་ཅིང་དེ་རང་
 ལུགས་བྱས་པས་བསྐྱབ་ལ། རྩོ་རྩེ་རི་འཁྲུལ་ཚུལ་ལུང་དང་བོས་ས་བོན་གྱིས་
 ལྷག་སོགས་སྟེད་པའི་རུས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་
 བས་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་ཅན་གྱི་དོན་སྟོ་སེར་སོགས་ཕྱི་དོན་རགས་པ་གཅིག་
 གིས་བདག་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ན་ཁྱ་འཛིན་མིག་ཤེས་གཅིག་ཕུ་དེ་ལ་སྟོ་སེར་

སྒྲ་ཚོགས་རི་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ། སྤང་ན་སྒོ་དེ་དུ་མའང་དོན་དུ་མ་དེ་གཅིག་དུ་
འགྱུར་ཞེས་རིག་པ་ཅན་པས་བཙུང་པར། རྣམ་རྒྱུན་པས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་མ་
རིག་པས་བསྐྱད་པས་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་དང་། གསུམ་པས་གཞུང་
འདྲིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་བདེན་པར་མེད་པས་བདེན་པའི་གཅིག་
དང་དེའི་དུ་མར་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པས་དབུ་མ་བའི་ལྷགས་མིན་ལ། དབུ་
མའི་མཐའ་དབྱེད་དུ་གསུངས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལས། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་དང་། རྩི་
དྲ་རི་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱན་མཁན་པོ་སོགས་ནས། སྤྲོད་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་
གིས། །ཞེས་པའི་སྤྲོད་བ་བདེན་གྲུབ་གིས་སྤྲོད་བར་འདོད་ཟེར་ན་ཞེས་པ་
དེའོ།

སྤྲོས་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག

ཕྱ སྤྲོས་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མཚོད་བཟོད་གྱི་འཕྲོས་དོན་ཡིན་
པས་ཡིག་ཆ་གཞན་ན་མེད་ཀྱང་སྒོ་མང་ཡིག་ཆར་བཀོད་པ་ནི། ལམ་རིམ་
ལྟར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནད་དོན་རྒྱན་འདིར་ཆང་བར་བསྟན་པ་
ཤེས་ཆེད་ཡིན་ལ། འཕྲོས་ཚུལ་མཆན་ལས། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཞེས་སོགས་ལྟར་
རོ། །ཡིག་ཆར། ཅམ་ཞེས་པས་སྤྲོད་པའི་མདོན་མཐོ་ལས་གཞན་གཅོད་ཅེས་
པ་གཞན་གཅོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཅོད་ཟེར་དགོས་པས། མཆན་ཉིད་
ལ་ཡང་གཅོ་བོ་སྤྲོད་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྲོད་བྱང་ཆུབ་དང་ཐར་པ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་བཅོས་མ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར།
ཕལ་བ་དང་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དོན་ཡིག་ཆ་རྟིང་བར་སྤྲོས་བྱ་ཆུང་བྱ་གང་
ཞེག་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་དེ། དང་བོའི་མཆན་

ཉིད།ཅེས་ཆོ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་འཁོར་བདེ་དོན་དུ་གཉེར་བས་བཞག་ཀྱང་།
 བར་ཕྱིན་ཟིན་གྱིས་ལས། དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཁོ་ནས་ཕྱི་མའི་འཁོར་བདེ་དོན་དུ་
 གཉེར་ཞེས་སྒྲོས་དགོས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ཡང་ཕྱི་མའི་འཁོར་བདེའི་ཆེད་དུ་
 ཟུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བཏང་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལྟ་བུ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། ཆོས་ཁོ་ནས་ཞེས་དང་། བསྟུ་བ་ལས། གཅིག་ཏུ་ཆོས་
 ཀྱིས་བབ་ཅོལ་མིན་པ་ཁོ་ནར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བབ་ཅོལ་ནི་ཆལ་ཆོལ་
 གྱི་དོན་ནོ། །ཁུང་དུའི་འབྲིང་གི་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཞེས་པའི་ཆོས་ཡང་ཟིན་
 གྱིས་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སྒྲོས་པའི་ཆོས་ལ་ད་ལྟར་གསུང་རབ་
 གྱིས་ནས་བཅོང་བ་སོགས་པལ་ཆེར་དེ་ཡིན་ལ། ཆོས་མིན་ལ་རི་དྲགས་བཤོར་
 བ་དང་ཤན་པ་བྱས་ནས་ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་བསྟུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཡིག་ཆར། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། ཞེས་པ་གཏན་
 ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བར་རྣམ་གྲངས་ཉེར་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་བོ་ནི་སྟུབ་
 པ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བདག་གཞན་གཉིས་གང་ལ་པན་ཕྱིར་མིན་ཧམ་དང་།
 གང་རུང་རེ་རེ་འཛམ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་པན་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་ཞལ་ཞུགས་པ་
 གསུམ་རིམ་བཞིན་སྐྱེས་བུ་ཁུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས། སྤིག་པ་ལས་ཕྱིར་མ་ལོག་པ་སྤིག་པ་བྱེད་པ་
 དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྤིག་པ་ལ་དགའ་བ་སྤིག་པ་ལ་སྤེད་པ། གཉིས་ཀའི་སྤྱ་
 བཞིས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཧམ་དང་། རེ་རེ་འབ་དང་། གཉིས་མི་ཞན་དང་། གསུམ་པ་
 རྒྱལ་བོའི་སྒྲོ་ནས་འདོད་པའི་ལོང་ཧས་སྟོད་དང་། བྱ་འབ་དང་། ཆོས་ལྟར་ལེན་
 ཞལ་གསུམ་དང་། བཞི་བ་བྱ་བས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤིག་སྟོད་སོགས་ཀྱིས་རང་
 གི་བྱ་བ་བྱེད་ཧམ་དང་། དགོ་བའི་སྟོད་པས་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་འཕ་དང་། དེས་
 གཞན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཞལ་དང་། ལྷ་བ་རྒྱལ་བོའི་སྤྱན་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོ་རིང་བ་
 སོགས་རྣམ་སྤྲོན་སྤྱན་ཚོགས་དང་། ཐབས་མཁས་སོགས་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་སྤྱན་

ཆོགས་དང་། སྦྱོན་གཏོང་སོགས་བསོད་ནམས་སྤུན་ཆོགས་གསུམ་ག་མེད་ཀྱི་
དང་། གཉིས་འཛམ་དང་། གསུམ་ག་ཆང་འབ་དང་། རྒྱལ་པ་རྒྱལ་བོའི་ཆལ་ནི།
གྲས་པ་དང་རྒྱས་པ་དང་ཤེས་རབ་གསུམ་གཤམ་བྱི་མ་གཉིས་དང་མི་ལྡན་ཀྱི་
དང་། བྱི་མ་གཅིག་ཕུ་མི་ལྡན་འཕ་དང་། གསུམ་ག་ལྡན་འཕ་དང་། བདུན་པ་
ཆོག་གི་རྣམ་པ་བཞིས་ཆོག་སྟན་མི་སྟན་ནི། འཕྲོད་མི་འཕྲོད་དང་། སྟན་པར་
གྲགས་པ་འདྲམ་པོ་དང་། མི་སྟན་པར་གྲགས་པ་རྩལ་པོ་ཡིན་པས། མི་སྟན་ལ་
སྟན་པར་གྲགས་པ་དང་། མི་སྟན་པར་གྲགས་པ་གཉིས་སྦྱོར་ཀྱི་དང་། སྟན་ལ་
མི་སྟན་པར་གྲགས་པ་སྦྱོར་འབ་དང་། སྟན་ལ་སྟན་པར་གྲགས་པ་སྦྱོར་འབ་དང་།
བརྒྱུད་པ་འདོད་པ་ལ་ཡོངས་སྦྱོད་པས་ནི། ཡིག་ཆ་ལྟར་ཆོས་མིན་གྱིས་ཆོ་འདི་
ཀྱི་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱིས་ཆོ་འདི་དང་། ཆོས་ཁོ་ནས་བྱི་མའི་འཁོར་
བདེ་ཅམ་བསྐྱབ་འཕ་དང་། དགུ་བ་ངེས་འབྱུང་གིས་མཆན་ལྟར་ཟས་སོགས་
འཁོར་བའི་སྤུན་ཆོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ། དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་
འདོད་མེད། དེ་ལས་འབྱུང་བྱིར་ཟས་སོགས་སྤངས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དོན་རྒྱུ་མི་གཉེར་ཀྱི་དང་། ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་འབྱུང་འདོད་ཡོད་ཀྱི་དོན་
གཉེར་མེད་འཕ་དང་། གསུམ་ག་ཡོད་འཕ་དང་། སྦྱོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་
བར་བརྟེན་པ་གསུམ་ལས། བརྒྱ་བ་སྦྱོན་བྱའི་དངོས་པོས། དྲི་རོ་རེག་སྤུན་སུམ་
ཆོགས་པ་གསུམ་མམ་གཉིས་མི་སྦྱོན་ཀྱི་དང་། གཉིས་སྦྱོན་འཕ་དང་། གསུམ་
ག་སྦྱོན་འཕ་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པ་སྦྱོན་པའི་ཞིང་ངམ་གནས་གྱིས་མཆན་ལྟར་
རམ་ཡང་ན་སྤྱུག་པའམ་པན་འདོགས་ཀྱི་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་འཕ་དང་། ཡོན་
ཏན་ཅན་ལ་སྦྱོན་འཕ་སྦྱར་རོ། །བརྒྱ་གཉིས་པ་སྦྱོན་པའི་བསམ་པས། སྦྱོན་པའི་
སྤྱི་རོལ་དགའ་ལ་སྦྱོན་པའི་ཆོ་མི་དགའ་ཞིང་བྱིན་ནས་འཕྲོད་ཀྱི་དང་། རྩོན་
དང་སྦྱོན་ཆོ་དགའ་ལ་བྱིན་ནས་འཕྲོད་འཕ་དང་། བྱིན་ནས་ཀྱང་མི་འཕྲོད་
འཕ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་ལས་བྱུང་བ་བདུན་ལས། བརྒྱ་གསུམ་པ་ཚུལ་བྱིམས་

སྒྲིམ་པ་ལས། མཆན་ལྟར་སྒྲིམ་བྱ་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་སྒྲིམ་པ་ཉལ་དང་། མ་
 ལུས་པ་སྒྲིམ་ཀྱང་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་མི་བྱེད་པ་ཉལ་དང་། འགོད་པ་
 སོགས་ཀྱང་བྱེད་པ་ཉལ་དང་། བཙུ་བཞི་བ་ཚུལ་སྒྲིམས་ལེན་པའི་གཞིས། ཉེས་
 པར་བཤད་པའི་འདུལ་བ་ལ་ཚུལ་སྒྲིམས་ལེན་པ་ཉལ་དང་། ལེགས་པར་གསུངས་
 པའི་འདུལ་བ་ལ་ཚུལ་སྒྲིམས་ལེན་ཅིང་དེ་ཉམས་པ་དང་སྒྲིན་ཅན་དུ་བྱེད་
 པ་ཉལ་དང་། དེ་ལ་ལེན་ཅིང་ཉམས་པ་དང་སྒྲིན་ཅན་དུ་མི་བྱེད་པ་ཉལ་དང་། བཙུ་
 ལུ་བ་ཚུལ་སྒྲིམས་ལེན་པའི་བསམ་པས། ཆོ་འདིའི་འཆོ་བ་ཉལ་དང་། མཐོ་རིས་
 ཉལ་དང་། ཟུང་འདས་ཀྱི་བསམ་པས་ལེན་པ་ཉལ་དང་། བཙུ་བྱག་པ་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་
 བས་འདུག་པས། བསྐྱེན་པ་ཉལ་དང་། དགེ་བསྐྱེན་ཉལ་དང་། དགེ་སྒྲོང་གི་
 སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་བས་འདུག་པ་ཉལ་དང་། བཙུ་བདུན་པ་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་པའི་ཡན་
 ལག་གིས། བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་ལ། དེ་དང་མཐུན་པའི་
 བསྐྱེན་པའི་གཞི་སྒྲིམ་པའི་ཡན་ལག་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་བའི་
 ཡན་ལག་དང་། བསྐྱེན་པའི་གཞི་སྒྲིམ་པས་བསྐྱུང་བའི་ཡན་ལག་གསུམ་མི་
 ལྔ་ཉལ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཙམ་མི་ལྔ་ཉལ་དང་། ཡན་ལག་བཞི་ག་ལྔ་
 ཉལ་དང་། བཙུ་བཙུན་པ་སྒྲིམ་པས། སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་
 པ་གསུམ་ལས། དང་བོ་ཉམས་དང་། དང་བོ་གཉིས་ཉལ་དང་། གསུམ་ག་ལྔ་པ་
 ཉལ་དང་། བཙུ་དགུ་བ་ཚུལ་སྒྲིམས་ཀྱིས། བར་མའི་ཉལ་དང་། ཉན་ཐོས་ཉལ་དང་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲིམས་དང་ལྔ་ཉལ་དང་། འདི་གཉིས་སོ་ཐར་དང་བྱང་སྒྲིམ་
 ཡིན་སྟུམ། བསྐྱེན་པ་ལས་བྱུང་བ་བཞི་ལས། ཉི་ཤུ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་པ་
 ལས། ཉན་གྱིས་འདུག་པའི་ཉལ་དང་། ཚུལ་བཅས་ཀྱིས་འདུག་པའི་ཉལ་དང་། རང་
 གི་རང་གིས་འདུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་གསུམ་དང་། ཉེས་
 གཅིག་པ་སྒྲིམ་ཐོབ་ཚུལ་གྱིས། འཛོག་སྒྲིམ་ཐོབ་ལ་དཔྱད་སྒྲིམ་མ་ཐོབ་ཉལ་
 དང་། དཔྱད་སྒྲིམ་ཐོབ་ལ་འཛོག་སྒྲིམ་མ་ཐོབ་ཉལ་དང་། གཉིས་ཀ་ཐོབ་ཉལ་

དང་། ཉེར་གཉིས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གྱིས། རྟོག་བཅས་དབྱེད་བཅས་
དང་། རྟོག་མེད་དབྱེད་བཅས་དང་། རྟོག་མེད་དབྱེད་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཐོབ་ལྡན་གསུམ་དང་། ཉེར་གསུམ་པ་སྒྲོམ་པ་འཕམ་བསམ་གཏན་གྱིས། སྒྲོམས་
འཕྱག་ཉོན་མོངས་ཉམན་དང་། དག་ལྡན་དང་། ཟག་མེད་ལ་གནས་ལྡན་གསུམ་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་བར་ཡིན་ལ། ཞིབ་པར་
བསྟུ་བའི་བམ་པོ་བཅུ་བདུན་པར་གསལ་ལོ། །

འབྲིང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འཁོར་བའི་སྤྱན་རྒྱལ་སྒོ་ལོག་ཅེས་པ་
ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་འབྲལ་ངེས་དང་། བཅོན་ར་ལྟ་
བུའམ་བྱལ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་དུ་རྟོགས་པས་འཁོར་བའི་སྤྱན་རྒྱལ་སྒོ་
ལ་རྩོལ་བཅས་གྱིས་ཞེན་ལོག་སྦྱེས་པ་ལ་བྱེད་ལ་དེ་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་ཕྱོང་བ་
ཐོན་པ་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་
ལས་ཉོན་ལ་སྤྱག་རྩལ་ཤེས་མི་དགོས་པས། དོགས་སྒྲོང་སོགས་ལྟར་འཛིག་
ལྟའི་ཞེན་ལྟལ་མེད་པ་རྟོགས་མི་དགོས་ལ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཚན་
ཉིད་ཆང་བ་སྦྱེ་བ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ལ་སྤྱག་པར་ཤེས་ནས་དེའི་
ཞེན་ལྟལ་མེད་པ་རྟོགས་དགོས་པས་མི་འདྲ་སྟེ། རྒྱས་པར་ཉིན་བྱེད་སྤང་བར་
བཤད་ཟིན་ཏོ། བྲེག་ཆེན་རིགས་ངེས་གྱིས་ཀྱང་སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་དང་
བོ་གཉིས་རྟོགས་རྩིས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྦྱེས་ཀྱང་རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་
མིན་པས་དེས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ནས་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་འཇུག་ཁའི་བར་
སྦྱེས་བྱ་སྤང་གསུམ་པར་འཛིག་ལ། ཐར་པ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་དེ་
ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་ཕྱོང་བ་ཐོན་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་ཡིན་ཏེ། དེས་
ཟིན་ན་ཐར་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ཕྱིན་ཟིན་གྲིས་ལས། འཁོར་བའི་
སྤྱག་བསྐལ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ན་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་ན་སྒྲམ་པའི་སྒོ་གཉིས་

ལ་ཚློ་བཅས་ཀྱི་ཚུང་བ་ཐོན་པ་དང་། དེས་འབྱུང་དང་ཐར་པ་དོན་གཉིས་
 ཀྱི་སྒོ་སྐྱེ་བ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དུས་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་གཉིས་ལ་ཚློ་མེད་ཀྱི་ཚུང་བ་ཐོན་པ་དང་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དུས་མཉམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ལ་སྒྲིག་པ་མི་དག་
 བ་མི་བྱེད་སྐྱམ་པའི་སྒྲོམ་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། གྲོགས་ཀྱི་དབང་
 གིས་སྒྲིག་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལམ་སྒྲོན་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དེ་མིན་པས་ཡིག་ཆར་
 མ་ཁྱབ་སྟེ་གསུངས་སོ། །མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་ཀྱང་འབྲིང་གི་ལམ་
 རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་དེ། ཡིག་ཆར་དེའི་མ་མཐའ་ཉན་རང་ལམ་དུ་འཇུག་
 ཁ་མ་ནས་བཞག་པ་གང་ཞིག་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
 ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ཚུང་དུ་ལས། སྐྱག་
 ཀུན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཞིབ་དུ་ཤེས་པར་བྱས་པ་ན་དེ་
 འདྲོར་འདྲོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདྲོད་བྱུང་བ་ཅུ་ནས་
 དེས་འབྱུང་གི་སེམས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེས་མི་ཆོག་པས། མེ་འབར་བའི་བྲིམ་
 དུ་ཚུད་པ་དང་། བཅོན་རར་ཚུད་པའི་བཅོན་གནས་དེ་ལ་མི་འདྲོད་པའི་
 སྒོ་ཅི་ཅུ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོད་ཅུ་བྱེད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ནས་ཀྱང་རྩེ་
 འཕེལ་དུ་གཏང་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར་དག་བཅོམ་
 དེ་གཉིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལྟག་བསམ་སྐྱེས་ཁ་མའི་བར་དུ་
 ཡོད། ཅེས་པ་སྤྱིར་ཉན་རང་གི་བསམ་པ་ལས་ལྟག་པའི་བྱམས་དང་སྟོང་རྩེ་
 ལྟག་བསམ་གཉིས་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བས་དེ་ཡིན་ལ། དབུ་མར་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
 པོའི་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལྟག་བསམ་ཀྱི་སྤྲ་རོལ་ནས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དྲུག་
 པ་ལྟག་བསམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་བདག་གིས་བཤེས་སྐྱམ་པ་ལ་བྱས་ན། བདེ་ལམ་ལས།
 རྒྱུད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་

སྤངས་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་
བདག་གིས་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྗེ་བཟུན་པའི་སྦྲོན་མེས་རིན་ཐུན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
ཞེས་པ་དང་འགྲིག་གོ། ཡང་དག་ཤེས་འཚོལ་སྦྲོན་བཏང་སྟེ། ཞེས་པ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྦྲོན་དུ་ཡིན་ཀྱི་སྟེང་རྗེའི་སྦྲོན་མེས་པ་ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་
དག་སྤངས། ཞེས་པས་འགྲུབ་པས་ཞིབ་ཆ་དེ་ལྟར་བྱའོ། རྒྱུ་པར་གཞན་དུ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཟུངས་རྒྱལ་གི་མདོ་ལས་ནོར་བུ་བཟུ་བའི་དཔེ་ནི། དང་པོ་ལན་
ཚུའི་ཁྱབ་སྤངས་ཏེ་སྐྱེའི་རེས་དང་། དེ་ནས་ཉ་ཤའི་ཁྱབ་སྤངས་ཏེ་བལ་
གི་ལྷ་བ་དང་། དེའི་འོག་དཔུལ་རྒྱུ་སྤངས་ནས་རས་སྤྲུལ་མོས་སྦྱོང་བ་གསུམ་
སྟེས་བུ་གསུམ་དང་སྦྱར་ཞིང་། ཀུན་ནས་འདོད་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡིན་ནོ། སེམས་
ཀྱི་སྦྲོན་སྤངས་བཞག་པ་ཏྲ་དབྱངས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་སེམས་སྦྲོམ་ལས། མི་
འཚོ་བ་དང་བདེན་པ་དང་། བྱིན་ནས་ལེན་དང་ཆངས་པར་སྦྱོད། སྦྱིན་པ་
ཐམས་ཅད་བཏང་བ་ནི། འདི་ནི་བདེ་འགྲོའི་སྦྱོད་པ་ཡིན། འཁོར་བའི་སྤྱད་
བསུལ་ཡོངས་མཐོང་ནས། སྤངས་ཕྱིར་བདེན་པའི་ལམ་སྦྲོམ་ཞིང་། ཁ་ན་མ་
ཐོ་གཉིས་སྦྱོང་བ། འདི་ནི་ཞི་བའི་སྦྱོད་པ་ཡིན། ཆོས་ཀུན་སྦྱོང་བ་ཉིད་རྟོགས་
པས། འགྲོ་ལ་སྦྱིང་རྗེའི་ཚུ་རྒྱན་འབྱུང་། ཐབས་མཁས་སྦྱོད་པ་མཐའ་ཡས་
པ། དེས་འབྱུང་མཚོག་གི་སྦྱོད་པ་ཡིན། ཞེས་པས་རིམ་བཞིན་སྦྱིས་བུ་གསུམ་
བཟུན་ཏོ། ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རྒྱུ་ལྟ་ལ་སོགས་ཡིད་རི་བཞིན། ཞེས་པས་
སྦྲོམ་པ་ལེན་པའི་ཀུན་སྦྱོང་རྒྱུ་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་སྦྲོམ་པ་རྒྱུ་འབྱིང་ཆེ་
གསུམ་འདོག་པར་གསུངས་པས། ལམ་རིམ་ལས། ལམ་སྦྲོན་བཞིན་དུ་མདོད་
འགྲུལ་ལས་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་འདོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བས། ཡིག་ཆར་ལམ་སྦྲོན་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལྟར་བྱེད་ན་མི་རུང་གསུངས་སོ། ། བསོད་ནམས་ལྷ་དན་

འདས་པ་དང་། སོགས་ཀྱིས་དགེ་ཆ་གསུམ་བསྟན་ཀྱང་། སར་ཕྱིན་ཟིན་བྱིས་
ལས། བསོད་ནམས་ཞེས་པས་ཕྱི་མའི་མངོན་མཐོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆུང་
བྱ་བསྟན། ཟུངན་འདས་པ་དང་། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་
བཞིན་ཆོགས་ལམ་དང་སྒྱུར་ལམ་བཤད་པས། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོགས་སྒྱུར་
བཤད་པས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་དག་བཤད་པས་སྐྱེས་བུ་
ཆེན་པོ་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིག་ཆར་དཔེར་ན་
རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས། ཞེས་དེས་ལེགས་ལ་གཉིས་བྱས་པ་དང་དཔེའི་དོན་
འགྲིག་གོ།

མངོན་མཐོའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནི། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས། འདི་དག་
ལས་ལམ་དཀར་བཅུ་སྟེ། །བརྒྱུག་པ་དག་ནི་ནག་པོ་ཡིན། །ཆང་མི་འཕྱང་དང་
འཆོ་བ་བཟང་། །ནམ་མི་འཆོ་དང་གྲས་སྦྱིན་དང་། །མཆོད་འོས་མཆོད་དང་
བྱམས་པ་སྟེ། །མདོར་ན་ཆོས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དགེ་བ་བཅུ་དང་
ཆང་མི་འཕྱང་བ་སོགས་དྲུག་གོ། །སྟུག་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་རྟོགས་པའི་སྒོ་
ལ་ཆུང་བྱ་དང་སྟན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གཉིས་པ་ཆང་ཡང་
དང་བོ་མ་ཆང་བས་ཆུང་བྱ་དང་སྟན་མོང་བའི་ལམ་མིན་པར་གསུངས་པས།
མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་ཞེས་པ་རགས་པ་རྒྱན་གྱི་མི་རྟག་པ་དང་
རན་འགྲོའི་སྟུག་བསྐྱེད་རྟོགས་པ་ལ་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འབྲིང་གི་ལམ་རང་
རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་བཞི་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་བཞི་རྟོགས་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་
བ་གཉིས་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་བྱབ་ཀྱང་། ཕྱི་མ་གཉིས་རྟོགས་པས་མ་
བྱབ་ཆུ་ལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་བྱབ་སྟེ། རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱིག་
ལས། དེས་ན་སྤང་བོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ལག་རྗེས་ལ་དེ་དང་འབྲལ་དེས་

དང་སྐྱུག་བསྐལ་དུ་རྟོགས་པས་འབྲལ་འདོད་སྦྱེས་ཀྱང་། ཞེས་དང་། ཡར་བྱིན་
ཟིན་བྱིས་ལས། སྤྱིད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་གྱི་བར་གྱི་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་
བསྐལ་མ་རྟོགས་ན་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མི་
སྦྱེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིན།

ཆེ་འབྲིང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ཙམ་
གྱི་ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་ཡང་ཡིན་ཞེས་སྦྱར་དགོས་ཏེ། མིན་ན་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་
གི་ཚུལ་སྤྲིམས་ལྟ་བུ་དེར་འཇུར་བའི་བྱིན་ཏེ། དེ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ཀའི་ཉམས་
སུ་སྤང་བྱ་ཡིན་ཆེན་པོའི་ལམ་སྦྱེ་བ་ལ་ཐོག་མར་སྒོ་སྦྱོང་དགོས་པ་ཡིན་པའི་
བྱིན་རོ། །འཇུར་བའི་རྣམ་པ་སོགས་བཅུ་ནི། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས།
སྐྱུག་བདེན་གྱི་བྱད་ཆོས་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལ་འཇུར་བའི་དང་། འཇིག་པའི་
དང་། བྲལ་བའི་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱི་དང་། ཉེ་བའི་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། དེའི་སྐྱུག་
བསྐལ་གྱི་དེ་ལ་ཀུན་སྦྱོར་དང་འཆིང་བའི་དང་། མི་སྐྱུག་པའི་དང་། བྲལ་བདེ་
མེད་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟོང་བ་བདག་མེད་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་
དམིགས་བྱེད་དང་། རང་དབང་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་ཞེས་པ་ལྟར་
ལ། སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་ཉན་སར་གསལ་ལོ། །རིགས་པ་གཉིས་པས་རྩིས་སྦྱི་
ཆོད་ན་འགོག་བདེན་ལ་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བྱབ་པས། དེ་
གཉིས་འགོག་བདེན་གྱི་བྱད་ཆོས་བཞིའི་རྩིས་སུ་རྟོགས་པ་བཀག་ལ། གཞན་
གསུམ་གྱིས་ཀུན་འབྱུང་གི་བྱད་ཆོས་བཞིའི་རྩིས་སུ་རྟོགས་པ་བཀག་པས།
རིགས་པ་གསུམ་པས་ངི་མ་སྒོ་བྱར་བར་རྟོགས་པ་ལ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་
འོད་གསལ་བར་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་
བདག་འཇིན་སྒོ་བྱར་བར་རྟོགས་པ་ལ་དེ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་
པའམ་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཞེས་པའོ། །

སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུས་རྟོགས་པའི་རགས་པའི་བདག་མེད་ནི། རྟག་གཅིག་
 རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ལ་བྱ་སྟེ། རྗེ་པར་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་ལམ་རིམ་ཟིན་
 གྱིས་ལས། སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལས་ལས་རང་དབང་མེད་པར་རྟོགས་པས་རྟག་
 གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བྱུང་རང་དབང་བ་བཅད། རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་
 པས་རྟག་པ་བཅད། དེ་གཉིས་ཁེགས་པས་གཅིག་བྱ་ཁེགས་འགྲོ་བས་ཆུང་
 ངུས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་རུང་ངམ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟག་པ་ནི་རྒྱུན་གྱི་མི་འཇིག་པའི་རྟག་པར་བྱི་རོལ་
 པ་དག་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་མ་ནས་བྱི་མར་མི་འཇིག་པར་འགྲོ་བ་
 སོགས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སེམས་ཅན་
 སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་ངེས་པ་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་
 ཅན་ཡོད་པ་སློ་རོར་ཁེགས་པས་སྤང་བོ་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་
 མེད་པར་ངེས་པར་རྒྱས་སོ། ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ན་ཆུང་པན་པས་
 བདག་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་མ་ནས་བྱི་མར་མི་འཇིག་པར་འགྲོ་བའི་རྟག་པར་མི་འདོད་
 ཀྱང་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འདོད་པ་
 དེའི་དབང་དུ་བྱས་པས། གསུམ་ལྷན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་
 འདྲའོ། །དོགས་སྟོང་དུ་པར་བྱིན་ལམ་སྒྲིག་ངངས་ནས་བྱི་མར་གང་སྐྱེ་རང་
 དབང་བའི་བདག་མེད་པ་ལ་བྱས་པའང་འདྲིལ་ཚུལ་སྤྲུལ་མ་དེ་ཡིན་ཏེ། བདག་
 སྐྱེ་འཆི་དང་བཅས་པའི་རྟག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་
 རང་དབང་ཅན་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། ཆུང་འབྲིང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་མེད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་
 དེ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཆུང་འབྲིང་གི་ཉམས་སྲུང་བྱ་
 མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་བསམ་པ་ལྟ་བུ་བྱི་
 ལྟོག་ལས་ཆུང་ངུའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡང་མི་འདྲིལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཐར་ལམ་རྒྱུད་

ལ་སྦྱེས་ཀྱང་ཐར་ལམ་དུ་མ་བསྐྱེབས་པ་དང་། རྒྱུ་རྩ་ལ་སྦྱོང་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་རྩས་དེ་དག་རྟོགས་པ་ཡོད་ཅེས་གནས་གཞི་དང་
བྱེད་ཆོག་སོགས་བྱུང་པར་བྱེད་གོས་པ་མང་ངོ་། མཆན་ལས། སྦྱོན་གཏོང་
ལུགས་འདི་ལ་དབྱེད་ཅེས་པ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ལས་
ཀྱིས་སྦྱོ་བ་སྦྱངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྦྱོ་བ་མ་སྦྱངས་པར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུ་ན་འཁོར་བའི་སྦྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་སྦྱོ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེ་ན། ལན་རི་ལྟར་འདེབས་དབྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། འོག་གི་བྱང་འདས་
ཀྱི་སྐབས་ལྟར་སྦྱུག་བདེན་ཕྱ་མོས་བསྐྱེས་པའི་འཁོར་བའི་སྦྱོ་བ་སྦྱངས་པའི་
དོན་ནམ། ཡང་ན་འོག་ནས་འཁོར་བར་སྦྱོ་བ་ལེན་ཚུལ་བཞི་གསུངས་པ་ལྟར།
འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྦྱོ་བ་སྦྱངས་པས་འཁོར་བའི་སྦྱོ་བ་སྦྱངས་ཀྱང་འཁོར་
བའི་སྦྱོ་བ་རྒྱུ་ལ་མེད་ཅེས་ཀྱང་ཆོག་གམ་དབྱེད།

བྱམས་གཞུང་།

༥ གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ཚྭ་རིགས་པར་བསྐྱབ་པ་ཞེས་པ་ནང་གི་
དོན་རྟོགས་ཤེས་རབ་ལྷན་ཚུལ་དང་། དེས་ན་འགྲེལ་བ་ཚྭ་རིགས་པ་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ།

༥ གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚོད་
བརྗོད་བཤད་ཐབས་ལྡན་བཤད་པའི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་སྐབས་ཀྱི་རང་
དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ། རྒྱན་གྱི་ཐོག་མར་མཚོད་བརྗོད་བྱས་པས་རང་ཉིད་སྦྱེས་
བྱ་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་པ་དེ་འཛོག་གི་རྗེ་བཙུན་རང་ཉིད་དམ་པའི་

སྒྱིད་པ་དང་མཐུན་པ་ཙམ་མི་འདོག་སྟེ། སར་བྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས། དེ་ཡང་
 རྒྱན་གྱིས་དགོས་པ་ལ་རྒྱན་གྱི་སྒྲ་རོལ་དུ་གྲུབ་པ་གཅིག་མེད་པའི་གནད་གྱིས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་
 གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་མི་སྟོག་པའི་དང་བ་བསྐྱེད་པ་
 དང་། དེའི་དགོས་པ་དང་བ་ལས་འདུན་པ་དེ་ལས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
 གྱིས་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་ལེགས་པའི་མཆོག་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་བར་རྗེ་
 བཅུན་རང་གི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་ནས་བསྟོད་པས། རྒྱན་ཚོམ་པ་བོ་
 སངས་རྒྱས་སུ་འགྲུབ་ཀྱང་། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱིད་ལས། དེ་བྱང་
 སེམས་ས་བརྩ་བ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་སྐྱེད་གཞི་དང་སྲིད་ཞི་མཉམ་
 ཉིད་གྱི་མདོ་གཉིས་དྲངས་ནས་སྐྱབ་ཅིང་། འགྲེལ་བར་སངས་རྒྱས་དབང་
 གིས་ཞེས་སོགས་རྗེ་བཅུན་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། བཙུན་ལྷན་འདས་གྱིས་མིང་
 གིས་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་ཙམ་བའི་དོན་སྐྱུལ་སྐྱུ་སྐྱུའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་དང་། དར་རྒྱུག་གི་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་ཤོར་བ་ཡིན་པ་
 དང་། དམ་པ་ཏྲོག་དཀར་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཁྱེད་ཡོད་ཀྱང་། བྱམས་པ་
 འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་དགའ་ལྷན་དུ་བྱམས་པར་གྱུར་པའི་ཁྱེད་མེད་
 པར་གསུངས་ལ། མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དུས་
 གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཞེས་དང་། ད་ལྟ་བའི་བྱེ་བྲག་
 དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །རྗེ་
 བཅུན་པའི་སྐྱེ་དོན་ལས།མགོན་པོ་བྱམས་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་
 བཟུང་བའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི་རྗེ་བཅུན་བྱམས་པ་
 ཞེས་མི་བྱ་ལ། དེ་དགའ་ལྷན་དུ་བཞུགས་པའི་ཆེ་རྗེ་བཅུན་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་
 ཡི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཞེས་མི་བྱ་ལ། དེ་མ་འོངས་པ་ན་མཛད་པ་བརྩ་གཉིས་
 གྱི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། རྗེ་བཅུན་བྱམས་པ་

ཞེས་མི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱུར་རྒྱུད་ཐ་
དར་རྒྱུ་ལས། འདོད་པ་ཁམས་སུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དགའ་ལྡན་
དུ་སྒྲིའི་བྱ་དམ་པ་རྟོག་དཀར་བོ་ལྟ་བུར་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། ཞེས་པས་
སྐྱབ་བོ། །ཡིག་ཆར་ཞེས་གསུངས་པས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཚུལ་བསྟན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་བྱང་འཕགས་མི་ཡོང་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དར་རྒྱུ་དང་། རྒྱགས་རིམ་བྱངས་པ་དང་། མཚོད་
བརྗོད་སྐྱབས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་རྒྱུའི་
གཙུག་བོར་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་པར་འབྲེལ་བ་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་
སྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡེ་མ་བཀག་ལ། དེས་རྒྱན་ཚོམ་པ་བོ་དང་རྒྱུད་གཅིག་
པའི་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བ་འོག་མིན་ཉེན་ཅན་ཞིག་འདོག་དགོས་ཏེ། དེའི་སྤྱི་དོན་
གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ལས། རྗེ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་དོགས་པའི་གནས་ཅུང་ཟད་ཅིག་འདུག་ནའང་ཞེས་གསུངས་པས།
འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱུལ་བའི་ལུས་གཅིག་བཞག་འོག་མིན་
དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སྤར་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱེད་པའམ་མ་ཁྱེད་པར་འཛུལ་གྱིང་
དུ་ཐེབས་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་ལ། འོག་མིན་ཀྱང་དཀོན་བཅེགས་ལྟར་གཞི་
སྤྱིང་མེ་རྟོག་གིས་བརྒྱན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་
སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་ལ་གང་འདོག་སོགས་དང་། མཁྱེན་
གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་དེ་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུར་རྗེ་བཙུན་
ཀྱི་མཉམ་བཞག་གིས་མ་རྟོགས་པར་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་ངས་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གསེར་ཕྱིང་ལས། ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ།
ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཚད་མ་གང་གིས་འབྲུབ་ན་ཞེས་སོགས་དང་།
རྟོགས་དཀའི་སྤྱང་བ་ལས། རི་ལྟར་འབྲུབ་ཅི་ན། བྱམས་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་
སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་ནས། ཞེས་མཉམ་བཞག་

གིས་དེ་ལ་དབྱད་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དབྱད་ནས་ངེས་པ་མ་རྟེན་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ཡབ་སྲས་དགོངས་
 པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་སུ་བྱས་པ་
 ལེགས་བཤད་སྟོང་བོའི་མཆོད་བརྗོད་སོགས་གཞུང་མང་བོའི་ཆོག་ཟིན་ལ་
 ཡོད་ཀྱང་། དེ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་རོར་ཚུལ་བསྟན་བྱས་ན་གཞུང་ཐམས་
 ཅད་དང་འགྲིག་འོང་རོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མིན་གསུངས་
 པ་གོ་བ་ལེན་ལུགས་ལེགས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་བྱམས་པ་དང་རྗེ་
 བཅུན་བྱམས་པ་བྱད་མེད་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གཉིས་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་དང་། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱའི་མཛད་
 པ་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཕྱི་མ་བཀག་ཀྱང་། ཕྱི་མར་མ་
 བྱང་སྟེ། ཇི་ཟེའི་རྒྱལ་བོ་རབ་དགའ་འདུལ་བྱིར་བི་ལྷང་མཁན་དུ་སྦྱལ་བ་དེ་
 མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་དེ་
 རྒྱུ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་བི་ལྷང་མཁན་དུ་
 སྦྱལ་བའི་སྦྱེ་བ་སྦྱལ་སྦྱའི་མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱའི་
 མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་མཛད་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། མ་
 བྱང་ན། སྦྱལ་སྦྱེ་གཞན་གཉིས་གང་རུང་གི་མཛད་པ་ཡིན་ན། མཆོག་གི་སྦྱལ་
 སྦྱའི་མཛད་པ་ཡིན་པས་བྱང་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་སྦྱལ་བའི་མཛད་
 པ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་འོངས་
 སྦྱའི་སྦྱལ་བའི་མཆོག་སྦྱལ་གྱི་མཛད་པ་ཡིན་ཡང་། འོངས་སྦྱའི་མཛད་པ་
 མིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་དར་རྒྱལ་ལས། འདི་ནམས་
 གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱེ་
 ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོག་གི་སྦྱལ་
 སྦྱའི་མཛད་པ་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་

དང་། སངས་རྒྱས་བྱམས་པར་རྩེ་བཙུན་གྱི་དོན་མ་ཆང་བར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱེ་
བ་མངོན་པར་རྒྱེ་བ་སོགས་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་ལ་གནས་པའི་
མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདིས་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་དགའ་ལྡན་
ཉེན་ཅན་ཡིན་པ་རྒྱན་ཚྭ་པ་བོ་ཡིན་པས་སྦྱབ་ཅིང་། རང་ལུགས་ལ་དེས་
རྒྱན་བཅམས་ཀྱང་ཚྭ་པ་བོ་མིན་ལ། རྒྱན་ཚྭ་པ་བོ་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱུ་མིན་
པ་མཛོད་ལས། ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་པས་སྦྱབ་
ཅིང་། དེ་སྤིང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་གཅིག་ཆར་དུ་མཐུན་སྤང་
དུ་མི་སྟོན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །ཁྱུང་སྤྱག་པས། དེ་དགེ་སློང་རྣམ་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལྷའི་ཉེན་
ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་མདོ་རྩ་བས་སྦྱབ་པ་ཉན་རང་གི་རིགས་
ཅན་ལ་མི་རྒྱེ་བར་བཅས་ཅོམ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལ་བྱམས་ཆོས་
སྡེ་ལྟ་སྦྱལ་སྦྱས་བཅམས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེས་བཅམས་པའི་བསྟན་
བཅོས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུ་སྤྱབ་པའི་དུང་དུ་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱུ་གཞན་
མི་ཐེབས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལོངས་སྦྱས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མ་ཐོབ་པར་
ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །

གསེར་ཕྱེང་ལས། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་རང་དོན་གྱི་
དགོས་པ་དང་སྦྱར་བ་ལ། རོང་རྒྱུ་པས། དེ་མི་འཐད་དེ། བྱམས་པའི་རྒྱད་
ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་བསྟན་བཅོས་ལ་
འཇུག་ཆེད་ཁོ་ནར་སྤང་བས་སོ་བེར་བར། རྣམ་བཤད་ལས། རྩེ་བཙུན་ལ་
རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་
ཚུལ་རྩེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་རང་དོན་དོན་
གཉེར་མེད་པ་བཀོད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་སོགས་ནི་ཞེས་པའི་སོགས་སྒྲས་

སངས་རྒྱལ་དབང་གིས་ཞེས་པའི་སངས་རྒྱལ་བྱམས་པར་བྱས་པས་སངས་
 རྒྱལ་སྲུ་འདོད་པ་དང་། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་ཡུམ་ལ་
 དང་བའི་དད་པ་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་གཞིགས་པ་འགོག་པ་
 སོགས་ནི་གཞུང་ལ་ངལ་ཅམ་བྱས་ཀྱང་ཞིབ་དཔྱད་མེད་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། རྗེ་
 བཅུན་སངས་རྒྱལ་ཡིན་ཞེས་སྤྱན་མོང་བ་སྤྱང་ཆོད་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་མ་བྱེད་པར་བཤད་ན་སྤྱན་མོང་བ་སྤྱང་ཆོད་ལ་སྒྲིབ་
 གཅིག་ཐོགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་དོན་མི་གོ་བའི་སྒྲིན་ཡོད།
 སྤྱང་ཆོད་ལྟར་བྱང་སེམས་སྲུ་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་དོན་དོན་
 གཉེར་མེད་པ་དང་། མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་དད་སོགས་ཀྱན་རྒྱུ་ལ་འགོག་
 པ་སོགས་ནང་འགལ་བས་མི་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་དོན་མཐར་སྒྱག་ཆོས་
 སྒྲིབ་ཐོབ་དགོས་པར་མ་མཐོང་ན་རང་དོན་ཞི་རྒྱུ་གིས་ཆོག་པར་འདྲིན་པ་མི་
 ལྟོག་པས། སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་མི་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་དང་། འཆང་རྒྱ་ཁའི་
 བར་དུ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྒྲིབ་གཉིས་དོན་གཉེར་ངེས་པར་དགོས་
 པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །བསོད་གྲགས་པའི་སྒྲིབ་དོན་ལས། དང་བོ་ལྟར་
 ན་སྤྱན་མོང་བ་ཕར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲགས་ཀྱི་ཐེག་
 པའི་སྐབས་མ་བྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕར་བྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་འདིར་རྗེ་བཅུན་
 སངས་རྒྱལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཞེས་གསུངས་ལ། རྗེ་བཅུན་པའི་སྒྲིབ་
 དོན་ལས། ངལ་བ་ཞིབ་དུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བཟློག་གིས་གདུལ་བྱ་
 སྤྱན་མོང་བ་རྗེས་སྲུ་གཞུང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་གདུལ་བྱ་སྤྱན་
 མོང་བའི་དོན་དེ་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་དོན་སངས་རྒྱལ་ཡིན་ན།
 གདུལ་བྱ་སྤྱན་མོང་བའི་དོན་དེ་སངས་རྒྱལ་མིན་ལ། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་
 ལ་དེ་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པའི་སྤྱན་མོང་བ་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་
 བྱེད་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། དེའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། ཁྱོད་

པའི་འདུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུམ། བས། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་དོན་
 གཉེར་གྱི་སློ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲུམ་པ་ཁས། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་རྟེང་བར། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་
 སྐྱོ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་
 ཀྱི་ཆོས་སྐྱོ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུམ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིག་ཆར།
 བྱོད་རང་ལ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རྟེན་བཀུར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། རྟེན་བཀུར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲུམ་པར་ཐལ།
 ཞེས་སོགས་གྱིས་བཀག་པས། སྤྲེལ་མས་འདུན་པ་ལ་ཡུལ་དེ་དོན་གཉེར་གྱིས་
 ཁྲུམ་ཟེར་རམ་སྟམ་མོ། ཡིག་ཆ་གསར་རྟེང་གཉིས་ཀར་བྱོད་དེས་སངས་རྒྱས་
 ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་དེས་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུམ་ཅེས་ཞིབ་
 ཆ་གནང་བས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཤུག་ཐུབ་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་དང་། དཔུལ་བ་བ་ནམས་སྟུག་བསྐལ་གྱིས་མནར་བར་
 འདོད་པའི་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གང་ཟག་
 མིན་ཞེས་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཞིབ་ཆ་བྱའོ། །རྒྱ་
 ཆེར་རོལ་བ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་འཆི། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་
 སྟོན་པས་བརྩམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྟོན་ཏུ་དཀའ་བ་སྤྱད་ཆེ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱི་འཕྱལ་མའི་སྐྱེ་བའི་ལྟ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཆོག་དེ་
 རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་ཆོག་མིན་ཡང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བར་དེ་གསུངས་ཚུལ་བཤད་
 པའི་ཆོག་དེ་སྟོན་པས་བརྩམ་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས་སྟམ་ལ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་
 བ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་འཆི། ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་
 ཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
 བྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རང་ལྟོག་གཙོ་བས་མ་ཁྲུམ་ཅེས། བྱོད་སྐྱོ་གོང་

འོག་སྒོ་བས་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། །

རང་དོན་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེའི་བྱང་པར་མཆན་ལས། གདུལ་བྱ་ལ་
དངོས་སུ་སྤང་མི་སྤང་གི་སྒོ་ནས་བཤད་གསུངས་པ་གདུལ་བྱའི་དབང་ཤེས་ལ་
སྤང་མི་སྤང་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ནམ་མཁུན་བདེན་མེད་སོགས་གདུལ་བྱ་ལ་
དངོས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་འདྲེན་ཚུལ་རྒྱུད་སླ་དར་
རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་
ནི་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་འཕོ་བ་དང་། གཉིས་པ་ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་སུ་འབྱུག་པ་
དང་། གསུམ་པ་སྐྱབས་ལྷུ་མས་པ་དང་། ཞེས་དང་། དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་བོར་
བྱེད་ན་ལྷུ་མས་སུ་བྱུགས་པ་དང་བལྟམས་པ་གཅིག་དུ་བྱའོ། །ཞེས་ཚུལ་གཉིས་
གསུངས་པའི་ཡིག་ཆར་བྱི་མ་ལྟར་དང་། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བར། གཤེགས་དང་
བལྟམས་དང་རོལ་བ་དང་། ཞེས་གཤེགས་པ་དང་བོར་བྱས་ནས་ལྷ་བབས་
བབས་སོ། །བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའི་མདོ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་ཆོས་རྒྱབ་པའང་
མཛད་པ་གཅིག་དུ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་དོན་དུ་མི་འཇུག་ན་རྒྱབ་པར་བསྟན་
ནས། སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྤྱིང་གི་ལས་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པས། མཆན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ཞེས་པ་མ་དག་གསུང་།
གཞན་དགའ་ལྡན་དུ་བལྟམས་པ་དང་། གནས་པ་དང་བོར་བྱས་པ་སོགས་
སྐབས་བརྒྱུད་པའི་མཐའ་དཔྱིད་དུ་གསལ་ལོ། །མཆན་གཞི་དགའ་ལྡན་དུ་དམ་
པ་ཏྲོག་དཀར་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་རང་སྟོག་འཛོག་པ་ལས་ལམ་སོགས་མི་འཛོག་
སྟུང་ལ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ན་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཡོད་དམ་མེད།
ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་མདོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་ལྟའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེ་ཡིན་ན། མཛད་པ་

བཅུ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་བྱམ་པ་དང་། དམ་པ་ཏྲིག་དཀར་དང་སྟོན་པའི་
 མཛད་པ་ཡིན་ཀྱང་མཉམ་དུ་ཐལ་བས། དགའ་ལྷན་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱམས་པ་
 སངས་རྒྱལ་ལྷ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཁེད་ན་མཛད་
 པ་བཅུ་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་པ་མེད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོའི་
 རོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་གཅིག་ཅར་སོ་སོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱམ་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱམ་སྟེ། གདུལ་བྱ་སོ་སྟེ་གཅིག་གི་རོར་གཅིག་
 ཆར་མི་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས་སྐད་
 ཅིག་བསྐལ་བར་སྐབས་ནས་རིམ་ཆར་དུ་མཛད་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་
 བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་ལ་འཁོར་འདི་ཉིད་
 ཀྱི་ནང་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རབ་དུ་བྱུང་བར་མདོན་པར་ཕྱོགས་ཤིང་བྱིམ་ནས་
 མདོན་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་སོ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་དཀར་བ་
 སྟོན་པར་ཤེས་སོ། ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཅིག་ཅར་གང་ཞིག་
 ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་བྱང་སེམས་དག་ས་བ་གཅིག་ལ་ཡང་
 གཅིག་ཅར་སྟོན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། གསང་བའི་གནས་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉག་
 དུ་ཡང་དག་འདྲིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། དམ་པ་
 ཏྲིག་དཀར་གྱིས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། མི་ཡུལ་
 དུ་གདུལ་བྱ་སྤྱན་མོང་བ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་ན་སྟོན་
 པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དེས་མཛད་པ་ཡིན་པས། དེས་མཛད་པ་ལ་
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པ་མི་དགོས་ཟེར་རམ་ཡང་ན་དེས་མི་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་
 བཅུ་གཉིས་མཛད་ཀྱང་། བཅུ་གཉིས་པོ་དེའི་མཛད་པ་མིན་ཟེར་དགོས་ཏེ།

ཡར་བྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས། ཁོ་ན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་
མཛད་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། བྱོད་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ། ཡང་འདྲིན་ཚུལ་གཅིག་ལ་དེས་མཛད་
པ་བཅུ་གཉིས་མཛད་ཀྱང་དེ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེའི་མཛད་པ་མིན་ཞེས་བཟུང་
ནའང་བཟང་། ཞེས་སྤུན་མོང་བའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར།
གཞན་ཡང་། རྩི་བཅུན་བྱམས་པ་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་
བ་སྦྱོད་པའི་མཛད་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་མཛད་པ་དང་། སྒྱུ་ཆོ་
རིང་ཐུང་སོགས་ལ་བྱོད་པར་ཡོད་པར་ལོ་ནི་དུག་སྤྲི་དག་ཏུ་ཡང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྒྱབ་ན་སྤུན་མོང་བའི་ལུགས་ཡིན་ཟེར་དགོས་ཀྱང་། སྟོན་པ་དང་
དམ་པ་ཉོག་དཀར་སོགས་སྤྲི་པ་རི་སྤྲི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་མེད་དང་།
སྟོན་པའི་བ་སྦྱོར་བྱང་བྱར་སྟོན་པའི་སྟོན་ཀྱི་སྦྱོར་རབས་རྣམས་ཡོད་མེད་
སོགས་དབྱུད་བྱ་མང་ངོ་། །ཡར་བྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས། འོ་ན་བཙམ་ལྟན་འདས་
ཀྱི་དགྲང་ལོ་བཅུ་པའི་ཆད་དང་། བརྒྱད་པའི་ཆད་ཀྱི་སྒྱུ་གཟུགས་ཟེར་བ་ཅི་
ཡིན་ཞེ་ན། འོད་འདྲོམ་གང་བ་སོགས་སྤུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
གསུངས། དེ་ལྟར་ན་སྒྱུ་གཟུགས་དང་གཙུག་ཏོར་གཉིས་ལ་ཆེ་ཆུང་མེད་དམ་
ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་
ལ་ཆད་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རྒྱར་ནམ་མཁའ་ལ་ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱད་དུ་
བགོས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་
ལ་ཕྱོགས་མཚམས་བདུན་ཡོད་པས་རྒྱར་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་
གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར་ཆེ་ཆུང་རིང་ཐུང་སོགས་དེ་ལྟར་འདྲིག་གོ། །ཡར་བྱིན་
ཟིན་བྲིས་ལས། སེམས་ཙམ་པ་འགའ་ཞིག་དང་བྱེ་མདོ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་
ལུགས་ལ་འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་རྒྱ་གར་དོ་རྩི་གདན་དུ་འཁོར་རྒྱ་དགོས་ཞེས་
གསུངས་པས། ཡིག་ཆར། ཉན་ས་དང་ཀུན་བདུས་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་

དགོངས་ལ། འོག་ཏུ་སྤྱན་མོང་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་སུ་མི་རུང་བའི་སྒྲོན་ལ་
 སེམས་ཅམ་པ་མ་གསུངས་པ་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་སམ་དཔུང། སྤྱན་མོང་བ་
 ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྒྲོན་པས་འཛམ་གླིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་
 མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་མཛད་ན། དམ་པ་ཏོག་དཀར་དང་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་
 རྟགས་མ་ཐག་པའང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་འཛོག་དགོས་ལ། དེ་བཞག་ན་ཡབ་ཡུམ་
 དང་སྲས་དང་ཀུན་དགའ་བོ་སོགས་ཀྱང་དེ་སྟེད་འཛོག་དགོས་པས། དེ་དག་
 རྒྱུད་གཅིག་ཐ་དད་དང་འཕེན་བྱེད་ལས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱབ་ན་དཀའ་ལ། རང་
 རེའི་སྐབས་བརྒྱད་པར། འཛམ་གླིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
 གཅིག་ཅར་བསྟན་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་རྒྱ་རོལ་སྤུབ་དགོངས་སོགས་བྲངས་ལ་
 ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་གཞུང་མ་བྲངས་པས། འཛམ་གླིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་མཛད་
 པ་གཞན་མ་བསྟན་ཀྱང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་སྐབས་
 བརྒྱད་པར། འོ་ན་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་འཛམ་གླིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་ཤུ་སྤུབ་པ་
 བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་མཛད་པ་ཅིག་ཅར་བསྟན་པ་མི་འདོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་བྱེ་
 བ་ཕྱག་བརྒྱ་བོ་རྒྱུད་གཅིག་པར་མི་འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་ཡིན་ཞེས་ན་ཆོག་གམ་དཔུང། ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་བ་ལྟར་ན་འཛམ་གླིང་
 བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་དང་། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ན་སྟོང་ཆེན་མོ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་
 རྒྱུད་དང་བོ། དེ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་རྒྱུད་གཉིས་པ། དེ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་རྒྱུད་གསུམ་
 པ། དེ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཞིང་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། ཞིང་དེ་སྟེད་ན་ཡབ་ཡུམ་
 སོགས་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་སྒྲོན་གསལ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་
 གཉིས་འཛོག་དགོས་ལ། འཛིན་དུས་སངས་རྒྱས་སུ་ལྷུར་པའི་དེ་ཅམས་དེའི་
 མིང་ཅན་གྱི་ཟས་གཙང་སོགས་མིན་ཟེར་དགོས་ཏེ། ཡིན་ན་དེ་དག་སེམས་
 ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་བར་ཡོ་ག་བའི་ལུགས་གསུམ་
 ཀྱི་དང་བོ་ཤུ་བཞེས་གཉེན་དང་། སངས་རྒྱས་གསང་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་

གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་བོ་ནེ་རུ་ནའི་འགྲམ་དུ་དཀའ་བ་སྦྱོད་ཆེ་རྣམ་
སྒྲིན་གྱི་ལུས་དེར་བཞག་ནས་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤར་ལུས་དེ་ཉིད་ལ་
ཞུགས་པར་འདོད་པས། དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་ཡན་ས་བརྩ་བ་བའི་མཛད་པར་
འདོད་ལ། ཀུན་དགའ་སྤྱིང་བོས་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་འོག་མིན་དུ་རྣམ་སྤང་ཆེན་
པོའི་ངོར་སངས་རྒྱས་ཏེ། རི་རབ་གྱི་ཅེར་ཡོ་གའི་རྒྱད་གསུངས། དེ་ནས་མི་
ལུལ་དུ་ཟས་གཙང་གི་སྤྲུལ་ལྟར་སྤངས་པར་གསུངས་པས། ཡོ་ག་བའི་ལུགས་
སྤྲུལ་དེ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་འཆི། ཞེས་པ་དང་
ཕྱོགས་མཐུན་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་དགའ་ལྡན་དུ་སྦྱུལ་བའི་ལུས་གཅིག་བཞག་
ཟེར་བ་ཡོ་ག་བའི་ལུགས་གཉིས་དང་མི་མཐུན་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཉལ་
མཆན་དུ་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་བོའི་ལུགས་དེ་ཡོ་ག་བའི་ལུགས་གཞན་གཉིས་
དང་མི་མཐུན་པ་ལ་བཤད་པ་འབྲེལ་མེད་དོ། །དགའ་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་
རྒྱུ་ལུས་དེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་དམ་པ་ཏྲོག་དཀར་ལྟ་བུ་འཛམ་
གླིང་དུ་ཐེབས་ཆེ་ཐུན་མོང་བའི་ངོར་སྦྱུང་བཀོད་པ་བསྐྱས་ཀྱང་སྦྱིར་མ་
བསྐྱས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པས་དེ་ལས་མ་གཡོས་ཞེས་པ་
ཡིན་ཡང་། གནས་ངེས་པ་དགའ་ལྡན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་
གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་མཐུན་སྤང་དུ་མི་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པས་
སྟོན་མེད་ལ། སྟོན་པ་དང་དམ་པ་ཏྲོག་དཀར་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་། ཏུས་མཉམ་
དུ་ཡོད་པའི་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་མིན་པ་སོགས་ཞིབ་ཆ་མང་ངོ། །དམ་པ་ཏྲོག་
དཀར་གྱི་དོར་ལུས་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱུང་སྦྱེ་བ་བཞེས་པ་དང་མཉམ་དུ་སྤངས་
ཀྱང་དེ་ཏུས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མིན་པ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་དང་འབྲེལ་ལ། ས་
བརྒྱད་པའི་དོར་ལུས་དེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་དང་། དེ་དང་ངོ་བོ་
དབྱེར་མེད་ཡིན་པས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ལས་ཀྱིས་
བསྦྱེད་པ་མིན་ལ། བརྟག་གཉིས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་

དང་ཟག་མེད་ལས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་མཚན་དཔེས་
 བརྒྱན་པ། ཞེས་པ་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུས་རགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ལུས་དེ་ཡང་ཡིད་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ལུས་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ལུས་ཞེས་བྱ་ཡི་ཡིད་ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལུས་ཡིན་པས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་
 སས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་མེད་ལས་ནི། གསེར་སྤང་ལས། སྤར་བསྟན་པ་བརྒྱད་ལྟ་
 བྱར་མངོན་ནོ། ཞེས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱ་
 བརྒྱད་པོ་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ལ་ཡང་
 གྲོགས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཤིག་དགོས་པས་དེ་འདྲིལ་
 པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྒྱ་བརྒྱད་པོ་འདྲིལ་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་དག་ལམ་ཡིན་
 པར་ནམ་བཤད་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྤྱིང་རྗེ་དང་སློན་
 ལམ་གྱི་དབང་གིས་དག་ཞིང་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་མ་རིག་བག་ཆགས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཤིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་རྒྱ་
 མེད་པ་བག་ཆགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྤངས་པས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྒྱད་སྟངས་དྲུག་ལས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་འབྱུང་པའི་རྒྱ་ནི། སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ལ།
 ལུས་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱིང་རྗེ་དང་སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་མོད་གྱི་ཞེས་
 དང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། མ་དག་ས་བདུན་དུ་སྤྱིང་རྗེ་དང་སློན་ལམ་གྱི་ཡིད་
 ལུས་ལེན་ཚུལ་ཞེས་དེ་འཁོར་བ་ཕྱ་མོར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ནམ་སློན་ལ་ལོངས་སྤྱུལ་གྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བ་འདྲིལ་གི་བྱང་འཕགས་དེའི་
 སྐྱེ་བ་དང་ལུས་འཁོར་བ་ཕྱ་མོས་བསྟན་པས་མི་འདྲིལ་གོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱག་
 སོར་དང་ཕྱག་གཉིས་ལ་ཆེ་ཆུང་དང་རིང་སྤང་ཡོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆད་
 མེད་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་རི་སྟོན་བྱུང་ཕྱིར་པ། ཞེས་པ་ལྟར་ཕྱག་སོར་སོགས་ཆཤས་

རེ་རེས་ཡང་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱབ་པར་བྱེད་པས་ཡིན་ནོ། དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་འདྲིན་པ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
བར་དམ་ཆོས་འདྲིན་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ཡང་། འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
བསོད་ནམས་ལས་རིས་སྲུ་མ་ཆད་པའི་དམ་ཆོས་འདྲིན་པར་མོས་ན་དེ་
བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་། དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི། བསྟན་པའི་སྟོང་བོ་
ཡིན་པས་དེ་ལ་མོས་པ་པན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །པར་བྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས།
ཡིག་ཆའི་བྱར་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་དེའི་རྒྱུའི་གཙུག་བོར་བཤད་པ་འདྲ་བ་གཅིག་
བྱུང་བ་ནི། དེའི་དང་བོའི་རྒྱུར་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱི་དེའི་རྒྱུའི་གཙུག་བོར་བཤད་པ་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། ཇི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་ལས། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་སྟབ་པའི་རྒྱ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་
ཡིན་ཞེས་པར། སྟོ་བཟང་བཞད་པའི་སྦྲ་དབྱངས་ལས། རེས་དོན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་གཉིས་ལས། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པ་ཡི། རྟུན་མོང་མ་ཡིན་
ཉེར་ལེན་དུ། རྟུན་རྟོག་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལགས་ཏེ། ཞེས་དེས་ཟིན་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྲུར་བས་རྟུན་རྟོག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་གཙུག་བོར་གསུངས་
པ་བཞིན་ཐོག་མར་ཡུམ་ལ་འདུག་པ་དེ་དད་པ་ལ་རག་ལས་པས་རྒྱུའི་གཙུག་
བོར་བཤད་ཀྱང་གཙུག་བོ་མིན་ཞེས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །དགའ་ལྷན་རྟེན་ཅན་གྱི་རྩེ་
བཅུན་བྱམས་པ་འདོད་ལྷའི་ལུས་རྟེན་ཅན་མིན་ཡང་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ཅན་
ཡིན་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལྷའི་རྟེན་ཞིག་སྒྲངས་པས་ཡིན་ལ།
རི་བོང་རྣམ་ཅན་གྱི་སྦྱལ་སྦྱས་རི་བོང་གི་རྣམ་པར་སྦྱལ་བ་ལས་རི་བོང་གི་
རྟེན་སྒྲངས་པ་མིན་པས་མི་འདྲའོ། །

ཉན་ཐོས་ཞི་ཚེ་ལ་མ།

ལྷ་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་
 མཁྱེན་པ་གསུམ་རྟེན་སོ་སོའི་ཡུམ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ། ཡུམ་དུ་འགྱུར་
 ཚུལ་རང་རང་གི་གཞི་དོན་སྦྱབ་པས་ཡིན་ཞེས་མཆོད་བཟླ་དང་འདིར་
 གསུངས་པས་ཉན་རང་ལྷག་མེད་པས་ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་པར་འགྱུར་སྟེ། རང་
 ལམ་དུ་བཞེད་དོན་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཤུ་རིའི་བྱ་ལྷ་བྱ་ལྷག་བཅས་
 བས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་ན་མི་དགོས་སོ། །རང་རྒྱལ་མཐོང་ལམ་དང་རང་རྒྱལ་
 སློབ་པ་ནམས་མཆོད་བཟླ་དང་གྱི་བྱགས་བསྟན་ཡིན་ཡང་། འགྲེལ་བའི་ཆོག་
 དོན་གྱི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བར། དེའི་ཚྭ་གས་སུ་བསྟན་པ་ཞེས་
 སོགས་དང་། ཡིག་ཆ་རྙིང་བ་ལས། དངོས་བྱགས་གཉིས་ཀའི་དོན་འཆད་པ་ལ་
 གཞི་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟེ་མེད་ལ་ཡང་ཕྱི་དོན་གྱི་སྟེ་
 མེད་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞུར་དང་རོང་རྒྱུ་པས། མཆོད་བཟླ་དང་
 མྱེད་གཞི་ཅ་འགྲེལ་སྐྱར་བའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་
 དངས་པ་དེ་མེད་བཟང་གི་ཡིན་པར་འདོད་དམ་སྟུམ་སྟེ། ཉ་རྒྱུ་ལས། བསྟན་
 བཅོས་རིན་ཆེན་སྟོན་མར། བསྟན་ཆོག་མེད་ཡིན་ཞེས་མེད་བཟང་གིས་
 བཤད་དོ། །ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་བོད་ཁ་ཅིག་གིས་བྱས་ཀྱི་མེད་བཟང་
 གིས་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་མར་མིང་བཏགས་ནས་
 བོད་ཀྱིས་བྱས་པ་དོན་བསྟན་སྟོན་མེ་དང་། སྤྱད་པའི་ལྷ་མིག་དང་། རྒྱ་མྱེད་
 འབྱམ་རྒྱུ་དང་ཉི་མའི་གཞུང་འགྲེལ་ཆུང་བ་སོགས་མང་བོ་སྤྱད་དོ། །ཞེས་
 དང་། གཞེས་མྱེད་དུ་བ་རག་ཐོས་པ་དགས་བྱས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞེས་མྱེད་དུ་དོན་བསྟན་སོགས་བོད་མར་བྱས་པ་ཡང་འདིའི་

རྩིས་སུ་འབྲང་བར་མངོན་ནོ། རོལ་མཆོ་ལས། མདོའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་
ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་བོ་ལ་དག་བཅོམ་པ་དུ་མ་ཡོད། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་ཐེག་
དམན་སྟོབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལེགས་ཏེ། མདོ་ལས། ཐམས་ཅད་
ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྟོགས་སྣང་གི་དགག་ཚུལ་
ཡིན་ནོ། རྩི་རྒྱུ་ལས་འདི་དང་ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་
ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཆེད་གཉིས་ཀ་ཟེར་ལ། རེད་མདའ་བས་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་
གསུམ་ལ་རིམ་ཀྱིས་འཇུག་ཆེད་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར་རྟོགས་སྣང་དུ་གསུངས་ཀྱང་
ནམ་བཤད་དུ་བཀག་གོ། ཉ་དཔོན་ཀྱིས་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་དེ་དམན་མཆོག་གི་
རིམ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་དེ་མཆོག་དམན་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་ཟེར་བ། རེད་མདའ་
བས། མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་མཆོན་གཞན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
བཀག་པ་ལྟར་རོ། བྱ་རྒྱུ་ལས། ལུས་སྐྱུ་མཆོན་ཉིད་པ་བདག་ཉིད་མི་
གཅིག་པ་འདོད་ཀྱང་། ཞེས་ལུས་སྐྱུ་འབྲས་སུ་གསུངས་ལ། ཉ་རྒྱུ་ལས།
སྒྲ་ཕྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་དུས་མཉམ་གསོ་བ་དང་བཞེད་པ་སྐྱབ་པའི་
ལུས་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སོ། ཞེས་གཉིས་གསུངས་སོ། རྩི་བཅུན་པ་དང་
བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། འགྲེལ་བར། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་
བསྐྱབ་པར་མཛད་པ་ནི་ཞེས་པ་དང་། ནམ་བཤད་ལས། མཁྱེན་པ་སྒྲ་མས་ནི།
ནས། ལུས་དང་སྐྱུ་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་
དོན་དུ་བྱས་ནས་ལུས་སྐྱུ་འབྲས་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་དང་། རྩི་བཅུན་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་དུ་རང་སྐྱུ་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྐྱུ་ཆོགས་སྐྱབ་རྒྱས་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་དེ། རྒྱན་ཀྱི་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ལུས་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།
ཞེས་གསུངས་ནས་ནམ་རྟོགས་སྟོར་བ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་གསུངས་

པ་ལྟར། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དབྱེད་དུ་ཡང་གསུངས་སོ། །སྒྲོ་མང་ཡིག་ཆ་
 གསར་རྟེན་གཉིས་ཀས་སྒྲུ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ཡུམ་གྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་
 ཐལ་བ་དང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འབྲས་ཡུམ་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་
 གང་། རྒྱ་མ་ལ་འདོད་དང་། ཕྱི་མ་ལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་བའི་རོ། །གསེར་ཕྱེད་བྲངས་ན་དེ་ཤུནྱེ་བའི་འདོད་པའམ།
 བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡུམ་ལ་དགོངས་ཟེར་ཏེ། བསོད་གྲགས་པའི་སྒྲུ་དོན་
 ལས། རྒྱུན་གྱི་བཞེད་པ་མི་འབྲ་བ་ཡོད་དེ། མཁས་གྲུབ་ཤུནྱེ་བས་ནི། ཞེས་དང་།
 དེའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
 བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་པར་བཤད་ཟིན་
 ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་འགྲེལ་བའི་དོན་རང་སྲས་
 འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་མཐར་ཐུག་ཉེར་ཞི་སོགས་བསྒྲུན་པས་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཡུམ་གྱི་རུས་པ་ལ་དང་བ་སྒྲུས་ཚུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེའི་རུས་པ་སྲས་
 བཞིའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པའི་རུས་པ་འཛོག་གི་སྲས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མི་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེན་ཐབས་འབྲས་བྱ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་རུས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཉེར་ཞིར་འཁྲིད་མཛད་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་
 བྱ་གསུམ་ཐབས་གསུམ་གྱིས་སྲས་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུན་པར་མཛད་པ་ནི་
 ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ནམ་བཤད་གྱི་དོན་ཡང་མཁྱེན་པ་སྒྲ་མ་
 ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྲས་དེའི་རྒྱུད་ལ་གནས་
 སྐབས་སུ་འཕགས་པ་ཕྱི་མའི་རྟོགས་པ་སྒྲོ་མ་ལམ་སོགས་བསྐྱེད་ཅིང་། མཐར་
 ཐུག་གི་བཞེད་དོན་བྱང་འདས་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཡུམ་སྲས་ནི་བསྐྱེད་
 བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ཡུམ་སྲས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དག་ལྡན་ལས། རི་སྐད་
 བཤད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། དོན་གྱིས་ན་
 སྐྱེད་པ་དང་གསོ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་གསེར་ཕྱེད་ལས།

དེ་ལ་ཡུམ་དུ་འདྲིལ་ཚུལ་སྒྲ་མས་ནི་མཐར་ཐུག་དང་། ཕྱི་མས་ནི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྐབས་པས་ཡུམ་དུ་བཞག་པར་སྒྲུང་ཞིང་། ཞེས་པ་ལྟར་
གསུངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱི་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐབས་པའི་འབྱུང་གནས་
ཏེ་རྒྱ་ལའོ། ཞེས་སྤྱི་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐབས་པའི་རྒྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་
ནི་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་སྦྱེད་མ་དང་ཞེས་པ་ཡང་ཐེག་
ཆེན་ཆོགས་ལམ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྦྱེད་པས་དེའི་
མར་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ཀྱི་དྲིན་དྲན་སྐབས་སུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུས་གསོ་
བ་དང་མཐར་ཐོག་རྣམས་གཏོང་བ་སོགས་དང་མཐུན་པས་ཉམས་ལེན་ཀྱི་
གནད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་རྟེན་
ཐབས་འབྲས་བུ་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་མ་བསྟོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་སྤྱི་
འཕགས་པའི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། སྤྱི་དེ་ཐབས་
དེའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
བཞེད་དོན་སྐབས་པའི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་ལས་བསྦྱེད་བྱ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་བྱེད་
ཚུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་སྒྲ་མ་སྤྱི་བརྗོད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་མ་ཁས། དང་བོ་བྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ལས་ནི་སྒྲ་མ་
ཁོ་ན་སྒྲུང་ངོ་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། བཞེད་དོན་དེ་སྐབས་པར་བྱེད་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ལ་ཆོགས་ལམ་ཡོད་ན། དེའི་ཡུམ་ལ་ཐེག་དམན་
ཆོགས་ལམ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་
ཡུམ་ལ་ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་སྤྱི་སངས་
འཕགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་སྐབས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། གང་ཟག་དེའི་ཡུམ་དང་
མཁྱེན་པ་དང་མདོན་རྟོགས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་ལས།

འདིར་མངོན་རྟོགས་ཡུམ་དང་གང་ཟག་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འཛོག་པ་ནི། མ་སྤྱད་རྩལ་རྩལ་
 བསྐྱེད་པས་འཛོག་པ་མིན་ལོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཡུམ་གྱི་སྟོག་པ་
 རོས་བཟུང་བཞེད་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ཡུམ་དང་མཐུན་པ་ལ་དེས་བྱས་པར་བསྟན་པ་མིན་
 ལོ། །ཞེས་ཡུམ་དང་མཐུན་པ་བྱད་མེད་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདིས་རྗེ་བཙུན་པས་
 ལམ་མ་ཁྱལ་གྱི་སྟོང་རྗེ་ཡུམ་དུ་འདོད་པའང་ཁེགས་སོ། །ཡིག་ཆར། དེའི་
 སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བྱས་
 བོ། །ཞེས་པ་དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སྤང་བོ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་
 སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ཡུམ་ཞེས་བྱ་ཡི། སྤྲུལ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་མི་འཛོག་ཅས་རྗེ་
 ཡབ་སྤྲུལ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 སངས་འཕགས་གྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། སངས་འཕགས་གྱི་
 སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱས་ཁས་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་བྱས་སྟེ། རང་
 སྤྲུལ་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་ན། རང་སྤྲུལ་འཕགས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་
 པས་བྱས་ཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རང་སྤྲུལ་སངས་འཕགས་གྱི་ཡུམ་ཡིན་པས་
 སངས་འཕགས་གྱི་ཡུམ་དུ་བཞག་ཀྱང་། སངས་འཕགས་དེའི་སྤྲུལ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར། ཁོ་ན་རེ། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་འཕགས་པའི་ཡུམ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཉེར་ཞི་དེར་འབྲིད་པར་བྱེད་པའི་
 ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། རྟགས་བྱས་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཐུན་པ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་གསུངས་
 པ་ཡིག་ཆར། ཉན་ཉན་རང་ཉེར་ཞི་འདོད་པ་རྣམས་འབྲས་བུ་སྦྱག་བདེན་
 རགས་པ་ཉེར་ཞིར་འབྲིད་པའི་སྟོས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་འགྲིག་པ་
 ལྟར་སྤང་ཡང་། དེ་ལ་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་

སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉེར་ཞིར་འཁྲིད་པའི་ཡུམ་ཡིན་པ་གང་
ཞེག་བཞེད་དོན་སྐྱབ་ཚུལ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཡུམ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་
སྐྱབ་ཤད་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་བཤག་གི་རྟེན་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་བྱེད་དེ། ཉན་
རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེར་ཞི་ཙམ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞི་ཤེས་དགོས་ཤིང་།
གཞི་ཤེས་ཙམ་གྱིས་རྣམ་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་བཤག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་ཉན་རང་གི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོས་བསྟོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
བསྟོད་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་རྟེང་བར།
ཡུམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་མངོས་འདིག་རྟེན་གྲགས་ཆོད་གྱི་སྟོན་པའི་ཡུམ་དང་། སྐྱ་གཙན་
འདིན་འདིག་རྟེན་གྲགས་ཆོད་གྱི་སྐས་སྐྱ་གསུངས་པ་ལེགས་སོ། །ཡིག་ཆར།
གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་ཞེས་པ་ཡོན་ཏན་སྤར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་
དང་། གསེར་སྤང་དུ་རྣམ་མཁྱེན་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་དུ་མི་གཟུང་
ཞེས་པ་སྤར་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་བྱེད་གྱི་ཡུམ་མིན་པ་ལ་དགོངས་ལ། དེ་ཡང་
རང་སྐས་སངས་འཕགས་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡོན་ཏན་བྱི་མ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
པའི་བྱིར། དོགས་སྟོང་གི་དེ་མིན་སྟུང་། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་དེ་གསོ་བྱེད་གྱི་
ཡུམ་དུ་འདོག་ཚུལ་དོགས་སྟོང་ལྟར་རམ། ཡང་ན་བྲག་མེད་སྤང་བོའི་རྒྱན་
གནས་བྱེད་ཡིན་པའམ། ཡང་ན། བྲག་མེད་སྤྱར་བ་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་
ཡུམ་ལ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རྟོགས་པ་སྐྱེས་བེན་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱས་ན་ཡིག་
ཆའི་རང་ལུགས་སོགས་སྐྱ་བྲག་མེད་མ་སྤྱར་བ་དང་འགྲིག་གམ་དབྱེད། བྱ་ཉ་
གཉིས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་པའི་རྣམས་མང་ཆིག་ཡིན་པས་
དབྱེ་བ་བསྟན་པར་བྱས་ནས། དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལས། སྐྱལ་བའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
ཙན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སྐྱུ་འཁྱར་བའི། ཞི་བ་བཀོད་པ་གཅིག་པའི་ཉན་
ཐོས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་བཞི་དང་། བྱང་སེམས་ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གཅིག་ནི་

མོས་པ་དང་ལྷན་པ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པ་གཞན། །མཚན་མ་དང་ནི་
མཚན་མེད་དང་། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་སྟོང་པ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལྟས་པ་
སྦྱར་དབྱེ་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་ན་རུང་ཡང་། །རྣམས་ཞེས་པས་བསྟན་པར་བྱས་ན་མི་
འཐད་དེ། །ཉན་ཐོས་དང་བོ་གཉིས་ཉན་ཐོས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མངལ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །སེམས་དང་ཤེས་རབ་དང་ནི་
ཆོགས་དང་སྦྱང་རྩེ་འདིའི། །ཞེས་ཆོགས་གཉིས་བཞག་པ་རང་ལྟོག་ཅམ་མམ་
ཐམས་ཅད་འདོག་དབྱད།

གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྣམ་བཞག

༥ རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་རྒྱན་ལ་ཐོག་མར་རྩ་
བའི་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞུགས་པ་ན་མི་ལྟོག་པའི་དད་པས་ཞུགས་ཏེ། ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པ་དུས་མཉམ་པ་འགྲེལ་བ་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ།
དེར་གྱུར་མ་ཐག་པའི་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་
འཁོར་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་མ་ཐག་པའི་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྒྱན་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་ས་བརྩ་བ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན་དེ་འདྲའི་སྦྱོར་ལམ་པ་དེས་སྦྱོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
དབང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། ཡིག་ཆར། དེས་དེ་ལྟར་
མ་རྟོགས་པའི་སྒོས་ཐོག་མར་དང་བ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་དབང་རྒྱལ་སྦྱི་ཅམ་ལ་དགོངས་ཀྱི་མ་བྱུང་ཅེས་ཆོག་
གོ། །གསེར་ཕྱིང་ལས། །གང་ཟག་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཇུག་པའམ་ཆོག་ཅམ་
ལས་ཡིད་ཆེས་སྦྱེ་བའི་ཞེས་པ་ལྟར་སྦྱོར་ལམ་པ་དེས་དོན་རྟོགས་ཀྱང་དེའི་

ཆོ་དེ་ལ་མི་དཔྱོད་པར་ཆོག་ཙམ་གྱིས་མི་ལྡོག་པའི་དང་བ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་སོགས་ལས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དེའང་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་
ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ཡང་། དེས་མི་
ལྡོག་པའི་དང་བ་སྦྱེད་པའི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཞེས་པ་གཞི་ལམ་
རྣམ་གསུམ་གྱི་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་ཏུ་ལྷ་གྲུ་
བདེན་མེད་རྟོགས་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྟོང་གི་དོགས་པ་དེ་སེལ་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱ་མ་རྒྱན་སོགས་ལས། ཐེག་ཆེན་
རིགས་ངེས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སེམས་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་
པར་གསུངས་པ་ཡང་སེམས་བསྦྱེད་པའི་སྟོན་དུ་ཡིན་གྱི་རིགས་ངེས་དབང་
རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་ཡིན་ན། སེམས་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་
མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་
ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པས་ཁྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། དེས་དགོས་སོགས་ཡོད་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་འཇུག་ཆེ་ཆ་བའི་
སེམས་ཀྱིས་ཁྱེད་པ་གང་ཞིག་དེའི་ཆོ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་རུས་པའི་
ཡོན་ཏན་ལ་ངེས་པ་མ་རྟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེ་དུས་
ཡིད་ཆེས་རྟོད་ཀྱང་སྤར་དེའི་དོན་ལ་ཆད་མས་ངེས་པ་རྟོད་དེ་སྒོ་འདོགས་
ལྷག་མེད་དུ་ཆོད་པ་ན་ཡིད་ཆེས་ཤུགས་དྲག་ཏུ་སོང་སྟེ། མི་ལྡོག་པའི་དང་བ་
སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆུང་གི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པའི་བྱད་ཆོས་བདུན་ནི། རིགས་ངེས་མ་ངེས་
རིགས་ཀྱི་བྱད་པར། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་རྒྱལ་དབང་བོའི་བྱད་པར། རང་
གཅིག་ཕུ་ཐར་པར་སྟོན་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱད་པར། འཁོར་བར་ཡིད་འབྱུང་
བ་སོགས་བསམ་པའི་བྱད་པར། ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་དམིགས་པ་དམིགས་

པའི་བྱང་པར། ཐར་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྐབ་པ་སྟོང་པའི་བྱང་པར། ཐར་
 པ་ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་བྱང་པར་རོ། །རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་
 འབྲིང་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་འདྲ་ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་སྡེ་མས་དཔག་སྟེ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལས། དུམ་གྱིས་སྤྲོས་བཞི་བསྐྱེད་པ་ནི་
 ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་ཡིན་པས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། རས།
 སྐབ་བྱེད་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ལུང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་རྣམ་བཤད་ལས།
 དབང་རྗེན་དང་བ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མཚན་ལ་སྟོས་པས་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་
 རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ལུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་མཆོད་བཟོད་དོན་ལ་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་རྒྱ་
 མཚན་ཡིན་ཞེས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་མེད་པ་བཀག་ལ། ལུང་རྒྱ་མཚན་
 ཡིན་ན། དབང་རྗེན་ལུང་དོན་མཐུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དབྱད་པ་དང་
 བོ་གཉིས་ཀྱིས་དག་ནས་ལུང་སྐབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་དགོས་པ་ལ། དེ་
 འདྲའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་སྐབས་འདིར་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་
 པས་གསུམ་པའི་དབྱད་པ་བྱེད་པ་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་གོ། །དེས་
 ཁ་ཅིག་དང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་མ་བསྐྱེད་ཟེར་བའང་ཁེགས་སོ། །དབྱད་པ་
 གསུམ་པ་དང་བོ་གཉིས་ཀར་བསྐྱེད་ནས་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་དག་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐབ་ཚུལ། རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་ལས། དུམ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་ན་དེའི་
 ཆེ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངི་ལྟར་བཟོད་ཅེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རས།
 ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ངག་ལ་སྡེ་བྱི་བ་དང་དངོས་བྱགས་འགལ་བ་མེད་
 པ་ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས། དུམ་གཉིས་རྣམ་པར་
 དག་པ་ན་དབྱད་པ་གསུམ་གས་དག་པར་འཇུག་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
 རང་ཆོག་འགལ་བས་གཞོད་པ་མེད་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་དུམ་ཡིན་པས་དེའི་
 དབྱད་པར་འདུའོ། །རྒྱ་བཞིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བྱང་པར་བཞི་ནི། ཀུན་

བརྟུས་དར་རྒྱུ་ལས། འབྲས་བྱ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་གྲུབ་པ་རྣམས་འབྲུབ་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལས་ཆོ་སྣ་མ་ལ་གནས་གང་དུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དང་
སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་
པར་ཅི་འདྲ་བས་བྱས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་སོགས་
རིགས་པ་ཅུ་མ་གྱིས་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལས་
སྤྱ་བའི་བྱེད་པར་ཅུ་མ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སྦྱར་ཏེ།
རྣམ་དང་། སྤྲིན་དང་། སྤྲུགས་དང་། བཟུང་སྦྱང་གི་རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པ་ལ་སྦྱར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལུང་རྣམ་དག་ལ་གནས་གསུམ་སྟོན་
པ་དང་། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པས་བྱུང་བ་སོགས་གནས་གསུམ་སྐབས་
གི་མཆན་གྱི་དོན་རྣམས་དབྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

ཁོ་ན་རེ། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་གཉིས་རྟགས་གྱིས་སྦྱབ་ཆོ་ཐོག་མར་
ངེས་ལེགས་སྦྱབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུས་བྱ་རྒྱུང་རྒྱས་འཁོར་བའི་མངོན་
མཐོ་རྟགས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྒྱུས་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱུང་ཞེ། འདི་བྱེད་པར་བཞི་སོགས་ཆང་བའི་ལས་གྱིས་མངོན་མཐོ་སྦྱབ་
ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་དུ་སྐབས་འདིར་དབང་ཚོན་དང་བ་རྒྱུ་
བའི་རྒྱ་མཚན་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་དེ་རྟེན་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ་
སྟུང་ཞེ། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདི་འི་ཕྱོགས་སུ་སྦྱ་བ་བོ་རྟེན་
རྒྱུ་ལ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྣམ་བཤད་ལས། དབང་
ཚོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཞེས་སོགས་གྱིས་དབང་ཚོན་གྱིས་མཐུན་གསུམ་གྱི་ངོ་
བོ་དང་རྣམ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་མཐོང་སྟེ་དང་
བཟུགས་དཀ་རྒྱུ་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ངེས་པར། དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བར་བཤད་
པའི་གོ་རིམ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པའི་ཡོན་ཏན་རྟགས་

ན་རྒྱན་གྱི་དོན་ཀུན་ཤེས་པས་བྱམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་གོ། ཡིག་ཆར།
 རྣམ་བཤད་ལས། འདི་དག་གིས་ནི། བས། ཞེས་པའི་ནི་མི་དགོས་ཏེ། འདི་དག་
 གིས་འཁྲུལ་གཞི་བསྐྱེད་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐབས་རོང་རྒྱུ་
 པ་དག་ལ་ཚུལ་ཡིག་ཆར་གསལ་ལོ། །དོན་དམ་སེམས་སྒྲོམ་ལས། སྦྱ་མ་འབྲ་
 སོགས་དཔེ་མཐའ་ཡས། ཐེག་པ་སྣ་ཆོགས་ཐབས་ཚུལ་གྱིས། མི་གནས་དབུ་
 མ་ཏེ་བར་མཆོན། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་ལྷང་སྦྱའི་གྲུབ་མཐའ། སྤྲ་རབས་པས་
 སྦྱ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གི་ཐ་སྙད་
 ཅུ་མ་བཀའ་ཅེས་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་བས་གསུངས་པ་འཐད་ཚུགས་སུ་
 མཛད་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འདོད་ན། དོན་དམ་པར་མི་གནས་ཤིང་ཐ་སྙད་སྦྱ་མ་
 ཅུ་མ་གྲུབ་པ་འདོད་པའི་དབུ་མ་བ་སྦྱི་ལ་སྦྱར་བ་ལས་ཐལ་རང་སོ་སོར་མི་
 སྦྱོར་རམ་དབུ་དེ།

ས་སྦྱ་བ་སོགས་སྤྲ་མ་མང་བོས། རང་རྒྱད་པས་རང་མཆོན་མི་འདོད་
 པར། ཆོག་གསལ་ལས། དབུ་མ་བ་ཡིན་ན། རང་རྒྱད་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་
 གསུངས་པས་སྦྱབ་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་དེས་རང་མཆོན་བཞེད་པ་ཤེས་རབ་
 སྒྲོན་མེ་ལས། ཀུན་བཏགས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐག་པ་སྦྱལ་
 ལོ་སྦྱམ་པའི་གཟུང་དོན་མེད་ཀྱང་སྦྱལ་འབྲེལ་བ་ལ་སྦྱལ་ལོ་སྦྱམ་པའི་གཟུང་
 དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་ཆོར་བའོ་སྦྱམ་པའི་འདོགས་
 བྱེད་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་དོན་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་གཟུགས་སོ་སྦྱམ་པའི་འདོགས་
 བྱེད་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ལུལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་ལ། གདགས་
 གཞི་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་གཞིར་རང་མཆོན་
 གྱིས་མེད་ན་གྲགས་པས་གཞོད་ཅེས་བཀའ་པས། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་ལས།
 ཡོད་མེད་ནི་ཞེས་སོགས་ཕྱི་མ་གདགས་གཞི་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས།

དེས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་གཞིར་རང་མཆན་གྱིས་མེད་པར་
འདོད་པ་བཀག་པས་དེར་གྲུབ་པར་གསལ་བར་བསྟན་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་མི་
འཐད་པར་ཤེར་སྒྲོན་དང་ལེགས་བཤད་སྟིང་བོའི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་ལ་ལུང་དེ་
གཉིས་གཞི་དེར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་པ་མཆན་ལྟར་རོ། །དེས་
ཁ་ཅིག་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། འོན་ཀྱང་བདས་བཞག་པ་དངོས་པོའི་སྟོང་
ལུགས་ཡིན་པ་དང་མིང་བདས་བཞག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཁོ་ལ་
མེད་པ་ལ་དབྱུ་མ་བའི་རིགས་པ་ངས་པར་དགོས་པས་བྱུང་བམ་ཞེ་ན། དེ་
གཉིས་ཀ་མིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་རིས་ལ་འབྲལ་ནས་རང་འདྲིན་རྟོག་
པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཆན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཟེར་བ་ཡང་སེལ་ལོ། །རྩི་བཅུན་པའི་
སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་གཉིས་ཀར་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་རྟོག་པས་བཏགས་
ཅམ་དང་། ཤེས་བྱ་རང་མཆན་མིན་པར་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆ་གསར་རྟིང་
གཉིས་ཀར། རྩིས་བྱང་ཚུབ་སྒྲ་མའི་དྲིས་ལན་ལས། དེའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ལྟ་
བུར་སྒྲ་བའི་དོན་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟོག་པས་བཞག་ཅམ་མིན་པའི་དོན་ཆང་
ངོ་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཀྱང་། ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས། ཀུན་བཏགས་
ནི། བསྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པས་སྐབས་
འདིའི་ཀུན་བཏགས་ཚུལ་ནི། རྒྱ་རྟོག་གི་གཞི་དོན་དམ་པར་ཀུན་བཏགས་
པ་ཡིན་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་མིང་བདས་བཞག་པར་གསུངས་
པ་ནི་དོན་དམ་དེར་རྒྱ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་
དགོངས་འགྲེལ་ལས། མིང་བདས་བཞག་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་སོར་བཞག་མ་
མཛད་པར་དགོངས་པ་སྒྲངས་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན་མིང་བདས་བཞག་ཅམ་
དུ་གསུངས་པ་མིང་བདས་བཞག་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ། །

ལྷ་མའི་རྩ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 ལས། དེ་ལྟར་ལྷ་མའི་སྤང་བ་ནི་རྣམ་པའི་སྤྱོད་པའི་དབྱུ་མ་བ་ལྟར་ན་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་རང་རྩུད་པ་ལྟར་ན་ས་སྤྱོད་ས་
 སམ་བར་སྤང་ལྟ་བུའི་གཞི་འཛིན་པའི་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ།
 ཞེས་པ་ལྟར། མདོ་སེམས་རང་རྩུད་པ་རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་མ་
 མཁན་བོའམ་མིག་བསྐྱད་པའི་ལྟ་མོ་བ་ལྷ་མར་མཐོང་ཐོས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
 རྩུད་ཀྱི་ལྷ་མའི་རྩ་རྩུང་བའི་མིག་ཤེས་ཉམས་ཐོང་གི་རང་རིག་གིས་མིག་
 ཤེས་དངོས་སུ་ཐོང་བའི་ཤུགས་ལ་དེ་ལ་རྩུང་སྤང་རྩུའི་ལྷ་མའི་རྩ་དེ་གྲུབ་པར་
 འདོད་པས་དེ་ལྟར་མིན་དང་། ཕྱི་དོན་འདོད་པ་ལེགས་ལྟར་གྱིས་དེ་དག་གི་
 རྩུད་ལ་སྐབས་འགར་ལྷ་མའི་རྩ་རྩུང་བའི་མིག་ཤེས་དང་སྐབས་འགར་ས་
 སྤྱོད་ས་དང་བར་སྤང་ཅི་རིགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆད་མ་སྐྱེ་བས་དེས་
 གྲུབ་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། དབྱུ་མ་རྒྱས་པ་ལས། མདོ་སྤྱོད་
 པའི་དབྱུ་མ་བ་ལྟར་ན། རྩ་སྤང་ཕྱི་དོན་དང་ཀུན་བཏགས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐལ་འཁྱུར་བས་ལྷ་མའི་རྩ་རྩུང་
 བའི་མིག་ཤེས་རང་གི་སྤང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་དེས་བཞག་
 པ་ཡིན་ལ། སྤང་ཞེན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ལྟ་མོ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་
 སྤང་བ་རྟོགས་ཀྱང་ལྷ་མའི་རྩ་མ་རྟོགས་ཏེ། དེས་ལྷ་མའི་རྩ་རྟོགས་ན་དེ་ལྷ་
 མའི་རྩ་རྟོགས་དགོས་ལ། དེ་རྟོགས་ན་རྩ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་
 བྱིར། ཡང་དེས་ལྷ་མའི་རྩ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་སྤང་བ་དེ་ལྷ་མའི་རྩ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཟེར་རམ་དབྱུད་བྱ་མང་ངོ་། །ཁ་ཅིག་གིས། ལྷ་མའི་རྩ་
 འཛིན་གྱི་དེ་རྩ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་འཛིན་པར་དབྱུ་མ་
 སྤང་བ་དང་ལམ་རིམ་གྱིས་དེ་རྩ་སྤང་དུ་སྤང་བ་ལྟར་མེད་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་
 དེས་པར་གསུངས་པས་སྐྱབ་ནས། སྤང་གི་རྣམ་པའི་དེ་དེ་ཡོད་པར་

འདྲིལ་བྱེད་ཡིན་གྱི་འདྲིལ་བྱེད་མིན་པར་བཤད་ནས། སྐྱུ་མའི་རྟ་དང་མི་ལམ་གྱི་རྟ་གཉིས་འཕུལ་གྱིས་འཁྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པའི་སྤང་བ་ཙམ་དུ་མཚུངས་ལ། མི་ལམ་གྱི་རྟ་ལྡན་མིན་མིན་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་ཀྱན་དོན་ལྡན་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འཐད་མིན་མི་སོགས་རྣམ་གཞན་དུ། །མཐོང་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ལས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་པས་བསྐྱབས་ཤིང་། སྐྱུ་མའི་རྟ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པ་སྟོང་ཐུན་ལས། ཅི་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་སྤང་བ་རི་ལྟར་འཆར་ཞེ་ན། དེ་འཆར་བ་འགལ་ན་ནི། དབང་ཤེས་ལ་སྐྱུ་མའི་རྟ་སྤང་གི་སྤང་བ་འཆར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྐྱུ་མའི་རྟ་སྤང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་སྐྱབ་ནས་དེ་གཉིས་རྟག་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཆོག་ལ་འགྲིག་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། དབྱད་ན་སྟོང་བོ་མེད་དེ། སྐྱུ་མ་མཁན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྐྱུ་མའི་རྟ་རྟ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ངོར་དེ་རྟར་སྤང་བ་མེད་པར་མ་ཟད། དེ་ལ་སྐྱུ་མའི་རྟ་ཡང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ངོར་སྐྱ་རྟག་པར་སྤང་བ་ཡོད་པ་དང་། དེས་སྐྱ་ཡང་རྟོགས་པར་ཐལ། སྐྱུ་མའི་རྟ་རྟ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་དེ་ལ་སྐྱུ་མའི་རྟ་རྟར་སྤང་བ་ཡོད་ལ། དེ་སྐྱུ་མའི་རྟ་འདྲིལ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་མི་ལམ་གྱི་སྟོ་སོགས་སྤང་བའི་ཤེས་པ་བྱེ་སྐྱས་མིང་སྟེ་ལྡན་མིན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་པར་འདོད་པ་འགོག་བྱེད་ཡིན་གྱི་མི་ལམ་ལྡན་མིན་མིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས། དེའི་ཆོང་མིང་སོགས་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་གཟུང་དོན་ནོ། །ཞེ་ན། སྟོ་སོགས་སུ་སྤང་བའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ནི་མིང་སོགས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤང་གི་མིང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་ལམ་གྱི་སྟོ་སོགས་སྤང་བའི་སྟོ་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཉིས་ཡོད་

སའི་སྤྲ་མའི་སྤྲ་བ་བཏགས་པ་དང་། བྱི་མའི་སྤྲ་བ་ལྟན་ཡིན་པའི་བྱི་
 ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་པོ་མི་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པས། ཁྱེས་སོགས་ཀྱིས་
 གསལ་སྤྲ་ཅན་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤྲ་མའི་རྟ་རྟག་པ་མིན་ཏེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ་
 ལས། དེ་མེད་ན་ནི་དེ་ཡི་རྒྱ། གསལ་བར་དམིགས་པ་རི་ལྟ་བར། ཁྱེས་དང་།
 དབྱིག་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་སྤྲ་མ་བྱས་པ་དེ་མེད་ན་དེའི་རྒྱ་ཤིང་ལ་སོགས་
 སའི་དོན་ཡང་དག་པར་གསལ་བར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེས་དང་།
 ལེགས་བཤད་སྤྲ་བོ་ལས། དེས་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྤྱི་བས་གཞན་དབང་ཡང་
 དག་པར་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤྲ་མ་ལ་སོགས་སའི་བརྒྱུན་པ་རྣམས་
 གྲང་བདེན་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། ཁྱེས་སྤྲ་མ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྤྱི་
 བས་བདེན་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་འཕངས་ལ། རང་གི་གཏུག་
 མའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་དེར་སྤྲ་དུ་བསྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱེས་སྤྲགས་རྣམས་སོགས་སྤྱི་
 བྱར་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཏུག་མ་སྟེ་དང་བོའི་རྒྱ་སྤྲལ་གཞི་ཅམ་ལས་
 བསྐྱེད་པ་མིན་པར་གསུངས་ལ། བསེའི་བསྐྱུས་གྲ་ཚོམ་འཕྲོ་ལས། སྤྲ་མའི་རྟ་
 ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་པའི་ཀྱན་བཏགས་
 སའི་གཞུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་མའི་སྤྲ་བ་བདུན་པོ་རེ་རེ་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
 རྒྱ་སྤྲལ་གཞི་དང་སྤྲགས་རྣམས་སོགས་ལས་སྤྱི་བའི་བྱིར། ཁྱེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། སྤྲ་བུན་གྱི་དོན་སྤྲ་མའི་རྟ་རྟ་ཡིན་པ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་
 དོན་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་དབང་ཤེས་ལ་སྤྲ་ཚུལ་ལྟར་ཞེན་པ་འགོག་པ་གཙོ་བོར་
 མཛད་དོ། ཁྱེས་དབང་ཤེས་ལ་མིང་བཟའི་གཞིར་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་པར་
 སྤྲ་ཡང་དེ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པའི་དཔེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ལེགས་ལྟན་གྱི་
 ལུགས་ལ་སྤྲ་མའི་རྟ་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་ཡིན་བྱས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གཞུགས་བརྟན་ཡང་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དུ་

བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མཁུ་ལ་དེ་དག་ནི་མིག་ལ་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྱུ་མ་དང་
བྲག་ཆ་སོགས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུགས་དམ་པ་འདི་ཡི་རྣམ་བཞག་སྟེན་
མོང་མ་ཡིན་པའོ། ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་གོང་དུ་གཞུགས་སྐྱོ་རང་
མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། གཞུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་
དུ་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་གཉིས་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་འབྲས་བ་དང་། སྒྱུ་
མའི་རྟ་རྟར་མེད་ཀྱང་རྟར་སྒྲུང་བའི་སྒྱུ་མའི་རྟ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་སོགས་
རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། དེར་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པ་དཔེ་དོན་སྒྱུར་བ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིའི་རྣམ་བཞག་སྟེན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་སོགས་གཞུགས་གྱི་སྒྱེ་
མཆེད་དུ་བྱེ་སྐྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྐྱུས་གྲ་ཙོམ་འཕྲོ་ལས།
དེ་ལྟའི་ནང་ཚན་གྱི་ཀུན་བཏགས་པ་དང་། དབང་འབྱོར་བའི་གཞུགས་གཉིས་
རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལྟར་མདོ་སེམས་རང་རྒྱད་པ་གསུམ་གྱི་
ལུགས་ལ་བསྐྱུས་པ་ལས་གྱུར་པ་གཞུགས་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པ་ལས་
བྱུང་བ་ལ་ཤེས་པ་ལྟན་མིན་གཉིས་དང་། གཞན་གསུམ་གཙོ་བོར་རྟོག་པའི་
སྒྲུང་བ་ཙམ་ལ་འདྲིལ་པས་རང་སྟོག་རྟག་པ་དང་། སྒྱུ་མའི་རྟ་དང་གཞུགས་
བརྟན་ལྟ་བུ་རྟོག་མེད་ཤེས་པས་བཞག་པ་རྣམས་ལྟན་མིན་དུ་བྱས་ན་ལེགས་
སྟུང་སྟེ་དབྱད། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སྒྱུ་མའི་རྟ་རྟར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་
སོགས་གཞུགས་གྱི་སྒྱེ་མཆེད་ཡིན་ཀྱང་མིག་མ་བསྐྱེད་པའི་སོ་སྒྱེ་མིག་ཤེས་
ཆད་མ་ལ་མི་སྒྲུང་སྟེ། རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེད་མི་སྒྲུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །སྒྱུ་ལ་གཞི་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་སོགས་གཞན་དུ་བཤད་བྱིན་
ཏོ། །རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་
པར་སྐྱར་བའི་དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་དམ་སྒྲ་མར་
གྲུབ་ཚུལ། ཁ་ཅིག་གི་རིགས་ཤེས་གྱི་དབྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པར་ལམ་

རིམ་ལས། དེ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་ཡིན་ཚུལ་ལ་རི་ལྟར་
 ཡིན་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་ནམ་པར་དཔྱད་ན་དེས་ཡོད་པར་
 མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པ་དང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་
 རྟེན་བཞི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་བར་དང་ཡོད་པར་
 གྲུབ་པ་ལ་བཤད་པ་ཞེས་དང་། རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་མེད་པ་དེའི་དོན་ཡིན་ན་
 སྟོང་ཚུལ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་པས་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་
 སོགས་ཀྱིས། དབྱ་མ་རྒྱས་པ་ལས། རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་
 དམ་དང་དེའི་ཡུལ་དོན་དམ་དེར་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅེས་བྱད་འབྱེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བཀགས་ནས་ཁོ་བོ་ལྟར་དེ་དག་གི་བྱད་པར་བྱེ་
 བ་ཉུང་བར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་བཤད་པ་བདེན་པར་སྣང་སྟེ། རྗེའི་རྗེས་འཇུག་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡུ་མའི་དོན་དམ་ལ་རིགས་ཤེས་དང་དེའི་ངེས་ངོར་
 ཡོད་པ་ལ་དེའི་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་ཁྱོད་ལྟར་བཤད་
 པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
 དང་བོའི་དོན་དམ་དང་དེའི་ངོར་གྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཕྱི་མའི་དོན་དམ་དང་
 དེར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་
 བྱས་ནས་དེའི་ངོར་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་མེད་ཅེས་བཞག་པ་ཞིག་དང་།
 བས། དེ་ལ་འཛོག་མཆམས་དང་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ཡང་སྲིད་
 ལ། དེའི་ངོར་གྲུབ་པ་ཡང་སྲིད་ཅིང་། ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་
 དང་། དོན་དམ་དེར་གྲུབ་པ་གཉིས་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀས་སྡུ་
 མའི་དོན་དམ་དེར་གྲུབ་པ་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་མའི་དེ་མེད་པའི་བྱད་པར་བྱེ་བ་ལྟར་
 བེར་འབྲས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ལ་གཞན་

དབང་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ངོར་མེད་པ་ཉི་ཆོ་བའི་སྣང་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྣང་ཚུལ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་ཁས།
ལམ་རིམ་གྱི་དེ་སྒྱུར་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་དོན་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་
པས་དཔྱད་གཞི་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་འདྲི་ཚུལ་དང་བོད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣང་སྤྱན་ལས། གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་
མི་དགོས་པས། ཉགས་ཆོས་ཉིད་རིགས་ཤེས་གྱི་ངོར་ཡོད་པས་གནས་ལུགས་སུ་
གྲུབ་པར་སོང་ཡང་། གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་བདེན་གྲུབ་དུ་འགྲོ་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་སྣང་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་གྲུབ་
པས་གཤིས་ལུགས་སུ་ཡང་གྲུབ་ཅིང་། རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་གཤིས་ལུགས་ལ་
མེད་ཅེས་པ་སྣང་ཉིད་ཀྱང་ཁོ་རང་གི་གཤིས་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་
ནོ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་བླངས་སྤྱབ་
གཞན་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འདྲིན་གསལ་བོ་མི་སྤང་། ཞེས་པ་འགོག་མཁན་
གཞན་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ལ། རྩེ་བཙུན་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ཀྱང་དེ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་
བྱས་ནས། བདེན་གཉིས་ལས། སློལ་སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ཇི་
ལྟར་སྤང་བཞིན་སོགས་གྱིས་བསྟན་པར་བཞེད་ཀྱང་རྣམ་བཤད་གྱི་དོན་ཇི་
ལྟར་འགྲེལ་རྩེས་འཇུག་རྣམས་ལ་ཁྱེད་དགོས། དགག་ཚུལ་དཔྱད་མ་རྒྱས་པར་
གསལ་ལོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་ཅེས་པ་
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞུགས་སོགས་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པས་དེར་
མ་གྲུབ་ཅེས་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་ཅེས་པའོ། །

བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ་དུ་བསྟན་བཅོས་ཚོམ་པའི་དགོས་པ་སྒྱུར་
ངན་རྒྱོག་པ་ཅམ་དུ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་འདྲིན་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་བཤད་
པས་ཞི་འཆོད་མིན་པར་ལེགས་བཤད་སྟིང་བོར་གསུངས་ལ། འདི་ཞི་འཆོད་

མཛད་པར་ཁས་ལེན་ན། དེས་གཟུང་འཛིན་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་
 ཅེས་མ་སྤྲོད་ཞིག་དེས་ན་དབྱུ་མ་རྒྱས་པར། འདི་དག་གིས་བྱིས་པ་ཡན་ཆད་ལ་
 གཟུགས་སོགས་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། ཞེས་དང་། དེར་དྲངས་པའི་
 དབྱུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་མྱོང་བ་གང་ནས་བཀག་པ་མེད་དེ། ཞེས་
 པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་གཅིག་འདོད་པའི་དོན་དང་། ཡུལ་གྱི་རང་མཆན་ལ་ཆད་
 མར་འགོ་ཚུལ་ནི་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་ཆད་མར་སོང་བ་ལ་བེར་བས། བྱམ་
 འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱམ་པའི་རང་མཆན་རྟོགས་ཀྱང་བྱམ་པའི་རང་མཆན་
 དེ་མ་རྟོགས་བེར་རམ་དཔྱད། ཡིག་ཆ་གཞན་མང་བོས། རྗེ་ཆད་མའི་ལམ་
 སྒྲིགས་དང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་
 པའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཆད་མས་སྤྲོ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་
 ཟེན་པས་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གསར་དུ་གཅོད་རྒྱུ་
 སྒྲོ་འདོགས་མེད་བེར་བ་ཀུན་མཐུན་གྱིས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་
 དང་རྣམ་བཤད་སྟོང་བོ་རྒྱན་སོགས་དྲངས་ནས་བཀག་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་
 ཟེན་རྟོ།

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི། གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་འོ་ཚུ་
 འདྲེས་པ་ལྟ་བུའི་ངོས་ནས་གདགས་གཞི་ལིང་ངེ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་འཆར་བའི་
 སྒོའམ་ལག་པ་ན་བ་ན་ང་ནའོ་ཞེས་ལག་པའམ་ལུས་ཀྱི་སྟངས་ན་ང་ལིང་ངེ་བ་
 ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་ཡིན་པས་དེས་ཤུགས་བསྐྱེད་
 དེ་སྒོའི་ཟུར་གཅིག་གིས་བརྟགས་པ་ན་དེའི་བཟུང་བའི་གཞིའམ་ང་ཚུགས་སེ་
 བའི་དོན་སྦྱི་ཤར་ནས་དེའི་འཛིན་ཚུལ་ལམ་འགོག་རྒྱུ་དགག་བྱ་ནི་འདིའོ་
 ལྟམ་དུ་ངེས་པའི་སྒོ་ནི། དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད་ཡིན་གྱི། ལེགས་བཤད་

སྒྲིང་བོར། བརྟ་འཇགས་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པ་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་གྱི་སྒྲི་
སྒྲི་ཤར་བས་གོ་མི་ཆོད་པ། དཔེར་ན་རྟ་བོར་བ་བཅལ་བ་ན་བོར་བའི་རྟ་དེའི་
དོན་སྒྲི་འཆར་དགོས་གྱི་འདི་འདྲ་ཞེས་པའི་སྒྲི་སྒྲི་ཤར་བས་མི་ཆོག་པ་བཞིན་
ནོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་རེ་ཆོའི་རྒྱུད་གྱི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྒྲིས་གྱི་
དགག་བྱའི་དོན་སྒྲི་རྟོགས་ཀྱང་དགག་བྱ་དེ་འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱར་མ་ངེས་
སོ། །རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་ཆོས་ཅན་
མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲིར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འོག་མ་དང་མཐུན་
སྣང་བ་ལ་བྱེད་པས་མེད་དོ། །དཔེ་ལ་འདྲ་བ་མེད་པར་གསུངས་ཚུལ་ལེགས་
ལྟན་སོགས་གྱིས་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པའི་དཔེར་བྱི་ནང་གཉིས་གྱིས་སྒྲི་རྟག་
མི་རྟག་ཚོད་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་སོགས་གྱི་བྱུང་པར་དོར་བའི་སྒྲི་ཅམ་འཛིན་
པ་བཀོད་ཀྱང་། ལྷ་བས་དེ་དོར་ནས་འཛིན་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་། རང་མཆོན་ལ་
ཆོད་མར་སོང་བར་འཛིན་ཚུལ་མེད་པར་བྱོད་འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དེ་
ཡིན་ལ། ཐལ་ཆེར་གྱིས་དོན་དམ་དཔྱོད་སྐབས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་
ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་སྐབས་ཡོད་ཅེས་བྱུང་འབྱེད་ཟེར་བ་ནི། ལྷ་བས་བདག་
སྒྲི་འགོག་སྐབས་དོན་དམ་མི་སྒྲིར་བ་དང་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་བཤད་པས་
ཉམས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཡུལ་གྱི་རང་མཆོན་ལ་ཆོད་མར་སོང་
བའི་སྒོ་མེད་པས་དེས་བཞག་ཅམ་མིན་པར་གྲུབ་བོ་སྒྲམ་པ་གྲུབ་མཐས་སྒོ་མ་
བརྒྱར་བ་ལ་མི་འོང་བའི་གནད་གྱིས་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པའི་བདེན་འཛིན་
བདག་འཛིན་རགས་པ་དང་སྒོ་ཀུན་བཏགས་སུ་འདོད་ལ། ཐུམ་པ་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་སྒོ་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་མིན་དང་། རྣམ་
མཁྱེན་འདི་བའི་འདོད་པའི་སྒོ་གཞོད་མེད་ཡིན་མིན་སོགས་དཔྱད་གཞི་ཅུང་
ཟད་ཡོད་དོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས། ཞེས་པའི་བསྐྱུ་བའི་དོན་
རང་རྒྱུད་པས་མི་རྟག་པ་ལ་བཤད་པས། མཆོན་དུ་འདུས་བྱས་ལ་སྒྱུར་ན་ཞེས་

གསུངས་པ་ཡིན་སྟུང་ལ། དེས་ན་མུང་འདས་བདེན་པར་གསུངས་པ་རྟག་པ་
 ཡིན་པས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ལམ་རིམ་མཆན་ལས། སྤྱིར་བདེན་པ་དང་
 རྟག་པ་ལ་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པས་ལེགས་ལུན་མན་ཆད་ཀྱིས་ཐེག་
 དམན་གྱི་མདོ་ལས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྟུ་བ་དང་རྩུན་པར་གསུངས་པ་
 མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་འཆད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བརྩུན་
 པ་སྟེ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འཇུག་
 བས་འདིའི་དོན་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ལ་བྱེད་དེ། ཆིག་
 གསལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྩུན་པ་སྟེ། བསྟུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་
 སྟོབ་རྒྱུའི་ཚུ་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་བདེན་པ་དེ་ནི་བསྟུ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན་མུང་ན་ལས་འདས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་
 དུ་རིགས་པ་ལྟ་ཞེས་པ་རོ་བོ་རྩུ་འབྲས་བྱ་རྩུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ལ་དཔྱོད་པ་ལྟ་དང་། འདིར་བདུན་ཞེས་པ་ནམ་ལྟ་ནམ་བདུན་གཅིག་དུ་བྲལ་
 དུ་འདུ་བས་དེ་གསུམ་གཅིག་དུ་བྲལ་ཞེས་གཅིག་དུ་བསྟུས་པའོ། །

མཐའ་གཉིས་གཅིག་ཅན་སེལ་ཚུལ་རྟེན་ཞེས་པས་རང་རང་གི་ཆ་
 ཤས་སོགས་ལ་སྟོས་མེད་དུ་བྱུང་བའི་རྟག་མཐའ་དང་། འབྲེལ་ཞེས་པས་ཆ་
 ཤས་སོགས་ལ་སྟོས་བྱུང་བ་ཅུང་ཡང་མེད་པའི་ཆད་མཐའ་གཉིས་ཀ་གཅིག་
 ཅན་སེལ་བ་འདིར་རང་རྩུད་པས་ཀྱང་འདོད་ཆོག་སྟེ། ལྷང་སྦྱུའི་བྱུང་མཐའ་
 ལས། འཕྲད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་པོ་རང་གི་རྩུས་
 བསྐྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདྲིན་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བྱུང་བའི་མཐའ་འོག་མ་
 དང་ཡང་ཐུན་མོང་བའོ། །ནས། འཕྲད་པ་ནི་རྩུ་དང་འབྲས་བྱའི་སྟེ་འགག་གི་
 བྱ་བ་འཕྲད་པ་ལ་བྱ་ཡི་རྩུ་འབྲས་གཉིས་འཕྲད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོས་པ་ཞེས་
 བྱ་བས་ནི་འདུས་བྱས་དང་། འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་ཆ་ཤས་

ལ་སྟོས་ནས་རང་གི་བདག་ཉིད་རྟེན་པའི་གཏན་ཆིགས་བསྟན་པ་སྟེ་ས་སྐྱ་
ད་གྲུབ་པ་ལ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འདི་ནི་སྤྲུལ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཞིང་
དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ཙམ་དབྱུ་མ་བ་གཞན་དང་ཡང་སྟན་མོང་བའོ། །བརྟེན་
པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱི་
དོན་བསྟན་པ་སྟེ། རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་
དུ་གྲུབ་པའོ། །འདི་ནི་ལྷགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་
ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བར་བ་རང་རྒྱུད་
པ་དང་སྟན་མོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆན་ལས། རྟེན་འབྱུང་དང་། སྟོས་
གྲུབ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་ལའང་ཆིག་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་ཞེས་གསུངས་
པས་གོ་རིམ་བསྒྲིག་ནས་རྟེན་འབྲེལ་འཕྲད་པ་དང་། རྟེན་འབྱུང་བརྟེན་པ་ལ་
གྱུར་ན། ཐལ་འགྱུར་བས་རྟེན་འབྱུང་གི་མཆན་ཉིད་རང་གི་འདོགས་བྱེད་ལ་
བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་
པ་བཞག་པ་དང་། ལྷང་རིགས་བང་མཛོད་ལས། རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་རྟེན་
འབྱུང་ཞེས་པའི་བྱུར་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པ་དང་ཡང་འགྲིག་གོ། །ལམ་རིམ་ཆུང་
དུ་ལས། གཏན་ཆིགས་ངེས་པས་ནི་ཆད་ལྟ་དང་། ཞེས་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
དོན་ངེས་པས་ཡིན་གྱི་ཁོ་རང་རྟོགས་ཙམ་གྱིས་མིན་ནོ། །མཆན་ལས། བདག་
སྤང་བདེན་པར་གཅིག་པ་ལ་སྟོན་བདུན་དང་། ཞེས་སོགས་ལམ་རིམ་ལ་
བརྟེན་པར་སྤང་ལ། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཆན་ལས། དང་བོ་ལ་རྟགས་བྱུར་བདུན་
གྱིས་ཞེས་པ་ལྟར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པ་གཅིག་པ་དགག་པའི་
ས་བཅད་དུ་བསྐྱས་པས་དེ་དང་བདུན་བྱས་སམ། ཡང་ན་ལམ་རིམ་ལས། དེ་
ལྟ་ན་བདག་སྤང་བོ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། བདག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་དོན་མེད་
པ་དང་། བདག་མང་བོར་གྱུར་པ་དང་། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
པ་དང་། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཐོས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པ་དང་། རྟེན་བ་

བླ་པའི་ཆོག་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་སྟེ། དུག་ཡོད་པས་ཞེས་གསུངས་པས་
 བདུན་ཞེས་པ་ཡི་གེ་འོར་རམ་དབྱད། ཐ་དད་པ་ལ་སྟོན་གཉིས་ནི། བདག་
 སྤང་བོའི་མཆན་ཉིད་སྟེ་འཇིག་སོགས་དང་མི་ལྟན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤང་
 བོ་ལ་མ་སྟོན་པར་བཟུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས།
 ཐ་དད་པར་ཡོད་ན་ནི་སྤང་བོའི་མཆན་ཉིད་སྟེ་འཇིག་གནས་པ་མི་ལྟན་པར་
 འཇུག་ཏེ། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྤང་བོའི་མཆན་ཉིད་གཟུགས་སུ་བྱང་བ་
 སོགས་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་དུ་དམིགས་དགོས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་སྔ་མ་དུག་གི་སྟངས་དུ་བདག་སྟེ་འཇིག་
 ཅན་དུ་ཐལ་བ་བཞག་ནས་བདུན་བྱས་པ་དང་། ཐ་དད་པ་ལ་བདག་དུ་འཇིན་
 པའི་ཡུལ་དུ་ཤུར་པ་བསྟན་ནས་གསུམ་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། སྟེ་འཇིག་ཅན་
 དུ་ཐལ་བ་སྟོན་ཐ་མ་གསུམ་ལས་བྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས།
 སྟེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འཇུག་བར་འདོད་ན་སྟོན་ཅི་ཡོད་སྟུང་ན། འདི་
 ལ་འཇུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་དུ་སྟོན་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་སྟུང་ན། འོ་ན་དེ་བདག་དུ་ཐ་སྟོན་འདོགས་པའི་
 གཞི་དང་བདག་དུ་འཇིན་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པ། དེ་སྤང་བོའི་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པའི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་
 བ་མིན་ནོ། །ནམ་ལྗེ་རྟགས་བྱུར་དང་བོ་གཉིས་ལ་བདེན་པའི་སྒྲ་མ་སྟུར་བ་
 རྣམ་བདུན་གྱིས་གོ་བས་ཡིན་གྱི་སྟུར་དགོས་ཏེ། གཅིག་དུ་བྲལ་དུ་འདུ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྟགས་སོ་སོའི་སྒྲ་ཚུལ་ཙུ་ཤེས་སོགས་ལས་གསུངས་ཚུལ་དཔྱད་མར་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལེགས་ལྟན་གྱིས་ཙུ་ཤེས་དངོས་བསྟན་གྱི་བདག་སྟེ་འགོག་པའི་སྟོར་
 བ། ཙུ་ཤེས་མཆོད་བརྗོད་གྱིས་མཉམ་བཞག་གི་ངོའི་སྟེ་མེད་བཤད་པ་ལས་

འཕྲོས་པས་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྒྱུར་བར་གསུངས་པས། དེའི་ལུགས་ལ་དེ་
བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡིན་མིན་དང་། མཉམ་བཞག་གི་དོར་བདག་
སྐྱེ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་མིན། རྩ་ཤེས་གཞུང་དེས་མཐའ་བཞིར་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བསྟན་མ་བསྟན་སོགས་དབྱེད་དེ། དེ་ལ་དོན་དམ་
མ་སྒྱུར་ན་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོང་ཐུན་ལས། ཤེས་བྱ་དང་མེད་ངེས་རྒྱ་
ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་པའི་རྟོག་པ་སུ་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་
ལས་ཡོད་པ་བསྐྱེད་དམ་ཟེར་བ་སོགས་བཀག་པ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་
རང་ལྡོག་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ཡོད་པའི་ཐུ་གུ་སྐྱེའམ་སོགས་ནི། བདེན་པར་
ཡོད་ན་རྒྱུའི་དུས་ནའང་ཡོད་དགོས་པས། དེ་དུས་ཡོད་པ་རྒྱས་བསྐྱེད་མི་
དགོས་ལ། རྒྱ་དུས་སུ་མེད་པ་བདེན་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དགོས་པས་
དེ་རྒྱས་བསྐྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྩ་ཤེས་དགོངས་པ་ཟབ་པ་ཞིག་ཡིན་
ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཀོད་ན་ཤེས་འདོད་མེད་པར་འགྱུར་བས། དོན་དེ་གོ་ཆེད་
ཡིག་ཆར་འང་སྤྲོས་པ་ཡིན་ནོ། མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་དེ་དང་འབྲེལ། ཐུ་
བཞི་སྐྱེ་འགོག་ལ། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་སྒྱུར་ཀྱང་།
འདིར་མ་སྒྱུར་བ་སྟོང་ཐུན་དང་། བདེན་གཉིས་སོགས་དང་མཐུན་ནོ། བཟ་
ལ་མ་སྒྱུར་ཀྱང་ཆོག་གོ། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། གཞི་ལམ་རྣམ་
གསུམ་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་གང་རུང་དུ་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེར་ཐུབ་
པའི་གཅིག་དང་དེར་ཐུབ་པའི་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་ཐུབ་པའི་གཅིག་དང་། བདེན་
པར་ཐུབ་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཞུང་འདིའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་སྒྱུར་བ་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་
ཞེས་པ་གཞི་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་ལ་འཆད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
ཀྱང་། གསེར་ཕྱོང་ལས། རིགས་པས་སྐྱེ་མེད་སྐྱབ་པ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཉགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་ཞེས་
 པ་ནས། ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞི་
 ཤེས་མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་དང་བྱུང་པར་
 བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། ལྷེ་
 བདུན་བྱང་དུ་ལས། འོན་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་གྱི་འོན་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་
 བོ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་རྒྱ་དེར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་འོན་དང་། དགག་
 བྱའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་རྒྱ་དེར་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བཞག་ནས།
 རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་དེ་གཉིས་ཀ་
 མ་གྲུབ་ན་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྲེང་མ་གྲུབ་ཟིན་ན་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
 ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དེ་ཡིན་ལ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་འདི་ཡང་
 དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འོན་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་
 བས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་མ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་འོན་སྐྱབ་འདོག་ཚུལ་གཉིས་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་སྤེ་བདུན་
 རྒྱན་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་བོའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་ལོ། །དེ་མ་རྒྱན་
 གྱི་ཟིན་བྲིས་དང་། སྟོན་སྤྱན་ལས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་མིན་ཞེས་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་ཆོས་ཅན་དེ་བདེན་པར་མེད་པའི་རང་བཞིན་
 བཅ་འོན་རྟོགས་ཀྱང་། སྤྲེང་བདེན་པར་མེད་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་
 ཅུམ་ངེས་ཆེད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གཏན་
 ཆིགས་འདི་ཞེས་སོགས་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། གཞི་དེ་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དུ་
 བྲལ་དུ་རྟོགས་ན། དེ་ལ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་མི་དགོས་ལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐྱབ་ན་རྟགས་ཆོས་ཐ་མི་དད་དང་། སྐྱབ་ཟིན་པ་སྐྱབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཚིད་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་ཀ་ཤིས་དཀའ་འགྲེལ་
 ལས། འདིར་དམ་བཅའི་དོན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། ལན་དུ་གཅིག་

དུ་བྲལ་དང་བདེན་མེད་དོན་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སྒོ་ལ་འཆར་ཆེ་མི་འདྲ་
ཞིང་འཆར་དགའ་སྤངས་ཡོད་པས་དམ་བཅའི་ཚྭ་གས་གཅིག་བཀོད་པའི་
རྟགས་ཆོས་ཐ་མི་དད་དང་། སྤྱབ་ཟིན་པ་སྤྱབ་པའི་སྒྲིན་གང་ཡང་མེད་ཅེས་
ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཇམ་དབྱངས་དགའ་སྒོས་རྩ་ཤེས་གཞུང་འབྲེལ་དུ་
སྒྲིན་ཐུན་གྱིས་ཐ་སྦྱད་འབའ་ཞིག་སྤྱབ་དུ་གསུངས་ཚུལ་བཀོད་ནས་བཀག་
སྟེ། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱབ་པའི་གཅིག་
ཐ་དད་སོགས་སུ་མ་སྤྱབ་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤིན་དུ་རྟོགས་
སྤོ། །ཞེས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་བརྒྱད་པོ་སྟོང་ཉིད་
མིན་ལ། དེ་དག་གི་སྤྱེ་སོགས་བརྒྱད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་
པར་བཤད་དོ། །འདིས་བྱམ་པ་དུ་བྲལ་དུ་རྟོགས་ནས་བདེན་སྤྱབ་ཀྱི་དུ་མ་ཡིན་
མིན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་མེད་པར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཙམ་ལ་དགག་བྱ་
བདེན་སྤྱབ་ཀྱིས་དུ་མར་སྤྱབ་ཚུལ་གྱི་སྤྱི་མི་འཆར་བའི་བྱིར། དེས་ན་སེམས་
ཙམ་པའི་རྒྱད་ན་བྱམ་པ་བདེན་སྤྱབ་ཀྱི་དུ་མར་མཐའ་གཅིག་འདྲིན་གྱི་སྒོ་
ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་དངོས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ལ། དོན་གྱིས་ཁས་སྤངས་ཏེ། རང་
གི་ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་བདེན་སྤྱབ་ཀྱི་དོ་བོ་གཅིག་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། དེས་
དུ་མ་ཡང་ཤེས་སོ། །བདེན་སྤྱབ་ཀྱི་གཅིག་བྲལ་སྤྱབ་པ་ནི། དབྱུ་མ་རྒྱན་ལས།
འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་ཉེར་སྒྱུར་བས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་
དོ། །ཞེས་པས་བྱབ་པའི་གཅིག་བདེན་གྱི་རོལ་པའི་འདོད་པའི་གཙོ་བོ་དང་།
རང་སྤྱེ་བྱེ་སྤྱི་བཏགས་པའི་འདུ་མ་བྱས་གསུམ་སྟེ་རྟག་དངོས་དང་། གནས་
མ་བྱས་བཏགས་པའི་བརྗོད་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་གཅིག་བདེན་དང་། མ་བྱབ་
པའི་གཅིག་བདེན་ལ་གྱི་དོན་རགས་པ་སྤྱ་བ་གཉིས་དང་། ཤེས་པ་གཅིག་
བདེན་ལ་རང་སྤྱེ་བྱེ་སྤྱི་དང་། མདོ་སྤྱེ་བ་ལུགས་གསུམ་དང་། གྱི་རོལ་པ་བྱེ་
རིག་ཟད་བྱེད་པ། རྒྱང་ཕན་པ། གྲངས་ཅན་པ། གསང་བ་བ་ལྡ་དང་། སེམས་

ཅམ་ནམ་བདེན་པ་གསུམ་དང་། ནམ་རྩུན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་
བདེན་དགག་ཚུལ་དེའི་འབྲེལ་བ་ནམས་སུ་གསལ་བས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་
སོ། །དེ་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་དོན་སྦྱི་སོགས་ནམ་པ་དང་། ལ་
དོག་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་དང་ལྡན་པར་སྒྲུབ་པས།
ཡིག་ཆར། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དང་ངེས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སོགས་བསྐྱུས་དོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་བྲལ་དང་།
དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཡིན་མིན་སོགས་དཔྱད་གཞི་མང་ངོ་། །

མཆན་དུ། འདིའི་མདོར་བསྟན་དུ་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་གཅིག་བདེན་
འགོག་པའི་གྲུབ་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན་ཡིན་ལ། རྒྱས་བཤད་གྱི་དེ་ཡི་རང་
བཞིན་ཞེས་པས། རང་སྟེ་གཞུགས་ཅན་བཅུ་རྩལ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རང་
བཞིན་དུ་འདོད་པ་ལ། རྩལ་ཆ་མེད་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་དེས་གཞུགས་ཅན་བཅུ་
རང་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་གྲུབ་པས་དབང་བོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པ་དང་
ཡུལ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ནམ་ཤེས་ལྷ་དང་། ལྷ་བོ་དེས་རྒྱུན་བྱས་པའི་ཡིད་
དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོར་འདུ་སོགས་དང་། དེ་དག་གིས་ལྡན་
མིན་ནམས་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཆ་མེད་ཁེགས་ལ། འདུས་མ་བྱས་
ནམས་སྒར་རྟག་དངོས་གཅིག་བདེན་དགག་སྐབས་བསལ་བེན་པས། ཁམས་
བཙེ་བརྒྱད་བདེན་མེད་དུ་གསལ་བས། ཡིག་ཆར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆ་མེད་པ་
བསལ་ཞེས་པ་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་ཡིན་ན་ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་དང་། བདེན་
གྲུབ་གྱི་དུ་མ་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དུ་མི་རུང་བས་
བདེན་པར་གྲུབ་ན་དོན་གྱིས་ཆ་མེད་དུ་ཁས་སྐྱོངས་སོང་བས་ཡིན་གྱི་དངོས་
སུ་ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་མེད་དོ། །དེས་བཅུམས་དང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྩལ་དེ་ཚོས་གཞི་བྱས་པས་རྣམས་དགུ་སོགས་ཆེག་དོན་དུག་

པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དངོས་རྒྱ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་རྩལ་དེ་ལ་རག་ལས་པས། དེ་དག་
ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་འགྲུབ་ཅིས་པའོ། །འདིར་ཆ་བཅས་ལ་སྦྱར་བ་དངོས་སུ་ཆ་
བཅས་སུ་སྦྱབ་པའི་གྲུབ་དོན་ཡིན་པས་སོ། །བབ་ཅོལ་ལོ། །ཞེས་པ། ཁ་ཅིག་
གིས། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ལུང་འདི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་
ཟེར་བ་མི་འཐད་ཅིས་པའོ། །ཆོད་མ་གཉིས་ནི་རྣམ་བཤད་ལྟར་ལ། རིགས་
པ་གཉིས་ནི་ཆ་བཅས་སུ་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆ་བཅས་ཆ་མེད་དངོས་
འགལ་དུ་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་གཉིས་སོ། །

རྩིས་བྱབ་སྦྱབ་པ་ལ་ཆོད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མ་ཡིན་
གསུངས་པ། བསོད་གྲགས་པ་དང་རྩི་བཅུན་པ་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་དེ་དེ་
སྦྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་
གསུངས་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་རྩིས་བྱབ་ངེས་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེའི་
སྟོན་དུ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆན་དུ་
སྟོན་དུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་སྟུམ་གསུངས་པའང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་
ལྟ་བུ་ངེས་བྱབ་གྱི་སྟོན་དུ་ཡིན་ནོ། །བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་བྲལ་ཆ་བཅས་ཀྱིས་
སྦྱབ་ཅིང་། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚོད་གཞི་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ཁ་ཞབས་སོགས་
གྱི་ཆ་དང་བཅས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ལྟ་
བུའི་སྟེང་དུ་སྦྱབ་ཚུལ་ཡིག་ཆར་གསལ་ལ། བྱབ་པ་སྦྱབ་པ་ལ་ཆོད་མ་གསུམ་
ལས། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་གཞི་མཐུན་འགོག་ཚུལ་རྣམ་བཤད་གྱི་
དོན་ཡིག་ཆར་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཆ་དང་ཆ་ཅན་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་
མི་མཐུན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ན་
རྟོག་འོར་ཡང་ཐ་དད་མེད་པས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དུ་མེད་དགོས། གཉིས་ཀ་ཐ་
དད་ན་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དུ་མེད་དགོས་པས། སྣང་ཚུལ་

དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དེ་རྒྱན་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་རུང་ཡང་། བདེན་
 གྲུབ་གྱི་སྡོད་ལུགས་ལ་འགལ་ཏེ། ཆ་དང་ཆ་ཅན་སྣང་ཆེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་
 ཡང་སྡོད་ལུགས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གནས་ན། དེ་གཉིས་
 གཅིག་ཡིན་དགོས་པས། དེ་ན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ། བདེན་
 པར་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན། དེར་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་
 གཟིགས་དགོས་པ་ལ། དེར་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་དུ་མེད་པར་འདོད་
 ཟེར་ན། ཆ་ཅན་དུ་དེ་དུ་མར་ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཆ་དུ་མ་དང་ཐ་དད་དུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་དུ་མ་གཅིག་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། གཉིས་
 ཀ་རིམ་བཞིན་གཅིག་དང་དུ་མར་འཇལ་བའི་ཆད་མས་གཞོད་པས། རིགས་
 པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
 གཅིག་དུ་ཡོད་པ་ཞིགས་ལ། དེ་ཞིགས་པས། ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ་བའི་
 ཉགས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པས་དེར་
 འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་ཞིགས་ཤིང་། དེ་ཞིགས་
 པ་ཡང་ཡ་གྲུལ་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དངོས་སུ་བཀག་ན་དེས་ཚོགས་པ་དུ་
 མ་དོན་གྱིས་ཞིགས་པ་ཡིན་པས། ཟུར་བྱི་མ་དུ་མའམ་ཚོགས་པ་དེ་གཅིག་
 བྲལ་དུ་སྐྱབ་པས་དངོས་སུ་ཞིགས་པ་མི་འཐད་ཅིང་། སྡེ་མ་བདེན་གྲུབ་གྱི་
 གཅིག་ཞིགས་པས་དོན་གྱིས་ཞིགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྡར་
 གྱི་ཐལ་བའི་ཉགས་དེ་ཞིགས་པས་ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་གི་
 གཞི་མཐུན་ཞིགས་པས་ཡིན་ནོ། །དོགས་སྡོད་དུ་ཡིག་ཆ་དང་རྣམ་བཤད་གྱི་
 ཡ་གྲུལ་དང་ཚོགས་པ་མི་གཅིག་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཡིག་ཆར་རྣམ་བཤད་གྱི་
 དོན་རྟོགས་པར་བཀྲལ་ནས་དེས་ན་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དང་དུ་མར་མེད་
 པའི་ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་གཅིག་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།
 ཉགས་ཟུར་བྱི་མ་ཞིགས་པ་མི་འཐད་ཅིང་། ཞེས་པའི་ཉགས་སྡེ་བྱི་གཉིས་སོ་

སོར་ངོས་འདྲིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་སྟེ་དབྱད།

ཡིག་ཆར། ཏུ་མར་མི་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
པར་མཆན་ཏུ་ཞིབ་ཆ་དགོས། ཞེས་པ་གོང་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྐབས་འདིའི་
ཏུ་མར་སྟེ་གཉིས་སྤང་གི་ནམ་པར་མི་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་མི་རུང་དགོས་སྟེ།
བུམ་པ་དེ་རང་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་ཆ་བཅས་སུ་སྤང་བས་སྐབས་འདིའི་
ཏུ་མར་སྤང་ཡང་ཕྱིར་ཏུ་མར་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གིས། མདོ་སྟེ་བའི་
ལྷགས་ལ་སྟོན་འདྲིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་རགས་པ་དང་ཆ་བཅས་སུ་མི་སྤང་
བར། སྟེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། སྟོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་པར་སྟོན་འདྲིན་མིག་ཤེས་ལ་
སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་། སྟོན་པོ་སྟོན་འདྲིན་མིག་ཤེས་
ལ་ཆ་བཅས་སུ་སྤང་ན། བས། དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་པོའི་ཆ་ཤས་ནམས་
རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་། དེ་ནི་རགས་
པ་དང་ཆ་བཅས་ཀྱི་རང་ལྷོག་ཡིན་ཏེ། དེའི་གོང་ཏུ་དེ་ཉིད་ལས། རགས་རྒྱུ་
སོགས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ནི། སྐད་ཅིག་སྟེ་ཕྱི་དང་ཏུས་སྟེ་ཕྱི་དང་ཡན་ལག་ཏུ་མ་ཆ་
ཤས་སུ་ལྷན་པའི་ཆ་ཅན་ལ་འདྲིན་དགོས་ལ། སྟོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཆ་བཅས་སུ་
དངོས་སུ་སྤང་མི་སྟིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྷོག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏུལ་
ཏུ་མ་འདུས་པའི་གོང་ཏུ་དང་མཐའ་དབུས་སོགས་ཆ་དང་བཅས་པ་སྤང་
བའི་ཕྱིར། ཆ་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་བལ་ཏུ་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་དེ་ཆ་བཅས་ཡིན་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཏེ། དེ་ཆ་མེད་ཏུ་
འདྲིན་པའི་སྟོ་འདྲིན་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འདི་མདོ་སེམས་སོགས་འབྲས་སྐྱམ་སྟེ་
དབྱད། བསོད་གྲགས་པའི་སྟེ་དོན་ལས། ཆོས་གཅིག་གི་གནས་ལྷགས་མཐར་
ཐུག་རྟོགས་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཟུར་བ་བཀོད་མི་དགོས་པར་སྟེ་
མའི་ཕྱོགས་བྱབ་བྱན་པར་བྱས་པ་ཙམ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལྷགས་

མཐར་ཐུག་རྟོགས་ལུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་
 མཐོང་བ། ཞེས་སོགས་དངས་ནས། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟུ་གྲ་བདེན་
 མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོགས་ཡང་དག་གིས་རྟོན་འབྲེལ་དང་གཟུགས་བརྟན་
 བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟོན་འབྲེལ་ལ་
 བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བ་རྟོགས་ཟེར་བ་ཡིག་ཆར་བཀག་ཀྱང་། ཁོ་རང་གིས་
 རྟོན་འབྲེལ་བདེན་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་ན། དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
 མི་དགོས་ཟེར་བ་འདྲ་ལ། ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་ཐམས་ཅད་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་མི་འདོད་ལ། དེ་ལ་ཆོས་གཞན་བདེན་མེད་
 དུ་སྐྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པ་མེད་ན། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ་ལས།
 རེས་འགའ་ནི་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས། ཞེས་པ་དང་འགའ་
 ཞིང་། དབུ་མ་བའི་རྩལ་པ་དཔེར་འགོད་རྒྱ་ཡོད་མེད་དང་། ཕྱིར་རྟོགས་རྒྱུ་
 སྟོན་པའི་དོན་གང་ཡིན་དང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱིར་རྟོགས་ཡང་དག་གིས་བདེན་
 མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་སྟམ་ཡང་། དེའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས།
 དེ་ལ་ཁ་ཅིག་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟུ་གྲ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
 རྟོགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་
 ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཁོ་
 བར་མི་འཇུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་དབུ་མ་བ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དམ་
 དཔུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རྟོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་དུས་མཉམ་
 དུ་ཡང་འཇུར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་འཇུག་འབྲེལ་ལྟར། ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་
 རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་རྟོགས་ན། གཞན་ནམས་ཀྱི་དེ་པལ་ཆེར་རང་དོན་
 སྐབས་ཀྱི་རྟགས་དང་། འགའ་རེས་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་
 ཡོད་ལ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟུ་གྲ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་
 ཡང་དག་གིས་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དང་། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་དཔུང་།

སྟོབས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
རྟགས་སྒྱུར་ལ་བརྟེན་པས་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་སྒྱུར་བ་གཞན་
ངེས་པར་མི་དགོས་སོ། །མངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པས་ས་
རྟིང་བཀའ་བརྒྱད་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་། རྩོམ་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་མི་
འདོག་སྟམ་ལ། ས་སྐྱ་གོང་མ་དང་སྟོབ་དཔོན་པར་མར་མི་སོགས་ཐལ་འཇུག་
བའི་ལྟ་བ་འདྲིན་པས་སྐྱུར་ས་རྟིང་བཀའ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་ལ་གང་འདོག་
དཔུང། སྐབས་འདིར་རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་ཀྱིས་སྟོན་འདྲིན་མིག་ཤེས་འཁུལ་
ཤེས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཕྱི་དོན་དུ་སྤང་བ་ལ་འཁུལ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་
པོ་དེ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཀྱང་། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་
མཐུན་པར་མ་རྟོགས་པས་སྟོན་པོ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་མ་རྟོགས་སོ། །

མཁྱེན་གསུམ་རྩོད་ཐོང་།

ཕྱ མཚོད་བརྗོད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཚན། མདོན་
རྟོགས་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་སྒྱུར་བའི་བསྒྲིམ་བུའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འདོག་པ་རྣམ་བཤད་དང་
ཡིག་ཆའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་གངས་ཉུང་བའི་ལན་དང་། མཁྱེན་གསུམ་དངོས་
སུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཆོག་དོན་དུ་འཆད་རྒྱུའི་སྒྲས་བཞིའི་བཞེད་དོན་
སྐྱབ་ཚུལ་ཤེས་ཕྱིར་ཡིན། ཞེས་པ་རྣམ་མཁྱེན་གཅིག་ཤུས་ཆོག་གམ་སྟམ་པའི་
གངས་མང་བའི་ལན་ནོ།

ཐུང་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག

ལྷ ཡིག་ཆར། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བས་ལྷག་མེད་གྱི་
 ཆོ་རིག་པ་འདོད་པར་ཚད་མ་རྒྱན་དང་། ལྷ་དབང་སྒྲིའི་འགྲེལ་བ་དྲངས་པའི་
 རོན་བཀྲལ་ཚུལ་མཆན་དུ། གཉིས་གསུངས་པའི་སྡེ་མ་ནི། ཡིག་ཆར། དག་
 བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་དེ་དང་
 སྒྱུར་ནས་བཤད་སྤྲིང་། དེ་སྐབས་སྒྲིམ་ཚུལ་གྱི་དག་བཤེས་རྣམས་ཀྱི་
 གསུང་རྒྱན་བསྐྱེད་པ་ཉེ་བཞེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གཞུང་རང་གི་རོན་མིན་ཉེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐ་མའི་སེམས་ནི་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཐ་མའི་སེམས་
 མཚམས་མི་སྒྱུར་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དག་
 བཅོམ་སེམས་གང་ཡིན་ཉེ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་དེའི་ལན་དགག་པའི་གཞུང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུ་བ་ཀྱིས་སོ་སྒྲིའི་འཆི་སེམས་ཐ་མ་ཚུལ་ཅན།
 རིགས་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྒྱུར་ཉེ། འཆི་སེམས་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བློ་ཆགས་བྲལ་འཆི་ཁའི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་དགག་པར། ཐར་ལམ་གསལ་
 བྱེད་དང་ཀྲིལ་ཆེན་གཉིས་ཀར་རྟགས་མ་ངེས་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་
 ཞེས་སྡེ་མ་རྟགས་མ་ངེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་
 དུ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་དང་ལྷའི་ལུང་དེ་གཉིས་སྡེ་མའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་
 པས་དེ་དག་གི་ཐ་མའི་སེམས་དེ་རྟགས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་མ་ངེས་
 དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་དང་ཕྱི་མ་ཚོད་གཞི་ལ་བྱས་པ་དགོངས་པ་མིན་
 པས་འགལ་བའི་རོན་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །ཅེ་བའི་ལུང་གི་རོན་ཡིད་སྒྲིམ་
 མ་རིམ་ཅན་དང་ཚོགས་པའི་ལུས་ལས་རིག་པ་ཕྱི་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་
 འདོད་ན། ལུས་སྐད་ཅིག་སྡེ་མ་སྡེ་མ་དེ་སེམས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རེ་རེར་སྒྲིམ་
 མེད་གསར་དུ་སྒྲིམ་པའི་རྒྱུར་ཐལ། འདོད་ན། འཆི་ཁ་དང་སྒྲིམ་ཐག་དུས་

ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་སེམས་སྐྱེ་ཆུན་རྒྱུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ཐལ་བ་
འབངས་པ་ཅམ་ལས་རིག་པ་བྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྦྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན་ལུས་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲིའི་རྟེན་བྱེད་པར་ཁས་
ལེན་ན། སྦྱོ་བ་སྦྱ་བྱི་གདོན་མི་བླ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱ་མའི་བྱུར་ཅམ་ཡོད་
པས་བྲིས་ཀྱང་ཞེས་པ། དེ་ཉིད་ལས། སྦྱོ་བ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས། རེད་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའ་ལས་ནི། དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་འབའ་ཞིག་མཚམས་སྦྱོར་བ་འགལ་
བར་སྟོན་གྱི་འཆི་སེམས་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བཤད་དོ། ། ཞེས་པ་དེ་
ཡིན་ལ། དེ་གོང་དུ་རྒྱ་སྒྲིལ་པ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་
འཁོར་བའི་སེམས་མཚམས་མི་སྦྱོར་བ་ལ་བྱེད་ཀྱང་། སྦྱར་གྱི་ལུང་དེའི་སྐབས་
མིན་པས། རྒྱན་རང་ལ་བལྟས་ན་ལྟའི་འབྲེལ་བ་དང་མཐུན་ཞེས་པའོ། ། གཞུང་
གི་དོན་ནི་ཞེས་པ་མན་རང་ལུགས་ཡིན་པས། ལུང་གཉིས་ཀའི་ཐ་མའི་སེམས་
ནི་སྦྱབ་བྱེད་འཆི་བའི་སེམས་ཡིན་ལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སོ་སྦྱོ་འཆི་སེམས་
སེམས་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་སྦྱབ་པ་འབྲེལ་མེད་དེ། དེའི་
ལུལ་ལམ་བསྦྱབ་བྱ་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སོ། ། ཞེས་
པའོ། ། དེ་སྦྱོར་བ་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་། སྦྱིར་རིག་པ་བྱི་མ་མཚམས་
སྦྱོར་བར་སྦྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བསྦྱབ་བྱ་ཞེས་བཏགས་སོ། ། དེ་དག་གིས་
རྟགས་སམ་བྱལ་པ་མ་རེས་པར་བསྟན་ནས། དག་བཅོམ་སེམས་གང་ཞེས་པའི་
རྟེན་བྱེད་ཀྱིས་དཔེ་དེ་གང་ལས་ཤེས་ཞེས་པར། ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་གྲུབ་
བོ་བེར་བར། ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་ངམ་དེ་སྦྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་དེ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའམ། ཡང་ན། དེ་དཔེར་མི་རུང་བར་
ཐལ། དག་བཅོམ་པའི་སེམས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་

གྱིས་མ་གྲུབ། རྗེས་དཔག་ཁྱོད་གྱིས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྱུར་རོ། ཤེར་
མདོ་སོགས་ལས། དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་མཆམས་མི་སྒྱུར་བར་གསུངས་
པ། རྣམ་འགྲེལ་རང་ལྷགས་ལ་ཉི་མ་སྤྲས་པ་དང་རྒྱལ་བ་ཅན་ལྟར་འཁོར་བའི་
སེམས་གཞན་མཆམས་མི་སྒྱུར་བས་ཐ་མ་བཟེར་གྱི། བཅེ་བའམ་ཞེས་པ་ལྟར་
སྟོང་རྗེས་མཆམས་སྒྱུར་བར་འདོད་དེ། ཉག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་ཉི་བར་
ལེན་པ་མེད་པ་ནི་མཐའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་རང་ལྷགས་ཀྱི་བགྲལ་
ཚུལ་སྤར་ལྟར་ལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་འདོད་པས་དེའི་སྤྲས་བེན་ལྟར་
སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་སེམས་སམ། ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་མི་
བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་བཤད་དེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེས་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་འདི་དག་
གིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན། ཐུབ་མཐའི་
རྣམ་བཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་མོ། ཞེས་པས་དག་བཅོམ་སེམས་གང་ཡིན་
དེ་ཡང་། སོགས་ཐེག་གཅིག་ཁོ་ནའི་ལྷགས་སུ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཐེག་གསུམ་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་རྣམ་ངེས་དང་། བསྐྱུ་བའི་ལྷང་གིས་
ཐེག་དམན་ལྷག་མེད་པ་སེམས་ཅན་མིན་པར་འགྲུབ་སྟེ། ལེའུ་གཉིས་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅམ་དང་། དབྱིངས་སམ་ཁམས་
ཅམ་གྱིས་སེམས་ཅན་དང་འགོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ན་སངས་འཕགས་
ཡང་སེམས་ཅན་དུ་ཐལ་བ་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བསོད་གྲགས་པ་དང་རྗེ་བཙུན་པས། རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བར། ཐུང་
བོའི་ལྷག་མ་མེད་པ་ནི་ཐུང་བོའི་རྒྱན་ཆད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་ཞེས་
པ་དང་ས་ནས་ཉན་ཐོས་ཞེ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་བམ་རིག་གམ་ཐུང་
བོའི་རྒྱན་ཆད་འདོད་པར་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ལ། དེ་གཉིས་ལ་དེའི་

ཆོ་རིག་པ་འདོད་མཁན་ཡོད་པར་སྐར་གྱི་རྣམ་འབྲེལ་དང་མཛོད་གྱིས་སྦྱབ་
པས། མཛོད་ལས། ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །སོགས་གྱིས་ཁམས་
དྲུག་གི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ནམ་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཟག་
བཅས་དགོས། ཞེས་པའི་ཤུགས་གྱིས་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བའི་ལྷག་མེད་གྱི་ཆོ་
ཟག་མེད་ཡོད་པ་དང་། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་ཞེས་པས་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་འཆི་
སེམས་དེ་རིགས་འབྲའི་རྒྱན་མི་བྱེད་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་མིན་པར་བཤད་
གྱི་ཟག་མེད་གྱི་རྒྱན་བྱེད་ཅེས་བྱེ་སྦྱ་ཁ་ཅིག་འདོད་ཅེས་པ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་
ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་ཡང་དེ་དང་འགལ་བར་གསུངས་ཤིང་།
ཤུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། ཉན་ཐོས་ལྡེ་བ་ལ་རྩོ་བོའི་གསུངས་རྒྱན་ལྟར། ལྷག་མེད་
ཆོ་རིག་པ་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་དེ། ལྡེ་བ་བཙེ་བརྒྱད་དང་ལྷང་གིས་ཤེས་
ཀུས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་རྩོ་བོའི་གསུང་རྒྱན་དང་ལྷང་འཆོལ་
དགོས་ལ། བྱེ་སྦྱ་དེས་དེའི་ཆོ་ལྷག་མེད་པ་མེད་ཀྱང་འགོག་བདེན་ལྟར་ཟག་
མེད་གྱི་རིག་པ་ཙམ་ལུས་པར་འདོད་ན་དེ་རྟག་པར་འཁྱར་བའོ། སྤང་བོ་
ཡིན་ན་དེ་ཆོ་སྤང་བོ་བཞི་ཡོད་པས་གང་ཟག་གདགས་སུ་རུང་ལ། དེ་ཆོ་གང་
ཟག་ཡིན་ན་སོག་དབང་ཡོད་མེད་དང་སྐྱེ་བ་སྤངས་མ་སྤངས་སོགས་དཔྱད་
བྱ་མང་ལ། དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་བརྒྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་སྤང་བས་བཙེལ་བར་ལྟ།

ལྷང་གི་རྟེན་འབྲའ་གི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་ལྷག་
མེད་གྱི་ཆོ་སྤང་བོའི་རྒྱན་ཆད་པ་ཉན་ཐོས་ལྡེ་བ་དང་འབྲ་བར་བསོད་གྲགས་
པ་དང་རྟེན་བཙུན་པ་གསུངས་ཀྱང་། དག་བཙེམ་པ་ཡང་སྤང་བོ་ཡིན་པས་
ཆོག་ཟེན་ལྟར་མི་རུང་ལ། དྲང་ངེས་མཐའ་དཔྱོད་ལས། བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་
འདོད་པ། ནས། ལྷང་གི་རྟེན་འབྲའ་གི་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་འདོད་གསུངས་
པ། འཁོར་བའི་སེམས་ལ་བྱས་ན་དེ་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲའ་གིས་ཀྱང་འདོད་

བས་མི་རུང་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་བེམ་རིག་ཆད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་དེ་རྒྱན་ཆད་
 པ་མིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་བརྒྱད་པ་རྣམ་ཤེས་
 ཟག་མེད་ཡིན་ཀྱང་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན།
 བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་འཕགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་རྒྱད་ལ་
 སྤྱིང་རྩེ་སོགས་རྟོག་པ་མེད་པ། བསྐྱབས། སྤྱིབ་པ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་དང་འབྲ་
 བར་གསུངས་པ་དང་། ཉི་མ་སྤྱོད་པའི་འབྲེལ་བར། ཡོངས་སུ་དག་པའི་སེམས་
 ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །མཆན་དུ་སྡེ་མ་ཡང་། ཉན། དབྱང་
 གཞི་ཡོད། ཅེས་པ་སྤྱར་བྲངས་པ་ལྟར་རྣམ་བཤད་དང་རྒྱུ་ཆེན་དུ་རྣམ་
 ངེས་ཀྱི་ལུང་ཐེག་གསུམ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ལྟ་བུར་བྱས་པས་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྤྱིད་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་ཐུང་
 འདས་ལ་གནས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཅེས་པ་ཐེག་
 གཅིག་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། གཞི་གྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་དུས་
 སྤྱིད་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། ཐེག་གསུམ་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ན། དེ་འབྲའི་
 སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འཇུག་བའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། སྡེ་མའི་ལུགས་ཡིན་ཀྱང་། ཉགས་དེ་ཕྱོགས་སྤྱོད་ཀྱང་འདོད་པས།
 དེའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་འབྲེལ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི། ངེས་བྱལ་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་
 མིན་ནོ། །མཆན་དུ་ལུགས་འདིར་དེ་ལ་བྱལ་པ་མེད་གསུངས་པ། ཐེག་གསུམ་
 འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །གསེར་ཕྱིང་ལས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ཐུང་འདས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཡིག་ཆ་རྟོག་བར། མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་
 བྱང་སེམས་ལ་བཞག་པ་སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
 ཀྱི་དེ་ལ་དགོངས་ལ། རང་ལུགས་རྣམ་བཤད་ལྟར་དེའི་ཐུང་ན་ལ་སྤྱིད་ཞིའི་
 རྒྱད་པ་གཉིས་བཞག་ནས། དེ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་བྱས་སོ། །སྡེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་དོན་
 རྒྱུས་བྱ་ཡིན་ན། སུང་བོ་བཞེའམ་ལྟའི་ཆོགས་པ་ཡིན་པས་བྱལ་པར་འདོད་

པའི་ནང་བ་རང་ཉིད་གི་སྤྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལུགས་ལ་དེས་གང་ཟག་སྤང་བོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་མེད་པར་བསྟན་པས་
སྤྲོད་ཉིད་བསྟན་རྟོ། །

སྐབས་འདིར་ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་སོགས་བཀྲལ་ཚུལ་ཡོད་པ་མོའུ་
འགལ་གི་བྱའི་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་མདོ་ལས། དག་བཅོམ་པས་རང་རྒྱུད་གི་
ལས་གི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱོད་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཡིན་པས། རེ་ཞིག་ཉེར་
ལེན་སྤྲིད་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཚོད་ལན་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་སུ་འགྲེལ་
མི་དགོས་ཏེ། རོན་སྤྱོད་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚོད་ཚུལ་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། ཁོ་
ན་རེ། ཉན་ཐོས་ལྷག་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
མཐའ་དཔྱོད་ལས། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་
རྒྱུད་གི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ་
སྟེ། བར་བྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས། ཐལ་རང་གི་ལུགས་ལ་འཕེན་བྱེད་གི་ལས་ལྷག་
མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་ཀྱང་། རང་རེའི་ཡིག་ཆའི་ཐུང་འདས་གི་སྐབས་འདིར་
ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་ཉོན་སྤྱི་བ་ཕྱོགས་གི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གི་ནང་ཚན་
དུ་གྱུར་པའི་དེ་ལ་མི་བྱེད་ཤེས་སྤྱི་བ་ཕྱོགས་གི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གི་ནང་
ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་དེ་ལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
ཡིག་ཆར་ཡང་། འཁོར་བ་སྤྲ་རགས་གི་རྒྱ་མཚོ་ལས་མ་བཟུལ་བའི་བྱིར། ཞེས་
རྒྱུད་ཐ་ཆ་འགྲེལ་བྱངས་ནས་སྤྲ་མོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་གི་རགས་པ་མ་སྐྱབ་པའི་
བྱིར། དེས་ན་སྤྱུག་ཀུན་སྤྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་བཞག་ཅེས་པ་ཡང་ལྷག་
བཅས་པའི་རྒྱུད་ལ་རགས་པ་གཉིས་དང་། ལྷག་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྲ་མོ་གཉིས་
བཞག་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་གི་བྱེ་སྤྲའི་ལུགས་ལ་དག་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་མི་དགོ་བའི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། མཛོད་འགྲེལ་དོན་

གསལ་གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མངོན་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ལུགས་ལ་
 ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། འདུལ་བའི་མཐའ་དབྱེད་དུ་དབྱ་བཅོམ་པ་
 ལ་ལྟུང་བ་མི་དག་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་
 པའི་གཞུགས་སྤང་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་
 འཁོར་བ་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲས་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། བདུན་ལས་ཀྱང་གསུམ་འབྱུང་ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་འཁོར་བ་སྦྱེད་བྱེད་
 མིན་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་དཔྱད། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དབྱེད་དུ། འཁོར་
 བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་སྤང་བོ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་གྱིས་བྱལ་པར་གསུངས་སོ། །མངོད་
 ལུགས་ལ། གཞི་བྱལ་ན། རྣམ་བྱལ་ཡིན་པས་བྱལ་པས། སྦྱི་མཆོན་སོགས་རྣམས་
 བྱལ་ཡིན་ཀྱང་འདུ་མ་བྱས་རྣམས་བྱལ་མིན་པས་དེ་ལ་གསུམ་བྱས་ལ། དེའི་
 རྣམས་བྱལ་གྱི་དོན་མཆོན་ལྟར་རོ། །ཉི་འོག་པས། བཞི་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 བྱི་སྟོང་བདག་མེད་ལ་བྱའོ། །སེམས་ཅན་པས་འགོག་བདེན་ཆོས་དབྱིངས་སུ་
 འདོད་ཚུལ་གང་ཟག་གང་གིས། སྤང་བྱ་གང་སྟོང་བའི་གཉེན་པོར་གཙོ་བོར་
 བསྒོམ་པའི་ལམ་དེའི་འདྲིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོར་སྤང་བྱ་དེ་ཟད་དགོས་
 པས། ཐེག་དམན་གྱི་འགོག་བདེན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོས་བྱལ་
 ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྟོང་གི་འགོག་བདེན་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་
 མེད་སྤྲོ་མོས་བྱལ་ལ། མཆོན་གྱི་དོན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་
 བའི་རྒྱུད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་ལའང་འགོག་བདེན་ཡོད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱང་ཚུབ་
 ཡོངས་འགྱུར་བ་ལ་སྦྱར་ན་ལེགས་སོ། །རོལ་མཆོ་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་
 འདས་གང་ཞིག་སྦྱག་བསྐལ་གྱི་སྤང་བོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ། ལྷག་བཅས་
 བྱང་འདས་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། ལམས་གསུམ་གང་རུང་གི་ཉོན་ཅན་གྱི་
 ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། བཞི་བ་ནི། དེ་གང་ཞིག་

དེ་དང་བཅས་པ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། དག་ཞིང་གི་
རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྷ་བྱ། ཞེས་དེ་
གཉིས་ཐེག་དམན་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྒོ་བ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་
རིགས་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་དམན་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་
པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་པར་སྤང་ཡང་། སྤེམ་
ནི་སྤེམ་མའི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་སྐབས་འདིའི་འབྲས་སུ་མུང་འདས་
གཉིས་པོ་ཐེག་དམན་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པའི་དོན་ནོ། །ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་
ཀྱི་དོན་སྤེམ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་བོ་སྤངས་
མ་སྤངས་ཀྱིས་འཛོག་པ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས། རང་
ལྷགས་སངས་རྒྱས་ལ་བཞག་གོ། །ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་
ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཡིན་ན།
ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་མེད་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་།
དག་ཞིང་རྟེན་ཅན་གྱིས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤྲུག་
ཀྱན་སྤངས་ན་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལའང་ལྷག་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་།
ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་སྒོན་དུ་
ཐོབ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྒོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་སྤངས་པའི་
སྤིང་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པས་ཀྱང་ལྷག་མེད་
མུང་འདས་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཡོད་པ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་མ་སྤངས་ན་འབྲས་སུ་
འཕངས་འབྲས་ཀྱང་མི་སྒྲིང་བས། ཡིག་ཆར། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ལ་སྐབས་སྐྱེ་བྱུར་རོ། །རྩི་བཅུན་པའི་བྱི་དོན་དུ་ལྷག་བཅས་པའི་རྒྱུད་
ལ་ཀྱན་འབྱུང་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། མཐའ་དཔྱིད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་

སོ། །ཡིག་ཆར། འདི་ལ་ཉན་རང་གི་དེ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པས། ལྷག་
བཅས་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་མེད་ཟེར་བ་ཡོད་ཅིང་ཕྱ་རིའི་བྱ་ཆེ་དེ་ལ་
ཐེག་ཆེན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་གསུངས་ཤིང་། སེམས་ཅམ་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་
གསུངས་པས། དེའི་ལུགས་ལ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཐེག་ཆེན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་
ནས་སྐར་སྒྲིབ་སྒྲངས་དུས་ལྷག་མེད་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་
ལུགས་ལ་གསེར་མེད་ལྟར་སྒྲུལ་བའི་ལུས་ཀྱིས་གཞན་ངོར་འདའ་ཚུལ་སྟོན་
དུས་ལྷག་མེད་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་ལྷག་མེད་པའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་བཞག་དགོས་སོ། །

མདོ་ལས། གང་སྒྲུག་བསྐལ་འདི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཐལ་འཇུར་བས་
སྒྲངས་པ་ལ་མི་བྱེད་པར། བདེན་འདྲིན་ཟད་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་མདོན་གྱུར་པའི་
ངོ་བོར་དེ་དག་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པར་སྒྲུང་བའི་ལྷག་མ་མེད་པ་ལ་བཤད་
དོ། །གསེར་འོད་སོགས་ལས་སྒྲུག་སྐུམ་ལ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་དུ་གསུངས་
པ། གསེར་མེད་ལས། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་པ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དེའི་
སྐྱེས་བཞེད་པའི་དོན་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་ལྷ་དང་དང་བྲལ་ཞིང་སྒྲུང་བོ་ཡིན་མིན་
ཀྱིས་སོ། །སྒྲུག་བསྐལ་ཀྱི་སྒྲུང་བོ་བྱུང་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ལ་བྱེད།
སྒྲུག་བསྐལ་ལ་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡོད་པས་ཤེས་པ་མི་དགོས་སོ། །སྒྲུ་དོལ་
གཉིས་ཀྱིས་ཐུང་འདས་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནར་བཞག་གོ། །ཆ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས།
མར་མེ་ཤི་བ་ནི་ཉན་མོངས་ཟད་པའི་དཔེ་ཅམ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ། མར་མེ་ཤི་
བར་གྱུར་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་པ་
དང་ལྷན་ཅིག་སྒྱུར་བ་དེ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། སྟོ་སྟོའི་ཡིག་ཆར། གང་ལ་ལུས་
ཞེས་འདྲུ་ཤེས་འགག་ ཞེས་པ་དང་སྒྱུར་བའི་དེ་ལྷག་མེད་ལ་སྒྱུར་བས་ཡིག་
ནོར་མིན་ནོ། །ཡིག་ཆར། མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཉམ་བཞག་པའི། ཞེས་
གསུངས་པས། མཉམ་བཞག་ཟག་བཅས་པ་མཉམ་བཞག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁས་
ལེན་གཉིས་བྱང་ཡང་དོན་འདྲའོ།

དངོས་སྤྲུལ་བའི་ཆོས་འཁོར།

ཕྱི་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པར་དགོས་པ་དང་བཞི་བྱས་པ་ནི། གསེར་སྤེང་
ལས། གང་གི་དོན་དུ་ན་ཞེས་འགྲེལ་བར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་དགོས་པ་
གསུངས་པས་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་གསུམ་བྱས་པ་རྩ་བ་ལྟར་ཡིན་
ནོ། རྩི་བཙུན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། ཁ་ཅིག་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཆད་མས་
མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱང་སྟེ། ཁོ་རང་ལ། མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་
ཕྱོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་
པར་ཐལ། མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཞེས་གསུངས་
ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ། ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་སྟེང་དུ་མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཉགས་མ་གྲུབ་ཟེར་དགོས་
ཏེ། དེའི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་མི་ཐེབས་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཞི་དེར་མ་བྱང་ཟེར་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་
དུ་གཟུགས་སུ་གྱུར་པའི་མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་རྣམ་

འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་སྤྱི་ཞིབ་མ་བྱས་ན་སྔོ་ལོའི་རྒྱལ་མཆན་འཕྱར་ཡོང་ངོ་། །རྩི་
བཅུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། བཀའ་དང་ལམ་ཞུགས་གྱི་མངོན་རྟོགས་
གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་
ཉིད་དུ་བཞག་ནས་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དགེ་བ་དགོས་པར་གསུངས་
པས། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དགེ་བར་འདོད་དམ་དབྱེད་ལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱོར་བ་བོ་སངས་རྒྱལ་དགོས་པས་དེ་ལ་བཀའ་དགོས་པར་སྐྱབ་པས། སྐྱོར་
བ་བོ་དང་ཚུམ་པ་བོ་བྱང་མེད་དུ་འདོད་པ་འདྲ་ལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་
ལམ་དགོས་པ་ལུང་རིགས་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་གསལ་བོ་མ་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར།
སྔོ་གྲོས་རབ་གཞོན་གྱིས་ཞུས་པ་དང་། མཛོད་གྱིས་ནི་ཆོས་འཁོར་དང་སངས་
རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་བྱང་པར་མེད་པར་སྐྱབ་ཅིང་། གཞི་བསྐྱབ་པས་ནི། ཆོས་
འཁོར་གྱི་དོན་སྟངས་ནས་སྐྱབ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་གཏུལ་
བྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་རིམ་གྱིས་འཕོ་བས་འཁོར་ལོ་ཟེར་དགོས་
པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་ཕྱིང་ལས། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་
འཁོར་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མདོ་དང་མཛོད་གྱི་དགོངས་
པ་ལྟར་ཡིན་པས། འགོག་བདེན་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་དུ་འབྱུང་བོ། །རྣམ་བཤད་
ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་རྟོགས་དགོས་ཟེར་ན་
མིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་ལས་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ལུང་རྟོགས་གྱི་ཆོས་ལ་བྱེད་པ་དཔེ་
དོན་སྦྱོར་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱོར་བའི་དོན་པར་ཕྱིན་ཟིན་གྱིས་ལས།
བཀའ་དང་བོར་བདེན་བཞི་རེ་རེ་ལ་བཞུགས་པ་གསུམ་གསུམ་རྣམ་པ་བརྩ་
གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བའི་དུས་སུ་མདོ་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་བསྐྱོར་བའི་དོན་
དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སོགས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ནས། སློན་གསལ་
ལས། ཆོས་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་གྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་ནོ། །འཁོར་ལོ་ནི་ཆོགས་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་རབ་

ཏུ་སྟོན་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བའོ། །ཞེས་བྱུང་། རྩི་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་མཆན་འགྲེལ་ལས། དེའི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལུང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་བརྗོད་དོན་ཤེས་ཏེ་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནས་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
ཤེས་ཏེ་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་ནས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱོར་ཚུལ་
ཡོད་པའི་བྱིར། རྩི་བཅུན་པའི་མཐོང་དཔྱད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་
ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་སྤྱི་དོན་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
ནོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། བསྐྱེད་པ་འདི་དག་གིས་ནི་གྲངས་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་
དང་སྟོམ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་རྣམས་བསྟན་ཏོ་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་
ན་འོ་ན་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ཁོ་ན་ལན་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་
པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ན། རི་ལྟར་ན་མཐོང་བའི་ལམ་འདི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོར་རྣམ་པར་བཞག་ དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་ཡང་ཡིན་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་པར་
རུང་ངོ་། །ཞེས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་ཟེར་
བ་དང་། མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། བསྐྱེད་པ་གསུམ་ལུང་
གི་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཞེས་པ་མཆན་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ།
བྱེ་སྐྱའི་ལུགས་ལ་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་བྱེ་ཟེར་ན། ལྷ་
སྟེ་དང་ལྷ་བརྒྱད་ཁྱིའི་ལས་གཞན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟེ་
ཆོ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་ལྟས་བསྐྱེད་པས་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་བྱིར།
མ་བྱེ་ན། སྟོམ་ལམ་སོགས་ཆོས་འཁོར་དུ་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་
པ་བྱད་པར་དུག་མ་ཆང་བའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཀོལ་དེ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་བཟོད་
ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱད་པར་དུག་ཆང་བའི་སྟོམ་ལམ་ཡོད་མེད་
སོགས་འཕེན་ལ། སྐྱབ་བྱེད་སྐྱ་མ་ལྟར་ན་ལྷ་སྟེ་གཞན་བཞིའི་མཐོང་ལམ་ཀྱང་

ཆོས་འཁོར་མིན་ཏེ། དེ་བསྐྱུས་པ་གསུམ་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་ཡང་བདེན་བཞི་
 རྒྱས་པར་བཤད་སྐབས་སྒྲིས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྒྲུས་བསྟན་པ་འདིའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་འབྲས་ཅམ་གསུངས་པས་དབྱེད་བྱ་མང་ངོ་། །ཆངས་
 སྒྱུད་ཡོན་ཏན་བཞིའི་ཐ་མ་གཉིས་ནི་ངོ་བོ་ཟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་། སྒོ་
 བྱར་གྱི་རི་མ་དག་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་བྱའོ། །སྒྱིར་བསྟན་པ་གནས་པ་འདུལ་བའི་
 ལག་ལེན་དང་། བསྟན་པའི་ཡང་སྒྲིང་གནས་པ་གསང་འདུས་གྱི་བཤད་སྒྲུབ་
 ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་བ་ལང་གི་
 རྗེས་མཆོག་ཡིན་པ་བ་ལང་གི་རྗེས་ཆེ་བས་ཡིན་གྱི་ཅང་ཤེས་སོགས་ལ་སྒྱུར་
 བ་མི་འཐད་པར་ལམ་རིམ་མཆོག་གཅིག་མར་གསུངས་པས། འདི་ཡང་ཅང་
 ཤེས་ལ་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་སྟུམ།

བསོད་གྲགས་པ་དང་རྗེ་བཙུན་པས། ཏུས་དང་བོར་གསུངས་པའི་མདོ་
 འཁོར་ལོ་དང་བོའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོག་ན། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཏུས་ཆ་
 གསུམ་དུ་བལོ་དལོས་པས། ཤེར་མདོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་བོའི་
 མདོ་འཁོར་ལོ་དང་བོར་ཐལ། སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོ་དང་། ཕྱི་མ་སངས་
 རྒྱས་པའི་ལོ་བཙུ་བ་ལ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ནས། དགོངས་འགྲེལ་
 གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་མི་འདོག་པར་གསུངས་
 ལ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་བྱང་ཇེས་དཀའ་འགྲེལ་དུ་བརྗོད་བྱ་ཚུགས་
 མཐུན་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་བཞག་ནས། འདི་དག་ནི་གོ་བ་
 འཆོལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྒྱུན་བཅད་དེ་ཞིབ་པར་སྒྲུབ་ཞེས་དགོངས་
 འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གསུངས་ནས། དེས་ན་ཡབ་སྐུས་གསུམ་ག་རྒྱལ་
 བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་ལ། དེ་དང་པལ་ཆེར་མཐུན་པར་ལྷང་སྒྱུ་རིན་པོ་ཆེའི་གྲུབ་མཐུར།

བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཁོར་ལོ་
གསུམ་གྱི་ནམ་བཞག་ནི་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཆིན་
པའི་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་ནམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། ཞེས་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པའི་རྡོ་རྗེས་ཀྱང་། དྲང་ངེས་ནམ་འབྲེད་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་མཁས་པ་སྤྲ་མའི་
བཞེད་པ་འགོད་པ་ཙམ་མཛད་ཀྱང་། ཡང་ན་ཞེས། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་ནམ་དང་མཐུན་
པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་
དེ་ཁོ་ན་རྗེ་བཙུན་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པར་སྤང་ངོ་། ཞེས་སྤྱིར་འཁོར་ལོ་གསུམ་
བརྗོད་བྱ་བྱོགས་མཐུན་གྱིས་འཛོག་པར་གསུངས་ནས། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་བོ་
ལས། དུས་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྐྱུར་ཞེས་པ་དྲིས་ལན་
གཉིས་སུ་དྲང་ངེས་སུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཚན་གསུམ་པོའི་མཚན་གཞི་ནམས་
དུས་གྱི་རིམ་པ་དང་སྐྱུར་གསུངས་པ་དང་། དུས་དང་བོར་གསུངས་ཚད་གྱི་
གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཏེ། ཞེས་པ་བྱ་དོལ་སོགས་གྱིས་དགོངས་འགྲེལ་
དུ་དུས་དང་བོ་དང་བར་བར་གསུངས་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་དང་།
ཐ་མར་གསུངས་པ་ངེས་དོན་དུ་གསུངས་པར་བཤད་པ་འགོག་ཆེད་ཡིན་པས།
རྗེ་སྤྲ་མས། དུས་དང་བོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་ན། འཁོར་ལོ་དང་བོ་ཡིན་
པས་མ་བྱུང་པར་གསུངས་པ་བྱུང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་འདྲིན་ཅིག་ཅེས་བཀག་
གོ། ཡིག་ཆར། འཁོར་ལོ་གསུམ་བྱེད་པ་སྐྱ་ཆའི་ཆོགས་དང་འཁོར་འདུ་ཐེབས་
གྱིས་མི་བྱེད་དེ། ཐུན་མོང་གི་སྤང་བ་གཙོ་ཆེ་བ་སོགས་ཤེས་དགོས་སོ། ཞེས་
པ་ལྟར། རང་ལུགས་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་དང་བོ་ལོ་བདུན་ཞེས་པ་ལྟར་རམ།
སྐྱ་ཆའི་ཆ་མཉམ་གསུམ་དུ་བགོ་བ་དང་། འདུས་པ་དང་བོ་ལ་དགེ་སྦྱོང་བརྒྱ་
ཕྱག་བྱེད་དང་བརྒྱ་གསུམ་ཞེས་སོགས་ལྟར་འཁོར་འདུས་པ་དང་བོ་སོགས་
གྱིས་མི་འཛོག་པར་ཐུན་མོང་སྤང་ཆོད་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་
མཐོང་ངོ་། གཉིས་པ་བསྐྱོར་བར་མཐོང་ངོ་། གསུམ་པ་བསྐྱོར་ཏེ་ཞེས་པ་དང་།

བསྐྱུན་ནས། སངས་རྒྱུ་ཚུལ་བསྐྱུན་པ་ནས་ཤེར་མདོ་གསུངས་ཁའི་བར་དུས་
 དང་བོ་དང་། དེ་ནས་དགོངས་འགྲེལ་གསུངས་ཁའི་བར་དུས་བར་བ་དང་། དེ་
 ནས་འདའ་ཚུལ་བར་དུས་ཐ་མར་བཞག་སྟེ། དུས་འདིར་གསུངས་པའི་མདོ་
 རྒྱུ་མས་བཞག་པས་ཤེར་མདོ་སོགས་འཁོར་ལོ་དང་བོར་ཐལ་བ་མེད་དོ། །དང་
 རེས་ཆེན་མོར། ཡང་ན་ཞེས་བཞེད་བྱ་བྱོགས་མཐུན་གྱི་དེ་བཞག་ནས། རྒྱུད་སྟེ་
 སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་རང་ལུགས་སུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་དུ་ན་པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱེད་སོགས་ཀྱིས་རང་ལུགས་སྐབས་ཐམས་
 ཅད་དུ་སྡུ་མའི་བཞེད་པ་ཅམ་བཞོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡིག་ཆར། དེ་རྗེ་ཡབ་
 སྲས་དང་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། སྟོན་པས། ཤེར་
 མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་བར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པ་དུས་
 གཉིས་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་བཞེད་བྱ་གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པས་ཡིན་ན། ཟབ་
 ཞི་སྟོན་བྲལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་བཞེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་དུ་
 དགོངས་འགྲེལ་ངི་བྱས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་གྲངས་དུ་མར་སོགས་ཀྱིས་དུས་དང་
 བོར་དང་། ཆོས་རྒྱུ་མས་ཀྱི་སོགས་ཀྱིས་དུས་བར་བར་བཀའ་སྒྲུལ་ཚུལ་རིམ་
 པར་བྱས་ནས་འཁོར་ལོ་དང་བོ་དང་གཉིས་པ་ཞེས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་
 བྱལ་དོན་དུ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་དང་བོར་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ།
 གསུམ་པ་བསྐྱོར་ཏེ། ཞེས་སྡུར་ངི་བྱས་ཀྱི་དེ་གཉིས་དང་། ལན་རྒྱུ་མས་ལ་དུས་
 ཀྱི་རིམ་པའི་སྟོན་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོན་སྐྱུར་བས། དེ་དག་དགོངས་
 འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་བཞེད་བྱས་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་འཁོར་
 ལོ་དང་བོ་གཉིས་པ་ཟེར་བ་དུས་སྡུ་བྱི་བར་གསུམ་དུ་གསུངས་པས་ཡིན་ལ།
 ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། རྒྱགས་ལ་གནས་པའི་དོན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་
 དེ་གསུངས་པར་བྱེད་ཅག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་རང་གི་གཞུང་ན་གསལ་
 ལོ། །དེས་ན་བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་ཆོས་ཅན། ངི་བྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་

ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་
བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ངི་བྱས་སུ་བཀའ་སྤྱུལ་ཚུལ་དང་བོར་བཀོད་པ་དང་།
གྲུབ་དོན་དུ་དང་བོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་དང་བོར་གསུངས་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ་སོར་བྱེ་ན་རྩོམ་པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་
དུས་ཀྱི་རིམ་པས་འཛོག་པ་རང་ལུགས་དང་མཐུན་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་གསུམ་
དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དོན་གཅིག་བྱས་ནས། དང་བོ་གཉིས་
གང་རུང་ལ་དང་དོན་དང་། ཐ་མ་ལ་ངེས་དོན་གྱིས་བྱུང་པར་བཤད་པས། དེ་
དགག་ཆེད་དུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། དེ་ཕྱིར་དུས་དང་བོར་བདེན་
པ་བཞི་ལ་བརྩམས་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དེས་འཁོར་ལོ་དང་བོ་ལ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཡོད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དང་དོན་དགོས་ལ། དང་བོ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཅམ་
གསུངས་པ་ཡོད་པས་དེ་འདྲིར་དོགས་པ་གཙོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཀག་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པོའི་མངོས་རྒྱན་ལྟར་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཅམ་གསུངས་པའི་
དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་དང་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་དང་བོར་གསུངས་པའི་
མདོ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་གི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་
ལོ་གསུམ་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱིས་བཞག་པ་དང་འགལ་ལོ། །དཀའ་འགྲེལ་
ཚོམ་འཕྲོ་ལས། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་ཀྱང་། བསྐྱབ་བྱ་ཅམ་གྱི་ལུགས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་ལ་དཔག་ན་དེ་ལྟར་བཤད་ལུགས་བྱས་
ཆོག་ཀྱང་། འདྲིར་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་གཞུང་གི་ངོས་ཟིན་དང་མཐུན་ཆབས་ཆེ་
ཞིང་། སྤྱི་བྱུང་དུ་འཛོག་བདེ་བ་ནི་དུས་ཀྱི་རིམ་པས་འཛོག་ཚུལ་འདི་ཡིན་
པས་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་
རྒྱད་ཕྱེ་སྤྱི་ནམ་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་འཛོག་ལུགས་བྱས་ཀྱང་སྤྱིར་འཁོར་ལོ་གསུམ་
གྱི་དོན་དུས་ཀྱི་རིམ་པས་བཞག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་

འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་མདོ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་བོད་མདོ་དངོས་ཡིན་ཞིང་། ཉན་གྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་བཞིན་པ་ལ་སོགས་པའང་འཁོར་ལོ་དང་བོད་མདོར་གཏོགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དངོས་རྣམས་དུས་ཀྱི་རིམ་པས་བཞག་ནས། གཞན་རྣམས་དེར་གཏོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་མཐའ་དབྱེད་དུ་དུས་ཀྱི་རིམ་པས་འཛོག་པ་མཁས་བླ་མ་རྗེའི་དགོངས་པར། དེ་ཉིད་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་ལས་དང་བོ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དང་། ཞེས་སོགས་འདིའི་དོན་བསྟུ་བྱངས་སོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་བྱང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བས། དེ་ལྟར་མི་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་ལ་བྱང་དོན་གྱིས་བྱུང་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསོད་གྲགས་པ་དང་རྗེ་བཙུན་པས། བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བཞེད་བྱའི་གཙུག་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་འཁོར་ལོ་དང་བོད་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའང་མི་འཐད་དོ། །བྱད་པར་དེ་ཉིད་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་མིན་པ་ནི། ཞེས་པས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཐམས་ཅད་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་མིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་པ་ནི། དེ་དག་གིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དེས་བྱུང་པར་འདོད་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞི་དོ། །དེས་ན་ཡིག་ཆར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་ལོ་དང་བོ་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་ཡིན་པས་བྱུང། དེ་བཞིན་དུ་བར་བ་དང་ཐ་མ་ལའང་བྱུང་བེར་ན། ཞེས་རྒྱས་པར་དགག་པ་ནི་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོད་ལྷུང་དེ་དག་བྱངས་ནས་གཙུག་བོ་ཐོན་པ་དང་རྗེ་བཙུན་པ་སོགས་སུ་མོང་དུ་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་གཞུང་དོན་ལ་ཕྱོགས་མཐོང་ཙམ་ཡང་མེད་པས་སར་གནས་

ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དགག་པར་མི་རིགས་མོད། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བདག་འདྲའི་སྐྱར་བ་བསྐྱོག་ཕྱིར་བྱས་ཀྱི། དེ་རྣམས་
ཀྱང་གདུལ་བྱ་བྲངས་པའི་ཐབས་མཚོག་ཏུ་བབྱང་ནས་མ་དད་པ་མི་བྱའོ།

ལེགས་བཤད་སྙིང་བོ་ལས། རྒྱགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཅེས་
པའི་རྒྱགས་ལ་གནས་པའི་དོན་ནི། ལེགས་བཤད་སྙིང་བོའི་མཆན་ལས། འདི་
དང་འདི་ལྟར་བཀའ་སྩལ་ཅེས་མདོ་སྡེ་སོ་སོར་ངོས་བབྱང་ནས་བྲང་ངེས་
བྱེ་སྟེ་བཤད་པའི་རྒྱགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མིང་སྐྱར་ཏེ་བྲང་ངེས་སུ་
འདོག་ཚུལ་ཀྱང་ཤེས་མོད། ཞེས་དང་། དཀའ་འབྲེལ་ཚོམ་འཕྲོ་ལས། མདོ་ཆན་
གསུམ་པོ་དེ་དུས་སྡེ་བྱེ་བར་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་གོ་རིམ་དེའི་
སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་དང་མདོ་ཆན་གསུམ་མིང་དོན་
སྒྱུར་དགོས་ནའང་ཞེས་པ་ལྟར་ངི་བ་བྱ་སའི་མདོ་གཉིས་དང་ལན་གྱི་མདོ་
གསུམ་ལས་དུས་ཀྱི་རིམ་པས་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་དེའི་སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་
གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་བྲང་ངེས་སུ་འདོག་ཚུལ་མིང་དོན་སྒྱུར་བ་འདོག་སྟེ།
མཆམས་སྐྱར་གྱི་དོན་བསྐྱུ་ན། གསུང་རབ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། མེད་
པར་སྟོན་པ་གཉིས་དང་། ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བྱེ་བ་དང་གསུམ་བྱུང་། དེའི་
དང་བོ་གཉིས་བྲང་དོན་དང་བྱེ་མ་ངེས་དོན་དུ་སྐར་ངི་ལན་གྱིས་དངོས་སུ་
བཤད་པའི་རྒྱགས་ཀྱིས་དོན་གཞན་ཞིག་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། རྒྱགས་ལ་ཤེས་་
རྒྱའི་དོན་དེ་ཉིད་གང་ཞེ་ན་མདོ་ཆན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྒོ་
ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟད་སྐྱར་ཏེ་བྲང་ངེས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ཞེས་འབྲེལ་
དགོས་པའི་བྱིར། ད་ལྟར་པལ་ཆེར་གྱིས་མཆན་དུ་རྒྱགས་ཀྱིས་གཞན་ཞིག་
ཤེས་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པར། དེ་ལྟར་ན་རྒྱགས་ལ་ཤེས་རྒྱ་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་པར་རྒྱགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་

ཞེས་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་དངོས་སྒྲུབ་མ་སྒྲོས་པས་གཞི་མེད་ཀྱི་བཤད་
 པར་འགྱུར་ཞིང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྒྱུར་
 ཞེས་པ་ནི། ཆོག་གི་གཙོད་མཆམས་མ་ངེས་པས་མཐོང་སྟེ། ཏུས་ཀྱི་རིམ་པའི་
 སྒྲོ་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དངོས་སྒྲུབ་སྟན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེ་སྒྱུར་སྒྱུར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དྲིས་ལན་གྱིས་དང་བོ་
 གཉིས་བྱང་དོན་ཏུ་དངོས་སྒྲུབ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་
 ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སྒྲུབ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཞེས་
 བཤད་ནས་དྲིས་ལན་གྱིས་བར་བའི་དགོངས་གཞི་དངོས་སྒྲུབ་ཀྱང་དེའི་
 དགོངས་གཞིར་དངོས་སྒྲུབ་མ་བསྟན་པ་བཞིན་ཏུ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ལ་ཡང་
 འདྲ་ཞེས་དང་། ལ་ལས། དྲིས་ལན་གྱིས་མདོ་སྟེ་གཉིས་བྱང་དོན་དང་གཅིག་
 ངེས་དོན་ཏུ་དངོས་སྒྲུབ་མ་བསྟན་ཏེ། བར་བའི་དགོངས་གཞི་སོགས་དངོས་སྒྲུབ་
 གསུངས་ཀྱང་། བྱང་དོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དངོས་སྒྲུབ་མ་སྒྱུར་ལ། གཞན་གཉིས་
 ལ་དངོས་སྒྲུབ་ཤད་ན་དང་བོ་ལ་དྲིས་ལན་དངོས་སྒྲུབ་མཛད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 རང་ཉིད་གྱིས་ཆ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་ངེས་དོན་གཅིག་ཡོད་པར་དོན་གྱིས་གྲུབ་
 པར་བཤད་པ་དང་འགའ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་བོ་གཉིས་བྱང་
 དོན་ཏུ་དངོས་སྒྲུབ་གསུངས་ན་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཆོག་ལ་སྒྱུར་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན་དྲིས་ལན་གྱིས་བར་བ་ཡང་བྱང་དོན་ཏུ་དངོས་སྒྲུབ་མ་འགྲེལ་
 བར་ཐལ། དེ་བྱང་དོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་དངོས་སྒྲུབ་མ་གསུངས་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་གསུམ་དེའི་དགོངས་གཞིར་དངོས་སྒྲུབ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཁས། བར་བའི་དགོངས་གཞིར་དངོས་སྒྲུབ་མ་བསྟན་ཟེར་བ། མདོ་ལས། ངས་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི། ནས། དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། ཞེས་
 བསྟན་ཏོ། ཞེས་སོགས་དང་། བསྐྱུ་བ་སུམ་ཅུ་བ་སོགས་དང་འགའ་ལོ། དྲིས་
 ལན་གྱིས་དང་བོའི་དྲིས་ལན་དངོས་སྒྲུབ་མ་མཛད་ཀྱང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་

བསྟན་ནས་སྐྱུ་མེད་ལྷ་མོ་རྩལ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པས་བྱང་དོན་དུ་
དངོས་སུ་འགྲེལ་ལ། ངས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངས་སྤར་བཤད་པ་
རྣམས་སྐྱུ་སོར་བཞག་མི་རྩལ་བས་དེའི་དོན་རྣམ་དགོངས་པ་དངོས་འདི་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་པས་ལན་གྱི་མདོ་དེ་ངས་དོན་རྣམ་སྐྱུ་སོར་བཞག་རྩལ་བར་
དངོས་སུ་གསུངས་ལ། དེས་ཐ་མ་ངས་དོན་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་འགྲུབ་
པོ། གཞན་དུ་ན་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱང་ངས་
མ་བྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །དཀའ་འགྲེལ་དུ་ཆ་བྱེ་བའི་ངས་དོན་གཅིག་ཡོད་པར་
ཤུགས་ལ་བསྟན་ཞེས་པ་ཆ་བྱེ་ནས་སྟོན་པ་ངས་དོན་རྣམ་གསུམ་པ་ཞེས་པའི་
ཐ་སྟད་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པས་ནང་འགལ་མེད་དེ། འོག་དུ་དེའི་
ཐ་སྟད་སྤར་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་བོའི་
མཆན་འགྲེལ་དུ་འདི་དང་མི་འདྲ་བ་ཅམ་ཞིག་བྲིས་ཞེས་པ། ལེགས་བཤད་
སྟོང་བོའི་མཆན་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་གྲུབ་དོན་ཡན་ལ་མ་
བྱུང་བས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་འདྲའོ། །འདི་ད་ལྷ་མོ་མོན་གྱི་དོར་གཅོད་ལྷ་མོ་སོང་
བས་རྒྱས་པར་བྲིས་སོ། །

འགའ་ཞིག་གིས། སྟུག་བསྐལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་མེད། ཅེས་
པ་བཞྲས་པ་གསུམ་པར་བྱས་པ་ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱན་ཅམ་དུ་བཤད་པ་ནི་མཛོད་
རྩ་བར། ཡོངས་ཤེས་བྱར་མེད་ཅེས་ལ་སོགས། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་
ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བདག་གིས་སྟུག་བསྐལ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང་། ནས། མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་
ན། བདག་གིས་སྟུག་བསྐལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ། ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་
མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་རྩ་བའི་མདོ་བཞྲས་པ་གསུམ་པར་འཛོག་
དགོས་པའི་བྱིར། མི་འཐད་ལ། མཆན་གྱི་དོན་ཡང་དེའོ། །

ཡིག་ཆར། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་
 བོ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིག་ཆ་རྟེན་བའི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་
 གྱི། དཀའ་འགྲེལ་རྩོམ་འབྲེལ་ལས། གཉི་ག་དངོས་བསྟན་ལ་མ་སྦྱར་ན་མདོ་
 དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དགོངས་པ་ཕྱི་དོན་
 ཡོད་པར་དངོས་སྒྲུབ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་ཡིན་ན། ཇིས་ཁྱེས་དངོས་
 བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྤང་ངེས་
 ཆེན་མོ་ལས། སྤྱོད་ཀ་རང་ཡུལ་ལ་སེལ་འདུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་ཞེས་པས་ཕྱི་དོན་དུ་བཀའ་སྒྲུབ་ཚུལ་དངོས་སྒྲུབ་
 མི་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཀའ་འགྲེལ་ལས། སྦྱོ་མཆེད་རྣམས་
 གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་བཤད་བྱའི་མདོ་ལས། མིག་
 དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱུངོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱི་
 དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བོར་མི་འདོག་ན་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་
 སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བོའི་མཆན་གཞི་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་
 ཡང་། ཕྱི་དོན་དངོས་སྒྲུབ་སྟོན་པའི་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་བོའི་མཆན་
 གཞི་མི་རྟེན་ཅེས་པ་དང་། དངོས་བསྟན་གྱི་མ་གསུངས་པར་བཤད་བྱའི་
 མདོ་ལས་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་བོ་ཡིན་ཀྱང་།
 འདིར་དངོས་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་མིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་ན་ཡིག་ཆ་
 གཉིས་ཀའི་དགོངས་པར་འགྲོའོ། །རང་ལྷགས་སྐབས་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་
 ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བོའི་མཆན་ཉིད་དུ་
 བྱའོ། །མཆན་དུ་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཞེས་པ་མ་དག་ཁམས་ཀྱི་སེམས་རིལ་འདྲིན་
 ཟེར་དགོས་སོ། །མདོན་པར། སྤང་ཁམས་བཤད་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་རིལ་
 འདྲིན་གྱི་ང་རྒྱལ་བསྐྱོག་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

ཡུམ་མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་གང་དག ཉན། མཚམས་བཅད་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་གསེར་ཕྱེད་དང་ཡིག་ཆར། ཡུལ་ངེས་ཀྱི་མདོར་མཛད་པ་ནི་
མདོའི་གོ་རིམ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་དང་རྣམ་བཤད་དུ་མདོ་གཉིས་གོ་རིམ་
བསྒྲིག་ནས་སྒྱུར་བ་ནི་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་གསུངས་པ་ཉན་ཐོས་མ་
ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་དུ་གཞུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཅམ་ལས་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་
པ་གོ་ཆེད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་མ་
ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུག་པ་དང་། ཞུགས་ཟིན་པ་རྗེས་
སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོ་གཉིས་ཀས་ལམ་ཤེས་
སྦྱོར་བའི་རྟེན་དུ་ངེས་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་
རྣམས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འཛང་རྒྱ་བར་བསྟན་པས་གཉིས་ཀ་གཉིས་
ཀར་བཞག་གོ། ཐེག་གཅིག་ལྟར་ན་བྱབ་པའི་མདོར་བྱས་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
ནས་ཐུང་འདས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད། ཅེས་ངེས་དོན་
ནམ་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་འཛོག་ལུགས་ཤིག་ཡོད་དམ་དཔུང་གཞི་ཆེ་ལ། སྒྲུང་བ་
གཉིས་ཀར་ཐེག་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོར་བྱས་པས་མིན་པ་འདྲའོ། །རྗེ་བཙུན་
པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་བོའི་མདོ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བར་
བཞག་པ། དར་རྒྱུ་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཞེས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་
ཀྱང་། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་རིམ་པ་གསུམ་པ་ལ་བྱེད་ཟེར་རམ་དཔུང།
རྒྱུད་སྡེ་སྦྱོར་རྣམ་དུ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གསུངས་ལ་རབ་དུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱུད་དུ་མ་
ངེས་ཞེས་བཀག་ལ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཆོས་ཉིད་འགྲེལ་བ་མ་བཟང་བས་
རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་འདེན་པ་དེ་ཡིན་པ་འདྲའོ། །

ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་གཟུགས་ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་ཡོད། འཛིག་པ་ཡང་
ཡོད། དེའི་སྦྱོར་དང་འཛིག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།

ཕུང་བོ་ནམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུལ་ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིག་ཆ་དང་འགལ་ལ། ཉུགས་བྱུང་སྟེ། ཕུང་བོ་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པར་རང་འཇིག་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་བྱུང་བེད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཕུང་བོའི་ངོ་བོ་རང་འཇིག་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་པར་ལ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། ལྷ་མའི་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འགྱུར་བས་དབྱེད། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཞེས་པར་བཞེན་ནས་བསོད་གྲགས་པ་དང་རྗེ་བཙུན་པས། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བར་བཞེད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ལ། ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས། བཞི་བ་ནི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་སྟོན་པས་གསལ་བར་མ་བྱེ་བས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་ཚོད་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲས་ཟིན་མི་གསལ་བའི་དབང་གིས་ཚོད་པ་དང་བཅས་པ་མིན་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞིར་བཞེད་པ་ལ་ནི་འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་པས། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེའི་ལྷགས་ལ་དེ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། སྐྱབས་མཆིས་པ། དྲང་བའི་དོན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་དངོས་སུ་སྐྱུར་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

མཆིམས་ཆེན་པོས། འཁོར་ལོ་དང་བོ་ལོ་བདུན་ཟེར་བ་སོགས་ལ་
ཁུངས་མ་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟོན་གསུངས་སོ། །དགག་ཚུལ་ལུང་ཕྱེ་བཞི་ན་བསྟོན་
མེད་དུ་བཤད་ཅེས་པ་དེར་འདའ་ཚུལ་བར་དུ་བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་རྟག་
དུ་གསུངས་པས། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་འདུལ་དགོས་པའི་གདུལ་བྱ་
ཡོད་པར་འབྱུང་ལ། སངས་རྒྱས་གྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །ཤེར་མདོ་སོགས་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོར་གསུངས་
ཞེས་པ་དང་། ཏུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཙུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ཞེས་
པའི་འགལ་སྟོང་དཀའ་འགྲེལ་དུ་རྒྱུ་ཆེན་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ས་ག་སྒྲ་
བ་དེ་ནས་ཅིས་པའི་བཙུ་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། སྦྱིར་ལོ་འགོ་ནག་སྒྲ་ནས་འདྲིན་
པས་ཏུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཉོར་སྒྲ་གསུམ་པའི་བཙུ་
གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་ལོ་འགོ་བབྱང་ན་དེའི་རྩེས་ཀྱི་ནག་པའི་ཉ་དེ་ཏུས་འཁོར་
ལུགས་ཀྱི་ལོ་དེའི་བཙུ་གཉིས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཡིན་ཞེས་
ཀྱང་ཆོག་ལ། མཆན་དུ་གསུམ་པའི་བཙུ་བྱག་ནས་ལོ་འགོ་བབྱང་ན་མཐུག་
གི་ནག་སྒྲ་བཙུ་གཉིས་པ་དེ་ལ་གསུངས་པས། ལོ་དེའི་ས་གའི་རྩེས་ཀྱི་ནག་སྒྲ་
ཡིན་ན་ལོ་རྩེས་མའི་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་འགོག་ཕྱིར། ས་གའི་ཕྱིའི་ལོ་དེའི་ནག་
སྒྲ་ལ་གསུངས་ཞེས་པ་སྐབས་དེར་ཚོད་པ་མ་སོང་བས་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ནག་
པའི་ཉ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡིན་མིན་ལོ་གཅིག་ལ་ནག་སྒྲ་གཉིས་ཡོད་མེད་སོགས་
ཚོད་ཚུལ་མང་དོ། །

ཤུ་རིའི་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱད་སྟོང་བའི་སྤང་གཞི་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
མེད་སོགས་དབྱེད་གཞི་རྩུང་ཟད་ཡོད་དོ། །ཆོག་གསལ་ལས། ཐུབ་པ་ཆེན་
པོས་ནི་དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་མེད་དེ། ནས། རྒྱ་ཆེར་ནི་འཕགས་པ་
སུམ་རུ་ཅ་གསུམ་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྟན་ཅིག་གཅིག་

ཁོ་ན་ལ་བསྐྱོར་བ་སྟེ། དེ་ལ་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱིས་དུས་ཡུན་རིང་ཐུང་དང་
གསུང་ཐ་དད་པར་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པར་བྱེད། ཞེས་རིམ་ཅན་བསྐྱོར་བ་
བཀག་ཅིང་། མཁས་སྤྱབ་རྟོགས་སྣང་དུ་དེ་བཀག་ནས། དེ་བས་ན་སྤར་བཤད་
པ་ལྟར་རིམ་ཅན་དུ་གསུངས། ཞེས་པ། ཡིག་ཆར། བར་མཐའ་གཉིས་ཀྱང་རང་
རང་གསུངས་པ་ནས་ཞེས་པ་ལྟར་དང་བོར་གསར་དུ་གསུངས་ཆེ་རིམ་ཅན་
ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ན། མཆན་ལས། ཆིག་གི་རྒྱས་པས་ཞིབ་ཆ་
ཡོད་དམ་ཞེས་པའི་ཞིབ་ཆ་དེ་ཡིན་པས། འཁོར་ལོ་གསུམ་གཅིག་ཅར་བསྐྱོར་
བ་དུས་གསུམ་པར་ཡིན་བྱས་ན། གསུམ་ག་འདའ་ཚུལ་བར་དུ་གསུངས་ཞེས་
པ་དང་འགྲིག་གོ། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བར་མཐའ་གཉིས་དུས་
དང་བོར་མ་གསུངས་ན། མཆན་ལས། འདི་ཡན་ལ་མ་གསུངས་འདི་ཕྱིན་
ལ་མ་གསུངས་ཞེས་ཁ་ཆོན་གཅོད་མི་རྒྱས་ཀྱང་། ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་
ཕྱིར་བེད་ན། དེ་ནི་སྐྱེ་ཆེ་ཆ་བཞག་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་སྐྱེ་ཆེ་ཆ་མཉམ་གསུམ་དུ་
བྱས་ནས་འདི་ཡན་ལ་མ་གསུངས་བེད་མི་རིགས་པའི་དོན་ནོ། །དང་བོ་ནས་
འཁོར་ལོ་གསུམ་གཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་ན་དེ་གསུམ་ལ་དུས་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་པ་
མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དང་བོ་གཉིས་དང་དེའི་དྲི་བྱས་དུས་མཉམ་དང་། དྲི་
བྱས་དང་ལན་ཀྱང་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་
རེ། དེ་གསུམ་འདའ་ཚུལ་གྱི་བར་གསུངས་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདའ་
ཚུལ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་མ་ཐག་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དུས་མཛད་
པ་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་དུས་ཐུང་འདས་གྱི་མཛད་པ་
དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོར་འདའ་ཚུལ་བསྟན་ཀྱང་། སྤྱིར་འདའ་ཚུལ་མ་
བསྟན་བེད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སོ་ལྷ་དང་སོ་བདུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་
བསྟན་པ་མི་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཡུན་
ཆད་དང་། འདའ་ཚུལ་བསྟན་པའི་དུས་ཆེན་སོགས་ངེས་བཟུང་མེད་པར་

འཇུར་ལ། མཆན་ལས། དངོས་སུ་གསུངས་པ་ནམས་ལ་གསུངས་པ་གཙོ་ཆེ་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་དུས་དང་བོར་ཤེར་མདོ་གསུངས་
ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད་ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་བ་སོགས་གསུངས་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་
མེད་ཟེར་དགོས་ཏེ། དེ་དུས་སྟོན་པས་འོད་སྲུང་གིས་བརྩམས་པའི་ཤེར་མདོ་
གསུངས་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྟོན་བྱ་མང་ངོ་། །འདི་ནི་ཞེས་
པའི་ཉེ་ཆོག་འདུག་ས་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་བྱས་པ་མཆན་དུ་སྟོང་
བོ་ཡོད་མེད་དཔྱད་གསུངས་ཀྱང་། དཀའ་འགྲེལ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བྱས་པ་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཆན་དུ་རང་རྒྱུད་པ་
ཡང་ཆོག་ཟིན་ལ་དེ་ལྟར་བྱེ་བས་འདྲི་ག་གི་ཞེས་པ། ཡར་བྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས།
ལེགས་ལྷན་ལུགས་ལ། ནས། དེས་ནི་ལེགས་བྱའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་དོན་གཞན་
དབང་སྟོང་གཞི་དེའི་སྟོང་གི་བདེན་གྲུབ་ཀུན་བཏགས། དེའི་སྟོང་བ་ཡོངས་
གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པས་ན་མཆན་ཉིད་གསུམ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱི་བྱུང་པར་
བྱེ་བ་ལེགས་བྱའི་དོན་སེམས་ཅན་པ་ལྟར་མིན་པར་འདོད་ཅེས་པ་ལྟར། རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་གསུམ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཆོག་ཟིན་ལ་བྱེ་བས་ཡིན་གྱི། བདེན་
མེད་དང་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱུང་པར་མདོའི་ཆོག་ཟིན་ལ་བྱེ་བ་མེད་
པས་དེས་འདྲི་ག་པ་མི་འཐད་དོ།

དབུ་མ་བའི་ཆོས་འཁོར།

༥ རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དུས་གཅིག་གི་ཆེན་བྱ་མོན་སྲུང་བོའི་རི་ལ་
བཞུགས་སོ། །ཞེས་ཆོག་འོག་མ་དང་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་གྱི་ཆེ་ནི་གཞན་
ལ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཆོག་བྱི་མ་བྱ་མོན་སྲུང་བོའི་རི་ལ་བཞུགས་ཏེ།

ཞེས་པ་དང་སྐྱར་ནས། དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པ་དེ་ན་བཞུགས་པའི་དུས་གཅིག་
 ན་འདི་ཐོས་ཀྱི་གཞན་གསུངས་ཆེ་གཞན་ན་བཞུགས་ཞེས་གནས་ལ་སྐྱར་བ་
 ལྟར་གཉལ་ཞིག་འཇམ་དཔལ་རྩོམ་མཛད་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་སོགས་ལས་
 གསུངས་ལ། རྩ་མ་ཐོས་པ་ཞེས་པ་དང་སྐྱར་ཚུལ། འདི་སྐྱད་ཅེས་པས་ནང་གི་
 རོན་རྟོགས་ཤེས་རབ་སྟེ་ཆོག་ཆད་ལྟག་མེད་པར་ཆང་བར་རྟོགས་པ་དང་།
 བདག་གིས་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སྤྲེའི་
 མན་ངག་ལྟན་ཚུལ་དང་། ཐོས་པ་ཞེས་པས་ཆོག་ཅམ་ཐོས་པ་ལས་རོན་མ་
 རྟོགས་ཞེས་ཁེངས་སྐྱང་མཛད་ལ། དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པ་དེ་དང་སྐྱར་ཏེ། ཆོས་
 ཡུམ་མདོ་ལྟ་བུ་དང་། གང་ཟག་སྐྱད་པ་བོ་དང་། དེས་དེ་ཐོས་པ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་པ་གསུམ་དང་སྐྱར་ཚུལ་ཡིག་ཆར་གསལ་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་དཔེའི་
 ཡིད་བཞིན་འོར་བུ་དཀོན་པ་དང་། སྟོང་རྩེ་ཅན་གྱི་སྟན་རྒྱལ་གྱིས་ནད་མང་
 བོ་གསོ་བ་དང་། མི་ལམ་ཡུད་ཅམ་ལ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པར་དམིགས་པ་ལ་སྐྱར་
 བས་ཕྱི་མ་ཐོས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་འདིར་གཙོ་ཆེ་ཚུལ་དེའི་སྟོན་ས་
 ཐོས་པ་འདྲིན་པའི་མཆོག་ཏུ་སྐྱབ་ཅིང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དང་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་སོགས་ཐོས་པའི་ན་ཤེས་ཆད་མ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྐྱེ་
 ཞིང་། སྐྱར་བརྟེན་པ་ཡང་མེད་པས་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་བསྟན་པར་གསུངས་
 ལ། བརྒྱད་སྟོང་རོན་བསྐྱུས་ལས། སྟོན་པ་དབང་བོ་འཁོར་དང་ནི། །ཡུལ་དང་
 དུས་ཀྱང་ངེས་བསྟན་པ། །དད་ལྟན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །སྐྱད་བོ་རང་ཉིད་
 ཆད་མར་ནི། །རབ་སྐྱབ་ཕྱིར་ཡིན་འདིག་རྟོན་ན། །ཡུལ་དང་དུས་སོགས་གྱིས་
 མཆོན་ཞིང་། །དབང་བོར་བཅས་ཆོག་སྟོབ་པ་ཡིས། །སྟོབ་ཆད་མར་རབ་ཏུ་
 རྟོགས། །ཞེས་འདིག་རྟོན་གྱི་བྱ་བར་ཡུལ་སྟོགས་དུས་སོགས་གསལ་བོར་སྟོབ་
 བས་དབང་བོ་སྐྱབ་པ་དེ་ཆད་མར་འདྲིན་པ་བཞིན་ཏུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལྟ་བུ་སྟོན་
 པ་བོ་དང་གསུང་ཡུལ་གྱི་འཁོར་དུས་སོགས་གསལ་བར་བསྟན་པས། དད་ལྟན་

ནམས་འདི་ལ་འདུག་ཕྱིར་སྟུང་པ་བོ་རང་ཉིད་ཚད་མར་སྟུབ་ཅེས་སྒྲིབ་གཞི་
གསུངས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་བྱང་ཆེན་པོ་དག་ས་བ་དང་ཀུན་
དགའ་བོས་མགོ་སྒྲོས་པ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྐབས་འདིར་
རི་ལྟར་གསུང་རྒྱ་ཡིན་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་། དེས་སྟེན་གྱིས་ན་ཤེས་གྱིས་
ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཅར་ཐོས། གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་རིམ་ཅན་དང་སོ་
སོར་སྒྲུང་བས་འཁོར་ལོ་གསུམ་སོགས་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་བསྐྱོར་རྒྱལ་དེ་
ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་ངག་རྒྱུ་ལྟར་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
གྱིས་སྟོང་ཉིད་མི་སྟོན་ལ། དེ་བསྐྱོར་བའི་གསུང་གཅིག་ཕུ་དེས་སྟོང་ཉིད་
སོགས་སྟོན་ཅིང་། བར་མཐའ་གཉིས་ཀྱང་བསྐྱོར་ལ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་པས་གསུངས་གཅིག་ཕུ་དེ་འཁོར་ལོ་
གསུམ་དང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་མདོ་གང་ཡང་མིན་པ་མདོ་སྒྲིལ་གྲག་དང་འདྲ།
ཞེས་བཤད་ན། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ན་ཡང་། ཞེས་སོགས་དང་
འགྲིག་གོ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟུང་པའི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་འདི་སྐད་
བདག་གིས་ཐོས་པ་ཞེས་གྱིས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་བསྟུ་བར་བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར་
འདི་དག་ཀུན་དགའ་བོས། ཡུམ་གྱི་མདོ་སོགས་བསྟུ་དུས་གསུངས་པས་རྗེས་
སུ་གནང་བའི་བཀའ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་མདོ་སྟེ་སྟུང་པ་བོར་ལྷང་རིགས་
གཉིས་གྱིས་སྟུབ་ལ། ཡིག་ཆར། ཀུན་དགའ་བོ་མདོ་སྟེ་སྟུང་པ་བོ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཕྱག་རྒྱུ་མདོ་སྟེ་སྟུང་པ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ནམ་པ་གཅིག་རྒྱུ་མ་བྱལ།
ཅེས་པ། ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉིན་སོགས་གྱིས་ཀུན་དགའ་བོ་ཐེག་དམན་གྱི་
མདོ་སྟེ་སྟུང་པ་བོར་འདོད་པས་དེའི་ལྷགས་སམ། ཡང་ན་སྟོན་གསལ་ལས།
ཀུན་དགའ་བོ་ནི་འདིར་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དཔལ་ཀུན་རྒྱུ་བཟང་བོ་སྟེ་ཕྱག་ན་
རྟོ་རྟེ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་སྟུགས་ལྷགས་ལ་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པས་ཡིན་
ནམ་དཔྱད་ལ། ཐལ་འཁྱུར་བས་ཀྱང་ཀུན་དགའ་བོ་ཤེར་མདོ་སྟུང་པ་བོར་

འདོད་དགོས་སོ། །འོག་ཏུ་འདིར་མ་བྱལ་ཅིས་པ་རང་ལུགས་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱག་
 རྒྱུ་ལྟེན་གྱི་མདོ་སྡེ་སྤྱད་པ་བོར་འདོད་དགོས་ཏེ། ལྟེན་གྱི་
 མདོ་སྡེ་སྤྱད་པ་བོ་རྗེ་རྗེ་འཆང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྡོམ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཕྱག་རྒྱུ་ལྟེན་མདོ་སྡེ་སྤྱད་པ་བོར་
 གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་མདོ་དང་། ཕྱག་རྒྱུ་ལྟེན་དབང་བསྐྱར་བའི་
 རྒྱུད་གྱིས་སྐྱབ་ཚུལ་མཆན་ལྟར་ལ། ཀྱན་དགའ་བོ་སྟེན་ཐོག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་
 རྒྱུད་པ་བོ་མིན་པར་སྐྱབ་ཚུལ། རྟོག་གེ་འབར་བར་ཐོག་ཆེན་གྱི་གསུང་རབ་
 རྣམས་དེ་དག་གིས་ལུལ་མིན་པར་གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་
 ཆོས་སྤང་ཐམས་ཅད་འདྲིན་མི་སྐྱབ་པར་གིང་ག་བའི་ཆོས་ཀྱི་མདོ་དང་། སལ་
 ཆེན་སྟེན་གསུངས་པའི་འཁོར་ན་ཉན་ཐོས་མེད་པ་དང་། སྐྱབས་གསུམ་
 བདུན་ཅུར་བར་བྱང་སེམས་རིམ་གྱི་འདྲིན་ཉམས་འདྲུལ་མེད་པ་རྒྱུས་
 པ་སྐྱེལ་རབས་ཏེ་སྡེ་སྡོད་བདུན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་དང་། ཉན་ཐོས་
 རྣམས་ཀྱིས་མིང་ཡང་བཤང་མི་རུས་པའི་ཏིང་ངེ་འདྲིན་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་
 པའི་མདོ་སྡེ་སྟེན་གསུངས་ཡོད་པས་སྐྱབ་ཅིང་། དབུ་མ་སྟོང་བོར། མདོ་སྡེ་སྟེན་གསུངས་སྤྱ་
 མ་བསྐྱེད་ཕྱིར། ཞེས་སྟེན་གྱི་དོན་རྟོག་གེ་འབར་བར། ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་
 ཐོག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མིན་པར་ཉགས་ལུར་བཅུ་
 དགའམ་ཉེར་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་ཚུལ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལྟར་ལ། ལན་དེ་ཉིད་
 ལས། ཐོག་ཆེན་སངས་རྒྱས་གསུངས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྟེན་གྱིས་བདག་མེད་
 སྟེན་གསུངས་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྟེན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟེན་གསུངས་
 བསྐྱེད་པར་འགྲུལ་དུ་ཉགས་དང་བོ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་མ་བསྐྱེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ།
 ཀྱན་དགའ་བོ་སྟེན་གྱི་ལུལ་མིན་པས་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་། ཀྱན་བཟང་དང་
 འཇམ་དབྱངས་སྟེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་མ་ཀྱན་དགའ་ཞེས་པས་
 ཀྱན་དགའ་བོས་མདོ་སྡེ་སྡོད་ཐམས་ཅད་མ་བཟུང་བར་སྐྱབ་ལ། བ་ཏ་ལ། ཞེས་

སོགས་ཀྱིས་འདྲ་སྤྱད་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་བསྟུས་ཀྱང་ད་ལྟ་སྡེ་བ་ཐ་དད་ཀྱིས་
ཆོག་འདོན་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་ཉམས་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ཡང་དེ་
དུས་མེད་པ་འཕགས་པ་ལྷ་སྟབ་ཀྱིས་སྟུན་དངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁྲུས་
དང་སྟགས་བཞུས་པས་སྡིག་པ་འདག་པ་སོགས་ལམ་གཞན་སྟོན་པར་མ་གྲུབ་
སྟེ། གཞུ་སོགས་ལ་ཁྲུས་དང་སྟུང་གནས་སོགས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པར་
གསུངས་པ་ལྷ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་རིག་སྟགས་སོགས་ཉིང་
ངེ་འདྲིན་གྱིས་ལུས་སྤྱངས་ནས་གྲོལ་བས་རིག་བྱེད་པ་ལྟར་གྱི་ལམ་གཞན་
སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྒྱང་པན་བཞིན་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་
པར་བསྟན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། ལས་འབྲས་སོགས་བདེན་པར་མེད་པ་ལས་གཏན་
མེད་དུ་སྟོན་པ་མིན་པས་རྒྱང་པན་ལྟར་ཆད་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཞི་བ་
སྡེ་བ་བཙུག་བརྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ན་མི་སྤང་བར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ནི་
ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་མི་སྤང་ཡང་སྡེ་བ་བཙུག་རང་རང་གི་མདོ་སོགས་
སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུ་བ་བཀའ་བསྟུ་དང་བོ་སོགས་སུ་མ་
བསྟུས་ཀྱང་། མ་ཁྲུབ་སྟེ། བཀའ་བསྟུ་དང་བོ་སོགས་སུ་དགྲ་བཙུག་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་ལྟ་སྟེ་སོགས་ཀྱི་གནས་ན་ཆོང་བར་བཞུགས་པས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དུག་པ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའམ་གསུམ་དང་འགལ་བར་མ་གྲུབ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་
འདའ་ཚུལ་མི་སྟོན་པ་དང་། བྱང་སེམས་སེམས་བདེ་བ་དང་། བདེ་གཤེགས་
སྤྱིང་བོ་སོགས་བདག་དུ་མི་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སྲིད་པ་རི་སྲིད་གནས་
པས་གཏན་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་མེད་ཀྱང་རྣམ་ཉོག་སྤངས་པའི་ཐུང་
འདས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་མམ་བཞི་དང་མི་འགལ་ལོ། །བདུན་པ་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ལྷང་བསྟན་པར་མ་ཁྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱུལ་བའི་ཉན་
ཐོས་སམ་ཤུ་རིའི་བྱ་སོགས་ལྷང་བསྟན་པ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་
པ་དགྲ་བཙུག་ལ་སྟོན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་

ཡུངས་ཀར་དང་རི་རབ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་པས་དག་བཅོམ་ལ་
 སྤང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བ་ཁྱིམ་པར་བྱག་བྱ་བ་སྟོན་པར་མ་གྲབ་སྟེ།
 འཛིག་རྟེན་དབང་བྱག་སོགས་བྱང་སེམས་ལ་བྱག་བྱ་བ་སྟེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་
 གཞུང་ན་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཁྱིམ་པ་ཙམ་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྩ་བ་
 སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་སེམས་བསྟགས་པར་མ་གྲབ་སྟེ། བྱང་སེམས་རྣམས་རང་
 འབྲས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་བྱང་པར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བསྟགས་པའི་ཕྱིར། བརྩ་
 གཅིག་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཆོག་ཙམ་དུ་མ་གྲབ་སྟེ། ནམ་མཁའ་
 མཛོད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གྱིས་འོར་གྱི་ཆར་པ་བ་ཀྱང་། སེམས་ཙན་འགའ་ཞིག་ལ་
 མི་འབབ་པ་ལས་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོག་ཙམ་མིན་ནོ། །བརྩ་གཉིས་པ་ཤུག་
 ཐུབ་པ་སྟུལ་བར་བཤད་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤུག་ཐུབ་ལོངས་སྐྱའི་སྟུལ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བསྐྱུང་ཚུལ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱང་སྟུལ་བ་ཡིན་ནོ། །བརྩ་
 གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་རྩ་མཉམ་པར་བཞག་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉག་རྩ་མཉམ་
 པར་བཞག་ཀྱང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བྱ་བ་མཛོད་པའི་ཕྱིར། བརྩ་བཞི་བ་ལས་འབྲས་
 མེད་པའི་བསྟགས་པ་དང་། བཅོ་ལྷ་བ་སྟེན་ཆེན་པོ་རྩ་བ་ནས་འདག་ཀྱང་མ་
 ཁྱབ་སྟེ། གཞུངས་སྟགས་སོགས་བསྟོམ་པས་སྟེན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཟད་
 པའི་བསྟགས་པ་དང་། སྟོབས་བཞི་ཆང་ན་སྟེན་པ་ཆེན་པོ་རྩ་བ་ནས་འདག་
 པ་མ་སྟེན་དག་སོགས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྩ་དྲུག་པ་ཤིན་རྩ་རྒྱས་པའི་
 མདོར་ཆད་ལྟ་སྟོན་པར་མ་གྲབ་སྟེ། ཤིན་རྩ་རྒྱས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་
 གཞན་སྟོན་ཀྱང་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། བརྩ་བདུན་
 པ་གྱི་གྲིའི་མི་ལམ་དུ་མ་བསྟན་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ནི་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་གསུངས་ལ། སྟེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་ཤུག་ཐུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པས་གྱི་གྲིའི་མི་ལམ་དུ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཅོ་བརྒྱད་པ་མདོན་
 སུམ་དང་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྟོས་པར་མ་གྲབ་སྟེ། ཆོས་

ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་བྱ་བྱེད་དུ་རུང་བར་བསྟན་པས་
མངོན་སུམ་སོགས་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དགུ་བ་མི་རྟག་སོགས་
དེ་ཉིད་མིན་ན་དེ་ཉིད་མེད་པའམ་ནམ་མཁའི་ལྷན་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་
བར་མ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དགུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་ཀྱང་། ཆོས་བདག་
མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཆངས་པས་སྦྱལ་པར་འདོད་པའི་ནམ་མཁའི་ལྷན་
བསྟན་པ་ལྷགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱོན་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་མི་འདྲ་
བའི་ཕྱིར། རྩོད་ལན་འདི་དག་དབུ་མ་སྟོང་བོ་རྩ་འགྲེལ་ན་གསལ་ལོ། ། འདིའི་
ཚུགས་སྡེའི་ལྷགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ཡུམ་མདོ་སོགས་བདུད་གྱིས་
བརྩམ་པ་ཡིན་མིན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ཟུར་བ་མེད་ན་ཕྱིན་དུག་དང་
སེམས་བསྐྱེད་སོགས་གང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་
བཅུན་པ་སྤྲ་མའི་མདོ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་གཞན་ཡོད་མེད་དང་། ཀྱན་
དགའ་བོས་དུག་གསུམ་རེ་རེ་ལ་སྦྱོད་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་ཆོས་ལུང་
ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ཆང་བར་ཐོས་མ་ཐོས་དང་དེས་མ་བཟུང་བའི་ཉིས་སྟོང་གང་
གི་ནང་ན་ཡོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱིས་མིང་ཡང་བགྲང་མི་ཐུབ་པའི་ཉིང་ངེ་
འདྲིན་དེ་དག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུལ་བྱ་ཡིན་མིན་སྟོན་ཚུགས་སྡེས་དེ་རྩོམ་པ་
བོ་བདུད་དུ་འདོད་ཀྱང་དགེ་སྟོང་ཡིན་མིན་སོགས་བརྩད་ན་ནང་འགལ་
ཡིན་པས་ལན་གྱིས་བསྒྲོག་པར་མི་རྒྱས་ལ། མདོ་དེ་གསུངས་པའི་འཁོར་ན་དེ་
འདྲིན་པ་བཅུན་པ་སྤྲ་མ་གཅིག་སྤུ་ལས་མེད་པའི་དོན་དང་། ཀྱན་དགའ་བོས་
གང་མ་བཟུང་བ་སོགས་ཐེ་ཆོམ་ལས་མེད་དོ། ། ཉན་ཐོས་གཅིག་གིས་ལུང་
ཐམས་ཅད་འདྲིན་མི་རྒྱས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་བགྲང་
མི་རྒྱས་པ་སོགས་སུ་བྱས་ན་ཆོག་གམ་དཔུང་བྱ་མང་ངོ་། །

སྡེགས་ལྟར་ན་སྦྱད་པ་བོ་སྟོན་པ་བོ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་

གསུངས་དུས་བསྐྱེས་སོ། ། ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འདུལ་ལྟོས་
 བསྟན་རྗེས་སུ་བྱུག་རྟོག་འདམ་དབྱངས་བྱམས་པ་གསུམ་གྱིས་མདོ་མདོན་
 འདུལ་བ་གསུམ་བསྐྱེས་པར་འདོད་ལ། སྦྱིར་བཀའ་བསྐྱེས་གསུམ་ཐེག་དམན་གྱི་
 རྩེ་སྦྱོད་གཙོ་འམ་དབྱེད། རྣམ་བཤད་རིགས་པར་བཞི་བརྩེ་ཆ་བས་ཀྱང་ཞེས་
 པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྦྱོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཞི་བརྩེ་བཞུགས་པའི་ཉིས་ཆ་
 ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་བྱས་པ་ཡིག་ཆར། བཞི་བརྩེ་བྱེད་ལ་ཞེས་པ་དང་འགྲིག་པས། དེ་
 ལྟར་འདོད་ན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བྱས་པས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་
 མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་
 ཅན་དབང་བོ་མཐུ་ཚུང་བ་རྣམས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་འདི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་བསྟན་གྱི་ཞེས་པ་ལྟར་དབང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། བྱེ་བྱག་
 ཏུ་བྱེ་ན། འགྲོ་བ་སྦྱོད་པའི་སྒོ་རྣམས་ངེ་སྟེད་པ། ཞེས་པ་ལྟར་གྲངས་མེད་ཅེས་
 ཆད་ལ་ཞིབ་ཆ་བྱ་ལ། རང་ལུགས་ལ་ལོ་བཞི་བརྩེ་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སྤྲུལ་
 ཉི་ཤུའི་དུས་དེ་སྤིད་དུ་ཆོས་ཐུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཆ་བཞི་བརྩེ་བྱེ་བའི་
 ཆ་གཅིག་ལས་ཉུང་བ་ཅུ་གསུང་མི་རུང་ཞིང་། དེའི་ཆ་གཅིག་ལ་ཡང་ཉིས་
 སྟོང་དང་བརྒྱ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དགེ་སྟོང་གཞན་ལས་ཐོས་པ་ཉིས་སྟོང་ལས་
 མེད་པས་ལུང་ཀུན་མ་བཟུང་བར་གྲུབ་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་
 ལས། དེའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེས་
 མ་བཟུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ནི་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལས་བཟུང་བ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་དེ་སྤིད་ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅའ་དུ་གྲུབ་མཐའ་ཉིས་བརྒྱ་རེ་གཅིག་པར་སྟོས་ཞེས་པ་
 དེ་ཉིད་ལས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཞེ་སྤང་ཤས་ཆེར་
 སྦྱོད་པའི་གཉེན་པོའི་སྒོ་བྱམས་པ་ནས་དགྲ་བཅོམ་བར་གྱི་ལམ་ཆ་ཆད་བས་
 ཆོག་ལ་འདི་འདྲའི་ཆོས་ཐུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟུང་

ལྷན་སྤྱི་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་
ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་བྱམས་པའི་སྒོ་བཏོད་དེ་དག་བཅོམ་གྱི་བར་ལ་བཀོད་
ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དེའི་འདུལ་བའི་དྲི་མ་མ་རྫོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཡིན་པས་
ཐེག་གསུམ་ལྟར་ན་ཆོས་ལུང་གཅིག་གི་ཆད་རྫོགས་པ་ཉན་ཐོས་གྱིས་ཤེས་
པས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་ཡང་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འདོག་
དགོས་ལ། ཐེག་གཅིག་ལྟར་ན་མཐུག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་གཉེན་པོ་
ཆ་ཆང་སྟོན་དགོས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དགོས་སོ། །ཆོས་ལུང་གཅིག་
རྟོགས་ན་ཆོས་ལུང་གཅིག་གི་ཆད་རྟོགས་དགོས་མི་དགོས་དང་། བརྒྱད་སྟོང་
བ་ཆོས་ལུང་གཅིག་ཡིན་མིན་སོགས་སྒོ་བྱ་མང་ངོ་། །

འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་བོའི་དགོངས་གཞི། ལེགས་བཤད་སྟོང་
བོ་ལས། དེའི་དགོངས་གཞི་ནི་ཐ་སྟོད་ཏུ་ཡོད་པ་ཙམ་མོ། ཞེས་པ་ཐལ་རང་
གཉིས་ཀས་འདོད་ལ། ལེགས་ལྟན་དང་ཞི་འཚོས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་
བ་ལ་བྱང་ངེས་གཉིས་བཞེད་པ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། འཁོར་ལོ་གཉིས་
པ་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་དང་མ་སྐྱར་
བ་གཉིས་བྱང་བའི་བྱི་མའི་མདོ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་སྐྱ་ངེ་བཞིན་པར་མི་
གཟུང་བར་སྐྱ་མ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་ཏུ་
མེད་ཅིང་ཐ་སྟོད་ཏུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་
འབྲེལ་བས། ཞེས་དབུ་མ་སྟངས་པའི་གཞུང་གོང་མ་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་སྐྱེ་
བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དོན་དམ་པའི་དབང་ཏུ་མཛད་པ་ཞེས་པ་
དང་། འོག་མ་དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་ཏུ། ཞེས་
སོགས་གྱིས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་དོན་གྱིས་སྐྱར་བའི་དེ་ངེས་
དོན་ཏུ་གསུངས་པས་མ་སྐྱར་བ་བྱང་དོན་ཏུ་ཤེས་ལ། དེས་དེ་ལ་བྱང་ངེས་

གཉིས་ཡོད་པར་འགྲུབ་པས། ཡིག་ཆར། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། གཞུང་
གོང་འོག་བསྐྱེགས་ན་ཞེས་སོགས་དངས་སོ། ཤེར་སྟོང་ལྟ་བུ་མདོ་དེའི་ནང་ན་
དོན་དམ་སྦྱར་བ་མེད་པས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དངོས་བསྟན་གཙུག་པོ་བོར་མ་
བསྟན་པར་གསུངས་པས་ལེགས་ལྟན་གྱིས་ཀྱང་དང་དོན་དུ་བཞེད་པར་གྲུབ་
བོ། ལམ་ཕྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས། ཞི་འཛོའི་ལུགས་ལ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་ཐ་
མ་ལ་དང་ངེས་གཉིས་ཡོད་གསུངས་པ། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་
དང་ལང་གཤེགས་དང་རྒྱན་སྦྱག་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ལས་ཕྱི་རོལ་བཀག་ནས་
སེམས་ཅམ་གྱི་ལུགས་སུ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་འགའ་ཞིག་རྟུ་སེམས་ལ་རང་
བཞིན་མ་བཀག་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་གཅིག་ཆར་དུ་
རྟོགས་མི་རུས་པ་རིམ་གྱིས་བཀྱི་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོར་
ཆ་ཕྱེ་ནས་མདོའི་དོན་དུ་འདོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལ་གདུལ་བྱ་ཐོག་མར་དབུ་མའི་ལྟ་བར་འབྲིད་རུང་དང་ཐོག་མར་སེམས་
ཅམ་གྱི་ལྟ་བར་འབྲིད་རུང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། མདོ་དེ་ལས་གཅིག་ཆར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་རུས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་བཤད་པ་དང་སྤྲོ་མ་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་ཡོན་ཏན་
འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུ་དང་དོན་དུ་བཞག་པ་ལྟར་དེས་སེམས་ཅམ་པའི་མཚན་
ཉིད་གསུམ་གཙུག་པོ་དང་། དབུ་མ་བའི་དེ་གསུམ་ཞར་བྱུང་དུ་བསྟན་ཅིས་ན།
ཡིག་ཆར། མདོ་གཉིས་གཉིས་ཞེས་པ་དང་འགྲིག་གམ་སྟུམ།

རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། ཆད་མ་
དང་བཅས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་

པ་སྟེ། ཞེས་པར་བཞེན་ནས་ངས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་
དངོས་སུ་སྟོན་ཅིང་སྒྲས་ཟིན་སྐྱ་ཇི་བཞེན་པ་དགོས་པར་གསུངས་ནས་བར་
བའི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་དོན་གྱིས་སྒྱུར་བ་ནམས་སྐྱ་ཇི་བཞེན་
པར་འདོད་ལ། སྡེ་མས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བྱང་དོན་དུ་འདོད་ལ།
དེ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེས་ཀྱང་དེ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བྱས་ཀྱང་། དེ་ནི་ཆད་མས་
གྲུབ་པའི་དོན་དམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ངས་དོན་གྱི་མདོ་
ཡིན་ཏེ། བྱང་དོན་དུ་འབྲེན་ཚུལ་གཉིས་གང་གི་སྟོན་སྒྲུབ་ཀྱང་བྱང་བར་མི་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྲེན་ཚུལ་གཉིས་གང་གིས་བྱང་བར་མི་རྒྱས་པའི་མདོ་
ཡིན་ན། ངས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་གསུངས་ཀྱི། ངས་དོན་གྱི་མདོ་
ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་
བོ་ལས། དེ་འབྲེན་མདོ་སྟེ་ནམས་ངས་པའི་དོན་ཏེ། འབྲེན་ཚུལ་གཉིས་གང་
གི་སྟོན་སྒྲུབ་གཞན་དུ་བྱང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། འདིའི་འོག་དུ་འདིའི་དོན་ཞེས་པ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་ཁོ་ན་
དོན་དམ་པ་དང་དེ་སྟོན་པ་ནམས་ཁོ་ན་ངས་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ངོ་། ཞེས་
འབྲེན་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བཀོད་ནས་ཕྱི་མ་ཁོ་ནས་ངས་དོན་གྱི་མདོ་འཛོག་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར། ཆད་མས་གྲུབ་པ་མ་སྒྱུར་
བར་ཡང་ངས་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། ནས། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་
དོན་དམ་པ་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་ངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་ལྟོག་པ་ནི་བྱང་བའི་དོན་
ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་བྱངས་སོ། །དབྱུ་མ་སྒྲུང་བའི་ཟུར་གཉིས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་
པ་གཉིས་མཆན་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་
བ་ཡང་ཆད་མས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ནི་རིགས་པ་དང་
ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་
ལས་ཀྱང་། བོད་སྡེ་མས་ངས་དོན་གྱི་མདོ་ནམས་སྐྱ་ཇི་བཞེན་པ་ཡིན་པས་

སྐྱེ་བ་སོགས་ཡེ་མེད་ཡིན་ཏེ། མིན་ན་དེ་དག་ངང་དོན་དུ་ཐལ་ལོ་བཟེང་བ་ལ།
 དེའི་སྐྱེ་མེད་སོགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱར་དགོས་པས་ཡེ་མེད་མིན་
 ལ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལྟ་བུའི་ནང་ན་ངང་དོན་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱེ་ལྡོག་ངེས་དོན་ཡིན་
 པ་མི་འདིག་པ་འཇམ། སྐྱས་ཟིན་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བས་ངེས་
 དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པ་མི་འདིག་ལ། སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་པས་ངང་དོན་མ་ཡིན་
 པར་མི་འཇུར་བར་གསུངས་པས། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཞེས་སོགས་
 དོན་གྱིས་སྦྱར་བའི་མདོ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་འགོ་སྟེ། གོང་
 དུ་ངེས་དོན་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་དབུ་མ་སྦྱང་བའི་ཆད་བྱབ་མ་སྦྱར་བ་ངངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཆད་མ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ངེས་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་གཞན་དུ་
 བྱང་མི་རུང་བར་སྦྱབ་བྱེད་ཆད་མ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཉན་རང་ལ་སྟིང་རྩེ་མེད་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཅེས་པའི་ཕྱི་མ་དང་མི་འབྲ་
 སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་རབ་སྟིང་བོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་ཞེས་སོགས་ལ་རང་
 བཞིན་དངོས་སུ་སྦྱོར་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཡུམ་བར་བའི་དེ་ལ་ཡང་དག་
 ཆིག་ཟིན་ལ་ཡོད་པས་དེ་དོན་དེ་མ་ཡིན་ན་དངོས་སུ་སྦྱར་བར་འཇུར་བ་
 མཆན་ལྟར་ལ། རང་བཞིན་ལ་བྱེད་ན་དེས་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་མེད་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱས་ཟིན་ལ་བསྟན་པར་
 ཐལ་ལོ། །ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས། སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་པའི་ངེས་པའི་དོན་
 མིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་ཞེས་པ་ནས། དངོས་སུ་མ་སྟོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་དོན་གྱིས་སྦྱར་བའི་མདོ་དེ་སྐྱས་ཟིན་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་
 པས་ངེས་དོན་མ་ཡིན་པར་མི་འཇུར་ཏེ། དེ་དག་དངོས་བསྟན་སྐྱ་རི་བཞིན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འཆད་པ་ལ་མི་མཁས་པར་མི་འཇུར་རོ། །གཞན་
 ཡང་། དོན་གྱིས་སྦྱར་བའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཆོས་ཅན། དགོངས་གཞི་ཅན་གྱི་
 མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དབུ་

མ་སྣང་བ་ལས། ངས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེར་ཡང་སྐྱ་རི་བཞིན་གྱི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སེལ་བར་ཡང་མཛད་
ལ། ཞེས་དང་། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་དགོངས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་
ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར། དེས་སྐྱས་ཟིན་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་ཀྱང་དངོས་
བསྟན་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས། དེ་
ནི་རྩི་རང་གི་བཞེད་ཚུལ་མ་དོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་རྩི་རྩི་ཆོག་འདི་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྲབ་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ཡང་དགོངས་
གཞི་ཅན་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མ་
ཡིན་ན་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་བྲབ་པར་ཐལ། མཐའ་དབྱེད་ལས། དེ་
ཡིན་ན་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཆང་བའི་དང་
དོན་དུ་བཤད་པས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ལམ་རིམ་མཚན་
ལས། སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་ཀྱང་གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་དངས་དགོས་པ་དང་དོན་ཡིན་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱས་ཟིན་གཞན་དུ་དང་དགོས་པའི་དང་དོན་
ཅུང་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
ལ་དང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་འདྲ་བ་ལམ་རིམ་སོགས་སུ་སྒོ་གྲོས་མི་
ཟད་པའི་མདོ་དང་། དབུ་མ་སྣང་བ་སོགས་བསྐྱེས་ནས་དངས་པས་འབྲུབ་ལ།
དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་དོན་གྱིས་སྦྱོར་ཚུལ་རང་རྒྱད་པས་རང་ལ་
མ་སྦྱར་ཀྱང་རང་དང་དཀྱུས་གཅིག་པའི་མདོ་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ཐལ་
འབྱུར་བས་རང་ལ་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཡང་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་མདོ་

གཞན་ལ་སྒྱུར་བས་ཆོག་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། ཤེས་རབ་སྟོང་བོ་ལ་
 སོགས་པ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་བ་ལ་ཡང་། ཉན།
 མདོར་བསྟན་དུ་རང་མཆན་གྱིས་སྟོང་བར་གསུངས་པ་རྒྱས་བཤད་གྱི་སྐབས་
 སུ་སྒྱུར་དགོས་པས་དོན་གྱིས་སྒྱུར་ཟིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མིན་ཡང་ཡུམ་འབུམ་པ་
 ལྟ་བུར་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་མདོ་ལྡེ་ཐམས་
 ཅད་ལ་གོ་དགོས་པས་དོན་གྱིས་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་དོན་གྱིས་སྒྱུར་བའི་མདོ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
 བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱིད་
 དུ་འཕགས་སང་གིས་བྱང་ངེས་གྱི་བྱད་པར་ཞི་འཆོ་དང་མཐུན་པར་ལེགས་
 བཤད་སྟོང་བོར་བྱུར་དུ་མ་བཀོད་པས་བསྒྱུབ་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་དེ་དག་
 གི་བྱང་ངེས་ཐལ་འཇུར་བ་ལྟར་འདོད་གསུངས་པ། རྣམ་བཤད་ལས་མཆན་
 ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། དགོངས་འབྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་
 བདེན་པར་བྱུབ་མ་བྱུབ་གྱི་བྱད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་པས་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཕར་ཕྱིན་རང་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། རང་རེའི་མཐའ་དཔྱིད་དུ་
 ཕར་ཕྱིན་རང་ལུགས་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱང་ངེས་གྱི་བྱད་པར་དངོས་སུ་
 མ་གསུངས་པར་ཐལ། ཞེ་ན། ཐལ་འཇུར་བའི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་གསུངས་
 ཟེར་རམ་དབྱད། མཆན་དུ་ཡོངས་བྱུབ་བདེན་བྱུབ་ལྟ་བུ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ་
 དོན་མ་ཆང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། ཅུ་ཤེས་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་
 དང་། ཞེས་པ་བྱངས་ནས་དེའི་རང་བཞིན་དགག་བྱ་ལ་བྱ་ཚུལ་དང་གནས་
 ལུགས་ལ་བྱ་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། ཅུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་འདྲ་བའི་
 རང་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་བྱུབ་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་རྣམས་བྱུབ་ལ། རང་
 གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་བྱུབ་པ་མེད་དོ། ཞེས་
 དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ལ་ངོ་བོ་

ཉིད་བཏགས་པ་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཤེས་སམ་རང་
བཞིན་ལ་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། ཡིན་ལུགས་གཅིག་ཉིད་གཞི་སོ་སོ་ལ་སྟོན་
ནས་ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་བྱུང་གཉིས་སུ་འདོག་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཐལ་
རང་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་ལ་འདོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དབྱ་མ་སྤང་བའི་
རང་བཞིན་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་སྦྱར། ཞེས་པའི་དེ་གནས་ལུགས་ལ་བྱེད་ལ། བ་
རོལ་བོ་དངོས་སྒྲས་གནས་ལུགས་དང་དོན་དམ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱུང་དགོས་
པར་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་གཉིས་ཀར་སྦྱར་ལ། རང་བཞིན་དང་གནས་
ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་དགོས་མི་དགོས་དང་། རང་བཞིན་དང་གནས་ལུགས་སུ་
བྱུང་བ་དགག་བྱ་ཡིན་མིན་སོགས་སྟོན་བྱ་མང་ཞེས་པའོ། །མཆན་དུ་ཁ་ཅིག་
སོགས་སྒྲས་བསྐྱུས་པ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བར་བཞག་པ་ལ་དགོངས་
ཟེར། ཞེས་པ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་དོན་
ཀྱིས་སྦྱར་བའི་མདོ་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་འདོད་པས་དེའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་
དོན་ཀྱིས་སྦྱར་བའི་མདོའི་ཡང་དག་དོན་དམ་ལ་བྱེད་ལ། ལེགས་བཤད་
སྟོང་བོར་སོགས་པ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་པས། ཞེས་པའི་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་
པ་སོགས་སྒྲས་བསྐྱུས་པ་ཤེར་སྟོང་ལྟ་བུའི་དྲང་དོན་གྱི་བར་བ་བཞག་ན་མི་
འཐད་ཅས་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད། ཤེས་རབ་སྟོང་བོའི་དངོས་བསྟན་ལ་གདུལ་
བྱ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོན་པའི་བྱང་སོགས་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་
བཞག་ན། མདོ་ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བུའི་བསམ་
པའི་དབང་གིས་ཐེག་པའི་སྟོན་མོགས་ཉེ་བར་སྟོན་པས་ཞེས་པའི་དགོངས་
པར་འགོ་ལ། དེས་ཀུན་གཞི་སྟོན་པ་སོགས་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་ཡང་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཚོད་སྟོང་ལྟན་ཅིག་གསུངས་
པས་དེ་ཡན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

ཡིག་ཆར། མདོ་སྔ་མའི་སྐུ་ཐུག་པ་མ་བསད་བྱ་དེ་བཟོད་བྱ་
 ཅམ་ཡང་མིན་ལ་ཞེས་པར། རིགས་གྲུའི་སྒོ་བཟང་བས། སྐུ་ཐུག་པ་མ་
 བསད་བྱར་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་སྐུ་ཐུག་པ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐུ་
 ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྐུ་བ་ཅིང་། བསྟན་ན། སྟོན་པས་རྒྱལ་བོ་མ་
 སྐྱེས་དགའ་ལ་མ་མ་བསད་བྱར་སྟོན་འདོད་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཡོད་ན་བཟོད་བྱར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀ་གསུངས་ཀྱང་
 རང་ལུགས་ལ་མ་མ་བསད་བྱར་རུང་བའམ་དེ་བསད་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་དེའི་
 སྐུ་ཐུག་གི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐུ་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐུ་
 རི་བཞིན་པ་མིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐུ་ཐུག་བཟོད་བྱའི་དོན་མིན་
 གསུངས་པ་སྐུ་ཐུག་སྟོན་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱས་འཛིན་དུ་གཞུག་སྐྱེའི་བཟོད་
 བྱ་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆར། སྐུ་ཐུག་ལྟར་ཞེས་དང་། མ་མ་ཞེས་པའི་
 མདོ་ལྟར་མ་ཡིན་པར། ཉན། རེ་ཞིག་འཛིན་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀུན་གཞི་མངོན་སུམ་དུ་
 མ་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཀུན་གཞི་ཡོད་དེ། སོ་སྐྱེའི་
 རྒྱུད་གྱི་གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། དེ་བཞིན་གསེགས་
 པའི་སྒྲིང་བོའི་ཆོག་ཐུག་དང་དོན་གང་ལའང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 ཁོ་རང་ལ་འདོད་མཁན་གྱིས་རྟག་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །པ་དང་མ་ནི་
 ཞེས་སོགས་སྲིད་སྲིད་སྤངས་པ་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ངེས་དོན་གྱི་
 མདོ་མིན་ལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་བོ་དང་ཐ་མས་སྐུ་ཐུག་ལྟར་རང་
 གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལེན་ཀྱང་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 ཡིན་ན་སྐུ་ཐུག་ལྟར་ལེན་པས་བྱུང་ན། དེ་ལ་སྒྲོར་ལམ་པ་མེད་དགོས་
 ལ། དེས་ན་དང་བོའི་དེ་ལ་ལྟ་ཞེ་མེད་དགོས་པས་ལྟ་ཞེས་བསྐྱེས་པ་གསུམ་ལ་
 ཆེད་དུ་བསྟན་ཀྱང་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མིན་ཟེར་དགོས་པ་དང་།

ཡོད་ན་འཁོར་ལོ་དང་བོད་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ལྟེ་བའི་རིགས་
ཅན་ཡིན་མིན། ཐ་མའི་དེ་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་མིན་བསྒྲས་པ་གསུམ་གྱི་ཆེད་
དུ་བའི་གདུལ་བྱ་འགལ་མི་འགལ་སོགས་དབྱད། མཆན་ལས། ཞེས་སོགས་
གྱི་དོན་ནི་ཞེས་པ། ཡིག་ཆར། དོན་གྱི་གནས་གསུམ་ལ་གནས་བཞི་དང་། ཞེས་
སོགས་གྱིས་རྒྱུད་ལྷན་དོན་གྱི་གནས་དང་བོ་གསུམ་སྟེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་བྱི་མ་བཞི་རྒྱུད་དང་བྱེད་པ་ཅི་རིགས་གྱིས་བསྐྱུས་ནས་དེས་མཆོན་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དེའི་བཤད་བྱའི་མདོ་རྣམས་
སྤངས་བཤད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། གང་ཡོད་ན་འཇིག་རྟེན་
དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་བའི་གནས་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་སྟེ་བར་འཇུར་བ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།
དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དྲི་མ་མེད། དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་
བའི་མཛད། གང་ལས་དཀོན་མཆོག་དགེ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ། ཞེས་དང་།
རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། ཐམས་ཅད་གཟིགས་
པ་རྣམས་གྱི་ཡུལ། ཉེ་ཡང་རྣམ་བཞི་ཞེས་དང་། ལེའུ་རྣམས་གྱི་མཐུག་ཏུ་
དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཞེས་རིགས་གྱི་སྐད་དོད་རྟ་ཏུ་
ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་གནས་བཞི་བོ་
འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་དང་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
རིགས་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། དར་རྒྱུ་ལས། འབྲས་བུ་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། གཉིས་པ་དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས། མཆན་ལས། ཐོབ་
བྱ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། ནས། དང་བོ་གསུམ་ལ་བྱི་མ་བཞི་རྒྱུ་དང་བྱེད་
པ་ཅི་རིགས་གྱིས་བསྐྱུས་ནས། ཞེས་དང་། འདི་བཞིས་བསྐྱུས་ཚུལ་རྒྱུད་ལྷན་
རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་ཡིས་ནི། ཞེས་སོགས་བྲངས་སོ། དེས་ན་ལུང་འདི་མ་

རྟེན་ཅིས་པ་ཡང་བསྟན་སྟོན་པ་ལྟར། གོང་དུ་བྲངས་པའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས།
 འོག་གི་གནས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཞེས་པའི་གནས་གསུམ་དང་འོག་གི་
 འོག་གི་གནས་གསུམ་ལ་ཞེས་པའི་གནས་གསུམ་འདྲ་བར་འདོད་པ་ལ། འོག་
 མ་སྐབས་གསུམ་ལ་བྱེད་པས་སྐབས་གསུམ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྟོང་བོའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞེས་པའི་ལུང་ཞིག་མ་རྟེན་ལ། དར་རྒྱུ་
 སོགས་སུ་དེ་འདྲའི་བྱར་ཅམ་ཡང་མེད་ལ། ལྷག་བསམ་བསྟན་པའི་ལེའུ་རྗེས་
 སུ་འབྲང་། ཞེས་པ་ལ་ཡི་གེ་འོར་བེར་ན། དེ་དགོན་བཅེགས་ཀྱི་ལེའུ་ཡིན་
 པས་དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་བོའི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་སྐབ་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པར་སྐབ་
 ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པས་སྦྱར་ཐོགས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་འདྲ་མ་རྟེན་ཅིས་པ་མིན་
 པས་ཕྱོགས་སྒྲའི་ནམ་ལངས་དགོས་སོ། །བསྟན་སྟོན་པའི་མཆན་དུ། གོང་
 འོག་གི་གནས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཆོས་སྐྱེད་དེ་བཞིན་ཉིད་རིགས་
 གསུམ་འཛོག་པར་གོང་གི་ཐོགས་འགྲེལ་སོགས་གྱིས་སྐབ་བེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 འོག་ཏུ་དེ་གསུམ་ནི་རིགས་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་
 པས། ཞེས་པ་དང་གོང་འོག་འགལ་ལ། རྒྱད་སྟ་མར། རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་
 བསྟུས་ཕྱིར་ཁམས། ཞེས་པ་ལྟར་གོང་གི་གསུམ་ལ་ཡང་རིགས་གསུམ་འཛོག་
 གི་ཆོས་སྐྱེ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་རིགས་ཡིན་ན་ཕྱི་མའི་བསྟུ་བྱར་
 འཇུར་གྱི་སྟུང་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟུས་པ་གསུམ་གྱིས་བཞི་བསྟུ་ཚུལ་དུ་བཤད་
 པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གཉིས་སྟུང་བྱེད་དུ་མི་འོངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
 དག་རྒྱས་པར་མཁན་ཆེན་ངག་གི་དབང་བོས་མཛད་པའི་ཀེ་ཏ་ཀའི་འབྲས་
 བྱར་གསུངས་པས་དེར་ལྟོས།

ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པའི་ཚྣ་ལན་ནི། རྒྱུད་སྤྱོད་ལས།
སྤྱིན་དང་མི་ལམ་སྤྱོད་བཞིན་དེ་དང་དེར། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནམ་ཀུན་སྟོང་
བ་ཞེས། །གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་ནམས་སེམས་ཅན་ལ། །སངས་རྒྱས་
སྟོང་བོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས། །ཞེས་པས་འཁོར་ལོ་བར་བར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོ་བྱར་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་ནས། །ཡང་འཁོར་
ལོ་ཐ་མ་སྟོང་བའི་མདོ་སོགས་འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་བོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས་ཏེ།
སྟོ་བྱར་བ་དང་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་འགལ་བའི་བྱིར། །ཞེས་འགལ་བའི་
ཚྣ་པ་དངོས་སུ་བཀོད་ནས་ཐ་མ་འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁམས་
རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དགོས་པ་མེད་དེ། བྱིས་པ་
ནམས་ལ་དེ་བསྟན་ཡང་རྟོགས་མི་རུས་པའི་བྱིར་དང་། །སྤྱར་འཁོར་ལོ་བར་
བར་གསུངས་པ་དང་སྟོས་པའི་བྱིར། །ཞེས་པའི་དགོས་མེད་ཀྱི་ཚྣ་པ་ཤུགས་
ལ་བསྟན་ཅིང་། །སེམས་ཞུམ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟན་པ་དང་། །ཡང་དག་
མིན་འདྲིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྐྱུར། །བདག་ཅག་ལྷག་པའི་སྟོན་ལྟ་གང་དག་
ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྟོང་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་པས་ཐ་མ་འདིར་དེ་ལྟར་
བསྟན་པ་ཉེས་པ་ལྟ་སྤངས་པའི་བྱིར་ཡིན་པས། །བར་བ་དང་མི་སྟོས་ཞེས་ཚྣ་
པ་གཉིས་པའི་ལན་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། །འགལ་བའི་ལན་ཤུགས་ལ་བསྟན་
ལ། །རྒྱས་བཤད་ཀྱི། །ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐ་
མ་འདིར་བཤད་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་བར་
བར་སྤྱུག་ཀུན་གྱིས་བསྟུས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱིས་དབེན་པ། །ཉོན་མོངས་ནམས་
སྤྱིན་དང་། །ལས་མི་ལམ་གྱི་ལོངས་སྟོང་དང་། །ནམ་སྤྱིན་གྱི་སྤང་བོ་སྤྱོད་པ་དང་།
སྤྱལ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པས་འགལ་བ་མེད་
པར་མ་ཟད་དོན་གཅིག་ཅེས་ལན་དང་བོར་དངོས་སུ་དང་། །སྤྱར་ནི་དེ་ལྟར་

ནམ་བཞག་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་མེད་པར་བསྟན་ནས་སྤར་ཡང་ཐ་མ་འདིར་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་
 དག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཉེས་པ་ལྟ་སྤངས་ནས་
 ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སྒྲོས་སྒྲོན་མེད་ཅིང་དགོས་པ་དེ་འདྲ་
 ཡོད་ཅེས་མདོར་བསྟན་ནས། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མ་ཐོས་པར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་གོགས་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་རུས་སྟམ་པའི་སེམས་
 བྱམ་པ་དང་། སྒྲོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་གོགས་བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་རུས་
 པས་མཆོག་སྟམ་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་གོགས་ཉེས་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་དང་། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་
 མེད་པར་འདྲིན་པ་དང་། བྱམས་སྦྱིང་རྗེའི་གོགས་བདག་ལ་ལྷག་པར་གཅེས་
 པར་འདྲིན་པ་ལྟ་སྤངས་པ་དང་། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་
 ཐ་མའི་དོན་འདི་ཐོས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་དང་། སེམས་
 ཅན་གཞན་ལ་གུས་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བྱུང་བྱ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་
 བོ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དགོས་མེད་ཀྱི་ལན་དངོས་སུ་གསུངས་
 སོ། །མདོ་ལས། སྒྲོ་མིག་དག་པའི་འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་
 མཐོང་བ་ལགས། །ཞེས་པར་བརྟེན་ནས། ཐོགས་འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་
 ཆགས་པ་མེད་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པའི་མཆོག་
 རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཐམས་ཅད་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། ཁམས་དེ་ལྟ་བར་དཀའ་བ་དེས་
 བ་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་བཅུམས་ཏེ། བསྟན་པ་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན།
 །ཞེས་པ་ལྟར། དར་རྒྱུ་ལས། ཁམས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་བྱིས་པ་སོ་སོ་
 སྐྱེ་བོ་ལ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཚུངས། །ཞེས་དགོས་མེད་ཀྱི་ཚུངས་
 པ་དེ་ཙམ་ལས་མེད་པས་དེ་ལྟར་ན། ལྟར་ནི་དེ་ལྟར་ནམ་བཞག་ནས། །ཞེས་

སོགས་དེའི་ལན་དུ་སྒྱུར་ཚུལ་དཀའ་བའི་སྤར་ལྟར་སྒྲོས་སྤོང་གི་ལན་དུ་སྒྱུར་
དགོས་པ་དང་། ཚྛོད་ལན་འདི་དག་ཐོ་ནང་བ་སོགས་གསུམ་གྱིས་བཀྲལ་ཚུལ་
མི་འཐད་ཚུལ་སོགས་དར་རྒྱུ་ན་ཞིབ་ཆ་མང་ངོ་། །རྩི་བཙུན་པ་སོགས་གྱིས་
ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་མདོ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་དང་ལུང་སྟེ་བཞི་སོགས་
བཞག་པ་ཡིག་ཆར། སྤར་མས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ཞར་བྱུང་དུ་
འགྲེལ་བ་དང་། ཐ་མ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུལ་བའི་སྟེ་སྒྲོད་ལ་པལ་ཆེན་སོགས་
འཛོག་གི་ལུང་སྟེ་བཞི་མི་འཛོག་ཅེས་བཀའ་གོ་ཡིག་ཆ་རྟོང་བར། ཐེག་པ་
སྤུན་མོང་གི་མདོ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་པ་སྤུན་མོང་གི་སྟོམ་ཡོད་
པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ་ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དག་མཐའ།

ཕྱི་ཁོ་ན་རེ། འགྲེལ་བ་འདིའི་ཚྛོད་ལན་མདོ་ལ་མིན་པར་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། གསེར་སྤོང་ལས། འདིར་ལོག་རྟོག་མདོ་ལ་བྱུང་བ་དང་།
ཞེས་པ་ནས། ཤེར་བྱིན་ཏེ་རྒྱན་ཞེས་རིག་བྱིན་འཆད་ཀྱང་མདོ་ལ་བཟུང་ན་
ཡང་སྐབས་སུ་བབ་སྟེ་ཉི་སྤང་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་མདོ་ལས་ཞེས་པས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཡིག་ཆའི་དེ་ཡུམ་མདོ་ཙམ་མིན་པ་ལ་
དགོངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་མདོ་ཙམ་ལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་མདོ་དང་བསྟན་
བཙུན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བསྟན་བཙུན་མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། འདིའི་
མདོ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡང་ན་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོག་གི་སྒྲུལ་
སྒྲུས་བརྒྱུ་མས་པའི་བཀའ་ཙམ་ལ་ཡིན་པའི་བྱིར། སོགས་སྟོ་སྟེ། ཁོ་ན་རེ།
འདིའི་ཚྛོད་པ་བོ་སྟོབ་དཔོན་སོགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འགོད་པ་བོ་སྟོབ་

དཔོན་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུ་ཉག་སྟབས་སྟེ། འཕགས་གྲོལ་སོགས་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། འགྲེལ་བ་བཞིས་རིམ་བཞིན་བཀོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་དག་གིས་རང་ལ་བཀོད་ནས་རང་གིས་ལན་
 བཏབ་པ་ཡིན་མིན། དེ་འདྲའི་ཚེད་ལན་ལ་ཐལ་འཁྱུར་དང་སྒྱུར་དག་ཡང་
 དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གང་ཡོད་སོགས་སྟོན་ཅིང་འོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་
 ཚེད་པ་བོ་དངོས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། དེའི་ཚུགས་སྟེ་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཚུགས་སྟེས་བརྟག་པ་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དེ་ཚུགས་
 སྟེའི་བརྟག་པ་སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུགས་སྟེས་བརྟག་པ་ཁས་
 སྲངས་ན་རང་ལྷགས་ལ་སྒྱུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟ་
 བུ་འདོད་པ་བྱུང་ན་འདིར་བརྟལ་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་སུན་འབྲེན་འདི་
 དག་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་ལྟར། དེ་སྐབས་ཚུགས་སྟེས་དེ་ལྟར་
 བརྟམས་པའི་གཞུང་དང་སྟོབ་དཔོན་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་བརྟལ་བའི་ཚུགས་སྟེ་
 མེད་པས་དོགས་པ་ཁོང་སྟོང་དུ་གསུངས་ཀྱི་སྒྱུར་དེ་འདྲའི་ཚེད་པ་བོ་དང་
 དོགས་པ་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། ལན་གྱི་གཞུང་དེ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྟོག་
 ལུན་ཚེད་པ་བོ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་དང་། དེའི་རྟོག་པ་སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་བོ་མ་གྲུབ་ན། འགྲེལ་བ་ལས། གཞན་དག་སེམས་པར་འཁྱུར་བ་མ་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་གཞན་དག་དང་། སྟེ་བོ་སྟོ་གྲོས་དམན་པ་དག་ཅེས་
 པའི་སྟོ་དམན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་དག་ཚེད་པ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་
 གི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་དོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལན་དེ་
 སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསེར་སྟེང་ལས། དོགས་པ་འདི་འགོད་
 པ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སོ་སོར་སྲངས་ནས་
 ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ལས། དོགས་པ་གཙོད་པ་ལ་དོགས་པ་ཐ་མ་
 དགོས་འབྲེལ་གྱིས་གཙོད་ཅིང་དང་བོའི་དོགས་གཙོད་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཁ་

བསྐྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། འོགས་པ་རྩེ་བཅུན་གྱིས་རྒྱན་ཚྭ་
དུས་ན་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཚྭ་པ་བོ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་འབྲུལ་གཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་བྲེང་ལས། དེ་དག་གི་འབྲུལ་
གཞི་ནི། མདོ་ལས། སྤང་ཁམས་སྒྱེ་མཆེད་དང་། ཞེས་པ་ནས། འགྲེས་དུ་མ་
ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གསེར་བྲེང་ལས།
འདིར་གཞན་དག་ཅེས་པ་དང་། རྒྱགས་གསུམ་རེ་རེ་བསྐྱུས་པར་འདོད་པའི་
ཚྭ་པ་བ་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། ཞེས་པས་བྱི་མ་རྒྱགས་རེ་རེ་ཙམ་བསྐྱུས་ན་སྒྲོན་
མེད་ཟེར་བ་རྒྱགས་དང་བོ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ལྟར་གྱི་རྒྱགས་སྔ་དང་སྔ་མ་
དེ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་ནས་རང་ལྷགས་ལ་ཚྭ་མཁན་ཡིན་པའི་བྱིར། འོགས་སྒྲོང་
ལྟར་འོག་གི་ཚྭ་པ་པལ་ཆེར་འདི་དང་འདྲའོ། །འོ་ན། ཚྭ་པ་དང་འོགས་པ་
འདི་དག་དུས་ན་མ་བྱུང་ཞེ་ན། སྒྱིར་འབྲུལ་བའི་མཐའ་དགག་མི་རྒྱས་པས།
ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་བཅུམས་པ་དགོས་མེད་ཀྱི་འོགས་པ་ཐོག་མེད་ནས་
ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་འོགས་པ་སྒྱེ་བའི་གཞི་རྣམ་བཤད་ལྟར་མཆེད་བརྗོད་
འདོག་པས་དེའི་སྒྲོན་དུ་མེད་པ་ཡིག་ཆར། ཐོག་མའི་དུས་བབྱུང་བས་ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་རང་སྟེ་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཆོག་ལ། གཞན་སྟེ་ལ་དེ་འདྲའི་
འོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་ལྟར་གྱི་འོགས་པ་མིན་ནམ་དུའང་། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་བ་
ལ་ཚྭ་པར་ཐལ། རྒྱལ་བས་ཆོས་བསྟན་ཚུལ་ལ་ཚྭ་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
རྒྱལ་བ་རྒྱགས་སྔར་བྱས་ནས་ཚྭ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། བཤད་བྱ་ལ་
སྒྱུར་ནས་ཚྭ་པ་བཀོད་ན་ལན་མི་ཐེབས་པར་ཐལ། གསེར་བྲེང་ལས། ཁོ་ནའི་
སྒྲ་ཙམ་ལ་རེ་བས་ནི་ཚྭ་པ་ལན་འདི་དག་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཡང་མི་ཤོད་
དོ། །ཞེས་དང་། མཆན་ལས། ལན་ངི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་འགྲིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། བཤད་བྱ་ལ་སྒྱུར་ན་སྒྲོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལན་མི་
ཐེབས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་སྒྲོན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། དེ་ནི་བོད་

སྤྲ་མའི་བཏབ་པའི་ལན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་འགྲིག་པའི་དོན་ཡིན་པ་འོག་
 ཏུ་སྐབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བཙོད་བྱ་དེ་གསུམ་ཡང་ཡང་བཤད་ན་
 རྫོས་པ་ཡིན་ཀྱང་རྫོས་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་ཚྱོད་
 ཚུལ་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་འཕམ་གསུམ་ག་སྟོན་ན་
 རྫོས་ཞེས་བཅད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ།
 ཡིག་ཆར་དགོས་མེད་དང་རྫོས་པའི་ཚྱོད་ལན་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཅིག་གསུངས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དོགས་པ་གཙོད་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མཐུན་
 པ་གསུམ་ག་བཙོད་བྱར་བྱེད་ན་མདོ་དང་རྫོས་པས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
 བཅུམས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཚྱོད་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཚམས་
 སྤྱར་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་མཐའ་གཙོད་པ་ལ་ཡ་གྱལ་རེ་རེ་བཙོད་
 བྱར་བྱེད་པ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་
 སྤང་བ་ལས། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྤྱད་ན་འབད་པ་དོན་
 མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་འདི་དག་ཡོད་ལ། གསུམ་ག་སྤྱད་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་
 རྫོས་པར་འཇུག་ཞེས་པའི་དོགས་པ་གཙོད་པ་ལ་དོགས་པ་ཐ་མ་དགོས་
 འབྲེལ་གྱིས་གཙོད་ཅིང་། དང་བོའི་དོགས་གཙོད་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཁ་བསྐངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་ཆའི་དོན་མཚོད་བཙོད་
 ལས་འཕྲོས་ནས་རྒྱན་བཅུམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་རྣམ་འབྱེད་
 ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་སོགས་དགོས་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་གཞི་གཉེན་རྣམ་
 གསུམ་གང་སྟོན་ཀྱང་འབད་པ་དོན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་སྐབས་འདིའི་ཚྱོད་པ་དང་། རྒྱན་བཅུམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་
 ཐལ། མཐུན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་ཕྱིར་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་སྟོན་
 ན་ཤེར་མདོ་དང་རྫོས་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟེ་བོ་སྟོ་གོས་དམན་པ་
 དག །ཅིས་སོགས་ཀྱིས་བཅད་པ་ལ། དང་བོའི་ལན་དུ་སྟོན་ཚུལ་ཡུལ་ཅན་

མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་དང་། དགོས་པ་མཁུན་གསུམ་མཆོན་ཕྱིར་གཞི་
གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་སྟོན་པས་གང་རུང་རེ་བསྟུས་པའི་སྟོན་མེད་ཅེས་
དང་བོའི་ལན་དང་། ཡུམ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་གསུམ་
ག་སྟོན་ཡང་ཡུམ་མདོ་དང་སྟོན་སྟོན་མེད་ཅེས་གཉིས་པའི་ལན་མཛད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །ཡིག་ཆར་རྩོམ་ཡང་ཞེས་པ་མ་དག་སྟུམ། ཁོ་ན་རེ། འདིའི་
བསྟོན་ཞེས་པ་མདོན་པ་དང་བསྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་རེ་རེ་ཁོ་ན་འཕམ་
གསུམ་ག་བསྟན་ན་མདོན་པ་དང་བསྟོན་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། མི་
འཐད་དེ། གཞི་ཙམ་བསྟན་ན་མདོན་པ་དང་བསྟོན་པའི་སྟོན་བརྗོད་ནས་སྤར་
གསུམ་ག་སྟོན་ན་མདོན་པ་དང་སྟོན་ཞེས་རྟོག་ལུན་གྱིས་མི་རྩོད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལས། དོགས་པ་སྟེ་བའི་གཞི་ནི་མཆོད་བརྗོད་
དོ། ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་བཀག་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། རྟགས་མ་
བྱུང་སྟེ། མཆོན་ལྟར་རང་ལུགས་ལ་རྩོད་པ་སྤྲུལ་བྱི་གཉིས་ཀ་མཆོད་བརྗོད་དུ་
གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་བཤད་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་སྟེ་བའི་གཞི་བྱས་ཏེ་ལུས་ལ་
རྩོད་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་དེས་རང་ལུགས་ལ་དོགས་པ་སྟེ་བའི་གཞི་མཆོད་
བརྗོད་བེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་གྱིས་དོགས་པ་དང་རྩོད་པ་མཆོད་
བརྗོད་ལ་མིན་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དོགས་པ་སྟེ་བའི་གཞི་དེ་
ལ་རྩོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུར་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། མདོན་པ་
ནས་བཤད་པའི་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་དང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་
གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་འདྲ་བར་ཐལ། དེ་མི་འདྲ་བའི་ལན་མ་བཟུང་བའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྐབས་འདིའི་དེ་གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། ཞེས་པའི་
དེ་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། སྤྲུལ་མའི་དེ་གཞི་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་དང་། ཉོན་མོངས་
ཀྱི་གཉེན་པོ་ཙམ་དང་རྩིས་བཟགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱེད་པས་མི་འདྲ་
བའི་ཕྱིར། དང་བོ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱེད་གཞི་བྱེད་ཆོས་བསྟོན་ན་

གཞི་བདེན་བཞིའི་སྒྲིབ་དུ་བདག་མེད་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅེས་པར་འགྱུར་ལ། སོ་སོ་ཕྱལ་ན་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་
 གསུམ་ཅེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འོག་གི་གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་
 རྣམས། ཞེས་སོགས་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། གཞི་ཕུང་ཁམས་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་གངས་ནས་རྩལ་
 བཏགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ཞེས་དང་། རྣམ་པ་གཉིས་མིང་
 མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་
 བསྟན་བསྐྱེད་བྱར་བྱེད་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། གསེར་སྤེང་ལས། བསྐྱེད་
 བྱར་བྱེད་པའི་ལམ་འོག་མ་གཉིས་བཏགས་པ་བ་དང་ཞེས་དང་། མཆན་ལྟར་
 གསེར་སྤེང་ལས། རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་དང་བོར་བསྐྱེད་པ་
 དང་། མཁས་གྲུབ་རྩལ་སྒོམ་བྱུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 མ་བྱུང་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། ལམ་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་དག་ཀྱང་སྐྱེད་
 པ་ཅེས་དུ་མ་ཡིན་པར་ཞེས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་དེ་དག་གི་རྟོགས་རིགས་
 བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གིས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གསེར་སྤེང་གི་ལུང་སྔ་མས་མདོའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་འོག་མ་གཉིས་ཉན་རང་རང་རྒྱུད་
 ཀྱི་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་། ཤེས་ཚུལ་ལམ་དེ་དག་སྟོན་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་།
 བདེན་མེད་དུ་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་པས་
 ཤེས་བྱའི་ལམ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད། ཅེས་
 པའོ། །འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་བ་ལས། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་
 བྱའོ། ཞེས་དེ་གཉིས་བྱུང་མེད་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་

ཆར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་མདོ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
དང་། ཞེས་པ་ལས་བསྐྱེད་བྱ་བྱུང་དུ་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོད་པའི་བྱིར།
དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུ་རང་གི་རྟོགས་རིགས་བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་པས་བསྐྱེད་བྱར་བཞག་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན་བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་ལ་
རྣམ་མཁྱེན་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །རྩི་བཙུན་པས། རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་བྱབ་
པར་ལྷང་འགྲེལ་བར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
པར་བྱ་དགོས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ། ཞེས་དང་། དེའི་རྣམ་བཤད་སོགས་
བྲངས་ལ། སར་བྱིན་བཙུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར། འགྲེལ་བར། སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་པས་སྐྱབ་ཅིང་། རིགས་པ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་
པ་དགེ་བསྟན་གྱི་སྒོམ་པ་ཡིན་ན་དགེ་བསྟན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་མ་
བྱབ་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་སངས་རྒྱས་ས་ན་ཡོད་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་
པ་དེ་ན་ཡོད་པས་སྐྱབ་ཅིང་། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་
རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མིན་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་སྒོམ་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པས་བྱབ་པ་བཀོད་ནས། ཉན་ཐོས་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སོགས་
གསུངས། དེ་ལ་སྒོ་མང་ཡིག་ཆ་གཉིས་དང་བསོད་གྲགས་པ་བསྟན་དར་བ་
སོགས་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་བྱབ་པ། རྣམ་
བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་གི་མདོན་རྟོགས་སུ་བཤད་པ་ངེ་
ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ་ཞེས་རྣམ་བཞག་གི་

ཉེན་སྒྱུར་བ་དང་། སྐབས་ལྔ་བར། རྩོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩོག་བྱར་གསུངས་པ་སོགས་དང་། རིགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་གཞི་
 ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་ཐེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མས་མ་བྱལ་བེར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མ་བྱལ་བེར། ཐེག་ཆེན་
 ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་བེར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་བེར་བ་སོགས་
 སྤྲ་མས་གཞུང་གི་ཆོག་བེན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། ཕྱི་མས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ཞེས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པར་བཀོད་པའི་གཤེགས་བཤུལ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་
 དང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་དམན་ལམ་ཐོབ་བེར་དགོས་པ་དང་། ཉན་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མིན་ཀྱང་།
 བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པས་སྒྲུབ་པ།
 གསེར་མྱེད་ལས། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་
 ཡིན་པ་དང་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཞེས་པ་དང་ནང་འགལ་ལ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོངས་པ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་དེ། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། རོལ་མཚོ་ལས། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འདིར་བསྟན་ཉན་རང་གི་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། ཤེས་བྱའི་ལམ་ལ་བྱང་འཕགས་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་བྱས་ཁྱབ་བེར་རམ་དཔུང། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཉན་རང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ལམ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ལམ་རྣམས་འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་གྱི་ལམ་དུ་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་སྤྱི་ལོག་ལས་མི་འདོག་པར་གསུངས་སོ། །བསྟན་དར་བའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད། ནས། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱང་། དེར་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་བེན་པ་མི་དགོས་ཏེ། བསྐྱེད་པ་དང་སྦྱེས་བེན་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར། ཞེས་ཡུལ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དེ་བསྐྱེད་པའམ་ལམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྦྱར་བས་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་གསུམ་ཐམས་ཅད་བཞག་གོ །སངས་འཕགས་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་འགལ་བར་འདོད་པ་སུ་ཡིན་དཔུང་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་པ་སངས་འཕགས་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་གཞི་ཁོ་ན་རྟོགས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་སུ་འགྱུར། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཚན་ལས། ཐེག་གཅིག་རྒྱུབ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས། ཞེས་པ། འཇུག་པ་ལས། དལ་བ་ཉེར་སེལ་གྲོང་བྱིར་འོང་ཞེས་སོགས་ཡིན་ནོ། །སྐབས་བཞི་བའི་རིགས་པས་ཉན་རང་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པ་ཞིག་ས་ཚུལ། ཁྱད་མཚན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་

པས་བྱད་པར་འཕགས་པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་
 པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་དང་ལྡན་པ་དང་། བདེན་ཞེན་དང་བྲལ་
 བའི་བྱད་པར་དང་། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དང་
 བྲལ་བ་དང་། ཟབ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གསུམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པས་དེ་བཞིན་
 ཉིད་གོམས་ཀྱང་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱད་པ་ཐབས་མཁས་ཟབ་པས་
 ཆོགས་རྒྱུགས་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་དུས་མ་ཡིན་པར་མི་འཐོབ་
 པ་སོགས་གྱིས་ཞེགས་ཏེ། ཐབས་ཤེས་དེ་དག་ཡོད་ན་སྲིད་ཞིའི་མཐར་མི་ལྟུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །མཆན་དུ་ཨར་དང་ཉ་དཔོན་སོགས་ཁ་ཅིག་ཅེས་པ། སྤངས་པ་
 ས་བརྒྱད་པར་རྒྱུགས་པར་འདོད་མཁན་ཡིན་གྱི། རྒྱུགས་པ་ས་དང་བོར་རྒྱུགས་
 པར་འདོད་མཁན་མིན་ཏེ། དེས་ཉན་རང་གི་རྒྱུགས་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
 རྒྱུགས་པར་གཞོད་འཛོམས་ཀྱི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། སུ་སྟོན་སོགས་ས་
 དང་བོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྒྱུགས་གཉིས་ཀ་རྒྱུགས་པར་བཤད་པ་ཉི་ལྔ་དང་
 ལ་བཞེན་ཅིང་། གཡལ་པ་དང་རོང་སྟོན་སྤངས་པ་དེར་རྒྱུགས་པར་བཤད་པ།
 རྒྱུད་ཟླར། འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་། ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས་ཀྱང་
 རིན་ཆེན་བང་མཛོད་དུ་བཤད་དོ། །དེས་ན་བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་དུ་
 གཡལ་པས་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྒྱུགས་པར་འདོད་གསུངས་པ་མི་འཐད་
 དོ། །ཡིག་ཆར། རོང་སྟོན་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་ས་གཉིས་པ་སོགས་སུ་
 སྤྱིང་བ་མི་འཐད་ཅེས་པ་རིགས་པའི་འབྲུལ་ཡིན་ལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྱིབ་
 ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པས་མ་སྤངས་པ་དང་། དེ་ཤེས་སྤྱིབ་དུ་འདོད་དེ། རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཉོན་སྤྱིབ་མ་
 ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་སྤྱིབ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཟེར་བ་
 བྱི་རྣམ་པར་འབྱམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཛོད་དང་རྣམ་
 འགྲེལ་གྱི་ལུང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་

ཟེར་རམ་སྟམ་ལ། ཀུན་བདུས་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་
པར་ཐུར་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ཐུག་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པས་དངོས་
སྲུག་འོད་དོ། །

འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་མཛོད་ལྟར་བཤད་ཅེས་
པ། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཡིན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་འདྲིན་
ཚུལ་ཀུན་བདུས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་སྟོང་བོ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ནི་
ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་རྣམས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ཡིན་པས་སྐྱབ་བོ། །ཉོན་རང་
མཐོང་ལམ་པས་ཉོན་སྐྱབ་ཀུན་བདགས་མ་སྤངས་པར་དངོས་སྲུག་ཁས་སྤངས་
སམ་དབྱད་ལ། སྤངས་ན་མདོ་ལས། ཆོས་མཐོང་བ་ཐོབ་པ། རིག་པ། དེས་པ་
སྟེ། བཟོད་ཤེས་བཞི་བསྟོམས་པ་དང་། རང་གིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་སོམ་
ཉི་དང་། གཞན་གྱིས་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ལས་བརྒྱལ་བ་གཉིས་བསྟོམས་པ་དང་།
ལམ་སྟོམ་ཚུལ་གཞན་གྱི་རྗེས་འདེད་མི་དགོས་པས་གཞན་ངིང་མི་འདོག་པ་
དང་། ཉོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་སྤྲུལ་གས་སོགས་གཞན་གྱིས་བགྱིར་མི་བདུབ་
པ་དང་། བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་མདོན་སྟམ་དུ་རྟོགས་པས་ཆོས་རྣམས་ངིས་
ལན་གྱིས་སྟོན་པ་ལ་མི་འདིགས་པ་ཐོབ་པ་ལྷའམ་སྤྲུལ་མ་རྣམས་སོ་སོར་བྱེ་ན་
བརྒྱད་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་དེ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྦྱིར་ཐེ་ཆོམ་སོམ་ཉི་ནེམ་རྒྱར་གསུམ་དོན་གཅིག་ཀྱང་། སྤྲུ་
མ་གཉིས་སྤྲུ་བའི་དེ་དམིགས་ལྷལ་རང་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་སྦྱར་བ་སྤྲུར་ལྟར་
ལ། བེམ་རྒྱར་དང་། ཐེ་ཆོམ་གཉིས་སྤྲུ་བའི་བེམ་རྒྱར་ནི་དོན་མི་འཇུར་བ་
དང་། ཐེ་ཆོམ་ཆ་མཉམ་པ་ལ་བྱེད་པར་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་ཐོས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དེ་ཀུན་བདུས་པའི་ལྷགས་ལ་

འཕགས་པའི་བྱང་པར་བརྒྱད་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བེ་ཚོམ་ལས་བརྒྱལ་བ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་བེ་ཚོམ་གྱི་ས་བོན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། བེ་ཚོམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལས་བརྒྱལ་ན་བེ་ཚོམ་
 ལས་བརྒྱལ་བས་བྱལ་པར་ཐལ་ལོ། །མ་བྱལ་ན། ལམ་མཐོང་སྤང་གི་བེ་ཚོམ་གྱི་
 ས་བོན་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། བདེན་བཞིའི་མཐོང་
 སྤང་རིམ་ཅན་དུ་འགག་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་བེ་ཚོམ་
 འགག་པས་ཡིན་ཟེར་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་སོགས་ཀྱང་བེ་ཚོམ་ལས་བརྒྱལ་
 བར་ཐལ་ལོ། །མི་འདྲ་སྟེ་སྤྲུལ་མས་བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཡིན་
 ཟེར་ན། དེས་ལམ་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལམ་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྐྱིབ་པ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་གྱི་ས་བོན་དང་བྲལ་བར་ཐལ་
 ལོ། །ཐལ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་བྱང་པར་བརྒྱད་དང་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་
 འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོས་མཐོང་བ་སོགས་བཞི་
 དང་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བརྒྱད་དང་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོས་ཤེས་རྗེས་
 ཤེས་གཉིས་དང་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཞི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་སྐྱུར་
 ཚུལ་ཙམ་ལས་དེ་བཞི་སྟོ་མིག་ཤེས་རིག་བཞི་ལ་བྱས་ནས་ཚོས་བཟོད་གཅིག་
 སུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་བཞི་ཡོད་ཅེས་ན་ཡིག་ཆ་དང་མཆན་གྱི་དགོངས་
 པར་འགོ་སྟོན། འདིས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མོངས་གྱི་ས་བོན་ཤེས་སྐྱིབ་དུ་
 འདོད་པས། དབྱས་མཐའི་བྱལ་པའི་སྐྱིབ་པ་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀར་དབྱས་མཐའི་
 འགྲེལ་བས་སྐྱབ་པས། ཀུན་བདུས་ལས། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྐྱིབ་གཅིག་ཅན་
 སྤོང་བར་གསུངས་པ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ས་བརྒྱུ་གཅིག་པ་ལ་ནི་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ཤིན་དུ་སྤྲོ་མོ་སྤངས་པས་ཞེས་པ་དང་། རྒྱན་

སྣང་ལས། ས་དང་བོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་བོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེས་
ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུར་བརྟེན་པའི་
བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གུན་ཏུ་འོད་
ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆོག་གི་
དོན་ལ་སོགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་
དོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དྲུག་ཅི་རིགས་སྤངས་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་
དང་། ཞེ་སྤང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་
དང་། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་རྣམས་པ་དྲུག་གོ། དེ་དག་
ཉིད་ལས་ཞེ་སྤང་བཏོན་ཏེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་རྣམས་པ་
བཅུ་འོ། །མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུ་རྣམས་པར་བཞག་གོ། ཞེས་པ་རྣམས་
རོང་རྒྱུ་པས་ཉོན་སྦྱིབ་སངས་རྒྱས་དྲུས་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
ས་དང་བོར་སྤོང་བེར་བས། མཆན་དུ་སྦྱིབ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་གཅིག་ཅར་
སྤོང་བ་ལ་བཤད་ཅས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ལུང་འདི་རྣམས་སྤངས་པ་ས་
བརྒྱད་པ་སོགས་སུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཡང་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ནོ། །སྤྱད་དང་
གཡག་གཞོན་སོགས་ན་རེ། ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་ས་དང་བོར་རྟོགས་ཏེ། ཉི་
སྣང་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤོང་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་བར།
འདི་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་
དང་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཆད་འདི་

ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོ་ལས། དེར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་
 པ་འདུས་པར་བསྟན་གྱི་དེ་ཅམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀའ་པས་ས་བརྒྱད་པར་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཟེར་
 བ་ལ་ཡང་གཞོན་དོ། །

ལོ་ཆེན་གྱིས་མ་དག་ས་བདུན་སྐབས་སུ་མི་རྟག་སོགས་མདོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་ན་འབད་ཚོལ་དགོས་པས་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་ལ། ས་བརྒྱད་པར་འབད་
 མེད་དུ་མི་རྟག་སོགས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་
 ཀྱི་རིགས་དེར་རྫོགས་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱང་དེ་ནས་ཐོབ་ལ།
 ཉི་སྤང་གི་ཆོས་བཟོད་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཟེར་
 ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྲ་མ་ལོ་ཅ་བ་ཆེན་པོ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཉན་རང་
 གི་ཡིན་ཡང་ཤེར་བྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་འདིར་བཤད་བྱའི་གཙོ་
 བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་བརྒྱད་པར་བསྐྱེད་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། སྤྲར་མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མི་རྟོག་སོགས་ཤེས་པར་བཤད་པ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་ཁ་ཅིག་
 གིས། དེས་རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དུ་མི་རྟག་སོགས་མདོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པ་ཤེས་སོ། །ཉི་སྤང་ལས། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་པས་བྱང་སེམས་
 མཐོང་ལམ་ནས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པའི་དོ་བོ་རྫོགས་པར་གསུངས་པས། མི་
 རྟག་སོགས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་ཞེས་བཀའ་ལ། ཆོགས་སྦྱོར་ནས་
 བདུད་རིས་སོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་བཤད་པས་

དེ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡོད་པར་གྲེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར།
སྒོ་བ་ལམ་ན་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་གཟུང་འདྲིན་རྣམས་གཞན་
ཀྱིས་སྤོང་བར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་གཉིས་རྫོགས་པ་མེད་དེ་ཞེས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། བོད་དུ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་དང་བོར་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་
རྫོགས་ཟེར་ན། འོ་ན། དེར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་
ཐལ། ཞེས་དེ་གཉིས་རྫོགས་པ་བྱུང་མེད་ལྟ་བུར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ།
དེ་ནི་རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལས། དེ་ལ་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་ས་དང་བོར་
རྫོགས་ཏེ། འདིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་དགག་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་
རིགས་རྫོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་
རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ། ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་བསོད་
གྲགས་པ་དང་རྩེ་བཅུན་པ་སོགས་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སར་ཕྱིན་ཟིན་གྱིས་ལས། སྒོ་
མང་གི་ཁས་ལེན་རྟོང་བ་ལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་སྤངས་
རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་འདིར་ཉན་
རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱེ་ནས་ལན་འདེབས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡིག་ནོར་མིན་ནོ། །འདི་ནི་ཉན་རང་གི་སྤངས་བྱ་གང་སྤངས་པ་དང་།
རྟོགས་པ་གང་སྟེ་བ་དེའི་རིགས་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་གོ་ན་བདག་མེད་གཉིས་
རྟོགས་པའི་རིགས་རྫོགས་པ་དང་མི་འདྲ་བ་གྲེས་སྟེ། སྦྱིར་བཏང་དམིགས་
བསལ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན།

འདིའི་རྒྱ་མཚན་དང་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡང་དག་མཐལ་ལམ་དེ་
 བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་ཚུལ་སྤྲུགས་ལ་རག་ལས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ལ་མཉམ་
 པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐྱེའི་བཀོད་པ་སྤྲོ་ཚུགས་སྟོན་པ་དགོས་
 ཤིང་། གཟུགས་སྐྱེ་དེའི་རྒྱ་དེ་དང་ནམ་མཐུན་གྱི་ལམ་སྟོན་པ་སྤྲུགས་ལ་རག་
 ལས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྲུགས་ལ་རག་ལས་ཏེ། དེ་དང་ནམ་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་དེ་གྲུབ་པ་
 ལ་ཀུན་རྟོག་དགག་དགོས་ཤིང་། རྟོག་པ་ལྡོག་པའི་རྒྱ་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱང་
 འགག་པ་ལ་ལྟོས་ལ། དེ་ཡང་གསང་འདུས་ལས་གསུངས་པའི་སྟོ་བསྟུ་བྱང་
 པར་བ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྲོ་མའི་རྒྱ་མཚན་ཉགས་དང་རྟོག་པ་ལྡོག་
 པའི་རྒྱ་གསང་འདུས་ལ་ཐུག་པ་ཉགས་སྐྱབ་དུ་བྱས་སོ། །དེ་གསང་འདུས་ཁོ་
 བས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་ལས། མཚན་མ་དེ་ནི་བྱབ་བྱ་
 བ། ཞེས་སོགས་སྟོ་བསྟུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེར་སྟོ་བསྟུ་ཅམ་གསུངས་
 །ཀྱང་། ཅ་རྒྱང་ཐིག་ལེ་སྟོང་བའི་གནད་སྤྲོ་མོ་མེད་པས་མི་འདྲ་ཞེས་པའོ། །

ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟན་
 གྲུབ་དུ་བྱས་པ་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་དུ་འདོད་པ་རེད་མདའ་བ་ཡིན་
 བས་སྟུམ་སྟེ། དེ་ནི་ཉི་ཟེར་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 མ་བྱས་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསོད་གྲགས་པས། རང་གང་དུ་སངས་
 རྒྱས་འཇུག་གྱི་ཡོངས་སྤྱུལ་གཉིས་ཀྱི་ཞིང་བྱང་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱའི་
 དགེ་བའི་ཅ་བའི་བྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱུངས་
 པའི་ཆད་ཟེར་བ་མི་འཐད་ཚུལ་ཡིག་ཆ་ལྟར་ལ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་
 ཀྱི་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱུངས་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། ཞེས་པ་བསྟན་
 དར་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལས། དེ་ལ་ཡང་སྤྱུལ་སྐྱེའི་ཞིང་

ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱངས་པའི་ཚད་དང་། ཡོངས་སྤྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱངས་
པའི་ཚད་གཉིས་ལས། དང་བོ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་སྤྱལ་སྤྱི་འཛུགས་རྒྱ་ཚུལ་
སྟོན་པའི་བདེ་བ་ཅན་ལྟ་བུར་འཁོར་མཛོན་ཤེས་ལྷ་ལྟན་གྱི་སྤྱུག་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་རྟོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྟོན་ལམ་རྟོགས་པའི་ཚད་ལ་ཡི་གེ་ནོར་བ་མིན་ཏེ། བྱ་ཉ་རེད་
མདའ་བ་སོགས་ཀྱིས། རང་སངས་རྒྱས་པའི་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་མ་སྤྱངས་
པར་ཞེས་པ་ལྟར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ཡང་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་སྤྱངས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ཀྱི་སྟོན་ཀྱི་ཞིང་སྤྱངས་པའི་ཚད་ནི་ཞེས་ཞིང་སྤྱངས་པའི་ཚད་གཉིས་
བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་དེ་སྤྱལ་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་རྟོགས་
པའི་ཚད་ཟེར་བ་དང་། དེ་སྤྱལ་སྤྱི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
སྟོན་ལམ་རྟོགས་པའི་ཚད་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་རྩེ་བཅུན་པ་ཡིན་སྟུང་སྟེ། སྤྱི་
དོན་རོལ་མཚོ་ལས། རང་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི། ཉན། ཡོངས་སྤྱི་རྟོགས་
པ་དེ་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལྟ་བུ་སྤྱལ་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་
ཡོངས་སྤྱི་རྟོགས་པའི་ཚད་དང་། ཞེས་གསུངས་པས། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་སྤྱལ་སྤྱི་དང་
སྤྱལ་སྤྱི་འོད་དཔག་མེད་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་འཐད་ཅེས་པའོ། །ཡིག་
ཆར། ཁྱོད་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱལ་སྤྱི་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སྤྱི་རྟོགས་པའི་
ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། དེས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པ་ལྟ་
བུར་བྱས་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ལྟར་ཀྱི་དོན་མཛོན་དུ་
བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཞེས་པ་ཆོག་སྤྱད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ན། འོད་
དཔག་མེད་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་འོག་གི་སྤྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རོལ་
མཚོ་ལས། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་འདྲའི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྤྱུག་

བདེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་དག་ནི་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བལྟ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ལ་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་
པས་བྱབ་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡིག་ཆ་རྟོག་བར། དེའི་སྐྱེའི་དངོས་གྱི་གདུལ་
བྱར་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་
གང་རུང་ཡིན་ན། མངོན་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་
སྟེ། དེར་གྱུར་པའི་འབྲས་གནས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞིང་བཀོད་
གྱི་མདོ་ལས། འགྲོ་བ་གཉིས་ཏེ། ལྷ་དང་མིའོ། །འབྲས་བུ་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱན་དུ་
ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དང་། ཕྱིར་མི་
འོང་བ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ཀྱང་རྒྱན་
ཞུགས་ལ་མངོན་ཤེས་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིག་ཆར་བཀག་གོ་ཡིག་ཆར། སྐྱ་
དངོས་གྱི་གདུལ་བྱའི་གཙུག་པོ་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱ་དངོས་གྱི་གདུལ་
བྱ་ལ་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་མ་བྱབ་བོ། །སྤྲ་མས་དག་ཞིང་རྟེན་ཅན་གྱི་
རྒྱུད་ན་ཉོན་སྦྱིབ་ཀྱང་མེད་ཟེར་རམ་དཔྱད།

ཞིང་བྱེ་བ། ནས། འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་ཀྱས་པ་ཟེར་བ་ཇི་བཙུན་པ་
སོགས་ཡིན་ཏེ། རོལ་མཚོ་ལས། དེ་འདྲ་བྱེད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མ་
རིག་བག་ཆགས་གྱི་ས་སྤངས་པས་བྱབ་པ་དེ་དེའི་དོན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་བཤད་
གྱི་དོན་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྡན་པ་ན་རེ། ཡིག་ཆར། སེམས་ཅན་
སྦྱིན་པའི་ཚད་བཤད་པ་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་ཞིང་རྣམ་བཤད་གྱི་
དགོངས་པ་གཏན་ནས་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། དུས་གཅིག་
དུ་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྐྱེའི་བཀོད་པ་གྲངས་དེ་སྟེད་དང་། རེ་རེའི་འཁོར་དུ་
ཡང་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་སེམས་ཅན་

རི་སྟེང་པ་དེ་སྟེང་ནག་སྟོན་པ་བཏོལ་བས་ཚོག་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་རང་སངས་
རྒྱས་པའི་འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་ཚོས་ཚིགས་བཅད་རེ་བསྟན་ནས་འཕགས་ལམ་
ལ་འགོད་རྒྱུའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཚོས་ཚིགས་བཅད་རེ་བསྟན་ནས་ནག་
སྟོན་པ་བཏོལ་བྱང་ལྟར་སྟོན་ལམ་ལ་འགོད་པའམ་འགོད་ལུས་པ་བཟུང་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་འབྲེལ་གདུལ་བྱ་དེ་ཉིད་སྟོན་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་སྟོན་ལམ་ལ་བཀོད་བྱིན་ན། ཞེས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་བྱ་བས་
པའི་སྟོན་བྱ་སྟོན་ལམ་ལ་བཀོད་པས་ཚོག་གི་དེ་འབྲེལ་གདུལ་བྱ་འཕགས་
ལམ་ལ་བཀོད་པ་ལ་ཀུན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་ལྡོག་པ་སོགས་དགོས་ཞེས་བྱང་
པར་བྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་སྟོན་ལམ་
ལ་བཀོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཚོས་ཚིགས་བཅད་རེ་བསྟན་ནས་སྟོན་ལམ་ལ་འགོད་མི་
ལུས་བཟུང་ན། ཚོས་ཚིགས་བཅད་རེ་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོན་ལམ་ལ་
འགོད་པའི་བྱང་སེམས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡིག་ཆ་གསར་རྟིང་གཉིས་
ཀའི་ཡི་གེ་ཞོར་བར་ཐལ་ལོ། རྟོན་ལ་ཡིག་ཆ་ཞོར་བཟུང་བ་འབྲ། རྣམ་བཤད་
ལས། རི་སྟེང་ཀུན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྟེང་བྱ་མི་ལུས་པའི་ཞེས་པ་
སྟུང་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ཡིན་གྱི་སྟུང་བྱས་གཅིག་ཏུ་ཞིང་བྱེ་བ་སྟུང་བརྒྱར་སྟུང་
བཀོད་པ་དེ་སྟེང་དང་དེ་རེ་རེའི་འཁོར་དེ་སྟེང་ལ་ཚོས་ཚིགས་བཅད་རེ་
བསྟན་ནས་འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་ལུས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་གསུངས་པ་
མིན་ཏེ། ས་བརྩལ་བ་བས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་བ་སྟུང་ཁྱུང་
བྱ་རེ་རེར་དེ་ལྟར་སྟོན་ཏེ། འབྲུག་པ་ལས། བ་སྟུང་ཁྱུང་བྱར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
རྣམས་དང་། །ལྟན་ཅིག་རྟོགས་སངས་རྒྱས་སྟུང་བགྲང་འདས་དང་། །ཞེས་དང་།
དེའི་སྟུང་རྟེན་ལས། བ་སྟུང་ཁྱུང་བྱ་རེ་རེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུང་གྲངས་མེད་པ་
རེ་རེ། ཞིང་ཡང་འཁོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པས་
བསྟོར་བ་དང་། འགྲོ་བ་ལྟུང་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་

ལ་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར།
 བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཉན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྟོན་པར་བྱས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅེས་དང་། མཆན་ལས། འདི་ལ་འོ་ན། ས་
 དགུ་བ་བ་དེས་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྐྱའི་བཀོད་པ་སྟོང་གསུམ་བྱེ་བ་འབྲུམ་
 གི་རྩལ་སྟེད་སྟོན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དེ་སྟེད་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱང་སྟོན་པར་མ་
 བྱས་པའི་ཞིབ་ཆ་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་བར་ཞིབ་ཆ་མི་འཐད་ཅེས་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གདུལ་བྱ་སྟོན་པར་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྟོན་
 པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མིན་སྟེར་གི་གདུལ་བྱ་ལྟ་སྟེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་གི་
 སྦྱར་རང་གིས་སྟོན་པར་བྱས་པའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པས་མིན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་བ་
 རང་གི་གདུལ་བྱ་སྟོན་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་མིན་ལ། རྒྱན་མཐའ་བ་སེམས་
 ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱལ་
 བ་སྣ་ཆོགས་སྦྱལ་ཆེ་དེ་དག་སྦྱལ་སྟུང་པའི་ཀུན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་གཅིག་སྦྱེས་
 པས་རྟོག་པ་གཉིས་གཅིག་ཅན་སྦྱེ་བར་ཐལ་བ་མེད་དོ། །སྦྱིར་སྟོན་པ་ལ་ཐོག་
 མར་རང་རྒྱད་སྟོན་དགོས་པས། དེ་ནི་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དགའ་དང་དད་དང་
 རབ་ཞི་སྟོང་བཅེ་དང་། །བཟོད་དང་ཡིད་གཞུང་མཐུ་ཅན་ཉིད་དང་ནི། །མི་
 འཕྲོག་པ་དང་ཡན་ལག་ལྟན་པ་རབ། །དེ་ནི་རྒྱལ་སྐྱུ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་
 མཆན། ཞེས་པའི་དགའ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་དགའ་ཉལ་དང་། དེ་སྟོན་
 པ་བཤེས་གཉེན་ལ་དད་ཉལ་དང་། ཉོན་མོངས་ཞི་ཉལ་སྟེ་རྒྱུང་བ་དང་། སེམས་
 ཅན་ལ་སྟོང་བཅེ་ལ་དང་། དགའ་སྦྱོད་བཟོད་ལ་དང་། ཆོག་དོན་མི་བརྟེན་
 པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡིད་གཞུངས་ལ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཐུས་མི་
 མཐུན་སྦྱོགས་གཞོན་ལ་དང་། བདུད་དང་པས་ཆོལ་གྱིས་མི་འཕྲོག་ལ་དང་།
 དད་པ་དང་། གཡོ་སྦྱོ་མེད་པ་དང་། ཉན་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྟེ་སྟོང་བའི་

ཡན་ལག་ལྔ་དང་དགུ་ལྟ་ལྟ་པ་སྟེ་དགུ་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་བྱེད་ལས་གསུམ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། རི་ལྷར་ཆ་དང་སོགས་ཀྱི་གཞན་སྒྲིན་ཚུལ་བསྟན་ནས། ལུས་ཅན་བྲལ་བར་སྒྲིན་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོངས་སྒྲིན་རབ་སྒྲིན་མཐུན་པར་སྒྲིན་བྱེད་གཞན། །ལེགས་པར་སྒྲིན་བྱེད་རྟོགས་པར་སྒྲིན་བྱེད་དང་། །རྟག་སྒྲིན་གོང་དུ་སྒྲིན་བྱེད་བཤད་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་གཞན་རྒྱུད་སྒྲིན་པ་བརྒྱད་ནི་མཆན་དང་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་སུ་གསལ་ལ། མཆན་ལས། ཟས་ཀྱིས་ལྟོར་ཞེས་པ་ཟས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལྟོ་སྟོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། ཞིབ་ཆ་དགོས་ཞེས་པ་རྟག་པ་དང་། བདག་སྟོན་ཡུལ་མིན་པ་ལ་དེ་མི་སྟོན་པ་ཟེར་དགོས་ཞེས་པའོ། །རི་ལྷར་རྒྱལ་སྤྱས་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དེའི་བསམ་པ་སྟོན་ལ། དེ་ནས་ཆོགས་བཅད་དུག་གིས་སྒྲིན་བ་ཕྱིན་དུག་གིས་སྒྲིན་པར་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེ་ལྷར་ཞེས་སོགས་མཐུག་སྐྱེད་ཀྱིས་རྟོན་སྤྱས་སྒྲིན་པ་དང་། བསམ་པ་གང་གིས་དང་། ཡུལ་གང་དང་། གང་དུ་དང་། རྣམ་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། དུས་རི་སྤྱི་དུ་སྒྲིན་པ་བསྟན་ཏོ། །གོང་དུ་སྒྲིན་ཚུལ་བརྒྱད་ཀྱི་མ་མཐའ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ཡང་དང་བོ་ལུས་ཅན་བྲལ་བར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྩི་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་སྐབ་ཅིང་། ཡིག་ཆར་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་གསུམ་ལྟ་བུ་ཀྱི་དེ་མིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གསེར་ཕྲེང་ལས། མཆན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་མི་གནས་པ་དང་ཆད་པའི་བྱང་འདས་གཉིས་སུ་སྐྱར་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བརྟགས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྷར་སྤྱ་མ་རྩོགས་སྒྲིན་སྐྱེད་ས་གསུམ་བྱས་རྩིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཀག་པ་

ཁོ་ནས་གདམས་པར་གསུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་པ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ལ་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡང་དག་མཐུལ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མེད་
 ཟེར། དེ་ལ་སངས་འཕགས་ཆོས་ཅན། གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ།
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཐོབ་ཚུལ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསོད་གྲགས་པས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཁྱོད་ཁྱོད་རང་མིན་ཟེར། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟུང་འདས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 སོགས་སྟོན་བྱ་མང་ངོ་། །

ཕར་ཕྱིན་ཟིན་བྱིས་ལས། སྟོན་མང་པའི་ཁས་ལེན་རྟིང་བ་ལ་སྟག་
 མེད་ཟུང་འདས་དང་འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུལ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཟེར་
 བ་ཡིན་ལ། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་འདྲིར་ཟུང་འདས་དང་འདྲིར་བསྟན་ཡང་
 དག་མཐུལ་དོན་གཅིག །ཐེག་དམན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་
 པའི་སྤངས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་
 སྤངས་པ་གཉིས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུལ་མིན་
 གསུངས། དཔལ་ཕྱེད་གི་མདོ་ལས། འདྲི་དག་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམ་
 པ་བརྒྱུད་དུ་འཁྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་རགས་པའི་བདེན་བཞི་ཉན་རང་གིས་
 ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་ཞིང་མཚན་འདྲིན་གྱི་སྟོན་པ་དང་བཅས་ཏེ་
 འདྲུག་ལྟོག་བྱེད་ཐུབ་པས་བཞི་བ་མཆིས་པའི་དེ་བཞི་དང་། སྤྱི་མོ་བཞི་ཐེག་
 ཆེན་གང་ཟག་གིས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་པ་ཤེས་

སྤང་མངོན་སྒོམ་བྱེད་ཅིང་། གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པས་མཚན་འདྲིན་གྱི་བགྱི་
བ་མ་མཆིས་པ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་རྒྱུད་སྤྲོ་མའི་
འྲིཁ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱ་བཅོམ་པས་གང་
སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་གྱིས་ས་དང་བོ་ཐོབ་པའི་ཆེ་
སྤངས་ཤིང་། རྟོགས་ཟིན་པས་དེ་མན་ཆད་དུ་བཞག་པའི་བདེན་པ་བཞི་ནི་
རྣམ་པར་བཞག་པ་གཅིག་གོ། ས་དང་བོ་ཡན་ཆད་དུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་
ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང་། བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་རྣམས་ཀྱན་འབྱུང་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
དུ་རྣམ་པར་བཞག་ཅིང་། དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་
ལམ་དང་། འགོག་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་དག་གིས་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་
བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། རྟོན་འདི་ལས་ནི་དཔལ་སྤེང་གི་
མདོ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྒྱད་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་ཡང་བྱས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ལས། འཁོར་བ་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་པ་མཆིས་སོ། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་པ་མཆིས་སོ། ཞེས་པས་འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་མ་རིག་བག་
ཆགས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལུས་དེ། ཟག་མེད་ལས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པས་
འདུས་བྱས་འཁོར་བ་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་མ་བྱས་པས་འདུས་མ་བྱས་འཁོར་
བ་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་ཤིང་ཟག་མེད་ལས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་
པས་འདུས་བྱས་བྱང་འདས་དང་། རྒྱ་ངན་དེ་ལས་འདས་ཤིང་། ལས་ཉོན་གྱི་
འདུས་མ་བྱས་པས་འདུས་མ་བྱས་བྱང་འདས་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྤྲོ་མ་ལས།
སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ལས་འདས་ལྟར་ཀྱང་། ཞེས་པས་བྱང་འདས་དང་། སྤྱིང་རྗེའི་
བདག་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་དང་ཆ་དང་ན་བར་སྟོན། ཞེས་པས་དེའི་འཁོར་
བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། འཁོར་བ་ནི་འདིར་ཟག་པ་མེད་

པའི་དབྱིངས་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 ལུས་གསུམ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་
 མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་
 དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཟུང་ན་ལས་འདས་
 པ་ཡང་དེ་ཉིད་དེ། གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སྤང་
 ཏུ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་འཁོར་བ་ཡང་མཆིས་ལ། འདུས་བྱས་
 དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དར་རྒྱུ་ལས། ལས་ཉོན་གྱི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་
 ཡིན་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་
 བའོ། །ཞེས་འཁོར་བ་གཉིས་དང་། ཟུང་འདས་གཉིས་སོ་སོར་མ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འགོས་ལོའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དེ་
 ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་
 བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་
 པས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་དབང་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་ལུས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་
 དེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ལྷག་མ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སོ་སོར་བཏགས་
 པའི་འགོག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པར་བརྗོད་པ་ཡང་ཡིད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྷན་མ་དག་པའི་འཁོར་བ་ལས་འདས་
 པའི་ཕྱིར་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་བརྗོད་པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་མོད། འཁོར་
 བའི་མིང་གིས་བཏགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་གནས་སྐབས་དེ་ལྷ་བྱ་ལས་ཀྱང་འདས་ཏེ། དེ་བས་ན་
 ལྷོས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་སྐྱས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀར་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་
 གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སྤང་ཏུ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་

མ་བྱས་པའི་འཁོར་བ་ཡང་མཆིས་ལ། འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་
ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
ནས། འཁོར་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་
སུ་བཟོད་པ་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལས་ནི་
འདུས་བྱས་ཞེས་ཀྱང་བཟོད་དོ། །དོན་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་
ལས་འདས་པར་ཡང་བཟོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། དག་
བཅོམ་པ་གཉིས་དང་བྱང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ལུས་དེ་ལ་འཁོར་བ་དང་།
ཟུང་འདས་ཟེར་ཡང་། འཁོར་བ་དང་ཟུང་འདས་སུ་མི་རུང་ལ་སྦྱ་བཤད་ཅམ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སར་ཕྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་
ལམ་ཚུང་དུའི་སྐབས་སུ་དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་སོགས་སུ་ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་སྟེ་བ་སྤངས་པ་ཡོད། ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ཐོབ་ནས་ཆོས་མཆོག་
བར་དུ་བདེ་འགོ་སོགས་སུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བ་སྤངས་པ་ཡོད་ཀྱང་།
ངན་སོང་ལ་དེའི་དབང་གིས་སྟེ་བ་སྤངས་པ་མེད། བྱང་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་
སྟོན་ལམ་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྟེ་བ་སྤངས་ན། འཁོར་བར་སྟེ་བ་སྤངས་པ་
མ་ཡིན་པས་བྱལ། དཔེར་ན། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་རྟོགས་ན་རྟོགས་པས་མ་བྱལ་
པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པ་དེས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
སྟེ་བ་སྤངས་ནས་ལུས་རྟེན་དེ་མ་དོར་བར་མཐོང་ལམ་སྟེས་ཀྱང་། དེ་རྗེས་སུ་
མཐོང་ལམ་པ་དེ་འཆི་དུས་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་དགོས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྒྱད་སྟེ་མ་ལྟར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་བའི་སྐྱག་
བཟུལ་མེད་པའམ། ལས་ཉོན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་འཆི་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་
གྱི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་བ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་འཕགས་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་དུད་འགོར་སྟེ་བའི་རྒྱད་
ན་དུད་འགོའི་སྟེ་བ་དང་ལུས་རྟེན་གང་ཡང་མེད་ཟེར་དགོས་སོ། །ཁོ་ན་རེ།

མོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེ། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་དགའ་བའི་ཡན་ལག་དང་བྲལ་བའི་
ཆ་ལྟ་བུ་འདྲིལ་པའི་བྱིར། མཆན་དུ་བདེ་བ་ཞེས་པ་མ་དག །དགོངས་པ་ཅན་
ཀྱི་མུང་འདས་ལ་ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་བརྟགས་པ་མཐའ་བརྒྱུད་གིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་ན་གཞན་དོན་རེ་ཞིག་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཆ་འདྲིལ་པས་ས་བརྒྱད་
པ་བའི་རྒྱུ་ལ་འདྲིལ་དགོས་སོ། །བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ལྷགས་དེ་
ལ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དགོངས་པ་ཅན་ཀྱི་མུང་འདས་དང་།
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སྒོང་བར་མཛད། །ཅེས་པའི་འགོག་པ་རྣམས་
གནད་གཅིག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉེར་ཞི་དེ་འགོག་ལས་སྒོང་བར་མཛད་ཅེས་
པའི་འགོག་པ་དང་། དགོངས་པ་ཅན་ཀྱིས་མུང་འདས་སུ་མི་རུང་བའི་བྱིར།
དེས་ན་ལྷགས་འདི་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་བྱེད་
ཅིང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགོག་བདེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བས་
འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཞེས་ཐལ་འཇུག་བའི་ལྷགས་
ལ་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་མིན་པ་དང་།
དེ་བཞིན་ཉིད་དགོངས་པ་ཅན་ཀྱི་མུང་འདས་སོགས་སུ་བཞག་གོ།

མཆན་ལས། མདོ་སྡེ་བྱི་འདི་དག་ཅེས་པའི་མདོ་སྡེ་མ་ནི། ཉི་ལྔ་ལས།
པརྒྱ་དཀར་པོའི་མདོ་ཆད་མར་བྱས་ཞེས་པ། མདོ་དེ་ལས། སྤྱི་རིའི་བུ་ཁྱོད་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱི་སྒོན་གྱི་སྒྱོད་པ་དང་སྒོན་ལམ་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མན་ངག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གསང་ཆེན་
མི་བླ་པ་བདག་མུ་ངན་ལས་འདས་སོ་སྟེ་སྤྱི་རིའི་སེམས་ཞེས་སོགས་དང་། བྱི་
མ་སྤྱི་རིའི་བུ་ཁྱོད་མ་འོངས་དུས་སུ་ནི་སོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་

ལས། ཞེས་པ་གསེར་མེད་ལས་ཞེས་པ་བྲིས་ནོར་རམ་དཔྱད།

ཐལ་འགྱུར་བ་དང་ལེགས་ལྡན་ལུགས་ལ་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་གྱི་ཆེ་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡང་དག་མཐའ་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ་དེ་
ལ་ཞི་བདེས་ཐུགས་འཕྲོག་ནས་རང་གིས་བསམ་ངོར་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཆན་དུ་དོགས་པ་བཀོད་ཅུང་
ལས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གཞན་ལུགས་ལྟར་འབྲེན་ནོ། །དེའི་ཆེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་
ལག་བརྒྱ་གཉིས་གཅིག་ཅར་སྤངས་པས་ལེགས་ལྡན་ལུགས་ལ་ལྷག་མེད་
ཟུང་འདས་ཐོབ་ལ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་རྫོགས་སོ། །མདོ་
ལས། རྒྱན་ཞུགས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་
ཞེས་གསུངས་པས། འབྲས་གནས་བཞི་དང་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ནང་པན་ཚུན་
སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་མ་རྫོགས་སྟེ་ཡོད་སོགས་དཔྱད་བྱ་མང་ངོ་།

དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།

ལྷ་རྩེ་བཙུན་པས། དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ། ནས། ཡན་ལག་ཅེས་པ་དགོས་དོན་
དང་། རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནས། གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་བསྐྱུས་དོན་དང་།
དེ་ལྟར་ཐུག་འཆལ་བ་དང་། ནས། བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་བརྒྱལ་ལན་དུ་
གསུངས་པས། སྐྱེ་བོ་སྟོ་གོས། ནས། དོགས་པ་བསམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མཆོམས་
སྤྲར་དང་། ཕྱི་འབྲེལ་ཆིག་དོན་དུ་བྱས་ནས་དགོས་འབྲེལ་ངག་བཤད་ཐབས་
ཡན་ལག་ལྡས་བཤད་པར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་
ནས་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་དང་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསེར་མེད་ལས།

རྒྱུ་ལ་འགྲོ་བའི་གཞི་ལ་མཚམས་ལྷུང་མིན་ནོ། ཞེས་དང་། འགྲོ་ལ་བར་རྒྱུ་ལ་གསུམ་
པའི་འགྲོ་ལ་འབྲེལ་བའི་འོག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོན་ཆེན་
པོ་ཅན་ཡིན་པས་བརྗོད་བྱ་དང་ཉིང་དགོས་གཉིས་ཀར་སྦྱར་ཆོག་པའི་ཕྱིར།
སྐབས་གཞན་ཏུ་འདི་འདྲ་མང་ངོ་། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་འཐོབ་བྱའི་འགོག་ལམ་རྒྱན་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྒྱན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐ་དད་ཡིན་པར་
ཐལ། འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྐྱུས་གཞུང་ལས། འབྲེལ་བ་ཡིན་
ན་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
ཆོས་ཅན། བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གང་ཞིག །དེ་རྟེན་
བྱུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་འཐོབ་བྱའི་འགོག་ལམ་གཉིས་
རྒྱན་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་གཉིས་རྒྱན་ལ་རག་ལས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་རྒྱན་དང་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་
བ་འབྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ནི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཤད་ན་དེའི་དགོས་
སོགས་བཞིའི་ནང་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཤད་པས་མ་ཁྱབ་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་
མ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་འབྲེལ་
བ་ཞེས་བཤད་པ་ཡོད་ལ། དགོས་སོགས་ཀྱི་དེ་རྟེན་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པས་དེར་
བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་ཏུ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱས་ལྷུ་མ་དོན་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་
དེ་ཐོས་བསམ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་
དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་འབྲེལ་
བ་དེ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་དེ་
གསུམ་ཕྱི་མ་སྤྲོ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་འབྲེལ་བའི་རང་ལྡོག་

ཡིན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོག་ཟིན་ལྟར་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། འབྲེལ་བར་གང་འདོག་ཅེ་ན། རྒྱན་དང་དེའི་གདུལ་བྱ་ལ་བཟོད་བྱ་དེ་
 བཟོད་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་འདོག་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། གང་འབྲེལ་བར་མཛད་ན་
 རྫོང་བྱེད་རྒྱན་དང་། བཟོད་བྱ་ལམ་དང་། འབྲས་བྱ་མ་ལུས་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་བཟོད་བྱ་རྒྱན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འབྲེལ་བ་ལས། རྫོང་པར་བྱེད་པ་དང་། བཟོད་པར་བྱ་བ་དག་ནས། འབྲེལ་
 བར་མཛད་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དགོས་སོགས་བཞིའི་
 རང་གི་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་དང་། དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བཟོད་བྱ་དེ་བཟོད་
 པ་དང་། དེ་བསྟན་བཅོས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་
 སྤེང་ལས། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཤེས་བྱའི་ཐབས་དང་རྒྱན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་
 ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བསྟན་བཅོས་དང་དགོས་པའམ་ཞེས་པ་
 ལྟར་ཡིག་ཆར་ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་དགོས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་དང་ཞེས་
 བཟོད་བྱ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། དགོས་
 པ་བཟོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་བཟུང་ལ། བསྟན་དར་པས། འདུས་བྱས་སུ་སྦྱར་
 པའི་བཟོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་བཟུང་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་དང་ཉིང་
 དགོས་ཀྱི་དུས་སུ་རྒྱན་གྱི་བཟོད་བྱ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

དགོས་སོགས་བཞི་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་ཅུ་བཟོད་བྱ་
 དང་། རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ས་བཙུ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིང་དགོས་ལ་འདོག་གི་ །དེའི་
 ཉིང་དགོས་སུ་སྦྱར་པའི་འགོག་བདེན་སོགས་དགོས་སོགས་བཞིའི་ནང་གི་
 ཉིང་དགོས་མིན་ཏེ། དེ་ལ་འདུས་བྱས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་
 དགོས་པ་རྒྱན་གྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་རྒྱན་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། དེ་
དུས་སུ་རྒྱན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་མེད་དེ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་གི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་སོགས་སྒྲོ་བྱ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། དགོས་པ་དེ་རང་དང་
དུས་མཉམ་པའི་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་མིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །ད་ལྟོ་གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་དེ་ཁོ་རང་གི་སྒྲིན་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱན་ཐམས་
ཅད་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མིན་ན་རྩི་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཤར་མ་ཐག་
པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་
ཞུགས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དགོས་འབྲེལ་གྱི་དགོས་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་རྩིས་
སུ་རྒྱན་ལ་ཞུགས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་ཡང་རིམ་ཆར་གྱུར་ཏེ། ཞུགས་
པ་རིམ་ཅར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡར་ཕྱིན་ཟིན་ཟིན་གྲིས་ལས། ཁས་ལེན་འགའ་ཞིག་
ལ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་
པའི་ཆོག་འདི་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་དང་། དེའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པ་
དུས་མཉམ་ཡང་ཟེར། ཁོང་གིས་མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་
ཞུགས་ཅོམ་གྱིས་དེའི་གདུལ་བྱར་མི་འགྱུར་ཟེར། ཡང་མང་མང་གི་ཁས་ལེན་
གཅིག་ལ་མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཞུགས་
པ་ན་དེའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་གྲུབ་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པས་དཔྱད། སྦྱིར་རྒྱན་གྱི་
དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་གཉིས་ཡིན་བྱས་མཉམ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་
མདོ་དོན་བདེ་སྤྱད་ཏུ་རྟོགས་པ་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་གི་
བསྟན་པའི་ཉིང་དགོས་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགོས་སོགས་བཞིའི་ནང་
གི་ཉིང་དགོས་ས་དང་བོ་ནས་བཞག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་དགོས་པའི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ནས་བཞག་ཆོག་གོ།

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

ཕྱ བཀའ་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཟུགས་ཡིན་ཟེར་བ་དང་།
 གཟུགས་མིན་གཟུགས་སྤང་ཡིན་ཟེར་མཁན་སྤྱི་མཆེད་དཔུང་ལ། བྱད་པར་དེ་
 ལྟར་མིན་ན་ཞེས་པ་སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཟུགས་མིན་ཞེས་བྱད་པར་དེ་ལྟར་
 སྤྱི་མཆེད་ལེགས་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྤྱི་མཆེད་གཟུགས་དང་གཟུགས་སྤང་ཡིན་བྱུང་
 མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། ཁོ་ན་རེ། བྱེ་སྤྱི་མཆེད་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ལྟར་
 མིན་དུ་མི་འདོད་པར་ཐལ། མཛོད་མཐའ་དཔྱད་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་
 དེ། རོན་གྱི་རོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཆོག་ཆོས་
 ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། རོན་གྱི་བྱད་པར་དང་འབྲེལ་བར་སྟོན་པའི་རྟོག་བྱེད་གྱི་
 ངག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། མིང་ཆོག་གི་རོན་
 གོ་བའི་གཞི་བྱེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཅམ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱུང་སྟེ། དེ་མཛོད་རང་ལུགས་ཡིན་ལ། དེས་བྱེ་སྤྱི་མཆེད་ལྟར་མིན་དུ་འདོད་
 པ་བཀའ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་ངག་གི་རང་བཞིན་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཉམས། ངག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་རོན་གོ་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་
 ངག་གིས་བྱུང་པ་ཞེས་བཞེད་པ་ན་རོན་བྱུང་པ་ཡིད་ལ་གསལ་བའི་ཆ་མིང་
 དུ་བཞག་ནས་དེས་རོན་གོ་བར་བྱེད་གྱི་ངག་ཅམ་གྱིས་རོན་གོ་མི་བྱུང་སྟེ་བ་
 ལང་གི་ངག་བཞིན་ཟེར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོམས་མཛོད་མཆོམས་སྤྱི་མཆེད་
 གྱིས་རོན་མི་གོ་བའི་ཕྱིར། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་སྤྱི་མཆེད་དེས་ན་ངག་
 ནི་མིང་གསལ་བའམ་བསྐྱེད་པས་མིང་ལ་འཇུག་ལ། མིང་གིས་རོན་བཞེད་
 དེ། རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་བྱེ་སྤྱི་མཆེད་བྱུང་བ་ཟེར་རོ། ཞེས་དང་། ཡི་གེ་ནི་
 ཡིད་ཁོ་ན་ལ་གསལ་བའི་ཀ་སྟོགས་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། མཆོམས་སྤྱི་མཆེད་
 བྱུང་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱུང་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཆ་དེ་ཡང་རྟོག་བྱེད་དུ་འདོད་

ཅིང་མིང་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་མིང་སོགས་གསུམ་
དང་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་ཀྱང་། ངག་སྒྲས་བཏགས་པའི་ཆ་
ལ་བཞག་པས་བཅ་པོའི་ངོ་བོར་འདོད་དོ། །མཛོད་རང་ལུགས་ནི་རང་འགྲེལ་
ལས། མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན། གཟུགས་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་མིང་
བྱེད་པ་སྒྲ་བ་འདིའི་མིང་འདིའོ་སྟུང་པའི་སེམས་བྱུང་དང་། དེ་ལྟར་བཏགས་
པའི་ཆ་ལྡན་མིན་སོགས་མིང་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
གང་སྟེལ་ལས། མིང་བྱེད་པ་སྟེ་མིང་གི་བྱེད་པའོ། །མཚན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་
གངས་སོ། །རྟེན་ལྟར་འདིག་རྟེན་ན་སྒྲ་བ་བོ་དག་ལྟས་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་
མིང་བྱེད་པ་བོ་བེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མིང་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འདིག་རྟེན་གྱི་སྐད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
མིང་བྱེད་པ་སྟེ། གང་གིས་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་འདུ་ཤེས་པར་བྱེད་
ཅིང་སྦྱེད་པའོ། །ཡང་ན་མིང་ཉིད་བྱེད་པས་ན་མིང་བྱེད་པ་སྟེ། མིང་སྟོས་པ་
ནི་གཞན་བྱེད་པ་བསྒྲག་པའི་བྱིར་རོ། །བྱེད་པ་སྟོས་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་མིང་གང་གིས་དོན་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་
སྟུང་པའི་སེམས་བྱུང་སྦྱེད་པར་བྱེད་པས་བྱེད་པ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ན་ནོག་
སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་ལ་གྱོ་ཞེས་སྟོས་པ་ན། རྟོགས་སོགས་དོན་གཞན་ལ་
འདུག་པ་བསྒྲག་པ་དང་། འདི་ལ་བྱེད་པའམ་བཏགས་ཞེས་སྟོས་པས་འདི་ནི་
གཟུགས་སོ་སྟུང་པའི་སེམས་བྱུང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཏགས་
པའི་སྒྲ་ལ་གོ་ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་
འགྲེལ་ལས། མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་སྟེ། ཞེས་སོགས་མིང་ལྡན་མིན་ཡིན་པའི་
སྒྲ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། དང་བོ་བྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་སྒྲས་གཟུགས་ཞེས་སོགས་ཚོས་དེ་
དང་དེ་ལ་མིང་བྱས་པའི་ཆའམ་བཏགས་པའི་ཆ་ལྡན་མིན་ལ་མིང་དུ་འདོད་

བ་འགོག་ཆེད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། མིང་བྱེད་པ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་འདྲའི་
 བཏགས་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་མིང་གི་ཆོགས་པར་འདོད་པ་འགོག་ཆེད་དུ། དེ་ལ་
 མིང་གི་ཆོགས་ནི་དཔེར་ན། གཞུགས་སྒྲི་རྩི་རྩི་རྩི་བྱ་དག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་མཐའ་དབྱེད་ལས། མིང་བྱེད་པ་
 ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མིང་བྱེད་པ་དང་མིང་བཏགས་པ་དོན་གཅིག་
 པས་འདིར་འདོགས་རྒྱུ་མིང་གཅིག་དགོས་ཀྱི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 མིང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་
 རང་ལུགས་མདོ་སྟེ་བ་ལྟར་ཡིན་པས་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་སྒྲི་དང་། ཆོགས་
 གསུམ་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་གཞི་ལྡོག་གཞུགས་སྒྲི་རྩི་རྩི་བྱ་དག་ཅེས་
 བ་ལྟ་བུ་དང་། བསྟན་བཅོས་སོགས་སྒྲི་དང་། རང་ལྡོག་ཆོགས་པ་ལྟར་མིན་
 དུ་འདོད་པ་རྩ་བ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཛོད་མཐའ་དབྱེད་ལས། འདི་སྟར་ལྟར་མི་
 འདྲ་བས་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ལྟར་གྱི་ཞིབ་ཆ་གིས། ཞེས་བྱེ་བྲག་བཤད་པར་
 གཞུགས་ཕྱང་གི་གཞི་ལྡོག་རྩི་ཡོད་དང་རང་ལྡོག་བཏགས་ཡོད་དུ་བཤད་པ་
 ལྟར་ཆོགས་གསུམ་ལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་
 རེ། བསྟན་བཅོས་ལྟར་མིན་དུ་འདོད་པ་བྱེ་སྒྲི་སྒྲི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་སྐས་
 མ་ལས། སྟེ་བ་གཞན་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མཛོད་རང་
 ལུགས་ལས་གཞན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་མི་འདྲ་བ་བྲིས་ཡོད་
 གྲང་འདི་ལྟར་བྱའོ། །འོ་ན། བྱེ་སྒྲི་ལྟར་བྱེད་དང་བཅ་པོའི་གཞི་མཐུན་འདོད་
 པར་ཐལ། ལྟར་མིན་དུ་འདོད་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་བྱལ་མཐའ་ཆེན་མོར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བཅ་པོ་དང་ལྟར་མིན་འདྲ་
 བྱེད་དུ་གཏོགས་པས་ཞེས་གསུངས་པས། བཅ་པོའི་དོ་བོ་དང་ལྟར་མིན་དུ་
 གཏོགས་ན་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ། ཞེས་རིགས་པའི་འཕུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ན་བས་ཐོས་ཤིང་བཛོད་བྱ་ཡོད་ལ་ན་ཤེས་ཀྱི་མཉན་བྱ་

མིན་ཟེར་དགོས་ཏེ། སར་བྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས། བྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་མེད་པར་
ཐལ། བྱོད་ལྔ་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་། དངོས་བསྟན་དང་བཟོད་བྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་
དང་། མཆན་ལས། དངོས་ཀྱི་ཟོད་བྱེད་མིང་དང་དེ་སྐྱ་སྐྱི་དང་ལྔ་མིན་དུ་
འདོད་ལ། བསྟན་བཅས་སོགས་ཀྱང་དེར་འདོད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འདིའི་གཞུང་ན་དོན་སྐྱེའི་བཤད་པ་མེད་ལ། ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་
སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་པས་འདྲ་རྣམ་ཀྱང་མེད་ལ། སྐལ་མཉམ་ནི་སྒོ་མཐུན་པར་འཇུག་
བྱེད་ཡིན་པས་སེལ་འཇུག་གམ་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་འཇུག་པ་མི་འདོད་ཀྱང་།
ཅ་བར། རྣམ་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་རྣམ་པ་ཡུལ་ལ་ལྟ་བའི་སྒོ་ལ་འདོད་ཅིང་དབང་
ཤེས་ལ་ལྟ་བ་མེད་པས་རྣམ་མེད་དུ་རིགས་སོ།། བསྟུ་བ་ལས། གཞན་ཡང་།
ཆོག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ། ཞེས་སོགས་ནི་བཟོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་རྒྱ་
ལཱའི་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་བཞི་བའི་སྐབས་ཡིན་ལ། ཆོག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་པ་
སྟེ། མིང་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་ལ། མིང་ནི་དོན་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དོན་སྟོན་པར་
བྱེད་ལ། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། མཛོད་འགྲེལ་དང་ཆོག་འདྲ་བས་དབྱེད་གཞིར་
བཀོད་པ་ཅུ་མོ། །རྒྱལ་སྐས་མ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནའི་སྟོད་ཡུལ་
དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཟབ་པ་རྣམས་སྐྱས་ངེ་བཞིན་བཟོད་མི་རུས་པས་དེ་ངེ་
བཞིན་བཟོད་པའི་མིང་ལྔ་མིན་དང་། རྩི་སམ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དགོས་
ཞེས་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་གའི་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །

ཡིག་ཆར། བཀའ་དེ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སོགས་ནི་བཀའ་དེ་མིང་
ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དེ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དེ་
གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་ཅེས་པ་ཡིན་པ་བྱམ་པ་དཔེར་
བཀོད་པས་ཤེས་སོ། །འདི་དག་རྒྱས་པར་ཡར་བྱིན་དང་མཛོད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་

གྲང་བསྐྱེགས་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །དཔྱོད་པ་བས། བསྟན་བཅོས་རྟོག་པ་ལ་
 ལྷང་བའི་དོན་སྤྱིར་འདོད་པས་དངོས་མེད་དུ་དོན་གྱིས་ཁས་སྤངས་སོ། །ཁོ་
 ན་རེ། གསེར་སྤང་ལས། ཉན་པ་བའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི་ཞེས་སོགས་རང་
 ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་བོད་སྡེ་མས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་བཀའ་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གསེར་སྤང་ལས། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་
 པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོད་ཞེན་པའི་ཞེས་ཕྱི་དོན་གྱི་སྤྱང་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། གསེར་འོད་རྩ་སྤྱི་མདོ་ཆོག་ཡིན་ན། ངག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ།
 དེ་ངག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མངོས་པའི་རྟོག་གིས་སྟོན་པ་ལ་བྱ་
 བཞིན་པ་དེ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་གསུངས་སོ། །རྩ་ལས་བྱུང་མ་ཐག་པ་མངོས་པའི་རྟོག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དེ།
 དེ་ལས་བྱུང་བ་དེས་སྤོར་བཟུང་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེས་གདུགས་དཀར་
 སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ། ཚྭ་པ་བོ་ཡང་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པ་བོ་འདྲིག་
 གོ། །རྩེ་བཅུན་པ་ཡབ་སྐུ་གྱིས། བཀའ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་རང་ཚྭ་པ་བོའི་
 རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་པར་འདོད་པས། རྩ་ལས་བྱུང་བའི་མདོ་སོགས་ཚྭ་པ་བོ་
 སོགས་གང་འདྲིག་དཔྱད་དེ། རོལ་མཆོ་ལས། རྒྱན་སྤང་ལས། རྩེ་སྐྱ་གནང་
 བ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་སྤྱད་པ་བོ་རྣམས་གྱིས་ཡང་དག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 བྱངས་ནས། སྤྱི་རིའི་བྱ་སོགས་བཀའ་ཚྭ་པ་བོར་གསུངས་ལ། མདོན་རྟོགས་
 རྒྱན་ཡིན་ན་རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྩེ་བཅུན་བྱམས་པའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ།
 བྱོད་དེས་བཅུམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱོད་བཀའ་
 རྒྱུད་པ་བོའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ། བྱོད་བཀའ་སྤྱད་པ་བོས་བཅུམས་པའི་
 ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
 ཕྱིར། །ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལན་འདེབས་པ་བོའི་ངག་རྒྱན་གྱི་ཆོག་

མིན་ཀྱང་། བྱམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་བོའི་ངག་རྒྱན་གྱི་ཆིག་
ཡིན་པས། བྱམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཀྱི། ལན་འདེབས་པ་བོའི་ངག་མིན་
ཟེར་བ་འདྲ་སྟེ། དེའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་
བོས་རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ངག་སྒྲ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འོག་ཏུ་བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་བ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པས་བྲབ་
པར་ཐལ། །ཞེས་སོགས་འདིས་ཡང་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆར། སངས་རྒྱས་
འདའ་ཚུལ་བསྟན་རྩེས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པར་སྟོན་པ་འདའ་ཚུལ་
བསྟན་རྩེས་སུ་སྟོན་པའི་གསུང་ཡོད་མེད་དང་། བཀའ་སྟུང་པ་བོས་བསྐྱུས་
པའི་བཀའ་སྟུང་པ་བོ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་ན་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
ཡང་བཞག་ཆོག་ལ། མེད་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་ནམས་སྟུང་པ་
བོ་མེད་པར་འགྱུར་བས་དབྱད།

བསྟན་དར་བའི་སྤྱི་དོན་ལས། རང་ཚོམ་པ་བོ་སངས་རྒྱས་འཕགས་
པས་གདུལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོང་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་ངག་
དེའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་དང་། རང་ཚོམ་པ་བོ་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་བཀྱར་སོགས་
ཀྱིས་ཀྱན་ནས་མ་བསྐྱངས་པར་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཅུམས་པའི་ངག་
བསྟན་བཅོས་ནམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཅེས་དང་། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་
ལས། རང་ལྷགས་ནི། ཆིག་གསལ་ལས། དེས་པའི་ཆིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་བསྟན་
བཅོས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱད་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ནམས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་
བཤད་ལས། སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མདོའི་ཞེས་གསུངས་
པའི་རྣམ་པས་འགལ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡུམ་མདོ་ལ་བསྟན་

བཅོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་ཅམ་ཡོད་གསུངས་པས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་
བར་འདོད་དོ། །དེས་ལུང་དང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་བཤད་
དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་རམ་དཔྱད།

ཡིག་ཆར། རང་གི་བཤད་བྱའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གོང་དུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མདོའི་དགོངས་
འགྲེལ་མིན་པར་གསུངས་པས་བཤད་བྱའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་མིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་
དང་བོའི་དགོངས་འགྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེ་ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་གཉིས་ཀའི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཐ་མའི་དགོངས་པ་
ཡང་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཚ་བའི་སྟོན་དུ་འཇུག་ཚུལ་བར་བའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་
བརྒྱམས་པས་སོ། །རགས་པའི་མི་རྟག་པ་སོགས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་
ཐབས་ཅམ་སྟོན་པ་རྣམས་རིམ་པ་དང་བོ་དང་། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཐར་སྒོ་
གསུམ་སྟོན་པ་ཤེར་མདོ་སོགས་གཉིས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་
གཏམ་ཕྱིན་དུག་སོགས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་རྣམས་རིམ་པ་
གསུམ་པར་བསྟུས་ནས་སྟོན་པས། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་བཀའ་སྤྱིའི་དགོངས་
འགྲེལ་དུ་བཞག་ན་སྟོན་བརྗོད་ཚུལ་དང་འབྲེལ་ལོ། །སྟོན་པའི་བཀའ་ལ་དེ་
གསུམ་གང་རུང་གིས་ཁྲབ་སྟེ། ཡིག་ཆར། གདུལ་བྱ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དེར་
མ་འདུས་པའི་བཀའ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་འདུན་རྒྱ་
མཆོའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཤེར་མདོ་གསུམ་པར་བཞག་པ་མཆན་དུ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱོགས་བྱས་སོ། །ཡིག་ཆར། བདེན་འདྲིན་སྟོང་ཉིད་ལ་རྣམ་གཡེང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མཆན་དུ་གསལ་ལ། དཔྱོད་པའི་སྒོ་སྒྲ་ན་མེད་
པ་ཡིན་ཞེས་པ། ད་ལྟ་ཆོག་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འདྲིན་བཞིན་དུ་ཆགས་སྤང་

དང་སྒྲིགས་འདྲིན་གྱིས་གཞུང་ཚྭ་པ་རྣམས་གྱིས་ཉེས་དམིགས་སོགས་ལ་
དཔྱད་པའི་སྒོ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

རྒྱན་ཚྭ་དུས་གྱི་རྩི་བཅུན་གྱི་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་རྒྱན་དེ། ཡར་
ཕྱིན་ཟིན་བྱིས་ལས། དག་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གསེར་མེད་ལས།
དག་རྒྱ་མ་ཐོན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་བརྩམས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས། དག་
མིན་ནམ། ཡང་ན་གོང་དུ་བརྒྱུད་སྟོང་བའི་ཆིག་སྒོ་ལ་ལེན་ཅིང་དག་ནས་
སྤྲོ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལྟར། སྒོར་བབྱང་ནས་འདོན་བཞིན་པ་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱན་དེ་དག་ཡིན་ཟེར་དགོས་པས་དག་ཡིན་ཀྱང་དག་རྒྱ་མ་ཐོན་བྱས་ན་
ཆོག་གམ་དཔྱད། གཉིད་ལོག་པ་སོགས་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱན་འདྲིན་དགོས་པས་དེ་
ཐོས་པའི་སོ་སྒྲེ་རྣམས་དང་རྣ་དབང་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྩི་བཅུན་པ་
སོགས་ལྟར་ན། མདུན་གྱི་སྒྲེས་བྱ་ལེན་འདེབས་པ་བོས་རྒྱན་གྱི་ཆིག་ཐོས་ནས་
བྱམས་པའི་གསུང་ཡང་ཐོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྒོ་བྱ་མང་ངོ་། །མ་གསུངས་
ཀྱང་རྫོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྱགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཚྭ་པའི་སྤྱགས་
དགོངས་བཏངས་ནས་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་བྱུང་པ་ལ་བྱེད་གྱི་སྤྱགས་ལ་ཤར་བ་ཚྭ་
ལ་མི་འདྲིན་པས། སྤང་གཞི་དང་ཡོངས་གཏད་སོགས་དང་བོ་ནས་ཡོད་པར་
ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །རྩི་བཅུན་པས། དོགས་པ་ཤིན་རྒྱ་ཆེ་བར་སྤང་བས།
ཞེས་གསུངས་པས། བཤས་པ་རྣམས་གྱི་དོགས་པར་སྤང་བས་བཤད་ཅིས་པ་
དེ་ཡིན་འདྲའོ། །

མདོ་ལས། ཆོས་དང་ལྷན་པ། ཞེས་པ། ཆིག་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་འབྲེལ་
ཆགས་པ་དང་། རྒྱང་འདས་གྱི་པན་ཡོན་སྟོན་པ་དགོས་གྱི་རྒྱང་འདས་སྟོན་པ་
མི་དགོས་ཏེ། ཐལ་འཇུར་བའི་སྤྱགས་ལ་དེ་སྟོན་ན་སྟོང་ཉིད་སྟོན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དབྱིག་འབྲེལ་ལས། བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་

བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། འོན་པམས་ཅད་བཟོད་བྱར་བསྐྱུས་པའི་
 སྟོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སྡེ་སྟོན་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཉེན་པོར་མདོ་སྡེ་དང་། མཐའ་
 གཉིས་གྱི་གཉེན་པོར་འདུལ་བ་དང་། རང་ལྟ་མཆོག་འདྲིན་གྱི་གཉེན་པོར་
 མདོན་པ་སྟེ་བྱེད་ལས་སམ་གཉེན་པོའི་སྟོན་དང་། མདོ་སྡེས་བསྐྱབ་གསུམ་
 བཤད་པས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱེད། འདུལ་བས་རྒྱལ་ཁྲིམས་དངོས་སུ་སྐྱབ་
 ཅིང་། དྲན་ཤེས་གྱིས་ཞི་གནས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱབ། མདོན་པས་ལྷག་མཐོང་སྐྱབ་
 པས་བསྐྱབ་བྱའམ་རང་གི་ངོ་བོའི་དང་། མདོ་སྡེས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་རྟོགས་
 པར་བྱེད། འདུལ་བས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཉོན་མོངས་འདུལ་
 བ་ལ་བཙོན་པར་བྱེད། མདོན་པས་ ཆོག་དོན་འབེལ་གཏམ་གྱིས་གཏན་ལ་
 འབེལ་བ་སྟེ། ཤེས་བྱའམ་བཟོད་བྱའི་དབང་གིས་གསུམ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་དགུས་
 གསུམ་དུ་བཞག་ལ། དེ་ནི་བག་ཆགས་རྟོག་དང་ཞི་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་
 དང་། དབྱས་མཐའ་ལས། ཁམས་བརྟན་བྱེད་དང་འབྱུག་བྱེད་དང་། །དེ་ནི་
 འོན་རྣམས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དེ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་
 བྱས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་ཚུལ་འདྲའོ། །མདོ་རྒྱན་ལས། མདོ་དང་ཆོས་མདོན་
 འདུལ་བ་དག །མདོར་ན་དོན་ནི་རྣམ་བཞིར་འདོད། །ཞེས་པ་ལྟར། དེ་ཉིད་
 ལས། གནས་རྣམས་དང་ནི་མཚན་ཉིད་དང་། །ཆོས་དོན་སྟོས་ཕྱིར་མདོ་ཡིན་
 བ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་གསུངས་པའི་གནས་སོགས་དང་། བཟོད་བྱའི་མཚན་ཉིད་
 དང་། བརྒྱུ་གཞིའི་ཆོས་དང་། འོན་དགོངས་ལྡེམ་སོགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ་མདོ་
 སྡེ་དོན་ནམ་ཁྱད་པར་བཞི་དང་། མདོན་དུའི་ཕྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང་། །ཟིལ་
 གཞོན་རྟོགས་ཕྱིར་མདོན་པའི་ཆོས། །ཞེས་པ་ལྟར། ཐར་པ་སོགས་མདོན་དུ་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། འོན་གཅིག་རྣམས་གངས་མང་བོས་ཡང་ཡང་སྟོན་པ་དང་།
 འབེལ་གཏམ་གྱིས་པས་སྟོལ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་དོན་རྟོགས་
 པར་བྱེད་པ་སྟེ། མདོན་པའི་ཁྱད་པར་བཞི་དང་། ལྷུང་དང་འབྱུང་དང་ལྷང་

བ་དང་། །དེས་པར་འབྱུང་དང་གང་ཟག་དང་། །བཅས་པ་དང་ནི་རབ་དབྱེ་
དང་། །རྣམ་པར་དེས་ཕྱིར་འདུལ་བ་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར། ལྷུང་བའི་ངོ་བོ་རིས་
ལྡ་སོགས་དང་། ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མི་ཤེས་པ་སོགས་དང་། ལྷུང་བ་ལ་ལྷང་
བ་བསམ་པ་སོགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་བཤགས་པ་སོགས་ཏེ་བཞི་འཇམ་
ཡང་ན་གང་ཟག་གང་ལ་བཅས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་གང་བཅས་པ་དང་། བཅས་
པའི་རབ་དབྱེ་དང་། ལྷུང་བ་ཡོད་མེད་རྣམ་པར་དེས་པ་སྟེ་འདུལ་བའི་བྱུང་
པར་བཞི་གསུངས་ལ། དེ་དག་ལ་བྱུང་པར་བཞི་ལྟན་དགོས་མི་དགོས་སོགས་
སྟོན་སྟོན། །

ཞེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་སྟགས་བྱང་སྟོན་སོ་ཐར་སོགས་གྱི་
ཚུལ་བྲིམས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྐྱབ་ཚུལ་
དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་སྐྱབ་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་
པས་འདོག་གི། རང་གི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷག་པ་ཚུལ་བྲིམས་
གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡོད་པས་མི་འདོག་སྟེ། མཛོད་རྩ་སོགས་གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་
བོ་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་རང་གི་བསྟན་བུའི་
ལྷག་པ་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ཀྱང་།
ལྷག་པ་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་དེ་མིན་ཟེར་དགོས་སམ་
དཔུང། ཡིག་ཆར། མདོ་མདོན་གཉིས་མི་འགལ་བར་བཤད་དེ། དེ་དགོངས་
འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་པ་དེ་གཉིས་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཡིན་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་སྟུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སྟེ་སྟོན་
གསུམ་ག་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཆོག་གམ། འོན་ཀྱང་རང་རེའི་དོན་བདུན་ཅུ་ཤེར་
མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ཀྱང་མདོན་པའི་སྟེ་སྟོན་མིན་ཏེ། དངོས་སོ་བརྒྱད་
སོགས་གྱི་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་ཙམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟུན་ཡིན་ཏེ། བཤད་

ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ་ཐུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་བྱས་ན་ཨི་འགྲིག་དཔུང། ཉན་
 སས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་པས་ཐེག་དམན་གྱི་འདུལ་བ་དང་། མདོན་
 པའི་སྡེ་སྡོད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མདོ་སྡེར་གསུངས་ལ། གཞི་བསྟུ་བ་དང་། བྱང་
 སར་ཡང་པལ་ཆེར་ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ཏུ་གསུངས་པས་དམན་མདོར་རྟེན་
 བཅ་དཔུང། ཀུན་བདུས་ལས། ཡང་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེར་རྟོགས་པར་བྱེད་
 པར་དབྱངས་གྱིས་བསྟན་པའི་སྡེའོ། ཞེས་དང་། ཡང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་
 སྡེ་ནི་ལྷང་བསྟན་པའི་སྡེའོ། ཞེས་དེ་གཉིས་ལ་འདྲིལ་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་
 པས། བཅོད་བྱའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་རང་གི་དགོངས་པ་ཆོག་ཟིན་ལ་མི་གསལ་
 བ་དབྱངས་བསྟན་དང་། གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྷང་བསྟན་ཏུ་བཞག་ལ། སྟོན་
 ཚུལ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་མཆན་ལྟར་རོ། །ཡིག་ཆར། མདོད་སོགས་ལྟར་ན་
 མདོན་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། མདོན་
 པ་མདོད་འདུལ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་ན་འོད་སྤང་ཆེན་པོས་བསྟུ་པའི་མདོན་
 པར་གང་འདྲིལ་སོགས་དཔུང་གཞི་ཅུང་ཟད་ཡོད་དོ། །བསྟུ་བ་ལྟར་ན་དེ་ཏུས་
 བས་མ་ཆང་བར་མདོན་ནོ། ཞེས་པས། གཞི་བསྟུ་བར་མདོར་བསྟན་ཏུ་སྡེ་
 སྡོད་གསུམ་བསྟུ་བར་གསུངས་ནས་མ་མོ་བསྟུ་བའི་རྒྱས་བཤད་མེད་པ་དང་
 བོ་ནས་མ་ཆང་བ་ཡིན་གྱི་བར་སྐབས་སུ་ཉམས་པ་མིན་ཞེས་ས་སྡེས་སྡེ་སྡོད་
 གསུམ་བསྟུ་ཚུལ་ལ་དཔུང་པ་འདྲིལ་ཆེད་ཡིན་པས་བསྟུ་ཚུལ་འཆད་པའི་
 སྐབས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད་པས། བསྟན་སྟོན་པའི་དགག་པ་ཕྱོགས་
 སུ་མ་སོང་ངོ་། །ཡིག་ཆར། དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་ལྷང་རྟོགས་གྱི་བསྟན་པ་གང་རུང་
 གཅིག་འཆད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་དགོས་ཀྱང་། ཞེས་གང་རུང་སྟོས་པས་སྐྱ་
 དང་མདོན་བཅོད་སྟན་ངག་སྡེབ་སྟོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལྷང་གི་བསྟན་
 པ་ཙམ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། རོལ་མཆོ་ལས། རྫོད་བྱེད་རྣམ་པར་དག་བྱེད་དང་།
 བཅོད་བྱ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། སྤའི་

བསྟན་བཅོས་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་སྟན་ངག་དང་ཐེབ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་
ལྟ་བུ། ཞེས་དང་། རིགས་གནས་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་བསྟན་
བཅོས་ཀ་ལྟ་བུ་དེ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཏུ་བསྟུ་
བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། དེའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། གཞིན་
ཏུ་ཀའི་ཀ་དེ་བྱི་རོལ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱི་རོལ་པའི་མཚན་གཞི་ཞིག་ཡོད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། རིག་གནས་སྟན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་གཞི་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་མི་
འཆད་ན་ཐར་ལམ་སྟོན་དགོས་པས་དབྱེད།

འགྲེལ་བ་གཅིག་མི་དགོས་ཞེས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀའི་
དགོངས་འགྲེལ་དུ་བརྟམས་ཤིང་། ཞེས་པ་འགོག་བྱིར་ཡིན་ནོ། བྱི་བ་སོགས་ཀྱི་
དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་ནི་བསྟན་དར་བའི་སྦྱི་དོན་ལས། རང་
ཚོ་མ་པ་བོའི་སེམས་ཅན་གྱིས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་བྱིར་དུ་བརྟམས་
པའི་ངག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་ནས། བསྟན་བཅོས་རྣམ་
དག་གི་སྦྱབ་བྱེད་དུ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་ཉོན་མོངས་དབྱ་རྣམས་སོགས་
དང་། རྒྱུད་སྤྱི་མའི་གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་སོགས་དྲངས་པས་དེ་ཡིན་ནོ། །པར་
བྱིན་བེན་བྲིས་ལས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་བྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
ཆོག་ཙམ་གསུང་གི་དོན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་ཡིན་གྱི་བྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་མིན། དེ་བཞིན་དུ་རྩི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
ཡང་སྦྱར། ནས། སོ་སྦྱེ་རང་དགའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
ཆོག་ཡོད་པ་དེ་བྱི་རོལ་པའི་ཆོག་ཡིན། དེ་ལ་དེ་འདྲའི་ཆོག་ངན་པ་བསྟན་
བཅོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ།

ཤེར་ཕྱིན་པར་ཕྱིན།

ཕྱིན་པ་བསྐྱེད་སྒྲུབ་མེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བཞི་མཐའ་པ་གསུམ་
 དང་ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་མཛོན་རྟོགས་སུ་བཞག་སྟེ།
 དེ་ཉིད་ལས། མཐའ་པ་གསུམ་དང་ཆོས་སྐྱེ་ལ། མཛོན་སུམ་རྟོགས་པས་མཛོན་
 རྟོགས་ཏེ། ཞེས་དང་། དགག་ཆེ་སྒྲུབ་བཞི་འཕགས་རྒྱད་ལ་ཡོད་པས་བཀག་
 པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐེང་དུ་མཛོན་རྟོགས་བདུན་ལས་ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་རྟོགས་
 མིན་པ་དགག་པ་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་མིན་པར་བཤད་པ་
 ལ་ནང་འགལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བརྒྱད་ཀ་མཛོན་རྟོགས་སུ་འདོད་ཅེས་པར་
 དགག་པ་མ་བྱས་པ་བརྒྱད་ཀ་ལ་མཛོན་རྟོགས་ཡོད་པས་ཡིན་ནོ། རྣམ་བཤད་
 དུ་གཞན་ལུགས་རྩལ་བཀོད་པའི་དང་བོ་ལྷ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་བཀོད་ནས་དང་
 བོ་གཉིས་དགག་པ་སྐྱེས་ཟིན་ལ། ད་ལྟའི་གང་ཟག་ཁོ་ན་ལ་སྒྲུབ་བཞི་དང་།
 མཐའ་པ་གསུམ་ལ་ས་མཆོམས་མེད་ཅེས་པ་དགག་པ་ཡིན་གྱི། དགོངས་པ་རང་
 ལུགས་དང་མཐུན་ཏེ། མཆན་ལྟར་སྐབས་དང་བོ་གསུམ་དུ་གཙོ་བོར་བསྟན་
 པའི་མཐའ་པ་གསུམ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་སུའི་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་ཆོག་པས་
 རལ་གྱི་ཐང་ལ་བཞག་པ་དང་འབྲེལ། སྐབས་ཕྱི་མ་ལྟར་གཙོ་བོར་བསྟན་
 པའི་སྒྲུབ་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱེ་ནི་ད་ལྟར་ཏེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་
 རྒྱད་ལ་སྐྱེ་འགྱུར་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པས་རལ་གྱི་ལག་དུ་སྒྲངས་པ་དང་འབྲེལ་
 ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལྷ་མ་ལས་བྱུང་པར་ཆེར་མེད་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ག་མ་ནི་འོག་དུ་འཆད་པ་དག་གིས་ཁེགས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་སྐབས་བཞི་བར་ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་
 སྒྲུབ་བ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་བ་གཞུང་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་
 མེད་པའི་ལྷ་བ་ལ་བྱས་ཀྱི་སྒྲོམ་བྱ་ཅོམ་ལ་མ་བྱས་པ་སོགས་འོག་གི་ལྷ་སྒྲོམ་

སོགས་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷ་བ་བཞི་བར་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་
ལོག་རྟོག་སྒོང་པས་ཞིགས་ཞེས་པའོ། །རྣམ་བཤད་ཀྱི་གཞན་ལུགས་དྲག་པ་
ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས་ཐེག་དམན་གྱི་
ལམ་བསྐྱེད་ནས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྟེ། སྐབས་དང་བོའི་སེམས་
བསྐྱེད་དང་བོ་གཉིས་དང་བཞི་བའི་ཐར་ཆ་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་
རིམ་གཙོ་བོ་སྟོན་ཟེར་བ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་འབྲེལ་སྤྱི་
པས་བཀག་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་སྐབས་དང་བོ་གསུམ་དུ་ཐེག་
པ་ཆེན་བོའི་གང་ཟག་གི་འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། བས། གཞི་ཤེས་ཉན་
རང་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་བསམ་པར་
བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསེར་ཕྱིང་དུ་བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་གསུངས་པའང་བཀག་གོ་
ཁམས་ལས། ཉན་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་པ་མ་དག་ཉན་དང་
བཅས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་སྣང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོངས་གཏད་ཆུང་དུ་ནི། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་འདི་
སོགས་དང་། འབྲིང་ནི་ཀུན་དགའ་བོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་
གཟུང་བར་བྱའོ། །སོགས་དང་། ཆེན་པོ་ནི་ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་
འཆོ་བ་སོགས་དང་། བྱང་སེམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོངས་གཏད་ཆུང་དུ་ནི།
ཀུན་དགའ་བོ་གང་དག་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱང་བར་གྱུར་པའི་སོགས་དང་།
འབྲིང་ནི་ཀུན་དགའ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་སོགས་དང་། ཆེན་
པོ་ནི་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་སོགས་
ཡིན་ལ། དང་བོ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ཤར་བྱིན་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཡུམ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་དང་། སངས་
རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དེ་ལས་སྦྱེས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་པས་དང་། ཕྱི་མ་
གསུམ་ལ་ཤར་བྱིན་དེ་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་

ཕྱིན་དུག་དེ་ལས་སྦྱོར་པ་དང་། དེ་མི་ཟད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་ཡིན་པ་བཞོད་
པས་འདྲིལ་གམ་དབྱད། ཕྱི་མ་མདོ་ལས་དེ་དཔེར་བཞོད་ཅིས་པ། ཉུག་དུས་
དཀའ་བས་བཅའ་བ་དཔེར་བཞོད་པས་ལྷ་བའི་བཤད་བྱ་མིན་ཞེས་པའོ། །

ཡིག་ཆར། ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འདོམས་ན་རེ། ཞེས་པ་དེའི་རྗེས་འབྲང་
བོད་འགའ་ཞིག་ན་རེ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། འདིར་སྡེ་མ་རྣམས་
ཀྱིས་རྫོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཁྲལ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་རྒྱན་མཐའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་བཞེད་པར་འཆད་པ་ནི་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆན་དུ་
ཡང་དེ་བཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྗེ་བཙུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ལ་ཅིག་སྟོབ་
ལམ་ན་པར་ཕྱིན་དུག་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་དུག་གི་གོ་སྟོབ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཞེས་དང་། ལ་ཅིག་སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་མིག་ཤེས་དེ་ཤེར་ཕྱིན་མིན་ཟེར། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱན་སྤང་ལས།
ཡིད་ཀྱི་སྟོ་དང་འབྲ་བར་དབང་བོའི་སྟོས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་གང་གི་
ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་
ཅད་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཞེས་པས་སྟོབ་ལ། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
ལས། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རྣམ་
མཁྱེན་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་དང་དབང་ཤེས་སོགས་
རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་
ཡོད་པར་ཐལ། སྟོབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་བཙུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
འདུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ན་དེའི་ཉམས་ལེན་ཡོད་
པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱུང་ཕྱུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། པར་ཕྱིན་དུག་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་དུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་

ནམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། འདོད་ན། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་
སྤྲིམས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཏོང་སེམས་
དང་སྒོང་སེམས་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཞེས་པ་ལྟར་རྩི་བཅུན་པའང་འདོད་ལ།
གུང་རུས། ཤེར་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཞག་ནས། ཁ་ཅིག་སྒོ་བ་ལམ་ན་
པར་ཕྱིན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་
ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་དང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་བྱད་བྱེ་ལ། སེར་སྒྲིབ་བཞུན་དར་བའི་སྦྱི་དོན་ལས། དེ་
ནམས་བཀག་ནས་རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
སྒོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཁུན་པ། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་
གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། དེ་དག་དགག་པར་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ལྟོས་ནས་
བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་མི་དགོས་པ། དཔེར་ན།
མེ་རྟོག་གི་ཤིང་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་ཉེར་ལེན་ཀྱི་སྤང་བོ་དེ་ཉེར་ལེན་ཉོན་མོངས་
ནམས་རང་ལས་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། ཉེར་ལེན་ཉོན་མོངས་
དངོས་མིན་པ་ལྟར་ཕྱོགས་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་
དང་། སྦྱིར་ཤེར་ཕྱིན་པལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ས་རོལ་ཀྱི་སྐད་དོད་ལྟ་ར་
རྩི་བཅུན་དང་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་དམ་པར་བྱས་ལ། ལྟ་ར་མའི་ཨའི་
ཁོད་རས་ཅི་མཛེས་ཀྱི་ས་ཕྱིས་ཏེ་ཕྱིན་པའི་སྐད་དོད་ཨི་ཏ་དང་སྦྱར་བས་
ཕྱིན་པ་ཕྱིན་བྱེད་ལ་ཡང་འཇུག་སྟེ། ལུས་ལས། དྲང་ཆུབ་རེག་པར་རུས་མ་
ཡིན། ཞེས་དང་། འཇུག་པར། ཡོན་ཏན་སྒྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགྲོ། ཞེས་སོགས་
དང་། གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་དབུས་མཐའ་སོགས་དངས་ནས་སྒོ་བ་ལམ་
ན་པར་ཕྱིན་ཡོད་པར་སྒྱབ་ཅིང་། རང་ལུགས་སྐབས། གསུམ་པ་ལ། མཚན་ཉིད།
དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད་གསུམ། དང་བོ་ནི། དམ་པ་བཅུ་དང་ལྷན་པའི་ལམ་པར་
ཕྱིན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་དང་པར་ཕྱིན་བྱད་མེད་བྱས་པས།

ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་ན། སར་ཕྱིན་བརྟུ་ག་ཡིན་པས་བྱབ་པོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆན་
ཉིད། ཅེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རང་རེའི་དཔར་དུ་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་ཞེས་
པ་མ་དག་སྟེ། མཆན་དུ་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བའི་བཤད་པ་བཀོད་ནས། དེའི་ཆ་
ནས་འདོག་ཀྱང་སྒྲ་སོར་བཞག་མི་རུང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དམ་པ་བརྟུ་གཉིས་ནི། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་དོན་དུ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་
དང་། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་རྒྱན་བསྐྱོམ་པས་ཡུན་རིང་བ་དང་། ཆེད་
དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དང་། མི་བཟད་པ་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྒོ་
བས་བྱིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སར་ཕྱིན་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱེད་
པས་རྒྱ་ཆེ་མི་འཆད་པ་དང་། ཆོགས་མེད་པ་དག་ཅ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བ་དང་། ཕྱིན་དུག་མཐའ་དག་སྟོད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། ཡོངས་
སུ་བབྱང་བ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱིན་པ་དང་། རྩོམ་པ་མོས་སྟོད་ལ་སྦྱར་ཡང་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་ཆེ་བ་དང་། ཐོབ་པས་དང་བོར་སྦྱར་
ཡང་བདག་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ས་
བར་བ་བརྒྱད་ལ་སྦྱར་ཡང་སྒྲ་མའི་རྒྱ་མཐུན་བདག་གཞན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པ་
དང་། འབྲུབ་པ་ས་བརྟུ་བ་དང་སྦྱར་ཡང་སངས་རྒྱས་འབྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་སྦྱར་
པ་ལ་བྱའོ། །དབྱུས་མཐའ་ལས། དེ་བྱིར་དམ་པའི་དོན་གྱིས་ནི། ཞེས་གསུངས་
པས། སར་ཕྱིན་ཡིན་ན། དམ་པ་བརྟུ་གཉིས་དང་ལྡན་པས་བྱབ་པོ། ཐེག་བསྐྱུས་
ཀྱི་དམ་པ་དུག་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་མཆན་དུ་གསལ་ལ། དབྱུས་
མཐའི་དམ་པ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་གཉིས་གནས་དམ་པ་དང་། ལྷ་བ་དུག་པ་
བདུན་པ་གསུམ་དངོས་པོ་དམ་པ་དང་། ཐ་མ་བཞི་རྣམ་པར་དག་པ་དམ་པར་
བྱས་ནས་དམ་པ་དུག་དུ་བསྐྱུས་ན་ལེགས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེར་ཕྱིན་དང་

ཡར་བྱིན་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་བསྟུས་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱད་པར་མེད་དེ། ཞེས་
པ་ལྟར་ཡུམ་ལས་གསུངས་ལ། གསེར་ཕྱེད་ལས། ཤེར་བྱིན་མཚན་ཉིད་པའི་
དོན་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་དམ་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། པ་རོལ་
བྱིན་བྱེད་ཀྱི་གཙུག་བོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་སྟོན་
པའི་གསུངས་བཞིན་དབུ་མེས་མཐུན་པའི་བྱིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་
མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་དག་ཤེར་བྱིན་གཙུག་བོ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆིག་གསལ་
ལས། དེ་དག་ལས་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་བྱིན་གཙུག་བོ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་
ཡིག་ཆར། གཙུག་བོ་སྟུར་བའི་བྱིན། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེར་བྱིན་
གཙུག་བོ་ལ་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་དགོས་པར་གོང་དུ་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་
འགྲེལ་བ་དང་། གསེར་ཕྱེད་དངས་པ་དེའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་གཞུང་ལམ་
འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གསུམ་ཀྱི་གཙུག་བོ་ལ་དགོངས་པ། རྣམ་བཤད་དུ་བཏགས་
པའི་ཆོས་གསུམ་གསུངས་པས་ཤེས་པའི་བྱིན། ཁོ་ན་རེ། ཡར་བྱིན་བཅུ་ཡིན་
ཁྲབ་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟེན་པར་ལ་གཏོང་སེམས་དང་། ཚུལ་བྱིས་ལ་
བསྐྱེད་སེམས་སོགས་དགོས་པ་མདོ་རྒྱན་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་ངེས་ཆིག་
སོགས་བཤད་པས་ཤེས་པའི་བྱིར་བེར་ན། དེ་སྟེན་སོགས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སོགས་དང་སྟུར་བ་ཅུ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བསྟུས་ལས། སྟེན་པ་ཡིན་ལ། པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་མཐུ་བཞིན། སྟེན་པ་ལ་རི་ལྟ་བུ་དེ་
བཞིན་དུ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྟུ་བཞི་ཅི་རིགས་སུ་བལྟ་
བར་བཤོ། ཞེས་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལ་ལར་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ཐམས་ཅད་སྟེན་པའི་སྐར་བཟན་ལ། ལ་ལར་ནི་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་སྐར་བཟན་
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་རེའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་པའི་བྱིན། སངས་
འཕགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་རང་རིག་ཤེར་བྱིན་མིན་པར་ཡིད་ཤེས་དང་གཞན་

རིག་གི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱབ་ཅིང་ཁུངས་མ་དྲངས་ཀྱང་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་
དགེ་བ་ལ་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། འབྲེལ་བའི་དགེ་བ་གང་རུང་དགོས་ལ།
དེ་ལ་དགེ་བ་བརྟུག་གཅིག་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་དགོས་པས་ཡིན་ནོ། །

ཡིག་ཆར། ཉན་རང་ལ་དམ་པ་བདུན་པོ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཅེས་པའི་
དམ་པ་བདུན་ལ། བྱང་ས་ལས། དམ་པ་བདུན་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་དམ་པ་དང་།
སྐྱབ་པ་དམ་པ་དང་། སྐྱུན་སྐྱུམ་ཆོགས་པ་དམ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དམ་པ་དང་།
མཐུ་དམ་པ་དང་། སྤངས་པ་དམ་པ་དང་། གནས་དམ་པའོ། ། ཞེས་པའི་དམ་པ་
བདུན་ལ་བྱས་ན་ཁུངས་དང་འབྲེལ་ཞེས་བསོད་གྲགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྐྱེ་དོན་
ཀྱི་མཆན་དུ་བཤད་པ་ནི། འོག་ཏུ་བྱང་ས་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་སྐྱུར་བ་དང་
ནང་འགལ་ལ། བྱང་སེམས་ལ་ཡང་སྦྱོར་དུ་རུང་སྟེ། མདོར་བསྟན་དུ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དམ་པ་ནི་དམ་པ་བདུན་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་མ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་
འདི་ནི་དམ་པ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དེ་སྐྱེ་གོང་དུ་བྱང་ཆུབ་
གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་དེ་ལ་བསྟེན་དགོས་པས་སེམས་དཔའ་ཡོང་ས་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། འོག་ཏུ་ཡང་དེ་བདུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། མདོར་བསྟན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལེའུར་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་སྐྱེ་ན་མེད་
པ་དམ་པར་བཤད་པས་དེ་བདུན་མེད་པས་ཕྱིན་དུག་གི་མིང་མི་འཕྲོག་པ་
དང་། བྱང་སེམས་ལ་ངེ་ལྟར་སྐྱུར་སྐྱབས་དོན་ལ་མ་དབྱེད་པའི་སྦྱོན་ནོ། ། དེས་
ན་མཆན་ལྟར་ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་དམ་པ་དུག་པོ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་ཕྱིན་དུག་
གི་མིང་མི་འཕྲོག་ཅེས་བདུན་ཞེས་པ་མ་དག་པར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། འབྲེལ་ཆུང་གི་འགོ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་མཚམས་སྐྱུར་ནས་
འཛིན་པར་ཐལ། དེ་ཡན་ཆད་རྒྱན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གསེར་སྤང་ལས། འགེལ་བ་འདི་ཡི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་
ལ། ཞེས་སོགས་རྒྱན་གྱི་འགེལ་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཅ་བའི་འདོད་ན། འགེལ་བའི་དབུ་ན་མཆོད་བཟློན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འོ་ན།
ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། ཞེས་སོགས་རྒྱན་གྱི་འགེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ན། འགེལ་བའི་དབུ་དེ་ནས་འཛིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་དབུ་ན་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་སོགས་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཡོད་ན་འགེལ་བའི་དབུ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་བཅུམས་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་དཔེ་ལ་འགེལ་བའི་དབུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར། དེ་བཞིན་
དུ་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བཟློན་དང་དགོས་འགེལ་གཉིས་མདོའི་བཤད་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། མདོའི་དོན་མཁྱེན་གསུམ་སོགས་བཤད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོའི་
བཟློན་བྱ་དེ་དག་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་བཤད་པའི་དགོས་པ་སྟོན་གྱི་
བཟློན་དོན་འགེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། མཆོད་བཟློན་
དང་དགོས་འབྲེལ་ནི་རྒྱན་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་སྟོན་འགྲོ་ཡིན་གྱི་མདོའི་
བཤད་པ་དངོས་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབས་དང་བོའི་འགོ་ཡང་
ཅ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་བྱིར། ཞེས་པ་ནས་དང་། འགེལ་བའི་
དེ་ལྟར་བསུས་པའི་དོན་ཀྱན་བསྟན་ནས། ཞེས་པ་ནས་འཛིན་ཏེ། གསེར་སྤང་
ལས། དེ་ནས་སྐབས་བརྒྱད་རིམ་པར་བསྟན་པ་ཅུམས་དང་། ཞེས་དང་། དེ་ལ་
སྐབས་ཀྱི་དང་བོར་བསྟན་པ་བརྒྱད་ནི་སྐབས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་
མཆུམས་སྟོར་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

སེམས་བསྐྱེད།

ལྷ་མདོ་ལས། འདི་ལ་ཞེས་པ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འདི་ལ་ནི་ཐེག་ཆེན་
 རམ་ཤེར་བྱིན་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་འཕམ་ཉམས་
 གུ་ལེན་པ་འདི་ལ་ཞེས་པ་ལོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
 རྒྱུ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་
 དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲུམ་མར་མ་ཟད་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ཡང་ཆོས་
 ཉིད་གཟིགས་དུས་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་གཟིགས་དུས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པ་
 ལ་བྱེད་པས་ཆོས་རེ་རེའི་སྟངས་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ནི་
 གང་ལའང་དངོས་པོར་འདྲིན་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་རྒྱུད་མི་
 འཁྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར། མེས་པ་བསྐྱེད་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་
 བཤད་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར། ཞེས་པའི་མེས་པ་བསྐྱེད་མདོར་བསྟན་
 ཀྱི་མདོ་ལ་བྱང་རྒྱུ་དང་། གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཀ་འདྲི་
 ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་མདོར་བསྟན་ཀྱི་མདོ་གཅིག་
 བྱ་འདྲི་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མདོར་བསྟན་ནས།
 ལྟག་མས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་དེའི་མེས་པ་བསྐྱེད་
 བཅུ་དྲུག་པ་མདོར་ལྟ་བུའི་མདོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་མ་བར་
 བ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྒྱུ་མེས་པ་དཔའ་མེས་པ་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འཛལ་
 བས་ཅི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བགྱི། ཞེས་པ་རིའི་
 བྱས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་མེས་པ་བསྐྱེད་གཉིས་པ་ནས་ཉེར་གཉིས་པའི་བར་ཀྱི་
 མདོས་དམིགས་རྣམ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་
 བྱུང་སྟེ། ཉེ་ལྷག་ལས། བྱང་ཆེན་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་དགུ་
 ལ་སྐྱར་རོ། །ཞེས་པས་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ནོ། །ཞེས་དང་། འོག་དུ་དེའི་
 མཆན་ལས། འདི་བཞིན་མདོར་བསྟན་དུ་དངས་ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས།

ཕྱོགས་བཅུའི་ནས། སྤང་པོ་མ་ལུས་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་བར་ལ་འགོད་པར་
འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བཅུ་གསུམ་པ་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མདོར་གཞན་དོན་རྒྱས་བཤད་གསུངས་ཏེ། གསེར་ཐང་ལས།
སྐབས་འདིར་གཞན་དོན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཕྱིན་དུག་ལ་འགོད་པ་ཡང་གསུངས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཤད་གོ་རིམ་ལོག་པ་སྤྲུམས་གཞན་དོན་
གཙོ་བོ་མུང་འདས་ལ་འགོད་པ་དང་། ཕྱི་མས་དེའི་ཐབས་ཕྱིན་དུག་སོགས་
མང་བོ་གསུངས་པས་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་གྱི་བསྟན་བཤད་ལྟར་མིན་ཟེར་རམ་དཔྱད།
ཁོ་ན་རེ། ཅ་བར། བསྟན་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བཞུགས། ཞེས་པ་བར་མའི་མདོ་
བཞིན་དུ་ཡུམ་རྒྱས་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞུགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གསེར་ཐང་ལས། ཡུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཀྱི་རང་
དགར་ནི་མིན་ནོ། ཞེས་ཡུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བཞུགས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། གཉིས་ཀ་ལྟར་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་
བ་དང་སྟུང་པར་ཆིག་སོ་སོར་མེད་ཀྱང་མདོར་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ཆང་བར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་སྤང་གིས། བརྒྱད་སྟོང་འདིར་དོན་མ་ཆང་མེད། ཅེས་དང་།
ནམ་བཤད་ལས། གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་དོན་ཆང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འགོ་བ་རིགས་དུག་གི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། སེར་སྟོད་སྟངས་དང་སྟོ་སྤྱིང་བའི་ཡིག་ཆར་དེ་ལྟར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། རིགས་དུག་ཀའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དབང་གིས་
སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པའི་དཔུལ་བའི་ཤིང་རྟ་འདྲེན་
པའི་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དཔུལ་བ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་དགའ་བདེས་བརྒྱན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དཔུལ་བ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། དེའི་སྐྱད་དོད་ན་ར་ག་

ཞེས་པའི་ར་ག་དགའ་བ་དང་། དེ་ནས་བཀག་པས་དགའ་མེད་ཟེར་བའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཟས་ཀྱིས་ཡིད་གདུང་བ་དང་། མེས་སྐྱོན་
 པས་ངན་འགྲོ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་
 ལ། སོགས་དངས་པ་དེས་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ངན་འགྲོ་
 བའི་མེས་ཉེན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཉེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ།
 དེའི་ཉེན་གཙོ་བོ་མེས་སོགས་སྤང་བོ་ཕྱི་མ་བཞི་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ། གཟུགས་མེད་ཉེན་ཅན་བཞིན་ནོ། རྟེན་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆ་རྟོང་བར།
 འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གའི་ལུས་ཉེན་ལ་ཐེག་ཆེན་མེས་སྐྱོད་གསར་དུ་སྐྱེ་
 བ་ཡོད་ཅིང་། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ཉེན་ལ་ཐེག་ཆེན་མེས་སྐྱོད་གསར་དུ་
 སྐྱེ་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་ནས་ཀྱི་མེས་ཉེན་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། ངན་འགྲོ་བའི་མེས་ཉེན་ཅན་གྱི་བྱང་མེས་ཡོད་
 པར་ཐལ། བྱང་མེས་ལས་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ནལ།
 བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་དུད་འགྲོར་སྐྱེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱམ་སྟེ། ལས་དབང་གིས་ངན་འགྲོ་བའི་ལུས་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ངན་
 འགྲོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། རྟེན་ན་མེས་སྐྱོད་མ་
 ཉམས་པར་ལས་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་ལུས་སྤངས་ན་ལུས་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 ཁྱོད་ཡང་འདྲུག་པ་ལྟར་མེས་ཀྱི་དགའ་བདེ་ལ་མི་གཞོད་པར་གྲོགས་སུ་
 འགྲོ་བས་ངན་འགྲོ་བ་དང་དེར་སྐྱེས་པ་མིན་ལ། མེས་སྐྱོད་སོགས་ཉམས་
 ནས་ལས་དབང་གིས་དེའི་ལུས་སྤངས་ཆོ་ངན་འགྲོ་བ་སོགས་ཡིན་ཀྱང་སྤྲར་
 ཆོ་དེར་མར་ཤེས་སོགས་སྐྱེས་ཆོ་བདེ་འགྲོ་བར་གྱུར་པ། ཡིག་ཆར། དང་བོར་
 ངན་འགྲོ་བ་གང་ཞིག ཕྱིས་བདེ་འགྲོ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱམ། ཅེས་
 པའི་དགོངས་པའོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལས་ཉོན་གྱིས་ངན་འགྲོའི་ལུས་སྤངས་པའི་
 བྱང་མེས་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཆོས་ཅན། བདེ་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་

ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བདེ་འགྲོ་བ་དེའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དགེ་སློང་སྦྱལ་དུ་གྱུར་མ་ཐག་པའི་སྐྱེ་བ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ངན་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྦྱལ་དེའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དགེ་སློང་དང་དེ་གཉིས་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།

བྱང་སར། གཞི་དང་རྟགས་དང་ཕྱོགས་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོགས་
ནི། མདོ་ཞེ་རྒྱན་དང་བྱང་སའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་དོན་ཆོན་བརྩུག་བསྐྱས་པའི་
སྒྲིམ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་ཚུལ་མདོ་རྒྱན་གྱི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་བ་ཡན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་
སྦྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གཞི་བསྟན་ཅིང་། ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པས་ལྷག་མ་
དགུ་བསྟན་ལ། བྱང་སར་ལེའུ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་དང་བོ་
གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་དང་། བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་རྟགས་དང་། དེ་ལ་
རབ་བྱུང་བྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེས་སེམས་ཅན་ལ་ལྷག་བསམ་
འཇུག་ཚུལ་དང་། བྱང་སེམས་རིགས་ལ་གནས་པ་སོགས། གནས་བརྩུག་སྤྱི་
སྟོན་པའི་ལེའུ་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་གཉིས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་འདྲིན་ཚུལ་དང་།
གནས་པ་བརྩུག་སྤྱི་དང་ལྷན་པའི་རིགས་ཀྱི་ས་ནས་མཐར་ཐུག་དུ་འགྲོ་བའི་
སའི་བར་བདུན་དང་། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྦྱོད་པ་སོགས་སྦྱོད་པ་བཞིའི་བར་
སྟོན་པའི་ལེའུ་བཞི་དང་། ཐ་མ་རབ་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
པ་བརྒྱ་བཞི་བརྩུན་པ་མཆོན་དཔེའི་ལེའུ་ ལྷག་མ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་
སོགས་སྟོན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་དུག་གིས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཐ་མ་བསྟན་ལ།
དེ་ནས་སའི་གོ་རིམ་གྱི་ལེའུ་བཅས་གསུངས་སོ། །མདོ་རྒྱན་དུ་དོན་ཆོན་བྱི་མ་
དགུའི་གོ་རིམ་བྱང་ས་དང་མི་འདྲའོ། །འཇུག་སྒྲིམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་བྱེད་

པར་ཅན་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་ལྡན་དགོས་ཀྱང་། འཇུག་སྒྲིམ་གྱི་རྟེན་བྱ་དང་པར་
 ཅན་ལ་མི་དགོས་ཏེ། མཆན་ལས། རྣལ་འབྱོར་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། རྟེན་པོ་
 ལང་བའི་རྟེན་དབྱུག་པས་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་ནས་དབྱུག་པ་མི་འགྲེལ་བ་རྟེན་པོས་
 མགོ་ནས་བབྱང་བས་བྱེད་པ་ལྟར། དང་བོར་སྦྱོར་བའི་རྟེན་སོ་ཐར་གྱིས་བྱེད་ལ།
 དེ་ནས་གཞན་གཞོད་གཞིར་བཅས་ལས་ལོག་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་བའི་བར་
 མི་འཆོར་བར་བྱང་སྒྲིམ་གྱིས་བྱེད་ཅིས་གསུངས་ཏེ། རྟེན། སྤྱི་མའི་ས་བོན་མ་
 ཉམས་ཤིང་གཞན་གཞོད་གཞིར་བཅས་སྒྲིང་བའི་རིགས་མ་ལོག་པས་བྱང་
 པར་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆེ་འཕོས་ཀྱང་སོ་ཐར་གྱི་ས་བོན་མ་ཉམས་ཤིང་
 གཞན་གཞོད་གཞིར་བཅས་སྒྲིང་བའི་རིགས་མ་ལོག་ན་བྱང་པར་ཅན་ཡིན་
 པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་འཁོར་རྒྱད་ལས། གསུམ་ལས་དགེ་སྒྲིང་མཆོག་
 ཡིན་འབྲིང་། །དགེ་ཚུལ་བྱིམ་པ་ཐ་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྩ་བ་སྒྲོན་མེའམ་ཉིང་
 རེ་འཛིན་རྒྱལ་བོ་ལྟར་ན། རྟེན་བྱ་དང་པར་ཅན་ལ་ཡང་མཆོག་འབྲིང་དམན་
 གསུམ་འབྱེད་དགོས་སོ། །བྱ་སྒྲོན་སོགས་སྤྱི་མ་མང་བོས། དུམས་པ་ནས་ཐོགས་
 མེད་རྩོ་བོ་མེ་སོགས་ལ་བརྒྱད་པ་སེམས་ཅམ་ལུགས་ཀྱི་བྱང་སྒྲིམ་ལེན་ཚུལ་
 དང་། དེ་ལ་རྟེན་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་ལྡན་དང་། ལེན་པའི་ཆོ་ག་སྒྲོན་འཇུག་རིམ་
 ཆར་ལེན་པ་དང་། ཅ་ལྷུང་བྱང་སའི་བཞི་ཅམ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ནས་ལྷ་
 སྦྱབ་དང་ཞི་བ་ལྷ་ལ་བརྒྱད་པ་དབྱུ་མ་བའི་ལུགས། དེ་ལ་རྟེན་འདོད་ལྷ་སོགས་
 དང་། ཆོ་ག་སྒྲོན་འཇུག་གཅིག་ཅར་ལེན་པ་དང་། ཅ་ལྷུང་ནམ་སྒྲིང་གི་མདོ་
 ལྟར། བཅུ་བཞི་བྱས་ནས་ལུགས་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་ཉ་རྟེན་ལུ་ལམ་སྒྲོན་རང་
 འགྲེལ་དང་། མདོ་བརྟན་འགྲེལ་བ་སོགས་དྲངས་ནས་བཀག་པ་ལྟར། བྱང་
 ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལས། འཕགས་པ་ལྷ་སྦྱབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་
 ཆོ་གའི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་སྒྲིམ་པ་འཐོབ་པའི་
 ཆོ་ག་ལ་དོན་ལ་བྱང་པར་མེད་དོ། །དེས་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་ལ་དབྱུ་མ་བའི་

ལྷགས་དང་སེམས་ཅན་ལྷགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ནས་སྤང་བའི་ཡུལ་དང་ལེན་
པའི་ཆོ་ག་དང་རྩ་ལྷུང་མི་མཐུན་པར་སྒྲིབ་ནི་མ་བཟོགས་པ་ཆེན་པོའོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །གཞུང་ལམ་ལས། འོན་ཏེ་ལ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ལྷགས་གཉིས་
བྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྟེ་བ་དང་གནས་པ་ལ་སོ་ཐར་རྟེན་
དུ་དགོས་པར་འདོད་པ་རྟེན་ཅན་པ་དང་། སོ་ཐར་གང་ཡིན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཡིན་པར་བཟུང་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་གོགས་སུ་འདོད་པའི་རྟེན་
མེད་པའོ། ཞེས་པའི་སྡེ་མ་དེ་ལ་ལྟ་སོགས་མེད་པར་ཐལ་བས་བཀག་ལ། དེ་
ཉིད་ལས། དེས་ན་བྱང་སར་སྟོམ་པའི་རྩལ་བྱིས་ས་འོས་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་
སོ་ཐར་རིས་བདུན་ལ་གསུངས་པ་ནི། སོ་ཐར་རིས་བདུན་དངོས་དང་དེ་དག་
དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་སྟུན་མོང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
སྟོང་བ་གཉིས་ཆར་ལ་གོ་བར་བྱ་ཡི་རིས་མཐུན་འབའ་ཞིག་ལ་མི་གཟུང་ངོ་། །
ཞེས་དང་ཡིག་ཆར། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་ལྷའི་འགོ་བའི་རྒྱད་
ལའང་མི་དགོ་བཅུ་སྟོང་གི་ཉེས་སྟོང་སྟོམ་པའི་དེ་འདོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བས།
ནམ་བཤད་ཀྱི་བྱད་ཅན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་བྱང་ས་དང་།
ལམ་སྟོན་གྱིས་སོ་ཐར་རིས་བདུན་དགོས་པར་གསུངས་པས་བྱང་སྟོམ་ལྟན་པ་
ལ་མ་མཐའ་མི་དགོ་བཅུ་སོགས་སོ་ཐར་དང་སྟུན་མོང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་སྟོང་དགོས་པར་བཟུན་ཏེ། རྟེན་མེད་པས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རང་
དོན་གྱི་བསམ་པ་མ་ལོག་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་སྟེ་བའི་
གོགས་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་སོ་ཐར་བྱང་སྟོམ་སྟེ་བའི་གོགས་སུ་འདོད་པས་
དེའི་ལྷགས་ལ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དགོ་སྟོང་ཡིན་མིན་སོགས་དཔྱད།

བྱང་སེམས་སྟོམ་ལྟན་ལ་སྟོག་གཅོད་སོགས་བདུན་གནང་ཡུལ། བྱང་
རྩལ་གཞུང་ལམ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟག་པོ་མཐོང་ཆོ་བསྐབ་པ་སྤུལ་

ནས་བྱེད་པས་བྱིས་པ་ལ་གནང་བ་ཡིན་གྱི་རབ་བྱུང་ལ་གནང་བ་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། བསྐྱབ་བདུས་སུ་ས་མ་ཐོབ་པ་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྦྱོད་པ་ལ་
 འདི་བསམ་པར་བྱ་ཡི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་བྱིས་
 པ་ས་མ་ཐོབ་པ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་བྱིན་དུག་སྦྱོད་པ་ལ་གནང་ལ། དེ་ལ་དེ་
 བདུན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་གནང་ཞེ་ན། སྤྱིང་བརྟེན་བཅས་པ་མི་དགེ་
 མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་མི་དགེ་བ་གནང་བ་མིན་ཀྱང་མི་དགེ་བ་དེ་དག་གི་གཞི་
 ལ་ཁྱུགས་པ་གནང་བ་ཡིན་རོ། །གཞུང་ལམ་ལས། དེ་ལྟར་སྟོག་དང་སྤུལ་ན་
 ཉེས་པ་མེད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱང་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དེའི་གཞི་
 ལ་ཁྱུགས་ན་སྟོག་གཅིད་གྱི་ལས་དགེ་བ་སོགས་བསོད་ནམས་འཕེལ་ཀྱང་
 དགེ་བ་གནང་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་དག་ཉིན་གྱི་གང་ཟག་ཆེ་འཕོས་པའི་ཆེ་སྟོག་
 གཅིད་སོགས་ལས་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་དང་། ལས་སེམས་པར་
 འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་དེ་དག་གི་དམིགས་རྣམ་དང་འཇིན་ཚུལ་ཅན་ཡོད་
 མེད་དང་། སྦྱིར་ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་གྱི་དམིགས་རྣམ་གང་ཡིན་སོགས་
 དབྱེད་གཞི་མང་ངོ་། །

ཅ་བར་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དམིགས་ལུལ་དང་དཔེ་ས་སོགས་
 ཉེར་གཉིས་དང་དབྱེ་བ་ཉེར་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། གྲོགས་འདུན་
 སོགས་ཉེར་གཉིས་དང་དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ཚུལ་ལྷགས་ལ་བསྟན་
 ཏོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྟོབ་ཆེ་དང་སོགས་ཀྱིས་སྦྱེས་སུ་བྱེད་པ་དང་། དོན་
 བྱེད་པ་དང་འབྲས་སུ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོ་དང་སྦྱོད་ཚུལ་བསྟན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་སོགས་
 ཀྱིས་ས་མཚམས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ཡི་ཅ་བ་སྤྱིང་རྟེན་འདོད། །སོགས་ཀྱིས་
 རྒྱ་སྤྱིང་རྟེན་དང་། བསམ་པ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་

དང་། དེའི་འཚོལ་བར་དམིགས་པ་དང་། ས་གོང་དུ་འདུན་པས་འགོ་བ་དང་།
བྱང་སྡོམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམན་པའི་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཉེས་དམིགས་འགོག་
པ་དང་། སན་ཡོན་ཆོགས་གཉིས་འཕེལ་བ་དང་། སར་བྱིན་རྣམས་གོམས་པས་
སེར་སྣ་སོགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ས་སོ་སོའི་ཡོངས་སྦྱོང་གིས་
དེའི་སར་བྱིན་ལ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། བྱད་པར་བརྩམས་གཏན་ལ་སྐབ་པ་
དབྱིག་འགྲེལ་ལྟར་ལ། རོལ་མཚོར་ཉེས་དམིགས་དང་། མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཀྱི་
བྱད་པར་གཉིས་བྱས་ནས་དང་བོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འགོག་པ་དང་། གཉིས་
པ་ཐེག་དམན་དུ་ལྟུང་བར་བྱས་ཏེ། བྱད་པར་བརྩམས་གཅིག་གསུངས་པ། དབྱིག་
འགྲེལ་ལས། ལམ་གཅོད་པ་ནི་ཉེས་དམིགས་ཏེ། ལམ་གཅོད་པ་དེ་ཡང་གང་
ཞེ་ན། མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་སེམས་སྦྱོང་ཞིང་དང་དུ་ལེན་
པའོ། ཞེས་བྱི་མ་སྣ་མའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་རྩ་བ་ལྟར་ཡིན་པས་མི་འཐད་
དོ། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་ཐུབ་བཞུན་རྒྱས་པའི་མེ་དོག་དུ་འོག་གི་བསྐྱེད་ཚུལ་
དང་། བརྩམས་གཅིག་དང་། སན་ཡོན་གྱི་རྒྱུ་བ་དང་བོ་རང་བཞིན་གྱི་བྱད་པར་
ཞེས་སྐྱར་བ་འགྲེལ་བཤད་དང་མཐུན་གསུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་བ་དང་གསེར་
སྤང་སོགས་ལས་སྦྱོས་ཚུལ་གྱི་དེ་དབྱེ་བར་སྐྱར་བ་དང་། བྱི་མ་ནི། འགྲེལ་བ་
ལས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་འཕེལ་
བ་ནི་སན་ཡོན་ནོ། ཞེས་དགེ་བའི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱར་བ་མིན་ནམ་སྣམ་སྟེ།
དེར་སྦྱོས་ཚུལ་གྱིས་ལཱའི་སྣ་མ་བཞི་མི་བརྟན་ལ་བྱི་མ་བརྟན་པར་བཤད་པ་
ཡང་འགྲེལ་བ་དང་གསེར་སྤང་སོགས་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཁྲོགས་སྟོབས་
སོགས་ཀྱི་སྦྱོས་ཚུལ་གྱིས་བརྟན་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་དང་། དོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་ལ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རབ་བསྟེན་བྱས། སོགས་རྒྱུ་བ་
བཞིས་དམ་པ་གསུམ་ཚང་བའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཚོས་
དང་སེམས་ཅན་སོགས་བཞིས་མཉམ་པ་ཉིད་བཞིས་སའི་བྱད་པར་དང་། རྟེན་གྲུང་ཐང་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་ཡར་བྱིན།

བ་རྒྱ་ཆེན་སོགས་བཞིས་གང་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་བཞི་དང་། ཐབས་
 རྒྱ་ཆེ་བ་སྒྲོན་ལམ་བཅུ་འདེབས་པ་དང་། གཞན་དོན་ལ་སྒྲོ་བ་དཀའ་སྤྱད་ལ་
 མི་སྒྲོ་བ་དང་། བསམ་པ་ཡང་དག་པ་རང་བྱང་རྒྱལ་པ་ཐག་ཉེ་བར་ཤེས་ཤིང་
 དེའི་ཐབས་ཤེས་པ་རྟེན་པ་དང་། ས་ལྷག་མ་ལ་མཁས་པ་གོང་མ་སྐྱེས་པ་དང་།
 ས་གོང་མར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཁྱད་པར་མདོར་བསྟན་ནས། ཆོགས་བཅད་
 བཞིས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །བསྐྱེད་པ་ས་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། སོགས་ཆོགས་
 བཅད་དུག་གིས་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ཉེར་གཉིས་བསྟན་པ། འགྲེལ་བར་སློ་
 གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་བྲངས་ནས་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་སྐྱར་བས་སྒྱུར་བ་
 དང་ལྷག་བསམ་ཞེས་གོ་བསྒྲོག་པ་དང་། བར་བྱིན་བྱི་མ་བཞི་ལ་མ་སྐྱར་བར་
 བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུ་ནས་ཆད་མེད་བཞི་དང་། མདོན་ཤེས་ལྟ་དང་། བསྐྱེད་དོས་
 བཞི་དང་། སོ་རིག་བཞི་དང་། རྟོན་པ་བཞིའི་བར་ལ་ལྟ་སྐྱར་ལ། ཐ་མ་ལ་
 ཐབས་མཁས་དང་ལྷན་པ་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་འདུན་སོགས་ཉེར་གཉིས་དང་
 སྐྱར་རྒྱལ་འབྲེལ། །དེས་ན་མཆན་ལས། འདིར་འདུན་སོགས་ཉེར་གཉིས་སོ་
 སོར་བྱེ་བའི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་ཞེས་པ་དོན་ཐོབ་བམ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་སོར་
 བྱེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཆད་མེད་བསྐྱེད་པའི་སོ་རིག་རྟོན་བཞི་རྣམས་དེ་ལས་བྱེ་
 བ་མིན་ནོ། །འདིར་མདོན་ཤེས་ལྟ་དང་ཉེར་གཉིས་ལ་དུག་བབྲངས་པ་བཞེན་
 གཞིའི་མདོའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་མདོ་བཞི་
 ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན། བྱང་ས་ལས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་དག་དང་ལྷན་པའི་དོན་གྱི་ཆོས་པལ་ཆར་
 སྟོན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མདོ་ཞེས་བྱའོ། །དུས་ཉག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྤུང་བ་སྤུངས་ཞི་བ་སྤུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཉག་ཏུ་བརྗོད་
 ཅིང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་མདོ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་འབྱོར་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་
 བ་དང་། སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོའི་གོང་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མདོ་

ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུམ་གསུངས་སོ། །ཆེར་འོས་སེམས་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་སྐྱེ་
བོ་དག། །སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་
དམིགས་གཞན་དོན་སེམས་པ་དང་། དེའི་ཐབས་རྟེན་པ་དང་། དགོངས་ཅན་
ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བདེ་བ་བཞི་སྤངས་
པས་ཞི་མཐར་ལུང་བ་དང་། སློ་ལྡན་སེམས་མཆོག་སོགས་བཞིས་སེམས་
བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་ཉེས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཞིང་གཞན་དོན་དུ་བདེ་སྤྱད་
གང་ཕྱོང་ཡང་དགའ་བ་དང་། གང་ཆེ་གཞན་ཀྱི་སོགས་བཞིས་ངན་ལས་ཀྱིས་
གཞན་དོན་ལས་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡི་ཆོས་ཀྱན་སོགས་རྐང་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་
ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་དོན་བཙོན་ལྡན་སོགས་
བཞིས་མནར་མེད་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཇིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། བན་
ཡོན་བཞི་དང་། སློབ་དཔོན་བཅེ་ཆེན་སོགས་བཞིས་སེམས་ཅན་ཡལ་བར་
དོར་བ་དགག་པ་དང་། མགོ་ལ་སེམས་ཅན་སོགས་བཞིས་ལེ་ལོས་ལམ་དལ་
ཀྱིས་འགོ་བ་བཀག་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཉེས་དམིགས་དང་མན་ཡོན་དེ་ལྟར་
ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བཙོན་པ་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་
སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་པར་ཐལ། ཟེར་བ་ཉ་དཔོན་དང་རེད་མདའ་བ་སོགས་
ཡིན་ལ། རྟོགས་སྤང་དུ་ཡང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཡིག་
ཆར་སེམས་པ་ཞེས་པ་བྱེད་ཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་གོང་དུ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་
སེམས་པར་བྱེད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར།
ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་པར་བྱེད་ཅེས་པའམ་སློན་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་ཀྱི་ངོ་
བོ་སེམས་པ་སོགས་མིན་ཞེས་པའོ། །ཤེད་བས་ཀྱང་། མདོ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ཀྱིས་
སེམས་བྱུང་དང་། རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ཀྱིས་སེམས་སུ་བཤད་པར་འདུག་སྟུང་ནས་

སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། བརྒྱ་མིས། འོན་ཏེ་གཉིས་
 བ་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕགས་སེང་གི་
 ལུགས་བཀག་ནས་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པར་བཤད་དོ། རྒྱན་སྤང་ལས། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། ཞེས་
 བཤད་པས་སེམས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ལུལ་བྱུང་པར་ཅན་
 ཏེ་སྤང་བ་སྦྱོར་བ། ཞེས་སེམས་སྤྱུ་གསུངས་པ་རྒྱན་གཉིས་དང་། ཐོགས་མེད་སྦྱོ་
 མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་གསེར་སྤེང་དང་ཡིག་ཆར་གསུངས་ནས་སྤྲོ་མ་དེ་དག་
 བཀག་གོ། ཞོན་རེ། དེ་ཐོགས་མེད་སྦྱོ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གསེར་སྤེང་ལས། སློབ་དཔོན་གཞན་དང་། ལྷན། ཐོགས་འདུན་པ་དང་བཅས་
 པའི་སེམས་པ་ལ་སློབ་ལམ་ཏེ་གསུངས་པས་སྦྱོ་མཆེད་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་
 འདུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྲོ་མ་ཉ་དཔོན་སོགས་
 ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཏེ་ན་གསེར་སྤེང་ལས་མདོ་རྒྱན་
 དང་བྱང་ས་སོགས་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པར་བསྟན་པའམ། ཡང་ན་རྒྱན་
 གཉིས་དགོངས་པ་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པར་ཐལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་
 པ་ནི་གཞན་དོན་ཏེ་རྒྱུ་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཏེ་
 འབྱུང་བའི་སེམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཆན་ལས། རྣམ་གཅིག་ཀྱང་རྣམ་མཚུངས་མི་ཉམས་ཚུལ་ཞེས་པ།
 མཛོད་མཐའ་དཔྱོད་ལས། སེམས་སེམས་བྱུང་དོ་མོ་དང་རྣམ་མི་གཅིག་ཟེར་ན།
 ལྷན། མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་དང་བྱེད་པ་ལ་བྱུང་པར་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཉེན་དམིགས་པ་རྣམ་པ་ཏུས་རྣམ་ལྔ་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་མཚུངས་པ་རྣམ་རེ་རེར་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། རྟོག་གི་འབར་བའི་སེམས་ཅམ་འགོག་པའི་སྐབས་དཔྱད་

པ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་མཛད་སྤང་། ཞེས་པ། དབྱ་མ་སྦྱིང་བོ་ལས། སྤར་བ་གཟུགས་
ནི་དུ་མ་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་ཡིན་མི་འདོད། །རྩལ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་
ཕྱིར། །དཔེར་ན་རྩ་བ་གཉིས་སྤང་བཞིན། །ཞེས་སེམས་ཅམ་པས་འོག་མར་
རྩལ་སྤར་བ་རྩལ་སྤྱོད་ན་ཡང་དེ་འདྲས་པ་རྩལ་སྤྱོད་པར་བཤད་པ་ལ།
དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་འདོད་དེ། །ཞེས་པ་ལྟར་བསགས་པ་དེ་དམིགས་པ་
ཡིན་པ། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། བསགས་པ་དང་འདྲས་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་
བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྩལ་སྤར་བ་རིགས་མཐུན་པ་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་
པ་ནི་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྤང་བོ་དང་རྟེན་ལ་སོགས་པ་དང་། སྦྱིར་བ་དང་
སེང་ལྷིང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཞི་ཐ་དད་པ་འདྲས་པ་ལ་
དམག་དང་ནགས་ཆལ་ལ་སོགས་པར་གདགས་པ་ནི་འདྲས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་བསགས་པ་རྩལ་སྤྱོད་དུ་གསུངས་ནས། ཡང་ན་སེམས་ཅམ་སྦྱབ་
པའི་ཕྱིར། །སེམས་ལས་བྱུང་ནམས་སེམས་ལས་ནི། །ཐ་དད་མེད་པར་ཁས་སྤང་
བྱ། །ཡང་ན་ནམ་རིག་ཅམ་མི་འགྲུབ། །ཅེས་སེམས་བྱུང་ནམས་དོན་དམ་པར་
སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་གྲུབ་ན་དེ་དག་སེམས་དང་ཐ་དད་མེད་པར་
ཁས་སྤང་ལ། ཡང་ན་དེ་དག་དོན་དམ་པར་སེམས་དང་ཐ་དད་ཡིན་ན་སེམས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅེས་དང་། ཡང་ན་ཚོར་སོགས་འདྲས་པ་
ལ། །སེམས་སྤྱོད་གདགས་པར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་
ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་འདྲས་པ་ཉིད་ལ་སེམས་སྤྱོད་བྱུགས་ན་སེམས་རྩལ་སྤྱོད་
ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་།
ནམ་པར་བྱང་བ་དག་གི་གཞི་ཅི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་སོགས་
དངོས་སྒྲུབའི་འདོད་པའི་རྩལ་གཅིག་དང་རྩལ་བཀག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་རང་དོན་བྱང་ཆུབ་ལ་སྦྱིར་སྤྱོད་བྱང་
ཆུབ་ཐམས་ཅད་འདོག་ཀྱང་། དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་ལ་དཀར་ཚོས་ཐམས་

ཅད་འཛིག་སྟེ། ཉི་མུང་ལས། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་
 ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ལམ་སྒྲིགས་ལས། མེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
 བྱ་བ་ནི། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 མེས་པ་བསྐྱེད་ཉེར་གཅིག་པའི་མདོར་ལོང་བས་མིག་ཐོབ་པ་ནས་སྤྲེལ་བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མེས་པ་ཅན་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ལ་
 འགོད་པ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་བ་ལ་དམིགས་མི་དགོས་ལ། དེ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་
 སངས་རྒྱུ་འཕྲོ་བ་པར་བྱའོ་སྟེ་ལམ་པས་ཀྱང་མི་ཆོག་སྟེ། པར་ཕྱིན་ལམ་སྒྲིགས་
 ལས། ཐེག་ཆེན་མེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་རང་གི་
 འཕྲོ་བ་བྱ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་དང་། གཞན་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་
 དང་བུལ་བ། བདེ་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་དགོས་ཀྱི་སོ་སོར་བྱེ་ནས་དམིགས་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལོང་བས་མིག་ཐོབ་པས་མཆོན་པའི་མེས་པ་ཅན་
 རྣམས་སྒྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་དང་བུལ་བ་དང་། བདེ་བ་མཐའ་དག་ལ་འགོད་
 པར་བྱའོ་སྟེ་ལམ་པའི་མེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལོང་བས་མིག་ཐོབ་པ་ལ་དམིགས་པ་
 སོགས་གཞན་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ལྷུ་ལ་མེས་པ་
 ཅན་ཀྱང་འཛིག་དགོས་ཏེ། མེས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟག་མེད་དུ་འདའ་བར་
 འདོད་པའི་འདུན་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེས་པ་ཅན་ཐམས་
 ཅད་བདེ་བ་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 མཆོན་ལས། གནས་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཅི་རིགས་ཡོད་པར་རྗེ་བཙུན་སྤྲ་
 མ་རྣམས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མིག་དང་ཟས་སོགས་ཀྱང་དམིགས་
 པར་འཛིག་གམ་སྟེ། གཞན་རྒྱུ་ཀྱི་བྱང་འདས་དེའི་དམིགས་པར་བཞག་
 པའི་ཕྱིར། བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་སྟོན་མེས་པ་
 ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་། འཛིག་མེས་པ་ཆོགས་ལམ་ནས་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་ལ། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལྟར་
ན་སྒོན་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཁོ་ན་དང་། འཇུག་སེམས་འཇུག་སྒོམ་ཐོབ་པའི་
ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པས་ལམ་རིམ་སོགས་དང་
རྣམ་བཤད་མི་མཐུན་ཟེར། བསྟན་དར་བ་དང་གཉིས་ཀས་སྒོམ་པ་མཉམ་
བཞག་པའི་རྒྱད་ལ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ལམ་མེད་ལ།
བདེན་འདྲིན་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་སྒོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་
མ་རྟོགས་ཀྱང་དེའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་མཐུན་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྲན་འདུན་དུ་རེ་བ་
དང་། སེམས་བསྐྱེད་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པས་འཇུག་སེམས་ཡོད་ཟེར། བསྟན་
དར་བས་སྒོན་སེམས་ས་བདུན་པའི་བར་ཟེར། རྩི་བཅུན་པས་དེ་བཀག་ནས་
སྒོན་སེམས་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་པར་དེའི་རྒྱད་ན་རྣམ་
མཐུན་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྲན་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་འཕམ་མདོན་གྱུར་དུ་མེད་པ་
བཀོད་དེ། དེའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
སྐྱོད་པ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བ་མདོན་གྱུར་པས་ཟིན་ཀྱང་། དེས་མདོན་གྱུར་དུ་
མ་ཟིན་ཞེས་སྒྲུའོ། ཞེས་ཟེར་ལ། ཡང་བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཚིག་
གསལ་ལས། ཞེས་པ། ནས། འཇུག་སྒོམ་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒོན་
སེམས་དང་། འཇུག་སྒོམ་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་འཇུག་སེམས་སུ་བཤད་ལ།
དེ་ལ་རྩི་བཅུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་
དང་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་ཕྱེད་བར་ཚིག་གསལ་དང་སྒོམ་རིམ་ངི་
ལྟ་བ་བཞིན་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་སྒོན་འཇུག་གི་དོན་དེའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས།
ཕྱོགས་གཉིས་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་སྒོམ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིན་སོགས་
ཡར་ཕྱིན་དུག་པོ་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་དེ། འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྒོན་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲུའོ། ཞེས་སོགས་ནི།

ཡིག་ཆར། ཅ་ལྷུང་བྱང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བས་དངོས་
 ལུ་ཟིན་པའི་མེས་པ་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་མེས་པ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་བཏུས་སྒྲོམ་རིམ་
 ལམ་རིམ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། འཇུག་སྒྲོམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིན་
 དྲུག་གི་བྱ་བས་དངོས་ལུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནང་འགལ་བསྟན་ལ། ལྷུང་ཕྱི་
 མ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་བབྱང་ཞེས་པ་ཡང་འཇུག་སྒྲོམ་དངོས་བབྱང་བ་ལ་མི་
 བྱེད་པར་དེའི་སྤང་བྱ་རྣམས་བསྐྱང་བའི་མེས་པ་འདི་རིགས་དང་ལྟན་པ་ལ་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆན་ལས། འཇུག་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་རྣམས་བསྐྱང་བའི་
 མེས་པ་འདི་རིགས་དང་མི་ལྟན་ན་སྒྱུད་པ་ལ་སྒྲོབ་ཀྱང་སྒྲོབ་མེས་པ་ལྟར་
 ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་པས་དེ་འདྲའི་བསྐྱང་མེས་པ་འདི་སྤང་ནས་སྒྱུད་
 པ་ལ་སྒྲོབ་པའི་མེས་པ་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་མེས་པ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི།
 སྒྲོམ་པ་བབྱང་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་མེས་པ་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དེར་སྒྲོབ་པ་མིན་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་འདིར་ཡང་ལམ་རིམ་གྱི་ལྷུང་འདི་དངས་པར་སྤང་བས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོ་རང་གིས་ཕྱོགས་གཉིས་སྟན་མོང་དུ་ཞེས་དགོངས་
 པ་གཅིག་དུ་གསུངས་པས། སྤྱི་དོན་དུ་ལམ་རིམ་དང་། རྣམ་བཤད་མི་མཐུན་
 ཟེར་བ་བཟླ་དགོས་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། འཇུག་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲོབ་
 དུ་འཇུག་མེས་པ་འདི་ལ། ལམ་རིམ་རྒྱུད་དུ་ལས། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཤེས་
 པར་བྱས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཅིང་། དེ་ལྟར་མ་རྒྱས་པ་ལས། བསྐྱབ་བཏུས་
 ལུ་སྒྱུད་པ་དང་བྲལ་བའི་མེས་པ་བསྐྱེད་ལ་དངས་ལ་དེ་སྒྲོབ་མེས་པ་གཙོ་ཞིང་།
 རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆགས་ཞེས་པ་ལྟར་ན། འཇུག་སྒྲོམ་ཤོར་ནས་འཇུག་མེས་པ་
 གནས་པ་ལ་ཡང་སྐྱར་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མདོ་འདི་བསྐྱབ་
 བཏུས་ལས་བྱང་མེས་པ་གྱི་སྒྱུད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་མི་བྱ་བའི་
 ཤེས་བྱེད་དུ་དངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་ཤོབ་ལ་མེས་པ་བསྐྱེད་སྒྱུད་པ་དང་བྲལ་
 བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིག་ཆར། གཞན་དུ་

བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློབ་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར། ཡིག་ཆ་རྟེན་བར། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ལས་
ནི་སེམས་བསྐྱེས་ནས། །ནང་གི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་པར། །གནས་ནའང་མིག་
གིས་གཟུགས་དག་ནི། །མཐོང་བའི་སློ་དེ་དབང་སྐྱེས་ཡིན། །ཞེས་སེམས་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མིག་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་
གསལ་བས་སྐྱབ་ན་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་བྱད་པར་རྒྱན་དག་ལ། །ཞེས་ཆོར་བ་
བདེ་བ་མངོན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱད་ལ་ཆོར་བ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་
དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན་
གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མོད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་དང་།
ལམ་རིམ་ལས། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སེམས་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་
ལྷོག་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་གོ། །བདེན་འདྲིན་མངོན་ཏུ་གྱུར་པའི་
བྱང་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་སེམས་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་
བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་
བྱང་རྣམས་ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་དེས་ཟིན་པས་སྤྲུམ་པའི་གོ་མི་ཆོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཆོགས་བྱུགས་མ་ཉམས་པས་
དངོས་སུ་ཟིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོགས་པ་
དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ནས། ཐབས་ཤེས་གཉིས་དངོས་སུ་ཆང་བ་གཅིག་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྟོན་སེམས་མངོན་གྱུར་དང་འདྲག་སེམས་མེད་པར་
སྐྱིན་སོགས་སྐྱད་ཀྱང་འདྲི་སྟོད་པས་ཟིན་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ། འདི་ལ་
སེམས་ཅན་གཞན་དོན་ཏུ་ཆས་པའམ་སྟོད་པར་ཆོ་གས་བྱུགས་པ་གང་རུང་
ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་ལ་གནས་པའི་དག་ས་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་
ཅན། སྟོན་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། ཟིན་བྱ་ཟིན་བྱེད་གང་ཡང་མངོན་གྱུར་ཏུ་

མེད་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཡིག་ཆའི་དེ་ནི་
 འོག་དུ་ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཤུགས་དངོས་སུ་ཅིག་ཅར་
 འཇུག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་ཟིན་བྱ་ཟིན་བྱེད་ཀྱི་ཤུགས་དངོས་
 སུ་མི་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །འདི་དང་ལམ་རིམ་ཚུང་དུ་ལས།
 རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཤུགས་དྲག་ན་སོགས་ཀྱིས། རྗེ་བཙུན་པས། རྒྱན་
 མཐའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་པ་མིན་པས་སྦྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
 བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པར་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དབྱེ་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་
 པ་ནི། ཞེས་པས་སྐྱབ་པ་བཀག་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་ཡོད་ན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར། གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྤེལ་བའི་རྣམ་པར་
 ཤར་བའི་དུས་ཉིད་ན། ཞེས་པས་ཤོགས་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་དེ་བསྟན།
 རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཉེར་གྱི་དབྱེ་འདུན་དུ་རེ་ཞེས་པས་ཟིན་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་དངོས་སུ་ཡོད་ན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། ཉམས་ལེན་མ་སྟོས་པར་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་སྦྱར་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བར་ལ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་སྤྲ་མ་རྣམས་བཀག་པས་དེ་དག་གིས་
 ཉམས་ལེན་གྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་བཞག་པ་འདྲ་ལ། རང་ལྷགས་
 ལ་མི་སྟོབ་ལམ་སྟོབས་ཆེ་བས་རྒྱན་མཐའི་ལམ་གྱིས་ཤུགས་མི་འཇུག་གམ་
 དཔུང།

མཆན་དུ་ཤོགས་སྒྲུང་གི་བྱང་བ་སོགས་ལ་བརྟག་ན་ཞེས་པ་ཆད་མ་
 མདོ་ཚྱུང་དུས་མཆོད་བཟོད་བཞུགས་གནས་ཀྱི་བྲག་ངོས་ལ་རྡོ་ཐལ་གྱིས་
 གྲིས་པ་ན་ས་གཡོ་བ་དང་། ལུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་རེངས་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟས་
 བྱང་བ་ན་ལུ་སྟེགས་སྟོན་པ་ནག་པོ་བྱུང་བ་ཀྱིས་ཤེས་ནས་ལན་གཉིས་
 བསུབ། གསུམ་པ་གྲིས་ཏེ་ཀྱལ་ཀ་སོགས་ཀྱིས་ཡིན་ན་དགོས་པ་ཆེ། ཚྱོད་འདོད་

པ་ཡིན་ན་ལུས་སྤང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྲིས་པས། བསོད་སྦྲོམས་ལས་འོང་བ་
ན་ཁོ་རང་བྱང་འདུག་པར་བསྟན་པ་དཔང་དུ་བཅུགས་ཏེ་བཅད་པས་ལན་
གསུམ་པམ་པས་བསྟན་པར་ཞུགས་ཞེས་པས་ཁོ་ཁྱོས་པའི་ཁ་ནས་མེ་འབར་ཏེ།
སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་ཆས་ཀྱི་རྩམས་ཆིག་པ་ན། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་ཡང་མི་
རྒྱས་ན་རྟོག་པ་ནས་མཁར་འཕངས་ནས་འདི་ས་ལ་བབས་པ་ན་སེམས་བསྐྱེད་
འདོར་སྦྲམ་པ་ན་རྩི་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་བྱོན་ནས་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་
དུ་བདག་གིས་མགོན་བྱའོ། །འདི་མ་འོངས་པ་ན་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མིག་དུ་འཇུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དགྱིས་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་བཞིའི་དང་
བོ་ནི། སྤར་ཡང་དེ་ལ་སྦྱོད་འདོད་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ཆ་མིན་
སྦྲམ་ནས་འཛེམ་པ་རོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་ལ་འདིགས་ནས་འཛེམ་པ་ཁྲེལ་
ཡོད་པ་ཆུང་དུ་ཅམ་ཡང་མི་སྦྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཉེས་སྦྱོད་དེ་ལ་མགྱ་
བ་དང་། དེའི་སྦྱོར་བ་ལ་དགའ་བའོ། །བཞི་བ་ནི། ཉེས་སྦྱོད་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་
ལྟ་བའོ། །ལོག་ལྟ་དང་སེམས་འདོར་མ་གཏོགས་པ་གཞན་བཅུ་དྲུག་ལ་བཞི་
ག་ཆང་ན་ཀུན་དགྱིས་ཆེན་པོ་སྟེ་རྩ་ལྟུང་དང་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་མེད་ན་
གཞན་མེད་ཀྱང་འབྲིང་དང་། དེ་ཡོད་ན་ཆུང་དུའོ། །བྱང་ཆུབ་བཟང་བོས་ནམ་
སྟོང་གི་མདོའི་རྩ་ལྟུང་བཅུ་བཞི་རྩ་ལྟུང་མིན་པར་གསུངས་ཚུལ་དང་། ཨ་མུས་
དེ་བཅུ་བཞི་བྱང་སའི་བཞིས་བསྐྱས་པར་འདོད་ཚུལ་སོགས་བྱང་ཆུབ་གཞུང་
ལམ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྩི་བཅུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་རྒྱད་ལ་
ལྟན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བ་པར་བྱའོ་སྦྲམ་པའི་སེམས་བཏང་བའི་ཆེ་སྒོན་པ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་འདོར་བའི་རྩ་ལྟུང་འབྱུང་བར་འདོག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས།

སེམས་འདོར་གྱི་རྩ་ལྟར་བྱང་ཁ་མའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཡོད་དམ་དཔྱད།

དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་མདོ་ལས། བདུད་གྱིས་གཡོ་བྱས་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་བཟང་དུ་ཐ་ག་བས་རས་གྱི་ཁ་ཆར་སྤུལ་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། རྩལ་བོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བར་སྤུལ་ཅིག་སྤུལ་ནས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དང་སྤྱན་མོང་དུ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟར། གསལ་རྩལ་གྱིས་གང་
ཟག་ལྟའི་དགོ་རྩལ་ཡི་རང་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་སྤུལ་བ་དེ་སངས་
རྒྱས་འཕྲོ་བའི་རྒྱར་བསྐྱོ་བ་ལ་གསུངས་པས། ཉལ་མཆན་དུ། དབུལ་བོ་དེས་
པ་ལ་སྦྱར་བ་འབྲེལ་མེད་དོ། སྟོན་སེམས་ལ་མ་སྦྱངས་པར་ཆོ་གས་བསྐྱེད་
པ་ཡོད་པས། སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མ་སྦྱིས་པ་མང་ངོ་། །བསྐྱེད་བདུས་ཟིན་
བྱིས་ན་དཔྱད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོན་པའི་སེམས་ནི་འབྲས་
བུ་ལ་དམ་བཅའ་བ་ཅམ་ཡིན་ན། བྱས། དེ་ཅམ་ལ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་
ན་བསྐྱེད་བྱ་ལ་བསྐྱེད་པར་དམ་འཆའ་བའི་འཇུག་པའི་སེམས་ལ་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་མོད། ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེས་སྤྲུལ་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་
ལ་སྟོན་པ་ཅམ་དང་། ཕྱི་མས་དེའི་སྟེང་དུ་བསྐྱེད་བྱ་ལ་བསྐྱེད་པར་དམ་འཆའ་
བར་གསུངས་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་ལ་དམ་བཅའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ཐ་
སྟོན་མ་བཏགས་སོ། །ཁ་ཅིག་འཇུག་སྟོན་དང་འཇུག་སེམས་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་
སྦྱོར་བར་ནམ་བཤད་ལས། འཇུག་སྟོན་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་འགལ་ཡང་དེ་
བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོན་པ་བཟུང་བའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས། དེ་ནམ་བཤད་གྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས། ལམ་རིམ་ལས།
སྦྱར་སྤྲུལ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཚུང་བ་མ་སྦྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་བྱ་

ནམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་སྟོན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་
སྟོམ་པ་བརྒྱུད་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའང་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་
དང་མི་མཐུན་ཟེར། མཆན་དུ་བསོད་གྲགས་སོགས་གསུངས་པ་དེའི་སྤྱི་དོན་
སོགས་སུ་མི་གསལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་ཐོབ་པར་འདོད་པས་
ཡིན་ནམ་སྟམ་ལ། ལམ་རིམ་དང་ལམ་རིམ་རྒྱུད་དུ་ལས། དེས་ན་བསྐྱེད་བྱ་
ནམས་ནས། སྟོམ་པ་སྒྲངས་ན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་།
ལམ་མ་ཁྱེད་ན་དབང་ཐོབ་པ་མེད་པར་འདོད་དམ་དཔྱད། རྒྱུན་བཞིའི་སྟོ་
ནས་བསྐྱེད་པའི་དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། སེམས་
བསྐྱེད་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའི་སྟོ་ནས་བཞག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་སྟོ་ནས་མ་བཞག་པར་སྤང་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་
བརྟན་མི་བརྟན་ནི་ལམ་རིམ་ལས། དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་བརྒྱུད་སོ་སོ་བའམ། ཆོགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་རྒྱུའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་བརྟན་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དང་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་མི་བརྟན་པར་བྱང་
ས་ལས་གསུངས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། རྒྱ་བཞི་དང་སྟོབས་བཞི་གང་རུང་གིས་
སེམས་བསྐྱེད་པ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་དགོས་སམ་དཔྱད། ཡིག་ཆ་རྙིང་བར།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཅེས་དང་། ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ས་
དང་བོ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་པས་བྱལ་པར་ཐལ། ཞེས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་འཇུག་པ་
བྱངས་ནས་མ་བྱལ་སྟེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ས་དང་བོ་ནས་ཐོབ་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཕྱི་མ་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གཅིག་ལ་བསགས་

པ་དགོས་པས་ཞིགས་ལ། ལྷ་མ་ནི་མཆན་ལས། གཞུང་གི་ཐོབ་ཆོད་ནི་དོན་
 དམ་མེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱིན་རྒྱུ་མེས་པ་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སྐྱེད་
 ཡང་། ཞེས་པ་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆར། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་བྱས་ན་སློབ་
 ལམ་ན་རུང་ཡང་མེས་པ་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འདོད་ན་མི་རུང་བས་
 ཞེས་སློབ་ལམ་ན་གཞི་མཐུན་མེད་པ་དང་། གཞི་མཐུན་དེ་ཐབས་བྱུང་པར་
 ཅན་མིན་པ་དང་། བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེད་པ་ཐོན་སོགས་ལ་བཤད་པ་ལེགས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་དུས་ན་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སློབས་ཀྱིས་མེས་པ་
 ཅན་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱས་སུ་མཐོང་ནས་མེས་པ་བསྐྱེད་ལ་སློབ་ཀྱིས་ཆེར་འགོ་
 བས་དེ་སློབ་པའི་གྲོགས་བྱེད་ཚུལ་བྱུང་པར་བ་དེ་འདྲ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་
 པ་ལ་མེད་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་སློབས་ཀྱིས་ཞི་མཐའ་འགོག་
 བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་འཛིག་སྲིད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་སོགས་མེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་
 མི་མཐུན་བྱོགས་རང་སློབས་ཀྱིས་འགོག་པས། བྱེད་ལས་འདྲ་ལ། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ན་མེས་པ་བསྐྱེད་སློབ་ཀྱི་བྱེད་ལས་མ་གཏོགས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་ས་
 བཞག་དུ་མེད་པས་དེ་མེས་པ་བསྐྱེད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། ཡིག་ཆར། ཟིན་བྱ་
 ཟིན་བྱེད་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ཡོད་
 དེ། ཞེས་པས། རོལ་མཆོ་ལས། བདེན་འདྲིན་མདོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་
 མེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འདྲིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་མེས་པ་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་དུ་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། གཏོང་མེས་སྤེལ་བཞིན་པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཏོང་མེས་ཀྱི་
 རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་དང་། ཐེག་ཆེན་མེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་
 རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་
 པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་རིགས་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འགོག་པ་ཡིན་
 ནོ། །འདིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་སློབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གཙོད་ཅེས་

གྲུང་གསུངས་སོ།

རྩི་བཙུན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚོགས་ལམ་རྒྱུང་བུ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་
དེ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ།
ཡིག་ཆར། རྣམ་མཐུན་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་དེ་བྱ་བ་མཚུངས་པར་
འདུག་པ་དང་ལྡན་པས་ཚིག་བསྟུས་ནས་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་བཤད་ཅིས་པ་
ནི། འབྲེལ་བར། ལྡན་པ་རྣམས་ནི་ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེང་རྣམ་བཤད་གཉིས་
ཀར་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་པའི་
དགོངས་པའོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱལ། དེས་གཞན་ཀྱང་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་བོ་
ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། མངོན་ཤེས་དང་བོ་དང་རྟོན་བཞིའི་དང་བོ་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་པ་བཞི་དང་། མངོན་
ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། རེ་རེ་
དང་བྱ་བ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེ་རེ་ཅམ་གྱིས་གདུལ་བུའི་དོན་
རྩི་གས་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་མངོན་ཤེས་དང་བྱ་བ་མཚུངས་པའི་ལམ་
ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལམ་མིན་ཟེར་བ་སོགས་ཞིབ་ཆ་དགོས་
སོ། །ཡིག་ཆར། ཚོགས་ལམ་ན་སྦྱོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ན་རང་གོགས་སྦྱོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཅས་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ན་མེད་པར་
གསུངས་པ་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། རྒྱན་ལས། སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་སྟོབ་དང་།
ལྷག་བསམ་དང་ལྡན་པ་མེ་ལྷ་བུར་གོ་བཞེད་སྟེ་བཤད་པ་ནི། གཉིས་ཀ་ཡང་
ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀར་འབྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་

ན། དེ་ནི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གི་དེ་ཚོགས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པའི་
 འོན་ཀྱི། འོ་ན། དེའི་སྒྲིབ་བ་ལ་སྒྲིབ་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདྲི་
 པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། ཡིག་ཆར། དེའི་སྒྲིབ་བ་ལ་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲིབ་བའི་རིགས་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེ་མི་ཟད་
 པ་བརྒྱད་ཅུའི་དེ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་བློས་མི་ཟད་
 པར་སྒྲིབ་བ་མི་ཟད་པ་བཞི། ཚུལ་བྲིམས་མི་ཟད་པ་དྲུག་ཅུ་སོགས་མི་ཟད་པ་
 རེ་རེ་ལ་དབྱེ་བ་མང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་སྐབས་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་བྱ་བ་མཚུངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆ་བའི་པར་ཕྱིན་ལས། དེས་ན་
 སྒྲོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་དང་འཕགས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་
 མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་ཉི་ལྔ་དགཉིས་ཀར་བཏོད་པ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་ས་
 དེར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྣང་ལས།
 གཞན་དག་ནི་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 བརྒྱད་པོ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེས་པ་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ཕྱོགས་སྒར་སྒྲངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 འཐད་ཅེས་པ་ཡལ་ག་ལྟ་བུའི་ཉི་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་རང་གི་འགྲེལ་རྒྱུའི་ཙ་
 བ་འགྲེལ་རྒྱུ་བཀག་ཅེས་པའོ། །རྒྱས་པར་མཆན་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འགྲེལ་བར་ས་མཆོམས་གསུངས་པ་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་རྣམས་གསར་ཐོབ་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཡིན་པས། གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་
 གྱི་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཚོགས་ལམ་རྒྱུ་དུ་ན་མེད་ཀྱང་སྒྲིབ་གསེར་
 ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེར་ཡོད་ཅེས་ན་དགོངས་པར་འགྲོའོ། །བསྐྱེད་པ་ལས་
 གསུངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཅུའི་མ་ངེས་པ་དང་ངེས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
 དེའི་རིགས་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

གང་ཡིན་པའོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ངེས་པ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ལས་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་རྒྱུ་གས་བྱང་ལས་སྤྲུལ་ལྡོག་མི་ལྡོག་དང་། སྟོབས་ཚུང་བ་དང་སྟོབས་
དང་ལྡན་པ་ནི། ཀུན་དགྲིས་ཀྱིས་ཉམས་མི་ཉམས་ལ་བྱས་པས་པལ་ཆེར་འདྲ་
ལ། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ལ་ལ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའམ་
རྒྱལ་བོས་འདིགས་པའམ། ཉན། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་བསྐྱེད་མིན་ལ། གཞན་རྣམས་
ཡིན་པ་འདྲའོ། །རྩོལ་མཆོད་ལས། གྲོགས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སོགས་རགས་པ་
བརྒྱུ་ལས་བྱང་བར་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་བྱུན་པ་
དེ་བཞིན་སྤྲོ་བ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་རགས་པ་བརྒྱུ་ལས་བྱང་བ་ཆོག་རྗེས་འབྲང་
ཅམ་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་མིན་ལ། བསྐྱེད་པའི་དེ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་ལས་
བྱང་བས་དང་། མདོ་རྒྱན་གྱི་དེ་ཆོགས་སམ་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་བྱང་བས་བརྒྱ་
བྱང་དུ་གསུངས་པས་མི་འདྲའོ། །རགས་པ་བརྒྱུ་ལས་བྱང་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
རྒྱུ་ལ་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱད། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
དུ་རང་དོན་སྤྲོ་མེད་བྱང་ཚུབ་འཕྲོ་བ་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ལ་
བསམ་བྱང་གིས་ངེས་པ་རྟེན་པ་ན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

གདམས་ངག

ཕྱ རྩེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བཀའ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངག་

ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གདམས་
 ངག་གི་སྐད་དོད་ལུ་བ་དེ་ཤ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ལས་ངག་གི་སྐད་དོད་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཆོག་བྱུར་གྱི་ངག་དེ་མིང་ཆོག་ངག་གསུམ་གྱི་ངག་
 ཆོག་གི་ཆོགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅན་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཆོག་ཆོགས་
 པ་ནི་ངག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། བདག་མེད་ཅེས་
 པའི་མདོ་དེའི་ངག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྦྱིར་ངག་ལ་སྦྱེས་བུའི་སྟེ་རྟ་
 ལས་བྱུང་བ་དགོས་ཏེ། སྟེ་མེད་ན་ངག་སྒྲགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདིར་
 བསྟན་གདམས་ངག་བཅུ་ལྔ་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅེས་པ་རང་
 རྟོག་ཡིན་གྱི་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཞལ་ནས་མ་གསུངས་པར་སྒྲགས་རྒྱུ་ལ་ལྟན་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེ་བཙུན་པའི་རོལ་མཆོར་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བུའི་ཐབས་མ་
 གོར་བར་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། མཐའ་དབྱོད་དུ་མིན་པར་
 གསུངས་ལ། དེ་རྗེས་བྱེད་ཅམ་དག་ཡིན་ཀྱང་ངག་ཅམ་དག་མིན་ཟེར། དེས་
 ཐར་ལམ་སྟོན་ཚུལ་གོར་བར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ངག་ཅམ་དག་
 མ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ལས་ཐེག་ཆེན་གདམས་
 ངག་དངོས་སུ་ཉན་པ་ལ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས།
 དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ཉན་ན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོར་སོན་པ་གཅིག་
 དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྟ་ལྟར་ཆོས་རྒྱུན་
 གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཉན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། རྟ་
 རྣང་ལས། ཆོགས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་ནས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ལ། ཞེས་
 པ་ལྟར་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆན་ལས། ཉོགས་དཀའི་རྣང་
 བར། ནས། ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའང་བཀག་སྟེ། རང་རྒྱལ་རང་གི་སྒྲགས་ལ་
 ཤར་བ་ན་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུས་གདུལ་བྱ་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། སྐྱ་

མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་སྤང་། །ཞེས་པའི་ཚིག་གི་རྣམ་པ་འདོན་ལུགས་འདི་
ལེགས་སམ་དབྱད་ཅེས་པ་ལྟར་སྤྲོ་མེད་ལུས་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་གྱིས་སྟོན་པའི་
དོན་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མེད་པར་གདུལ་བྱ་ལ་དོན་འདི་སྟོན་དགོས་སྟམ་པ་ན།
སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཉན་པ་བོ་གོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་པས་རྟོགས་པའི་
བསྟན་པར་འདོག་སྟེ། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་ཐོས་བསམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ།

བདེན་གཉིས།

ལྷ་བུ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཡུམ་རྫོགས་བྱང་དེ་གསུམ་གྱི་
མིང་ཡུམ་ལ་སྟོད་མི་སྟོད་དེ་གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་དུ་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་བཞིན་
དུ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་པར་བཤད་པ་ལྟར་གསེར་ཕྱིང་དུ་ཡང་
གསུངས་པས། མིང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་བཞིའི་སྤང་བོ་ལ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་
མི་འཐད་པ་མཆན་ལྟར་ལ། ཡིག་ཆར་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མིང་དང་སྟོད་པ་ལ་
གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་འཛོལ། ཡིག་ཆར། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་ཞེས་
པའི་དེ་བདེན་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་རྒྱ་མ་དང་རབ་རིབ་
ཀྱི་སྤང་བ་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ། སྟོ་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མ་བཏགས་མ་དབྱད་པའི་ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞིར་དགག་པ་རིགས་པའི་
འཕུལ་ཡིན་པ་མཆན་ལྟར་ལ། དབྱེ་གཞི་གཞན་ནམས་འདོད་ཚུལ་དང་གཅིག་
པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་སོགས་དབུ་མར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བསོད་གྲགས་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཉག་པ་ཡིན་ན། རང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཉག་པ་ཐམས་ཅད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དམ་

དབྱད། བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་རང་མདོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་ནམ་མཁུན་གྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ཐ་སྟད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་འདའ་ན་དེ་དག་གིས་དེ་གཟིགས་རོར་དོན་དམ་བདེན་པའོ། ཞེས་ཡིད་དང་ངག་གི་རྫོང་བྱེད་དང་བརྫོང་པ་ཐ་སྟད་པ་ནམས་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །འདི་དག་སྟོང་འཇུག་གི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཁྲུངས་ཡང་ཡིན་ནོ། །

དབྱུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་ཡིད་ཀྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་ཆོས་མདོན་པ་བཤད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ལན་བཏབ་པར་དེ་དང་དེ་དག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས། ཉན། བསྟན་ཏོ། ཞེས་པས་ཡིད་ཀྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་ཆོས་བཤད་སྟུང་པ་ལྟ་བུ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མེད་ཅེས་པའི་རྒྱ་བའམ་ནམ་རྟོག་གི་མཆན་གཞིར་གསུངས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་སྟོས་པ་དེ་མེད་པའི་དཔེར་འདོད་པ་མི་རུང་ངོ་། །སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོར། འདིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྟད་ཇི་སྟེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐུང་བྱ་སྟོང་བྱེད་ཐ་སྟད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཡི་གེ་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་བརྫོང་འདོད་དང་ངག་གི་བརྫོང་པ་གཉིས་དང་། བར་དེ་ཕྱིས་འཇགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐད་དང་། དང་བོར་བཏགས་པའི་བར་དེ་རྫོང་བྱེད་དང་བརྫོང་པ་ཐ་སྟད་པ་ནམས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་ལ། ཏལ་མཆན་དུ་ཡི་གེ་དང་། ཆོག་གམ་སྐད་རིགས་དང་། མིང་གིས་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་ཚོད་སྟོང་གི་དེ་འཆད་འདོད་ཀྱང་དེར་ཆོག་དང་མིང་མ་སྦྱར་བར་སྤར་ལྟར་མིང་དོན་གྱི་བར་ཞེས་དང་བོར་བཏགས་པ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་པའི་རོལ་མཆོར་སྟོང་འཇུག་ལྟར་གྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདོག་ཚུལ་རང་རེའི་ཡིག་ཆ་དང་མཐུན་ལ། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་དུ་ནམ་བཤད་ལས། སྤུ་མ་ལ་སྦྱབ་པའི་ནམ་པར་རྟོགས་བྱ་མིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་

རིགས་གནས་སྒོས་པ། ཁ་ཅིག་སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྒྲ་མས་བཅད་ཅིང་བྱི་མས་
བསྐྱེའ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་དག་པས་བཀོད་པའི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན་
ཏེ། བྱིས་མ་དག་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་མེད་ལ། སྟོད་འཇུག་དར་རྒྱུ་ཏུ་མེད་པའི་བྱིས་
ཟེར་བ་བཀོད་ནས། དེ་ཉིད་ལས། སྐབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་
པ་དཔེ་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགག་སྐབ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སྐབ་པ་
ལ་མི་བྱེད་པར་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲུང་བའམ་གཉིས་སྒྲུང་ལ་བྱེད་དགོས་པ་སྟོད་
འཇུག་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིས་ཞེས་ཏུ་སྟོས་ཤིག་ཅེས་དང་།
དེའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྟོད་འཇུག་རྣམ་བཤད་ལས། རང་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། འོན་ཏེ་མ་བདེན་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་པའི་བྱིས་ཞེས་པ་ནས། བྱི་མ་
ཡང་དག་པར་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། རྣམ་མཐུན་དེ་རྣམ་མཐུན་གྱིས་
གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དེའི་
རིགས་གནས་སུ་གོ་བའི་ཆད་དུ་སྒོས་པའི་བྱིས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
མཐུན་གྱིས་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པར་དེས་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་འོན་ཏེ་མ་བདེན་པའི་
མཚན་ཉིད་དང་། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱིས་གཉིས་སྒྲུང་དང་
བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་པའི་བྱིས་རྣམ་མཐུན་དེས་རྣམ་མཐུན་གཉིས་སྒྲུང་
དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་ཏེ། དེས་དེ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་
རྟོགས་པའི་བྱིས་ཏེ། དེ་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱིས་ཞེས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་འོན་དེ་ལྟར་བྱས་ནས། རྣམ་མཐུན་ལ་རྣམ་
མཐུན་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིས་ཏེ། ནས། དེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཐ་དད་

གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་ཚོར་བ་ལ་སྒྲུབ་ན་དེའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་བས་བྱུང་
 པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་།
 དེ་ལྟར་ན་རྣམ་མཐུན་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའམ། ཡང་ན་རྗེ་ལྟ་བ་
 རྟོགས་པའི་རྣམ་མཐུན་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཡོད་པས། རང་
 ལུགས་ལ་དེའི་རིགས་སུ་གནས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་
 རྟོགས་བྱ་མིན་པ་དེ་མེད་དགག་ཁོ་ནར་གོ་ཆེད་དུ་གསུངས་པས་རྗོན་པ་
 སོགས་བཀག་ལ། སྡེ་མ་ཡང་རུང་ངམ་དཔུང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཚན་ཉིད་
 དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན། དེས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིག་ཆར། རྟོགས་རིམ་བཞིན་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བཀག་སྟེ། རིགས་ཤེས་དེས་
 ཆོས་ཉིད་དེའི་དགག་བྱ་བཅའ་མཐར་མ་མཐོང་བ་ལ་དེ་རྟོགས་ཞེས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མ་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བྱམ་པའི་
 ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བྱམ་པའི་སྟངས་ཀྱི་སྟངས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་
 བྱམ་པའི་སྟངས་ཀྱི་དགག་བྱ་དེ་བཅའ་མཐར་མ་རྟེན་པ་བྱམ་པའི་སྟངས་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་རྟོགས་པ་བྱ་
 བ་ཡིན་པས་ལས་དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྟངས་ནས་འདྲོག་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུལ་
 ཀྱི་འདྲ་རྣམ་དང་ཤེས་པར་འདྲོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་
 སྟངས་ནས་འདྲོག་ཀྱང་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྟངས་ཀྱི་སྟངས་ཉིད་མིན་ལ་རྣམ་པར་
 སྐྱེས་པ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་དེ་ཡུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་ལ་བྱེད་པས་དེ་
 རྟོགས་པ་དང་། མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་ཆེ་གཏད་སའང་
 དེར་སྒྲུབ་ངོ་། །འདི་ལ་སྟོབ་བྱ་མང་ངོ་། །རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པ་

སོགས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་རང་སྤྱོད་རང་རིག་གིས་གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་
ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཟེར་བ། ཡིག་ཆར། དེ་ལ་
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྤང་བྱུང་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་གཉིས་སྤང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་གོ་མཆན་ལས། འདིའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཤེལ་དང་དཔེ་
དོན་སྦྱར་ཏེ་རང་རིག་སྤྱབ་ཚུལ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དབུ་མ་སྤྱིང་བོ་
ལས། ཡུལ་དུ་སྤང་བ་མ་གཏོགས་པར། །སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཞན་ཅི་
ཡོད། །ཅེས་སེམས་ཅམ་པས། སེམས་གཅིག་གི་སྤྱིང་ན་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་
གཉིས་ཡོད་ཟེར་བར། ལེགས་ལུན་གྱིས། དེའི་སྤྱིང་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་
ལས་གཞན་རང་ཉིད་སྤང་བའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་པར། སེམས་
ཅམ་པས་དེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཤེལ་གོང་རས་སྒྲོན་པོའི་སྤྱིང་དུ་བཞག་པ་ན་
རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བ་དང་སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ལྟར་སྤྱིས་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སྤང་། ཤེལ་
དང་འབྲ་བར་མི་འདོད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལྟར་འབྲ་བ་མིན་ཏེ། ཤེལ་
སྒྲོན་པོ་དང་ཉེ་བའི་ཆོ་སྒྲོན་པོས་མ་བསྐྱེབས་པའི་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་ཤེལ་གོང་སྒྲོན་པོ་དང་ཉེ་བ་ན་སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པར་སྤང་ཡང་ཤེལ་ཉིད་
སྒྲོན་པོ་དང་སྒྲོན་པོ་ཤེལ་གྱི་ངོ་བོར་ལྷུང་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་སྒྲོན་
པོ་དང་སྒྲོ་སོགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཇུག་མི་རུང་ཞེས་བཀག་པ་དེའོ། །ཀུན་
རྫོབ་གྱི་སྤང་བ་ལ་གཉིས་སྤང་དུ། ཤེར་མདོ་ལས། ཇི་ཅམ་དུ་གཉིས་པ་དེ་ཅམ་
དུ་དམིགས་པའོ། །མི་གཉིས་པ་ནི་མི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ལ། རིན་
ཆེན་ཐེང་བར། བདག་དང་བདག་མེད་ལྟ་བུ་དག །ཅེས་པ་ཡིག་ཆར། དགག་
བྱའི་བདག་དང་བདག་མེད་རགས་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་ཀྱང་། དར་རྒྱུ་ཏུ་
བདག་མེད་ཅམ་དང་། སྤྱིང་བྱུང་དུ་བདག་བདེན་བྱུང་སྤྱི་དང་དེ་ཞེགས་པས་
དེའི་ཁྱབ་བྱ་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་བདེན་བྱུང་འགོག་པ་ལ་སྦྱར་བ་གསུམ་ག་དེའི་

དགོངས་པར་རུང་ངོ་། །དེས་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱང་རིགས་འདྲ་ཞེས་པ། ཉལ་
 མཆན་དུ་ཀུན་རྫོབ་དང་དེའི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་མི་འདྲ་བ་དེས་ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱང་རིགས་འདྲ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
 གཉིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་ཅིང་དེ་གཉིས་དངོས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
 འོ། །ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། འདིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་ཆང་ན་དེ་
 ཡིན་པས་མ་བྱལ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། གང་གི་ངོར་བདེན་
 པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པས་མ་བྱལ་པར་གསུངས་ཀྱི། ཀུན་རྫོབ་
 དང་དེའི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་མི་འདྲ་བར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་
 ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ནམ་བཤད་ལས། གནས་ཆོད་ལ་རྩུན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། མཆན་ལྟར་རྟོག་གི་འབར་བར་ཤེས་པར་བྱ་བས་དོན་དང་། མཆོག་
 ཡིན་པས་དམ་པ་ཞེས་དོན་དང་དམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་དམ་
 པའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་དམ་ཞེས་དོན་དང་དམ་པ་སོ་སོར་བྱས་པ་དང་། དབྱ་
 མ་སྒྲུང་བ་ལྟར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་དོན་
 དམ་ཞེས་ཡུལ་ཅན་ལ་སྒྱུར་བ་གསུམ་ཡོད་པས་དོན་དམ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ཆང་ན་
 དོན་དམ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པ་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན་ན་གང་གི་ངོར་བདེན་པའི་དོན་དམ་མམ་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་ཀྱི་སྒྲ་
 བཤད་ཆང་བས་མ་བྱལ་པ་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་འདོག་པ་སྒྲ་མ་དང་འདྲ། ཞེས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་དོན་དམ་མཉམ་
 བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་
 དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཡིག་ཆར། ཡུལ་ཅན་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་
 དང་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དོན་དམ་བཏགས་པ་བ་དང་།
 ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱས་མཐས་
 ཀུན་རྫོབ་གསུམ་བཤད་པས་ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཆན་ཉིད་

གསུམ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རིམ་བཞིན་ཀུན་བཏགས་པལ་ཆེར་
ལོག་པར་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། གཞན་དབང་གཙུག་པོ་གྱི་དོན་དུ་ཤེས་
པ་སྟེ་ཞེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
གྲངས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཞེས་འགྲེལ་བ་ལེགས་
བཤད་སྟོང་བོའི་དོན་ནོ། །རང་རྒྱུད་པ་དག་གི་དངོས་སྤྱོད་པ་ལ་མཉམ་བཞག་
གི་དོར་གཞུགས་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་སོགས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་
ཅག་གི་གྲུབ་མཐས་སྟོབ་བཏགས་ཅམ་ཡིན་གྱི་ངེད་གཉིས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་
གྲུབ་པའི་མིག་ཤེས་ཆད་མ་སོགས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར། དངོས་
སྤྱོད་མ་བྱུང་སྟེ། མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཏུ་བཅུག་ཀྱང་། ཁོ་རང་གི་དོན་
དམ་དཔྱད་པའི་དོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེད་བཤུགས་དེའི་དོར་ཡོད་པས་མི་ཆོག་སྟེ།
ཁྱོད་རང་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་འཇོག་པའི་སྟོབ་ཀུན་བཏགས་དེ་ནི་རང་ཅག་གཉིས་
ཀྱི་སྣང་བ་ལྟར་ཡོད་ཅིང་དཔྱད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར། ལྷོགས་
སྤྱོད་དེའི་དོར་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་བཞག་
པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་བ་དེའི་དོར་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བས་སྟོང་བའི་
གཞུགས་སོགས་ཀྱང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱེད་དགོས་ཞེས་མགོ་མཚུངས་
བཅུད་པར། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀས་དེས་སྟོང་བའི་གཞུགས་སོགས་དབང་
ཤེས་ལ་སྣང་བས་མི་མཚུངས་པར་འདོད་དེ། ཡིག་ཆར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་
འཆོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། དབུ་མ་རྒྱས་པར། དགག་བྱ་
བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བ་འདྲིའང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སར་
བྱིན་བྱིན་བྱིས་ལས། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པས་བདེན་གྲུབ་དབང་
ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་བཤད་པ་དང་། དགག་བྱ་དངོས་འཇོག་གི་སྐྱབས་སུ་བདེན་
གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བར་བཤད་པ་གཉིས་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་
སྟེ། དགག་བྱ་དངོས་འཇོག་གི་དེའི་དོན་གཞུགས་སོགས་སྟོབ་གཞོད་ཅིང་ལ་སྣང་

བའི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་ལ། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་
 རྩོམ་གཟུགས་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་དང་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སོགས་དབང་
 ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཞོ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་
 ཆར། དབང་ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྣང་ལ་མེད་ན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་
 དབྱ་སེམས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རིག་རྩོམ་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་དབང་ཤེས་
 ལ་སྣང་བར་འདོད་པ་མངོན་སུམ་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ལ་དངོས་པོ་དགོས་པར་འདོད་
 པའི་དངོས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཟུགས་སོགས་རིག་རྩོམ་ཡོད་པར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པས་དེ་རང་འདྲིན་རྟོག་མེད་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་།
 རྒྱན་པར་གྲགས་པ་གཉིས་ལྟན་ཡིན་ཚུལ་རང་འདྲིན་རྟོག་པ་གོམས་པས་
 གསལ་སྣང་འབྱུང་བས་སོ། །མདོ་སྡེ་སྦྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འདིར་
 དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པས་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་ན་དེ་
 ཉིད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་བཅད་པས། ཡེ་ཤེས་སྣང་བོས་དབང་
 ཤེས་ལ་བདེན་སྣང་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །

དཔེ་རྒྱག་གིས་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་བྱད་པར་གསུངས་པ་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པས་ཡིན་པས། ལམ་རིམ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
 དགེ་བ་ནི་ཐོར་བ་བརྟུན་བས་རྩ་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་
 ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུ་བ་ལ་ཡང་
 དེས་པ་སྟར་རོ། །དཔེ་རྒྱག་གིས་མཆོན་ཚུལ་དང་བྱང་སེམས་ཕྱི་མ་གསུམ་
 ལ་མི་བྱེད་ཚུལ་མཆན་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
 ཡིན་ན། གཟུགས་བདེན་མེད་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མིན་པ་དང་། དེ་རྟོགས་
 པའི་སྒོས་བདེན་འདྲིན་ལ་མི་གཞོད་པ་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་

དོན་མེད་པ་དང་། དེས་འཆིང་བ་མ་ལུས་པ་མི་སྤོང་བར་ཐལ་བ་བཞི་དང་།
ལྷོག་པ་གཅིག་ཡིན་ན་སྤྱི་བ་པ་སྤོང་བ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་སྤོང་བ་དང་། སྤོང་གཞི་
མི་འདྲ་བ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། སོ་སྤྱི་ཆོས་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སོ་སྤྱིའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ་བ་བཞི་
དགོངས་འབྱེལ་སོགས་ལས་གསུངས་ལ། རྩི་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས།
རོ་བོ་ཐ་དད་ན་བུམ་པ་བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དགག་གཞི་མིན་པར་ཐལ་བ་
དང་། ལྷོག་པ་གཅིག་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་
སྤྱི་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དབྱེད། སྤོང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་
ཡོངས་གྲུབ་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང་། ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་མིན་
པས་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་མིན་ལ། དེ་གཉིས་དངོས་མིང་ཐ་དད་ཀྱིས་གོ་བྱ་
ཡིན་པའང་ལོག་སའམ་དགག་བྱ་གཞན་སེལ་ཚུལ་ཐ་དད་པས་ཡིན་ནོ། །སྤོ་
སེར་དང་སྤྱི་གསལ་གཉིས་སོགས་རོ་བོ་སྤྱི་ལྷོག་པའམ་ནམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྤོ་
མ་འབྲུལ་བ་ལ་གང་ལས་སྤང་སྤྱི་མི་སྤང་བར་ཐལ། དེ་དག་དངོས་པོའི་རོ་བོ་
སྤྱི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་ཆ་མེད་དགག་
ལ། ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་དོན་སྤྱི་དེ་དཔེར་ན་བ་ལང་ནག་སྤྱར་ལྟ་བུ་རིགས་
མཐུན་དཀར་ཟལ་དང་རིགས་མི་མཐུན་རྟ་ལས་ལོག་པ་སོགས་ལྷོག་པ་སྤྱི་
ཆོགས་པའི་རོ་བོ་ཅན་ཡིན་ཞེས་ལྷོག་པའི་དོན་བཤད་ལ། བྱངས་ཅན་པས།
ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་མ་འབྲུལ་བ་དང་ཤིང་གསལ་གྱི་སྤྱི་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་
པ་ལ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་དེས་ཀྱན་བཏགས་པ་དོན་སྤྱི་དེ་ནི་དོན་དམ་དུ་
མེད་དེ། རྟོག་པ་དེ་ལ་སྤྱི་གསལ་ནམས་འདྲེས་པར་སྤང་ལ་གསལ་བ་ཤུག་
ནམས་པན་ཚུན་རྩིས་སུ་མི་འགོ་བས་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཀྱང་མིན་ལ།
དེ་དག་ལ་རྩིས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་རྩིས་གཞན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
ཀྱན་གཞི་དང་དེའི་སྤོང་གི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་རྩིས་གྲུབ་ཀྱི་

གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་དང་། ཐ་དད་ཡིན་ན་ཉེན་བཟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 བ་འདི་དང་འབྲེལ་བས། ཀུན་གཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་དུ། ཤིང་མིན་ལས་སྒྲིག་ངོ་
 བོ་དེ། ཞེས་སོགས་དངས་སོ། སྒྲིམ་མས་ཀྱིས་དང་བོར་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་བ་
 ལང་གི་བརྟུ་རྟུ་ཆེ་བཏགས་པའི་དོན་གྱི་ཅམ་གོ་བར་བྱེད་ལ། བ་ལང་ཞེས་
 པའི་སྒྲིམ་དེ་ནི་ཕྱིས་ནག་སྒྲིམ་སོགས་ལ་ཐ་སྙད་དེ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་
 གང་། དེ་ལ་དེ་འཇུག་ཆེ་དང་བོའི་བརྟུ་དུས་ཀྱི་དོན་རང་མཆན་པ་དཀར་
 ཟལ་དེ་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཀར་ཟལ་ལ་བརྟུ་དེ་དོན་དམ་
 པར་འཇུག་པ་མིན་ནོ། རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་ལུང་འདི་རྒྱམས་ཀྱིས་སྒྲིལ་སེལ་བའི་
 འཇུག་ཚུལ་དང་སེལ་ངོར་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གསུངས་སོ། མཆན་ལས། རྒྱུ་
 ཆེན་ཤོག་གྲུ་གོ་བདུན་པར་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པ། ཁ་ཅིག་གིས། ཤིང་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པར་སྒྲིམ་བ་ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ན། ཤིང་གཅིག་
 གི་སྟེང་གི་དེ་བརྟུ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་གི་དེ་བརྟུ་དགོས་ཞེས་བརྟུ་
 པར། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེའི་ལན་ནི། ནས། སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་བརྟུ་པའི་སྒྲིམ་
 དེ་སྒྲིམ་པའི་རྟགས་ནི་སྒྲིམ་མི་རྟག་པ་གོ་བ་གཅིག་ཕུ་ཡི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི། དེ་དག་
 གི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་མི་རྟག་པར་གོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། ང་ལྟ་བུར་གསལ་བོར་འཇུག་ཅེས་པ། དེ་ཉིད་ལས།
 དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲིམ་བ་དང་སྒྲིམ་དངོས་སུ་
 བརྟུ་པ་ཡིན་པར་མི་འགལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་རང་གི་
 གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། བུམ་པ་ཞེས་བརྟུ་པའི་སྒྲིམ་ལས་བུམ་པ་
 དངོས་སུ་གོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བཞག་པལ་ཆེ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། དེས་
 ན་བུམ་པ་རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲིམ་ཞིང་། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྒྲིམ་བ་བུམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྒྲིམ་བ་རྟོག་པའི་སྒྲིམ་ལྟལ་ཡིན་ཞིང་
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྒྲིམ་བ་ཡིན་ན་རྟོག་པའི་སྒྲིམ་

ཡུལ་ཡིན་མི་དགོས་ཤིང་། ཉན། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པས་སྐྱབ་པ་
རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་གཞན་བསལ་བ་ལ་མ་སྟོན་པར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་གྱི། གཞན་བསལ་བའམ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

རྩི་བཅུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། གཞི་བྱབ་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་
པའི་རིགས་ཤེས་དང་། ཐ་སྙད་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་
བྱབ་པར་དེ་འདྲའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་སྐྱབ་ཀྱང་། ཡིག་
ཆར། དེ་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇུག་པས་བསྐྱབས་ནས། དེ་
འདྲའི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་གསུངས་སོ། །རྩི་
བཅུན་པས། ཡང་ལོག་གང་རུང་གང་ཞིག་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་
སྣང་བ་ལྟར་མ་བྱབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་རྟོགས་མི་རུས་པ་ཡང་
དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་རུས་པ་དང་། རང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་
ཆད་མས་གནོད་པ་དབབ་པ་གང་རུང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
བ། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་དུ། རུས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་རུས་ཕྱིར། །ཡང་དག་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཞེས་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་རུས་པ་དང་ཡང་
དག་ཅེས་པ་སྒྱུར་ཞིང་། དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་དང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་སྒྱུར་རྒྱ་
ལ་བྱེད་ཀྱིས་གོ་ལྟོག་པར་སྤྲས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མ་བྱབ་པ་
འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་ལུགས་ལ་སྤྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་སྐྱབས་འདིར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་
འགྲིག་ཀྱང་། ཞེས་དང་། དེའི་མཐའ་དཔྱེད་དུ། མདོ་ཞེ་སྟོན་པའི་ལུགས་ལ་
གཟུགས་བརྟན་སོགས་དེ་དག་ལ་སྣང་བ་ལྟར་བྱབ་པ་དང་། སེང་བཟང་རྣམ་

བདེན་དང་མཐུན་པའི་དབྱ་མ་བར་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྤང་བ་ལྟར་
 མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་དུས་དེ་དག་རྟོགས་པར་གསུངས་ནས་བཀག་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་གང་ཞིག་རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློལ་ངེ་ལྟར་སྤང་བ་སྤང་བ་
 ལྟར་གྲུབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་
 པ་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་
 བས། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་སོགས་ཀྱང་བཞག་གོ་
 །ཡིག་ཆ་རྟོང་བར། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལ་བདེན་པ་དང་། མི་བདེན་པར་
 གྲགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་སོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་གོ་ཡིག་ཆར། རང་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བའི་
 སློལ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དག་པར་གྲགས་པའི་ཆོས་ཡང་
 དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་རྩུབ་པར་གྲགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆ་
 བས་བཞག་པའི་དོན་དེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པས།
 ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་པ་སྦྱར་བ་བཀག་ལ། རྩོད་སྤོང་དུ་རི་བོང་རུ་ལོག་
 པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་རོལ་མཆོལ་ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆར། རང་
 རིག་འདོད་པའི་རང་རྩུད་པས་ཞེས་བྱས་དུ་བཀར་བ་དེས་ཤེས་པ་ནམས་རང་
 རིག་ལ་དང་། མདོ་སྟེ་སྟོད་པས་རང་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་
 ཅམ་ལ་སྤང་ཆུལ་གྱིས་འཛོག་པས་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས།
 ཤེས་པ་གསལ་བའི་ནམ་པ་སྤང་བ་ཅན་དུ་འབྲེལ་ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་
 ལས། བཏགས་པའི་དོན་གྱི་དབེན་གྱུར་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་གསལ་བར་
 སྤང་བའི་སློལ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཡང་ལོག་འཇུག་
 པ་དང་འབྲེལ་ཞེས་སོགས་ནི། རང་ཤེས་པ་ལ་སྤང་ཆུལ་གྱིས་བཞག་པར་འབྲེལ་
 བའི་དོན་ཡིན་གྱི། འཇུག་པར་རང་ལ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའམ་རང་སྤང་བ་
 ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློལ་མ་སྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་དག་འ་

བས་རྟོགས་མི་རུས་པ་དང་། རུས་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་
ལུན་པས་སྒོང་ཐུན་དང་དབུ་མ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་སོགས་ཀྱི་དེ་མཉམ་
པར་མ་བཞག་པའི་ཆོག་ཡིན། ཞེས་སོགས་དགག་པ་བྱས་པ་ལ་འདི་ལྟར་
བཛོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱོད་ཀྱིས་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་འཛོག་
པའི་སྒྱབ་བྱེད་དུ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་རྣམས་འབྲུལ་བར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
སྤང་བ་ལྟར་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་
ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པས་འབྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་
མས་གཏན་མི་འབྲུབ་པས་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་པས་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་
འཛིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་མིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི་དོན་
དམ་དུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྟད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་ངོ་
དེར་ནི་དབང་བོའི་ཤེས་པ་རྣམས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐ་
སྟད་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེར་ནི་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་པས་མི་
འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། འཛིག་རྟེན་ཐ་སྟད་ལ་མི་ལ་ལ་ཡོད་མི་ལ་ལ་མེད་ཅེས་
པ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་རྒྱུད་པ་ལས། དེ་ཡང་འཛིག་
རྟེན་པའམ་ཐ་སྟད་ཆད་མ་ཉིད་ལ་སྟོས་ནས་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་
རྫོབ་དུ་འཛོག་གི། ཞེས་པ་སྐབས་འདིའི་ཡང་ལོག་གཉིས་གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་
བསྐྱར་བའི་འཛིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་སྟོ་ལ་སྟོས་ཏེ་འཛོག་པའམ་ལོག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་གཙོ་བོ་དང་བདག་ཉག་པ་སོགས་གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་བའི་འཛིག་
རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་ལ་སྟོས་ནས་ལོག་པར་འཛོག་ཅེས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཐ་
སྟད་པའི་ཆད་མ་ཡང་དག་ལ་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གྲུབ་
མཐའ་ངན་པས་བཏགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་བ་ཁོ་ནས་བཏགས་པའི་

གཙོ་བོ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་
 དགའ་བས་མི་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་མ་ཐོགས་པའི་ཐ་སྟད་
 པའི་ཚད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་
 པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཡིག་ཆར། དེ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་འཇིན་དབང་
 མངོན་རིགས་ཤེས་ལ་སྟོས་ཏེ་འབྲུལ་ཤེས་དང་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་
 འབྲུལ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
 དེས་ངས་ངོ་སྤྲོད་ངོ་གང་ལ་སྟོས་ཏེ་འབྲུལ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་
 གང་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
 དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འཇིག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་
 མ་རྟོགས་པའི་རྒྱད་ན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། རྩ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ནས་
 འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་གི་སྤང་བ་ལ་འབྲུལ་བར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལ་
 སྟོས་ཏེ་འབྲུལ་ཤེས་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས།
 དེ་འབྲེལ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་ངོ་དེར་ནི་དབང་བོའི་ཤེས་པ་རྣམས་འབྲུལ་ཤེས་
 ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་
 པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་གསུམ་གྱི་ངོར་མི་བདེན་པའོ། ཞེས་དག་
 བཅོམ་གཉིས་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ངོར་མི་བདེན་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱོད་ལྟར་ན་དེ་གསུམ་གྱི་ཤེས་པའི་ངོར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་དག་གིས་དེ་ལ་སྤང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གཞུང་རྣམས་སུ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་ངོ་ལ་
 སྟོས་ཏེ་ཞེས་པ་དང་དེའི་ངོ་ན་ཞེས་པ་བྱད་མེད་དུ་གསུངས་ཏེ། ལམ་རིམ་

ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ངོར་སྤང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་
མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངོ་ན་ཞེས་པའི་བྱུང་མེད་པ་མིན་
ནོ། །དབུ་མ་རྒྱས་པ་ལས། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་གང་གི་ངོ་ན་ཡང་
དག་པ་དང་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པ་དང་གཟུགས་འཇིག་དབང་
མངོན་སོགས་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པ་རྣམས་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཚད་མིན་
གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་གཞི་དེ་བདེན་ཞེས་པའི་ཐ་
སྟོང་དང་། མ་འབྲུལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོང་འཇོག་པ་ལ་ཚད་མིན་གྱིས་མ་བྱུང་པར་
ཐལ། ཞེས་པས་སྤང་མ་ནི་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་པ་དང་། ལོག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་
ཡང་ལོག་འཇོག་ཚུལ་འབྱུག་པ་དང་། ཚ་འབྱུག་གི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས། དེ་
དག་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་
གནོད་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། སྤང་བྱངས་པའི་ལམ་
རིམ་དང་འབྱུག་འབྲེལ་གྱི་དོན་དང་། ཕྱི་མ་ཤེས་ངོ་དེར་སྤང་བ་དང་མཐུན་
པའི་དོན་ནམ་སྤང་གཞིའི་དོན་དེ་བདེན་པའི་ཐ་སྟོང་ཐོབ་མི་ཐོབ་གྱི་ཡང་
ལོག་ཏུ་བཞག་པ་བྱས་པ་ལི་ཏ་དང་ཟླ་བའི་རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་བའི་འབྲེལ་བ་
དང་། སྟོད་འབྱུག་དང་། ལམ་རིམ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ངོར་སྤང་བ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱས་པ་ལས། གཞན་ཡང་
སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པར་འཇོག་པའི་དོན་
ཀུན་ལ་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པ་དང་བདེན་གྲུབ་གྱི་ཆ་ནས་
བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ནས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོ་ན་སྤང་བ་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་གཟུགས་དང་
གཟུགས་བརྟན་དང་དེ་འཇིག་གྱི་དབང་ཤེས་གཉིས་དག་ལ་ཡུལ་ཡང་ལོག་
དང་ཡུལ་ཅན་ཡང་ལོག་ཏུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐབས་
འདིའི་ཤེས་ངོར་འཇོག་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བཞེད་པ་གང་ཞིག་ ཟླ་བྲགས་ཀྱང་

བཞེད། ཞི་བ་ལྟ་ཡང་བཞེད་ལ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བཞེད་པར་བཤད་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྤྱབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་གཞུགས་སོགས་
 འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོར་ཡང་དག་ཏུ་འཛིག་ཚུལ་ལ་ཤེས་ངོ་ལྟར་སྤྱང་ཚུལ་
 གནས་ཚུལ་མཐུན་པས་བཞག་པ་གཅིག་དང་། ཤེས་ངོ་དེར་སྤྱང་བ་དང་
 མཐུན་པར་ཡོད་པའམ་སྤྱང་གཞིའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པ་
 ཞེས་བཞག་པ་གཅིག་དབུ་མ་བ་ཡང་འདོད་ཚུལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ཤེས་པ་གཞོད་མེད་དེ་ནམས་གང་གི་ངོར་བདེན་ཞེས་ཐ་སྟད་འཛིག་
 པའི་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི། གང་གི་ངོར་ཡང་དག་པ་དང་བདེན་པ་འཛིག་པའི་ཤེས་
 པ་མིན་ཏེ། དེའི་ངོར་ཡང་དག་དང་བདེན་པ་ཡིན་ན་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་དག་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་དག་ཏུ་འཛིག་པའི་ཤེས་
 པ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེར་རྟོགས་པའི་ཆད་མས་འཛིག་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱིས་
 གཞུགས་སོགས་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཏུ་འཛིག་པའི་ཤེས་
 པ་དང་། གང་གི་ངོར་ཡང་དག་ཏུ་འཛིག་པའི་ཤེས་པ་བྱད་མེད་བྱས་པ་དང་།
 གཞུགས་བརྟན་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་
 ལོག་པར་བཞག་པ་སོགས་ལོག་པར་བཤད་པ་མང་ཡང་མ་གྲིས་ལ་སྤྱུ་མར་རི་
 བོང་ཅལ་རྒྱག་བྱེད་པ་མང་བས་གྲིས་སོ། །མཁས་སྤྱབ་རིན་པོ་ཆེར་དེ་ལྟར་
 དགག་པ་ནི་དགོ་ལྟར་བསྟན་པའི་མིག་འབྱེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་
 འཛིན་ལྟར་སྦྱེས་གཉིས་ཡུལ་དང་བཅས་པ་སྐབས་འདིའི་ཡང་དག་ཏུ་ནམ་
 བཤད་ལས་གསུངས་པས། དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ངོར་སྤྱང་བ་དང་མཐུན་པའི་
 དོན་ཡོད་པའི་ཐ་སྟད་ཐོབ་ཀྱང་། སྤྱིར་སྤྱང་བ་དང་མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་པ་
 མིན་ཟེར་རམ། འཛིག་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་གྱི་ཡང་དག་མིན་ཟེར་དབྱད། ཐལ་རང་
 གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་རྒྱན་ཆོག་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་མིན་པ་
 མཆན་གྱི་དོན་ནོ། །རོལ་མཆོ་ལས། སློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་

གྱི་དོན་ལ་རྩུན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བསམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་
སྐྱིབ་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་ན་
བདེན་སྣང་ཅན་གྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་དུ་
འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་སྒོ་ཀུན་རྗེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པ་འདི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ངོར་གནས་པས་
ཀྱང་སྒོ་ཀུན་རྗེས་པ་དང་། དེའི་ངོར་བདེན་པའི་སྐྱབ་བཤད་པའོ། །ཞེས་པར་
བརྟེན་ཀྱང་དེ་ནི་བདེན་འདྲིན་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དབང་ཤེས་སོགས་ཀྱི་སྣང་ངོར་
ཡོད་ཀྱང་སྦྱིར་མེད་པས། བདེན་འདྲིན་ལ་སྒོ་ཀུན་རྗེས་པ་དང་དེའི་ངོར་
བདེན་པས་བཞག་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྒོ་ཐ་སྣང་
པའི་བསམ་པའི་ངོར་བདེན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསོད་གྲགས་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་དུ་གཞི་བྱས་ན་རང་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་
མི་མཐུན་དགོས་པས། གཞི་བྱས་ན་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་
དང་། སྣང་བ་ལྟར་མ་བྱས་པ་དང་། ཀུན་རྗེས་བདེན་པར་བྱས་པས་བྱས་པར་
བཤད་ལ། རྩི་བཙུན་པས། གཞུགས་སྣང་བ་ལྟར་མ་བྱས་པ་རང་རྒྱལ་གྱིས་
རྟོགས་པར། དེས་ཚུར་མཐོང་གིས་གཞུགས་འདྲིན་དབང་ཤེས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་
རྟོགས་པས་སྐྱབ་པོ། །ཁོ་ན་རེ། སྒོས་བྲལ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒོས་བྲལ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་ཤྱེ། དེ་དོན་དམ་མཉམ་བཞག་
ཟག་མེད་གྱི་ངོར་སྒོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒོས་
བྲལ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དེ་སྐྱབ་སྐྱར་ཏེ་རྟགས་མ་བྱས་ཟེར་དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས།
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན། གཉིས་སྣང་གི་སྒོས་པ་བྲལ་དགོས་པ་གཞུང་གི་
དོན་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱོད་ལྟར་རོ། །

བདེན་བཞི།

ལྷ་མཛོད་ལས། གཞུགས་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་བཙོན་ན་ཞེས་པས་སྤྱག་བདེན་
 གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཞུགས་བདེན་པར་མེད་པར་བསྒྲུམ་ན་ཤེར་བྱིན་ལ་བཙོན་
 ཞེས་དེ་བདེན་པར་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྐྱུས་ནས་ཐ་སྐྱད་དུ་ནད་ལྟར་ཤེས་
 བྱར་སྐྱས་དོན་ནམ་ཤུགས་ལ་བསྐྱུས་པས་སྤྱག་བདེན་ལ་གདམས་ཞེས་པ་ཡིན་
 ལ། དེས་ལོག་མ་རྒྱུས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེན་པ་བཞི་བོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 བྱ་ཡིན་ཡང་སྤྱག་བདེན་ཁོ་ནར་ཤེས་བྱ་གསུངས་པ་བསྐྱུ་བར་སྤྱག་བདེན་ལ་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་དམ་རང་ཡིན་པ་མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱུ་ལ་གཉིས་དང་། རང་
 མིན་པ་སྤྱིར་མཆན་ཉིད་སྒྲོང་བདག་མེད་གཉིས་ཏེ། མཆན་ཉིད་གཉིས་དང་
 བྱི་མ་གསུམ་ཁྱད་ཆོས་བཞི་རང་ཡིན་པ་ཁོ་ནས་ཤེས་པས་ཡིན་པར་གསུངས་
 ལ། མཆན་ལས། གཞན་ཡང་གསུངས་མོད་ཀྱང་། ཞེས་པ་གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་
 ལ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ཉེས་དམིགས་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་
 ལེགས་པར་འདྲེས་པར་བྱས་པས་ན་བྱིས་མི་མཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡང་དག་
 པར་གནས་པར་འཇུག་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐར་བསྐྱུ་ཏོ། །རྒྱ་ནི་བྱིས་བསྐྱུ་ཏོ། །ཞེས་
 འཁོར་འདས་ཀྱི་སྒྲོང་དོར་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་མར་ཁྱད་པར་འགོ་བའི་
 འདུ་ཤེས་གསུམ་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུ་ལ་མི་རྟག་པའམ་སྤྱག་བསྐྱུ་ལ་
 བར་བསྐྱུས་ཏེ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སྒྲོང་བའམ་བདག་མེད་པར་
 བསྐྱུས་ཏེ་གནས་ཚུལ་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་འདྲེས་པར་བྱས་
 བས། དེ་ལ་ནད་དང་འབྲས་སོགས་མི་མཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་པས་
 སྤྱག་བདེན་དང་བོ་དང་། ཤེས་བྱར་བསྐྱུ་པ་དང་། རྒྱུ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
 པ་བསྐྱུ་བར། སྤྱག་བསྐྱུ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གནས་ཡིན་པས།
 བྱིན་ཅི་ལོག་བསལ་བའི་བྱིར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་རྟག་བདེར་འདྲིན་

པ་སོགས་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བསལ་བྱིར་ཤེས་དགོས་པས་ཤེས་བྱར་གསུངས་པ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། གཡགས་པའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། དེ་ཡང་བསྟུ་བ་ལས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེ་སྐྱས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་ཀུན་གཉིས་
ཀར་བཞག་ནས། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཟེར་བ་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་
དང་སྟུག་བསྟུལ་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་བསྐྱེད་པས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། མདོ་སྡེ་
བས་ཀུན་འབྱུང་སྡེད་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མདོ་ལས་དེ་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་
མ་དགོངས་ལ་འདི་མདོ་སྡེ་བ་སྦྱི་ཡིན་མིན་དབྱད། འདི་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་
བཞི་ལ་སྤྲ་རགས་མི་འདོད་ལ། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྟུག་
བདེན་ཀྱིས་བྱུང་གྲང་སྟུག་བདེན་ལ་དེས་མ་བྱུང་པ་ཀུན་འབྱུང་ལས་ཉོན་
གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་དགོས་པས་ཡིན་ནོ། །བསྟུ་བ་ལས།
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ངན་ལེན་དེ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་
གཅིག་གིས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལྟར་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཀྱིས་སྟུག་
ཀུན་དངོས་གཉིས་ཐེག་དམན་གྱི་སྤངས་བྱུང་པས་རགས་པ་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་
ཚྭགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དེ་གཉིས་སྤྲ་མོ་དང་བཏགས་པ་བར་འདོད་ལ། ཐེག་
དམན་གྱི་འགོག་ལམ་གཉིས་རགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་དེ་གཉིས་སྤྲ་མོར་
འདོད་ཀྱང་། མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་སྤྲ་རགས་མི་འདོད་དོ། །ཤལ་འཇུར་
བའི་འདོད་ཚུལ་དབུ་མར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བྱུང་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་དོན་སྟུག་བསྟུལ་སྒྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་
བྱུང་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལས་དེ་གཉིས་ལྡང་རུང་དུ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་བདེ་ལམ་ལས། གསོད་པའི་བྲིམས་ལས་མ་གྲོལ་བ་དང་། ལམ་རིམ་
ལས། བྱར་ཆེན་པོ་འབྱེར་དགོས་པའི་མི་དང་སྐུར་བས། མདོ་ལས། སྤང་བོ་
ལྷ་བྱར་དུ་གསུངས་པ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལྷའི་བྱར་འབྱེར་དགོས་པ་དེ་

སྲིད་ཏུ་སྤྱག་བསྐལ་ལྷང་རུང་ཡོད་པས་དེ་ལ་སྒྲིགས་སྤྱི་ཆེད་ཡིན་པར་བདེན་
བཞིའི་ཆམ་བཞག་ཏུ་གསུངས་སོ། །

མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལོག་འཛིན་བཅུ་དྲུག་གི་སྒོག་ཟླར་སྦྱོར་
ཚུལ་ནི། སྤྱག་བདེན་མི་ཉག་པ་དེ་ཉག་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་
གཙང་བདེན་འཛིན་པ་གཉིས་དང་སྦྱར་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལྟར་
ལ། གསེར་ཕྱེད་ལས། བདག་གི་བ་དང་། བསོད་གྲགས་པས། སྦྱོང་བ་ཡིན་
ཏེ་གཙང་བའི་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བདེན་བཞིའི་
ཆམ་བཞག་ལས། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན་ལེགས་ཀྱི། གཙང་བར་འཛིན་པ་
དང་། སྦྱོང་བའི་ཆམ་པ་གཉིས་སྦྱོར་དགོས་པར་འདོད་ན་མི་རིགས་ཏེ། ཞེས་
པ་ལྟར་སྤང་སོགས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཙང་བའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
ལུང་མ་བསྟན་པ་དེ་སྦྱོང་བ་དང་སྦྱར་གྱི་སྦྱིར་གཙང་འཛིན་མི་སྦྱོར་རོ། །དེས་
ན་འདི་འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆམ་འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་
པ་དང་། །བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་
བོ་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྦྱོང་བ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་
བདག་འཛིན་དང་སྦྱར་བ་བསྐྱ་བ་ལྟར་རོ། །ཡང་སྲིད་འབྲུབ་པའི་རྩ་བ་ཡིན་
པས་རྒྱ་ནི་རྒྱང་པན་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་
ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པས་ཀུན་འབྱུང་ནི་གསལ་བྱེད་པས་དུས་ཉག་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་
གཅིག་ཕྱར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་དག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་རབ་སྐྱེ་ནི་རིག་
བྱེད་པས་སྤྱི་ཆེད་ས་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱིས་གཙོ་བོ་སོགས་རང་བཞིན་
ཉག་ལ་གནས་སྐབས་འཇུར་བས་བཅས་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་
གྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་བྱེད་པས་རྒྱེན་ནི་བྱེད་པ་ལྟར་དབང་སྤྱག་གིས་སྒོ་
གཡོ་བ་ལས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་བཞི་དང་སྦྱར་ལ། སྤང་བྱ་སྤྱག་བསྐལ་དང་

བྲལ་བས་འགོག་པ་ནི་རྒྱང་པན་གྱིས་ཐར་པ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བས་ཞི་བ་ནི་ཟད་བྱེད་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། འཕྲལ་ཕྱགས་ཀྱན་ཏུ་དགེ་བས་བྱ་ཞོམ་པ་ནི། བྲངས་ཅན་གྱིས་གྲོལ་བའི་བདག་ལྟ་བུ་བྱ་ཞོམ་པའི་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། སྒྲར་མི་ལྷོག་པས་ངེས་འབྱུང་ནི། དཔྱོད་པ་བ་སོགས་མི་ལྷོག་པའི་ཐར་པ་མེད་པར་འཛིན་པ་དང་སྒྱུར། ཐར་པར་བགྱོད་བྱེད་ཡིན་པས་ལམ་ནི་རྒྱང་པན་ལྟར་ཐར་པ་ལམ་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པས་རིགས་པ་ནི། བདག་མེད་གོམས་པ་ལམ་དུ་མི་རིགས་པར་འཛིན་པ་དང་། སེམས་འཕྲོ་བ་བཀག་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་སྐྱབ་པས་སྐྱབ་པ་ནི། གཅེར་བུ་བས་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་སོགས་ཟག་བཅས་འགའ་ཞིག་ཐར་པ་ལམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་ལྷོག་པའི་ཐར་པའི་གནས་སུ་བྱིན་བྱེད་གྱིས་ངེས་འབྱེན་ནི་སྐྱག་བསྐྲལ་གཏན་ཟད་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པར་འཛིན་པ་དང་སྒྱུར་རོ། །བདེན་བཞིན་རྣམ་བཞག་ལས། བྱི་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཀྱན་བཏགས་ལས་འོས་མེད་ཅིང་། དང་བོ་བཞི་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ན། སལ་ཆེར་ཞེས་སྒྲོས་དོན་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་བོ་བཞི་ལ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་པ། ཆད་མའི་བརྗེད་བྱང་ལས། སལ་ཆེར་ཀྱན་བཏགས་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སལ་ཆེར་སྒྲོས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རིམ་བཞིན་ལོག་འཛིན་བཅུ་དྲུག་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཛོག་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རས། དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་དོན། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྗེས་རྟོགས་ཅན། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། དཔེར་

ན་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་དང་ལོག་འདྲིན་བཅུ་དྲུག་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱག་བསྐུལ་རྒྱ་
 མེད་དུ་འདྲིན་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དེའི་བྱང་
 ཆོས་དང་བོ་རྟོགས་པའི་སློ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་རྟེ། དེས་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དུས་
 རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཁོ་ནར་འདྲིན་པ་དང་། རྒྱལ་དཔོག་པས་འདྲིན་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་འདུས་པ་ལྟ་བུ་ཐར་པར་འདྲིན་པའི་དམིགས་ལྟལ་ལ་བདེན་བཞི་
 གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། དེ་དག་གི་དམིགས་ལྟལ་ལ་གང་འདོག་དཔུང་
 ལ། རྒྱུ་ཆེན་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་འགལ་སྒྲུབ་ཀྱི་དམིགས་པ་
 གཅིག་པའི་བྱུར་ཅམ་ཡང་མེད་པས། ཡིག་ཆའི་དེ་ལོག་འདྲིན་དང་བོ་བཞི་
 ལ་དགོངས་སོ། ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་འགོག་པ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐར་པ་གཏན་མེད་དུ་འདྲིན་པའི་སློའི་ཞེན་ལྟལ་མེད་པ་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱང་ངེས་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཐར་པ་གཏན་
 མེད་དུ་འདྲིན་པ་སློ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས་འཁོར་རྩེ་མི་འཐད་ཀྱང་། དེའི་
 ཞེན་ལྟལ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཞི་སྒྲོར་འདོག་པ་གོང་དུ་བདེན་
 བཞིའི་བྱང་ཆོས་དང་སྦྱར་བས་འབྲུབ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
 རྟེ། དེ་དང་འདྲིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དང་ཞེན་ལྟལ་གྱི་སྒྲོག་སྒྲུབ་འགོག་པ་
 རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེའི་ལྟལ་མེད་པ་འགོག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལོག་འདྲིན་བཅུ་དྲུག་གི་ཞེན་ལྟལ་འགོག་བྱེད་དམ་མི་རྟག་སོགས་སྦྱབ་
 བྱེད་གྱི་རིགས་པ་གཞན་བཅུ་གཉིས་སལ་ཆེར་འདྲུལ། ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་
 བོ། རྣམ་བཤད་ལས། ལས་དང་སྲིད་པ་ཚོད་གཞིར་བཟུང་ཞིང་། ཀུན་བཏུས་
 དར་རྒྱུ་ཏུ། དང་བོ་ལ་རྟག་པར་སྲིད་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་རབ་སྦྱེ་གཉིས་
 ལ་བདེ་བ་དང་གཙང་བར་སྲིད་པ་དང་། ཐ་མར་བདག་ཏུ་སྲིད་པ་བཞག་པ་

ནི། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་རྣམ་
པ་བཞིས་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། སྤེད་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་
རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། གཙང་བ་དང་། བདག་ཏུ་སྤེད་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་
བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱད་ཆོས་བཞིའི་ངོ་བོ་བསྐྱབ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །སྤྲུག་བསྐྱེལ་འདི་རྒྱ་བཅས་ཉིད་འགྲུབ། །ཅེས་
སོགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟག་པ་གཅིག་སྤྱི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། ལོག་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་གཙོ་བོར་
འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་རང་
རྒྱ་དང་བཅས་པར་རྟོགས་ན་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་སྦྱོར་བ་དེ་བྱད་ཆོས་དང་བོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་དང་བྱས་པར་རྟོགས་ན་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ན་ཀུན་འབྱུང་རྟོགས་དགོས་པར་
ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་དང་སྤེད་པ་རང་འབྲས་སྤྲུག་བདེན་གྱི་རྒྱ་རྟོགས་
ན་ཀུན་འབྱུང་རྟོགས་དགོས་མི་དགོས་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་ངོ་། །རྣམ་འགྲེལ་
ལས། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེལ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་སྤྲུག་བདེན་གྱི་
བྱད་ཆོས་བཞི་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་རྟོགས་དགོས་ལ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་བཞག་
ལས། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
ཏེ། འགོག་ལམ་དང་ཀུན་འབྱུང་གསུམ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་དང་སྦྱར་
བས། བྱད་ཆོས་བཞི་ཚན་རྣམས་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཅིག་ཅར་
རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་བདེན་པ་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་བྱད་ཆོས་བཞི་
ཚན་ཅིག་ཅར་རྟོགས་དགོས་ན་གྲོལ་བ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་ཀུན་འབྱུང་ལྟ་
སྤྱི་བྱད་ཆོས་དང་བོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཀོད་ན་གཞན་རྣམས་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དང་བོ་རྟོགས་ན་བྱི་མ་གསུམ་རྟོགས་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་རྟོགས་ན་དེ་རང་འབྲས་སྒྲུག་
 བདེན་གྱི་རྒྱུར་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་ན་དེ་ཀུན་འབྱུང་དུ་རྟོགས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་འབྲས་སྒྲུག་བདེན་སྦྱང་བྱེད་དུ་རྟོགས་ན་
 རང་འབྲས་སྒྲུག་བདེན་གྱི་རྒྱུར་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྦྱང་བྱེད་
 རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་བ་དང་། སྒྲུག་བདེན་མི་རྟག་པར་
 སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲུག་བདེན་རྟོགས་པའི་སྒོ་བདེན་པའི་
 རྣམ་ཅན་ཡིན་མིན་དང་། སྒྲུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་རང་སྟོག་ཅམ་བཞག་
 རས་འགལ་བ་ཡིན་ཟེར་ལ། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས། རྒྱུའི་རྣམ་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་རང་རང་གི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་ནམ་
 དཔུང། གྲ་རྒྱུང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་མི་རྟག་སྒྲུག་བསྐྱེད་སྦྱང་བདག་
 མེད་བཞིའི་ཆོགས་དོན་སྒྲུག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པར། ཡིག་ཆར།
 གང་ཟག་ཀྱང་འཕེན་མོད་ཅེས་པ་བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེ་
 དེ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་བཞི་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་
 ཟག་དེ་བཞིའི་ཆོགས་དོན་དུ་བཞག་ནས། རྗེ་བཙུན་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིའི་
 གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་ཆོགས་དོན་དུ་བཞག་པས་སྦྱ་དེ་སྦྱ་དང་མི་རྟག་པའི་
 ཆོགས་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་པས་ཡིན་ལ། རང་ལྷགས་ལ་གང་
 ཟག་སྤང་བོ་བཞི་འཕ་ལྔའི་ཆོགས་པ་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་བྱང་འཕགས་
 དང་སངས་འཕགས་ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་གདགས་
 གཞིར་བྱས་པའི་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་བཞག་གོ། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་
 གི་གདགས་གཞི་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་གདགས་
 གཞི་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་མ་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་སངས་རྒྱས་སུ་གདགས་པའི་
 གཞི་ཡིན་གྱི་དེ་གང་ཟག་དུ་འཛོག་པའི་གཞི་མིན་པས་དེའི་གདགས་གཞིར་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་སྤང་བོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་གདགས་གཞི་སྒྲེ་འཛིག་མི་བྱེད་པར་ཐལ་
ལོ། །ཡིག་ཆར། སྐྱུག་བདེན་རྟོགས་ན་དེའི་བྱང་ཆོས་བཞི་རྟོགས་པས་མ་བྱལ་
པར་བསྐྱབ་པ་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་བཞིའི་རྣམ་
བཞག་ལས། མཚན་ཉིད་སྟོན་དུ་ངེས་པའི་དབང་གིས་འཛིན་པ་རང་ལ་ཉེ་
བའི་རྣམ་པ་དང་། སྟོན་ནས་གནས་པ་ལྟར་སྤང་བས་རྣམས་ཡོད་དང་དོན་དུ་
བཤད་ཅིང་། མཚན་བྱ་དེས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་བྱིས་གསར་སྐྱབ་
དང་སྡེ་མ་ལ་སྟོས་ཉེ་སྟོ་ལ་རིང་བ་བབྱང་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཆད་པ་ལྟར་སྤང་
བས་བཏགས་ཡོད་དང་ཐ་སྐྱད་དུ་བཤད་ལ། ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞུང་དང་
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་
དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཁྱོད་རྟོགས་ནས་ཆོས་དེ་
མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པས་བྱལ་དགོས་ལ། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་གི་ཡིན་
པ་ཡོད་མི་དགོས་སོ། །རྗེ་བཙུན་པ་བསོད་གྲགས་པ་གྲུང་རུ་སོགས་ཀྱིས་འཕེན་
བྱེད་དགེ་བའི་ལས་སྤང་བྱ་མིན་པར་དགེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡིག་
ཆར་བཞི་བརྒྱ་བ་ཅ་འགྲེལ་དང་། རྟོན་གཅོད་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ལ། བཞི་བརྒྱ་
བར་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆུང་འབྲིང་
ཆེ་གསུམ་འགོག་པའི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་མིན་
པར་སྤང་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་འཇུག་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར། དངོས་སྐྱེས་རང་
མཚན་ཀྱིས་མེད་ན་མེད་པར་གོ་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་བདེ་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་བཤད་
པས་བདེ་བ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ཅེས་བཅད་དེ། བདེ་བ་རང་མཚན་པ་འདོད་
པས་དོན་དམ་དང་ཐ་སྐྱད་བཏགས་ཅམ་མི་འདོད་པས་ཀྱུན་རྫོབ་ལས་ཉམས་
ཞེས་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བར་འཇུག་པ་ཆུར་བྲངས་ནས་བཀག་གོ། །མཛོད་འགྲེལ་
ཀྱིས་དེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བར་བཏགས་པར་གོ་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆུང་རུ་ལ་
བདེ་བར་བཞག་མི་རུང་བར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་སོགས་ཚོད་ཚུལ་མང་ལ། ལམ་རིམ་ལས། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་མིན་ཞེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ནམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐྱལ་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་རང་མཆན་པ་ཡིན་ཞེས་པ། བཞི་བརྒྱ་བའི་དར་རྒྱུག་
 ལས། དཔེར་ན་ཉི་མས་གདུང་ནས་གྱིབ་མ་ལ་འདུག་པའི་ཆོ་ཆོག་པའི་སྤྱག་
 བསྐྱལ་ཚུང་ཟད་ཤུགས་ཚུང་བའི་སྐབས་ཆོར་བ་སེམ་པ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཕྱིར་
 བཅོས་ཀྱི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཆོ་བས་ཉེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཤུགས་ཡལ་མ་
 ཐག་གང་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་འགོ་འཇུགས་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡེ་མེད་པའི་ཆོར་
 བ་མི་སྲིད་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ནི་དེའི་གཞིར་ཆོར་
 བ་བདེ་བ་ཤུགས་ཚུང་དུ་ཅམ་ཡང་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པ་
 ནམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་རང་མཆན་པ་ཡོད་ལ། བདེ་བ་རང་མཆན་པ་མེད་ཅེས་
 བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བདེ་བ་དེ་དག་མི་གསོད་པའི་སྤྱིམས་མ་གྲོལ་བ་ལྟར་སྤྱག་
 བསྐྱལ་གྱི་ཤུགས་དང་ལྡན་པའམ་དེར་འཇུར་རུང་དུ་ཡོད་པས་ཡིན་ནོ། །དེ་
 འདྲའི་བདེ་བ་རང་མཆན་པ་མིན་པར་དངོས་སྒྲས་ཀྱང་འདོད་པས། མཆན་
 ལས། འཇོག་མཆམས་སྤྲ་མོ་མི་ཤེས་གསུངས་སོ། །མཆན་ལས་འདིའི་ཆོས་
 གསུང་རབ་དང་ཞེས་པ། ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་པའི་ཆོས་དང་། ཞེན་པ་སྤོང་
 པ་ཞེས་པ་གཟིངས་དང་འདྲ་བར་སྤོང་ཚུལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་ནས་
 ཆེད་དུ་མི་བརྟེན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་མས་ཆོས་ཀྱང་ལོག་པར་བཟུང་བར་མི་བྱ་
 སོགས་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་མི་འཇིན་པ་བདེན་ཞེན་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། འོག་གི་
 ཆོས་ནམས་ཉིད་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་གཉིས་འདྲ་ལ། དེ་འདིར་
 བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོ་ཚུལ་
 ལས་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་སྤང་བྱར་ཞེན་པ་བཀག་པས་ཐ་སྟད་
 དུ་སྤང་བྱར་བསྟན་ནམ་བཟླག་ཀྱན་བདུས་ལས། སེམས་ཅན་སྦྱི་བ་དང་སྦྱི་
 བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་རྗེ་བཙུན་པ་དང་

བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་སྐྱུག་བདེན་
དུ་བཞག་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། སེམས་ཅན་དང་ཞེས་མ་གསུངས་པས་དེ་ལས་ཉོན་
གྱིས་སྐྱེས་པ་འདྲིལ་པ་བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བས་ཀྱང་ཤེས་ལ། སྐྱུག་ཀྱན་གང་རུང་
ལ་སྤང་བྱ་མི་དགོས་ན་རྒྱུད་སྤྲོ་སོགས་ལས་སྐྱུག་བདེན་ནད་དང་སྐྱུར་བ་དང་།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཞེས་སྤང་དོར་གྱི་རྒྱ་འབྲས་
སྐྱ་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་བས་བཞག་གོ།

ཨ་བྱ་ཀ་རའི་ཐུབ་དགོངས་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ས་བཅུ་བར་གསུངས་
པ་ལས་ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་ཅིས་གསལ་བར་ངས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཉོན་
རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉོགས་པ་ཡོད་པར་འཇུག་འགྲེལ་ལྟར་གསུངས་ལ།
དེ་ཉིད་ལས། གཞན་རྣམས་ན་རེ། ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་ཞེས་ས་བཅུ་བ་དང་རིན་ཆེན་
སྤང་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་སྐྱབས་ཆོག་ཁ་ཅིག་
གམ་འགའ་ཞིག་གི་དོན་སྐྱད་ཅིག་མའི་བདག་མེད་དམ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་
མེད་དང་། འགའ་ཞིག་གི་དོན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་སྐྱུར་བས། ཇི་སྲིད་སྤང་
བོར་འདྲིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་སྐྱད་ཅིག་མའི་བདག་མེད་ལ་སྐྱུར་ན་སྤང་
བོར་རང་རྒྱ་བར་ཞེན་པ་ལས་ང་རང་རྒྱ་བར་ཞེན་པ་འབྱུང་ཞེས་སྐྱུར་བ་མཆན་
ཀྱི་དོན་ཡིན་ནམ་དུང་།

ཡིག་ཆར། ཁ་ཅིག་སྐྱུག་བདེན་སྤྲོ་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་བསོད་
གྲགས་པས་བདེན་བཞི་ལ་སྤྲོ་རགས་མེད་པ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་འགོག་ལམ་སྤྲོ་
རགས་མེད་པ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་སོགས་སྐྱུག་བདེན་མིན་པས་
བསྐྱབ་པས་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་ཁྱབ་ཅིས་རང་རྒྱུད་པ་

མན་གྱི་ལྷགས་ལ་སྤྱག་བདེན་སྤྲོ་མོ་ཡོད་པ་འཁོར་བ་སྤྲོ་མོ་ཡོད་པས་བསྐྱབ་
 ཅིང་། རྒྱུད་སྤྲོ་མ་ལས། མེ་གསུམ་འཆི་དང་ན་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ལས་
 ཉོན་གྱི་སྦྱེ་འཆི་སོགས་ངོས་ཟིན་སྤྲོ་བས་རགས་པ་དང་། མ་དག་ས་བདུན་
 གྱི་ཡིད་ལུས་ལས་ཉོན་གྱི་སྦྱེ་འཆིས་དག་ཅིང་སྦྱིང་རྗེ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱིས་
 སྦྱེ་འཆིས་མ་དག་པ་དང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དང་འབྲེས་པས་སྤྲོ་བ་དང་།
 དག་ས་གསུམ་དང་དག་བཅོམ་པའི་ཡིད་ལུས་ནི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དང་
 མ་འབྲེས་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་ལ་འཁོར་བའི་མིང་ཐོབ་པ།
 མདོ་ལས། འདུ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་འཁོར་བ་ཡང་མཆིས་ལ། ཞེས་སོགས་
 གྱིས་བསྐྱབ་པོ། །དེས་ན་སྤྱག་ཀུན་སྤྲོ་བས་ཡོད་པས་དེ་དག་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་
 ལམ་དང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ལ་ཡང་སྤྲོ་བས་འདོག་པ་དོན་གྱིས་
 འཕངས་སོ། །ལས་བྱབ་པ་ལས། ཡང་ན་ལུས་གཡོ་བ་ལས་གྱི་ལམ་སྟེ། སེམས་
 པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལས་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་ལུས་ལས་སེམས་པ་གསུམ་པོ་དེས་ལུས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་ལུས་གྱི་ལས་
 ལམ་དུ་འདོག་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལུས་
 གྱི་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་སྟོན་
 གྱི་རྒྱལ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་དགོས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགེ་བ་ལ་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱས་བྱབ་སྟམ་
 ལ། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཐར་ཐུག་དག་པའི་སྤྱོད་གསུམ་ཐོབ་ཅེས་པ་ཡིག་ཆ་
 ལྟར་མཐར་ཐུག་གི་སྤྱོད་གསུམ་ལ་བྱས་ན་ཐེག་བསྐྱུས་རང་གི་གསུངས་རིམ་
 གྱི་སྐྱབས་དང་འབྲེལ་ལ། དབྱིག་འབྲེལ་ལས། དེའི་དང་པོ་ས་དང་པོ་ཉིད་དུ་
 འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། བརྒྱབ་པ་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 པ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་བཅས་སྤྱོད་ཐོབ་དང་། །སྤྱོད་ཡོངས་རྫོགས་
 དང་ཞེས་པ་ལྟར། འགོག་བདེན་ལ་ཆོས་སྤྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ནས་དེ་ཐོབ་པ་དང་།

རྩི་གས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན། དབུ་མ་རྒྱས་པར། འགོག་བདེན་དེ་
མཐོང་བ་དང་ཐོབ་པ་ལས་ཆོས་སྐྱོབ་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡང་དབུ་སེམས་
འདོད་དེ། །ཞེས་པ་དང་འགྲིག་གམ་དབྱད།

མཆན་ལས། སྐྱག་བསུལ་དྲག་ནི་རིགས་དྲག་སོ་སོའི་སྐྱག་བསུལ་
ལོ། །ཞེས་པ། ལམ་རིམ་ལས། སོ་སོའི་སྐྱག་བསུལ་བསམ་པ་ལ་དྲག་ཅིས་པ་དེ་
ཡིན་ནམ་དབྱད་དེ། གཞན་དྲ་ན་ལམ་རིམ་དང་མི་མཐུན་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་བྱང་སའི་སྐྱག་བསུལ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་དྲག་ཆན་ལ་བྱེད་བེར་བ་མི་
འཐད་དེ། བྱང་ས་ལས། སྐྱག་བསུལ་རྣམ་པ་དྲག་ནི་ངན་སོང་གི་རྒྱ་རྟེན་པའི་
ཕྱིར་རྒྱའི་སྐྱག་བསུལ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཤེས་སྤྱིངས་ཀྱི་ངེས་
མེད་དྲག་ནི། ལམ་རིམ་ལས། བཤེས་སྤྱིངས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བདུན་གསུངས་པའི་
ཐ་མ་ནི་སོ་སོའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པས་འདིར་དྲག་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
ལྟར། ངེས་པ་མེད་པ། རོམས་མི་ཤེས་པ། ལུས་ཡང་ཡང་འདོར་བ། ཡང་ཡང་
ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ། ཡང་ཡང་མཐོ་དམན་དྲ་འཁྱར་བ། གྲོགས་མེད་པའི་
ཉེས་པ་དྲག་ཡིན་ལ། བྱང་སའི་ངེས་མེད་དྲག་ནི། བྱང་སར། སྐྱག་བསུལ་བརྒྱ་
ཅ་བརྒྱའི་ལྷ་མ་ང་ལྷ་གཅིག་ནས་བརྒྱ་ཆན་ཀྱི་བར་བྱས་ལ། ཕྱི་མ་ང་ལྷ་རྣམ་
པ་དབྱར་བྱས་པའི་ལྷ་བ་འཇུག་པའི་སྐྱག་བསུལ་ལ། བྱང་ས་ལས། འཇུག་པའི་
སྐྱག་བསུལ་ནི་མ་ངེས་པ་རྣམ་པ་དྲག་ལས་བྱང་བ་སྟེ། འཁོར་བར་འཁོར་བ་
ན་ལུས་མ་ངེས་པས་རྒྱལ་བོར་གྱུར་པ་ལས་མི་དབུལ་བར་གྱུར་བ་དང་། ཐ་མ་
མ་ངེས་པ་དང་། བྱ་དང་རྩེ་མ་མ་ངེས་པ་དང་། བྲན་དང་བྲན་མོ་དང་ལས་
བྱེད་པ་དང་ཞོ་ཤས་འཆོ་བ་མ་ངེས་པ་དང་མཛའ་བཤེས་དང་གྲོས་གྲོགས་དང་
ཉེ་དྲ་སྐྱག་གི་གཉེན་མཚམས་མ་ངེས་པ་ལས་བྱང་ཞེས་པ་ནས། གསོད་པ་དང་
ཕྱིར་ཕྱོལ་བ་དང་དབྱ་བོར་གྱུར་པ་དང་། འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན་ལོངས་སྟོན་

མ་ངེས་པས། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ལས་ཕྱིས་དུས་གཞན་མཆོག་ཏུ་
དབུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དུག་གོ།

སྐབས་གསུམ།

ཕྱི་ལོ་ཆར་མདོ་བྲངས་པ་ནི། ཉི་མུང་དང་ལེའུ་བརྒྱད་མ་ལྟར་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟར་ལེ་མང་དུ། གཞུགས་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་མི་སྦྱོར་
མི་འབྱེད་དོ། །ཞེས་པས་གཞུགས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་སུ་ཚུན་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་དུ་དོན་དམ་པར་མི་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་ལྟར་དོན་དམ་པར་མི་སྦྱོར་
བ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་མི་འབྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མི་
བཙོན་ཞེས་པ་དང་། མི་སྦྱོར་ཞེས་པ་དང་། མི་འབྱེད་ཅེས་པ་དང་། འགྲེལ་
བར་མི་ལྟན་ཞེས་པ་དོན་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་
སོགས་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་
པའི་ཆོས་དང་། གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་
གསུམ་ཆོས་དང་། རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོ་བདུན་སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་
སྟོང་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་དགེ་འདུན་དུ་བསྟན་པས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
གདམས་པར་བཞག་གོ།

ཁོ་ན་རེ། བྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་མའི་ལུགས་ལ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྐྱེ། རང་འགྲེལ་ལས།
སྐྱེ་མ་དང་བྱེ་མ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གསེར་མེད་
ལས། བྱེ་སྐྱེ་ལུགས་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ཀའི་རྟེན་

ལུས་ནི་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་མིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གདགས་པ་ལས། མི་སློབ་པ་
སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་དེ་སངས་རྒྱས་
སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། རང་འགྲེལ་གྱི་དེ་སངས་
རྒྱས་དཀོན་མཆོག་མིན་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། རང་འགྲེལ་ལས། རྟེན་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཏུ་མ་བཀག་པས་ཞེས་བཀག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་
དཀོན་མཆོག་མིན་པར་བྱི་མས་ཀྱང་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གང་
ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་བ། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་
སློབ་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་
ནི་དཀོན་མཆོག་གཞན་ཡིན་པས། དགེ་འདུན་གྱི་ལས་མི་མཐུན་པར་བྱེད་
པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདིག་རྟེན་གྲགས་ཆོད་དང་བསྐྱུན་པའི་སངས་
རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། དགེ་སློང་བཞི་སྟེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཐ་སྙད་མཛོད་
པར་མཆན་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱ་ཆེ་ཐུང་བ་དང་། རྒྱ་བའི་གསུང་བྱོན་
པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་བཏགས་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མིན་པར་འདོད་དམ་
ཡང་ན་ནང་འགལ་ལོ། །འདི་དག་གིས་སྐྱབས་འགོ་ཤེས་པར་འདོད་ཀྱང་སྟོམ་
པ་ལེན་པའི་ཆོ་གའི་སྐྱབས་འགོ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོག་ལ་བཞག་
གོ། །སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ལ། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་
ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྗན་པ་སྦྱོར་མཁན་གང་ཡིན་དཔུང་ལ། བསོད་
གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་
རང་གི་ཡོན་ཏན་ཏུ་ལྗན་པའི་སྐྱབས་གནས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་
མཆན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མཆོན་བྱ་དེ་མ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་མཆན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་དེ་
ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྗན་པའི་

གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ནམ་མཁུན་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་
 ཀ་རྒྱད་ལྟ་བུ་གི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱི་གསུམ་པ་
 ལ། རོལ་མཆོ་ལས། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་རྫོང་བྱེད་
 ཀྱི་སྒྲ་དང་ནམ་པར་རྟོག་པས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཞེས་དང་། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་སྒྲ་རྟོག་གིས་
 རྟོགས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་ཡོན་
 ཏན་སྣ་མ་གཉིས་སྒྲ་རྟོག་གིས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པ་དང་། བཞི་
 བ་ལ་གཉིས་ཀས་རི་ལྟ་རི་སྟེད་མཁུན་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་འདྲེན་པ་ནི། དར་
 རྒྱུ་ལས། རང་བཞེན་དང་། སྣང་བ་དང་། རི་ལྟ་བུ་རིག་པ་དང་། རི་སྟེད་པ་
 རིག་པ་དང་། བཅེ་བ་དང་། རུས་པ་བྱུག་པོ་ཞེས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས།
 གསུམ་པ་རང་གིས་རི་ལྟ་བུ་གཟུགས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་གྱིས་
 མི་རྟོགས་པ་དང་། བཞི་བ་རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་དེ་འགྲོ་བ་ནམས་
 ཀྱིས་འཕྲོ་བ་བྱར་མཁུན་པ་ལ་བྱས་ན་གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་པ་དང་
 འགྲིག་གོ། ཁོ་ན་རེ། རུས་པའི་ཡོན་ཏན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ན་ཡོད་པར་ཐལ།
 གསེར་སྒྲིང་ལས། ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱའི་འབྲས་བྱའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་རྒྱ་
 རྟོན་མོངས་གཉིས་སྒྲིང་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
 དག་སྒྲིང་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་སྒྲིང་རུས་སུ་བྱེད་པའི་
 རུས་པ་འདྲོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་གཞུགས་ཤེས་ལྟ་བུ་མིན་འདྲ་
 བྱེད་གསུམ་ཡོད་དམ་དཔྱད། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་དབྱིངས་དང་
 གསུམ་པ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་རང་གི་འཕྲོ་བ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རང་དོན་
 ཆོས་སྒྲིང་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དང་པོས་གདུལ་བྱའི་ངང་ཚུལ་གཟུགས་ནས་
 བཅེ་བས་གཞུགས་སྒྲི་སྒྲུལ་ཏེ། རུས་པས་ཆོས་སྟོན་པས་གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་
 ཏན་དུ་བཞག་གི་ཕྱི་མ་གསུམ་ཡང་རང་དོན་གྱི་སྒྲི་ཡིན་ནོ། རྗེ་བཙུན་པ་དང་།

བསོད་གྲགས་པས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དགོན་མཚོག་གི་མཚན་
ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་སྦྱར་དགོས་ཏེ། རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ལ་འགོག་བདེན་དང་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་
མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། ཡིག་ཆར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགོག་པ་ཙམ་འཐོབ་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་རང་གི་སྤང་བའི་བརྟགས་
མིན་ཐོབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པ་
ཉིད་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། དར་རྒྱུ་ལས། ཙུ་
བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཅི་རིགས་པ་མེད་པ་དང་། གཞི་བདེན་
འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། ཆགས་ཐོགས་དང་དམན་པའི་སྐྱབ་པ་མེད་
པའི་སྒོ་མངའ་བའོ། ཞེས་དེ་དག་ཅི་རིགས་རྒྱད་ལ་མེད་པ་ཙམ་ལས་སྤངས་པ་
མ་གསུངས་པའི་དགོངས་པའོ། །གཞན་ཡང་དེའི་རྒྱད་ལ་ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་
མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱབ་གཉིས་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དེ་འདྲའི་ཡོན་
ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཐེ་ཆོམ་ལས་བརྒྱལ་བ་
མིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ན་གྲོལ་ལམ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། རྟོག་མེད་གྱི་རྟོག་པ་
དར་རྒྱུ་རྒྱ་བདེན་འདྲིན་ལ་བྱས་པ་གཙོ་བོའམ་ཐལ་འཇུར་བའི་ལྷགས་ཡིན་
ལ། གསེར་སྤང་ལས། གཙང་བདེ་སོགས་སུ་འདྲིན་པ་གསུངས་པས། ཡིག་ཆར།
བདེན་འདྲིན་ནམ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཅེས་པ་ཐེག་དམན་ལ་ཡང་འགྲིག་གོ་
།རྒྱད་སྐར་འབྲས་བུའི་སྦྱབས་སྦྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་བསྟན་གཙོ་
བོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ཙམ་བསྟན་ལ། དངོས་བསྟན་པལ་
བར་ཐུན་མོང་གི་མདོ་དོན་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་དགོན་མཚོག་གསུམ་བསྟན་
ཏོ། །ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཚོག་ཐུང་འདས་རང་རྒྱལ་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་
དེའི་འབྲས་སྦྱབས་དང་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡང་དེས་རིགས་བསྐྱེས་

ཕར་ཡིག་ཆ་ལྟར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། རིགས་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྔ་ཏུ་བྱས་
 པ་མི་འཐད་ཕར་ཐལ། གསེར་སྤེང་ལས། དགེ་འདུན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྔ་ཏུ་
 འཆད་པ་ནི་ནས། བདག་གིས་དོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་
 གྱེ། རྒྱུད་སྤྱི་ཙུ་འགྲེལ་ཏུ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། གཟིགས་པ་དག་
 པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བཞི་ལས་མི་གསལ་བས་ཡིན་གྱི་གཏན་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་གྱེ། དེ་ཉིད་ལས། འོལ་སྤྱི་ཙུ་ཙུང་ཡང་འགྲེལ་བས་མ་
 བཤད་ཅིང་ཙུ་བ་ལ་ཡང་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་མི་གསལ་བས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུང་གྱེ། དར་ཁྱིམ་ལས། དོན་བརྒྱད་དེ་རི་ལྟ་བུ་རིག་པ་དང་། ནས།
 སྤྱི་གཉིས་བགྲངས་པས་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ནང་རིག་པ་རྗེ་བཙུན་པས་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། བསོད་གྲགས་པའི་
 སྤྱི་དོན་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་བོ་ཡོད་པར་མངོན་
 སུམ་ཏུ་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་ནི། གཟིགས་པ་དག་པའི་སྤྱིང་
 ནས་བཤད་ཚུལ་ཞིག་མེད་ན་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། །མཆན་ལས། ཙུ་བར་ཡང་
 འདིའི་མཚུག་ཏུ་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་འགྲེལ་བས་ཀྱང་ཁ་མ་སྤུལ་བར་
 བཤད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་བ་མ་གོ་བར་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་སོ་སོར་བགྲང་ན་
 གནད་མི་གོ་བས། ཞེས་པ་ལྟར། ཙུ་བར་ནང་གི་ནི། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁ་མ་སྤུལ་བར་གཟིགས་པ་
 དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྦྱར་ལ། འོག་ཏུ་དམན་སྤྱི་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་
 ཏན་སྟོན་སྐབས། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པས་ན། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་
 མེད་ཕྱིར། །འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐོགས་སྤྱི་ལས་སོགས་ཅི་
 རིགས་སྤངས་པའི་འགོག་པ་རང་སྤྱིང་ཏུ་མཐོང་བས་རང་རིག་པ་དང་། རང་

རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་སྦྱིབ་པ་གསུམ་ཁ་བྲི་བའི་སྒོ་ནས་རི་ལྷ་རི་སྟེང་གཟིགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་ན་སྦྱིའི་རིག་པ་དང་མི་སྒྲོམ་པས་གསེར་སྤང་གིས་དེ་གོ་ཆེད་
ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་རང་རིག་པའི་རྩལ་གྱིས་རྟོགས་
པའོ། ཞེས་པ་ཡང་། དེ་གཉིས་གྱིས་གཟིགས་པ་དག་པའི་རྩལ་གྱིས་རྟོགས་
པའོ། །པལ་ཆེར་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྦྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་ཅེས་པ་བསོད་
གསུམ་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །གསེར་སྤང་ལས། ཆགས་པ་ཉོན་སྦྱིབ་དང་། ཞེས་
པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཐོགས་སྦྱིབ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་མི་ལྡན་པར་ཐལ། ཐོགས་སྦྱིབ་
ཅི་རིགས་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། ཐོགས་སྦྱིབ་ཅི་
རིགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐོགས་སྦྱིབ་ཅི་རིགས་ལས་
གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་སྤང་གི་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་བེར་ན། དེ་
ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་ན་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཆོས་ཅན།
ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་ནས་མེད་པ་དང་། དེ་ཅི་རིགས་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཅི་རིགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་
གང་ཞིག དེ་ཅི་རིགས་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོམ་ཉགས་མ་བྱབ་སྟེ། ཡོད་
པ་དང་མེད་པའི་ཅི་རིགས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སྦྱིབ་གཉིས་གང་རུང་སོགས་
ལ་སྦྱར་རོ། །ཡང་ན། རོལ་མཚོ་ལས། རང་གི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་ཆགས་ཐོགས་དམན་
གསུམ་ཅི་རིགས་པས་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་ལྟར་བྱ་ལ། འོན་ཀྱང་སྤར་
གྱི་རིགས་པ་ཡོད་དོ། །རྩེ་བཅུན་པས། སྤང་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་རྩོད་རྒྱུ་པ་
ལྟར་བཀོད་པ་དང་། བསོད་གསུམ་པས། སྤང་ཕྱིར་ལ་འབྲེལ་མེད་པར་ལུང་གི་
ཆོས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནམས་མི་འཐད་རྩལ་སྤྲུལ། དར་རྒྱུ་ལས། གཟིངས་ལྟར་
རང་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་དགོས་པས་སྤངས་ཤིང་དོར་བར་

བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། ཡིག་ཆར། མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་དེ་ལ་བཞེན་
མི་དགོས་པས་གཟིངས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དར་རྒྱུ་ལས། འདི་དག་ཀྱང་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གཉིས་
གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དོན་གྱི་གནས་བདུན་རེ་རེ་ལ་སྒྱུར་བའི་
སངས་རྒྱས་ལ་དོན་དམ་པ་སྤངས་ཏྟེགས་ཆོས་སྒྱུ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གཟུགས་
སྒྱུ་དང་། ཆོས་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྱུར་བ་དངོས་བསྟན་ཡིན་པས། སྒྱིར་དོན་
དམ་པ་འགོག་པ་དང་ལམ་བཟུང་གཉིས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་གསུང་རབ་
དང་། དགེ་འདུན་ལ་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་རིག་གྲོལ་གཉིས་དང་། ཀུན་
རྫོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་དང་། ལམས་ལ་དོན་དམ་པ་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་རྒྱས་རིགས་དང་། བྱང་ཆུབ་ལ་དོན་དམ་ཆོས་སྒྱུ་
དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་གཟུགས་སྒྱུ་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་དོན་དམ་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་
ཏན་སྟོབས་སོགས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཆན་སོ་གཉིས་
དང་། འཕྲིན་ལས་ལ་དོན་དམ་པ་བྱ་སྒྱུབ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་གསུང་
རབ་བཞག་པ། ཡིག་ཆར། དེ་འདྲའི་དོན་དམ་བཟུང་ཅམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཐ་
སྟོད་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་སོགས་སུ་འདྲིལ་བྱེད་
དངོས་ལ་དོན་དམ་དང་དེ་ལ་བཞེན་ནས་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་བྱེད་
པ་ཀུན་རྫོབ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ཐུབ་དགོངས་ལས། འདིར་སངས་རྒྱས་ནི་
གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པ་ནི་སྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའོ། །ཐ་སྟོད་
པ་ནི་སྒྱུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་དང་སྒྱུ་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྱུ་གཟུགས་ཏེ། ཞེས་པ། ཡིག་ཆར། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་
པ་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འདུག་པས་མི་བསྐྱུ་ལ། སྒྱུ་འདྲ་དང་སྒྱུ་གདུང་དེ་
མིན་ཀྱང་མཆོད་སོགས་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་

བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། འོན་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་པས་འོན་དམ་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་དངོས་མིན་ཀྱང་མཚོན་པ་དང་ཐུག་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་
སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་
ནོ། ། མཆན་ཏུ་དེའི་ཁྱད་སྤངས་སུ་མདོ་མུང་འདས་དང་། ཤར་རིའི་སྡེ་བའི་ལུང་
བྲངས་པ་ནི། ཐུབ་དགོངས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མྱ་གུ་ཐ་སྟད་པའི་སངས་རྒྱས་
ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ལྗོན་གིང་གི་མྱ་གུ་ལྟ་
བུ་ཡིན་པས་ཀྱང་བཞག་གོ། །འདི་དག་ནི་སྒོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་བ་ཁོ་ནའི་
ལེགས་བཤད་དོ། །དེས་ན་འོན་དམ་དང་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་མིན་
ཀྱི་མུ་བཞི་ཡོད་ལ། མཆན་ལས། རྣམ་ཤེས་བདག་གི་མཆན་གཞིར་འདོད་པས་
ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐབས་གསུམ་གའི་གཞི་མཐུན་འདོད་དགོས་པར་སྤང་ལ། ཞེས་
སེམས་ཅམ་པ་དང་མདོ་སྡེ་སྟོད་པའི་ལུགས་ལ། སྤུལ་སྤྱིའི་མཆན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་སྤུལ་སྤྱི་ཡིན་པས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ཏུ་བཞག་
ལ། ཐུབ་དགོངས་ལས། ཆོས་ཀྱང་གཉིས་ཏེ། འོན་དམ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའོ། །ཐ་སྟད་པ་ནི་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་སྒྲེགས་བམ་རྣམས་
ཞེས་ཆོས་ཀྱི་མཚོག་མུང་འདས་ལ་འོན་དམ་དང་། ལམ་ཐ་སྟད་པར་གསུངས་
པས། ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དགོན་མཚོག་ཏུ་བཞག་ལ། དེས་ན་ཀྱན་རྫོབ་དང་
འོན་དམ་པའི་ཆོས་གཉིས་ལའང་མུ་བཞི་འདོག་ལ། དགེ་འདུན་ལ་ཡང་མུ་
བཞི་འདོག་དགོས་ཏེ། དེ་འོན་དམ་དང་ཀྱན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩི་བཅུན་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་གསུམ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
ཏུ་བཞག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་བ་སོགས་
ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་དགེ་འདུན་ལ་མུ་བཞི་བཞག་ཆོག་སྟེ། ཐུབ་དགོངས་ལས།
དགེ་འདུན་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འོན་དམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་
ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། གང་ཟག་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །ཐ་སྟད་པ་ནི་

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནམས་ཀྱང་སྟེ་སྟེ་བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དང་། དགེ་སློང་དང་དགེ་
 སློང་མ་ནམས་སོ། །ཞེས་བྱང་འཕགས་དང་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་དོན་དམ་པའི་
 དགེ་འདུན་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡིག་ཆར། དེས་ཆོས་དགེ་འདུན་
 གཉིས་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཞེས་དོན་དམ་པ་དེ་གཉིས་དངོས་ཡིན་པ་དང་།
 ཀུན་རྫོབ་པ་དངོས་མིན་ཀྱང་། མཆོད་སོགས་མཉམ་པས་བཞག་པའི་བྱིར། རྗེ་
 བཅུན་པས་བྱང་འཕགས་ནམས་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་དོན་
 དམ་པའི་དགེ་འདུན་དུ་བཞག་པ་བསོད་གྲགས་པས་བཀག་པ་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་
 དེས་མི་འབྲུབ་པོ། །

བྱིར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ནི། རྒྱུད་སྤྲེལ་ལས།
 སྤངས་བྱིར་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་བྱིར། །མེད་བྱིར་འདིགས་དང་བཅས་པའི་
 བྱིར། །ཆོས་ནམ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཆོགས། །གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཡིག་ཆར། ལམ་གྱི་བཤོད་པ་མཐར་ཐུག་པར་མ་རྫོགས་
 ཀྱང་རྫོགས་པ་ལྟར་སྤང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱབས་དེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་
 སྐྱབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་ཆ་བཞག་སྐྱར་བ་སྤར་བཤད་པའི་སྐྱ་གཟུགས་
 དང་ཆོགས་སྐྱོར་བ་དང་། དགེ་སློང་ས་མ་སོགས་ལ་རྒྱུད་སྤྲེལ་དངོས་བསྟན་
 གྱི་ལམ་བཤོད་པ་རྫོགས་པར་སྤང་བ་མ་ཆང་བས་ཡིན་གྱི། བྱིར་དེ་དག་ཀྱང་
 ལམ་གྱི་བཤོད་པ་རྫོགས་པ་ལྟར་སྤང་སྟེ། དེ་དག་ལ་སྐྱབས་དེ་དངོས་ཀྱི་འདུ་
 ཤེས་བཞག་སྟེ་མཆོད་པ་དང་ཐུག་བསྐྱོར་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་དེ་དངོས་དང་
 མཉམ་པའི་པན་ཡོན་དང་བྱིན་རྒྱལ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཡིག་ཆར།
 སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཆོད་ཀྱི་སྟོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་
 མ་བྱིན་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་དང་། འདིགས་བཅས་ཀྱི་སྐྱབས་
 ཞེས་བྱ་བ་དོན་གཅིག ཅེས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཆོད་

དང་། འདིགས་བཅས་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདི་
སྐབས་འགོ་བྱེད་པ་ཡའང་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །རྒྱུད་སྒྲ་ལྟར་གྱི་ལམ་
བཟོད་པ་རྫོགས་པར་སྤང་ཚུལ་ནི། སྒོབ་པའི་ལུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཐོས་བསམ་
གིས་ཆེད་དུ་བཏེན་བྱ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཟིགས་
ངོར་བྱི་མ་མེད་པ་དང་། དམན་པའི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་སྐྱག་ཀུན་སྤངས་
པ་དང་། སྒོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་བར་སྤང་
བས་ཡིན་གྱི། འཕགས་པ་ཁོ་རང་དང་དེའི་ལམ་བདེན་ལ་སྤང་བ་ལ་བྱེད་
པས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལུང་གི་ཆོས་དང་མུང་འདས་ལ་སྐྱར་དུ་མེད་པའི་
ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆར། འདིས་སྒོབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ལུང་དང་སྤངས་རྟོགས་གྱི་
ཆོས་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་སྒོབ་པ་རྣམས་སྐབས་དང་། ཀུན་རྫོབ་
པའི་སྐབས་ཡིན་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་ཀྱང་སྒྱུར་བཤད་ན་མཆན་ཉིད་དེ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ས་མཆོམས་སྒོབ་པ་འཕགས་
པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་ཡོད་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲའི་དངོས་བསྟན་ལ་
དགོངས་སོ། །དོན་དམ་པའི་སྐབས་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་
འགོ་བ་ཡི། །སྐབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །བྱབ་པ་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ཅན་
ཕྱིར། །ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ལྟར། ཡིག་ཆར་ལམ་མམ་
དགོས་དོན་མཐར་ཐུག་པར་རྫོགས་པར་སྤང་ཞིང་། དོན་ལའང་དགོས་དོན་
མཐར་ཐུག་པར་རྫོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐབས་དེ་དོན་དམ་པའི་
སྐབས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་པའི་ཆ་བཞག་གིས་རི་བོང་རྣམ་ཅན་སོགས་ཐ་
མལ་བར་སྤང་བས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་གྱི་བཟོད་པ་
མཐར་ཐུག་པའི་སྐབས་དེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་དང་ནས། དོན་ལ་ཡང་མཐར་
ཐུག་པ་དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་དང་
དོན་དམ་པའི་སྐབས་དོན་གཅིག །སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་དང་ཀུན་

རྩོམ་པའི་སྐབས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དར་རྒྱུ་ལས། ཉེ་རྒྱ་དག་པ་
 ས་གསུམ་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་འབྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། ཞེས་པས་
 མཐར་ཐུག་གི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིང་རྒྱ་དང་ཉེ་རྒྱ་གཉིས་ལས། སྤྲ་མ་ས་
 བདུན་པ་མན་དང་ཉེ་རྒྱ་དག་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་འབྲུབ་ཚུལ་གསུངས་ལ། དེ་
 ཡང་མཆན་དུ། ཁ་ཅིག་གིས། ས་བརྒྱད་པར་རྩོམ་རྩིས་ཆེས་མཐུན་པ་ཐོབ་
 པ་དང་། དགྲ་བར་སོ་རིག་ཆེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་དང་། བཅུ་བར་ལོངས་སྐྱའི་
 འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་བཟུང་བའི་དང་བོ། དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་དུ། དེ་
 རྩོམ་རྩིས་མཆན་ཉིད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་
 མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བ་ཞེས་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱོར་བ་དང་། སློབ་མའི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་ཞེས་
 རང་ལ་འཁོར་མངའ་བར་གསུངས་པས་བཀག་ནས། ས་བརྒྱད་པར་འབད་ཚོལ་
 རགས་པ་མེད་པར་གང་སྤང་བདེན་སྟོང་དུ་གཟིགས་པས་སངས་རྒྱས་དགོན་
 མཆོག་བཏགས་པར་རང་ཉིད་བཞག་ན། ཡིག་ཆར། བྱང་སེམས་ཐ་སྙད་པའི་
 སངས་རྒྱས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་དང་འབྲེལ་ལ། དགྲ་བར་སོ་རིག་ཆེས་
 མཐུན་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སོ་སོའི་སྐད་རིགས་དང་མཐུན་པར་ཆོས་བཏགས་
 པ་བ་ལུང་གི་ཆོས་སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་ས་ན་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཉེ་རྒྱ་
 དང་། བཅུ་བར་རང་ལ་སློབ་མ་དགེ་འདུན་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བས་འབྲས་
 དུས་སུ་མཐར་ཐུག་གི་དགེ་འདུན་སྐུལ་སྐྱའི་འཁོར་མང་བོ་མངའ་བས་ཉེ་རྒྱ་
 འབྲུབ་ཅེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ལུང་གི་ཆོས་དང་འཁོར་གྱི་དགེ་འདུན་བཞག་གོ་
 །དཔལ་ཐེང་གི་མདོ་ལས། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་མི་འཇུག་གོ། ཞེས་
 པའི་སེམས་སོགས་ཀྱི་དོན་སེམས་ཙམ་ལུགས་ལ། རྒྱན་སྐྱུག་པོ་བཀོད་པ་ལས།
 སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་
 སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །དེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་སྐད་

དོད་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་སོ་སོར་བཞག་ལ། སྤང་བོད་ནང་དུ་རྣམ་ཤེས། ཁམས་ཀྱི་ནང་
དུ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། རྒྱུ་མཆེད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཆེད་ཅེས་པ་དང་།
འདས་པ་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ཡིད། མ་འོངས་པ་བརྟེན་པ་འབྲས་སུ་གྱུར་པས་
རྣམ་ཤེས། ད་ལྟར་བ་དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་བསགས་པས་སེམས། ཞེས་
སྦྱར་ཀྱང་སྦྱིར་དོན་གཅིག་གོ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྦྱབས་གཉིས་ལས་འབྲས་སྦྱབས་
ནི་གང་ཟག་རང་རང་གི་འཕྲོ་བ་བྱེད་སྦྱབས་རྣམས་འདྲིལ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས།
རང་རྒྱུད་ལ་ཕྱོད་བྱུར་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཡང་། གང་ལ་སྦྱབས་སུ་སོང་པའི་ཆོས་
དང་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གྱང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་སྦྱབས་སུ་བྱུང་། ཞེས་
དང་། དར་རྒྱུ་ལས། གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་འདིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་པའི་
དཔུང་གཉེན་དུ་འདྲིལ་པ་རྒྱུ་སྦྱབས་འགྲོའོ། ཞེས་པ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ལ་
འཕྲོ་བ་བྱུར་མི་འདྲིལ་པར་དཔུང་གཉེན་ཞུ་སའི་སྦྱབས་རྣམས་གང་ཟག་དེའི་
རྒྱ་སྦྱབས་ལ་འདྲིལ་གོ། དེས་ན་སྦྱུ་འདྲ་དང་སྒྲིགས་བཅས་ལྟ་དུ་རྒྱ་སྦྱབས་ཁོ་ན་
དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྦྱབས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་
དམན་གང་ཟག་གི་འབྲས་སྦྱབས་ལ་སངས་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་
ལས། དེགས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྒྱུ་སྦྱབས་གསུམ་དང་། འབྲས་སུའི་
སྦྱབས་གཉིས་ཀྱང་གོ་བར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་
སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་རང་ལམ་
དུ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་རྒྱུ་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

རྩི་བཅུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ལ། སྒྲ་མས་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ།
རྒྱལ་བོ་ང་ལས་རྒྱུ་དུས་སུ་ང་ལས་རྒྱུར་གྱུར་གྱང་། དེ་དུས་སུ་ང་ལས་རྒྱ་
མིན་ཟེར། ཕྱི་མས་སྟོན་པ་དེ་དུས་སུ་ང་ལས་རྒྱ་ཡིན་གྱང་། ང་ལས་རྒྱུ་དུས་

སྐྱོན་པ་ང་ལས་ཀྱི་མིན་ཟེར་བ་ལེགས། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། རྒྱ་
 བཞིས་ནི་སྐྱབས་སྐྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང་། བྱད་པར་ཤེས་
 པ་དང་། ལས་སྒྲངས་པ་དང་། གཞན་མི་སྤྱོད་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱད་པར་
 བཞིས་བསྐྱབས་པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་འཁོར་ཅི་རིགས་སྐྱབས་འགྲོའི་མཆན་ཉིད་
 དུ་ཡིག་ཆར་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་
 མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ་དང་། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་གསུང་གཅིག་ཀྱང་སེམས་
 ཅན་རང་རང་གི་སྒྲུལ་བ་བཞིན་གོ་བ་དང་། རྒྱགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཁྱེན་པ་
 ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། བཅེ་བ་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་པན་འདོགས་
 པར་མཛད་པ་རྣམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་
 ཡས་པ་ཅན་དེ། ལུང་གི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འགོག་
 ལམ་སོགས་བསྒྲུབ་པ་ཁོ་ནས་སྦྱིས་པ་དང་། ཐོབ་པ་སོགས་དང་། དགེ་འདུན་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡོན་
 ཏན་ཅན་ཏེ། སྤྱོད་པ་དང་འདྲིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་
 པའོ། །ཞེས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པའི་
 མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ངེས་ཤེས་སྦྱུད་པ་ལམ་རིམ་ལྟར་
 དང་། བྱད་པར་ཤེས་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་
 འདུན་དགོན་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་རིག་པར་བྱ་
 རྟེ། མཆན་ཉིད་དང་། འཕྲིན་ལས་དང་། མོས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། རྗེས་སྐྱ་
 རྒྱན་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་སོ། །དེ་ལ་མཆན་ཉིད་ལས་ཐུར་བའི་
 བྱད་པར་ནི། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ནི་རང་མདོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་
 རྒྱུ་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཆོས་དགོན་མཆོག་ནི་མདོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་
 རྒྱུ་པའི་འབྲས་བུའི་མཆན་ཉིད་དོ། །དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་གཞན་གྱི་

མན་ངག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སངས་
རྒྱས་ནི་སྤང་བྱ་བྱང་བ་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་རྒྱབ་པ་སྟེ་སྤངས་རྟོགས་
རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱབ་པའི་རྒྱ་དག་ཅན་དང་། ཚོས་ནི་བྱང་རྒྱབ་པའི་འབྲས་བྱ་
ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་རྒྱ་དག་ཅན་དང་། དགེ་འདུན་ནི་གཞན་གྱི་མན་ངག་
གམ་གདམས་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱབ་དེ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་དག་ཅན་ཡིན་
ནོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ནམ་རྒྱ་དག་ཡིན་གསུང་། འཕྲིན་ལས་གྱི་བྱང་
པར། སངས་རྒྱས་ནི་ཚོས་སྟོན་པ་དང་། ཚོས་ནི་སྤང་བྱ་སྤྱོད་བ་དང་། དགེ་
འདུན་ནི་གཞན་གྱི་གྲོགས་སུ་མཐོང་ནས་སྟོ་བས་རྗེས་སུ་འརྱལ་པར་བྱེད་
པའི་འཕྲིན་ལས་ཅན་ནོ། །མོས་པའི་བྱང་པར་ནི་ཀུན་སྟོང་ཡིན་པས་སངས་
རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་འདོད་དང་། ཚོས་ལ་ཐོབ་འདོད་དང་། དགེ་འདུན་
ལ་ཚོས་དང་མཐུན་པར་ལྟན་ཅིག་འགྲོགས་འདོད་པའོ། །སྐྱབ་པའི་བྱང་པར་ནི།
ལག་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ལ་མཚོད་པ་དང་། རིམ་གྱོ་བྱ་བ་
དང་། ཚོས་བསྟོམ་པ་དང་། དགེ་འདུན་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱང་
དེ་གྲོགས་བྱ་བའོ། །རྗེས་ངན་གྱི་བྱང་པར་ནི། རྒྱས་པར་དཀོན་མཆོག་རྗེས་
ངན་གྱི་མདོ་ལྟར་ངན་པ་དང་། མདོར་བསྟུན་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སྟོན་པ་བོ་
དང་། ཚོས་སྐྱབས་དངོས་དང་། དགེ་འདུན་སྐྱབས་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་ངན་
པའོ། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་བྱང་པར་ནི། སངས་རྒྱས་གང་ཟག་གཅིག་
དང་། དགེ་འདུན་ཚོགས་པར་གསུངས་པས། གང་ཟག་མང་བོ་ལ་བརྟེན་པ་
སྟེ། དེ་གཉིས་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་།
ཚོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱབས་
གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ཤེས་པས་རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་གསུམ་ག་ཚང་
དགོས་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནོ། །ཁས་བླངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སྟོན་
པ་དང་། ཚོས་ལ་སྐྱབས་དངོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་

སུ་ཡིད་དམ་བཅའ་བ་དང་། གཞན་དུ་མི་སྒྲ་བ་ནི། རང་བ་བ་དང་ཕྱི་བའི་སྟོན་
 པ་དང་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དམན་ཤེས་ནས། དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་ཁོ་ན་སྐྱབས་སུ་འདྲིན་གྱི། ཕྱི་བའི་སྟོན་པ་སོགས་ལ་གཏན་
 སྐྱབས་སུ་མི་འདྲིན་པའོ། །རང་རྒྱུད་ལུན་གྱི་གང་ཟག་གིས་བྱང་པར་དེ་བཞིས་
 བཟླ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ན་རང་གཞན་འདྲིགས་པ་ལས་སྟོལ་བའི་
 དབྱང་གཉིན་དུ་འདྲིན་པའི་ཤེས་རབ་གཙུག་པོ་དང་། རང་གཞན་གྱིས་སངས་
 རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཐོབ་འདོད་དང་། ཐོབ་ཕྱིར་བཙོན་པའི་ལམ་རྣམས་
 དང་། ཆོས་བྱང་ཕྱོགས་སྟོམ་པའི་སྟོ་དང་། དགེ་འདུན་རྣམས་གྲོགས་སུ་འཆོལ་
 བའི་སྟོ་དང་། དེ་དག་དང་མཐུན་པར་ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་སྟོ་སོགས་ཀྱང་སྐྱབས་
 འགྲོར་འདྲིག་པས་གཙུག་པོ་འཁོར་ཅི་རིགས་གསུངས་ཏེ། འོག་དུ་ཕར་ཕྱིན་བསྐྱས་
 པ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱིང་བཅེ་ཞིང་། །སོགས་གྱིས་རང་ཉིད་སངས་
 རྒྱས་སུ་སྐྱབ་འདོད་དང་། ཆོས་རང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། དགེ་འདུན་
 རང་གིས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་འཆོལ་བ་ལ་མཆན་ལས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དར་རྒྱུ་དུ་བྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་བྲངས་པར། སྦྱེས་
 བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བའི་
 དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པས་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་
 བྱི། ཁྱིམ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡང་སངས་རྒྱས་དང་འགྲོགས་པར་སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་
 ལ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆོས་བསྐྱང་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དང་།
 སྦྱིན་པ་དེ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་
 བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བར་གསུངས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་ཆར། ཐུན་མོང་བ་དང་ཕལ་བ་གོ་
 བར་ཟད། དེས་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁོངས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་

ལམ་མེད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ནང་བའི་བསྟན་པས་བསྟུས་པའི་
དགེ་ཙམ་རྣམས་སྐྱབས་འགྲོར་འདྲིལ་སྟེ། སོ་སྟེ་པལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་དགེ་
ཙམ་རྣམས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པས།
དེ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་སོགས་ལ་དབྱང་གཉིན་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པའི་བྱིར། འོ་
ན་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་དེ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་འགྲོར་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་
ན། དེ་ནི་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་དང་། དེ་དབྱང་གཉིན་དུ་འདྲིལ་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་ན་ཐར་པའི་རྒྱུ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོས་སུ་འགྱུར་བས་ཡིན་གྱི། སྟོན་འགྲོ་ཙམ་དུ་བབྱང་ན་དར་རྒྱུ་སོགས་དང་
འགལ་ལོ། །རོལ་མཆོ་ལས། རོ་བོའི་སྟོན་པ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་
འགྲོ་གསུམ་ཡོད། མཆོན་གཞི་ནི་ལུས་ཀྱི་བྱུག་སོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
ལུས་དབྱིབས་དང་ངག་སོགས་འདྲིལ་གམ་དེའི་སྟོན་པ་འདྲུད་པ་འདྲིལ་གམ་
དབྱད། །

དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དེ་དག་གིས་སྟོབ་མི་སྟོབ་བསྐྱབ་བྱ་
བསྐྱང་བ་ལ་རག་ལས་པས། བསྐྱབ་པ་ལས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱུད་ནི།
སྟེས་བྱ་དམ་པ་ལ་བཞེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་བཞི་དང་།
དབང་བོ་མི་མྱོད་པ་དང་། བསྐྱབ་གཞི་ཅི་རུས་སུ་ལེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ལ་སྦྱང་རྗེ་བྱ་བ་དང་། ཏུས་ཏུས་སུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པར་བཙོན་པ་བཞི་
སྟེ་བརྒྱུད་ལས། དང་བོ་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་དང་། བཞི་
བ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་ཐུན་མོང་གི་ཡིན་
ནོ། །མན་ངག་ནས་འབྱུང་བ་དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། ལྷ་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་
མི་འགྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་འཆེ་སྟོང་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་དང་།

མི་འགྲོགས་པ་གསུམ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབ་གསུམ་གས་
 ལེགས་ཉེས་ཅི་འདྲ་ཡང་བརྟན་ཐབས་སྤངས་ནས་སྟོན་པ་ལྟར་བཀྱར་བ་དང་།
 ཆོས་ཆེག་བཞི་བ་ཡན་ལ་མ་གུས་པ་སྤང་ཞིང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལྟར་གུས་པ་
 དང་། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཅན་འདྲིན་པ་ཡན་ལ་མི་བརྟན་གིང་དགེ་འདུན་
 དཀོན་མཆོག་ལྟར་གུས་པ་གསུམ་དང་། ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་དུག་ནི། མཆོག་
 གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ཡོན་ཏན་བྲན་ནས་ཡང་ཡང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་།
 བཀའ་བྲིན་བྲན་ནས་དུས་རྟག་དུ་མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་ཞིང་ཅི་བཟའ་ཅི་འཐུང་
 གི་སྤྱད་ཀྱིས་མཆོད་པ་དང་། སྟིང་རྗེས་འགྲོ་བ་གཞན་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་དགོད་པ་
 དང་། བྱ་བ་ཅི་ལ་ཐུག་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་གིང་། འདྲིག་
 རྟེན་པའི་ཐབས་གཞན་སྟོང་བ་དང་། སུན་ཡོན་བརྒྱུད་པོ་བྲན་ནས་ཉིན་ལན་
 གསུམ་མཆོན་ལན་གསུམ་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐ་
 ན་བཞད་གད་དམ་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏང་བའོ། སྟིང་ནས་ཆོས་རྣམ་དག་
 གཅིག་བྱེད་འདོད་ན་བསྐྱབ་བྱ་འདི་དག་ལས་མི་འདའ་བར་བྱའོ།

རྒྱུད་མཐར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་གཙོ་བོར་བཤད་ཅིང་། མདོ་
 རྒྱན་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཤད་པས། ཀུན་དུ་འགྲོ་དང་སོགས་
 ཀྱིས་ཁྱད་པར་བཞིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་མཆོག་དུ་མདོར་བསྟན། གང་
 ཕྱིར་དང་བོར་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོར་འདུག་མི་རུས་ཏེ། བྱ་
 དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུན་སྟོང་དུ་དང་བོར་ངེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 དང་། བར་དུ་ཆོགས་གཉིས་སྐྱབ་དཀའ་ཡང་། ཐ་མར་འབྲས་བུ་གྲུབ་ན་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གང་ཞིག་སེམས་ཅན་སོགས་
 ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀུན་བསྐྱལ་ཕྱིར་ཞུགས་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་འགྲོ། ཐེག་གསུམ་
 གྱི་ཡུང་རྟོགས་ལ་མཁས་པ་ཐེག་པ་ཀུན་འགྲོ། བདག་མེད་གཉིས་ལ་མཁས་

པ་ཡེ་ཤེས་ཀུན་འགོ། འཁོར་འདས་བདག་མེད་དུ་རྩི་གཅིག་པར་རྟོགས་པས་
སྲིད་ཞིར་མི་གནས་པ་ཐུང་འདས་ཀུན་འགོ་བཞིས་ཀུན་འགོ་རྒྱས་པར་བཤད།
གང་ཞིག་དགའ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྒོན་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
སྐྱབ་པའི་བྱུང་པར་དཀའ་སྐྱུང་ལ་མི་སྒྱུ་བར་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་དང་། འབྲས་
བུའི་བྱུང་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀུན་དང་སྤངས་རྟོགས་མཉམ་པར་
འཇུག་བ་གསུམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་ཁས་འཆེ་བའོ། །སངས་རྒྱས་སྲས་ཀྱི་སོགས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་རྒྱལ་བོའི་སྲས་དང་མཚུངས་ཚུལ་གསུམ་ལས་
རིགས་བྱུང་པར་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མངལ་ལྟ་བུའི་ཆོགས་གཉིས། མ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྲིང་རྩི་ལས་
སྐྱེས་པ་དང་། ལྷ་ཆོགས་མཚན་རྣམས་སོགས་ཀྱིས་གཞུགས་བཟང་བའི་བྱུང་
པར་མཚན་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དང་། སྟོབས་ཀྱི་བྱུང་པར་སེམས་ཅན་སྤྲིན་
པའི་སྟོབས་མངའ་བ་དང་། བདེ་བའི་བྱུང་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་
ཀྱི་བདེ་བ་རྟེན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་སེམས་ཅན་ཀུན་སྐྱབས་པའི་
ཐབས་ཆོགས་གཉིས་བཤམ་པ་སྟེ། སྐྱབ་པ་བཞིས་ལུས་སྟོབས་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀུན་གྱིས་སོགས་ཀྱིས་ས་བརྩ་བར་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་
དང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དབང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ངེས་
ལན་སོགས་ཀྱིས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། བསྐྱབ་གཞི་བཅའ་བ་སོགས་ཀྱི་
ཆར་གཅོད་པན་འདོགས་བྱེད་པ་སྟེ། གདུང་རྒྱན་མི་གཅོད་པར་མཚུངས་པའི་
བྱུང་པར་རོ། །སྒོན་པོ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིན་དུག་ལ་འདུག་པར་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་བརྟན་པ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་མདོ་སྟེ་སོགས་སུ་ཐང་མར་
བདལ་བ་མི་བརྟེན་པའི་སྐུན་བྱེད་པ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིས་གསང་བ་
གསུམ་འཛིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་བྱེད་པ་བཞིས་སྒོན་པོ་དང་
མཚུངས་པར་བརྟན་པས་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་པན་ཡོན་གསུངས་

སོ། །བསོད་ནམས་སྤང་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལམ་མ་ཞུགས་ཐེག་ཆེན་
 ལ་མོས་པའི་དུས་ན་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འཕྱོང་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་
 དུས་ན་སྲིད་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མར་གྱུར་པ་འཕྱོང་པ་དང་། མོས་སྦྱོང་དུ་ལས་གྱི་
 སྦྱོ་བ་འདྲིན་དུས་སྲིད་པའི་བདེ་བ་འཕྱོང་པ་དང་། འཕགས་ལམ་འཕྱོང་པ་
 ན་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སེམས་ཀྱིས་སྦྱོ་ཆ་སོགས་ཀྱི་སྦྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་
 པོ་ཞི་བ་འཕྱོང་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་འབད་ཚོལ་རགས་པ་ཞི་བས་སྒོ་
 མཆོག་ཏུ་བདེ་བ་འཕྱོང་པ་ལྟ་བུ་དུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་
 ཐོབ་པའི་དུས་ན་ཆོས་སྦྱོ་ཆོས་མང་སྤང་བོ་སྦྱོ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་མཆོག་
 ཟད་པ་མེད་པས་ཉག་པ། ལྟོབས་སོགས་དགེ་བའི་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་
 བརྒྱན་པ་འཕྱོང་པ་དང་། སྦྱོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་བསྒྲོག་པ་འཕྱོང་པ་
 དང་། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་འཕྱོང་པ་སྦྱོ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
 སྦྱོ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་རྟོགས་པ་སྦྱོ་འཕྱོང་པ་དང་། སྒོ་ལྟ་
 ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་དོན་ཆེ་བ་དང་
 ཆོད་མེད་པ་དང་ཟད་མི་ཤེས་པ་བཞིས་ཉན་རང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་མདོར་
 བསྟན། དགེ་བ་དེ་ཡང་སོགས་ཀྱིས་འདྲིག་རྟོན་སོ་སྦྱོའི་དུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་
 རྒྱ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་སྦྱོན་པར་བྱེད། འདྲིག་རྟོན་མ་ཡིན་པ་མ་དག་ས་
 བདུན་དུ་གདུལ་བྱ་སྦྱོན་གྲོལ་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད། དག་ས་གསུམ་དུ་རང་
 གཞན་གྱི་དོན་མཐའ་ཡས་པ་བྱེད། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆོ་བཀའ་བཅས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཀྱན་
 ཞི་བས་དོན་གཉིས་རྒྱན་མི་འཆད་པའོ། །འདིར་ནི་དེ་དངོས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་འདྲོད་པས་སྐྱབས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། རྒྱ་སྦྱོང་རྗེ་
 ལས་བྱུང་བ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དང་། བྱེད་ལས་གཞན་པན་
 བདེར་འགོད་པའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྦྱོ་བ་དང་ལྟན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་སྤང་
 བྱ་ཀྱན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་ཐེག་པ་ཀྱན་གྱི་ཡིད་རྟོན་པ། འཇུག་པའི་

རབ་དབྱེད་མཁན་སློབ་སོགས་ལས་སྐྱེས་པ་བཅས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་
ཉིད་མཛོན་སྐྱེས་ཏུ་རྟོགས་པའི་སློབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཕྲ་བའོ།། སྐྱབས་སུ་འགོ་
བ་འདིར་སོང་སོགས་ཀྱིས་རང་དོན་སྐྱབ་པ་རྟོག་གི་སྟེ་རིགས་པ་དང་གྲངས་
དང་དུས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བ་དང་། གཞན་དོན་སྐྱབ་
པ་བསམ་པ་སྟོང་རྗེས་བྱས་པ་དང་། སྦྱོར་བ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་
ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འདིས་སྐྱབས་འགོད་པ་ལོན་ནམ་ཆེ་བ་བརྗོད་
དེ་འཇུག་བསྐྱབ་པའོ། །མཆོན་ལས། ལས་ཀྱི་ཀྱན་ཉོན་ནམ་ཉོན་མོངས་ལས་ཞེས་
པ་མ་དག་སྟེ་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ཉོན་ནམ་ལས་ཀྱི་ལམ་ལས་སྐྱོབ་ཚུལ་ཞེས་པ་ཡིན་
ནོ། །མདོ་རྒྱན་ལས། འཆོ་བ་དག་ནི་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་དུ་སལ་བ་ཆེ་འདིའི་བདེ་
བ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཞིར་འཆོ་སོགས་དང་། བྱད་པར་ཅན་བྱི་མར་ངན་
སོང་དང་། དེའི་ཐབས་མིན་མི་དགོ་བ་དང་། འབྲིང་འཁོར་བའི་རྒྱ་འཇིག་ལྟ་
དང་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བདེན་དང་། ཆེན་པོ་ཐེག་དམན་གྱི་ཞི་བའི་འཇིགས་པ་
ལས་སྐྱབས་ཚུལ་བསྟན་ཏོ།།

ཐུན་ལ།

ལྷ རོལ་མཆོ་ལས། ཐུན་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་རང་གི་སྐྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཞེས་སྐྱར་བས། ཡིག་ཆའི་ཁ་ཅིག་དེ་ཡིན་ལ།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་དཔྱོད་དུ་བཀག་གོ། །ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ལ་ཤ་ཁྲག་དང་འབྲེས་པའི་དབང་བོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤའི་མིག་དབང་
ཡོད་པའི་བྱིར་ན་ཡིག་ཆར་མ་བྱབ་གསུངས་པས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་
བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤ་ཁྲག་དང་འབྲེས་པ་ལྟ་བུའི་མིག་དེ་ཤའི་མིག་ཡིན་ཟེར་དགོས་

སོ། །ལྷའི་རྒྱུད་ན་ཤའི་མིག་ཡོད་པར་ཐལ། །ཤའི་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་བྱབ་སྟེ། ལྷར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤའི་ཐུན་གྱི་བདག་རྒྱུན་ཤའི་མིག་
སྐྱེ་བ་ལྷ་མའི་རྒྱུད་ལ་འདོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཐུན་
དང་བོ་གཉིས་བདག་རྒྱུན་གྱིས་ལམ་ལ་མིང་ཆགས་ཚུལ་ཡང་། ཐུབ་དགོངས་
ལས། དབང་བོའི་སྒྲོར་སྒྲོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་
པ་ལྷར་རང་གི་རྗེས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོབ་པའི་ཐུན་གཉིས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གྱི་
སྒྲོ་ནས་མིང་འདོགས་པས། དེ་དག་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡང་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བདག་རྒྱུན་ཆོགས་གཉིས་དང་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཆོགས་སྒྲོར་
ནས་འདོག་པ་ལྷར་འདི་གཉིས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་དེ་དང་འབྲེལ་
དབྱེ། འོ་ན་ཤའི་ཐུན་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འདོད་པ་བས་བྱབ་པར་ཐལ། ལྷ་ལ་
ཤའི་མིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཆོགས་ལམ་
པས་འདོད་པའི་ཤའི་མིག་སྐྱེལ་ནས་དེས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་ཤའི་ཐུན་གསར་དུ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འདོད་པའི་ལུས་སྐྱེལ་ནས་འདོད་པར་ཆོས་ཉན་པ་དང་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། མཛོད་ལས། གང་ཕྱིར་བར་
དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་མདོ་སྟེ་བ་སོགས་
ཀྱིས་མ་རངས་པ་བྱས་པས་དེ་ཡན་གྱི་ལྷགས་ལ་མིག་དབང་གིས་གཟུགས་
མི་མཐོང་བས་བཅ་པོ་ལ་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བཤད་པ། ཡིག་
ཆར། བཞི་བརྒྱ་བ་རྩ་འགྲེལ་དང་། དབྱུ་མ་སྒྲིང་བོ་རྩ་འགྲེལ་དང་། མཛོད་
རང་འགྲེལ་སོགས་བྲངས་ནས་བཀག་གོ། །ཡིག་ཆར། འདིས་འདོད་པའི་མིར་
གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤའི་མིག་རབ་ཀྱི་རྟོགས་ཆོད་བསྟན་པ་ཡིན་པས།
ཞེས་གསུངས་པས་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤའི་ཐུན་གྱི་ཡུལ་

ལ་སྟོང་གསུམ་པན་ཆད་ཀྱི་གཞུགས་ཡོད་དོ། །མིར་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་
འོག་མིན་དུ་སོང་ན་དེའི་གནས་མཐོང་ལ། སྤྱིང་འདྲིར་བཞུགས་ཀྱང་འཁོར་
ཀྱི་གནས་གཙང་གི་ལྷ་མཐོང་བས། འདྲིར་བཞུགས་བཞིན་དུ་ཆགས་འདྲིག་
མི་གཅིག་པའི་འདྲིག་རྟེན་ན་ཡོད་པའི་གཞུགས་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ཀྱི་དེ་དག་
གི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཞུགས་མི་མཐོང་བ་མིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། ཤའི་མིག་དབང་
གི་ཡུལ་ལ་གཞུགས་སོགས་ཡུལ་ལྷ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤའི་སྐྱུན་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཤའི་སྐྱུན་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ན་དེའི་བདག་རྒྱུན་མིག་
དབང་གི་ཡུལ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འཆི་དང་སྟོམས་
འཇུག་སོགས་ལྟའི་སྐྱུན་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ལྟའི་མིག་གི་ཡིད་དང་གཞུགས་མི་
རྟག་པ་མིག་དབང་གི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མ་བྱལ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། གཞོད་འདྲོམས་ལས། གཞུགས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཞེས་པ་ལྟར་
ཡིག་ཆ་ནམས་སུ་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་གསུངས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྒྱུ་མཆེད་མ་སྐྱར་
བའི་ཕྱིར། སྐྱུན་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་བདག་རྒྱུན་མིག་གིས་སེམས་ཅན་དེའི་
ཁ་དོག་སོགས་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དེའི་སྒྱུ་འཆི་སྐྱེ་བྱི་སོགས་
མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེམས་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཞིན། ཤའི་སྐྱུན་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་རང་ཡུལ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཞེས་རང་ཡུལ་སྐྱར་བ་གོང་
དུ་འདྲིས་དུ་མ་ལ་ཞིབ་ཆ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་ནང་ན་
དེ་ལ་མི་སྤྱང་བའི་གཞུགས་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། ཆ་བཞག་གིས་ཤའི་མིག་གིས་
བདག་རྒྱུན་མ་བྱས་པར་དེ་འདྲའི་ལྟའི་མིག་གིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་ལྟའི་
སྐྱུན་དེ་གཙོད་ཅེས་སམ་དཔྱད།

ལྟའི་སྐྱུན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཆ་བཞག་སྐྱར་བ། གོང་དུ་མ་མཐའ་དང་ཡ་
མཐའ་བརྒྱང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར། མནར་མེད་ནས་འོག་མིན་

གྱི་བར་ཅམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་མདོན་སྒྱུ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་བསྐྱེས་ཏེ་
 དེས་གཞུགས་མེད་པའི་སྐྱེ་འཆི་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམས་འདུག་མཐོང་བའི་
 དེས་སྐྱེ་འཆི་མཐོང་ཆོག་གོ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་གྱི་མདོན་སྒྱུ་ལ་མི་སྣང་
 བའི་སེམས་ཅན་ཕྱ་མོ་ཆོས་ཅན། བྱང་མདོན་སྒྱུ་དུ་མཐོང་བའི་སེམས་ཅན་
 ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་གྱི་ཁ་དོག་མདོན་སྒྱུ་དུ་མཐོང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞུགས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 དེ་ལ་བྱང་སེམས་གྱི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལ་བྱང་སེམས་མེད་
 པར་ཐལ་བ་སོགས་ཡོད་པས། ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་
 མདོན་སྒྱུ་ལ་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡིན་ནམ་དཔུང།

སངས་རྒྱུས་གྱི་སའི་སྐྱུན་ལྗོངས་འདྲི་ལེགས་སོ། ཞེས་པ་
 ལྟར། སངས་རྒྱུས་སའི་སྐྱུན་ལྗོངས་འདྲི་ལེགས་སོ། མདོན་ཤེས་དུག་ཟད་པར་ཟེལ་གཞོན་
 སོགས་དབང་ཤེས་ལྟར་སྒྲིམ་གྱི་རྒྱུ་སྐྱེ་འཆི་ལྟར་ལྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཤེས་རབ་
 གྱི་སྐྱུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་གྱི་སྐྱུན་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་ལ་དབང་བའི་རིམ་པ་རྟོགས་པ་སྐྱུར་བ་ཡུམ་མདོ་དང་འགྲེལ་བའི་
 དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པར། བསྐྱེས་པ་ལས། འཕགས་པའི་ཤེས་
 རབ་གྱི་མིག་ནི་གཞུགས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱོད་ཡུལ་དུ་འཁྱུར་རོ། ཞེས་པ་
 དང་། ཤེས་རབ་གྱི་སྐྱུན་ཡིན་ན། ཆོས་གྱི་སྐྱུན་ཡིན་པས་བྱུང་པ། ཉི་སྣང་ལས།
 ཆོས་གྱི་སྐྱུན་གྱི་ཡུལ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གྱིས་རྟོགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་དང་སྐྱུར་ནས་སྐྱུར་ཅིང་། རྒྱུ་བཤད་ལས། གསུམ་
 པ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་མདོན་སྒྱུ་དུ་ཤེས་པ་ལ་གསུངས་པས། དེ་
 རྒྱུས་གོང་བསྐྱེད་ན་ཤེས་རབ་གྱི་སྐྱུན་དང་ཆོས་གྱི་སྐྱུན་དོན་གཅིག་ཏུ་
 འཁྱུར་རམ་སྟུང་ལ། ཉི་སྣང་གི་ལུང་དེ་འགྲེལ་བ་སོགས་དང་བསྐྱེད་ན། དེའི་

ཡུལ་ལ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་
འདྲིལ་ཅེས་པ་ཡིན་པ་འདྲ་ལ། ཡིག་ཆའི་དྲངས་མཚམས་ལྟར་ན་འཕགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མདོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་གྱིས་རྟོགས་
ཞེས་པར་བྱས་པ་འདིའི་མདོར་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤོང་
ཚུལ་ལམ་བསྐྱོམས་ཚུལ་གསུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་ཚུལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པ་བྱང་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཏུ་གསུངས་ལ། ཉི་སྤང་གི་དེ་མདོའི་དོན་བསྐྱེད་
ཡིན་པས་སྤོན་མེད་ལེགས་བཤད་དུ་ཤེས་དགོས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉི་
སྤང་གི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་མོ་
མདོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། མཆན་ཀྱི་
དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཀྱི་དབང་བོའི་རིམ་པ་རྟོགས་ཆེ་སྤོན་ཀྱི་ལས་འདིའི་འབྲས་
བྱུར་དབང་བོ་རྣམས་པོར་གྱུར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རགས་
པ་དེའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩི་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། སྦྱོར་དང་བོ་གཉིས་ཕྱི་རོལ་པ་
དང་། ཤེས་རབ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་ཐེག་དམན་འཕགས་པར་བཞག་པ། ཨ་མུས།
དང་བོའི་བག་ཚམ་སྟོག་ཆགས་སལ་ཆེར་ལ། །གསུམ་པའི་བག་ཚམ་རྒྱན་
ཞུགས་འབྲས་ཞུགས་ལ། །ཞེས་བག་ཚམ་གསུངས་པས་བཀག་གོ། །

མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དབང་བོ་ལྡན་མས་གཞན་གྱུར་ན། །དོན་ཀྱན་འཇུག་
དང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཙུ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་ཡོན་
ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཙུ་གཉིས་ནི། འཇམ་དབྱངས་དག་འཁྲུག་མདོ་རྒྱན་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་ལས། འབྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་དག་སྦྱིར་ཕྱོགས་བཞི་སྟོང་འོག་དང་དུག་ལ།
ཤར་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ལའང་ཕྱོགས་བཅུར་བྱེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཡུལ་ལྡན་ལྡན་སྦྱར་ན་

གར་གྱི་ཚྭ་གས་བརྩེ་གཟུགས་བརྩེ་ནས་རེག་བྱ་བརྩེ་བར་དང་། ཡང་སྟོ་དང་
 ལུབ་དང་བྱང་དང་སྟེང་དང་འོག་གི་ཚྭ་གས་བརྩེ་བརྩེས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་
 རས་རེག་བྱའི་བར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིག་སོགས་དབང་བོ་ལྔ་ལའང་ཡུལ་
 རི་ལྟར་རིགས་པར་སྐྱར་ནས་མིག་དབང་དུག་ཅུར་བྱེ་བའི་གཅིག་གིས་ཀྱང་
 རང་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོར་རྒྱུ་མ་གཏོགས་སྐྱེད་ཀྱང་ཅུ། དེ་དང་རོ་དང་རེག་
 བྱ་དུག་ཅུ་རེ་སྟེ། ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བརྩེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་བའི་དབང་བོ་
 གཅིག་གིས་ཀྱང་རང་ཡུལ་སྐྱའི་སྒྲོར་མ་གཏོགས་ཡུལ་གཞན་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་
 བརྩེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྟག་བརྩེ་གཉིས་དང་། ཞེས་པ་ལྟར།
 རོལ་མཚོར་དབང་ཤེས་ལྔ་ལ་སྐྱར་བ་མ་གཏོགས་ འདྲ་བས། དེ་ལྟར་ན་དབང་
 བོ་ལྔ་བསྐྱེད་པའི་བརྒྱ་སྟག་བརྩེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་པད་དཀར་ལས།
 མིག་སོགས་རེ་རེར་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་སྟོད་ཉིས་བརྒྱ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ལ། ཡིག་ཆར། མིག་སོགས་རེ་རེ་ལ་ཡོན་ཏན་སྟོད་ཉིས་བརྒྱ་འཕ། བརྒྱ་
 སྟག་བརྩེ་གཉིས་མངའ་འཕྲོར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། དབང་
 བོ་རེ་རེ་ཡུལ་བརྒྱ་སྟག་བརྩེ་གཉིས་པོ་དེ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོད་ཉིས་བརྒྱ་
 འཕ། ཡང་ན་ཆོས་སྐུ་ལ་གཟུགས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་ལྟར་པ་ལྟར། མིག་ལ་རྒྱ་བའི་
 ཡོན་ཏན་ལྟར་པས། རེ་རེ་ལ་སྟོད་ཉིས་བརྒྱ་ལྟར། ཞེས་ཀྱང་ཆོག་གམ་སྟུམ་ལ།
 མིག་སྐུ་ལས་གསུམ་ལ་བརྒྱད་བརྒྱ་གསུངས་པ་དཔྱད།

མངོན་ཤེས།

༥ མཐའ་དཔྱོད་ལས། སངས་རྒྱས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བར་ལུང་
 བསྟན་པའི་བར་གྱི་ཞེས་དེ་ནས་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མདོའི་ཕྱི་མཐའ་བརྒྱུད་བ་

ནི། མདོན་ཤེས་དྲུག་གི་པན་ཡོན་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་། ལུང་བསྟན་པའི་མཚམས་ཡིན་གྱི། ཉི་སྤང་དང་། ལེ་བརྒྱད་མར། དེ་
ནས་འཁོར་མང་བོས། ཤེར་བྱིན་གྱི་ཆེ་བ་བརྟེན་པ་ནས་སྟོན་ཆགས་བྱེ་བ་ཞུག་
ཁྲིག་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་བསྐྱལ་བ་མེ་ཏོག་གིས་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བར། སངས་
རྒྱས་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་མེ་ཏོག་ཅེས་བྱ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་བར་མདོན་
ཤེས་གྱི་མདོར་སྦྱར་རོ། ཡིག་ཆ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སེམས་རྟེན་ཀྱན་
བརྟུས་གྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་འདོད་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། མདོད་བྲངས་ནས། བྱབ་སྟེ།
སྦྱོང་ཀའ་ལ་ལྷུར་བ་དང་། བུལ་བ་གཉིས་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ། མདོ་ལས།
དགེ་སྟོང་དག ལམ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མདོན་པར་ཤེས་པ་བུལ་ལ་དཀའ་
བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྷུར་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་
ཤེས་པ་བུལ་ལ་སྤྲོ་བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྷུར་ལ་སྤྲོ་བའི་ལམ་
མོ། ཞེས་ལམ་དཀའ་བ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་། བོད་དུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་
འོད་དཔག་མེད་གྱི་སྦྱོང་དོས་གྱི་གདུལ་བྱ་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པར་གསུངས་པས་
སྦྱབ་བོ། གསེར་སྤེང་དང་རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་། ཤེས་རབ་
དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ། ཞེས་པ། ཡིག་ཆར། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ལམ་ཉིང་
ངེ་འདྲིན་ཤེས་རབ་བྱང་འབྲེལ། ཞེས་གསུངས་སོ། གཞོན་འདྲོམས་ལས། བྱང་
སེམས་ཀྱི་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སོགས་བོད་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་སོགས་
ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་པར་གསུངས་པ། ཉན་རང་གི་མདོན་ཤེས་མདོད་ལས། རང་
དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ས་མཐོན་
པོ་བའི་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་ལས་རྟོགས་པ་མཐོ་བ་དང་། ས་བོད་མས་བསྐྱུས་
པ་ཤེས་པར་བཤད་པ་ལས། དེའི་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཤེས་
པར་བཤད་པ་མིན་ཞེས་ན་ཆོག་སྟེ། འབྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། རྣམ་མཁྱེན་
ཞིག་ཤེས་པ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ཐོགས་མེད་

དུ་ཤེས་པ་རྩུ་འཕུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་སོགས་ལ་སྒྱུར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གསུམ་ལྷ་མོ་གི་བྱེ་མ་སྟེང་དག་ལས་ཀྱང་འདུལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་མིང་རི་སྐྱོད་གྲགས་པ་དང་། ཉན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་དེ་ཡང་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱུལ་བ་དེ་སྟེང་གྱི་དྲུང་དུ་འགོ་བ་དང་། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ན་ཡང་། ཞེས་སོགས་ལྟར་ལྟའི་རྩ་བས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་གཅིག་གིས་སོ་སོའི་བསམ་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ཅིག་ཅར་འདྲིན་པ་སོགས་ལ་སྒྱུར་ན་ལེགས་སམ་དཔྱད།

འདྲིར་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་དང་འཇུག་འགྲེལ་བྱངས་ནས་ཟག་མེད་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སས་བསྐྱུས་མེད་པར་བཤད་ཀྱང་། སྐབས་བརྒྱད་པར། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པར་བཤད་ཅིང་། ཉན། དེ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ཀྱང་འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སས་བསྐྱུས་ལ་ཟག་བཅས་མི་དགོས་པར་གསུངས་པས་དེའི་སྟེང་པས་བདག་གིར་བྱས་པ་དེའི་དོན་དུ་བཞག་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྟེང་པས་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་སོགས་ལ་འགྲིག་ཀྱང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་དཔྱད།

གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཟུགས་མེད་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བས་ཡིན་ནོ། །མངོན་ཤེས་མངོན་སུམ་བཞི་ལས་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རང་ལྟོག་ཡིན་ཏེ་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ན་ཡང་སེམས་ཤེས་དང་ཟག་ཟད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཆ་བཞག་གིས་དེ་འདྲའི་སྤྱུལ་བསྐྱུར་དུ་མ་བྱེད་པའི་རྩུ་འཕུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་གཙོད་ལ། ཉན་མ་མཁའ་ལ་སྟོང་པའི་བཞི་ནི་མདོ་ལས། ཉན་མ་མཁའ་ལ་ཡང་སྤྱིལ་མོ་ཀྱང་གིས་འགོ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་ཉན་མ་མཁའ་ལ་འགོ་འཆགས་ཉལ་འདུག་

བཞི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་རྩ་འབྲུལ་ཡ་མ་བྱུང་བརྒྱད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡོད་དེ།
ཞེས་པ་བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། འབར་བར་བྱེད་པ་དང་།
ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པ་དང་། གཞན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་
དང་། འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་། སྤྱད་པ་དང་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞུགས་
ཐམས་ཅད་ལུས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་གན་དུ་འགྲོ་
བ་དང་། སྤང་བར་བྱེད་ཅིང་མི་སྤང་བར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། དབང་བར་བྱེད་
པ་དང་། གཞན་གྱི་རྩ་འབྲུལ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། སྟོབས་པ་སྦྱིན་པ་དང་།
བྲན་པ་སྦྱིན་པ་དང་། བདེ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། འོད་ཟེར་འབྱིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་
དང་མཐུན་པའི་རྩ་འབྲུལ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་རྩ་འབྲུལ་ཡ་
བཅུ་དྲུག་དང་བྱུང་དུ་སྒྲེབ་ན་བརྒྱད་ཡོད་པས་དེ་ཡིན་སྟུམ་སྟེ། སྟོད་ནས་ཆུ་
སྟངས་ནས་མེ་སོགས་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག དེ་བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་འབར་
བར་བྱེད་པ་ནི་རོ་སྟོད་ནས་མེ་འབར་བར་བྱེད་ལ་རོ་སྟོད་ནས་ཆུ་གང་མོའི་
རྒྱན་འབྱིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་གཡོ་བྱེད་དང་བོ་ཡིན་
པས་དེ་ལ་སོགས་སྒྱུར་དགོས་ཟེར་ན། དུམ་མདོ་དང་འགྲེལ་བར་ས་གཡོ་བ་
གསུངས་པས། དེ་སྤར་བགྲངས་ཟིན་ཀྱང་། འབར་བྱེད་རང་སྟོག་མ་གསུངས་
པར་མཆན་གཞི་བགྲངས་པ་དེ་དག་མཆན་གཞི་དང་བཅས་པ་བྱང་སར་རྒྱས་
པར་བཞུགས་པ་ཤེས་ཆེད་དུ་མི་འཕྲུག་པའི་གཟེར་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། གཞན་
དག་གིས་དུམ་མདོ་ལས། ས་གཡོ་བ་ནས་ལུས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་ཏེ་ཞེས་པར་
སྒྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། དེར་སྟོད་ནས་ཆུ་སྟངས་ནས་མེ་སོགས་མེད་པའི་བྱིར།
ལྟའི་རྣ་བའི་ཆ་བཞག་ནི། སོ་སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་དེའི་ལུལ་གྱི་སྐལ་མི་རྟག་པ་ཕྱ་མོ་
ཡོད་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་བསྒྲུས་ཀྱང་ཆོག་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱི་
སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཅིས་པ་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་

ལ་བྱས་ན་དེས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ཆ་བཞག་གིས་སེམས་
བྱང་དང་རང་གི་ཆེ་རབས་སྣ་མ་ཅམ་ཤེས་པའི་དེ་བསྐྱུས་སོ། །ཟག་ཟད་གི་
མངོན་ཤེས་ལ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
མི་དགོས་ཏེ། འོག་ཏུ་འདིར་ནི་སྐྱིབ་གཉིས་མངོན་གྱུར་པ་ཟད་པ་ནི་བྱང་
སེམས་རིགས་ངེས་ལ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་མངོན་
གྱུར་བ་ཟད་པ་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་ལས། བདག་དང་
གཞན་དག་གི་ཟག་པ་ཟད་པ་འཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཐུན་ཏོ། །ཐབས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ཡང་
ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཐུན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།
ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། སྤངས་
པའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུ་ཏུ་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་དེ་སྟོང་བྱེད་གི་ཐབས་དང་། ཐབས་མ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་ཡོད་པས་ཆ་བཞག་གིས་དེ་བསྐྱུས་སོ། །རོལ་མཆོ་དང་བསོད་གྲགས་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེ་གང་ཞིག་ཉོན་སྐྱིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དེ། ཟག་ཟད་
མངོན་ཤེས་གི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གི་མངོན་ཤེས་རྣམས་
བཞག་ལ། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། མཐོང་སྟོང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་
སོགས་རང་རྒྱུད་གི་ཟག་པ་ཅི་རིགས་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པས། ཞེས་མཐོང་ལམ་ནས་བཞག་གོ། ཉེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱུད་པ་ན་
སངས་རྒྱས་གི་སྤྱན་ཡོད་པར་ཐལ། དག་ལྡན་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
ས་བརྒྱུད་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ་སྟེ། ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་བྱང་ས་སོགས་ལས་དེ་ན་ཡོད་པར་གསུངས་
པས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་གི་མཐུའི་ལུ་ལས། རོ་བོ་རྒྱ་

འབྲས་ལས་ལྷན་འདུག་པའི་རབ་དབྱེ་དྲུག་གིས་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི། རྒྱུ་
དང་དག་སེམས་སོགས་ཀྱིས་ལྷའི་མིག་གིས་རྒྱུ་འཆི་དང་། རྣ་བས་དག་སྦྱ་
བརྗོད་དང་། སེམས་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་དང་། རྗེས་དྲན་གྱིས་སྟོན་དགེ་མི་
དགེ་གང་བརྒྱུད་དང་། རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་གནས་སོགས་
དང་། ཟག་ཟད་གྱིས་སྤང་བྱ་ལས་ངས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དེའི་ཐབས་ཤེས་
པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཐུའི་ངོ་བོ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་རྒྱའི་བྱུང་པར་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཐོབ་པ། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་
པ། རྒྱབ་པའི་ཐབས་སམ་རྣམ་གནས། གསེར་སྤེང་ལྟར་མཆན་འགྲེལ་དུ་ཡང་
བཤད་ཟིན་པས་བྱུང་པར་དེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། གང་གི་འཕགས་
དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་གནས་པ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་སོགས་དང་།
ལྷའི་གནས་པ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་། ཚངས་པའི་གནས་པ་ཚད་མེད་
བཞི་སོགས་དཔེ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་གནས་ཤིང་། རྟོགས་སུ་སོང་ནས་སངས་
རྒྱས་མཆོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ལམ་རྣམ་དག་བརྒྱུད་པའི་འབྲས་ཅན་
དང་། བཞི་བ་ལས་ལ་དྲུག་ལས། ཆགས་དང་འཇིག་བཅས་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་
རྟེན་ཀླན་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཐོང་བའི་ལས་དང་། དབང་ལྷན་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་
རྟེན་ཀླན་གཡོ་བ་སོགས་ཀྱིས་དབང་དང་ལྷན་པར་སྟོན་པའི་ལས་དང་། འོད་
ཟེར་བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས་འོད་ཟེར་བཏང་བས་དན་སོང་བའི་སྟུག་བསྐལ་ཞི་
བ་དང་། བདུད་རྣམས་སྒྲག་པ་འོད་ཟེར་བཏང་བའི་ལས་དང་། དེ་ནི་མཆོག་
ཆོགས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཆོགས་པའི་ནང་དུ་ཉིང་ངེ་འཇིན་
དཔག་མེད་ལ་རོལ་བ་རྣམ་པར་རོལ་བའི་ལས་དང་། བཟོ་དང་རྒྱུ་དང་སོགས་
ཀྱིས་བཟོ་དང་རྒྱུ་བ་དང་མཆོག་གི་སྦྱལ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་སྦྱལ་
བའི་ལས་དང་། ཡེ་ཤེས་དག་ལ་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་ཞིང་དག་པ་དང་། བརྩད་
གྱི་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་བསྒྲགས་པས་དག་ཞིང་དུ་འགྱུར་པ་

ཞིང་དག་པའི་ལས་སོ། །འདབ་གཤོག་སོགས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱེད་
 པ་དང་། སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དད་པས་
 རང་གི་ཆོག་མི་གཅོག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་རྟོ། །མངོན་
 པར་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱིས་མངོན་ཤེས་རྒྱག་སོགས་མཐུའི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་
 བསྟན་རྟོ། །དེ་ནི་དབང་མཆོག་སོགས་ཀྱིས། འགྲོ་བ་རྣམས་གཉིན་པོས་དབང་
 ཡོད་པར་འགོད་པ་དབང་གི་ཆེ་བ་དང་། གཞན་པན་ལ་དགའ་བ་དགའ་བའི་
 ཆེ་བ་དང་། སྲིད་པའི་སྦྱོན་ཀྱིས་མི་འཇིགས་པ་སྲིད་ན་མི་འཇིགས་པའི་ཆེ་བ་
 ལྷོ་མཐུའི་ཆེ་བ་གསུམ་བསྟན་རྟོ། །

མངོན་ཤེས་རྒྱག་གི་བྱེད་ལས་ནི། ཀྱན་བརྟམ་ལས། ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་
 དང་། རྗེས་སུ་ཐོས་པ་དང་། སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འོང་བ་དང་། འགྲོ་བ་
 དང་། རེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལྟར། དང་པོས་ལྷན་དག་
 པས་གདུལ་བྱའི་གནས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། གཉིས་པས་ངག་དག་པས་ཐོས་པའི་
 རོན་གཞན་ལ་སྦྱོན་པ་དང་། གསུམ་པས་ཡིད་དག་པས་གཞན་དགེ་བའི་སྦྱོད་
 པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། བཞི་བས་སྦྱེ་བ་
 བརྒྱད་དེ་འོང་བ་ཤེས་པ་ཉག་ལྟའི་དང་། ལྷ་བས་བྱི་མར་འགྲོ་བ་ཤེས་པ་ཆད་
 ལྟའི་དང་། རྒྱག་པས་རེས་འབྱུང་ཤེས་པ་མཐར་འཇིག་ཀྱི་གཉིན་པོ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ཆོགས་ལྷུར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །

མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་རིམ་བཞིན་གཞན་ལ་ལྷམ་སོགས་སྦྱིན་པ་སྦྲུམ་
 ལ་བཀྱར་བ་སོགས་དང་། མཆོད་རྟེན་ལ་རོལ་ཕོ་སོགས་སྤུལ་བ་དང་། གཞན་
 ཀྱི་སྦྱོན་མི་སྤང་ཞིང་སེམས་བསྐྱུང་བ་དང་། གཞུང་དོན་མི་བརྟེན་པར་གཞན་
 ལ་སྦྱིན་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་ལ་མར་མེ་སོགས་སྤུལ་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་དོན་
 དམ་པར་མེད་པར་ཤེས་པ་རྣམས་རིན་ཆེན་ཕྱིང་བར་གསུངས་སོ། །

སྦྱོར་ལམ།

ཕྱི་རྒྱུ་ལྟོན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་མཆོག་
དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་རྟེན་མིན་ཡང་། རྟོད་དང་ཆེ་མོ་གཟུགས་ཁམས་པ་འགའ་
ལ་ཡང་སྦྱེ་བར་མངོན་ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་ཆོས་མཆོག་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མི་
སྦྱེ་བེར་མཁན་དེ་ཡིན་ལ། བཟོད་པའང་མི་སྦྱེ་བེར་རམ། ལྷའི་བྱ་སྒོ་གྲོས་རབ་
གཞོན་གྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མདོའི་དོན་ཅི་
ལྟར་བེར་དབྱད། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་ལམ་སྦྱེ་རུང་
སྟེ། དེ་སྦྱེ་བའི་འགལ་རྒྱུན་བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་ཆང་བའི་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་བེར་ན། འགལ་རྒྱུན་སྦྱིབ་པ་གསུམ་དང་བྲལ་ཀྱང་མཐུན་རྒྱུན་བཤེས་
གཉེན་ལ་ཆོས་ཉན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཆང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། འགལ་རྒྱུན་ངན་སོང་གསུམ་སྦྱ་མི་སྟན་པའི་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་ཕུང་
བོ་ནི་རྣམ་སྦྱིན་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་དང་། ཟ་མ་མ་ནིང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྟོབས་
ཆེན་པོ་འདིའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་དང་། ལས་སྦྱིབ་ནི་མཆོམས་མེད་
ཀྱི་ལས་དང་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་སོགས་འདོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྩི་བཟུན་པ་དང་
བསོད་གྲགས་པས། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱེ་བའི་སེམས་
རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞིས་བྱབ་སྟེ། ལམ་སྦྱ་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་
དཀའ་བ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་བེར་ཡང་། རང་ལྷགས་ལ་
རྩལ་སྦྱངས་ཕྱིར་དཀའ་བ་ནན་གྱིས་བསྦྱེད་པ་ཡོད་གསུངས། རྩི་མས་དངོས་
སུ་ཞེས་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་བསམ་ཞིང་། རྩི་བཟུན་པས། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་

བདེ་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་མེད་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་
 རེ། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་དང་འདྲོད་སེམས་གང་
 རུང་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། སྒྲིམ་བྱུང་གི་སྒྱུར་ལམ་ནམས་བསམ་
 གཏན་ས་རྒྱལ་གང་རུང་ལ་བརྟེན། ཐོས་བསམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནམས་འདྲོད་
 སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་ཟད་པར་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 བྲེང་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་ནི་ཞེས་པ་ནས། བྱང་པར་དུ་གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཟད་པར་འགོག་སྟོམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཁྱུར་བས་གཙོ་བོར་
 བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་
 ཀྱི། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དང་། གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་ཡང་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྒྱན་དུ་ཁྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རིགས་ངེས་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་སྒྱུར་
 ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ལ་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་བྱུང་བེར་
 བའང་མི་འཐད་དེ། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་ཞེས་པ་ལྟར། གཙོ་
 བོ་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱང་མ་བྱུང་བེར་དགོས་ཀྱི། རྟོད་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་
 བརྟེན་མི་རུང་ཞེས་བཤད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་
 བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་གཞུང་རྣམ་དག་མེད་པའི་
 ཕྱིར། སྒྱུར་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ཅིག་ཅར་ཐོབ་ཀྱང་ཆོག་ལ། བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་
 ཀྱི་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ཀྱང་གཞན་བཞི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་པ། མཐོང་
 ལམ་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྟོམ་སྟེ་དབྱད། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་དེ་ཐེག་
 དམན་སྒྱུར་ལམ་ལས་བྱང་ཆོས་རྒྱལ་གིས་འཕགས་ཚུལ་ན། ཐེག་དམན་སྒྱུར་
 ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་བརྒྱུད་སོགས་སུ་རིགས་པས་

ཕྱེ་ནས་མི་དམིགས་པར་བདེན་བཞིའི་མཚན་གཞིའི་སྤང་བོ་ལྟ་དང་ཁམས་
སོགས་སུ་བསྐྱས་ནས་དམིགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་རིགས་པའི་རྣམ་
གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སོགས་སུ་ཕྱེ་ནས་
དམིགས་པས་དམིགས་པས་འཕགས་ཞེས་པ་ཡིན་པས། བྱད་ཆོས་དང་བོ་ལ་
དམིགས་པ་མི་རྟག་སོགས་མི་འདྲིག་པར། སྦྱོར་ལམ་དེས་དེ་ལྟར་དམིགས་
པ་དང་། དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཞག་ན། འགྲེལ་བར། བདེན་པ་
བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་འགྲིག་ལ། མི་རྟག་སོགས་
ནི་དེའི་སྒོ་འདྲོགས་གཅོད་པར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་བྱད་ཆོས་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདིས་འོག་མ་
རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པའི་བྱད་ཆོས་ནི། དམིགས་པ་མི་རྟག་སོགས་
ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་ལམ་སོགས་འདྲིག་པ་གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་
གཉིས་ཀ་ན་གསལ་ལོ། །ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
ཀྱང་། བདེན་འདྲིན་གཙོ་བོར་སྤྱོད་ཕྱིར་མིན་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །རོལ་མཚོ་
ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་
ནས་བདེན་བཞི་ལ་སྒོ་འདྲོགས་གཅོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། ཅིག་ཤོས་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་བྱད་
པར་ནི། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟོགས་
རིགས་གསུམ་ཚང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱར་བསྐྱན་པ་གང་ཞིག་
ཐེག་དམན་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རོལ་མཚོ་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་དེས་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཚང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཏེ་
རྒྱ་བྱེད། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། ཡིག་
ཆའི་ཕྱོགས་སྔ་དེ་དག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་དུ་མཐོང་ལམ་ལ་སྦྱར་
བས་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱི་ཏེ་སོགས་ལྟར་རྟོགས་རིགས་ཚང་བའི་མཚན་གཞི་ཙམ་

གསུངས་ལ། དེ་དང་རྟོགས་སྣང་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་
 བྱེད་པས་འཕགས་པར་བཤད་པ་རྒྱ་བྱེད་སའི་མཆན་གཞི་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་
 བར་བྱས་ན་སྒྲུབ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་རྩ་འགྲེལ་དུ་སྒྱུར་ལམ་བཞི་ཀ་རྒྱས་
 འཕགས་ཚུལ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བཤད་པ་གང་ཞིག་རྟོག་ཅེ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉི་
 རྒྱར་མི་རིགས་ལ། མདོ་ལས། རྟག་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྐབ་པར་བྱ་བའི་
 ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གསེར་སྤང་ལས། འབྲས་
 བུའི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རྟོགས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་སྦྱེད་པ་དང་།
 ཞེས་པ་ལྟར་སྐབས་བཞི་བར་བཤད་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་
 ཐོས་བསམ་དང་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཅེས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་ཞེས་སོགས་
 དང་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་པས་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་དེ་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་
 པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་འདོག་གོ། ཡོངས་འདྲིན་གྱི་
 བྱད་པར་ནི། རྩེ་བཙུན་པས་རྣམ་བཤད་གྱི་ཆིག་བེན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིའི་
 ཡོངས་འདྲིན་མཆོག་སྐུལ་ཡོད་མེད་གྱིས་ཡིན་ཟེར། བསོད་གྲགས་པས། རྒྱ་
 སྣང་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ། ཞེས་
 པར་བརྟེན་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། ཞེས་
 སོགས་གྱི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་བྱིའི་ཡོངས་འདྲིན་ཅམ་བསྟན་པར་འཆད་
 ཅིང་། འཕགས་པས། ཀླང་བ་དང་བོའི་མཐར་ཐ་མ་གཉིས་སྐྱར་བས་ནང་གི་
 ཡོངས་འདྲིན་དང་། ཀླང་བ་གཉིས་པའི་མཐར་ཐ་མ་གཉིས་སྐྱར་བས་བྱིའི་
 ཡོངས་འདྲིན་བསྟན་པར་བྱས་ནས། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཐ་དད་
 པ་ཡིན་ཟེར་བ། ཡིག་ཆར། དུམ་བར་བར་བྱི་ནང་གི་ཡོངས་འདྲིན་གཉིས་ལ་
 མདོ་སོ་སོར་ཡོད་པ་ལྟར་ལེ་བརྒྱད་མར་སོ་སོར་སྐྱར་བས། འགྲེལ་ཆུང་ལས།
 ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཞེས་པས་ཀྱང་ཡོངས་འདྲིན་གཉིས་ཀ་
 དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་མཐུན་ཞེས་བཀག་པས་རང་ཉིད་

རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སྤྱི་དེ་ཞེས་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་
འདྲིན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དེའི་བྱུང་ཚེས་ཡིན་ནོ། སྤང་བྱ་ནམ་རྟོག་ལྡན་ཚུལ་
གྱི་བྱུང་པར་ནི། རྟོག་པ་བཞི་དང་སྦྱོར་ལམ་བཞི་རིམ་བཞིན་མཚུངས་ལྡན་
དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་བྱ་ཉ་སོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས། མཚུངས་
ལྡན་རྟོག་པ་ཞེས་དང་། བུ་ལྷོ་ཀ་ལས། ད་ལྟ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་མ་
འོངས་པ་ན་རང་གི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པས་བྱུང་པར་འཕགས་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྤང་བྱ་དེ་དག་བཀག་ནས། དེས་ན་འདི་ལྟར་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་ཚེས་ཉིད་དངོས་
སུ་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤང་བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འདྲིན་གྱི་
རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྤང་བྱེད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་
བྱུང་ཚེས་ཡིན་ལ། དེའི་སྒོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལས་འཕགས་ཏེ། ཉན་
རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལ་བདེན་སྤང་ཡོད་ཀྱང་ཚེས་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤང་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་འཕགས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཡང་ཚེས་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་
དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་
བཞུན་དགག་རྟོག་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྒོ་ནས་ཉན་རང་
གི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་
ཡིན་ན། ཚེས་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་དང་། རྟོག་པ་བཞི་བོ་འདི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་བྱུང་ཚེས་ཡིན་
གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆན་ལས། རང་ཡིན་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་ཤིང་།
མཐོང་སྤང་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དེའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་བཀྲལ་ལོ། ཞེས་
པ་རང་ཡིན་གྱི་ཚུལ་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས་གསུངས་ཤིང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་
པ་སོགས་ལྡན་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བཀྲལ་ལོ་ཟེར་

བ་ཡིན་ཀྱང་ཡིག་སྒྱུན་ཞུགས་སམ་སྒྱམ། མཆན་འདི་ལ་ཡིག་སྒྱུན་མང་དུ་སྤང་
ངོ།།

རང་ལུགས་ནམ་བཤད་ལྟར་སྒྱུར་ལམ་བཞི་དང་མཐོང་སྤང་གཟུང་
འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བཞི་རིམ་བཞིན་ཉམས་སྒྲོད་བྱེད་གྱི་སྤོང་གཉིན་
དུ་ལྟན་པ་དེ་ཁྱད་ཆོས་སུ་འདྲིན་ལ་རིམ་བཞིན་ཉམས་སྒྲོད་ཚུལ། སྤོན་ཐོག་
མེད་ནས་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ལ་གོམས་ཆེ་བས་ཁོ་ངོས་ཟིན་སྒྲ་བ་བཞིན་དུ་ཁོ་
རང་བདེན་པར་འདྲིན་པ་ཡང་ངོས་ཟིན་སྒྲ་ལ། དམིགས་ལུལ་ནམ་བུ་ངོས་
ཟིན་དཀའ་བ་ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བདེན་འདྲིན་ཡང་ངོས་ཟིན་དཀའ་
བས་ངོད་གྱི་ཆེ་སྒྲ་མ་ལྟ་བུར་ཉམས་སྒྲོད་མི་སྤྱབ་ལ། གཟུང་འདྲིན་གཉིས་
ལས་འདྲིན་པ་ངོས་ཟིན་དཀའ་བས་ཆེ་མོས་ནམ་བུ་བདེན་འདྲིན་ལྟ་བུར་
འདྲིན་རྟོག་སྒྲོད་མི་རུས་ལ། དམིགས་ལུལ་རྟེན་འདྲིན་ལ་སྤོན་གོམས་པ་ལྟ་བུ་
བཏགས་འདྲིན་ལ་མ་གོམས་པས་བཟོད་པས་རྟེན་འདྲིན་རྟོག་པ་ཉམས་སྒྲོད་
པ་ལྟ་བུ་བཏགས་འདྲིན་རྟོག་པར་མི་རུས་ཏེ། ནམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་སྤོང་དུ་རྟོགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། གོམས་པ་ལྟན་རིང་སྤང་གི་
དབང་དང་། ཡོན་ཏན་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ནམ་པར་
རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བཞི་རིམ་གྱིས་ཤས་ཆུང་དུ་འགྱུར་བས་མངོན་གྱུར་སྤང་
བྱར་ཚུལ་དེས་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དང་འདྲིར་བཞུན་
སྒྱུར་ལམ་ལ་སྒྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཐོག་
ཆེན་སྒྱུར་ལམ་སོགས་ལ་སྒྱུར་ན། གསེར་ཕྱིང་ལས། རང་འབྲས་མཐོང་སྒྲོམ་
གྱི་ལམ་ནམས་རང་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་སྐྱིབ་གཟུང་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་
བྱེད་དུ་སྒྱེད་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་རང་འབྲས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་ནམས་རྟོག་པ་
དེ་དག་སྤོང་བྱེད་དུ་སྒྱེད་པ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ནོ། ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་

གྱི་དབྱེ་བའི་བྱང་ཆོས་ནི། རྩི་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་བཞི་ཀར་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་
ཆོས་མཚོག་ལ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་མེད་པས་འཕགས་ཟེར་བ་ཆོས་
མཚོག་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆོས་སུ་འགྱུར་བས་ཡིག་ཆར་བཀག་ལ། རྣམ་བཤད་ལས།
རྒྱུང་འབྲིང་བྱང་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་
ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་
ནི། བྱང་ཆོས་སླ་ན་མེད་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཉན་རང་རང་དོན་ལྟར་ལེན་པས་
སྦྱོར་ལམ་རྫོད་སྟན་གཅིག་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཐེག་ཆེན་པ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
མགོ་ལ་སེམས་ཅན་སྤྱང་ཆེན་འབྱེར་བ་ཡི། སེམས་ཅན་མཚོག་ནི་དལ་གྱིས་
འགྲོ་མི་མངོས། ཞེས་པ་ལྟར་རང་དོན་དོར་གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པས་རྫོད་
སོགས་རེ་རེའི་ཡུན་ལའང་བསྐྱལ་ཆེན་དུ་མ་ཡོད་པས། རྫོད་རྒྱུང་ལྟ་བུ་ལ་
ཡང་ནང་གསེས་གྱི་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཀྲང་ལས་འདས་པ་ཡོད་
པ་དེ་བྱང་ཆོས་མཚོག་ཡིན་ནོ། ལྷག་བསམ་བརྟན་པས་མི་གཙང་བའི་དོང་
དཔེར་བྱས་ནས་བཤད་དོ། ཞེས་པ་ལམ་རིམ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མི་
གཙང་བའི་དོང་དང་བྱ་གཅིག་སྤྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། མ་དང་གཉེན་
ནི་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་ལྷུང་བ་མཐོང་ནས་ཐུང་ན་དང་སྡེ་སྡེ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པས། ཉལ་མཆན་དུ་མའི་བཙེ་བ་བྱང་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལ་
ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་གྱི་མི་རྟག་སོགས་རྫོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དམིགས་རྣམ་
གྱིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
དང་དམིགས་རྣམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། སྤར་རོལ་མཚོ་དངས་པ་
ལྟར་གཞན་དོན་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་

ཡས་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཤིང་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འཕགས་པའི་བྱིར་
 ཉེ། མདོ་ལས་དམིགས་རྣམ་པ་ལ་ཆེར་ལ་གཟུགས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་
 སྒྱུར་ཞིང་། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་ཆོས་སུ་ལྟ་བའི་གཉེན་སོ་རྒྱ་མཆན་དུ་
 སྒྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར། ཉོན་མོངས་ཅམ་སྒྲོང་ན་བཅུ་
 དྲུག་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཆན་ལས། ཐལ་
 འཇུར་བ་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་ལྷན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་དཀའ་སྟེ་ཞེས་པ་ཡང་། གོང་
 དུ་དམིགས་པ་སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱུས་ནས་དང་། རྣམ་པ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
 མང་ཉུང་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་སྒྱུར་ལམ་གྱིས་མཐོང་
 སྤང་གི་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཉམས་སྤང་པར་འདྲ་ཡང་། དམིགས་པ་བདེན་པའི་
 རྣམ་པ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་
 ཡས་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཉམས་སྤང་པས་འཕགས་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་
 འོན་ཀྱང་། ཐེག་དམན་སྒྱུར་ལམ་པ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དུ་མི་འཇུར་ཚུལ་
 ཉམས་སྤོང་བྱེད་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཞི་རགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་མིན་པས་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། རོང་རྒྱུ་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་བཞི་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡིན་པ་མདོ་
 རྒྱན་དང་རྒྱན་སྤང་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གསལ་བར་
 སྤང་བ་ཅན་སྟོགས་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་མེད་འདོད། ཅེས་པ་དོན་སྤྱི་དང་མ་
 འདྲེས་པར་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་ལ་དགོངས་གསུངས་ལ། རང་རེའི་
 ཡིག་ཆ་གསར་རྟེང་གཉིས་ཀར་དོན་སྤྱིས་སྒྲིབ་ནས་སྤང་བས་གསལ་སྤང་
 མཆན་ཉིད་པ་མིན་ལ། ཆོགས་ལམ་མན་ཆད་དུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་
 རགས་པར་སྤང་བ་རྒྱང་དུར་སོང་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྤར་ལས་རྗེ་

གསལ་དུ་སོང་བ་ལ་དོན་སྦྱིའི་གསལ་སྤང་ཞེས་བཤད་གསུངས་ལ། རྒྱན་སྤང་
དུ་སྤང་བ་གསལ་ཞེས་པ་ལས་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྤང་བའི་བྱར་ཅམ་ཡང་
མེད་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུར་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྦྱི་ཤར་བ་ལ།
ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྤང་ཞེས་བཤད། ཞེས་དོན་སྦྱིའི་སྤང་བར་སྦྱར་བས་ཀྱང་
གསལ་སྤང་དངོས་མིན་པར་ཤེས་སོ། །གསེར་ཕྱེད་ལས། མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་
སྤང་གི་བདག་ལྟ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྲི་བར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་
རྟོགས་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འདིས་ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས་ཉན་རང་
འཕགས་པ་ལ་སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་
ཀྱང་དབྱད། འདིར་བརྟན་སྦྱོར་ལམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་སོགས་རྩ་
བའི་མཆན་འགྲེལ་དུ་བཤད་བྱིན་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ན་སྤོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་
བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟོགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ལས། སྤོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་མེད་དེ།
དེ་ཐོག་མར་ནམ་སྦྱེས་པ་ན་སྦྱོར་ལམ་དུ་འཕོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། ཡང་ན་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དེ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆར། དེའི་
སྦྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་བྱིར་རོ། །འཕོས་ཆད་ཆོས་ཉིད་ལ་དོན་སྦྱིའི་གསལ་
སྤང་བཞིའི་དང་པོ་ཐོབ་དུས་བྱོད་དང་། དེ་ལ་དོན་སྦྱིའི་སྤང་བ་མཆེད་པ་སྟེ་
ཆེར་འཕེལ་དུས་རྩེ་མོ་དང་། དེ་ལ་དོན་སྦྱིའི་སྤང་བ་རབ་ཐོབ་པས་རང་གི་
རྒྱད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་གཟུང་བ་བདེན་སྤང་ཡོད་པ་ཁྱོད་སྟོབས་གྱིས་
ངས་མི་རུས་ཤིང་འདྲིན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་སྟོབས་གྱིས་ངས་

ཀུས་ཆོ་བཟོད་པ་དང་། འོན་ཀྱི་འུ་གསལ་སྤང་རྫོགས་པས་འཛིན་པ་བདེན་
 སྤང་ཡང་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་ཀུས་པར་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་སྤང་དུས་
 ཆོས་མཆོག་ཏུ་འཕོས་པ་ཡིན་པས། རྫོང་སོགས་བཞིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་དེ་
 དུས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་འཛོག་པས། ཡིག་ཆར་ཆ་ནས་བཞག་
 པའི་ཞེས་པ་ཡང་དེ་དུས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཞག་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱས་པ་བྱས་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱབས་སྤྲུལ་ཆེན་དུ་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་
 པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱབས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རགས་
 བཤད་དང་། འདིར་མིན་པར་གསུངས་པ་ཞིབ་བཤད་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་ལ་བདག་
 སྐྱོལ་དུ་ཕྱི་མར་མེད་པས་བཟོད་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་བྱས་པ་
 ཡིན་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱབས་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་ཏེ་གཉིས་ཀ་བཟོད་པའི་སྐྱབས་
 ལ། དེ་ཆོས་ཅན་བྱས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་བྱད་པར་གཞན་སྟོང་གི་སྐྱབས་དང་བྱད་པར་
 གཞན་མི་སྟོང་གི་སྐྱབས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱབས་
 དང་ཆོས་ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱབས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བསོད་གྲགས་པས་
 མ་ཁྱབ་ཟེར་བའི་སྐྱབས་བྱེད་དུ་བྱས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་བྱད་པར་གཞན་སྟོང་གི་སྐྱབས་
 མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་དེ་བྱད་པར་གཞན་གྱི་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོ་ཡུལ་དུ་སྟོང་
 བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་བྱད་གཞིར་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་སྟོང་
 ཞིང་དེར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱད་པར་གཞན་མི་སྟོང་བའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་ཉིད་བྱད་པར་
 གཞན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནམ། བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་སྟོན་
 པ་ནི་སྟོང་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་བྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་ཆོས་
 ཅན་ནམ། བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་སྟོང་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། རང་ལྷགས་ལ་བྱས་པ་སྤྱི་ལོ་དེ་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་སྟོན་

པ་མིན་ཀྱང་བྱས་པ་བྱི་མ་བཟོད་པའི་སྐྱ་དེས་བྱས་པ་བྱང་གཞིར་མི་སྟོན་པས་
བྱང་པར་གཞན་སྟོང་དུ་བཞག་གོ། འོ་ན་བྱས་པ་བྱས་པའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པའི་བྱང་ཆོས་ལྟ་བུར་བཟོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ལྟ་བུ་
སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། སྐྱ་བྱས་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་ཆེ་བྱས་
པ་སྐྱའི་བྱང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་ཆེ་བྱང་གཞི་སྐྱ་དེ་བྱས་པའི་བྱང་
པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་སྐྱ་མ་དེ་བྱས་པ་བྱི་མའི་བྱང་པར་
དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པས་ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆར། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་པར་གཞན་
མི་སྟོང་བའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་མི་
སྟོང་བའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་གཅིག་སྤུ་བཟོད་ཆེ་དེ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ན་མ་བྱབ། ཅེས་པ་བསྐྱ་ཆེ་བས་དགོལ་ན། བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་
གཞན་སྟོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་མི་སྟོང་བའི་སྐྱ་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་མི་སྟོང་བའི་སྐྱ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་རང་ལུགས་ལ་མ་བྱབ་ཟེར་དགོས་
ལ། བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་མི་སྟོང་བའི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་
གཅིག་སྤུ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་དེའི་བྱས་པ་ཅམ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཆེ་
སྐྱ་བྱས་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱ་དེ་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། བྱང་པར་གཞན་མི་སྟོང་
བའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ། ཅེས་པ་ཡིན་པ། བཟོན་ལས། སྐྱིར་སྐྱ་བྱས་
པ་ཡིན་ཞེས་བཟོད་པའི་ཆེ་ཀྱ་བུམ་སོགས་ཀྱི་བྱས་པ་ཡིན་པ་གཙོད་པས་བྱང་
པར་གཞན་སྟོང་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱ་གཅིག་སྤུ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ཏེ་བྱས་སམ་མ་
བྱས་དྲིས་པ་ལ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་བཟོད་པའི་ཆེ་བཟོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་
ཀྱ་བུམ་སོགས་ཀྱི་བྱས་པ་གཙོད་དོན་མེད་པས་བྱང་པར་གཞན་མི་སྟོང་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་པས་ཤེས་ལ། སྐྱ་གཅིག་སྤུ་ཞེས་པས། གསེར་ཕྱིང་ལས། བོང་བུ་འདི་
ལ་ཏྲ་མིན་པ་ཉིད་ཡོད་དོ། ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱ་བ་ལང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བཟོད་

དང་བྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྤྱི་ཡོད་ཞེས་པ་གོ་ཆེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉན་
 པ་སོས་གོང་བྱའི་སྤྱི་ཡོད་ཏེ་ཉན་བཅད་ཅམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་
 སྤྱི་གཅིག་བྱའི་བྱས་པ་ཅམ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཆོ་སྤྱི་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་བྱད་ཆོས་དང་བྱས་པ་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་འཕངས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྤྱི་སྤྱི་ཡོད་མེད་དེས་པའི་བྱིར་རོ།

གཟུང་འཛིན་རྟོག

༥ བུ་སྤོན་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་བས་འདིའི་རྟོག་པ་རྟོག་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་མ་
 གཉིས་མིན་བྱི་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་ཅེས་པ་འདིའི་རྟོག་པའི་བརྗོད་སྤྱི་དོན་
 སྤྱི་བའི་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། གསུམ་པ་ནི། གཉིས་སྤྱི་ཅན་གྱི་འཁྱུལ་ཤེས་ལ་
 བྱེད་པས་དེ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། འདིའི་རྟོག་
 པ་ལ་སྤྱིར་རྟོག་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡང་ཡོད། རྟོག་
 པ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། བུ་རྟེན་ན་སྤྱི་མ་གཉིས་མིན་ཞེས་
 མེད་ཀྱང་དོན་ཐོབ་ཡིན་ནོ། །བུ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོག་པ་བཞི་བདེན་མེད་རྟོགས་
 པའི་སྤྱིར་ལམ་བཞི་ལ་བཞག་པས་དགག་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས། སྤྱི་བ་
 སྤྱི་གས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པས་སྤྱི་བ་རྟོག་ཁོ་ན་ཟེར་བ། རྣམ་བཤད་ལས།
 གཟུང་འཛིན་བདེན་སྤོང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་དགག་རྟོག་ཏུ་བྱེད་དགོས་
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་དམིགས་ལུལ་གྱིས་འཛོག་དགོས་
 པས་བཀག་ལ། ཁོ་ན་རེ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དགག་པ་ལ་དམིགས་པའི་

རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན། དགག་རྟོག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར།
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་དགག་བྱ་གཞན་བཀག་པ་ལ་མི་
སྟོས་པར་ཐལ། སྐྱབ་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ།
དགག་བྱ་གཞན་བཀག་ཅམ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ཡིན་པ་སྐྱབ་ཚུལ་
གིས་ཤེས་པའི་བྱིར། འོ་ན། དགག་སྐྱབ་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་གིས་
འཛིན་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། བུམ་པ་བདེན་སྟོང་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ནི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་འཛིན་
ཚུལ་མེད་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་གིས་དགག་སྐྱབ་གྱི་རྟོག་པའི་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་
གྱི་འཛིན་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་རྣམས་རང་ཡུལ་མེད་དགག་འཛིན་
མི་འཛིན་གིས་འཛིན་སྟེ། མེད་དགག་རྣམས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ཡིག་ཆར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུང་རྟོག་
འཛིན་རྟོག་གཉིས་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྩི་བཅུན་པ་དང་
བསོད་གྲགས་པ་གྱུང་རུ་སོགས་གིས། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ལོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་
གསུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། ལོངས་
སྤྱད་བྱ་དང་སྤྱོད་བྱེད་དུ་ཞེན་པ་དགོས་པས་འགལ་ཟེར་ཞིང་། རྣམ་བཤད་
ལས། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྟངས་དེ་དང་འདྲ་བར་ཟད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་འབྲས་སྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་འདིར་
བཞུན་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་པ་རྩི་བཅུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
ལས། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གསུང་བ་ཅམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་།
འཛིན་པ་ཅམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པར་ཟད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་

འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་ཤེས་སློབ་གཟུང་
 རྟོག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཟུང་བ་ཙམ་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་དེ་ལྟར་བཀའ་ནས་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་ལྟོག་བྱའི་ཡུལ་ཏུ་བདེན་པར་
 འཛིན་པས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བཤད། བསོད་གྲགས་པའི་
 མཐའ་དཔྱིད་ལས། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སློབ་
 རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཤེས་སློབ་གཟུང་རྟོག་དང་ཤེས་སློབ་འཛིན་རྟོག་གང་རུང་
 ཡིན་པས་མ་བྱམ་སྟེ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་
 ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། འདིར་བསྟན་ཤེས་སློབ་
 རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལུང་དང་བོའི་དོན་ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་
 ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱར་གྱུར་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
 སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སློབ་རྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་
 གི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་རྣམས། ཡིག་ཆར། སྤང་བ་གཉིས་
 ཀར་སྤྱབ་ཞི་བཤད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་
 པར་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྤང་བྱ་
 རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྤངས་དེ་དང་འབྲ་བར་བཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 དང་། སྤང་བོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་དགག་
 པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་ནས་ལུང་དེ་དག་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་འཛིན་
 ཚུལ་གཅིག་དང་། ཅ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་གཟུང་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་བཞག་
 པ་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་ནས། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་
 དང་གཟུང་བ་དང་ལོངས་སྤྱད་བྱ་འབྲ་བས་རིགས་གནས་སྟོན་པས་ལྟོག་
 འཛིན་སྤྱད་ཅིང་། ཞེས་ལྟོག་འཛིན་གྱིས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་མི་འཛིན་ཀྱང་ལྟོག་
 བྱའི་ཡུལ་ལམ། ལྟོག་བྱར་འཛིན་པས་དེ་ཞེན་ཚུལ་གྱིས་གཟུང་རྟོག་ཏུ་སྤྱད་

ཅིང་། ཆ་བཞག་གིས་བྱི་རོལ་དོན་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པར་མ་ཟད་སྤང་བོ་བདེན་
འདྲིན་ལྟ་བུ་དམིགས་ཡུལ་གྱིས་བཞག་པའི་དེ་ཡང་བསྐྱུས་ཏེ། སྤུང་མ་རང་ཡུལ་
གཞུང་བ་བྱི་དོན་དུ་འདྲིན་པས་བསྐྱུས་ཤིང་འདིའི་རང་ཡུལ་གཞུང་བ་བྱི་དོན་
དུ་འདྲིན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་པ་བོ་སོགས་སུ་མི་འདྲིན་པའི་བྱིར་དང་། འདྲིན་རྟོག་
གི་ཆ་བཞག་གིས་རྒྱན་ལྷན་གྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་འདྲིན་པ་ལྟ་བུ་ལོངས་སྤྱོད་
པ་བོར་མི་འདྲིན་པའི་འདྲིན་རྟོག་རྣམས་སྤྱད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། གསེར་
སྤང་ལས། གཞུང་བ་ལ་རྟོག་ན་གཞུང་རྟོག་དང་འདྲིན་པ་ལ་རྟོག་ན་འདྲིན་
རྟོག་ཏུ་བྱས་ནས་ལོག་རྟོག་ཏུ་བྱེད་པ་བྱུང་མོད་དེ་དག་གིས་ལེགས་པར་མ་
རྟོགས་ཏེ། བྱས། རྟོག་པ་བཞི་བའི་ཡུལ་དུ་གཞུགས་ཅན་བཤད་པ་རྣམས་དོར་
དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མདོ་དང་འགྲེལ་བར་བཏགས་འདྲིན་རྟོག་བའི་
དམིགས་ཡུལ་ལ་གཞུགས་སོགས་སྤང་བོ་དང་མིག་སོགས་སྦྱེ་མཆོད་བཤད་པ་
དོར་དགོས་པར་གསུངས་པས། སྤང་བོའི་ཆོགས་པ་ལ་སྦྱེས་བྱར་བཏགས་ཅན་
གྱི་ལོངས་སྤྱོད་པ་བོར་འདྲིན་པ་ལྟ་བུ་དམིགས་ཡུལ་འདྲིན་པ་ལ་མ་དམིགས་
ཀྱང་ཞེན་ཚུལ་གྱིས་འདྲིན་རྟོག་ཏུ་བཞག་པ་རྣམས་བསྐྱུས་སམ་དཔྱད།

རྩི་བཙུན་པས་སྤུ་བཞི་བྱས་པ་ཉི་ལྔ་དང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཀྱང་ཁས་
ལེན་མི་རིགས་པར་བཤད་ལ་བསོད་གྲགས་པས། སོ་སྦྱེད་མདོན་སུམ་གྱི་
གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གཞུང་བ་དང་འདྲིན་པ་ལ་སྤུ་བཞི་བཙུན་ཚུལ་ཡིན་
ཟེར། སྤང་བོ་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་གཞུང་བ་ལ་དམིགས་
པའི་བདེན་འདྲིན་མིན་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་བྱིར་བྱུང་པར་གང་གི་
ཆོས། གང་གིས་གོ་བར་གྱུར་པ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་རྒྱས་མ་ཡིན། །དེས་
ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར་དངོས་མིང་ཐ་དད་གྱིས་སོ་སོར་གོ་
བྱ་ཡིན་པས་སྐབ་ཀྱང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤང་བོ་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་

འཛིན་པའི་སློ་ཚེས་ཅན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་སློ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བོ་དང་རང་གི་དམིགས་
ཡུལ་གཟུང་བ་གཉིས་དངོས་མིང་ཐ་དད་ཀྱི་གོ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། མཚན་ཉིད་དང་འགལ་ལ། འདིར་བསྟན་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་
སོ་རྒྱལ་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་འཛིན་གང་རུང་ལ་
མ་དམིགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ལྟ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་
ལྟན་གྱི་གང་ཟག་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ང་ལ་དམིགས་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ་
བ་སོགས་ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡང་ལན་གདབ་དགའོ། །

ཁོ་ན་རེ། འཛིན་རྟོག་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ལོངས་སྤྱོད་
པ་བོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཚེས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྣམ་མཁྱེན་དེ་དམིགས་ཡུལ་རྣམས་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྤང་བོ་སོགས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་
འཛིན་པའི་སློ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སར་ཕྱིན་ཟིན་གྱིས་ལས།
རྣམས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་གྱི་བྱད་པར་ནི། རྣམས་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་
ནི་སྦྱེས་བྱ་དང་། དབང་བོ་དང་། རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་བྱབ་པ་རྣམས་
དེར་འཛོག་ལ། དེ་འཛིན་པའི་སློ་དང་གང་ཟག་རྣམས་རྣམས་འཛིན་ཡིན། ནས།
བཏགས་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ནི། བདག་མེད་གསུམ་གང་རུང་རྟོགས་པའི་
གང་ཟག་དང་། དེ་གསུམ་གང་རུང་རྟོགས་པའི་སློ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་རྗེས་
ཐོབ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གམ་སྦྱེས་བྱ་དང་། དེ་དག་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་
པའི་གང་ཟག་དང་། དེ་དག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། མངོན་སུམ་རྣམས་
དེ་ཡིན། དེ་དག་འཛིན་པའི་སློ་དང་། གང་ཟག་རྣམས་བཏགས་འཛིན་ཡིན་
ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་དེ་རྣམས་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་གཉིས་ཀ་

ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་བཏགས་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཞེས་
པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་མཐའ་དབྱེད་དུ་གསལ་བས་
བཏགས་འཛིན་གྱི་དམིགས་པར་བདག་མེད་གསུམ་དང་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་
བུ་དང་། སྤང་བོའི་ཆོགས་པར་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་སོགས་དང་། རྩིས་འཛིན་
གྱི་དམིགས་པར། རོན་བྱེད་ལུས་པ་དང་། རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་རྩིས་ཡོད་དང་།
བདེན་སྤྱབ་སོགས་འཛོག་པ་རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆར་གསལ་ལ། ཡིག་ཆར།
སྐྱེས་བུ་དང་། དབང་བོ་དམིགས་ཡུལ་རྩིས་འཛིན་ལ་བཞག་པས། ཟིན་བྲིས་གྱི་
དེ་ཡང་ཡིན་ནམ་སྟམ། དེས་ན་འཛིན་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་བོ་ཡུལ་ཅན་ཐམས་
ཅད་བཞག་པས་སྐྱ་ཡང་ཡོད་དགོས་ཏེ། དབང་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆན་
ལས། བདག་ནི་བཟུང་བ་དང་། བདག་གི་བ་ནི་འཛིན་པའོ། ཞེས་པ་མ་དག་
སྟེ། བདག་ནི་འཛིན་པ་དང་། བདག་གི་བ་ནི་གཟུང་བའོ། ཟེར་དགོས་སོ། །

ཉི་མུང་གི་ཚྣ་དཔ། ལ་ཅིག་རྩིས་འཛིན་སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན་དུ་བཤད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། སོ་སྐྱེ་དེ་དག་གིས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱི།
འདིར་ནི་འཕགས་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མེད་པས་
རང་རྒྱ་བར་འཆར་བ་ཤུགས་ཆེ་བས་དེའི་རྟེན་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚྣ་
པ་སྟོང་བོ་མེད་ཅེས་དང་། བཏགས་འཛིན་འཕགས་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་བཤད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ངས་ཅེ་སྤྱང་སྐྱད་ཐོས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
ངར་ཞེན་ནས་བརྗོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། ཆིག་དེ་ནི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ཐ་
སྟོད་པ་ཡིན་གྱི་རོན་དམ་པར་ཞེན་པ་མིན་ལ། འཕགས་པ་ལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་
སྤང་བ་ཤུགས་ཆེ་བས་ཚྣ་དཔ་སྟོང་བོ་མེད་ཅེས་པའོ། ཉི་མུང་ལས། གཟུང་
བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་

པའི་དོན་རྩིས་མཆོ་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བུ་གི་གཟུང་བ་
 གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། ཤེས་
 སྲིབ་རྣམ་བུ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཟུང་རྟོག་དང་བོ་
 ལ་གཉིས་པས་བྱུང་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། བསོད་གྲགས་པས།
 འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་རྟོག་དང་བོ་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ལྟུང་
 ལ་ཀུན་བུ་གི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་བྱུང་། གཉིས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་
 དམིགས་ལྟུང་ལ་རྣམ་བུ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ཀྱང་ཡོད་པས་བྱུང་པས་དེ་གཉིས་འགལ་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཤེས་སྲིབ་
 གཟུང་རྟོག་དང་བོའི་དམིགས་ལྟུང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པ་གི་བདེན་པ་
 དང་། རྣམ་བུ་སྤྱོད་པ་གི་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དམིགས་ལྟུང་རྣམ་
 བུ་སྤྱོད་པ་གི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ན་ཤེས་སྲིབ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་
 པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ལུང་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཀུན་
 བུ་གཉིས་ཀ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
 དམིགས་ལྟུང་ལ་རྣམ་བུ་གི་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། ལུང་དོན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། རང་གི་དམིགས་ལྟུང་རྣམ་བུ་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་བུ་གཟུང་རྟོག་
 ཏུ་ཐལ་བ་གཉིས་ཀར་ཁས། འདོད་ན། ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་ཀྱང་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་ན། ཟུན་སྤང་ལས། འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་པ་
 དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཉག་དངོས་གཉིས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་
 དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་དེའི་ཞེན་ལྟུང་
 མེད་པ་འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བ་སོགས་སོ། །དེས་ན་ཡིག་ཆར། མདོ་
 ལས། གཟུང་རྟོག་སྤྱིར་བཏགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། རྣམ་བུ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། ཉི་ལྷང་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་རི་ལྷར། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་
དང་པོ་གཟུང་བའི་རྣམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དགྲུར་འབྱུར་བ་ལས་
ཞེས་གཟུང་རྟོག་སྒྱིར་བསྟན་གྱི་མདོ་དེ་རྟོག་པ་དང་པོ་ཀུན་བྱང་སྒྱིའི་མཚན་
ཉིད་དམ་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་སྒྱིར་བསྟན་གྱི་མདོར་བྱས་ནས་
དེ་ལ་དགྲུར་དབྱེ་བར་གསུངས་པས། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་རྟོག་དང་
པོ་ལ་ཀུན་བྱང་གི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡོད་ལ། ཉི་ལྷང་ལས། དང་པོ་གང་ཡིན་
གཉིས་པ་ཡང་ཡིན། གསུངས་པ་དང་པོ་ལ་གཉིས་པས་བྱབ་པར་གསུངས་
པ་མིན་གྱི་དེའི་ནང་གི་སྒྱིར་བསྟན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་དང་
པོ་ལ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གིས་བྱབ་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ལྷང་ལས། རེ་ཞིག་
དང་པོ་ནི། གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན། གཟུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་པོར་ཐུར་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་པོའི་ནང་
ནས་སྒྱིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གསེར་
སྒྲིང་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་པ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དང་པོ་མིན་པས་
བྱབ་པ་མཛད་ཀྱང་། ཞེས་པ་ཡང་དང་པོའི་སྒྱིར་བསྟན་གྱི་དེས་གཉིས་པའི་
དམིགས་པར་ཡང་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དང་པོའི་དམིགས་
པ་སྒྱུའམ་དེའི་ཆ་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ལ་མ་དམིགས་པས་བྱབ་པར་གསུངས་པ་
མཚན་དུ་གསལ་ལོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ། གཟུང་རྟོག་
དང་པོ་དགྲུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཀུན་བྱང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བྱབ་སྟེ། ཅ་བར། དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགྲུ། ཞེས་པའི་དེ་སྐྱེ་དེ་ལ་བསྟེན་པར་
ཉི་ལྷང་གི་ལུང་དེ་དང་ཅ་བའི་འགྲེལ་གྱིས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཡོད་དེ།
དངོས་པོ་ཅམ་ཞེས་བའི་ཅམ་སྐྱས་ཀུན་བྱང་ཕྱོགས་རེ་ལ་དམིགས་པ་གཙོད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྟང་ལས། ཅམ་སྒོས་པ་ནི་བྱད་པར་གསལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དང་པོ་རང་ཡུལ་མ་རིག་པ་
 ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉི་
 ལྟང་ལས། མ་རིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་
 ཞེས་བུའོ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 གསེར་སྤང་ལས། སྤང་མས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱད་པར་བཞག་
 པ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་དུ་འཐད་དེ། གཞི་དང་དེ་ཡི་
 གཉེན་པོ་ཡིས། ཞེས་སྤང་བའི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། སྤང་མ་ལྟར་ན་མ་རིག་
 པའི་རྟོག་པ་སོགས་རེ་རེར་ཡང་ཀུན་བྱང་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རྒྱན་སྤང་དུ་ཉི་ལྟང་བཀག་པ་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་ལུང་
 འགལ་དང་ནང་འགལ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཆན་ལས། གསེར་
 སྤང་སྤང་ནས་དབྱད་རྒྱ་དུ་མ་ཡོད་ཅེས་པའི་དགོངས་པའོ། ། ཞེ་མ་གཞུང་
 ཟབ་དགོངས་དོན་ལྷ་རའི་ཁ། །འཇམ་དབྱངས་སྤང་མ་ཡབ་སྐས་འགྲམ་ཆང་
 ལས། གཞན་པས་བྱེ་མིན་ཚུལ་འདི་ལེགས་བསམ་ནས། སྤང་མ་ཡང་སྤང་ནས་
 དད་པས་བྱག་བཞིད་དོ། །

ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བསྟན་པ།

ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བསྟན་པ་ལྟར་ན། རྩ་བར་འདོད་ན། དང་པོ་རང་ཡུལ་མ་
 རིག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉི་
 ལྟང་ལས། མ་རིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་
 ཞེས་བུའོ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 གསེར་སྤང་ལས། སྤང་མས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱད་པར་བཞག་
 པ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་དུ་འཐད་དེ། གཞི་དང་དེ་ཡི་
 གཉེན་པོ་ཡིས། ཞེས་སྤང་བའི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། སྤང་མ་ལྟར་ན་མ་རིག་
 པའི་རྟོག་པ་སོགས་རེ་རེར་ཡང་ཀུན་བྱང་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རྒྱན་སྤང་དུ་ཉི་ལྟང་བཀག་པ་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་ལུང་
 འགལ་དང་ནང་འགལ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཆན་ལས། གསེར་
 སྤང་སྤང་ནས་དབྱད་རྒྱ་དུ་མ་ཡོད་ཅེས་པའི་དགོངས་པའོ། ། ཞེ་མ་གཞུང་
 ཟབ་དགོངས་དོན་ལྷ་རའི་ཁ། །འཇམ་དབྱངས་སྤང་མ་ཡབ་སྐས་འགྲམ་ཆང་
 ལས། གཞན་པས་བྱེ་མིན་ཚུལ་འདི་ལེགས་བསམ་ནས། སྤང་མ་ཡང་སྤང་ནས་
 དད་པས་བྱག་བཞིད་དོ། །

ཡོངས་འཛིན་ཡིན་པས་བྱང་པ་ཡིག་ཆ་ལྟར་རོ།

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས།

ཕྱི་ཆ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྒྱོར་ལམ་ནས་བཞག་པ་ནམ་བཤད་དུ་རིགས་གྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཐོབ་པས་ཡིན་གསུངས་ལ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་ཞེས་པའི་བྱང་སེམས་ལ། གསེར་སྤང་ལས། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ལེའུ་ནས་བབྱུང་སྟེ་ནས། ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཆོག་གི་དོན་ཁུས་པའི་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལ་ཆོགས་ལམ་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོའི་མདོར་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་ཡོད་དམ་དཔྱད། ཁོ་ན་རེ། འདིར་གཉེན་པོ་དང་སྤོང་བའི་སྐྱབ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསེར་སྤང་ལས། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི། ནས། སྤོང་བ་ནམ་གྲོལ་ལམ་ནི། ཞེས་པ་ལྟར་རང་རེའི་དོན་བདུན་ཅུར་ཡང་སོ་སོར་བབྲང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གསེར་སྤང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མཛོད་ལྟར་འགག་འཁྱར་གྱིས་སྤོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་འབྲིན་པ་དང་སྒྲོ་གཙོད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་མཛོད་པས་སོ། ཞེས་དང་། དུས་མཉམ་ན་ལམ་གཉིས་སུ་མི་རུང་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་

ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་པར་སྟོན་གྱི་ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
 དུས་སུ་སྤང་བུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལོ་ཆེན་གྱི་རྟེན་རྒྱུད་ལྟར་
 གསུངས་པ་ཅམ་ལས་རང་ལུགས་མིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཀུན་བདུས་ལྟར་སྒྱུ་
 འཇུར་གྱིས་སྤང་བ་བཞེད་པའི་རྣམ་བཤད་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་། འདྲེན་ཚུལ་
 གཉིས་ཡོད་དེ། ཅ་བར། གཉེན་པོ་དང་ནི། ཞེས་དང་སྒྱུ་སྒྱུར་བ་མདོ་ལས་དཔེ་
 སོ་སོར་གསུངས་པ་དང་། ཉི་སྤང་ལས། གཉེན་པོ་དང་སྟོབ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་བཅེ་གཉིས་མདོར་དཔེས་ལྟར་
 ཅིག་བསྟན་ཅིང་། ཅ་བར་དང་སྒྱུ་མེད་པས་གཅིག་དུ་བྱས་ལ། སྒྱུ་པ་རང་
 གི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོབ་གཉེན་གྱི་སྒྱུ་པ་གཉིས་སྟོག་ཆ་མ་གཏོགས་
 རོན་གཅིག་པས་གཅིག་དུ་བྱས་ལ། ཤེས་རབ་སྟོང་བཅེ་གཉིས་མདོ་ལས། ཉི་
 མ་དང་རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱི་དཔེ་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉི་འོད་འབར་བས་
 སྤྲིད་པའི་བྱུང་ཤིང་བསྐྱེད་ཅིང་། སྟོང་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འདོད་པའི་
 བསེལ་ཟེར་གྱིས་ཞི་བའི་གདུང་བ་སེལ་བས་ཐབས་ཤེས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པས་སོ་
 སོར་བགྲངས་པས་འདི་གཙོ་ཆེའོ། །

འོ་ན་རེ། ཆོས་ཤོས་སོགས་བདག་གི་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཛོད་ལས།
 བདག་དང་བདག་གིར་དངོས་འདོད་པ། ཞེས་དང་། སྤར་འཛིན་པ་ལ་བདག་
 དང་། གཟུང་བ་ལ་བདག་གི་བར་བཤད་ལ། ཅ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་གཉིས་
 སུ་མིག་ན་སོགས་བདག་གི་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བདག་གི་བ་ལ་བདག་
 གིར་བྱེད་པ་བོ་དང་། བདག་གིར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་
 བ། བདག་གི་བ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་གིར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཐམས་
 ཅད་དེར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འཇུར་བའི་ལུགས་ལ་ང་ཡི་བ་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྒྱུ་པར་འཛིན་པའི་སྟོག་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པར་

ཐལ་བ་དང་། རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་དགག་པ་ལ་བདག་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དགག་པ་ཞེས་གཞུང་ཐམས་ཅད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དེ་འདྲ་
ལ་བསམ་ནས་མིག་རྣ་སོགས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ང་ཡི་བར་འདྲིན་
པའི་འདྲིག་ལྟ་དེ་ང་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མིག་རྣ་སོགས་ང་
ཡི་བར་འདྲིན་པའི་ཚད་མ་དེ་ང་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚད་
མ་དེ་ང་ལ་དམིགས་ནས་མིག་རྣ་སོགས་ང་དེའི་ཡིན་པར་འདྲིན་པའི་སྒོ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་མིག་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ང་ཡི་བས་སྟོང་བ་ང་ཡི་བའི་སྟོང་
གི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དང་། བོང་བུའི་མིག་བོང་བུའི་ཡིན་པར་འདྲིན་པའི་
ཚད་མས་བོང་བུ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་རིགས་སྟུགས་ར་བུ་བས་
ཀྱང་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ཀྱིས་གཟུང་བ་རང་བཞིན་
མེད་པའི་དོན་ཀླ་ཤི་སོགས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་འབྱུང་སྣང་ཅམ་ལས་དོན་
གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྟོམ་བུའི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆར། མངོན་རྟོགས་བདུན་རྒྱུད་ལ་
སྟེད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡང་མངོན་རྟོགས་བདུན་ཉན་ཐོས་དང་འདྲ་བའི་བྱིར། ཞེས་
པ་ལྟར། དམིགས་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོགས་སུ་བྱེ་སྟེ་རིག་པ་
འབྲིང་གིས་དབྱད་ནས་སྟེད་པའི་བྱིར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་
པ་ཟག་མེད་དཀོན་མཆོག་མངོན་རྟོགས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་
འབྱུང་བའི་མངོན་རྟོགས་ལ་འདྲིག་པ་མཛོད་ལྟར་རོ། །

དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ་རྒྱུད་སྒྲ་མ་དང་བསྟོད་ཆོགས་སོགས་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ། རོང་རྒྱུ་པས་ངི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་
རིག་དང་། རོ་ནང་བས་གཞན་སྟོང་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་བཞག་པ་

རྒྱུད་སྒྲ་ཙུ་འགྲེལ་གྱི་དོན་བཤད་ན་ཞར་ལ་ཞེགས་པས། དེ་ཡང་ཡིག་ཆར། དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་བོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྱུ་དང་། སྒྲ་ཙུ་སོགས་
བཅུས་བཤད་པ་གང་ཞིག་ཅེས་པ་བསྟོད་ཆོགས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་།
རྒྱུད་སྒྲར་སྒྲ་ཙུ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་རིགས་དེ་རྣམ་བཞག་རྣམ་པ་བཅུས་
བཤད་པ་གང་ཞིག་ཅེས་འགྲེལ་དགོས་པ་གོང་འོག་བསྒྲིག་ན་ཤེས་སོ། །དེའི་
མཆན་ལས། ཤོག་རྒྱུད་དེའི་འདབས་སུ་མ་ཤོང་གསུངས་པ་རྒྱུད་ཟད་བཀྲོལ་ན།
རྒྱུད་སྒྲའི་ལེའུ་དང་བོར་ཁམས་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྟིང་བོ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལ། རྟོགས་སངས་སྒྱུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གཅིག་གིས་དོན་གྱི་གནས་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་བོ་ཅན་དུ་མ་དོར་བསྟན་ཏེ། མདོ་རྒྱན་སོགས་ལས་
རིགས་ཆད་བཤད་པ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་སྒྱུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་བཞག་རྣམ་པ་བཅུས་བསྒྱུ་བ་པ་
ནི། རོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་ལས་ལྷན་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གཅིག་གིས་སྟོམ་གྱིས་མ་དོར་བསྟན། རིན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱ་དག་
བཞིན། ཞོགས་གྱིས་རོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་གཉིས་མ་དོར་བསྟན། མཐུ་དང་
གཞན་དུ་མི་འཇུག་དང་། ཞོགས་གྱིས་གང་གི་མིང་བཏགས་པའི་ཆོས་སྒྱུ་དེ་
བཞིན་ཉིད་རྒྱས་རིགས་གསུམ་ཞོར་བུ་ནམ་མཁའ་རྒྱ་དག་པ་གསུམ་དང་དཔེ་
དོན་སྒྱུར་ཏེ་རོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད། ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བདག་ལྟ་དང་། ཞོགས་
རྐང་བ་བདུན་གྱིས་ཁམས་ཀྱི་ངི་མ་དག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བཞིའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྒྲིབ་པ་བཞི་གང་ཟག་བཞི་ལ་ལྷན་ཚུལ་གྱིས་བྱེ་བ་དང་། ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་
ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི། ཞོགས་བཞིས་སྒྲིབ་བཞིའི་གཉེན་པོ་མོས་པ་སོགས་རྒྱ་
བཞི་བོ་དེ་དཔེའི་ས་བོན་སོགས་བཞི་དང་སྒྱུར་ནས་དེ་རྒྱུད་ལྷན་རྒྱལ་སྐས་སུ་
བསྟན་ནས་རྒྱུའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད། གཙང་བདག་བདེ་དང་ཉག་ཉིད་

ཀྱི། སྒོགས་བཞིས་འབྲས་བྱ་དང་ལས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྟན། འདི་དག་འབྲས་
ནི་མདོར་བསྟན། སྒོགས་བཞིས་གཉིན་པོ་བཞིས་བྱེ་བའི་འབྲས་བྱ་བཞི་ཀྱན་
རྫོབ་སྟུག་བདེན་ཀྱི་ལོག་འཛིན་བཞི་དང་། དོན་དམ་མི་རྟག་སྒོགས་བཞི་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལས་ལོག་པ་དང་། དེ་ནི་རང་བཞིན་
དག་ཕྱིར་དང་། སྒོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་བཞི་རྒྱ་མཚོན་གཉིས་གཉིས་
ཀྱིས་བསྟུབ་ལ། བདག་སྲིད་མ་ལུས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅད་དེ། སྒོགས་བཞིས་
རྒྱ་ཐབས་ཤེས་བཞི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་
པར་བསྟན་པས་འབྲས་བྱ་གཙང་བདེ་བདག་རྟག་གི་ཡར་བྱིན་བཞི་རྒྱས་པར་
བཤད། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན། སྒོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་བྱེད་
ལས་སྟབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འཁྱར་གཉིས་དང་རིགས་ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་
འགོ་ལྟོག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད། རྒྱ་མཚོ་ཆེ་བཞིན་དཔག་མེད་པའི། སྒོགས་
བཞིས་ལྡན་པའི་དོན་མདོར་བསྟན། ཆོས་སྟུ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྒོགས་
བཞིས་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་སྟོད་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྟོང་རྗེ་ནི་ཚུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མམ་བཞི་
དང་ལྡན་པའི་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་སྦྱར་ཞིང་། སྤྱི་མེད་གནས་ལ་མདོན་ཤེས་
དང་། སྒོགས་བཞིས་འབྲས་བྱའི་ཡོན་ཏན་མདོན་ཤེས་ལྡ་སྤང་བ་དང་། ཟག་
མེད་ཡེ་ཤེས་ངོ་བ་དང་། ཟག་ཟད་ཀྱི་སྤངས་པ་མདོག་དང་མཚུངས་པས་དེ་
བདུན་འབྲས་བྱར་ལྡན་པའི་ཁམས་མར་མེད་དང་སྦྱར་བས་ལྡན་པ་རྒྱས་པར་
བཤད། སོ་སོའི་སྟེ་འཕགས་རྫོགས་སངས་ཀྱིས། སྒོགས་བཞིས་འཇུག་པ་མདོར་
བསྟན། སོ་སོའི་སྟེ་བོ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྒོགས་བཞིས་སོ་སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཁམས་དྲི་མ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཟད་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཅས་པ་དང་། འཕགས་པ་སྟོབ་
པའི་ཁམས་དྲི་མ་ཅི་རིགས་ལྟོག་པས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཆོས་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོབ་པ་མེད་པ་ཞེས་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་བཤད།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་འདུག་པའི་རབ་དབྱེའམ་ཡན་ལག་ཡིན་པས། ཁམས་ངོ་བོ་
 ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་ནི། མ་དག་
 མ་དག་དག་པ་དང་། སོགས་བཞིས་མདོར་བསྟན། ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
 རོན། སོགས་བཞིས་མ་དག་པ་སོ་སྟེ་དང་། མ་དག་དག་པ་བྱང་འཕགས་དང་།
 ཐིན་ཏུ་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
 དང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རིགས་དང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན།
 ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད། ཇི་ལྟར་རྟོག་མེད་བདག་ཉིད་ཅན། སོགས་བཞིས་ཀྱན་
 འགྲོ་མདོར་བསྟན། དེ་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་ཉེས་པ་དང་། སོགས་བཞིས་ནམ་
 མཁའ་སྟོན་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ལ་བྱབ་པ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་གནས་སྐབས་
 གསུམ་དུ་འགྲོ་བས་ཀྱན་འགྲོ་རྒྱས་པར་བཤད། ཉེས་པ་སྟོ་བྱར་དང་ལྡན་
 དང་། སོགས་བཞིས་ཉེས་པ་སྟོ་བྱར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་སྟེ་བའི་དམིགས་པ་
 རང་བཞིན་དུ་ལྡན་པས་འགྱུར་བ་མེད་ཅེས་སྦྱིར་བསྟན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་
 ཀྱན་སོང་བ། སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ལས་ཉོན་
 སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་མདོར་བསྟན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མེ་ཆམས་
 ཀྱིས། སོགས་བཞིས་འཇིག་པས་མ་གོས་པ་དང་། ས་ནི་ཚུ་ལ་ཚུ་རྒྱང་
 ལ། སོགས་བཞིས་དཔེ་དང་། དེ་བཞིན་སྤང་བོ་ཁམས་དབང་རྣམས། སོགས་
 བརྒྱད་ཀྱིས་དོན་དང་། ས་དང་འདྲ་བ་སྤང་བོ་དང་། སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་དཔེ་
 དོན་སྟུར། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། སོགས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་
 མིན་ཡིད་བྱེད་དང་། ལས་ཉོན་དང་དེ་དག་གི་རྟེན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་
 བསྟན་ནས་སྟེ་བས་མ་གོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་གང་ཡིན་པ། སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཀྱན་ཉོན་དང་དེའི་སྟེ་འཇིག་གིས་མ་
 གོས་པའི་དོན་བསྟན། དུས་མཐའ་དམུལ་བ་ཐ་མལ་བའི། སོགས་བཞིས་སྤང་
 སོགས་འཇིག་བྱེད་ཀྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་

བཞིས་མ་དག་པའི་སྐབས་སུ་འཇུག་བ་མེད་པར་བཤད། སྐྱེ་འཆི་ན་དང་ཆ་བ་
ལས་ཀྱོལ་བ། སོགས་བཞིས་བྱང་འཕགས་སྐབས་སུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་སོགས་
ལས་དག་པ་དང་། སྙིང་རྗེས་སྐྱེ་སོགས་གྱིས་མ་དག་པ་མདོར་བསྟན། འཕགས་
པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་། སོགས་བཞིས་དག་པའི་བྱང་པར་དང་། ཇི་བཞིན་
ཡང་དག་མཐོང་བའི་བྱིར། སོགས་བཞིས་མ་དག་པའི་བྱང་པར་དང་། རྒྱལ་
སྐས་འཇུག་མེད་ཆོས་ཉིད་འདི། སོགས་བཞིས་རང་དོན་དང་། འཕགས་པའི་
སྦྱོད་ཡུལ་ཐོབ་པ་གང་། སོགས་བཞིས་གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དོན་དམ་
པའི་སེམས་དང་བོ་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ལས། སོགས་བརྒྱད་གྱིས་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་
ཞུགས་པ་སྙིང་རྗེས་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་དེས་མ་གོས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན།
བྱ་བ་སྐབ་ལ་ཉག་ཏུ་སྟོ། སོགས་བཞིས་དག་ས་བ་བྱིར་མི་སྟོག་བའི་ཡོན་ཏན་
བསྟན། སྟོན་གྱི་འཕེན་པའི་དབང་དང་ནི། སོགས་བརྒྱ་གཉིས་གྱིས་ས་བརྒྱའི་
སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པས་ཀྱན་སྟོང་གི་ཚོལ་བ་རགས་པ་ཞི་བ་དང་། གདུལ་བྱ་
འདུལ་བའི་ཐབས་སྣ་ཆོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གྱིས་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་
ཏུ་འཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་ནི། སོགས་
བརྒྱད་གྱིས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་གྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
བྱེད་པས་བྱངས་སོགས་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པས་དག་པ་དང་། མཛད་པ་
མཛད་ཚུལ་ས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་ཕུན་ལྷན་མི་མཉམ་པའི་བྱང་པར་བསྟན་ཏེ།
ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་གསུམ་གྱིས་མ་དག་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་བ་
མེད་པ་བསྟན་ཏེ། གཞན་འཇུག་མིན་བདག་མི་ཟད་ཆོས་ལྟན་བྱིར། སོགས་
བཞིས་ཤིན་ཏུ་ནམ་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་བ་མེད་པ་མདོར་བསྟན།
སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཆི་བ་མེད། སོགས་བརྒྱ་གཉིས་གྱིས་ནམ་བཅད་དང་ཡོངས་
གཙོད་བཞི་བསྐབ་བྱ་སྐབ་བྱེད་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཀྱན་ཉོན་ཕྱོགས་སུ་མ་ཟད་ཤེས་

སྒྲིབ་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲེ་བ་དང་། འཆི་བ་དང་། གནོད་པ་དང་། རྒྱ་བ་མེད་པ་
 ཉག་ཏུ་གནས་པ་དང་། བཏན་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། གཡུང་བྱང་གིས་སྒྲུབ་ལ་
 རྒྱས་པར་བཤད། དེ་ལ་ཆོག་གཉིས་དེ་བཞིན་གཉིས། སོགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་
 མདོ་ལྟར་མདོར་བསྟན་གྱི་ཆོག་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཉག་པ་སོགས་བཞི་བཤད་
 ཅེས་བསྟན་བཤད་སྒྱུར་ཏེ། ཆོགས་བཅད་བདུན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་
 གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཀྱང་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོས་སྒྲུབ་དེ་ནི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས། སོགས་བཞིས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོན་
 ཏན་དབྱེར་མེད་པ་ཡོན་ཏན་བཞིས་བསྒྲུབ་ཏེ་སྒྱུར་མདོར་བསྟན། མདོར་ན་
 ཟག་མེད་དབྱིངས་ལ་ནི། སོགས་བཞིས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྟན།
 སངས་རྒྱས་ཆོས་དབྱེར་མེད་པ་དང་། སོགས་བཞིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
 ཆོས་སྒྲུབ་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྒོ་བྱར་ངི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན།
 དེ་གཉེན་པོས་ཐོབ་པ་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད། རྣམ་ཀུན་མདོན་པར་བྱང་ཚུབ་
 དང་། སོགས་བཞིས་བྱབ་དོན་སྤངས་རྟོགས་དབྱེར་མེད་བསྟན། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་གངས་མེད་པ། སོགས་ཉེར་བཞིས་ཡོན་ཏན་མ་ཆང་བ་མེད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་
 ཟབ་པ་ངི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྷན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་རྣམ་ཀུན་
 མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལམ་དུས་ཀྱི་
 རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་དུག་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པར་རི་མོ་མཁན་གྱི་དཔེས་བཤད་
 དོ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ངི་ལྟ་ངི་སྟེད་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དང་། ངི་མ་མ་ལུས་པ་བདེ་པའི་རྣམ་གྲོལ་
 གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཐུང་འདས། ཉན་རང་ལ་མེད་པ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་དཔེས་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྟོང་བོ་ནི། སོགས་བཞིས་སྤྲ་མའི་དོན་
 བསྒྲུབ་དང་དཔེ་དབྱའི་མཆོམས་སྒྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་སྒོ་བྱར་གྱི་ངི་

མས་སྐྱིབ་པ་དཔེ་དགུ་ཚན་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པད་དན་
སྒྲུང་ཅི་སྒྲུང་མ་ལ། །སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱིབ་བྱ་སྐྱིབ་བྱེད་ལྟན་པའི་དཔེ་
དང་། ཇི་མ་པད་མ་སོགས་བཞིས་བསྐྱིབ་བྱ་སྐྱིབ་བྱེད་སོ་སོའི་དཔེ་མདོར་
བསྟན། ཇི་ལྟར་མདོག་དན་པར་ཁྲུའི་ཁོང་གནས་པ། །སོགས་བཞིས་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་སྒོ་བྱར་བར་བསྐྱབ་པའི་དཔེ་དང་། དེ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་
སོགས་གཉིས་ཀྱིས་དེས་སྐྱིབ་པའི་དོན་ཁམས་དང་། སྐྱིབ་མེད་བྱི་མའི་སོགས་
གཉིས་ཀྱིས་ཁམས་ཀྱི་དེ་མ་སྒྲོལ་བྱེད་མདོར་བསྟན། ཇི་ལྟར་མི་སྦྱག་སོགས་
བཞིས་རྒྱས་པར་བཤད། དེ་བཞིན་དུ་དེ་མ་ལྟག་མ་བརྒྱད་ཀྱང་སྒོ་བྱར་བར་
ཆོགས་བཅད་གསུམ་གསུམ་ཀྱིས་མདོར་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད།
པར་སྒོག་ཆགས་བྱར་བ་དང་། །སོགས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་
དགུས་བསྐྱིབ་བྱའི་དཔེ་དགུ་སྐྱིབ་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་
སྒོ་བྱར་ཀྱི་དེ་མས་སྐྱིབ་པ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་ཅེས་དོན་བསྟུས་སོ། །ཆགས་
དང་སྒྲུང་དང་ཚོངས་དང་དེའི། །སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་དཔེས་མཚོན་དོན་དེ་མ་
དགུའི་དབྱེ་བ་དང་། དཔེས་བསྟན་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་
ཅེས་རྒྱས་པར་བཤད། ཆགས་སོགས་དེ་མ་སོགས་བཞིས་དོན་བསྟུས། ཇི་འདི་
དག་གིས་སོགས་བཞིས་དེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གང་ལ་སྐྱིབ་པ་དང་། ཇི་
ལྟར་པར་འདམ་སྒྲེས་དེ། །སོགས་ཆོགས་བཅད་དགུས་དེ་མ་དགུའི་དཔེ་དོན་
ཆོས་མཐུན་སྦྱར། དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བསྟུས། རང་
བཞིན་གསུམ་ཀྱིས་བསྟུས་བྱིར་ཁམས། །སོགས་གཉིས་དར་རྒྱུ་བསྐྱིབ་བྱ་
དོན་དགུའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བསྟན་པར་བྱས་ཀྱང་། ཐོགས་འབྲེལ་ལྟར་ན་
སྒྲུ་མ་གཉིས་དང་བཞི་བོ་མཚམས་སྦྱར་བྱས་སམ་སྟུམ། འདི་ཡི་རང་བཞིན་
ཆོས་སྒྲུ་དང་། །སོགས་བཞིས་བསྐྱིབ་བྱ་དོན་དགུའི་དཔེ་དོན་བྱིར་སྦྱར། ཆོས་
སྒྲུ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་ཞེ། །སོགས་བཞིས་ཉོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། བསྟན་

པ་ཆོས་སྐྱུ་བྱང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་
 རུང་གི་རིགས་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདས་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་
 བ། །སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁམས་དེ་གསུམ་པད་ངན་ནང་གི་སངས་རྒྱས་དང་།
 རེས་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་སྤང་ཅི་མངར་པོར་རོ་གཅིག་པ་དང་བྱང་དོན་གྱི་
 མདོའི་དགོངས་དོན་ཤུན་པའི་ནང་གི་སྒྲིང་བོ་ལྟ་བུར་ཆོས་མཐུན་པ་དང་།
 རང་བཞིན་འཇུར་བ་མེད་པ་དང་། །སོགས་བཞིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཁམས་དེ་མི་གཙང་ནང་གི་གསེར་དང་སྐྱར། གཏེར་དང་འབྲས་བུའི་
 ཤིང་བཞིན་དུ། །སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞིས་རིགས་ཀྱིས་བྱེ་བ་ལྟའི་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་དབུལ་བོའི་བྱིམ་གྱི་ས་འོག་གི་གཏེར་དང་། རྒྱས་རིགས་
 ཀྱི་རྟེན་ཁམས་ལྟོན་ཤིང་གི་འབྲས་ཤུན་ནང་གི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱས་རིགས་ཀྱི་
 རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་རྟེན་ལ་གསུམ་ལས། ཆོས་སྐྱུ་འཇུར་རུང་གི་རྒྱས་
 པའི་རང་བཞིན་ནི་གོས་རྩལ་ནང་གི་རིན་ཆེན་སྐྱུ་དང་། ལོངས་སྐྱར་འཇུར་
 རུང་གི་རྒྱས་པའི་རྟེན་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ་གྱི་འཁོར་བསྐྱར་འཇུར་རུང་གི་
 བྱ་ཆུང་དང་། སྐྱལ་སྐྱར་འཇུར་རུང་གི་རྒྱས་པའི་རྟེན་ནི། སའི་སྐབས་ཀྱི་
 གསེར་གཟུགས་དང་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་ཏེ། བསྐྱིབ་བྱ་ཁམས་དགའའི་
 ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །དར་རྒྱུ་གི་སྤྱི་དོན་སྐབས་སུ་རྟོགས་པ་ཆོས་
 སྐྱུ་བྱང་ངེས་ཀྱི་གསུང་རབ་གཉིས་དེ་བཞིན་ཉིད། རང་བཞིན་དང་རྒྱས་རིགས་
 གཉིས་ཆོས་ལོངས་སྐྱལ་བའི་སྐྱུ་གསུམ་སྟེ་དགུ་དཔེ་དགུ་དང་སྐྱར་ཀྱང་ཅ་
 བའི་དངོས་བསྟན་ཁམས་ལ་སྐྱར་བ་སྐྱར་ལྟར་རོ། །

ངེ་མ་དགུ་ཡང་དར་རྒྱུ་ལས། དེ་དག་ནི་སྤང་བའི་རྟེན་དང་རོ་བོ་
 དང་གཉིན་པོ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཐོགས་འགྲེལ་
 ལས། དང་བོ་གསུམ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བུལ་བྱས་པའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གོང་

མའི་དྲུག་གསུམ་དང་། བཞི་བ་ཆགས་བཅས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འདོད་པའི་དྲུག་གསུམ་སྟེ་བཞི་ག་ལམ་མ་ཞུགས་དང་། ལྷ་བ་དམན་པའི་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སྒྲོང་བྱེད་དང་། དྲུག་པ་ལམ་ཞུགས་སོ་སྟེ་རི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་། བདུན་པ་ཐེག་དམན་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོམ་སྤང་དང་། བརྒྱད་པ་མ་དག་ས་བདུན་ཀྱི་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་སྟོམ་སྤང་དང་། དགུ་བ་དག་ས་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོམ་སྤང་བཞག་པ་རྩ་བ་དང་མཐུན་ལ། དར་རྒྱུ་ལས། དྲུག་གསུམ་ཀྱི་ས་བོན་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་ཀྱི་མདོན་གུར་དབྱ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཡང་ན་ཞེས་སྟེ་མ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ངི་མ་དགུ་གང་ཟག་བཞིའི་རྒྱད་ལ་སོ་སོར་འདོག་ན་བསྐྱིབ་བྱ་ཁམས་དགུ་ཡང་རྒྱད་སོ་སོར་ངས་སམ་ཞེ་ན། མི་དགོས་ཏེ། དར་རྒྱུ་ལས། དཔེ་ལ་བསྐྱིབ་བྱ་སྐྱིབ་བྱེད་སོ་སོར་ངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་བསྐྱིབ་བྱ་སྐྱིབ་བྱེད་སོ་སོར་ངས་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་འགལ་བ་མེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །སོགས་བཞིས་འདིག་ལྟར་ཞེན་པའི་སོ་སྟེ་དང་། མི་རྟག་སོགས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཉན་རང་གཉིས་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་དངོས་སྟེ་བྱང་སེམས་དེ་བཞིས་ཁམས་དེ་དད་པ་ཅོམ་ལས་རང་དབང་དུ་རྟོགས་མི་རྒྱས་པ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་མིག་མེད་པས་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ཞེས་ཁམས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །སོགས་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་གསར་དུ་བསལ་བྱ་བདག་གཉིས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཉོན་མོངས་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་དག་གིས་དང་བོ་ནས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་གཉིས་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། སྤྱི་མེད་ཆོས་འབྱུང་རུང་གི་དམིགས་པ་དང་བོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁམས་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་།

ངོ་། །སེམས་ཅན་ལ་ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་སྤར་བྱིས་
 ཟིན་ཏོ། །སྐབས་འདིར་རྒྱད་སྒྲར་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་པས་ལེན་དང་བོད་
 བསྟུས་དོན་ཅམ་བཞོད་དོ། །

ཉི་སྤང་དུ་མདོ་ལས་ཆོས་དབྱིངས་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱའམ་རྟེན་
 དུ་ཡོད་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ད་དུང་
 རིགས་དང་ལྡན་པའི་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གྲོལ་ཞེ་ན། མདོ་རྒྱན་
 ནས་བཤད་པའི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་ལྡན་པས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བཞོད་ནས་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཀྱི་དོན་
 མེད་ཅེས་པར། ཐོག་མེད་ནས་འོངས་པའི་རྒྱའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཞེས་པར།
 རྒྱས་རིགས་ཡང་དེ་ཡིན་པས་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་བཀག་པས།
 བསོད་གྲགས་པས། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་རིགས་གཉིས་འགལ་བེར། རྩེ་
 བཅུན་པས་མི་འགལ་ཀྱང་རྒྱས་རིགས་ལ་སྤྲ་མས་མ་བྱབ་གསུངས་པ་གཉིས་
 ཀ་གསེར་སྤང་དང་འགལ་ལོ། །ཡིག་ཆར། སྐབས་འདིའི་སྐུ་པའི་རྟེན་ནི་
 དེའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དམིགས་བྱ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 ཐལ་འཇུག་བའི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། ཁྱི་ཆེན་པའི་དབུ་མའི་ཟིན་བྱིས་ལས། དེའི་
 རྟེན་ཞེས་པ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ་འཇུག་བས་འདོད་
 ལ། རང་རྒྱད་པས་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དང་དོན་
 བདུན་ཅུར་ཆོས་དབྱིངས་གང་ཐེག་ཆེན་སྐུ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ། ཐེག་
 ཆེན་སྐུ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དུ་བཞག་པ། རང་
 རྒྱད་པའི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྱིས་ལས། རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་ལ་
 སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་སྟོན་སྟོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་གཞིར་ཡོད་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་གཞིའམ་རྟེན་དུ་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པས་སྒྲོན་སྒྲོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་དེའི་རང་བཞིན་
བདེན་པས་སྒྲོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་མཐའ་བའི་
ཆོས་ཉིད་གནས་འགྱུར་མཐར་ཐུག་གི་ཆེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་གྱུར་བྱིན་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་
ཆེ་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའ་
བའི་ཆོས་ཉིད་གནས་འགྱུར་མཐར་ཐུག་གི་ཆེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་བེར་ན། གཞི་གྲུབ་ན། དེའི་ཆེ་ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །སོགས་ཆོག་གི་འཁྲིད་རྒྱུ་མང་ངོ་། །

བྱེ་སྐྱས། དབང་བོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་པར་རིགས་སུ་འདོག་པས་རིགས་
ཅིམ་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དེ་མི་གཡོ་བའི་རིགས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་
ཡོད་པའི་བྱིར། འཕགས་པའི་རིགས་མ་ཆགས་པ་ལ་བཞག་ཀྱང་ནང་བའི་
བསྟན་པས་བསྟུས་པ་དགོས་ཏེ། མདྲོད་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལས། འཕགས་
པ་ནམས་སྐྱེ་བས་ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
མདོ་ལྷེ་བས་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་རིགས་སུ་འདོད། དེ་ཡང་དད་མོས་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལྟ་དང་། མི་གཡོ་བ་ལ་དབང་བོ་སྐྱུངས་
པས་དེར་གྱུར་པ་དང་། དང་བོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་རིགས་ཅན་ཏེ་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་བདུན་དང་། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་དང་། སངས་འཕགས་ཏེ་དག་བཅོམ་
དགྲའི་ཟག་མེད་སེམས་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱས་པའམ་ས་བོན་དགྲ་ལ་རིགས་སུ་
འདོད་པས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་མེད་དོ། །སེམས་ཅིམ་པ་ཀྱན་གཞི་མི་
འདོད་པས་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་
སྟངས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་ངི་མ་འབྲལ་རུང་གི་ས་བོན་ཐོས་སོགས་
ཀྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁོ་ན་དང་། ཐེག་གསུམ་

གང་རུང་གི་ལམ་འབྲུང་ངེས་སུ་བྱས་པའི་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཟུང་བ་ན་
 ཐེག་གསུམ་གང་རུང་གི་རིགས་སད་པས་རྒྱས་རིགས་དང་གཉིས་ཀར་འཇུག་
 ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འཆང་རྒྱ་རུང་གི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་མེད་སོགས་
 དབྱང་བྱ་མང་ཡང་མ་སྒྲིལ་སོ། །ཀུན་གཞི་འདོད་པས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་
 བའི་སྤྱིང་དུ་འདོག་པས་གདགས་གཞིའི་བྱང་པར་མཆོད་ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་དུག་
 ལ་བཟུགས་པའི་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་འདོག་པའམ་སྐྱེ་མཆེད་
 དུག་གནས་འཇུག་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་བཞག་གོ། ཡིག་ཆར། ཀུན་གཞི་
 གནས་ལྟར་ཆོས་སྐྱེ། ཉོན་ཡིད་གནས་ལྟར་ལོངས་སྐྱེ་དང་། སྒྲོ་ལའི་རྣམ་ཤེས་
 གནས་ལྟར་སྐྱེ་སྐྱེར་བཅུན་པས་བཞེད་ཅེས་པ་འོག་གི་བཅུན་པ་སྒྲ་བའི་
 ལུང་ལ་བཞུགས་ན་ཀུན་གཞི་གནས་ལྟར་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དང་། ཉོན་ཡིད་གནས་ལྟར་མཉམ་ཉིད་དང་། སོར་རྟོགས་ཡེ་
 ཤེས་ལོངས་སྐྱེའི་རྟེན་དང་། སྒྲོ་ལའི་རྣམ་ཤེས་གནས་འཇུག་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
 པའི་བྱ་བྱབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་བྱེད་དུ་བྱས་ན། གསེར་འོད་ལས། འཇུག་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱུངས་ན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མཛོན་དུ་འཇུག་རོ། །ཀུན་གཞི་
 ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྐྱུངས་པས་ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་སྟོན་ནོ། །ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱུངས་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འཕྱོང་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། བདེ་རྒྱན་
 ལས། ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཡེ་ཤེས་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། དཔག་མེད་བསམ་ཡས་སྐྱེ་བ་ཡིས། ཁེམས་ཅན་དོན་
 ཀུན་སྐྱབ་བྱེད་པའོ། ཞེས་པ་དང་མཐུན་ལ། དེ་གསེར་ཕྱེང་ལས། དེ་ལོངས་
 སྐྱེར་བཤད་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་བཤད་དོ། ཞེས་
 དང་། གོ་མིས་དེའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཡེ་ཤེས་བཞི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེར་བྱས་ནས་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་དེའི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་

སྐྱར་བྱའོ། །ཡང་ན་ཉེ་བར་བཏགས་པས་དེ་བཞིན་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པས།
གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་བཏགས་པ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཡིག་ཆར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་ཡོད་དེ། གསེར་ཕྱེང་དང་
ལེ་བརྒྱད་མར་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་ལ། ལེ་བརྒྱད་མ་ཞེས་པ་དགོངས་རྒྱན་
ཡིན་ནམ་དཔྱད།

རྣམ་རིག་པའི་རིགས་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། ཡོད་དང་མཚོག་དང་སོགས་
བཞིས་རིགས་ཀྱི་བྱད་པར་བརྒྱད་རྣམ་པ་བཞི་བཞིས་བཤད་པར་མདོར་
བསྟན། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་སོགས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་
སོ་སོར་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ལ་ནི་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་ལམ་སྐྱབ་པ་དང་
འབྲས་བུ་བྱང་ཚུབ་བཞི་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་།
དེ་དགེ་སོགས་ཀྱིས། དགེ་བ་བྱད་འཕགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་
ཉེན་དང་། དོན་གཉིས་འབྱུང་བ་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་མི་ཟད་པ་བཞིའི་ཕྱིར།
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་མཚོག་དང་། རང་བཞིན་དང་ནི་སོགས་ཀྱི་དོན་འཇམ་
དབྱངས་དགའ་སྒོའི་འགྲེལ་བར། རང་བཞིན་ཉེན་དང་། རྒྱས་འཁྱར་བཞེན་
པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱའི་དུས་སུ་ཡོད་པ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མེད་
པ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་བཞི་དང་། ཞེས་པ་དབྱིག་འགྲེལ་དང་མཐུན་ལ། གསེར་ཕྱེང་
ལས། རིགས་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱར་ཡོད་འབྲས་བུར་མེད་པ་དང་། འབྲས་
བུར་ཡོད་པར་བཤད་པས་ཞེས་པ་བྱ་ཉས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་དཔྱད།
སྐྱར་བའི་སྡོན་དུ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྗེ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་
པ་དང་། དཀའ་སྤྱད་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་པ་སྟེ་རིགས་སད་
པའི་ཉགས་བཞི་དང་། རིགས་ནི་ངེས་དང་སོགས་ཀྱིས་རིགས་ངེས་མ་ངེས་
གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་རྒྱན་གྱིས་བསྐྱར་མི་རུས་པ་དང་རུས་པ་གཉིས་ཏེ་དབྱེ་

བ་བཞི་དང་། ཉོན་མོངས་གོམས་དང་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མང་བ། གྲོགས་
 ངན་གྱིས་ཟིན་པ། ཡོ་བྱད་གྱིས་ཐོངས་པ། སྤང་དོར་ལ་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ་
 རིགས་མི་སད་པའི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་། རིང་མོ་ཞིག་ནས་སོགས་ཀྱིས་
 བྱང་སེམས་ལ་སྒོ་བ་སོགས་མི་དགེ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དུས་ལུན་རིང་མོ་ཞིག་
 ན་ངན་སོང་དུ་སྒྱེ་སྲིད་ཅམ་ལས་ལྷུར་དུ་མི་འགོ་བ་དང་། སོང་ཡང་ལྷུར་དུ་
 ཐར་བ་དང་། དེར་སྐྱལ་བསྐལ་ཆུང་བ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་གཞན་གྱི་སྐྱལ་
 བསྐལ་ལ་སྒྱེ་སྟེ་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་བཞི་རིགས་སད་པའི་པན་ཡོན་
 དང་། གསེར་གྱི་རིགས་སོགས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་རིགས་ཆེན་པོ་ནི་མང་བ་འོད་
 གསལ་དྲི་མེད་ལས་རུང་གི་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ནི་
 དགེ་བ་མང་བ། ཡེ་ཤེས་ལྷ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པ། མངོན་ཤེས་སོགས་
 གཞན་རྒྱུད་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའི་མཐུ་སྟེ་བཞིའི་གནས་ཡིན་པས་གསེར་དང་
 འདྲ་བ་དང་། རིན་ཆེན་མཆོག་སོགས་ཀྱིས། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ནི། རིགས་
 ཁ་དོག་དབྱིབས་ཆད་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཞིའི་གནས་ཡིན་པ་ལྟར། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རིགས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དང་། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཉིང་འཛིན་
 བྱང་འཕགས་སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་དེ་དང་
 འདྲ་བར་བསྟན་ལ། རྗེ་བཙུན་པས། སྤང་མ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་བྱི་མ་
 རྒྱས་འཁྱུར་གྱི་དཔེར་བྱས་ནས་དོན་ཆོན་དགྲུར་གསུངས་སོ། །རྟགས་དང་པན་
 ཡོན་ཉེས་དམིགས་གསུམ་དབུ་མ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། །ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་
 སོགས་ཀྱིས་ཆེ་དེར་མི་དགེ་བ་འབའ་ཞིག་སྒྱུད་པ་དང་། ལོག་ལྷ་ལྷ་བྱས་དགེ་
 ཅ་བཅོམ་པ་དང་། ཐར་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བ་བཅོམ་པ་དང་། ཐར་པའི་
 རྒྱར་རྒྱར་པའི་དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་དེར་མི་བཙོན་པ་སྟེ་གནས་སྐབས་
 རིགས་ཆད་བཞི་དང་། ཐར་པའི་རྒྱའི་དགེ་ཅ་གཏན་མེད་པའི་གཏན་ནས་
 རིགས་ཆད་དེ་ལྷ་བསྟན་ཏོ། །རྗེ་བཙུན་པས། ཐ་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་

བཞིར་བཤད་པ་དབྱིག་འབྲེལ་དང་འགལ་ལ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེར་སོགས་ཀྱིས་
ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ཐོས་པ་ན་དང་བོར་དོན་མི་ཤེས་ཀྱང་གཞན་ལ་ཕན་ཕྱིར་
དེ་ལ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དང་། བར་དུ་དོན་དེ་སྦྱབ་པའི་དཀའ་སྤྱད་
ལ་བཟོད། ཐ་མར་འཛིག་ཏེན་པའི་ལྷ་དང་ཉན་རང་ལས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་
ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་དེ་ལས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་
ཤིང་བསྐྱེད་བདེ་འགྲོའི་མེ་ཏོག་ངན་འགྲོ་ཞི་བའི་ལོ་མ་རང་གཞན་ལ་ཕན་
པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་པས་རྩ་བ་བཟང་བོ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཞེས་འབྲས་བུའི་ཡོན་
ཏན་བསྟན་ཏོ། །

དབྱ་མ་བའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་སྟོང་ཉིད་དགོས་
ཀྱང་རིགས་ལ་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་འདུས་
བྱས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་དངོས་མིང་གི་
ཐ་སྟད་མེད་ཅིང་། འདིར་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་ན་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་རིགས་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། སར་ཕྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས། རྒྱས་འཁྱུར་
ཀྱི་རིགས་དེ་རིགས་ཡིན་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། དོན་བདུན་
ཅུར། རིགས་ལ་སྐྱས་བརྗོད་ཀྱི་སྟོན་ས། ཞེས་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་
སྐྱས་བསྟན་ནས་རྒྱས་རིགས་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསེས་བཏབ་པའི་ཞེས་པ་ཐོས་
སོགས་ཀྱིས་གསེས་བཏབ་ནས་འཚང་རྒྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་གསེས་བཏབ་པ་མི་
དགོས་སོ། །སར་ཕྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་
ངས་པའི་དོན་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་
བོན་ཏེ། རུས་པ་སེམས་སྟོང་ན་ཡོད་པ་དེ་རྒྱས་འཁྱུར་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས།

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་ཐོས་སོགས་བྱས་ཏེ་གསོས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སུ་
 འཇུར་བ་མ་གཏོགས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲུལ་གསུམ་བྱས་ཏེ་
 རིགས་གྱི་རྒྱས་པ་དེ་གསོས་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་སུ་བསྐྱར་མི་ཐུབ་པ་
 དེ་ཡིན་ལ་ཉན་རང་གི་དང་བོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་དོན་ཡང་ཉན་རང་
 ལས་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དུ་བསྐྱར་མི་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཐོག་མ་མེད་
 པ་ནས་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་
 གི་ཆོས་ལ་ཐོས་སོགས་བྱས་པས་གསོས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་
 རིགས་སུ་འཇུར་བའི་རིགས་སད་པའི་རིགས་དེ་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཡིན་
 ནོ། །ཆོས་སྒྲིང་གི་ལས་བསགས་པའི་ལོག་སྟེད་ཅན་དེ་བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་མང་བོའི་བར་དུ་ཐམས་ཅད་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་མི་ཐུབ་པས་གནས་སྐབས་ལ་
 རིགས་ཆད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་དེ་དག་རྒྱས་རིགས་ཀྱིས་འདྲོག་ལ། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་
 མ་ཁྱབ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པ་གཅིག་དགོས་
 གསུངས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། ཁ་ཅིག་ཀྱུ་ལ་འདྲིར་བཤད་པ་
 འོར་རོ། །ཞེས་པ་ཉ་རྒྱུ་ལས། ཡང་ན་ཀྱུ་ལ་སྟེ། ཀྱུ་ཐ་ནི་ངན་པ་ལ་ཡ་ཐིམ་པ་
 སྟེ་ངན་ཐིམ་ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་བཤེས་དང་བྱས་ཀྱང་བཤད་པས་དེའོ།

སྒྲིང་གཉེན།

ཕྱི་རིང་མདའ་བ་དང་རྩིང་རྒྱུ་པས། ཀུན་བརྟུས་ལས། འདས་པ་ནི་
 འགག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ད་
 ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་

ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྤོང་ངོ་། །ཞེས་པར་
བཞེན་ནས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་
མངོན་གྱུར་པའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་ཀྱི་དེའི་ས་བོན་རང་དུས་སུ་ཡོད་པ་སྤོང་
བེར་བ། ཡིག་ཆར། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་
ཀྱིས་བཀག་ནས། ལུང་དོན་སྦྱིར་སྤང་བྱ་འདས་མ་འོངས་ཉག་པ་ཡིན་པས།
བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་དུས་གསུམ་གྱི་སྦྱིབ་པ་འཛོག་ཚུལ།
རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་རང་དུས་སུ་འདས་ནས་ཡུན་རིང་སོང་བ་དང་།
མ་སྤངས་ན་མ་འོངས་པ་ན་སྦྱེ་རུང་བ་དང་། ད་ལྟར་བ་རང་གི་སྤྲ་ལོགས་དེ་
མ་ཐག་འགག་པ་ལ་བྱ་ལ། དེ་སྤོང་ཚུལ་དང་བོ་བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལྟར་
མི་བྱེད་ཀྱང་། ཁོ་རང་རིགས་འབྲའི་ས་བོན་སྤོང་བ་དང་། གཉིས་པ་མདུན་
ནས་འཕུལ་བ་ལྟར་ཕྱད་ནས་མི་སྤོང་ཡང་སྤྲར་སྦྱེ་རུང་གི་ས་བོན་སྤོང་བ་
དང་། གསུམ་པ་དུས་མཉམ་དུ་འགོག་པས་མི་སྤོང་ཡང་རང་སྦྱེ་བ་དང་སྤང་
བྱ་དེ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་ཞེས། བདོར་བསྐྱུས་ན་བར་
ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྦྱེ་བ་དང་། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེའི་
ས་བོན་གྱི་རིགས་འབྲེལ་ཐ་མའམ་རྩིས་རྒྱན་ཐ་མ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྒོ་
ནས་སྦྱིར་མི་རུང་བར་བྱས་པ་དེ་དག་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་བདུས་ལས།
གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགོག་པ་
ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། སྤང་བ་དང་སྐྱན་པ་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་།
ཞེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་
ཞེས་པ། དཔེར་ན། འདོད་ཉོན་དང་བོ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཉོན་
དང་བོ་སྤོང་བས་འཛོག་པ་སོགས་རང་དང་ཕྱ་རགས་མཚུངས་པའི་དེ་སྤོང་
བས་དང་། མཛོད་འབྲེལ་ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་

མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ནི་ཞེས་སོགས་བྱེ་སྤྲོད་ལས་གོང་མས་མི་འདོད་དེ། འཕངས་
 འབྲས་སོགས་ལྷག་མེད་གྱི་ཆོ་སྤངས་པའི་བྱིར། བྱེ་སྤྲོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དང་། དེའི་རོས་སྒྲིབ་གྱི་སྤང་བྱ་གཉིས་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 སྒྲིབ་བས་འགག་འཁྱར་གྱིས་སྒྲིབ་བ་དང་། གོང་མས་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྱེ་བ་
 དང་དེའི་རོས་སྒྲིབ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིབ་བ་སྒྱེ་
 འཁྱར་གྱིས་སྒྲིབ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཡིག་ཆ་གཞན་ཅུམས་གྱིས་རང་གི་རོས་
 སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་གཉེན་པོ་དང་། དེ་སྒྲིབ་བའི་
 ཆ་ནས་སྒྲིབ་བའི་སྒྱབ་པར་བཞག་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྷ་བྱ་དེའི་གཉེན་པོ་ཅུམ་བྱེད་པ་དང་སྒྲིབ་བའི་གཉེན་པོ་
 བྱེད་ཚུལ་ལ་བྱུང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་དེས་སྒྲིབ་སྤང་བདེན་འདྲིན་
 གྱི་གཉེན་པོ་ཅུམ་བྱེད་པ་ཉི་འོད་གྱིས་སྤྲོད་པ་སེལ་བ་དང་། རོས་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་
 པའི་སྒྲིབ་གཉེན་བྱེད་ཚུལ་བསྒྲུབ་པའི་མེས་བཞེག་བྱ་ལྷག་མེད་དུ་སྤྲོད་པ་
 དང་སྤྲོད་བ་ནི། གསེར་ཕྱེད་ལས། གཉེན་སྒྲིབ་ནི། གཉེན་པོ་སྒྱེད་པ་དང་སྤང་
 བྱ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གཏུགས་པ་ནི་སྤང་གཉེན་གྱི་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་
 རྒྱུགས་པའོ། ཞེས་པ་དང་། ཉི་སྤང་ལས། མི་མཐུན་བྱུགས་སྒྲིབ་བའི་རྟོན་ནི།
 བས། བག་ཆགས་གྱི་མཚམས་སྒྱུར་བ་སྒྲིབ་བའི་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་
 ནོ། ཞེས་པ་ཅུམ་པ་དང་། མདོ་དང་རྩ་བའི་སྒྲིབ་ཞེས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་
 ཐུག་ཡིན་པས། ཡིག་ཆར། འདི་ཅུམ་བཤད་དང་གསེར་ཕྱེད་གི་དགོངས་པ་
 དཀའ་ས་ཡིན་པས་ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེད་དུ་སྤྲོད་པའི་ཆེན་སོགས་ལྷར་བཀོད་
 བས། རྩ་བ་རང་གི་དོན་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། ཅུམ་བཤད་གྱིས་གཉེན་སྒྲིབ་
 གི་བྱུང་པར་འདི་ལྷར་གསུངས་པ་ཡིག་ཆ་འདིའི་བྱུང་ཆོས་སོ། །གསེར་ཕྱེད་
 ལས། གཉིས་པ་ལ། ཤེས་རབ་སྒྲིབ་བཅེ་གཉིས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྩུ་ཡིན་
 ལ། ཞེས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཡང་བགྲངས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། བྱིད་ཀྱི་ས་བོན་བྱིད་དུ་འགྱུར་ངེས་ཡིན་
པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། གཞན་ཡང་། མཐོང་
སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཞལ་
འཆམ་པར་སྤྲོ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་རྟོག་
པའི་ས་བོན་འགག་པའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགག་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་དུས་སུ་མཐོང་སྤང་
རྟོག་པ་འགག་བེན་པ་གང་ཞིག །མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགག་པ་དང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར། རྣམ།
རྣམ་ཐུག་གི་ས་བོན་དེ་རྣམ་ཐུག་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན་མ་ཁྲབ། ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་བེར་ན། བྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཐུག་རྒྱས་རྣམ་
དེའི་སྤྲོ་དུ་རྣམ་གྱི་ས་བོན་ཆགས་དགོས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་
བྱིར། དེ་རྣམ་ཐུག་བྱི་མའི་ས་བོན་ཡིན་གྱི་སྤྲོ་གྱི་དེའི་ས་བོན་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཞེ་ན། སྤྲོ་མ་ལ་ཡང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་མཆོག་ཐ་མ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་
རྟོག་པའི་ས་བོན་དེ་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་བོ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་
དེའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ས་བོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ལས། སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་
དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། ཞེས་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་སྦྱོས་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཉོན་མོངས་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ལྷུང་རིགས་མཐའ་ཡས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཆོས་མཆོག་ཐ་མ་བའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་སྤང་བདེན་འཛིན་གློག་གྱུར་པ་ཡོད་
པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་མཆོག་ཐ་མའི་དུས་སུ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མེད་ན་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་དུས་སུ་སྦོ་བ་མ་དང་སེམས་ཅན་སོགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

དགོངས་ལྗེས་དགོངས།

ཕྱི་ཡིག་ཆར། ཡི་གེ་ནོར་རྟགས་སོ་ཞེས་པ། བསོད་གྲགས་པའི་
 སྤྱི་དོན་ལས། དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་
 དང་། དགོངས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ལྗེས་དགོངས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཡོད་
 ཅེས་སྤྱི་མར་དགོངས་པ་ཟེར་བ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤེས་བས། བསྟན་པའི་
 སྐྱའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། ཞེས་པར་བཞེན་པས་དགོས་པ་ཟེར་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ལུ་ཉས་དགོས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཟེར་བ་གསེར་སྤང་དུ་བཀག་གོ། རྗེ་
 བཅུན་པས། དགོངས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྤང་དུ་མི་
 རུང་བའི་མདོ་ལྗེས་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པའང་བཀག་
 སྟེན་ལྟེ་འོག་དུ་དགོངས་གཞི་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་དགོས་དབང་གིས་སྐྱས་ཟིན་
 སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་དེའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་
 བས་གསེར་སྤང་དང་བཤད་སྒྱུར་བྱངས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་པ་དང་དགོས་པ་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཉེ་ལྷག་དུ་འོད་
 ཟེར་མགོན་པོ་སོགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ཀྱང་ཉ་དབོན་སོགས་ལྟར་སྐྱ་རི་
 བཞིན་པའང་བཞག་པས། ཡིག་ཆར། བཤད་སྒྱུར་ལས། ས་རོལ་ལ་ལྟོས་པར་
 བྱི་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པས་སྐྱས་ཟིན་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་ལྗེས་པོའི་དོན་
 སྐྱས་ཟིན་འབྲེགས་པའི་དོན་དང་། ཀུན་བདུས་ལས། དེ་ན་གཞན་དུ་བརྗོད་
 ལ་དོན་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་ཞེས་སོགས་བྱངས་ནས་ནམ་བཤད་ལྟར་
 སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་དགོས་པར་བསྒྱུབ་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་
 བྱང་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མི་དགོས་ཏེ་ངས་དོན་གྱི་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་
 བར་བ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་
 ཡོད་ཀྱང་ཆོག་ཟིན་ལ་སྐྱས་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱབ་སྟེ། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིག་ཆར། རྩ་ཏྲགས་གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཞེས་དེ་
ཡིན་ན། རྟོན་ལྡེམ་དང་བསྐྱར་ལྡེམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་བྱང་དོན་གྱི་མདོས་བྱབ་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། དེ་ཡིན་ན།
དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་
བྱང་དོན་དུ་བཤད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་
སྟེ། འོག་དུ་དགོངས་གཞི་ཡོད་པའི་མདོ་ཡིན་ན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་སྐྱས་ཟིན་གཞན་དུ་བྱང་
དགོས་པའི་མདོ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབུ་མེས་
སུའི་ལུགས་ལ་ཡང་དགོངས་གཞི་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་ལྡེམ་དགོངས་གྱི་མདོ་
ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྙིང་བོའི་ལུང་གསུམ་གྱིས་མེས་ཚམ་པ་
སོགས་གྱིས་དངོས་པོ་བདེན་པར་འདོད་པ་ལ། ཤེར་མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་
དོན་དམ་པར་གཟུང་དུ་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པས་གཞོད་པས། ལུང་དང་
མི་འགལ་བར་རྗེས་དཔག་སྟེ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཞུང་དོན་དེ་
ཉིད་བསྒོམ་པ་ནི་མཁས་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་སྟོགས་ལུང་དོར་ནས་གཞུང་
དེའི་དོན་གྱི་སྙིང་བོ་གང་ཡིན་དཔུད་པར་གྱིས་ཞེས་བྱང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་
གསུངས་པས་བྱངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་མཉམ་པ་ཉིད་
ལ་དགོངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རིགས་ངན་གདོལ་བ་སོགས་གྱིས་
སྦྱོད་རུང་བས་སྤྲིང་དོན་ཚུང་ཞེས་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་གང་
གཏུག་གི་བྱེད་མ་སྟེད་ལ་བཞེན་ན་གདོད་རྟོགས་པ་སྦྱེའོ་ཞེས་པའི་དགོས་པ་
ཉེས་པ་དེ་སྤང་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་སྟེད་ལ་མ་བཞེན་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྟོགས་པ་རུང་བཤད་ཀྱང་མི་སྦྱེ་བ་སྐྱས་ཟིན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྦྱེ་
དཀའ་བ་དགོངས་གཞི་ཡིན་ནོ། །ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་

བ་དགོས་པ་འདྲ་ལ། བདེར་གཤེགས་སྒྲོལ་འོད་ཀྱི་མཚན་སྒྲོལ་པ་ཅམ་གྱིས་བྱང་
 རྒྱུ་ཐོབ་པ་སྒྲུས་ཟིན་དང་། དེ་སྒྲོལ་པས་དུས་གཞན་ཞིག་ན་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་
 བ་དགོངས་གཞིའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་གང་
 ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་སྦྱིན་པས་བྱང་རྒྱུ་མི་འཐོབ་པའམ་དེའི་
 རྒྱུར་མི་འཇུག་བ་སྒྲུས་ཟིན་དང་། དེ་ལ་གྲོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་གཞན་
 དགོས་པ་དགོངས་གཞི། འདི་ཡིག་ཆར་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ཞེས་པ་
 མ་དག་གོ། །འགའ་ཞིག་ཞིང་དེའི་སྟོན་པའི་སྤྱན་ཚོགས་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་བ་དང་།
 འདིའི་སྟོན་པའི་ཞིང་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་འདི་དང་
 སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་སྤྱན་ཚོགས་དང་། ཞིང་ལ་མཚན་དམན་ཡོད་པ་སྒྲུས་
 ཟིན་དང་། སངས་རྒྱས་གཞན་ལ་ཡང་སྤྱན་ཚོགས་དང་ཞིང་བྱད་པར་བ་ཡོད་
 བ་དགོངས་གཞི་དང་། ལྷིག་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པས་ཡིད་ཆད་པའི་
 གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བ་
 སྒྲུས་ཟིན་དང་། དེས་ཀྱང་བཤགས་སྟོན་བྱས་ན་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བ་དགོངས་
 གཞི་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། ས་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་ཤིང་། རྒྱལ་བོ་གཙང་སྒྲ་
 ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་བཅོམ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་
 དུ་འཇུག། ཞེས་པའི་དོན་གཡགས་པའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། མདོན་
 པར་འབྱུང་པའི་རྒྱ་སྟེང་པ་ནི་མ་དང་འདྲ་སྟེ། སྟེང་པའི་སྐྱེན་འཛིན་པས་
 སོ། །སྟེ་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱི་སྟིང་པ་ནི་ས་དང་འདྲ་སྟེ། བསྟོས་པའི་བག་ཆགས་
 བསྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱལ་བོ་དང་འདྲ་སྟེ། ས་
 བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པས་སོ། །མཚན་འཛིན་གཉིས་ནི་དགེ་སྦྱོང་དང་
 བམ་ཟེ་གཙང་སྒྲ་ཅན་དང་འདྲ་སྟེ། ལྷ་བ་ངན་པ་ལ་མཚན་དང་། ལྷ་ངན་དང་
 འབྲེལ་བའི་སྦྱོང་ངན་ལ་དག་གྲོལ་ངེས་འབྱིན་གྱི་ལམ་དུ་མདོན་པར་ཞེན་
 པས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་མཆེད་དུག་ཡུལ་

དང་བཅས་པ་ནི་འཁོར་བ་སྤྱིར་སོགས་དང་འབྲས་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འོངས་
སྤྱད་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་པ་མ་སོགས་བསད་ན་དགའ་བར་གྱུར་པ་
སྤྲས་ཟིན་དང་། སྟེང་པ་སོགས་སྤངས་ན་དག་པར་འགྱུར་བ་དགོངས་གཞི་
ཡིན་ལ། ཀལ་དན་བཞིའི་འགྲེལ་བར་པ་མ་སོགས་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱར་ནས་ཀྱང་
གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆ་རྟོང་བར། དེའི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤང་
བྱར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་བོ་བསད་པའི་མིང་ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ངེས་པ་ཐེག་
ཆེན་ལས་ལྟོག་པའི་གཉེན་པོར་སེམས་ཅན་པ་ལྟར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་
བཟུན་པ་དང་། དབུ་མ་བ་ལྟར་ན། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། རིགས་
མ་ངེས་པ་ལྟོག་པའི་ཉེས་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ལེགས་སོ། །མཆོད་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་
ལ་མཆོད་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་པ་དགོས་ལ། བྱབ་མཐའ་སོ་སོའི་འདྲི་ཚུལ་
མཆོད་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དགོངས་གཞི་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། དེ་དང་
མཉམ་པ་ཉིད་དང་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་གསུམ་ལས་གཞན་ལྟ་ག་ཡིན་
པས་བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆར། དེ་ཡིན་ན། གཉེན་ལྡེམ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་རྣམ་བཤད་
ཀྱིས་བསྒྱབ་ཅིང་། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་བསྒྱུར་ལྡེམ་གཉིས་ཀྱིས་བྱབ་
པ་གསེར་མེད་གིས་བསྒྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞུག་པ་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱིས་བྱབ་སྟེ།
ཡིག་ཆར། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་རྫོད་བྱེད་ཁོ་ནར་ཆགས་པ་བསྒྲོག་ནས་
བཟུན་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ལྡེམ་པོ་ཡིན་པས་གཞུག་པ་དང་། ཞེས་དང་།
མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་ལས། བཟུན་པ་ལ་འདུག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མི་སྤྲག་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྲས་ཟིན་ལྟར་ཞེན་པ་བསྒྲོག་ནས་དགོངས་པའི་དོན་དེ་ལ་
གཞུག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། རེད་མདའ་བའི་ཀྱན་བདུས་
འགྲེལ་བ་ལས། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་
སྒོ་ལ་སྟོན་ནས་འདི་ལྟར་བཟུན་ན་འཕྲལ་དང་ཡུན་དུ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་

འཇུར་རོ་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་མ་
ཡིན་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྟོན་
པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཐེག་ཆེན་སྒྱུབ་པའི་དམིགས་པ།

ཕྱ གོང་མའི་ལུགས་ལ་འདིག་ལྟ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་མ་བྱབ་སྟེ།
རྟེན་འབྲེལ་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད་ལས། སྐབས་འདིར་འདིག་ལྟ་ལ་མི་
དགེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཞེ་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རང་འབྲས་ཡིད་འོང་འབྱིན་པའི་ཆ་ནས་ལུང་དུ་བསྟན་པར་བཞག་
པ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་པ་ནི། མཛོད་ལས། ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་
གཞན་ནི། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། རྣམ་
སྟོན་བདེ་སྟག་འབྱིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་
ལ་རྣམ་སྟོན་སྒྱུར་རོ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བར་དགེ་བ་བཙུག་གཅིག་དང་། མི་
དགེ་བར། མི་དགེ་བའི་དུག་གསུམ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཀུན་བདུས་སུ་
རྣམ་སྟོན་གྱི་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་བཞག་པ། མཛོད་ལས། ལུང་མ་བསྟན་
བརྒྱད་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། མཛོད་ལས། དགེ་བ་བཞི་སོགས་ལ་རྗེས་འབྲེལ་མ་
བབྲངས་པར་དོན་དམ་པ་བབྲངས་ལ། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་དང་
རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ་དགེ་བར་མི་འདོད་དོ། ཁོ་ན་རེ། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་
བོ་ཡིན་ན། དམིགས་པ་བཙུག་གཅིག་གི་བཞི་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དོན་
བདུན་ཅུར། འདིག་རྟེན་སོ་སྟེའི་སྤང་བོ་དང་། ཞེས་དང་། འབྲེལ་བར་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་

པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་ལུས་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་བོ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་
པ་དང་། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལས་དེ་དག་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ཆ་ལ་བཤད་དོ། ཞེས་དང་། ཅུ་བར། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེ་མང་དུ་ཕུང་བོ་དང་སྦྱེ་མཆེད་དང་ཞེས་པ་
ལས་ལྔ་སོགས་མེད་ལ། ལེ་བརྒྱད་མར། རབ་འབྱོར་ཕུང་བོ་ལྔ་དང་སྦྱེ་མཆེད་
བཅུ་གཉིས་དང་ཁམས་བརྩོ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་གཉིས་ཀར་
ཕུང་བོ་ལྔ་གསུངས་པ། གསེར་ཕྱེད་དུ། དེ་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་རྣམས་
དང་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པ། ཅུ་བར། སྒོ་བ་མ་ཐུན་མོང་གསུངས་
པས་དེ་ཞར་བུང་ཅམ་དུ་མངོན་ཞེས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཞར་ལ་ལྔ་སོགས་
གསུངས་སམ། ཡང་ན་རྒྱན་སྒྲུང་ལྟར་རྣམ་བཤད་དུ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་
བདེན་པ་བྱི་མ་གཉིས་ལ་བྱས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་
བར་བཤད་པ་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་སམ་དཔུང།

ལོ་ཆེན་གྱིས་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་གི་དང་བོ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་
བཞི་དང་། དེ་ནས་གཉིས་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཏེ་ཆེན་པ་བཞིས་བྱིས་པའི་
གཙང་བདེ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་བྱིན་ལོག་བཞི་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་རྟོགས་པ་བཞི་དང་། དེ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་སྟེ། བཅུ་གཉིས་པོའི་ཡུལ་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པས། དམིགས་པ་བཅུ་དྲུག་དུ་ངེས་པར་བཤད་པ། རྣམ་བཤད་ལས།
སྒྲ་མ་ལོ་རྩྭ་བ་ཆེན་པོས་རིམ་ཅན་དུ་དམིགས་པའི་རྩྭ་མ་མཛད་པར་གཞན་
དུ་བཤད་དོ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་མི་འཐད་དོ། །དམིགས་རྩྭ་ལ་ལོག་རྟོག་
བསལ་བ་སྒྲུང་བ་གཉིས་ཀར་བཀོད་པའི་དོན་བྱ་སྟོན་སོགས་སྒྲ་མ་མང་བོས།

སེམས་ཅམ་པས་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱིས་གཟུང་འདྲིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཁོ་ན་མཐོན་སྒྱུ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དབུ་མ་བས་འགོག་ཅིས་པར།
 གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་ཉན་ས་ཀྱན་
 བརྟུལ། དབུ་མ་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྱུབ་ཅིང་། དེས་གཞན་དབང་
 ལ་མི་དམིགས་པར་འདོད་པ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་
 དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤང་གཉེན་གཉིས་ཀ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་
 དགོས་པར་གསུངས་པས་བསྒྱུབ་ནས། མཉམ་བཞག་གིས་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་
 ཁོ་ན་མཐོང་བ་དང་དམིགས་པ་བཀག་ལ། སེམས་ཅམ་པས་ཁྱོད་ལ་མཚུངས་
 ཞེས་བརྟེན་པར། ཞི་བ་ལྟ་དང་ཨ་མུ་སོགས་མཉམ་བཞག་ལ་ཀྱན་རྩོལ་སྣང་
 བར་མི་འདོད་ཀྱང་། འཕགས་སེང་སོགས་རང་རྒྱུད་པས་མཉམ་བཞག་སྣང་
 བཅས་ཡིན་པས་སྟོང་གཞི་དང་སྟོང་བ་གཉིས་ཀ་སྣང་ཞེས་ལན་བཏབ་པར་
 འདོད་པ། མདོ་མང་བོས་ཆོས་ཅན་ཀྱན་རྩོལ་པ་སྣང་བ་ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་
 གསུངས་པས་བཀག་གོ།

རང་ལུགས་ལ། དེའི་ཚྩོད་ཚུལ་རྣམ་རིག་པས། སོ་སྤྱེའི་གཉིས་སྣང་
 གི་ཤེས་པ་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་
 པས་སྟོང་བ་བདེན་གྲུབ་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། དབུ་
 མ་བས། ས་བཅུའི་སྐབས་སུ་དྲི་མ་རེ་རྒྱུ་དུ་སོང་བས་དག་པ་གོང་འཕེལ་དུ་
 འགོ་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། དྲི་མ་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་
 ཅིང་། གཉེན་པོ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར།
 སེམས་ཅམ་པས་དེ་དག་གི་ཚུལ་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲངས་པ་རྟུལ་གྱིས་སྒྲིབ་
 པ་བཞིན་ཟེར་བར། སྤང་གཉེན་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་པན་ཚུན་གཞོད་
 མི་རྒྱས་པས། གཉེན་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་འགྱུར་བས་

ནམ་དག་གི་ན་རྩ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཀའ་གཤོག་དེ་ལ་ནམ་རིག་པས།
མདོ་ལས། རྣམ་མཁུན་གྱི་དམིགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
ལྷ་གྲུ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་ཡོད་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་
པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། དབུ་མ་བས་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་
རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་དབུད་བཟོད་དུ་མེད་པར་ཀུན་རྫོབ་རྩ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་ནམ་པར་དག་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་
སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱབ་སྟེ། རིགས་ཏེ་རང་བཞིན་ནམ་དོན་དམ་བདེན་པ་གཙུག་ལ། དམིགས་
པའམ་ནམ་འགྱུར་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙུག་ཆེ་ཡང་མི་འགལ། ཞེས་ཡིག་ཆ་
རྟོང་བར་གསུངས་ལ། སེམས་ཅན་པས་རིགས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འབྱེད་བྱེད་
ཡིན་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།

ཕྱི་བྱང་སེམས་གང་གིས་གང་གི་ཆེད་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་འཇུག་ན་ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་སྦྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །རོལ་མཚོ་ལས། ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་སྐྱབས་
འདིར་བསྟན་གྱི་དེས་མ་བྱབ་སྟེ། གཞན་དོན་དེ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་མཐའ་དཔྱེད་ལས། གང་གི་ཆེད་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་
འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ་ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཚན་
ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་རོལ་མཚོར་དེ་སྐྱབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དེའི་

མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དོན་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་
 འཛིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་དང་འགལ་ལོ། །བསོད་གྲགས་པའི་
 མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཆེན་པོ་གསུམ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་
 ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་བྱལ། སྤོང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་སྟོ་བྱར་
 རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་ཡིན་པས་བྱལ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་
 ཡིན་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 ལྟར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་ཆེན་པོ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པའི་དོན་
 ཡིན་ཟེར་ན། གསེར་ཕྱེད་ལས། མཚན་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་
 མཚན་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྱོད། །སྤོང་བ་ཆེན་པོ་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རིམ་པ་
 ལྟར་སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཐམས་ཅད་རྟོགས་
 པས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་བྱད་པར་རོ། །ཞེས་དང་བོ་
 སྤྱི་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་དེའི་བྱེ་བྲག་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཉི་ལྟར་ལས། དེ་ལྟར་
 སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ཅན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་དང་།
 སེམས་ཅན་གྱི་སྟེ་ཆེན་པོའི་མཚན་དུ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་རྒྱལ་བ་ལས་
 རྒྱལ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། ཞེས་མཚན་ཉིད་དང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་ལ་
 སྤངས་རྟོགས་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། རྟོགས་པ་མཐར་
 ཐུག་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཐམས་ཅད་བཞག་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་རྟོང་གཉིས་ཀར། དང་བོ་ལ་ཇི་ལྟ་
 ཇི་སྟེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། གསུམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སའི་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་སྟོང་རྗེ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་བཞག་པ་དེ་དག་དགག་ཆེད་ཡིན་
 འོ། །ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སངས་འཕགས་མེད་
 ཟེར་བར། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སངས་འཕགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་
 ཕྱི་མར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་འོ། །

ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྩ་བོ་ཕྱིར་བཏྲན་པ།

༥ རོང་རྒྱུ་པས། སྐབས་དང་བོ་གསུམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་ཅམ་དང་།
སྦྱོར་བཞིའི་སྐབས་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་སྟོན་ཞེས་པར། དང་བོ་
གསུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སོགས་བཤད་པས་སྦྱོད་པ་ཉམས་ལེན་
གཙོ་བོར་བཤད་པར་སྐབ་ལ། ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཐེག་
ཆེན་སྐབ་པ་ཡོད་ན་དེ་ཉོན་སྐྱབ་ཉི་ཆེ་བའི་གཉེན་བོར་གྱུར་ཞེས་རྩ་བས་
བཀག་གོ། གསེར་སྤང་ལས། འདི་བྱང་ཡེའི་བཞེད་པར་བཤད་དོ། ཞེས་པ།
ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བ་ཆེན་པོ་བྱང་ཡེ་འཆད་དེ་ཞེས་པ་ཡིན་པས། མཆན་ལས།
གསེར་སྤང་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་འདུག་པས་སྟོ་ལྷན་ཤེས་རབ་ཡིན་
ནམ་དཔྱོད་ཅེས་པ། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས། ཞེས་དང་། ཚུལ་
འདི་ལ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་ཉིད་ཆད་མའོ། ཞེས་འདུག་པས་
ལོ་ཆེན་དེ་ལྟར་འདོད་དམ་དཔྱོད་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆར། དེ་ཆོས་ཅན།
མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་བའི་བ་འབྱུལ། ཞེས་པ། བསོད་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཁ་ཅིག་ཟིན་བྱེད་ལ་མི་སྦྱོར་བར་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་
གི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་ཞེས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་
དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ན་རེ། སྐབ་པ་གཉིས་འགལ་
བར་ཐལ། གོམས་པའི་མཐུ་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དེས་ན་གོ་སྐབ་ནི་དང་བོ་གསུམ་དང་ལྷག་མ་
བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐབ་པ་གཉིས་ཀར་འབྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་དོན་ཟེར་ན། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་གཉིས་ཀ་

མེད་པར་ཐལ། འདྲུག་སྐྱབ་སོགས་གསུམ་ནི་དང་བོ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་རྒྱན་མཐའ་ན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཆོག་གསལ་ལས། བཞིར་བསྟན་པ་ནི་རེ་ཞིག་གས་ཆེ་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ཀྱི་དེ་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འགོ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མཐའ་བའི་ལམ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱི་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་
 ཟེར་རམ་དཔྱད།

བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་སྒྲུབ།

༥ འགྲེལ་བར། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དང་བོ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་
 པ་ཞེས་པས་གོ་སྐྱབ་དང་བོར་གསུངས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབ་པ་ནན་ཏན་
 མ་བྱས་ན་བསམ་པ་བཟང་བ་ཙམ་ལས་སྤྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་རུས་པས་གོ་
 ཆའི་བཙོན་འགྲུས་སོགས་ངེས་པར་དགོས་ཞེས་མཁས་སྤྱན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
 ལ་མང་ཉུང་མེད་སྟམ་པ་སོགས་བསལ་ལོ། །ཉི་ཟེར་ལས། རོན་ནི་སྐྱིན་པའི་
 སྐྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱིན་པའི་བར་དུག་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱང་སྐྱིན་པར་ཆོས་
 མཐུན་པས་སྐྱིན་པའི་སར་བྱིན་དུ་བཞག་ལ། ནས། སྐྱིན་པས་བསྐྱུས་པའི་སར་
 བྱིན་དུག་སྐྱིན་པར་མཐུན་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སར་བྱིན་
 རེ་རེ་ལ་དུག་དུག་མ་ཆང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱིན་སར་དང་སྐྱིན་པའི་
 གོ་སྐྱབ་ལ་སྐྱིན་པ་དགོས་པར་བཤད་པ། ཡིག་ཆར། ཉི་ཟླང་ལས། རི་ལྟར་ན་
 དུག་ཆོན་དུག་ཡིན་ཞེ་ན། ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་ཆ་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ལས་སྐྱིན་པའི་གོ་ཆ་སྟེ་དུག་
 ཆོན་དང་བོའོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་འདྲའི་སྐྱིན་པ་ལ་སར་བྱིན་

རྒྱལ་དང་དམ་པ་རྒྱལ་མ་ཚང་བར་ཐལ་བས་བཀའ་གྲོ།

རང་ལུགས་ལ། སྦྱོན་པའི་སྦྱོན་པ་ནས་སྦྱོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་
རྒྱལ་སྦྱོན་པའི་གོ་སྐབ་ཏུ་བསྐྱུ་བ་སོགས་མདོ་དང་ཉི་ལྔ་དང་སོགས་སུ་གསལ་
བས། ཡིག་ཆར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོན་པའི་འཁོར་གསུམ་
བདེན་མེད་ཏུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། སྦྱོན་པའི་གོ་
སྐབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་
རབ་དང་གོ་སྐབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉན། ཁྱབ་པར་
ཐལ། སྦྱོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཅེས་གསུངས་
ཏེ། སྦྱོན་པའི་གོ་ཆ་རྒྱལ་སྦྱོན་པའི་གོ་སྐབ་ཏུ་འདུ་ཡི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གོ་སྐབ་
སོགས་སྦྱོར་མ་ལྟར་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། སྦྱང་བྱེད་སྦྱོན་པ་
དང་སོགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ནམ་པ་རྒྱལ་ལ་སྟེ་རྒྱལ་ཏུ་སྦྱང་བྱ་སྦྱོན་
སོགས་དེ་དག་སྦྱང་ཚུལ་སོ་སོར་ཏེ་རེ་རེར་རྒྱལ་བསྐྱུས་པ་ཡིས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་སྦྱོར་བོ་གཞན་ཤེས་རབ་ལ་འགོད་པའི་སྦྱོན་
པ་དང་། ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་པ་ལ་མི་སྟོན་པར་སྐྱབ་བ་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་
ཀྱི་དགོ་ཚ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྟོར་བ་དང་། དེའི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐབ་ཡིན་ཀྱི་སྦྱོན་པའི་གོ་སྐབ་
སོགས་སྦྱོར་མ་ལྟར་གང་རུང་མིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཤེས་ཆེན་མཐོང་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་མེད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱོན་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་གོ་སྐབ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐབ་ཀྱི་བར་རྒྱལ་པོ་ཡིན་འདྲ་
བས། གོ་སྐབ་ཡིན་ན། གོ་སྐབ་རྒྱལ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་དང་།
གོ་སྐབ་སོ་རྒྱལ་རེ་རེ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཡོད་མེད་དང་། རྒྱལ་ཚན་
དང་པོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་ན་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་ངོ་། ཡིག་

ཆ་རྟེན་བར། རྩེ་གཅིག་པའི་བསམ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་སྒྲ་
 མ་ལྷ་ལ་སེམས་པ་སྐྱར་ནས་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་གྱི་
 རྒྱུད་གྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྟན་དེའི་རྒྱུད་གྱི་སྦྱོན་པའི་མཆན་
 ཉིད་ཅེས་སོགས་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྦྱོན་
 སོགས་དུག་ཆོས་བཞི་ལྟན་དུ་བྱས་ཏེ། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་བདག་མེད་གཉིས་
 སྤྱ་རགས་བཞི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞག་ལ། རོལ་མཆོ་ལས། སྦྱོན་སོགས་
 དང་པོ་བཞི་ལ་སེམས་པ་སྐྱར་བ་ལ། ཡིག་ཆར། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། བཙོན་
 འབྱས་དང་ཉིང་ངེ་འཇིག་གཉིས་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་ལས་སྒྲ་མ་དགེ་བ་
 དང་བྱི་མ་མཛོད་སོགས་གྱི་ས་མང་དང་། མཛོན་པ་གོང་མའི་ཡུལ་ངེས་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་སྒྲ་མ་དགེ་བའི་ས་མང་དང་། བྱི་མ་སེམས་གྱི་ས་མང་བཅུ་བ་
 དང་། བྱི་མ་ཡུལ་ངེས་ཡིན་པས་བཀག་ནས། མི་འཁྲུག་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་
 བཙོན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། དགེ་རྩ་ཡང་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཞེས་ཞེ་སྤང་མེད་
 པའི་དགེ་རྩར་བྱས་ལ། དགེ་ལ་སྒྲོ་བ་བཙོན་འབྱས་གྱི་མཆན་ཉིད། དགེ་བའི་
 སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དག་ལ་གང་ཟག་དང་
 སེམས་རེ་རེ་ནས་སྦྱོན་དུ་འཕེན་ནོ། ཞེས་པ། དེ་འདྲའི་ཆོས་བཞི་ལྟན་པའི་
 གང་ཟག་ཆོས་ཅན་ནམ་གང་ཟག་སྦྱི་སྒྲོག་གཟུང་ཡང་འཕེན་ཆོག་གོ་ཅེས་
 པའོ། ཆོས་བཞི་ལྟན་གྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེ་སྦྱོན་པའི་ཕར་བྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆོས་བཞི་ནི། ཆགས་པ་བདུན་པོ་གང་
 རུང་དང་། སེར་སྒྲ་ཅི་རིགས་ཉམས་པ་དང་། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། གཞན་
 གྱི་རེ་བ་རྟོགས་པ་དང་། སྦྱོན་པས་བསྐྱུས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྦྱོན་པ་གང་
 རུང་བྱེད་པ་བཞི་ཡིན་ལ། ཆ་བཞག་གིས་སངས་འཕགས་གྱི་དེ་དང་རྟོང་ཉིད་
 མ་རྟོགས་པའི་དེ་སྦྱུད་པའི་བྱིར། ཞེས་སངས་འཕགས་གྱི་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 མེད་པས་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དགོས་པར་གསུངས་

སོ། །རྩི་བཅུན་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། ཤེར་བྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། བྱིན་དྲུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་ཆང་བར་བསྟུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གོ་སྟབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྟུལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། ནས། བྱིན་དྲུག་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་དེ་ལ་བྱིན་དྲུག་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དགོས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། བསོད་གྲགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་དེ་དག་གིས་བྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གང་འདོག་དཔྱད།

རང་ལུགས་ལ། བྱིན་དྲུག་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ན། དྲུག་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པས་བྱུང་བོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱངས་དང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་མདོར་བསྟན། ལོངས་སྟོད་དང་ལུས་སོགས་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་བྱངས་ངེས་མཚན་ཉིད་གོ་རིམ་ངེས་ཆོག་བཞི་མཚན་འབྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། ཡིག་ཆར། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞེས་པ། ཐེག་བསྟུས་སུ། སེར་སྣ་དང་དབུལ་བ་འདོམས་པ་དང་། ལོངས་སྟོད་ཆེན་པོ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཐོབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་འཆལ་དང་ངན་འགྲོ་ཞི་བ་དང་། བདེ་འགྲོ་དང་། ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཐོབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། འཁོན་ཟད་པ་དང་། བདག་གཞན་བདེ་བར་བྱེད་པ་བཟོད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་བཙོན་འབྲས་དང་། རྣམ་གཡེང་སེལ་བ་དང་། སེམས་གནས་པ་སྟབ་པ་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་འཆལ་སེལ་བ་

དང་། ཆོས་ནམས་རབ་ཏུ་ཤེས་པས་ཤེས་རབ་ཅེས་ངེས་ཆིག་སྒྱུར་བ་མདོ་རྒྱན་
དང་མི་འགལ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། འདིག་ཉེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་པ་
རོལ་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནམས་སོ། །ཞེས་པར་ཕྱིན་ཀྱི་ངེས་
ཆིག་གསུངས་པས་སྟོབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །

ལྷ་བ་སྟོམ་ཚུལ། ཐམས་ཅད་སྟོམ་པ་དངོས་པོ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
སྟོམ་པ་ལྷ་ལས། དང་པོ་དངོས་པོ་ལ་འགྲེལ་བར། རྒྱ་རྒྱུ་སྦྱོན་ལམ་སོ་
སོར་རྟོག་པ་ལ་བཞེན་པ་བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་
སམ་དགེ་བ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིན་དུག་སྦྱབ་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་སྤྱད་
འོས་ཀྱི་ལུས་སྤུན་ཆོགས་ཀྱིས་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་དང་། བཞི་བ་ནི། ཕྱིན་དུག་གི་པན་ཡོན་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉེས་
དམིགས་ལ་དབྱད་ནས་སྟོམ་པའོ། །གཉིས་པ་ཡིད་བྱེད་ལ། མོས་པ་རོ་མུང་ཡི་
རངས་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་དང་པོ་ནི། ཕྱིན་དུག་སྟོན་པའི་
མདོ་སྤེལ་མོས་པས་གོམས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་དུག་ཐོབ་པ་ལ་དགའ་
བའི་རོ་མུང་བར་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིན་
སོགས་ལ་ཇེས་སུ་ཡི་རངས་པ་དང་། བཞི་བ་ནི། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
མ་འོངས་པ་ན་ཕྱིན་དུག་སྟོན་པར་དགའ་ཞིང་སྟོན་པ་བཞིའོ། །

གསུམ་པ་བསམ་པ་ལ། རོམས་མི་ཤེས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དགའ་བ་པན་
པ་མ་གོས་པ་དགེ་བའི་བསམ་པ་དུག་ལས་དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་
དུས་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འདིག་ཉེན་ཀྱི་འོངས་སྟོན་མ་ལུས་པ་སྦྱིན་པ་དང་།
དུས་གཞུང་བྱེད་སྟེད་དུ་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཐོངས་ཤིང་མི་མ་ཐུར་ཀྱིས་གང་བར་སྟོན་
བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་ལྷ་སྟོམ་ཡང་མི་རོམས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་

བྱའི་ཚུལ་བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། དེ་
ལྟར་བྱེད་པ་ལ་རྟེན་སྲུ་གཟུང་བའི་སེམས་ཅན་ལས་རང་ཆེས་དགའ་བར་བྱེད་
པ་དང་། བཞི་བ་ནི། རྟེན་སྲུ་གཟུང་བྱའི་སེམས་ཅན་དེས་རང་ལ་ཆེས་ཕན་
བདགས་པར་བསམ་པ་དང་། ལྷ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལན་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལ་
རེ་བས་མ་གོས་པ་དང་། རྟུག་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་བསོད་ནམས་དེ་སེམས་
ཅན་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་བྱང་དུ་བསྡོམ་པའོ། །

བཞི་བ་ཐབས་མཁས་གསུམ་ནི། ཕྱིན་རྟུག་རེ་རེ་འཁོར་གསུམ་མི་
དམིགས་པར་རྟོགས་པ་གསུམ་མོ། །

ལྷ་བ་དབང་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པ་ལ། སྐྱེ་དང་སྦྱོད་པ་དང་སྟོན་པ་ལ་
དབང་བ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལས། དང་བོ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་ལོངས་སྐྱེ་གྲུབ་པ་
དང་། གཉིས་པ་ནི། སྐྱུལ་སྐྱུས་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྦྱོད་པ་སྣ་ཆོགས་
སྟོན་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཕྱིན་རྟུག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་དུ་
སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་སྟེ་དེ་དག་གིས་ཕྱིན་རྟུག་སྒྲོམ་པའོ། །འདིས་དབང་
འབྱོར་བ་དག་སར་འདོག་གོ། །

རྟུག་པ་རབ་དབྱེ་ནི། ཕྱིན་རྟུག་རེ་རེ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་དང་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་དང་ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། འདིག་པའི་རབ་དབྱེ་རྟུག་དང་ལྡན་
པར་ཤེས་ནས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྐྱུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སྦྱིན་པ་
ལ་རིམ་བཞིན་དོན་རྣམས་གཏོང་བ་དང་། རྩ་བ་མ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སེམས་པ་དང་། གནས་ལྡེའི་མདོ་ལས། ཆེ་དང་ཁ་དོག་སྟོབས་དང་
བདེ། སྟོབས་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་དང་ལྷ། ཞེས་པ་ལྟར། ལུས་ཆེ་ཐུན་ཆོགས་
སོགས་དང་། རང་གཞན་རྟེན་སྲུ་འདྲིན་པ་ཆོགས་པ་དང་། སེར་སྣ་མེད་པ་

དང་། ཚེས་ཟང་ཟིང་མི་འཇིགས་པའི་དབྱེ་བའོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ། སོ་ཐར་སྒྲོམ་པས་བསྐྱམས་པ།
 ཚེ་ག་སྤྱན་ཚོགས་སྦྱོད་ལམ་དག་པ། སྦྱོད་ཡུལ་སྤྱན་ཚོགས་གསོད་པའི་གནས་
 སོགས་ལྡར་མི་འགྲོ་བ། ལྷུང་བ་སྤྲ་མོ་ལ་ཡང་འཇིགས་པ། བསྐྱབ་པ་སྤངས་པ་
 ལ་སྒྲོབ་པ་སྟེ་ཡན་ལག་དྲུག་གིས་ཟིན་པའི་སྦྱོང་སེམས་དང་། ལྷུང་འདས་ཀྱི་
 བསམ་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་དང་སེམས་གནས་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྟེན་དང་། རྟེན་མོངས་སོགས་ཀྱི་གདུང་བ་ཞི་བ། སོག་གཅོད་སོགས་
 འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་དང་། བརྟུ་
 བཏགས་སོ་ཐར་ཚེས་ཉིད་ཐོབ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྒྲོམ་པའི་དབྱེ་བ་དེ་
 ཐོབ་པ་ལ་ཡོད་པ་རྟེན་ཀྱི་འདུག་པའོ། །

བཟོད་པར། གཞོད་བྱེད་ལ་མི་འཇིགས། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཅི་མི་སྒྲུམ་
 པ། ཚེས་ལ་ངས་སེམས་གསུམ་དང་། སྦྱིང་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་པ་གསུམ་དང་།
 མདོ་ལས། འཁོན་ཉུང་བ་ཡིན། དབྱེན་ཉུང་བ་ཡིན། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་
 མང་བ་ཡིན། འགྲོད་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ཡིན། ལུས་ཞིག་ནས་
 གྲང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་ལྟ་དང་།
 རང་གཞན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། དཀའ་ཐུབ་མཚོག་ལྡན་པ་དང་། ལྷུང་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་གསུམ་མོ། །

བཙོན་འགྲུས་ལ་དགོ་བ་ལ་སྒྲོབ་དང་། དད་འདུན་དང་། ཏན་ཏིང་
 འཕེལ་བ་དང་། མི་དགོ་བའི་གཞེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་མ་ཆགས་པ་
 དང་ལྡན་པ་དང་། བྱ་རྒྱུ་ལས། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ལུས་དང་སེམས་ཀྱིས་
 བཙོན་འགྲུས་བཙོན་པ་དྲུག་ཐུན་མོང་དུ་གྲུས་སྦྱོར་རྟག་སྦྱོར་ཏེ་བདུན་ཞེས་

དང་། འངས་དབྱངས་དགའ་སྒོས། དབང་བོ་ལཱའི་སྒོ་སྒོམ་པའི་ལུས་ཀྱི་བཙོན་
འབྲས་ལྡ་དང་། བསྐྱབ་པ་བྱི་མ་གཉིས་ལ་བཙོན་པ་སེམས་ཀྱི་བཙོན་འབྲས་
གཉིས་ཏེ་བདུན་བྱས། དབལ་མང་རིན་པོ་ཆེས། བསྐྱབ་གསུམ་ལ་བཙོན་པ་
གསུམ། ལུས་སེམས་ཀྱི་གུས་སྦྱོར་རྟག་སྦྱོར་བཞི་བྱས་སོ། །

བསམ་གཏན་ལ། སེམས་ནང་དུ་གནས་པ་དང་། དྲན་བཙོན་གཉིས་
དང་། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་ཆངས་གནས་
སོགས་ལ་དབང་བ་དང་ཆོས་ཀྱན་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཏིང་འཛིན་དང་ལྡན་པ་དང་།
རྟོག་བཅས་དཔྱེད་བཅས་སོགས་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བའོ། །

ཤེས་རབ་ལ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་དང་། ཏིང་འཛིན་དང་། ཉེན་
མོངས་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དགའ་བདེས་འཆོ་ཞིང་། ཆོས་ལེགས་པར་བཤད་
པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དང་། སོ་སྦྱེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
གི་ཤེས་རབ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །འདི་དག་དོན་རྣམས་གཏོང་བར་བྱེད་པ་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཡིག་ཆར་བསྟུ་
བ་གོང་དུ་མ་བཟང་བ་བཤད་གཞི་ཉུང་བས་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

བདུན་པ་བསྟུ་བ་ནི། དཀར་བོའི་ཆོས་ཀྱན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དང་བོ་
གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་སྟེ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་
མཉམ་བཞག་དང་། བར་བ་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་ཀའི་ལམ་བསྟུས་སོ། །

བརྒྱད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པ་
ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལོངས་སྦྱོད་དང་། ཚུལ་འཆལ་ནས་ཤེས་འཆལ་ཀྱི་བར་
མངོན་གྱུར་དུག་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་སྒོམ་པར་བྱི་བཤོལ་ལ་ཆགས་པ་
དང་། རེ་རེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་འཛིན་ལ་ཆགས་པ་དང་། ལན་ལ་རེ་བ་དང་། རྣམ་

སྒྲིན་ལ་རེ་བ་དང་། མི་མཐུན་སྦྱོགས་དྲུག་གི་བག་ལ་ཉལ་དང་། རྣམ་གཤེད་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་བདུན་པོ་ཅི་རིགས་ཉམས་པར་བྱས་པའོ། །རྒྱན་འགྲེལ་ཐུབ་བཞུག་རྒྱས་པའི་མེ་རྟོག་ཏུ། དྲུག་པ་ལ། མི་མཐུན་སྦྱོགས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ལ་མི་ཆགས་ཞེས་འངས་དབྱངས་དགའ་སློ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། དབྱིག་འགྲེལ་ལས། དེའི་མི་མཐུན་པའི་སྦྱོགས་ལ་ཆགས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཤེད་བ་ལ་ཆགས་པའོ། །རྣམ་པར་གཤེད་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཤེད་བ་ནི། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤེད་བ་ནི། སྒྲིན་པ་བོ་དང་། ལེན་པ་བོ་དང་། སྒྲིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེར་དྲུག་པར་བག་ལ་ཉལ་དང་། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་བདུན་པར་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར།

དགུ་བ་ཡོན་ཏན་ལ། ཕྱིན་དྲུག་གི་ཡོན་ཏན་སྒྱིར་བཞུག་པ། སྒྲིན་བཅོཅ་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་བོ་ལ་གསུམ། དང་བོ་རྒྱ་ཆེ་བ་སོགས་བཞི་བཞུག་པ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང་། དོན་བསྒྲུག་གཉིས། དང་བོ་ནི། སངས་རྒྱས་སྤྱོད་རྣམས་སྒྲོང་དང་ཕྱད་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་དང་ཕྱད་ན་རང་སྟོག་ཀྱང་གཏོང་བ་དང་། སྒྲོམ་དང་བཅོཅ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ཏུ་བྲངས་པ་དང་། མིའི་གཞོད་པ་ཀུན་བཟོད་པ་དང་། བཅོཅ་འབྲུས་དཔེ་མེད་བྱས་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་དང་། བདེན་གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ཤེས་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཕྱིན་དྲུག་གི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། སྒྲིང་རྗེས་ལན་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལ་མི་རེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་མཐོ་རིས་སོགས་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་ཐོབ་ཀྱང་མ་ཆགས་པ་དང་། མཐོ་རིས་དོན་གཉེར་ནས་པན་ལན་ལ་ལྷ་བ་བཞིའི་ཕྱིར་མིན་པ་དང་། དོན་གཉིས་སྐྱབ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཐོབ་ཕྱིར་

དང་། བསམ་གཏན་ཐོབ་ཀྱང་སྤྱིང་རྗེས་དམན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སྤྱིང་ཞི་གང་
ལའང་མ་ཆགས་པ་རིམ་བཞིན་ཟང་ཟིང་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱང་
ཆུབ་གསུམ་ལ་འགོད་པ་དོན་ཆེ་བ་རྒྱག་གར་འདྲའོ། །དང་བོ་ལྷ་མི་རྟོག་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། ཐ་མ་སྤྱིང་རྗེས་ཟིན་པས་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་
བཞི་དང་ལྷན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེན་སོགས་
རེ་རེ་ཆོགས་བཅད་བཞི་དང་ཡོན་ཏན་སྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པར་དག་
པའི་ཡོན་ཏན་ནི། སྦྱོང་བ་སོགས་ཀྱིས། སྦྱོང་མོ་བས་སྐྱེན་བདག་མཐོང་བ་
དང་། རང་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པས་དགའ་བ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་མ་གྲུབ་
ན་མི་དགའ་བ་དང་། དེ་གཉིས་གྲུབ་པར་སྦྱོན་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལས་ལྷག་པའི་
དགའ་བ་གཉིས་དང་། མི་དགའ་བ་དང་སྦྱོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྷན་
པའི་སྐྱེན་པ་དང་། བཅེ་བས་སེམས་ཅན་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞིས། བཅེ་
བས་སེམས་ཅན་ལ་སློག་དང་ལོངས་སྦྱོང་ཆུང་མ་གསུམ་རྟག་ཏུ་གཏོང་བས་
ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ་དང་། ལུས་སློག་ལ་མི་ལྷ། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་སྟོམས།
རྒྱལ་བོའི་ཆད་པ། ཆོ་ལོངས་སྦྱོང་འཁོར་གྲགས་པ་ཉམས་པ་བཞི་སྟེ་འདིག་
པ་ལྷ་དང་བུལ། ཀུན་གཏོང་བས་རྒྱན་དང་། སེམས་སྟོམས་ཤིང་བཅེ་བས་
སྤྲ་མ་དང་། གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་འདིགས་པས་ཆོག་རྒྱབ་དང་། སེམས་
ཅན་འདུལ་བ་ལ་བཙོན་པས་ངག་ཀྱལ་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་
དང་། སྤྱིང་རྗེ་ལྷན་པ་དང་། རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་ལ་མཁས་པས་རིམ་བཞིན་
བརྟན་སེམས་གཞོད་སེམས་ལོག་ལྷ་གསུམ་ཏེ་ལས་ལམ་བཅུ་དག་པས་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། གཞོད་བྱེད་ལ་ཕན་པ་དང་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་དགའ་
བའི་འདུ་ཤེས་རྟེན་པས་བཟོད་པ་དང་། བདག་གཞན་བརྗེས་པའི་ལྷག་བསམ་
དང་། དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་བཟོད་པའི་བཅེ་ལྷན་ལ་མི་དཀའ་ལ་ཐ་
མལ་བ་ལ་དཀའ་བའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། འདིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་ནི།

བདེ་བ་རྒྱུ་བ་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉན་རང་གི་
 བསམ་གཏན་རང་ཉིད་བདེ་བ་མུང་འདས་ལ་ཞེན་པ་ལྷག་མེད་ཏུ་ཟད་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། དང་པོ་ཉན་མོངས་ཅན་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཉན་མོངས་ཅན་
 མིན་པའི་ཚོངས་པ་དང་བཅས་ལ། འདིར་དེ་གསུམ་ལས་བསྒྲོག་པའི་བསམ་
 གཏན་དང་། འདིག་རྟེན་པ་སོ་སྒྲིའི་ཤེས་རབ་ནི་མཆན་མོ་ལག་ནོམ་བྱེད་པ་
 དང་། ཉན་རང་གི་ཤེས་རབ་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྦྱོར་པས་ཁེབས་པའི་ནང་ཏུ་
 སྒྲོན་མེར་བརྟེན་པ་དང་མཚུངས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ནི་ཉི་མའི་ཟེར་བཞིན་ཤེས་བྱ་
 ཀུན་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པར་འཇུག་པས་ཤེས་རབ་སྟེ་ཕྱིན་དུག་ནམ་པར་དག་
 ཚུལ་ལོ། །གསུམ་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཕྱིན་དུག་གི་རྟེན་གང་ན།
 བྱང་སེམས། གཞི་གང་ཞིག་ནི་སྦྱིན་པ་གསུམ་ལ་རང་ལུས་དང་། རན་སོང་
 དང་འཁོར་བས་འདིགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྦྱིན་པ་མཆོག་གོ་ཚུལ་
 གླིམས་ཀྱི་གཞི་བྱང་སྒྲོམ་བསྐྱུང་བ་མཆོག་བཟོད་པའི་ནི་དམན་པ་སྟོབས་རྒྱུང་
 ཏུས་རང་གསོད་པ་སོགས་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ནི་པར་ཕྱིན་བསྒྲོམ་པ་དང་།
 དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་
 འདྲིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་མཆོག་གོ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ནམ་གང་གི་དབང་གིས་ན་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལོ། །གང་གི་ཕྱིར་
 ཡོངས་སུ་བསྟོན་རྒྱུ་གས་བྱང་ལའོ། །རྒྱ་གང་ལས་ན་སྟོན་ཕྱིན་དུག་རང་རང་ལ་
 གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སོ། །གང་གིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པ་ནི་འཁོར་གསུམ་
 མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ། །ཞིང་གང་ལ་སྦྱིན་པ་ནི་སྟོང་
 མོ་བ་དང་། སྦྱག་བསྐྱུལ་བ་དང་། རྟེན་མེད་པ་དང་། ཉེར་སྦྱད་སྦྱོད་པ་དང་།
 ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལྡེལ་ལོ། །ཚུལ་གླིམས་སོགས་ལྷག་མ་ལུང་ཞིང་ནི་ཐེག་
 ཆེན་ནོ། །གང་ལ་གནས་ན་སྤར་སྒྲོམ་ཚུལ་སྐྱབས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དང་། བསམ་
 པ་དང་དབང་འབྱོར་བ་ལ་གནས་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པ་མཆོག་

གོ། གཉིས་པ་སྐྱེན་བཅོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དང་
བོ་སྐྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རྩག་ལས། དང་བོ་བཅེ་བའི་བྱད་པར་ནི། བྱང་ཆུབ་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པར་རང་ལ་གནོད་པར་
བཅེ་བས་དགའ་ན་སེམས་ཅན་མང་བོ་དང་རང་ལ་བསྐྱེད་མང་པན་པ་ལྟ་ཅི་
སྒོས་པར་བསྟན་རྟོ། །གཉིས་པ་མ་ཆགས་པའི་བྱད་པར་ནི། ལུས་ཅན་ནམས་
ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ། སྐྱེ་བོ་ལུས་སྒོག་འཛོལ་ཕྱིར་ནོར་འདོད་པ་ལ་ལུས་སྒོག་བརྒྱ་
ཕྱག་གཏོང་བས་དེ་ལ་མ་ཆགས་པའོ། །གསུམ་པ་གོང་མར་གྱུར་པའི་བྱད་པར་
ནི། གང་ཆེ་ཞེས་ཏེ། ལུས་གཏོང་བ་ན་ཡིད་ལ་སྦྱག་བསུལ་མེད་པ་ནི་འཛིག་
རྟེན་པའི་གོང་མ་དེ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་དགའ་བར་གྱུར་བ་ནི་སྦ་
མ་དེའི་ཡང་གོང་མའོ། །བཞི་བ་དགའ་བའི་བྱད་པར་ནི། ཇི་ལྟར་སྒོ་ལྟན་ཞེས་
ཏེ། བདོག་པ་ཀུན་བཏང་སྟེ་སྒོང་བ་བོ་ཆོམ་པས་རང་དགའ་བ་ལྟར་སྒོང་མོ་བ་
ཅི་འདོད་ཐོབ་པ་དགའ་བར་མི་འགྱུར་ལ། སྒོ་ཅན་ཀུན་བཏང་བས་ནོར་མེད་
པ་རང་སྐྱེན་པའི་ནོར་དང་ལྟན་པར་སེམས་པ་ལྟར་སྒོང་མོ་བ་ལོངས་སྟོང་
ཀུན་ཐོབ་པས་རང་ནོར་དང་ལྟན་པར་མི་སེམས་སོ། །ལྷ་བ་འབྲས་བུ་ཆེར་
འཛིན་པའི་བྱད་པར་ནི། ཇི་ལྟར་སྒོ་ལྟན་ཞེས་ཏེ། སྐྱེན་པ་བོས་སྒོང་མོ་བ་ལ་
དྲིན་དུ་ཅི་བ་ལྟར་སྒོང་མོ་བས་སྐྱེན་བདག་ལ་དྲིན་དུ་མི་ཅི་བར་བསྟན། རྩག་
པ་དཔེའི་བྱད་པར་ནི། ལམ་ཀའི་འབྲས་མཆོག་ཞེས་ཏེ། དཔེར་ན་ལམ་ཁའི་
ཤིང་འབྲས་ལྟར་གང་གི་ནོར་རྩིས་སྒྲངས་ནས་བདག་ལ་མི་དབང་སྟུམ་པའི་
དོགས་པ་དང་བྲལ་བར་རང་གི་ལྟར་སྟོང་པ་ལ་བཏང་བར་དགའ་བའི་ལོངས་
སྟོང་ཡོད་པ་ཅན་ནི་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བསྟན་རྟོ། །

གཉིས་པ་བཅོན་འགྲུས་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས། དང་བོ་
ནི། གཙོ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་རྩག་ལས། དང་བོ་

གཙོ་བོ་དབྱེ་བ་ནི། དགེ་བའི་ཞེས་ཏེ། བཙུན་འགྲུས་དགེ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
 གཙོ་བོར་བསྟན་ཏོ། གཉིས་པ་རྒྱུ་དབྱེ་བ་ནི། འདི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། དགེ་ཚོས་
 རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པས་རྒྱུར་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 ནི། བཙུན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་མོད་ལ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བྱེད་དང་གཉིས་
 ཀྱིས་བྱེད་ལས་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་དང་། འདིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་
 འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྤྱི་དང་། དེའི་བྱེ་བྲག་སྤྱི་དང་པ་སྤྱི་དང་པའི་འདོད་པ་
 རྣམས་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱིས་དག་པ་དང་། འདིག་ལྟའི་གནས་འཁོར་བ་ལས་
 སྤྱོད་པ་དང་། རྟོགས་བྱང་རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་བ་རྣམ་པའི་དབྱེ་
 བ་ནི། གཞན་ཡང་ཉམས་དང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས། ཡང་
 དག་སྤོང་བ་གཉིས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཉམས་པ་དང་། གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་འཕེལ་བ་
 དང་། ཐར་པར་དབང་བ་དབང་བོ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་པ་སྟོབས་
 དང་། དེ་ཁོ་ནར་ཁྱགས་པ་བྱང་ལག་དང་། ལམ་གོང་མར་སྐྱར་བྱེད་འཕགས་
 ལམ་ཡན་ལག་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་སྐྱབ་བྱེད། སར་བྱིན་གྱི་བཙུན་
 འགྲུས་རྣམས་དང་། ཐོག་མའི་བསམ་པ་མཐུ་ལྡན། གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་དང་།
 སྦྱོར་བ་ལག་ལེན་གྱི་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་མི་ཁྱམ་པའི་
 དང་། ཆ་གང་སོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་འཁྲུགས་པའི་དང་། རྟོགས་པ་
 ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཏེ། ལྷ་མ་དྲུག་ལས་ཀྱི་དབྱེ་
 བར་འགྲེལ་བ་པལ་ཆེར་གསུངས་ཀྱང་། དབྱིག་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་རྣམ་པའི་
 དབྱེ་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་མོད་ལ་ནས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་
 བསྟན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་བྱས་སོ། །ལྷ་བ་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་
 ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བཙུན་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྟེ།
 བསམ་པ་ཞན་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱིར། དྲུག་པ་བར་ཆད་རྣམ་བཞིའི་གཉེན་
 པོའི་དབྱེ་བ་ནི། བཙུན་འགྲུས་ལྡན་པ་ཞེས་ཏེ། བཙུན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ཆེ་

འདིའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་དང་། གཞན་དོན་ལ་
སྤྱོད་པ་དང་། འཕྲོ་བྱ་ཐུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པས་པམ་པ་མེད་ལ།
དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིག་ཆར། སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་ཆོགས་
བཅད་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ཅེས་པ། ཕྱིན་དྲུག་གི་ཡོན་ཏན་སྤྱིར་བསྟན་པ་
དང་། མཆན་འགྲེལ་ལས། རྩ་བར་ཆོགས་བཅད་སོ་དྲུག་འདུག་ཅེས་པ་དེའི་
སྤྱིར་བསྟན་བཅོམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པར་ཆོགས་བཅད་བཅུ་བཞི་
ཡོད་པ་བཞག་པས་སོ་དྲུག་ཡིན་ལ། དབྱིག་འགྲེལ་ལས། ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་སྟེ།
ཞེས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་སྟེ། ཉེར་གཉིས་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཅུ་བ་པན་ཚུན་ནམ་ངེས་ནི། པན་ཚུན་བསྟུས་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ཕྱིན་དྲུག་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པ་ནམ་ངེས་ཏེ་དྲུག་ག་དོན་
གཅིག་པ་དང་། རེ་རེ་ལ་དྲུག་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱིན་དྲུག་བརྗོད་དོན་དང་
དེ་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དང་། ཕྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ལ་
མ་ཆགས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་འདུག་ལ། དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་སྤངས་ན་
སྤྱིན་སོགས་ལ་འདུག་པ་སོགས་པན་ཚུན་རྒྱ་མཚན་གྱི་ནམ་ངེས་བཞི་སྟེ་ལེ་ལུ་
བཅུ་བདུན་པས་དོན་ཆན་བཅུས་ཕྱིན་དྲུག་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།

སྤྱིར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འདུག་སྟུབ།

༥ འདུག་སྟུབ་ཏུ་ཐུར་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འདུག་གང་རུང་ལ། འདུག་སྟུབ་དང་བོས་བྱབ་སྟེ། མདོ་དང་གསེར་ཕྱིང་
སོགས་ལས་དངོས་གཞི་དགོས་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། བསམ་

གཟུགས་བརྒྱད་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་པ་ཡང་དེ་ལ་བྱའོ། སྦྱིན་སོགས་ཕྱིན་
 ཏུག་གི་མཐོང་ལམ་དུ་འཇུག་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་།
 ཞེས་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་འཕགས་ལམ་དང་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཀྱང་ཡོན་
 ཏན་ཐོབ་པ་དང་སྦྱིབ་པ་སྟོང་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་སོ་སོར་བཞག་གོ། རྒྱལ་སེར་
 བྲེང་ལས། རང་གིས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་གཞན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་སྟོང་བའི་བྱིར་
 ཆད་མེད་བཞི་ལ་འཇུག་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར། ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་སྐྱུ་མ་དུ་མཐོང་
 སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་སྟོང་བའི་ཆད་མེད་བཞི་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་མཐོང་བ་སྐྱུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱང་
 བྱང་འཕགས་ལ་འཇོག་གོ། རྒྱལ་སེར་བྲེང་ལས། དེ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་མ་ཡིན་
 པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་མོ། ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་
 གསུངས་པས་བྱི་མ་བཞི་སྟེ་འཕགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་དགོས་སོ། རྣམ་རྟགས་
 མཆན་མ་གསུམ་མཆན་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། བཅད་རྒྱུ་ལས། དམིགས་
 པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྡེ་
 སྟོང་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྦྱབ་པ་ཆེ་བ་རང་གཞན་ཀྱི་དོན་གཉིས་སྦྱབ་པ་
 དང་། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེ་བ་དང་། བསྐྱལ་བ་གྲངས་
 མེད་གསུམ་དུ་བཅོན་འགྲུས་ཚོམ་པ་དང་། བཅེ་བས་འཁོར་བ་མི་གཏོང་བ་
 ཐབས་མཁས་ཆེན་པོ་དང་། སྟོབས་སོགས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ཆེན་པོ་
 དང་། ཡང་ཡང་མཐོན་པར་བྱང་རྒྱུ་བ་པ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པ་
 ནི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་སྟེ་ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྷན་པས་ཐེག་ཆེན་དང་། སྟོམ་
 བྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་
 འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འཇུག་སྦྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པས། འགྲེལ་
 བར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དག་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་
 མཆན་ཉིད། ཅེས་འཇུག་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་དགུ་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱབ་པ་དང་བོར་

ཐོབ་པ་འཇུག་པའི་དོན་དང་། རྣམ་པར་གཞོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས། ཞེས་
འོག་མ་ནས་གོང་མར་བཞོད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འགོ་བ་འཛེག་པའི་དོན་
དུ་གསུངས་ཀྱང་། ཉི་ལྔ་ལས། དེའང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་ནི་
འཛེག་པ་ཡིན་ལ་འཛེག་པའང་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར་དོན་གཅིག་
ལ། སངས་རྒྱས་སར་བྱད་པར་དུ་འགོར་མེད་པས་མཚན་ཉིད་ལ་སེམས་དཔའི་
ཡེ་ཤེས་སྒྱུར་མི་དགོས་སོ། །འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་འཇུག་འཛེག་གི་དོན་
སོ་སོར་གསུངས་པ་ནི། མདོར་ཅི་ཙམ་ཀྱིས་འཇུག་འཛེག་གམ་ཞུགས་པ་དང་
གནས་པ་ངེས་པའི་ལན་དུ་དང་བོ་ལྷ་འཇུག་པ་དང་བྱི་མ་བཞི་འཛེག་པའི་
སྒྲིམ་གསུངས་པས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇུག་སྐྱབ་དགྲ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
ཡིན་ན། འཇུག་ཡུལ་དང་བོ་བརྒྱད་བྱད་པར་དུ་འགོ་བྱེད་དང་། ཐ་མ་ཐོབ་
བྱེད་ཀྱི་འཇུག་སྐྱབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཅ་བའི་ཆོག་རྐང་དང་
བོ་དྲུག་གིས་འཇུག་ཡུལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འཇུག་སྐྱབ་ཤུགས་ལ་བསྟན། ཐ་
མ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་སྐྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འཇུག་ཡུལ་ཤུགས་ལ་བསྟན་
ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་
ལ་འཇུག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཞེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པར་འཛེག་
ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་རྒྱུ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་འཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་
ཡིན་ཀྱི་དེ་ཐོབ་ཟིན་ནས་ནི་སྐྱབ་པ་རྒྱུ་ཆད་པས་འཇུག་པའི་བྱ་བ་མེད་པ་
ཉིད་དོ། །གཞན་ལ་ནི་མི་ཉམས་པ་དང་བྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་དོན་དུ་ཞུགས་
ནས་ཀྱང་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་པ་ལྟར། དང་བོ་བརྒྱད་ལ་འཇུག་ཡུལ་དེ་
དག་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་དང་བོར་ཐོབ་པ་དང་། མི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བྱིར་

ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བྱེད་པས་མི་འདྲའོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡུལ་ཐ་མ་གསུམ་འབྲས་
བུའི་ཐེག་ཆེན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་སྒྲུབ་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྒྱིར་ན་
མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ཨར་དང་རེད་མདའ་བའི་བཤད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་སྒྱིར་
དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་ཐེག་ཆེན་མ་ཡིན་པའི་སྒྱིར་ཏེ། བསམ་གཟུགས་
འབྲིང་ལས། དེ་གསུམ་ཐེག་ཆེན་མ་ཡིན་པའི་སྒྱིར། བསམ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་
གསུམ་ཉག་པ་ཡིན་པའི་སྒྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྱིར། ཡིག་ཆར་ས་མཆོམས་
སྒྱུར་ལམ་རྩེ་མོ་ཡན་ནས་བཞག་པ། རྩ་བར། འདྲིལ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་གོང་ནས་གོང་དུ་འདྲིལ་པ་དེ་ནས་འདྲིལ་
པའི་དོན་དུ་སར་སྒྱིན་བྱིན་གྱིས་ན་བྱུར་ཅམ་གསལ་ལོ།

ཆོགས་སྒྱུབ་སྒྱིར་བསྟན་པ།

༥ འདིར་སན་ཡོན་ཉི་ཤུ་བོ་འདི་དག་ཅེས་པ་གསུངས་ཀྱི་སན་ཡོན་
ཡིན་པས་ས་དང་གཉེན་ཆོགས་ཀྱི་མདོ་སོགས་སྒྲུས་བསྒྱུས་སོ། །ཡིག་ཆར།
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཆོགས་སྒྱུབ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་འབྲས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་
པའི་སྒྱིར། ཞེས་པ། རྩེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
བྱང་ཆེན་མིན་པར་བཤད་པ་འགོག་ཆེད་ཡིན་ཀྱི་དེ་རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་
དངོས་སུ་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་དེ་དངོས་སུ་འབྱིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
མིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒྱིར། དེས་ན་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་

བཞག་དེའི་སྒོ་ནས་འཛོག་པའི་དོན་ནོ། བཞག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་
པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱིན་
པས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བཅུ་བདུན་པོ་འདི་དག་གིས་སྐྱར་
དུ་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པའི་རོ་བོས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་འབྲས་བྱར་འཛིན་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱར་བ་སྐྱར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་
སྐྱབ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ཞི་ལྷག་དང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་གསུམ་ལ་མཉམ་བཞག་གིས་བྱབ་པར་ཐལ།
གསེར་སྤང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་མཉམ་བཞག་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་
སྟེ། དེའི་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་ལ་ཆོགས་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་འཛོག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་ཤེས་རབ་སྣང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་དང་ཐབས་སྣང་རྩི་རྩི་བྱང་འབྲེལ་
གིས་ཟིན་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཤེས་
རབ་དང་སྣང་རྩི་རྩི་དག་གིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་བར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་བྱང་འབྲེལ་ཡང་
ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དང་ཐབས་ཤེས་བྱང་འབྲེལ་ལ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པ་ལྷར་ཆོགས་སྐྱབ་དང་བོ་བཙོ་ལྷ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ན་
ཡོད་ཅེས་པས་ཕྱིན་དུག་བྱང་འབྲེལ་ཐབས་མཁས་ལམ་གྱི་ཆོགས་རྣམས་དོན་
གཅིག་པ་འདྲའོ། ཡིག་ཆར། ལས་ཉོན་གྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སོ་
སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་ཚུང་གི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་གང་རུང་
གིས་བསྐྱབ་པའི་སེམས་བྱང་གཟུངས་སྐྱེ་དང་གཟུངས་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ལ་
སྐྱར་བ་འགོག་པ་བསོད་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐྱེ་དོན་ལས། རོ་བོ་དེ་ལྷར་
བཞག་ནས། ས་མཚམས་ཡོད་དེ། གཟུངས་བཞི་ག་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་
འཛོག་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། གླུ་མ་འདིར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུངས་

ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་མ་བྱས་སྟེ། དེར་གྱུར་པའི་སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པས་བསྐྱུས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུངས་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་གྱུར་
 པའི་གཞུངས་ཡིན་པས་མ་བྱས་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གཞུངས་ལ་སོགས་པ་ལམ་མ་
 བྱུགས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱས་པས་དེས་ཀྱང་སྒྱུ་དོན་ལྟར་མི་
 འདོད་སྟམ་མོ། །དེ་དགག་ཚུལ། རྩེ་བཅུན་གྱིས། རྣམ་སྤྲིན་ཐོས་ལ་གོམས་པ་
 དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས། རྣམ་སྤྲིན་དང་ཐོས་པ་གོམས་པ་གཉིས་ལམ་མ་བྱུགས་
 བས་བཞག་པ་དང་། ཐོགས་མེད་གྱིས། བྱང་སར། ཆོས་ཀྱི་གཞུངས་གང་ཞེ་ན།
 འདི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གང་གིས་ཐོས་པ་ཅམ་ཁོ་ནས་མ་གོམས་ཤིང་
 ཁ་ཏྟན་བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་མིང་དང་ཆེག་དང་ཡི་གེར་གཏོགས་པ་རིམ་
 བཞིན་དུ་བསྐྱེབས་ཤིང་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བའི་ཡི་གེ་ཆད་མེད་པ་དག་དུས་
 ཆད་མེད་པར་དེ་ལྟ་བུའི་ཞེས་དང་། ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཆད་མེད་པ་
 དག་ལ་གོམས་ཤིང་ཡིད་གྱིས་བྱང་བར་མ་བྱས་པར་དུས་ཆད་མེད་པ་དག་དུ་
 འཛིན་པའོ། །དེ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་ངམ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
 བས་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ཏེ། བས། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུངས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་
 བར་རིགས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྒྱན་གྱི་དབྱིག་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཞུངས་
 བྱི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་དང་། གསེར་སྤྲེང་ལས། ཆོ་འདིར་ཆད་དུ་མ་
 བཅའ་ཀྱང་ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས། སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྦྱེས་པའི་
 ཆོས་དོན་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུངས་གསུམ་ལམ་མ་བྱུགས་ནའང་ཡོད་པ་དང་། བཟོད་
 པའི་གཞུངས་ཀྱང་སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པའི་སྟོན་ནས་ཡོད་པར་གཞོད་འཛོམས་
 གཉིས་དང་། གསེར་སྤྲེང་གིས་སྒྱུབ་ནས། རྣམ་བཤད་ལས། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་
 ཡན་ཆད་ཅེས་པ་སྟོན་བྱང་གིས་ཐོབ་པའི་གཞུངས་བཞི་ཅམ་ལ་བྱེད་པར་
 གསུངས་ནས། ལམ་མ་བྱུགས་ན་ཡོད་པར། སངས་རྒྱུན་དང་ཀུན་
 འདི་དང་། ཞེས་སོགས་ལེན་འཛིན་གྱི་སྟོན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེབས་སོ། །ཡིག་

ཆར། གཞུངས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉིང་
རེ་འདྲིན་གྱི་གཞུངས་བཞིའི་མཆན་ཉིད་ལ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱར་བས།
ཡིག་ཆ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ལ་བརྟེན་ནས། དྲན་
པ་དང་ཤེས་རབ་གང་རུང་དགོས་ཟེར་བ་བཀག་གོ། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར་དྲན་
ཤེས་གང་རུང་མི་དགོས་པར། ཀུན་བདུས་ལས། དྲན་པ་དང་ཉིང་རེ་འདྲིན་
གྱི་བྱད་པར་རོ། ཞེས་པས་བཀག་ཀྱང་། དེ་བཞིའི་མ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་བཟོད་པ་ནས་འདྲིན་ ཅེས་དང་། དེ་གསུམ་ནི་གཞུངས་ཀྱི་སྦྱས་བཞོད་
རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མདོ་རྒྱན་གྱིས་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་གཞུངས་
སོགས་གསུམ་གཞུངས་མིན་པར་བཤད་དོ། གསེར་སྤང་ལས། མཆོའི་མན་ནི་
ཤེས་པ་དང་ཉ་སྦྱོང་བ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དང་སྦྱང་རྩེ་ནི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་འགོ་བ་
སྦྱོང་བས་གསང་སྟགས་སོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་མི་སྐྱེ་པའི་
ཉིང་རེ་འདྲིན་དང་ཤེས་རབ་སྦྱེས་པ་ནི་བཟོད་པའི་གཞུངས་ཏེ་ཞེས་དང་།
ཐུབ་དགོངས་ལས། མ་ན་ཤེས་པ་ལའོ། ཁྱིཉ་སྦྱོབ་པ་ལའོ། ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་
སྦྱང་རྩེ་ནི་སྟགས་ཀྱི་སྦྱས་བཞོད་པར་བྱ་བ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དྲན་ཤེས་
གང་རུང་མི་དགོས་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཆོག་དོན་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་སྦྱེ་བ་
སྤངས་ཀྱང་མི་བཞེད་པར་རྒྱན་ཆགས་པ། ཅ་བར། དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་ནས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ།
བཟོད་པ་ནས་ཆེ་རབས་དྲན་པའི་མདོན་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྦྱེ་དགོས་ན། སྤར་
དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་བ་ལོ་བསྐྱལ་བ་གཅིག་ནས་བརྒྱ་དྲན་པ་སོགས་ཡོད་པར་མདོ་
དང་གསེར་སྤང་ལས་སོ། ཞེས་བསྐྱལ་བའི་བར་དྲན་པས་མ་བྱུང་པར་བཤད་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། རང་ལྷགས་ལ། གཞུངས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་
དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ལས་བྱུང་བའི་གཞུངས་བཞིའི་མཆན་ཉིད་
བཞག་སྐབས། འདིའི་སྟགས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞུངས་སྟགས་དང་། གསང་

སྤྱོད་པ་དང་། རིག་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་
 གིས་ཡིད་སྦྱོབ་པས་ངན་འགྲོ་སོགས་ལས་འཛིན་པས་གཟུངས་དང་། མ་རིག་
 པ་སྦྱོང་ཞིང་རིག་པ་བསྐྱེད་པས་རིག་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་གསང་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གསང་སྤྱོད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་བྱལ་སྟེ། ཞེས་དེ་ལ་ཉགས་བྱུང་ལྟ་བུས་པའི་དང་བོ་ཐབས་ཀྱིས་ཡིད་སྦྱོབ་
 ཚུལ་དང་། གཉིས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡིད་སྦྱོབ་ཚུལ་དང་། གསུམ་པ་ངན་འགྲོ་
 སོགས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ནས་དེ་གསུམ་གཟུངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོབ་བྱེད་དུ་
 བྱས་ན་སྦྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་དང་འགྲིག་གོ། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཉིད་
 ཤེས་པ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་ངན་འགྲོ་ལས་འཛིན་པ་འགྲོ་བ་སྦྱོང་བས་སྤྱོད་ཀྱི་
 གཟུངས་སམ་གཟུངས་སྤྱོད་པ་དང་། མ་རིག་པ་སྦྱོང་ཞིང་རིག་པ་བསྐྱེད་པས་
 རིག་སྤྱོད་པ་དང་། གསེར་སྤྱོད་ལས། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པས་གསང་
 སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་གསང་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་གསང་སྤྱོད་པས་རྣམས་ནི་པར་བྱིན་ཟེན་
 གིས་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། གཟུངས་སྤྱོད་པ་གསང་སྤྱོད་པ་རིག་
 སྤྱོད་པ་གསུམ་གཡིན་པས་བྱུང་ཀྱང་། ཞེས་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་ཨ་ར་བ་
 ཅ་ལྟ་བུ་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིག་མི་དགོས་ལ། བོད་སྐད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྦྱོང་བོ་
 དང་དམིགས་བཅེ་མ་ལྟ་བུ་ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་ཀྱི་གཟུངས་
 བཏགས་པ་བ་ཡིན། སྤྱོད་ཀྱི་གཟུངས་དངོས་ནི་དེ་དག་བྱིན་ཀྱིས་སྦྱོབ་པའི་
 ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་རྣམས་ཡིན་འོ། ཞེས་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཨ་ར་བ་ཅ་ན་
 བཏོན་ན་ཤེས་རབ་འཕེལ་བ་འཇམ་དབྱངས་མཉེས་པར་བྱིན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་
 པ་དང་། ཡིག་བརྒྱ་བཏོན་ན་སྤྱོད་པ་འདག་སྦྱོབས་ཆེ་བ་བསོད་ནམས་འཕེལ་
 བར་བྱིན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་གཟུངས་བཏགས་པ་བ་
 ཡིན། དཔེར་ན། གཞོད་སྦྱོན་དང་ལྟ་སྟོན་སོགས་རང་རང་གིས་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་

སོགས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཐུགས་རྟེན་ཕ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
པ་དང་འདྲ། ཐུགས་གྱི་གཟུངས་འདིའི་རིགས་པས་སྒྲ་མ་དང་རྟེན་ཁམས་ཅན་
ལ་མཇལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཤེས་ཏེ། ནལ། མཇལ་བའི་ཆོ་ན་ང་དེ་ལ་མཇལ་
བའི་མཐུས་རང་རྒྱད་ལ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལྟར་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། ཐུགས་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་སྒྲ་མཐའ་དག་ལྟར་བར་འགག་པ་དང་། ཆོ་
རབས་གཞན་དུ་རྟེན་སྒྲ་འདྲིན་པའི་རྒྱར་དམིགས་ནས་མཇལ་ན་དགོས་པ་
ཆེན་པོ་ཡིན་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར། དེ་དག་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་བྱེད་དམ་དེ་དག་
ཚོམ་བྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་གཟུངས་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཡི་གེ་དེ་དག་
བཏགས་པ་བར་འདྲིག་གོ། ཤེར་སྒྲིང་གི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་བོད་
རྒྱུ་དག་གིས་མ་ཐོན་ཞེས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཟུངས་འཕྲོག་པའི་རྒྱ་བཞི་ནི། དབང་ས་ལས། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདྲོད་
པ་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་མ་ཐོས་པ་དག་ལ་སྤྲག་
དོག་མི་སྦྱེད་དེ་རེ་བ་མེད་པ་དང་། བསྐྱངས་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ཞིང་
འགྲོད་པ་མེད་པར་སྦྱིན་པ་དང་། དབང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་དམ་སྡེ་སྡོད་
གྱི་མ་ཚོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཆོས་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཆོས་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་
བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་བཞི་གཟུངས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་ངེས་པར་ཆང་དགོས་
གསུངས་སོ། ། དབང་ལས་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། དབང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡང་དང་
ཡང་། །དེ་ལ་ཡང་དག་བརྟེན་ནས་ནི། ཏྲག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་། །རབ་
ཏུ་སྦྱོན་ཅིང་འདྲིན་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྦྱོན་པ་དང་། རང་
གིས་མི་བརྟེན་པར་འདྲིན་པའོ། །སྦྱིར་གཟུངས་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ལ་རྣམ་
སྦྱོན་དང་ཐོས་སྒྲོམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྦྱོབས་གྱིས་སངས་རྒྱུ་དབང་སེམས་སོགས་
ལས་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ཆད་མེད་པ་ཐོས་ཅམ་གྱི་འདྲིན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་

བཞག་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་དང་ཐོས་སྒྲོམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
 སངས་རྒྱུ་བྱང་ལེམས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཆོས་དེ་དག་གི་དོན་ཆད་
 མེད་པ་དུས་ཆད་མེད་པར་འདྲིན་པའི་བྲན་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཤེས་
 པ་དང་། ལེམས་ཅན་གྱི་ཡམས་དང་ཉེར་འཆེ་སྤྲིག་པ་སོགས་ཟད་པའི་བྱིར་
 དུ་ཆོག་གི་བྱུང་པར་འདི་ལྟ་བུས་དོན་དེ་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་ལྟར་
 བྱིན་གྱིས་སྟོབ་བྱེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་སྟོན་ལམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་
 བཞག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཨ་ར་པ་ཅན་སོགས་ཡི་གེ་ཞེ་གཉིས་རེ་རེའི་དོན་
 ཡང་དོན་དམ་པར་སྦྱོར་བ་མེད་པ་སོགས་ཡི་གེའི་གནས་ལུགས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་བསྟོམས་པས་དེ་ལ་མི་སྐྱེག་པའི་བཟོད་པའམ་དེའི་དངོས་རྒྱ་ཅི་རིགས་
 ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་རིམ་བཞིན་བཞག་ན། བྱང་ས་
 ལས། གཞུངས་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གཞུངས་དང་། དོན་གྱི་
 གཞུངས་ནི་བྱང་ཆུབ་ལེམས་དཔའ་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་དང་བོ་འདས་ནས་
 ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་ས་ལ་ཁྱེགས་པའི་ཆོ་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་
 པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆུན་ཆད་ནི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་
 ངམ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་པ་ཡང་མ་ཡིན།
 བརྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱ་ཆེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དང་དོན་གྱི་གཞུངས་
 རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གསང་སྤགས་ཀྱི་གཞུངས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་རིག་པར་
 བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ལེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གཞུངས་ནི། འདི་
 རྒྱུད་བརྗོད་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་
 པར་འགོ་སྟེ། སྟོམ་བྱུང་གི་གཞུངས་དང་བོ་གསུམ་ནི་ས་ཐོབ་ནས་དེས་པར་
 ཐོབ་པས་བྱབ་པ། དེས་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཞེས་ཉམས་རྒྱ་མེད་པ་སོགས་
 ཀྱིས་ཤེས་ལ། མོས་སྟོད་སྐབས་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཉམས་པ་སོགས་ཡོད་པ།
 བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་

སོགས་ཀྱིས་ཤེས་ཤིང་། རྣམ་སྤྲིན་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལམ་མ་ཞུགས་
ན་ཡོད་པ། གང་གིས་ཐོས་པ་ཅམ་ཁོ་ནས་མ་གྲོམས་ཤིང་ཁ་ཏྟན་བྱང་བར་
མ་བྱས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། བཟོད་པའི་གཞུངས་བཟོད་པ་ཐོབ་
ཁ་ཡན་ལ་འཛོག་པ། དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །དེ་ལ་
དགོངས་ནས་གསེར་སྤང་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཐོབ་
པའི་གཞུངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། མོས་སྦྱོད་ནི་ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་ལ་བྱས་
ནས་སྡུ་མ་ལ་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཉིད་དང་། ཕྱི་མ་ལ་དེ་དང་དེའི་རྒྱའི་གཞུངས་
གཉིས་ཀ་བཞག་གོ། རྣམ་སྤྲིན་དང་ཐོས་ལ་གྲོམས་པ་ནི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་
ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བཟོད་པའི་རྒྱའི་གཞུངས་ལ་བཟོད་པའི་
གཞུངས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། སར་བྱིན་ཟིན་བྲིས་ལས། བཟོད་པའི་གཞུངས་ནི་
བཟོད་པ་ཐོབ་ཁ་མ་ཡན་ཆད་ནས་འཛོག་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་ཚོད་ཚུལ་དང་ལན་སོགས་རྟོག་གེ་འབར་བར་བལྟ་དགོས་
ཞེས་པ་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཡི་གེ་དང་དོན་ཤེས་
པར་མི་རུང་བའི་གཞུངས་སྐགས་དང་། གསང་སྐགས་དང་། རིག་སྐགས་ལ་
སོགས་པ་ཕན་ཡོན་མང་པོ་ཅན་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱ་བར་བྱེད་པ་བསྟན་པ་དེ་
རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་རིག་བྱེད་དང་འདྲའོ། །བསྒྲོམ་པ་མེད་པ་ནི་སྦྱོན་སྤྲ་རབ་
ཅམ་ཡང་ཟད་པར་བྱེད་ཀུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་པ་བསགས་པ་དང་
དེའི་རྩ་བ་ཡོད་ན་སྤྲིག་པ་ཟད་པར་ག་ལ་འཇུར། གཞུངས་སྐགས་ཀྱིས་ཀྱང་
སྤྲིག་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་དང་མི་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར།
འཆོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསང་སྐགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲིག་
པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གླད་གཞན་གྱིས་བཟོད་པའི་བྱིར། གླ་གྲོ་ལ་
སོགས་པའི་གླད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཅད་པའི་ལན་དུ། དེ་ཉིད་ལས། གཞུངས་
སྐགས་ནི་བསྒྲོམ་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྒྲོམས་པའི་རྩ་བ་ནི་ཤེས་

རབ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཏི་མུག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཚ་བ་
 མེད་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚ་བ་དང་འགལ་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཚ་བ་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་
 རོན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པའི་གཟུངས་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་བོ་
 རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་བྲངས་ནས་དེ་ལ་བསྒྲོམ་པ་དང་རྒྱ་དང་འགལ་བ་ཡོད་པར་
 སྒྱབ་ནས་སྒྲིག་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྒྲོམ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེའི་ཚ་བ་དང་འགལ་བར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་མི་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་
 པ་བསྒྲོམ་པ་བཞིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི། རྣམ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསང་སྤྲུགས་རྣམས་འདོད་
 རོན་སྒྱུབ་རྣམས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐུ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔག་གསམ་ཤིང་གིས་འདོད་རོན་སྒྱུབ་པ་བཞིན། ཞེས་པ་དང་། རིག་སྤྲུགས་
 ཀྱང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནས། བདག་མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པས་གཞན་
 དག་གི་རིག་པ་ཡང་བསྐྱེད་པར་རྣམས་པ་ཡིན་ན། དེ་བསྐྱེན་པར་གྱུར་ན་ཅིའི་
 ཕྱིར་སྒྲིག་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ཞི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྣམས་པ་དང་ལྷན་
 པའི་ཕྱིར། དབམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་རིག་སྤྲུགས་རྒྱ་རེ་རྒྱུ་རེ་རྒྱ་
 རེ་ལྟ་བུས་མ་རིག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་རིག་པ་བསྐྱེད་པར་རྣམས་པ་ཞི་
 རྣམས་པ་དབམས་པས་ཞེ་སྤང་ཞི་རྣམས་པ་བཞིན། ཞེས་དང་། རིག་པའི་ཆོག་གང་
 དག་གི་རོན་ཏྟོགས་པར་མ་གྱུར་པ་ནི་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 སྐད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་དང་གཞོད་སྐྱེན་ལ་སོགས་པའི་
 སྐད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཉིད་སྟོན་པར་མི་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 པས། རྣམ། ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མདོ་སྤེལ་སོགས་པའི་གསུང་
 རབ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གཟུངས་སྤྲུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་སོགས་ལམ་བསྒྲོམ་པ་
 དང་མཐུན་པའི་རོན་སྟོན་པས་རིག་བྱེད་དང་ལྷ་སྟོའི་སྐད་དང་དཔེའི་མི་

མཐུན་པ་གསུང་རབ་བཞིན། ཞེས་ལན་བཏབ་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གས་བཤད་པ།

ཕྱི་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་བོ་ཚྭ་གས་སྐབ་
ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། གསེར་བྱེད་ལས། ཡེ་ཤེས་སྐབས་སུ་བཤད་ཚད་ཚྭ་གས་
སྐབ་རྩ་མི་འདོད་དེ། ལམ་ཀྱི་ཚྭ་གས་བཞིན་ནོ། ཞེས་ལམ་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་ཐེག་ཆེན་བཅུ་བདུན་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་འདིའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུའི་དང་བོ་ཚྭ་གས་ལམ་ཁོ་ནར་འཛོག་
པ་སོགས་ཡིན་ནོ།

སའི་ཚྭ་གས་བཤད་པ།

ཕྱི་སྒྱིར་ས་ལ་སྲ་བ་དགོས་ཀྱང་སྐྱས་བཞིན་ཀྱིས་ས་སྡེ་ལྟ་སྟ་བུ་རང་
རིས་ཀྱི་སྡེས་བསྐྱས་པས་དང་། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལྟ་སྟ་བུ་སྤང་བའི་སྐབས་
འབྱེད་པས་དང་། སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་ས་ཞེས་པ་རྣམས་
ལས་འདི་ཐ་མ་ཡིན་པར་སྟེ་སོགས་གསུངས་པས། ཡོན་ཏན་རྩ་མའི་རྟེན་
བྱེད་པའི་ལམ་ཁྱེད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ས་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སའི་མཚན་
ཉིད་དང་། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པས་ཟིན་པའི་མངོན་
རྟོགས། ས་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ལམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྩ་བཞག་སྟེ། ཐེག་པ་

གསུམ་གྱི་ས་ལམ་དང་སྐྱེ་འབགས་གྱི་ས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཡིག་ཆར། རོ་བོ་སོགས་ལཱ་འབྲེལ་ཆོས་ཞེས་པ། རྣམ་བཤད་དུ་རོ་བོ་
 དང་སྤང་བའི་བྱེད་པར་གཉིས་བྱས་པ་ལ། གསེར་སྤང་སོགས་ནས་བྱེད་ཆོས་
 གཞན་ཁ་བསྐང་ཆེད་ཡིན་ལ། རོ་བོའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལས་བྱ་ཚྭ་གས་
 གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བསྐལ་བ་བརྒྱུད་གནས་པ་ནི་ཐ་མལ་བས་བསྐལ་
 བ་བརྒྱུད་བསྐལ་བའི་བྱ་བ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་བྱེད་པའོ། །སྐད་ཅིག་བསྐལ་
 བ་བརྒྱུད་བྱིན་གྱིས་སློབ་ཅུས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་བསྐྱེད་དར་བའི་སྤྱི་དོན་
 ལས། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བསྐལ་བ་བརྒྱུད་ཡུན་ཆད་དངོས་སུ་བྱས་
 ན་ངན་སོང་བའི་སྤྱུག་བསྐལ་སྤྱོད་བའི་ཡུན་ཆད་ཀྱང་རིང་དུ་སོང་བས་ངན་
 སོང་བ་རྣམས་སྐད་ཅིག་ཡུད་གཅིག་ལ་སྤྱུག་བསྐལ་ལས་ཐར་པར་འདོད་པ་
 དང་འགལ་ཞིང་། ཕྱི་ནང་གི་ཉེན་འབྱེལ་གྱི་ཐུགས་དགག་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར།
 ད་དུང་དཔྱོད་མཛོད་ཅེས་པ་དོགས་པ་ལེགས་ཀྱང་། དེའི་ཐུགས་དོར་བསྐལ་
 བ་བརྒྱུད་འདོག་ཀྱང་སྤྱིར་མི་འདོག་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །དེར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྐྱེ་
 བ་འདྲིན་པ་ཡང་དངོས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་ས་རང་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་
 ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ན། །འདྲམ་སྤྲིང་
 དབང་ཐུག་ཆེན་པོར་འཇུག། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་དུ་བསྐལ་
 པ་གསུམ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྤང་བོ་ལྟ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། དབང་
 གི་སྐྱེ་བ་འདྲིན་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་སོགས་གསུངས་པ་སྤྱི་ཉེ་
 གཞུང་ལྟར་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་དང་ཉོགས་སྤང་དུ་དོར་བ་རེད་མཇུག་པ་ལྟར་
 ཡིན་ལ། དེ་དག་མདོ་རྒྱན་སོགས་སུ་ས་སོ་སོའི་བྱེད་ཆོས་སུ་མ་སྤྱོད་བས་ཀྱང་
 ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆར་པར་བྱིན་ལྟག་པའི་བྱེད་པར་བྱུང་དུ་མ་གསུངས་པ་ཡོན་
 ཏན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་པར་བྱིན་ལྟག་ཚུལ་གྱིས་འདོག་པས་ཡིན་ནམ་དཔྱད།
 སྤྱིར་ས་ལ་ཞུགས་པའི་ཉུགས། མདོ་རྒྱན་ལས། སྤང་དང་བཅས་དང་མོས་

པ་དང་། །མ་ཁྱམ་པ་དང་མི་དམན་ཉིད། །གཞན་ངིང་མི་འཛོག་བདག་ཉིད་
དང་། །ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། །ཀྱན་ལ་སེམས་ནི་མཉམ་པ་དང་།
བགྱི་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་མེད་དང་། །ཐབས་ཤེས་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བ་ནི། །ཀྱན་ལ་
རྟགས་སུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་ས་གང་ལ་ཁྱགས་པ་དེའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་སྤང་བ་སྟེ། མཛོན་དུ་གྱུར་ཅིང་ས་སྤྱི་མ་མ་ཁྱགས་པ་ལ་མོས་པ་དང་། ཟབ་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཁྱམ་པ་དང་། །གཞན་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་
མི་སྐྱེ་བ་དང་། །རང་ལམ་སློམ་པ་ལ་གཞན་ངིང་མི་འཛོག་པ་དང་། །ས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། །བདག་གཞན་ཀྱན་ལ་སེམས་
མཉམ་པ་དང་། །སྟན་མི་སྟན་སོགས་བདུད་ལས་ཀྱིས་བགྱི་མི་རྒྱས་པ་དང་།
འཁོར་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་སྤུན་ཆོགས་ལའང་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་
སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་དང་། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་
བཅུའོ། །རོལ་མཚོར་ཐ་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་སྤང་བཅས་དང་མོས་པ་
སོ་སོར་བྱས་པ། དབྱིག་འབྲེལ་ལས། །ས་གང་ལ་ཁྱགས་པ་དེ་ལ་སྤང་བ་དང་།
གང་ལ་མ་ཁྱགས་པ་དེ་ལ་མོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྟགས་གཅིག་གོ། །ཞེས་
པ་དང་འགལ་ལོ། །

ཡར་བྱིན་བཅུ་འཕྲོ་བ་པའི་རྟགས་བཅུ་རྩ་ག་ནི། དེ་ཉིད་ལས། །འདུན་པ་
མེད་པ་མ་ཡིན་ཆགས་དང་འཁྱུ་བའི་སྟོང་མེད་ཁྱོད་མེད་ལེ་ལོ་མེད། །བྱམས་
དང་སྟོང་རྗེ་མིན་པའི་བསམ་མེད་སློབ་གྲྭ་རན་རྟོག་རྣམ་རྟོག་འཕྲོག་པ་
མེད། །སློབ་གྲྭ་རྣམ་པར་གཡེངས་མིན་བདེ་བས་མི་འཕྲོག་སྐྱུ་བ་སྤྲུལ་དག་
གིས་གཞོད་པ་མེད། །དགེ་བའི་བཤེས་ལ་ཉེ་བར་བསྟེན་ཅིང་ཐོས་པ་ལྟར་ལེན་
སྟོན་པ་མཚོད་ལ་བཅོན། །ཐབས་མཚོག་ཤེས་པ་གང་ཞིག་བསོད་ནམས་ཡང་
དག་བསྐྱས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་ཀྱན། །གཞན་དང་སྤུན་མོང་བྱས་ནས་ཉིན་

གཅིག་བཞིན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་བསྟོན་ཞིང་། །བཟང་བོའི་གནས་
 ལུ་སྐྱེ་བ་ཉག་དུ་དགེ་བྱེད་མངོན་ཤེས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན། །ཞེས་པར་
 ཕྱིན་བཅུ་སྟུང་པའི་འདུན་པ་མེད་པ་མིན་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་དང་བྲལ་བ་རིམ་བཞིན་ཡོངས་སྟོན་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། མི་
 དགེ་བ་ཞེན་ཅིང་འཁྱུ་བའི་སྟོང་སྟོང་སེམས་མེད་པ་དང་། ཁྲོ་བ་མེད་པ་དང་།
 ལེ་ལོ་མེད་པ་དང་། བྱམས་སྟོང་རྗེ་མིན་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་དང་། སྟོ་གྲོས་
 ངན་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་འཕྲོག་པ་མེད་པ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་
 ཉགས་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མིན་པ་དང་། ལུན་
 ཚོགས་ཀྱི་བདེ་བས་མི་འཕྲོག་པ་སྟེ་མི་ཆགས་པ་དང་། དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྟུག་
 བསྐྱལ་གྱིས་གཞན་དོན་ལས་མི་ཕྲོག་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
 ཅིང་ཐོས་པ་ལྷུང་ལེན་པ་དང་། སྟོན་པ་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། དགེ་བ་
 ཐམས་ཅད་སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྟོན་པ་དང་དུག་སྟོན་ལམ་གྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་
 ཉགས། སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་གནས་པའི་ཞིང་བཟང་བོར་སྐྱེ་བ་དང་། སྟོབས་
 ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉགས། རང་གི་མི་མཐུན་རྟོགས་དང་བྲལ་བས་ཉག་དུ་དགེ་བ་
 བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉགས། མངོན་ཤེས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་
 རྟེན་ཅིང་རོལ་བ་སྟེ་དང་བོ་སྐྱེ་དང་ལྷག་མ་སོ་སོར་སྐྱར་བའི་བཅུ་དུག་གོ་
 །འཇམ་དབྱངས་དགའ་སྟོན་དང་དབལ་མང་རིན་པོ་ཆེའི་འགྲེལ་བར་བྱང་ཆུབ་
 དུ་བསྟོན་པ་དང་བཟང་བོའི་གནས་ལུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་ལམ་གྱི་
 པར་ཕྱིན་ལ་སྐྱར་བ། དབྱིག་འགྲེལ་ལས། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་མེད་པའི་
 བྱང་ཆུབ་དུ་བསྟོན་པ་དང་། སྟོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སངས་རྒྱུ་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་ལུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གནས་བཟང་བོར་སྐྱེ་བ་དང་།
 ཞེས་སོ་སོར་བྱས་ཏེ། ལྷ་མ་ཐབས་མཁས་དང་། ཕྱི་མ་སྟོན་པར་ལ་སྐྱར་བ་དང་།
 འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐབས་མཁས་བཞི་བྱས་ པས་གྲངས་ཀྱང་མི་ཆང་བའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞི་ལྷག་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟགས་སམ་པན་ཡོན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ས་
ནམས་ཀུན་ལ་ནམ་ཀུན་ཏུ། སྒོ་ལྷན་ནམས་ཀྱི་པན་ཡོན་ནི། །ཞི་གནས་ལྷག་
མཐོང་གཉིས་ཀ་ལ། །ལྷ་བོའི་བདག་ཉིད་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་
ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཟད་པ་དང་། ལྷ་ཚོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་
བྲལ་ནས་ཚོས་ཀྱི་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་དང་། ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོས་
ཀྱི་སྤང་བ་ཆད་མེད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནམས་རྟགས་
མིན་པ་སྟོད་པ་ལྷག་མཐོང་གི་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་རྒྱུགས་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཛིན་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་པན་ཡོན་ཏེ་
ལྷོ། །མི་ལམ་ཀྱི་རྟགས་ནམས་ཡིག་ཆར་གསལ་ལོ། །རྟོགས་ཚུལ་ཀྱི་བྱད་པར་
མཆན་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ལྷ་བ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་བྱད་
པར་གསེར་འོད་ལྟར་ས་དང་བོར་རིན་ཆེན་ཡང་དག་པར་འཕགས་པའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་དང་། བྱད་པར་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གཟུངས་དང་། གཉིས་
པར་གནས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། གཞན་གྱིས་མི་སྤུབ་པའི་གཟུངས་
དང་། གསུམ་པར་རབ་ཏུ་མི་གཡོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། རབ་ཏུ་གནས་
པའི་གཟུངས་དང་། བཞི་བར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། གདུལ་
དཀའ་བའི་གཟུངས་དང་། ལྷ་བར་རིན་ཆེན་མེ་ཏོག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།
ཡོན་ཏན་སྤྲུ་ཚོགས་ཀྱིས་བཀོད་པའི་གཟུངས་དང་། རྟག་པར་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་
གཟི་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོན་མའི་
གཟུངས་དང་། བདུན་པར་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།
བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གཟུངས་དང་། བརྒྱད་པར། ད་ལྟར་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
མཛོད་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། རྟོག་པ་མེད་པའི་རྟོག་པའི་
གཟུངས་དང་། དགྲ་བར། ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྒོ་མཐའ་
ཡས་པའི་རྒྱན་ཀྱི་གཟུངས་དང་། བརྒྱབ་པར་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་

དང་། ཟད་མི་ཤེས་པའི་བ་མ་ཏོག་གི་གཟུངས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་རོལ་
 མཚོར་ཡོད་ཀྱང་མ་དག་པ་མང་ངོ་། །སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་ནི། ཐེག་
 ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྦྱིབ་དང་ཤེས་
 སྦྱིབ་ཀྱན་བཏགས་ཅིག་ཆར་སྤོང་ལ། སྦོམ་སྤང་ཉོན་སྦྱིབ་ལྟན་སྦྱེས་བཅུ་དྲུག་
 དང་། ཤེས་སྦྱིབ་ལྟན་སྦྱེས་བཅུ་ཅུ་བཅུད་སྟོན་གོམས་སྟོབས་གྱིས་སེམས་ལ་
 སྦྱིབ་ཚུལ་ཕྱ་རགས་མང་བས་ས་བཅུའི་སྟོམ་ལམ་བཅུ་གཅིག་གིས་རིམ་གྱིས་
 སྤོང་དགོས་སོ། །སོ་སོའི་སྤང་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཀྱན་ཚོངས་ཉེར་གཉིས་
 དང་། གནས་ངན་ལེན་བཅུ་གཅིག་གིས་ས་སོ་སོ་ལ་སྦྱིབ་ཚུལ་ནི། ཚོས་དང་
 གང་ཟག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཚོངས་པས་བདག་མེད་གཉིས་མངོན་སུམ་
 ཏུ་མཐོང་བ་དང་། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་ཉོན་མོངས་པས་འདིགས་པས་
 ཚོངས་པས། འཁོར་བའི་གནས་སུ་ལུས་ལོངས་སྟོད་གཏོང་བ་ལ་སྦྱིབ་པས་
 སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལྟག་པ་ལ་གེགས་བྱེད། ལྷུང་བ་ཕྱ་མོའི་འཁྲལ་བ་སྟེ་བཅས་
 པ་ལ་ཚོངས་པ་དང་། ལས་དང་སྟོད་པ་སྣ་ཚོགས་ཏྲག་ཏུ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱེད་པ་
 ལ་ཚོངས་པ་གཉིས་གྱིས་ཚུལ་པར་ལྟག་པ་ལ་དང་། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་སྟོམ་
 པའི་ཚོངས་པ་དང་། གཟུངས་མཚོག་ཐོབ་པ་ལ་ཚོངས་པ་གཉིས་གྱིས་ཐོས་
 པས་མི་ངོམས་པར་དཀའ་སྟུང་བཟོད་པའི་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ལ་
 སྟེད་པའི་ཚོངས་པ་དང་། ཚོས་རྣམ་དག་ལ་སྟེད་པའི་ཚོངས་པ་གཉིས་གྱིས་
 བསྐབ་པ་སྤངས་པ་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བར་བདོག་པ་ཀྱན་གཏོང་བ་
 ལ་བཙོན་པའི་དང་། འཁོར་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱོ་བའི་ཚོངས་པ་དང་། ལྷུང་འདས་
 ལ་མངོན་པར་སྟོགས་པའི་ཚོངས་པ་གཉིས་གྱིས་རྟེད་པའི་དོན་ཏུ་བྱིས་པ་དང་
 འགྲོགས་འདྲིས་བྱེད་པ་སོགས་བཅུ་སྤངས་ཏེ་གཞན་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 གནས་པའི་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་མངོན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚོངས་པ་དང་། མཚན་
 མ་མང་བོ་མངོན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚོངས་པ་གཉིས་ནི་ཉན་རང་གི་ས་ལ་དགའ་བ་

དང་། ཉིང་ཉིད་ལ་སྒྲག་པའི་མཚན་མ་སོགས་སྟོང་བའི་དང་། མཚན་མ་ཕྱ་མོ་
འབྱུང་བ་ལ་ཚློངས་པ་དང་། མཚན་མེད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་ཚློངས་པ་
གཉིས་ནི་མཚན་མེད་ཚློལ་བཅས་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་
དང་། མཚན་མེད་ལ་ཚློལ་བའི་ཚློངས་པ་དང་། མཚན་འདྲིན་འདྲིམས་པ་ལ་
དབང་བར་ཚློངས་པ་གཉིས་ནི་འབད་ཚློལ་རགས་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་སྦྱབ་པ་ལ་དབང་བའི་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་དང་ཡི་གེ་ཆད་མེད་
པ་ལ་མཁས་པ་ལ་ཚློངས་པ་དང་། སྟོབས་པའི་དབང་ལ་ཚློངས་པ་གཉིས་ནི་
སོ་རིགས་རྗེས་མཐུན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པའི་དང་། མངོན་ཤེས་
ཆེན་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པའི་ཚློངས་པ་དང་། གསང་བ་ཕྱ་མོ་ལ་མཁས་
པར་མ་གྱུར་པའི་ཚློངས་པ་གཉིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྷག་པས་སངས་
རྒྱས་དང་ཆ་འདྲ་བའི་མཛད་པ་སྦྱབ་པའི་དང་། སྟོད་ལུལ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཚློངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་གནས་ངན་
ལེན་གྱི་ཚློངས་པ་གཉིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཐུན་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པའི་གོགས་སམ་དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་མ་རིག་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གཙོ་ཆེ་ལ། དེ་གཉིས་རེའི་ས་བོན་ལ་གནས་ངན་ལེན་ཟེར་
རོ། །དང་བོ་གཉིས་ལ་མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་གཉིས་ཡོད་པས་སྟོམ་སྤང་གཉིས་
ཀྱིས་ས་དང་བོའི་སྟོམ་ལམ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱང་ས་དང་བོ་ལ་མིན་ཟེར་རམ་
དཔུང། འཕོ་ཚུལ་ནི། རྒྱན་སྤང་ལས། ས་གང་གི་ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་གྱུར་པའི་
ཆོས་གང་ཡིན་པ་ནམས་རི་སྲིད་མ་རྫོགས་པ་དེ་སྲིད་ཏུ་ནི་ས་དེ་ཡིན་ལ།
ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ས་དེའི་
ཡོངས་སྟོང་གི་ཆོས་རྫོགས་ནས་ས་གཞན་ཏུ་འཕོ་བར་གསུངས་སོ། །བསོད་
གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ས་དང་བོའི་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་ས་
གཉིས་པར་འཕོས་པ་ཏུས་མཉམ་ཟེར་བ་ནི། ནས། ས་དང་བོའི་ཡོན་ཏན་རང་

རྒྱུད་ལ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ས་དང་བོ་བ་ཆོས་ཅན། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་གི་
 ལུང་དོན་འདིའི་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཞེས་པ་མཐར་ཕྱིན་མ་ཕྱིན་དང་འགགས་མ་
 འགགས་ལ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་ས་
 གཉིས་པ་ཐོབ་ཁ་མས་ས་དང་བོའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པར་ཐོབ་ཀྱང་ས་དང་
 བོའི་ཡོངས་སྤྱོད་མ་རྫོགས་ཟེར་རམ་དཔུང། དེ་ཉིད་ལས། རང་ལུགས་ལ། ས་
 དང་བོའི་སྤྱོད་དང་བྲལ་ཞིང་། ས་དང་བོའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་ས་དང་བོའི་
 ཡོན་ཏན་དེ་ས་དང་བོའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་མཆན་ཉིད། ཅེས་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ་
 ཞེས་པ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་བྱས་སམ་དཔུང། རོལ་མཆོ་ལས། སའི་སྤྱོད་སེལ་
 བར་བྱེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་དང་བོའི་ཡེ་ཤེས་ས་དང་
 བོའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་མཆན་ཉིད། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འདྲ། ཞེས་པ།
 བསོད་གྲགས་པས། ས་དང་བོའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་མཆན་ཉིད་དེ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་དེའི་སྤྱོད་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཁོ་རང་ལ་ནང་འགལ་ཡིན་ནོ། རོལ་མཆོའི་དེ། གསེར་སྤང་
 ལས། ཡོན་ཏན་སྤྱོད་བའི་དོན་ནི་ཁང་བཟང་སྤྱོད་བ་ལྟར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། སྤྱོད་སྤྱོད་བའི་དོན་ནི་རིན་པོ་ཆའི་གཡའ་སྤྱོད་བ་ལྟར་སེལ་
 བའོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ལེགས་སོ། རྒྱན་སྒྲུང་གི་ལུང་དེ་དང་། གསེར་
 སྤང་ལས། ས་སྤྱ་མ་ན་ཡོད་པའི་སྤང་བྱ་རྣམས་ས་ཕྱི་མ་རྣམས་མ་སྐྱེས་ན་རྒྱན་
 ལུན་དུ་འཇུག་པས་ས་ཕྱི་མ་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་ས་ཕྱི་མའི་སྐབས་དེར་སྐྱེ་བའི་
 གོ་མ་རྟེན་པ་ལས་ཕྱི་མས་སྤོང་བར་བཞག་གི་ ཞེས་པར་བརྟེན་ནས། རོལ་
 མཆོ་ལས། ས་དང་བོའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མའི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ས་
 གཉིས་པའི་སྟོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེས་
 པ་སོགས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འདྲ། ཞེས་ས་དེའི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་དང་ཡོན་
 ཏན་རྫོགས་པ་ན་ས་གོང་མར་འཕོ་བར་གསུངས་སོ། རང་ལུགས་ལ་སྟོམ་སྤང་

ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ས་གནིས་པ་མ་ཐོབ་པར་དུ་རྒྱན་ལྡན་དུ་འཇུག་ལ། ས་
གནིས་པར་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོར་བའི་གོ་བཀའ་པས་སྡུ་མའི་སྦྱོན་དང་
བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་ས་གནིས་པ་སོགས་སུ་འཛོག་པ། གཉེན་པོའི་
རྩིས་སུ་སྤང་བྱ་ཡོད་པ་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྡུ་བྱི་གནིས་ཀར་སྤོང་བ་
གསུངས་ཀྱི་སྤངས་པ་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ས་དེའི་སྦྱིབ་གཡོགས་དང་
བྲལ་བ་ན་ས་དེ་ཐོབ་པ་ས་དང་བོ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད་སྡར་
བཤད་པ་ལྟར་ས་གནིས་པ་ལ་སྦྱིབ་པའི་ཀུན་རྫོངས་གནིས་དང་བྲལ་བའི་
བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ས་གནིས་པའི་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ལམ་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་རྟོགས་པའི་
བརྟན་པར་བཞག་དགོས་སམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆོ་འགོག་བདེན་དུ་འཇུག་
རམ་དཔྱད། །འོ་ན་རྒྱན་མཐའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོངས་ཐ་མ་
གནིས་དང་བྲལ་བའི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་
ཀྱང་ད་དུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་གཤགས་བྱེད་པའི་བྱིར།
གསེར་ཤིང་ལས། ས་ཁ་ཅིག་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་དང་གཉེན་པོ་བསྦྱེད་པ་གནིས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་པ་ནི་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མཚོན་པ་ཡིན་པར་
སེམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ས་དང་བོ་ལྟ་བུ་ལ་དགེ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་རང་དོན་ཡིད་
བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དུ་
མི་གཉེར་བ་སྤོང་བ་སོགས་ཡོངས་སྦྱོང་བརྩུ་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྤོང་བ་དང་། ས་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བརྒྱུད་མར་སྦྱོས་ཏེ་རབ་དུ་
བྱུང་འདོད་པ་དང་། རང་ལ་དད་པའི་བྱིས་དུ་དགེ་སྦྱོང་སྦྱན་འདེན་པ་སོགས་
སྤང་བྱ་དེ་དག་སྤོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སྦྱི་ཅམ་དང་གཉེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གནིས་
སྦྱར་ཏེ། ས་དུག་པ་བདུན་པ་གནིས་ལ་སྤང་གཉེན་གནིས་ཀ་དང་། ལྟ་བུ་ལ་
སྤང་བྱ་དང་། གཞན་དུག་ལ་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་བྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ།

ཡོངས་སྦྱོང་ལ་ལམ་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ས་དགུ་བའི་དེ་ལ་མངལ་གཙང་
 མར་འཇུག་པ་དང་། རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན།
 ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བའི་བེན་བྱིས་ལས། ས་དགུ་བ་བ་དེ་དག་འགྲུབ་
 བྱེད་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཐོབ་པར་བྱས་ན་ལེགས། ཞེས་པ་ལྟར། དེ་
 འགྲུབ་བྱེད་གྱི་དགུ་བའི་ཡེ་ཤེས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལ་རིགས་འདྲ།
 ཡོངས་སྦྱོང་གོ་ལྟ་ཉི་མེད་ཀྱིས་གསལ་བས་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་སོ། །སའི་སྐྱ་
 བཤད་རྒྱ་མི་ལ་ཡི་གེ་བསྟན་པའི་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་པ་ཡིག་ཆར་གསལ་
 ལ། ས་སོ་སོའི་ངེས་ཚིག་མདོ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་མཆན་འགྲེལ་དུ་བཤད་
 བྱིན་ལ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བར་གསུངས་ཚུལ་འཇུག་པ་ལྟར་རོ། །དམན་པ་ས་
 བརྒྱད་རིན་ཆེན་སྟེང་བའི་དར་རྒྱུ་ལས། འདི་ལྟར་རིགས་གྱི་ས་དང་བོར་
 བྱས་ལ། གཞན་ལས་དཀར་བོ་ནམས་མཐོང་དངས་ནས། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་དོར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ནམས་བརྒྱད་དུ་མ་འདུས་སམ་དཔུང།

གཉེན་པོའི་ཚོགས་བཤད་པ།

༥ གཉེན་པོའི་ཚོགས་ལ་སེར་ར་སྟོང་སྟང་དང་བསོད་གྲགས་པའི་
 ཡིག་ཆར། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐབ་ལ། བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱིས་བྱུང་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཡིག་ཆར་གྲུང་རུ་ལྟར། ཚིག་གསལ་
 དུ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་མཉམ་བཞག་དང་། སྟོམ་ལམ་སྐབ་པ་
 སྟོམ་ལམ་དུ་བཤད་པ། གསེར་སྟེང་ལས། མཉམ་བཞག་དགོས་པའི་ཞིབ་ཆ་
 རུང་ཡང་ལམ་ཤེས་སུ་ནམ་དག་སྟོམ་ལམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནམ་ཉིག་དགུ་
 འཛོམས་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབ་པ་སྟོམ་ལམ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་

འཐད་དོ། །ཞེས་སྒྲ་མ་བཀག་ནས་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དེར་བཞག་པས་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་རྣམས་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །སྦྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གང་
རུང་ཡིན་ན། གཉེན་པོའི་ཚགས་སྦྱབ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ།

ངེས་འབྱུང་སྦྱབ་པ།

༥ ངེས་འབྱུང་སྦྱབ་པའི་ས་མཚམས་ཀ་གི་སོགས་ལྟར་གསེར་སྤེང་དུ་
རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཞག་པ་ངེས་འབྱུང་སྦྱབ་པ་མཐར་ཐུག་གི་ས་
མཚམས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །རང་ལྷགས་རྣམ་བཤད་ལྟར་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
བཞག་པ། ཐོགས་མེད་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་བྱད་པར་གྱི་ལམ་
དུ་བཤད་པས་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་འབད་ཚོལ་རགས་པ་མེད་པར་རྣམ་མཐེན་དུ་
ངེས་པར་འབྱུང་བས་ཡིན་ནོ། །ངེས་འབྱུང་སྦྱབ་པ་ཡིན་ན། དེ་བརྒྱད་ཀ་ཡིན་
པས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། གཞི་བརྒྱད་ཀར་ངེས་པར་འབྱུང་བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
ཐུབ་དགོངས་སུ་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་གསུངས་པ་ངེས་འབྱིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པར་གསུངས་སོ། །འབྱུང་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་མ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། མཐའ་འདས་དང་ཐོབ་པའི་མཚན་
ཉིད་གཉིས་ལ་སྒྲོང་བ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་སམ་དཔྱད་དེ། མཐའ་འདས་རྟོགས་
སྤང་དུ་རྟེན་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་དང་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ།
གསེར་སྤེང་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕྲོལ་བུའི་དོན་སྤངས་རྟོགས་གྱི་རིགས་
ཐམས་ཅད་འཕྲོལ་པ་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
རྟོགས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་འཕྲོལ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྟོགས་
སྤང་གི་དེ་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྤང་བྱ་ཟད་

པས་ཞེས་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པས། ཁོ་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཀྱན་ཐོབ་
ཅེས་སྒྲ་བཤད་པ་གང་འཐད་དཔྱོད་མཛོད། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་བརྒྱད་
པོ་འདིར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་མཐའ་དག་ལྷག་ལུས་མེད་པར་འདུ་བ་
ཡིན་ནོ།

སྒྲས་པ། ཐུབ་བསྟན་བདག་པོའི་མདུན་སར་ཐུགས་བསྐྱེད་མཐུས། ཐུབ་
བསྟན་སྤེལ་སྤང་ལྷ་བརྒྱའི་དུས་ཀྱི་མཐར། ཐུབ་བསྟན་རྩ་ལག་ཏུ་ས་བརྩ་
ཀྱིས། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་བསྟན། དེ་ཡི་བཙུན་དོན་
ཟབ་ཅིང་འདུ་ཆེ་བས། གསལ་བྱེད་དེ་བཅས་མའི་མཆན་འགྲེལ་གྱི། ལེགས་
བཤད་ཉིན་མོའི་མགོན་པོ་མཁར་འཕགས་པས། ཁྲོ་གསལ་ཡིད་ཀྱི་པད་ཆལ་
ལྷག་པར་བཞད། ཉེ་ཡང་རིང་ནས་གོམས་པའི་མཐུ་ལྷན་འགར། ཁྲོ་ཟེར་
འོད་ཀྱིས་རེག་པས་བསིལ་བ་ཐོབ། ཉེ་ཡི་སྒྲུང་ཚུལ་བཙུན་པའི་ཆར་སྤྲོད་
ཀྱིས། ཉིན་བྱེད་སྒྲུང་བ་སྤྲོད་ལ་བརྟེན་པའང་མང་། ཉེའི་ཕྱིར་སྤྲོད་མ་ལྷ་ལ་
གུས་བསྟེན་ནས། ལུང་རིགས་མཐུགས་འགྲོའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྤྲོད་གཡོགས་
ཀྱན། བསལ་ཉེ་ཉི་མའི་རང་མདངས་གསལ་བྱས་པ། གཟུར་གནས་སྟོ་
ལྷན་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་འབྱུལ། ཉེ་མཐུས་འཇམ་དབྱངས་སྤྲོད་མ་ཡལ་སྤྲོད་
ཀྱི། དགོངས་དོན་ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་རིགས་སྤྲོད་དང་། ཟབ་དོན་ཉམས་
སུ་ལེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱིས། ཉམས་ལྷན་མཁས་གྲུབ་མང་བོས་ས་བྱབ་
ཤོག ཅེས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐབས་དང་བོའི་མཐའ་དཔྱོད་རིན་ཆེན་སྟོན་
མེ་དང་། ཉེའི་མཆན་འགྲེལ་རྩོམ་འགྲོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་མདོ་ཙམ་
གསལ་བར་བྱས་ཟིན་ཏོ། །

༦༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རྩ་ལ་དུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ནོར་
བུའི་འཕྲེང་མཛེས་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་དཀའ་གནས་
རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་འདུག་རོགས་ཞེས་བྱ་
བ་བཞུགས་སོ། །

༦༢། །འགྲོ་དུས་སྟོང་སྟོབས་རྫོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཅིང་། །ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆོགས་ཀྱན་རབ་བཞེས་པས། །སྐྱ་བཞིའི་གོ་འཕང་
མཐོར་འཛེག་འགྲོ་འདྲེན་པའི། །པད་དཀར་ལྟར་བསྐྱགས་ཉི་མའི་གཉེན་ལ་
འདུད། །ངག་དབང་ལྟ་མོ་མགྱིན་མཚོར་ཁྱགས་པ་ཡིས། །བཙོན་འགྲུས་སྐབས་
ཆེན་བཙོན་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས། །མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་མངའ་
གསོལ་བ། །ཡབ་སྲས་བརྒྱུད་པར་བཅས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །སྲིད་ཞིའི་དུག་རྩལ་
སེལ་བྱེད་པའི། །ལམ་གསུམ་ཤེས་ལ་ཐུང་འདས་བཞིན། །རྩལ་མཛད་རྒྱལ་སྲས་
འདུག་རོགས་མཚོག། །རབ་དེ་རྒྱབ་ཆབ་གསུང་བཞིན་འགོད། །འཛིག་ཉེན་
འདྲ་འཛིའི་ཐོལ་སྦྱོར་དང་། །དམན་པའི་བདེ་ལ་མ་ཆགས་པར། །ངལ་བརྒྱས་
དུབ་ཅིང་རྣམ་གྱུར་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱིས་གཞུང་དོན་འབྱེད་ལ་སྟོ། །

ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

འདིར་ནམ་མཁུན་དེར་བཀོད་པའི་ལམ་ཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
 སྐྱེད་ཆལ་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་དང་། བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ལམ་
 ཤེས་སྐབས་གཉིས་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལ་རྒྱ་ལམ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་སྤང་ལས། དེ་ཉིད་ལས་རྒྱ་ཙམ་
 ཞིག་བྲངས་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། ཡིག་ཆར་ནམ་མཁུན་
 སྐབས་དང་བོའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེས་སྐབས་བརྒྱད་
 པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གྲུང་ཅུ་ལྟར་བཀོད་པ་ལས།
 རང་ལྷགས་མིན་ཏེ། བཞི་བའི་མཐའ་དབྱེད་ལས་ནམ་ལྗོན་སྦྱར་བ་བཞི་བའི་
 བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱར་བཞི་དང་ཆོས་
 སྐྱེས་སྐབས་ཕྱི་མ་ལྔའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་མིན་ཀྱང་། མཁུན་གསུམ་དང་བོ་
 གསུམ་གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བཟླ་དུ་གིས་དེ་གསུམ་ལ་གཙོ་
 བོར་བསྟོད་ཅིང་། རྒྱས་བཤད་གིས་དེ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 གསུམ་རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་གྱི་བསྟོམ་བུའི་ཡུལ་དུ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། ཡིག་ཆར། གསེར་ཕྱང་ལས་ཀྱང་། འདིའི་ལྷགས་ཙམ་བཤད་དོ། ཞེས་
 པས་ལམ་ཤེས་ཆོགས་ལམ་ནས་བཞག་པ་གསེར་ཕྱང་གི་དགོངས་པ་མིན་
 པར་བསྟན་ཏོ། །འདིར་རྒྱའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཤད་པའི་དགོས་པ། རམ་མཁུན་
 ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་གཅིག་བུ་སྟོམ་པས་ཆོག་སྟམ་པ་དང་། མཆོག་གསུམ་ལ་
 ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་སྟམ་པ་དང་། མི་རྟག་སྟག་བསྐལ་སོགས་
 སྟོམ་པ་འཁོར་བར་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་
 བར་གནས་པས་མི་སྟོམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་གསུམ་ལྷོག་ཆེད་ཡིན་པར་ནམ་
 བཤད་ལས་གསུངས་པས། ལྷ་མ་ནི་ཤེས་རབ་ཙམ་གྱིས་དང་། གཉིས་པ་ནི་

ཐབས་ཅམ་གྱིས་ནམ་མཁུན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་
ས་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་སྤྱག་
བསྐལ་ནམ་པ་བརྒྱ་ཙུ་བཅུ་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་སྦྱང་རྩེ་སྒོམ་པར་
བྱེད་དོ། །ཞེས་སྤྱག་བསྐལ་བརྒྱ་ཙུ་བཅུ་བྱང་སེམས་གྱི་བསྒོམ་བྱང་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལ། བརྒྱ་ཙུ་བཅུ་ནི། བྱང་སར། གཅིག་ཚན། ཉན། བཅུ་ཚན་གྱི་བར་
སྐུ་མ་ང་ལྟ་དང་། ང་ལྟ་བ་བྱི་མ། སྤྱག་བསྐལ་དགྲར་བསྐྱས་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་
ཐམས་ཅད་པ་ལ་སྒོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་གཉིས་དང་། སྤྱག་བསྐལ་
ཆེན་པོ་ལ་བཞི་དང་། ཐམས་ཅད་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱག་བསྐལ་ལ་བཞི། ལྷག་པར་
ཞུགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་ལྟ་དང་། འཇུག་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་རྟག་དང་། མི་
འདོད་པའི་བྱས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་བདུན་དང་། མོངས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་
རྟག་དང་། རྩིས་འབྲེལ་ལས་བྱང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་དགྲ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་བཅུ་ཞེས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གྲངས་འབྲེན་
འགའ་ཞིག་ལས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་ང་གསུམ་ལས་མེད་པས། ལྷག་པར་
ཞུགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་དབྱེ་ན་བདུན། ཞེས་དེ་ལ་བདུན་བྱས་ནས། སྒོ་
གསུམ་ཉེས་སྦྱོད་བྱི་མའི་སྤྱག་བསྐལ་ཁྱོང་། །ཞེས་པ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་
ལས་བྱི་མར་སྤྱག་བསྐལ་ཁྱོང་བ་གསུམ་བྱས་ན། བྱང་ས་ལས། ལུས་དང་ངག་
དང་ཡིད་གྱི་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ཤས་ཆེ་བས་བྱི་མ་ལ་ངན་སོང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་
ཉམས་སུ་ཁྱོང་བར་འཇུར་བའོ། །ཞེས་པ་དང་འགྲིག་གམ་དབྱད། འདིར་ལམ་
ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དགོས་པར་བཤད་པ་སོགས་གྲང་
རུ་ལྟར་བྱས་པ་དངོས་བསྟན་ལ་དགོངས་ལ། དོན་བདུན་ཅུར། ལམ་ཤེས་རྟོགས་
བྱེད་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་མཚན་ཉིད་རྟུ་བཞག་ནས། རྩེ་བཙུན་པ་
དང་བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་
གྱི་སའི་བར་བཞག་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། བྱེད་ལས་རྣམས་གྱིས་ལམ་ཤེས་གྱི་

རྒྱ་དང་རོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པའོ། །མཐར་
 ཐུག་ཐེག་གཅིག་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་གསུངས་པའི་
 དགོངས་གཞི། གནས་སྐབས་ཁམས་དང་། མོས་པ་དང་། སྦྱབ་པ་བྱེད་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བ་གསུམ་དང་། དགོས་པ། ཕྱི་རོལ་དོན་སྟོང་ཙམ་ལས་བདེན་མེད་རྟོགས་
 མི་རུང་བའི་སེམས་ཙམ་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལ་བྲངས་ཆེད་དང་། དམན་པའི་
 རིགས་ཅན་རྣམས་རེ་ཞིག་ངལ་གསོ་བའི་དོན་དང་། སྐྱས་ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད།
 དབྱ་མ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཐལ་
 འཇུར་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་
 མཆོག་དང་། མདོ་སེམས་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། ཉག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་འབྲལ་རུང་དུ་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། གཞན་དག་
 བཅོམ་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། འོག་གི་འཁོར་མཐའ་མེད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
 རྣམས་དང་། ལུང་ལང་གཤེགས་སོགས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
 ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་མི་བཞེད་པར་ཐལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། འཕགས་པ་
 ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་དང་། དེའི་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཐེག་པ་སྤྱ་
 ཆོགས་སུ་སྦྱབ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱང་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཉིད་སེམས་ཙམ་པར་བཞེད་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱད་སྟ་མའི་དོན་འགྲེལ་བ་ན།
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བསྦྱབས་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྤྲུལ་
 དེའི་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འཆད་
 པའི་དོན་ནོ། །དབྱ་མ་སྟོང་བོར། རང་གི་ལྷགས་ཀྱིས་མདོན་རྩོམ་ཀྱིས། །ཞེས་
 གསུངས་པས། ལེགས་ལྡན་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྒྱད་སྟ་ལྟར་མི་
 འདོད་དམ་དཔུང་གཞི་རུང་ཡོད། སྤྲུལ་རིགས་པའི་འཕྲལ་ཡིན་ནམ་དཔུང།

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་ཐེག་གཅིག་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་བདུན་ནི།
མདོ་རྒྱན་ལྟར་ལ། དེའི་ལྷ་བ་བསམ་གཉིས་ཐོབ་པའི་དོན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
བདག་གིས་སྟོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་སྟུང་པས་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ན། བྱང་སེམས་ལམ་ནས་ལྷུང་བའི་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་
བདག་གིས་ཀྱང་སྟོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་སྟུང་པས་བདག་ཀྱང་འཆང་རྒྱ་
བར་འཁྱར་རོ་སྒྲམ་པའི་བསམ་པ་མཚུངས་པ་ཐང་གཅིག་ཅམ་སྟེ་བ། ཞེས་
པའི་ཉན་ཐོས་དེ། རིགས་ངེས་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་སྟེ་ལྷ་པོ་པར་ཐལ།
གསེར་ཕྱེང་ལས། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་རེ་ཞིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྟུང་པ་སྟོད་པ་ན་དེ་བཟང་ནས། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་རིགས་
ངེས་པ་ཁ་ཅིག་རེ་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བསྟུ་བ་ལས།
དམན་པའི་རིགས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར། རིགས་ངེས་ཞི་བཟོད་
པ་དང་བོ་ནས་རིགས་གཞན་དུ་མི་འཁྱར་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རིགས་
ངེས་པ་ཞེས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་ནས་ལྷུང་བའི་ཉན་ཐོས་ངོད་ཅེ་སོགས་ནས་སྤར་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གཞན་དོན་ལ་སྒྲག་ནས་རང་དོན་དུ་ཐར་པ་འཆོལ་
བས་རིང་བོ་མ་ལོན་པར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་འགོ་བའི་ཕྱིར། དེ་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་
འཁྱར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་ཕྱེང་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས། བསམ་པ་
མཚུངས་པ་ཐང་གཅིག་ཅམ་རྟེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་
འོད་དཔག་མེད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས་བསམ་པ་དེ་ཡུན་རིང་སྟེ་བའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། དེས་མ་བསྐྱལ་བའི་སྟོན་དུ་ཐེངས་གཅིག་ཅམ་སྟེ་བ་ལ་བྱེད་དམ་
དཔུང། དགོས་པ་ཡོངས་འཁྱར་བ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལ་ངངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་ན་ཐེག་ཆེན་དུ་མི་འཇུག་
ཅེས་ཐེག་ཆེན་ལས་མི་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི།

ལུང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ཕྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཐམས་
 ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲིང་བོ་ལ་བཞག་སྟེ་སྤྲི་
 མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་པ་ནི། གཞན་
 དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་འཁོར་འདས་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་
 ལ། དེས་ན་དེ་དག་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་བདེན་པར་གྲུབ་པས། རིགས་ཆད་
 ལྟ་བུ་ལ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། རྒྱ་དང་བྲལ། ཞེས་པ་ལྟར། ཐར་པའི་ས་བོན་ཐོག་
 མ་ནས་གཏན་མེད་པ་དང་། ཞི་བཟོད་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་རིགས་སམ་ས་
 བོན་མེད་པས་རིམ་པ་བཞིན་དེ་དག་གིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་
 ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཡིན་པས་མཐར་ཐུག་
 ཐེག་གསུམ་འདོད་པའི་རྩ་བ་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་དང་། ཐེག་གཅིག་གི་
 རྩ་བ་གཞན་དབང་བདེན་མེད་ལ་ཐུག་གོ། །ས་སྟེའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་
 པས་རིགས་ཆད་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་
 ཀྱང་། ཁོ་རང་གིས་སྤང་མི་རུང་ཡང་རྒྱད་ཐ་དད་པས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 སྤང་རུང་ངོ་། །དེ་སྟོང་ཚུལ་ནི། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ལྟ་བུས་རིགས་ཆད་
 སོགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྟོར་དགའི་དང་བོ་དང་དམིགས་
 རྣམ་ཕྱ་རགས་མཚུངས་པའི་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་བོ་དེ་ལ་དམིགས་
 པའི་བདག་འཛིན་དང་བོ་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་སྤངས་
 པས་འཛོག་སྟེ། དེ་ཆེ་རིགས་ཆད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་བོ་དེས་
 སེམས་རྒྱུད་ལ་རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཆོད་ཅམ་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་
 མཐའ་ཡོད་མེད་ལ། ཁོ་ན་རེ། མཐའ་མེད་རང་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་
 འབྲིང་ལས། སྤྱི་མཚན་ལ་མཐའ་མེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེད་བདེ་བར་བཞེད་པ་
 ལྟར་ཁས་སྤང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། དེ་ནི་ཉ་ཤིང་གི་ལས། དེ་
 ལྟར་གཉིས་ལས་སྤྱིར་མཐའ་མེད། གྲེ་བྲག་འགའ་ལ་མཐའ་ཡོད་པ་འཐད་དེ།

ཞེས་པ་དེ་བཀོད་ཅམ་ལས་རང་ལུགས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་དུ། སློབ་
དཔོན་འདི་ནི་ཕྱོགས་ཁྱི་མ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་
བར་འདོད་ན། གསེར་སྤེང་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་བཀག་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་
ཁོ་ན་རེ། གསེར་སྤེང་དུ་མཐའ་མེད་རང་ལུགས་བྱས་པར་ཐལ། ཉེ་ཀྱང་དེའི་
སྐབས་བྱེད་དུ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་སྟོང་གཞི་འཁོར་བ་
ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མཐའ་མེད་ལ་ཡང་གསུངས་
པས་དེ་ནི་སྐབས་བྱེད་དུ་ཡང་མི་ཆེའོ་ཞེས་སྐབས་བྱེད་དེ་ཅམ་བཀག་ལ། འཁོར་
བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དེ་མ་སྒོ་བྱར་བ་དང་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པས། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་སྐྱིབ་པ་སྤང་རུང་
གཉིས་པོ་སྐྱེ་རུང་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་
སྐབས་མི་རུས་ཏེ། འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་འབྱུང་ངེས་ལ་འཁྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉེ་ཀྱང་གི་མཐའ་མེད་ཀྱི་དོན། སྤྱད་པར། མ་
རིག་འཁྲལ་འཁོར་འདི་ལ་ཟད་མེད་འཕེལ་བ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་
རེ་རེས་སེམས་ཅན་དུ་མ་ཞིག་སངས་རྒྱས་སུ་བཀོད་ཀྱང་འཁོར་བ་སྟོངས་པར་
ཐུར་ཏེ། ཆར་སོང་བ་དང་སེམས་ཅན་ཉུང་རུང་འགོ་རྒྱ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་
པས། དེ་འདྲའི་མཐའ་ཡོད་པར་སྐབས་མི་རུས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཐོགས་མེད་
ཀྱིས། ཐོག་མེད་ཐུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། ཞེས་པའི་མདོ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་དག་རུང་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རང་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆའི་གཞན་ལུགས་དགག་པའི་ཕྱོགས་སྤེའི་གཙོ་
བོར་རེད་མཉམ་པ་དང་རོང་སྟོན་ཡིན་གྱི། ཉ་དཔོན་མིན་ཏེ། དེས་མཐའ་ཡོད་
སྐབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་རུང་བར་སྐབས་
རུས་ཀྱི་འཆང་རྒྱ་ངེས་སུ་སྐབས་མི་ཐུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་

ལས། འབྲས་བུ་འབྲུང་རུང་འབྲུང་ངེས་ལ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལས། ཕྱི་མ་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་
 ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། བས། ཕྱི་མའི་སྦྱབ་བྱེད་འདི་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 འགྲིབ་དང་སྦྱལ་བྱུང་རྟེན་པ་ཀུན། མི་མཐུན་སྟོགས་དང་བཅས་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་
 གོམས་པ་ལས་བདག་འཁྱུར་བ། །ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འཁྱུར། །ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་པས། འདི་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་ལ་ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཟད་པ་
 སྲིད་པ་ཅམ་ཞིག་སྦྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་གྱིས་འཁོར་བ་མཐའ་ཡོད་དུ་མི་
 འབྱུབ་པོ། མཐའ་ཡོད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་ངེས་སུ་སྦྱབ་དགོས་
 བ་དེ་ཡང་མི་འབྱུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེ་རུང་
 ཅམ་ཡང་སྦྱབ་པར་མི་རུས་ན་སྦྱེ་ངེས་ལྟ་ཞོག་གོ། རེ་ཞིག་འབྲས་བུ་སྦྱེ་རུང་
 ཅམ་ཡང་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆང་བས་སྦྱབ་དགོས་ཀྱི་མ་ཆང་བས་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པས་དེ་སོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་
 འབྲས་སྦྱེ་བར། ཞེས་པས་རྒྱ་ཆོགས་ཆང་ན་འབྲས་བུ་སྦྱེ་རུང་བས་བྱབ་པར་
 སྦྱབ་ཀྱི། འབྲས་བུ་སྦྱེ་རུང་ན་རྒྱ་ཆོགས་ཆང་བས་བྱབ་པ་སྦྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 བང་མཛོད་ཀྱི་ནས་སྐམ་ཡར་བ་རང་འབྲས་ལྷུ་གུ་སྦྱེ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། ཉན་རང་རྣམས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་ཆང་བར་
 ཐལ། འཆང་རྒྱ་རུང་དང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བར། སྦྱེ་བོ་ཐམས་
 ཅད་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན། ཉི་ཟེར་ལས།
 དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་ཞུགས་པའི་སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་
 སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། མཐར་སྟག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྦྱབ་པའི་དོན་
 ཡང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱོད་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་
 གེགས་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །རྟོང་ཤིག་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་

རྒྱ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་ཟེར་བ་ལ། དེར་ཐལ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནམ་ཐོབ་པ་ན་འཁང་
རྒྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནམ་
ཐོབ་པ་ན་འཁང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད། དེ་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པའི་མི་སྒོ་བ་ལམ་ནམ་ཐོབ་པ་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པར་སྐྱབ་ལ། རྩུགས་སྤྲུལ་
དེ་སྲིད་ན་དེ་ཕན་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་མེད་ཅེས་པའི་དུས་སྲིད་དགོས་པར་
འདོད་པས། དངོས་པོ་མེད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ལ། འདི་ཕན་ཆད་
དུ་སྒོན་པོ་མེད་པའི་དུས་སྲིད་པར་ཐལ་བས་ བཀའ་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་འཁང་རྒྱ་ཡང་འཁང་རྒྱ་ངེས་མིན་ཏེ་དེ་འཁང་རྒྱ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གོགས་བྱེད་
པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་འཁང་རྒྱའོ་སྟུང་པའི་དབྱུད་ཤེས་དེ་དོན་མཐུན་ཡིན་ན། དེ་
དང་དེ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱབ་པ་སྤང་ངེས་
དང་དེ་འདྲོམས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྐྱེ་ངེས་སུ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉག་ཉིད་ཕྱིར་
རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། ཡང་ན་ཐབས་ནི་མི་ཤེས་ཕྱིར། སྒྲོན་རྣམས་མི་ཟད་པ་
ཉིད་ཅེས། བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གྲང་ན། ཞེས་པས་དང་། ཉག་པ་མིན་ཚུལ།
དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ཡོད་ཕྱིར་དང་། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ཐབས་མེད་མིན་ཚུལ།
རྒྱ་ཡི་ནི། གཉེན་པོ་གོམས་པས་ཟད་ཕྱིར་དང་། ཞེས་དང་། གསུམ་པ་དེ་ཤེས་
མཐན་མེད་པ་མིན་པ། རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡིས། དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་
ཡིན། ཞེས་དང་། བཞི་བ་དེ་སྟོན་མཐན་མེད་པ་མིན་པ། རྩུགས་བཆེ་ལྟན་
ཕྱིར་ཚོམ་ཀུན་ཡང་། གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ལྷ་བ་དེ་དོན་
དུ་གཉེར་མཐན་མེད་པ་མིན་པ། མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། འཕྲུལ་བར་

དོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །དེས་བཤད་ནན་ཏན་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་
འགའ་ཞིག་ཆོལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

ཡིག་ཆར། གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞེས་དང་། གསུམ་པ་འཁོར་
བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔུང་པ་ལ་ཞེས། གསུམ་པ་གཉིས་བྱས་པ། རྣམ་བཤད་
དུ་གསུམ་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་
གཉིས་བྱས་པས་དེ་སོ་སོར་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་དཔུང། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅམ་
པའི་ལུགས་ལ། རིགས་ཆད་སོགས་འཆང་རྒྱ་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་
ཀྱི་རྩི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་འབྲལ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཁོ་རང་གིས་དེ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དོན་དུ་གཉེར་མི་སྲིད་
པས་དེ་སྟངས་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སེམས་རྩི་མ་དང་འབྲལ་རུང་ཡིན་
མིན་དཔུང། ཁོ་ན་རེ། ཡོངས་འཁྱར་བ་སྦྱལ་བའི་ལུས་ཀྱིས་གཞན་ངོར་ལྷག་
མེད་དུ་འདའ་ཚུལ་སྟོན་ཆེ་སྔ་མའི་ལུས་སྦྱངས་པ་དང་། ལྷག་མེད་དུ་འདའ་
བེར་ན། གསེར་མེད་ལས། འདའ་ཚུལ་བསྟན་ནས། ཞེས་ཚུལ་སྦྱར་བ་དང་།
ལུས་སྔ་མ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་དབེན་པར་གནས་ཏེ། ཞེས་ལུས་
སྔ་མ་དབེན་པར་བཞག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སར་ཕྱིན་བྱིན་བྱིས་
ལས། སངས་མ་རྒྱས་པར་དུ་ལྷག་མེད་དུ་མི་འཕོ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཁ་མའི་ལུས་འཁོར་བ་ཡིན་མིན་དཔུང། སྤྱི་རིའི་བྱ་ལ་
ལྷག་མེད་དུ་འདའ་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཆེ་འདིར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པ་གཅིག་
དང་། མཆོག་བྱང་ནང་གི་དེ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་པ་སྦྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་ཤིག་
ཀྱང་ཡོད་པས། དབུ་མའི་ཡིག་ཆ་སོགས་དང་འགལ་སྟམ་པའི་སྟོ་ཀྱང་དོགས་མི་
དགོས་སོ། །པར་ཕྱིར་བྱིན་བྱིས་ལས། སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཉོན་ཐྱིབ་ཤེས་སྐྱིབ་
སྟངས་ནས་དེའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡང་ཡིན་

ལ། འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
སེམས་ཅན་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱིས་འཁོར་བ་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། ཡར་
འབྲམ་ལ་གནས་པའི་དུས་སྤིང་པས་བྱུང་པས་ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆར་སྐྱབ་པ་རྒྱུད་
ལ་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱབ་པའི་དངོས་གཉེན་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་ཚུང་
ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཞེས་པ། གང་ཟག་གང་
གི་སྐྱབ་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་ན་ཟེར་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་སྐྱབ་པ་མི་ལྡན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་པ་མི་ལྡན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྟེ་སྐྱབ་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཡར་བྱིན་ཟེན་གྲིས་ལས། སྒོ་མང་བའི་ཁས་ལེན་ལ། ལམ་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ན་ཡོད་ལ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ན་ལམ་མེད་པར་འདོད། སྒོ་གསལ་སྤྲིང་བས་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ན་ལམ་ཡོད་པར་འདོད། ཅས། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་འདིར་སྒོ་
གསལ་སྤྲིང་བའི་ཁས་ལེན་དང་མཐུན་པར་བཤད། ཅེས་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་སྐྱབ་པ་ལྡན་ཀྱང་། དེ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་མིན་ནོ། །རྩི་བཅུན་པའི་བྱི་
དོན་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་
ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་ཅེས་
པར། དེ་དུས་ན་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་མེད་ན་འཁོར་བའི་གནས་སྤོངས་པར་
ཐལ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་དུས་སྟུ་བྱུམ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །བསོད་
གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེའི་དུས་སྟུ་དེ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སྟུ་དེ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་
བྱུང་ཅེས། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྟུ་སེམས་ཅན་གང་ཟག་མ་ཡིན་
པར་གསུངས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སྒྱུར་ལམ་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་གང་ཟག་
དང་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཡོད་དོ། །ཉན་རང་དག་

བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་གང་ནས་འཇུག་མཆན་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། ཁ་
 ཅིག་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ན་རབ་དུ་སྦྱོར་བ་བྱེད་དེ་དེ་ས་
 དང་བོར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་ས་ནས་ཉེ་བར་བབྱང་ནས་ཞེས་པར་
 བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་འཇུག་ཟེར་བར། ཡིག་ཆར། ཐོག་མར་
 འཇུག་ཚུལ་མིན་ལ། བདེན་འདྲིན་སྟོང་བའི་ཐོག་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་
 ཆོག་ཟིན་ལྟར་ཡིན་ལ། རྒྱ་འབྲས་བདུན་གྱི་ལྷག་བསམ་ལ་སྦྱར་ཡང་ལམ་རིམ་
 དང་སྒོམ་རིམ་ཀུན་གྲང་མཐུན་པས་ཤིན་དུ་ལེགས། ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་དང་བོར་སྟོང་རྗེ་ལྷག་བསམ་ལ་སྦྱོར་ཞེས་བཤད་ན་ལམ་
 རིམ་སོགས་དང་མཐུན་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པའི་སྦྱབ་
 བྱེད། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོག་མ་དང་གཉིས་པ་
 དང་གསུམ་པ་དང་བོར་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ཉན་རང་ལྷག་མེད་པ་ཐེག་ཆེན་དུ་
 བྱགས་ཆེ་ས་གསེར་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་གཅིག་ཅར་ཐོབ་པའི་
 གོན་མིན་གྱི་སྐབས་བཞི་བའི་ཐར་ཆ་བསྐྱེད་དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་
 གྱི་འགོ་ཚུལ་པ་ལ་དེ་གསུམ་ཐོབ་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཆོགས་ལམ་གང་
 གི་སྐབས་ཡིན་དཔྱད།

བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མི་སྟོང་
 རྒྱའི་ཉོན་མོངས་ལ། སྐྱེད་ཆལ་མཁན་པོའི་པར་བྱིན་ལས། ཉོང་མོངས་པའི་
 རྒྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ས་བོན་བག་ཆགས་གསུམ་ཡོད། ནས།
 གསུམ་པའི་སྟོང་ནས་འདྲིན་དེ་ལའང་ཐབས་མཁས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་མ་
 ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་སྟོང་
 རྗེ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ནས་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་

པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་
འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་
དུ་གཉེར་ནས་སྤང་བའི་བྱིར། ཅིག་ཆར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་
སྤང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་གཞན་དོན་དུ་ཆོགས་བསོག་པའི་ཡན་ལག་
དུ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འདྲིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས། འོད་སྤང་ལུ་དང་། སྒོ་གྲོས་
རྒྱ་མཚོས་ཁྲུས་པ། ཐེག་བསྟུས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུབས་ནས། འབྲེཨ་ར་སོགས་
ཀྱིས་སྤྲིང་རྩི་སོགས་དགེ་བ་ལ་འདོད་པ། འབྲེཨ་ཆེན་ལས། འདོད་སྤྲིད་ཀྱིས་
བག་ལ་ཉལ་མི་འདོམས་ཏེ། བསམ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིར་
ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེས་བཀག་ནས། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་བ་ན་རེ།
འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་དེ་ཉོན་མོངས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་
བསྟན་པའི་བྱིར་ཟེར། དར་ཁྱིམ་པ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་མཚན་
ཉིད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ལ་འདོད་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསེར་
སྤང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀའི་བཤད་པ་བཀོད་ནས། དང་པོ་ལ་འབྲེཨ་བ་ཆེ་
ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཉུགས་འབྲེཨ་མེད་དུ་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
བྱང་འཕགས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེ་དེས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་འདོག་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་།
གཉིས་པར་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་དབང་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀག་པ་ནི་ཚྭ་གས་སྤེའི་འདོད་པ་ངོས་
མ་ཟིན་པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
སྤྲིད་པ་ལ་སྒྲག་ནས་དེ་སྒོས་འདོར་བ་ཉན་ཐོས་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གཞན་དོན་
དུ་སྤྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་བསམས་ནས་ཉོན་

མོངས་མི་སྤོང་བར་བཤད་དེ། ཞེས་པ་མཐོང་ནས་འདོར་ན་དེའི་འབྲས་བྱ་
 དང་འདྲ་བའི་སྲིད་པ་མི་སྤོང་བ་ལ་དེ་མི་སྤོང་བར་བཏགས་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་
 པ་དང་། གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ལ་དབང་
 ཏུ་བྱས་པས་ཉེས་པ་མི་སྦྱེད་ཅིང་ལམ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་སུ་ཡང་འཇུག་བས་
 ཉན་ཐོས་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་མཐུན་པར་བརྒྱུང་ནས་མི་སྤོང་བ་ཡང་ཉོན་
 མོངས་མི་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་མ་མཐོང་བའམ་མཐོང་ཡང་མ་རེས་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མས་མི་སྤོང་རྒྱའི་ཉོན་མོངས་དངོས་ལ་བྱས་ནས་དེའི་འབྲས་བྱ་
 འཁོར་བའི་སྦྱེ་བ་དང་འདྲ་བའི་གཞན་དོན་ཏུ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྦྱེ་བ་མི་
 སྤོང་བ་ལ་རྒྱ་འདོད་སྲིད་དེ་མི་སྤོང་བར་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མས་
 བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ལམ་སྦྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་བསྐྱུར་བས་ཉན་ཐོས་
 ལྟར་ཆེད་ཏུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་ཞེས་ཉོན་མོངས་དངོས་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྣམ་བཤད་ཏུ། དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་སུ་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མོངས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 མ་ཁྲབ་སྟེ། ཁྱོད་རང་ས་སྦྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་དེ་བག་ཆགས་དང་
 ཤེས་སྲིབ་ཏུ་འདོད་པ་སྤར་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་འདོད་
 པའི་མི་སྤོང་རྒྱའི་བག་ཆགས་སངས་རྒྱས་ས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྤོང་བྱེད་
 ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱང་སེམས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་
 དོན་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་རང་གྲོགས་ཆགས་པའི་དབང་གིས་བྱང་ཡང་གཞན་དོན་སྦྱབ་
 པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཇུག་བར་སྤང་བ་གཉིས་ཀར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

ཕྱི་མདོར་དོན་རྣམས་གསུམ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཉན་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བཤེར་བྱིན་གསུམ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པ་
དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཤོས་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། རྒྱན་འདིར་དོན་རྣམས་དེ་
དག་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྣམས་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
དང་། ཚོས་གསུམ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་དེ་དག་གི་དམིགས་རྣམ་རི་
བཞིན་བསྒྲོམ་པའམ་རྟོགས་པ་ཤས་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བ། སྤྲོས་དོན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་མི་འགལ་བར་མ་ཟད་གང་ཟག་གིས་ཤེས་
བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ལ་དེའི་དམིགས་རྣམ་ཤེས་དགོས་པས་
ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། འདིར་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་དང་། ཉེར་དྲུག་དུ་དབྱེ་བ་མི་
རུང་བར་ཐལ། ཡིག་ཆར། ཉི་སྤང་དང་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་མི་མཐུན་པས་
མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་གསེར་སྤང་
ལྟར་གསེར་སྤང་བ་དང་ཤེར་འབྱུང་གིས་སྐྱབས་འདིའི་རྒྱས་པར་དབྱེ་ཚུལ་དུ་
བྱས་པ་མི་འཐད་ཅེས་པ་ཡིན་ཀྱི། སྤྱིར་འགོག་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་བདུན་བསྐྱུས་
ནས་བཞིར་དབྱེ་རུང་བ་གང་ཞིག་སྤྱུག་ཀྱན་སྤུན་མོང་གི་རྣམ་པ་བདུན་དུ་
དབྱེ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ནས་བཞིས་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་
པ་བསྐྱུན་ཏེ། ཞེས་དང་། མདོ་ནས་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་བཙེ་ལྷ་བོ་དེ། ཞེས་
སྤྱུག་ཀྱན་ཀྱི་རྣམ་པ་བཙེ་ལྷ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱུན་ཚུལ་འདི་དག་དཀའ་
གནས་ཡིན་ཀྱང་སེར་འབྲས་སོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་དུ་མ་ཐོན་ནོ། །རྟོང་
ཀྱི་ཀ་པ་དང་སྐྱེད་ཚལ་མཁན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་ལ་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་པར། རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒྲོ་
ནས་ནི། ཞེས་པས་སྦྱབ་ལ། འདིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཐེག་

ཆེན་ཏྲོག་ས་རིགས་སུ་མི་འདོད་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཐེག་དམན་ལ་བཞག་གོ། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་རྟོགས་རིགས་སུ་སྦྱེད་ཆ་ལ་མཁན་པོའི་པར་བྱ་བ་དུ་བཤད་པས། སློབ་ལམ་ན་མཉམ་རྗེས་རོ་བོ་གཅིག་དུ་སྒྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་དེ་འབྲས་ཡིན་ནམ་དཔྱད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་མཁན་བསོད་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ། མཆོན་ཉིད་དེ་གང་ཞིག་མཆོན་བྱ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ནས། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འདོད་པ་རྗེ་བཙུན་པ་ཡིན་ཏེ། རོལ་མཆོ་ལས། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་འགལ་བའི་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་དམན་སློབ་པ་ནམས་ཀྱི་ཐར་པ་འཐོབ་འདོད་ཀྱི་སློ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་པ་དེ་ཉན་རང་གཉིས་ཀའི་འཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་འཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆར། ཐར་པ་དེའི་འཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་སློབ་པ་ནམས་རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཐར་པ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་བའི་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀར་འདོད་

པ་འགོག་ཆེད་ཡིན་གྱི་ཡིན་པ་ཡོད་ཟེར་རམ། ཡང་ན་བྱི་མ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐར་
པ་དེའི་འཕྲོ་བ་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་དོན་ཟེར་རམ་དཔུང། ཡིག་ཆར། རིགས་
གནས་སྒྲོས་པས་ཐབས་གྱི་དེ་སྟུང། ཅེས་གསུངས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་
རྟོགས་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་དགོས་ན། ཤེས་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུའི་དེ་ལ་དགོས་པར་ཐལ་
བས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་གྱི་
རིགས་གནས་ལ་དགོངས་སམ་དཔུང། སྒོ་བ་ལམ་ན་བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡིན་པ་མེད་ན། བདེན་གཉིས་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་
རྟོག་པའི་ཡིན་པ་ཡོད་མེད་དང་བདེན་གཉིས་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་བདེན་
གཉིས་དངོས་སུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་སོགས་ཆིག་གི་འཁྲི་རྒྱལ་མང་ལ། དེ་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་
པའི་བྱང་ལེན་སྒྲོམ་ལམ་པ་མེད་ཀྱང་། དེ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པའི་བྱང་ལེན་ས་
སྒྲོམ་ལམ་མེད་ན། དེ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་ལེན་ས་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་གང་གཙོ་བོར་
སྒྲོམ་སོགས་དཔུང་གཞི་རྩུང་ཟད་ཡོད་དོ། །བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་བཅུ་དྲུག་
ལས་སོ་གསུམ་ཕྱེ་རྒྱལ། བྱང་རུས་སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱང་
ངོ་བོ་དང་རྣམ་གྲངས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་དང་བོ་གཉིས་
ཀྱང་རྣམ་གྲངས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད། ནས། དང་བོ་བྱུང་སྟེ། འཛིག་པ། གཡོ་བ།
འཛིག་པ་གསུམ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་། གཞན་བཞི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་
རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་དང་
འཛིག་པ་གཉིས་རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས། གཞན་ལྔ་རྟེན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཞེས་པ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རྣམ་པ་ལ་ལ་ནི་རྣམ་གྲངས་
གྱིས་ཞེས་སོགས་གྱི་དགོངས་པའོ། །

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

ཕྱི་ཉི་མུང་སོགས་ལྟར་གསེར་བྲེང་དུ། བསེ་རུས་མཆོན་པའི་རང་རྒྱལ་
 སྲིད་པ་ཐ་མ་ཡན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཤེས་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་
 བསྟན་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་མཉམ་བཞག་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་སྟོབས་གྱིས་
 ཐོབ་པའི་བྱིར། མ་བཟོད་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་མ་ཟུང་གཞན་གྱིས་ངག་
 གི་འབྲས་ཉགས་ལས་དཔོག་མི་སྤྱབ་པའི་བྱིར། ཞེས་རྒྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་
 ཉགས་དང་། གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། བཞི་བ་སྤྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྦྱར་ལ། འགྲེལ་
 བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་རྣམ་བཤད་སོགས་ལྟར་ན། རང་བྱུང་གི་དབྱ་བཅོམ་
 པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་གཞན་གྱིས་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། བདག་ཉིད་
 གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བྱིར། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་
 རྟོགས་པ་ལས་ཟབ་སྟེ། ངག་གི་འབྲས་ཉགས་ལས་མི་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཞེས་
 དང་བོ་གཉིས་ཤེས་པ་ཟབ་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་མ་བཟོད་པ་ཟབ་པར་སྦྱར་
 རོ། །རྟོག་ཤིག་ལས། ཟབ་པ་སྤྲུལ་ལ་ནི་བྱི་མས་བྱུང་ལ། བྱི་མ་ལ་ནི་སྤྲུལ་
 གྱང་མ་བྱུང་བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལྷན་པས། སངས་
 རྒྱས་ལས་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་གནས་པའི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ནི། མ་བཟོད་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་ཟབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་
 པ་གོང་འོག་འགལ་ཏེ། གོང་དུ་ངག་གི་འབྲས་ཉགས་ལས་གཞན་གྱིས་དཔག་
 དཀའ་བ་མ་བཟོད་པ་ཟབ་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལས་
 ཆོས་ཉན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་གཞན་ལ་ཆོས་བཤད་པ་དང་འདྲི་བའི་བྱིར་
 ཅིའི་བྱིར་མི་དཔོག་ཟབ་པ་བྱི་མ་ངག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་ལས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ས་
 པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཟབ་པ་གཉིས་སྲིད་པ་ཐ་

མ་ཡན་ཆད་ལ་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཤིག་ལས། དེ་ཡང་རྟོགས་པ་ཟབ་
པ་ནི་མཉམ་བཞག་གི་ཤེས་པའོ། །མ་བཟོད་པ་ཟབ་པ་ནི་རྟོག་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་
པའོ། །ཞེས་དང་། གསེར་སྤང་ལས། དེའི་དོན་ཡང་མཉམ་བཞག་ཏུ་བཟོད་
པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཟབ་པ་སྟེ་གཞན་གྱིས་རང་
ལ་བསྟན་མི་དགོས་པའོ། །རྟོག་ཐོབ་ཏུ་ངག་གི་འབྲས་ཏྟགས་ལས་གཞན་གྱིས་
མི་རྟོགས་པ་ནི་མ་བཟོད་པ་ཟབ་པ་སྟེ། རྩ་བའི་ཡང་སྒྲས་བསྒྲས་པ་གཞན་ལ་
རང་གིས་བསྟན་མི་དགོས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤྲ་མ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དགོས་ལ་བྱི་མ་ངག་གི་འབྲས་ཏྟགས་ལས་གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་པ་ལ་
བྱེད་པས་མཉམ་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་སྤྲ་མས་མ་བྱལ་ཅེས་པའོ། །རྟོག་ཤིག་
ལས། དེ་གཉིས་མཉམ་རྟོག་སོ་སོར་སྒྱུར་བ་དང་། བྱི་མ་ལ་སྤྲ་མས་མ་བྱལ་པར་
གསུངས་པ་དེ་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་དང་རྩ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེ་
དེར་གཞན་གྱིས་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་ཐོབ་པ་ལ་བྱས་པས་
སྤྲིད་པ་ཐ་མ་བ་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཟབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ནམ་སྟམ་མོ། །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་རྩེ་
བཅུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པ་གཉིས་ཀས་བཀག་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་རྟོགས་་
རིགས་གསུམ་དང་སྤང་བྱ་གསུམ་བྱས་པ་རྒྱད་རིམ་གྱིས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཡིན་
པས། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སལ་ཆེར་རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་དགོས་
ལ། སྤྲ་རིའི་བྱ་ལྟ་བུ་འགའ་རེ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ནས་ཐེག་ཆེན་ཏུ་འཇུག་
པ་ཡོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། རྟོག་གིས་བསེ་བྱ་ལྟ་བུ། ཞེས་པའི་རྟོག་ལ་གང་ཟག་
དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། གསེར་སྤང་ལས། རྟོག་གི་བྱུང་པར་ལ་
གཉིས། སྤྲལ་བ་བོའི་རྟོག་གི་གང་ཟག་དང་། སྤྲལ་བའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་རྟོག་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། བོད་ཏུ་རྟོག་རིགས་ཀྱི་བྱུང་
པར་གསུམ་གྱིས། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་གིས་

ཁྱད་པར་ཞེས་དང་། བརྟེན་པའི་ཚོས་གྱི་ཚོས་ཉིད་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཞེས་
དང་། ཉི་ཟེར་ལས། སྤར་རིགས་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚིག་གི་
དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་
ན་སྤར་གྱི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག་གསུམ་སོ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་
རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་སྤར་བས་པ་དག་ལམ་པ་གང་ཟག་
གི་རྟེན་དང་ཚོས་ཉིད་རིགས་གྱི་རྟེན་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་འདིར་དགོངས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ་འདིའི་སྐབས་གྱི་རྟེན་ནི་རིགས་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤར་ལས། རྟོགས་
པའི་རྟེན་རིགས་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། རིགས་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་རིགས་སུ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་འདིར་གང་ཟག་དེ་དག་བསྟན་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཚོས་གང་ཡང་
རུང་བའི་ཚོས་ཉིད་རིགས་མ་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་བའི་སེམས་གྱི་ཚོས་
ཉིད་དེའི་རིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་ཟག་སྟོས་སོ། ཞེས་
པ་འདི་གསེར་སྟངས་སོགས་གྱི་རྟེན་ས་ཡིན་ལ། དེ་སྤར་བ་གཉིས་གྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྤར་ལས། འདི་དག་ལ་རིགས་ངེ་ལྟ་སུ་དང་ལྟན་པའི་གང་
ཟག་སུ་དག་ཡང་དག་པར་འཛིན་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཉི་སྤར་སྤར་བྱངས་
པ་དེའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཤད་པ།

ལྷ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས་ཤུ་རིའི་བུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ། ཉན་པ་བཅའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་མདོར་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསེར་མེད་ལས། མདོའི་འགྲེལ་ནི། ཉན་པ་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ལས་བཅའ་བར་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་གསུངས་སོ། །ཞེས་འཕྲོས་སར་བྱས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཉི་མུང་ལྟར་ནམ་པ་རྒྱས་བཤད་གྱི་མདོའི་འཕྲོས་ས་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་བཤད་ཏུ་སྒྱུར་བའི་བྱིར། རོང་ཁྱིམ་པས། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ངན་སོང་གི་རྟེན་ལ་སྦྱེ་བར་བཟུང་ཏོག་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། ཡི་དྲགས་མང་བོ་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་བྱངས་པ། རང་ལྷགས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཀོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡིག་ཆར། དེའི་ཆོ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་འཁྱར་བར་བཤད་པའི་བྱིར་གསུངས་པ་དཔྱད། སེམས་རྟེན། བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་གང་རུང་དགོས་ཞེས་པ། དངོས་བསྟན་བཟོད་ཤེས་བཅུ་རྒྱག་ལས། སྦྱིར་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ལ་ས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་རྒྱག་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་མདོན་གྱུར་ཏུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པར་བརྟེན་ནས། བསོད་གྲགས་པ་དང་བསྟན་དར་བས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་མདོན་སུམ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་འདའ་བའི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་ཐོབ་ཟེར། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མདོན་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་རམ་དཔྱད། འགྲེལ་ཆེན་ཏུ་བཀོད་པའི་ལྷགས་གསུམ་གྱི་དང་བོ་འདོད་པ་བོ། ཆོས་སྒྲུང་སྟེ་བ་སོགས་ཡིན་པར་གང་སྟེལ་དང་། གཉིས་པ་མང་སྟོན་པ་ས་སྟོན་པ་སོགས་ཡིན་པར་རྟོག་གོ་འབར་བ་དང་། སྟེ་བ་ཐ་དད་ལྷགས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། གསུམ་པ་བྱེ་སྦྱེའི་སྟེ་བ་འགའ་ཞིག་ཡིན་པར་རྟོག་གོ་འབར་བ་དང་རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་

བའི་འགྲེལ་བས་སྐྱབ་པ། ཡིག་ཆ་འདིའི་ལེགས་བཤད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཛོད་
 མཐའ་དཔྱད་ལས། བོད་ཀྱི་མངོན་པ་བ་དང་དབྱ་པར་དག་ལས་བྱ་བའི་
 མངོན་རྟོགས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་
 འདོད་མཁན་དང་། འདོད་ཚུལ་མ་ཐོན་པ་མང་ཡང་དགག་བཞག་གི་དབྱང་
 པ་མ་སྒྲིལ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷགས་དང་བོས་བདེན་བཞི་ལ་ཤེས་
 སྤངས་མངོན་སྒྲོམ་ཅིག་ཆར་བྱེད་པས་དེ་བཞི་ལ་བྱ་བ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་
 པའམ་དེ་བཞི་སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐུབ་པས་བྱ་བའི་འབྲས་
 བུའི་མངོན་རྟོགས་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཆེ་ཅིག་ཆར་
 ཐུབ་ལ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་རྟོག་རིམ་གྱིས་སེལ་བས་ཤེས་བཟོད་
 བཅུ་དྲག་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བས་ཞུགས་གནས་འཐད་ཟེར། གཉིས་པས་བྱ་
 བར་མ་ཟད་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་
 ཟེར། གསུམ་པས་བཅུ་དྲག་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བས་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ཏུ་བཤད་ལ། ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་ལ་སྒྲིལ་ཏེ་སྒྲིག་
 ཆ་ནས་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲག་ཏུ་བྱེ་ཞེས་པས།
 ལྷགས་དང་བོ་གཉིས་ཀ་ལྟན་ཅིག་བཀག་ནས་གསུམ་པ་རིགས་པ་དྲག་ཅུ་བ་
 ཅ་འགྲེལ་ལྟར་སྒྲེ་བ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་རང་ལྷགས་སུ་བྱས་སོ། །དཔལ་ལྷན་
 པས་རྣམ་བཤད་ལ་བྱུར་བ་བྱས་ནས། གསེར་སྤང་དང་རྟོགས་སྤང་གི་ཆོག་
 ཟེན་ལྟར་བྱས་པ་ནི། ཞིབ་དཔྱད་མ་བྱས་པའི་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་བྱ་ཉ་
 སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་སྤང་ལས། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་འདི་
 ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་སོར་རང་གི་
 མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་

ནས། སྒོ་བ་དཔོན་རང་ལུགས་ལ་བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲི་བར་
འདོད་པས། དེའི་བཞེད་པ་བཀོད་ཅམ་ལས་རྒྱན་སྒྲུང་དང་རྩི་དགོངས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་གི་ལུང་དེས་ངེས་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲི་
བར་གསུངས་ཀྱི། བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲི་བར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྒྲུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་སྒྲུག་བསྐལ་མཐོང་སྒྲུང་གི་དངོས་གཉེན་དང་། ཆོས་
ཤེས་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩིས་བཟོད་
རྩིས་ཤེས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པར་གསུངས་པར་ཐལ་ལོ། །གསེར་སྤེང་
ལས། དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་མའི་བཞེད་པ་སྒྲར་བཤད་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
པ་དང་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་ཁས་སྤངས་ན་རེ་ཞིག་ལ་བསྐྱུང་བདེའོ། །ཞེས་རེ་
ཞིག་སྒོས་པས་སྒྲར་བཤད་པ་དེ་རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་མིན་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལུགས་དང་བོས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེས་པ་འགོག་བདེན་
ཐོབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པས་དེ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་གི་ཡུན་ཆད་དུ་འདོད་ན། ཟླ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་ཟེར་བ་
སོགས་ནི་རྟོགས་ལྡན་གྱི་དོགས་གནས་མིན་པས་དགག་པར་མ་བྱས་སོ། །ཁོ་
ན་རེ། ལུགས་དང་བོ་ལ་ཞུགས་གནས་མི་རུང་བར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་
ཐག་པས་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་དེ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་
སྒྲུང་ལས། སྒྲུག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་དུས་སུ་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་
ངོ་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
བཅུ་དྲུག་གང་གི་ཆེ་འབྲས་གནས་སུ་འཁྱུར་བ་དང་། ཞུགས་པ་གང་འདོག་
སོགས་དབྱད། ལུགས་དང་བོ་གཉིས་ཀས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་མཐོང་སྤང་
སྤང་བར་འདོད་ལ། དང་བོས་བདེན་བཞི་བདག་མེད་དུ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་ལ་
རྣམ་པ་རྣམས་རིམ་ཅན་དང་། གཉིས་པས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ལུགས་ལྟར་རྣམ་པ་
ཡང་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འདོད་དོ། །ལུགས་གསུམ་པས་མཐོང་སྤང་བདེན་

འདྲིན་མེད་ན། འབྲས་བུ་དང་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་པ་དེ་ལྟར་འཇུག་བ་ཞིག་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་
མཐོང་བ་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྲེལ་ཡོན་ཏན་རྟག་པར་འདྲིན་པ་མེད་ན་སྦྲེལ་
འདྲིན་དབང་མངོན་དང་སྦྲེལ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅིག་ཅར་སྦྲེལ་
བར་འཇུག་བ་ཞིག་ན། ཉ་ཕྱིས་དབུལ་དང་དཀར་པོར་ཁ་དོག་མཐུན་པ་ལས་
དབུལ་བུ་འཇུག་བ་ལྟར། སྦྲེལ་རྟག་པར་སྦྲོ་འདོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་
ཅིག་ཅར་བུ་མི་སྦྲེལ་བ་བཞིན་དུ། མཐོང་ལམ་ལ་སྤང་བུ་བདེན་པར་སྦྲོ་འདོགས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱངས་ནས་འབྱེན་བྱེད་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་། བྱངས་
ནས་ཐུང་ཟིན་ཤེས་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་ཐུང་བས་བརྒྱད་པ་སོགས་ཞུགས་
གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་འཐད་ལ། དེ་བཅུ་དྲུག་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྦྲེལ་
བས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། དེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཞུག་ཆ་ནས་
བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་དོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
པར་འབྲུག་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་རི་ལྟར་བཞག་ཅེ་ན།
ཆ་གང་ལ་གོམས་པ་གསལ་བ་ཆོས་ཤེས་པ་དེས་གཤགས་སྒྲིབ་པ་དེ་སེལ་བས་
གཞི་གཉེན་ཆད་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ཆོས་བཟོད་ནི་གཞི་གཉེན་
མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྦྲེལ་འདྲིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྦྲེལ་རྟག་འདྲིན་སེལ་མི་རུས་པ་
བཞིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་སོ་སྦྲེལ་དབང་ཤེས་དང་ཁྱད་པར་མེད་དམ་ཞེ་ན། དེས་ཆོས་
ཉིད་གསལ་བར་རྟོགས་པས་འཇུག་བ་དེ་འབྲས་བུ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་
པས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པས་དང་བོ་གཉིས་ཅར་བཀག་
པའི་ཕྱིར། བུ་ཉ་གཡགས་གཞོན་སོགས་ཀྱིས་དང་བོས་སྐག་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་
རིམ་ཅན་སྦྲེལ་བར་བཤད་པ་རང་ལུགས་བྱས་ཀྱི། འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་
ཅིག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བདེན་བཞི་ལ་ཤེས་སྤང་མངོན་སྟོན་དུས་གཅིག་ཏུ་
བཤད་པ་རང་ལུགས་སུ་མ་བྱས་པས། དང་བོ་རང་ལུགས་སུ་བྱས་པ་མིན་ནོ། །

ངེས་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རིམ་གྱིས་འདྲེན་ཚུལ་ཡིག་ཆ་རྟེན་བཤམས། ཤེས་
བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་རྗེས་སྐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤར་མཉམ་
བཞག་གི་ཆོ་ན་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་སྐྱེ་བར་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་བཅུ་དྲུག་
འདྲེན་པ་དེ་སྐབས་འདིར་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་འདྲེན་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་བྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ཆོ་ཆོས་
བཟོད་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་དེས་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་རང་ཉིད་ཡོད་པ་བྲན་
པ། ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་བྲན་པ། ཡུལ་ཅན་
ཆོས་བཟོད་ལ་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་སྤང་བའི་ཆ་གསུམ་བྲན་པར་སྟོང་ཐུན་གྱིས་
སྐྱབ་བོ། །མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་དང་། བརྒྱད་དང་། དགུ་དང་། བཅུ་
གཉིས་འདོད་པའི་སྡེ་བ་བཞི་གས་ཤེས་བཟོད་གཉིས་ཀ་འདོད་སྟམ་སྟེ། ཡིག་
ཆར་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཟོད་པ་བྱུར་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
གསེར་སྤང་ལས། དགུའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་ཡོད་པས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་
གོ་ཞེས་པས་བཞི་དང་། བཅུ་གཉིས་ཀྱང་མཚོན་སྟམ་ལ། དེ་དག་གིས་བཟོད་
ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་འདོད་དང་། ལྷགས་གནས་འདོག་
ཚུལ་སོགས་དཔྱད། དགུ་འདོད་པ་ཐེག་དམན་པ་ཡིན་པའི་ཆོག་བྱུར་མེད་
པར་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་དུ་ཡང་མ་བཀོད་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་མིན་ནམ་
དཔྱད། བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་གཅིག་ཁོ་ན་མིན་པར་
གསུངས་སོ། །འདུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཟུན་སྤང་གི་དོན་ཞིབ་དུ་འགྲེལ་
ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པས་སོ་སོར་
རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་བདེན་མོད་ཀྱི་ཁོན་ཀྱང་སྟོ་འདོགས་པའི་རྣམ་
པ་གཞན་བསལ་བའི་སྟོན་ནས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་
རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུགས་གསུམ་བསྐྱེས་ནས་བཤད་

ཅིང་། བཟོད་པ་བརྒྱད་པོར་འོག་གི་གཉེན་པོ་སོ་སོར་བཤད་ལ། གསེར་སྤེང་
ལས། འཇུག་རྒྱུ་ཏུ་བཀོད་པ་ནི་འདིའི་བཞེད་པ་མ་ནོར་བར་བཤད་ལ་ཞེས་
པ་དགྲ།

ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ།

༥ འདིར་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་འཕྲོས་སྒྱུར་དངོས་སུ་གསུངས་པས་
མོས་བསྡེ་སོགས་གྱི་འཕྲོས་སོགས་མཆོན་ལ། ཉང་ཞི་བ་དང་ཞེས་པ་གསེར་
སྤེང་ལས། ཉང་དུ་སེམས་དུལ་བས་བྱི་རོལ་ཏུ་གཞན་ལ་འདུད་པ་དང་། ཞེས་
པ་ལྟར། ཉང་དུ་སེམས་ཞི་བ་ཆོག་སྤྱད་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཉང་ཞི་བེར་བ་མིན་
ནོ། །དུག་པ་གསེར་སྤེང་ལས། གཞན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་ཞེས་པ། གཞན་གྱིས་སྒོམ་
ལམ་པ་རང་དང་རང་གནས་པའི་ས་ཚུགས་ལ་མཆོད་པའི་ཡོན་ཏན་འདོག་
གི་བྱེད་པ་མཆོད་ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་འདོག་པར་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། སྒོམ་ལམ་
པ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་བ་ལས། དེས་ཆོ་འདི་ལ་པན་
ཡོན་འདི་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འདྲིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་
པས། རང་འཕྲོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཆོན་
ཉིད་དུ་གསུངས་ནས། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་འཕྲོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་
ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་
མ་ཁྱབ་ཅེས་པར། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་འཕྲོབ་བྱེད་དང་སྦྱེ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་
གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བསྟན་བཅོས་ཡོད་མེད་སོགས་མང་ངོ་། །ཀྱང་རུས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་མཆོན་ཉིད་

དུ་བཞག་ནས། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཁྱལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་
ཡོད་ཅེས་པ། གསེར་ཤང་ལས། སྒོ་མ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ནི། སྒོ་མ་ལམ་གྱི་འབྲས་
བྱར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལ། མཚན་
ཉིད་ནམ་བཤད་སོགས་སུ་དེ་ལྟར་བཞག་པ། ཡིག་ཆར་སྐབས་འདིར་སྒོ་མ་
ལམ་སྒོ་མ་ཚུལ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ནས་བསྒོ་མ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ལྟར་སྒོ་མ་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ནས་སྒོ་མ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་
ལ་བྱེད་ཀྱི། སྒོ་མ་ལམ་སྒོ་མ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱའོ། །དེས་ན་ཡིག་
ཆར་བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ལྟར་ཐེག་ཆེན་སྒོ་མ་ལམ་ཐོབ་ཚུང་བའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྒོ་མ་ལམ་བསྒོ་མས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་
དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཁྱལ་སའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྒོ་མ་ལམ་བསྒོ་མས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་སྒོ་མ་ལམ་ཐོབ་ཚུང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་མ་ལམ་བསྒོ་མས་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒོ་མ་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྒོ་མ་ལམ་བསྒོ་མས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བསྒོ་མ་བྱ་ལ་ཐེག་ཆེན་སྒོ་མ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་མ་ལམ་འདོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱལ། ཁྱལ་སྟེ། དེ་ཐེག་ཆེན་སྒོ་མ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་མ་
ལམ་དེ་བསྒོ་མས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་
ཁྱལ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་མ་ཁྱལ་སའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྒོ་མ་
ལམ་བསྒོ་མས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཐེག་ཆེན་སྒོ་མ་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱལ། འདི་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
ནམ་མཁུན་དུ་འགྱུར་ངེས་ཀྱི་སྒོ་མ་ལམ་ཡོད་མེད་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་
པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ་ལྟར་གྱི་
རིགས་ལམ་ནང་འགལ་མེད་པའི་སྤྲ་ཞིབ་གལ་ཆེའོ། །ནང་དུ་སྤྲག་དོག་སོགས་

ཞི་བས་སེམས་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེའི་རང་མདངས་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྱེ་བོ་
 ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་དང་། ཉན་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐིམ་གྱིས་གཞོན་པས་
 དེ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། དེའི་རང་མདངས་ཕྱིའི་དུག་མཚན་སོགས་ཀྱི་གཞོན་
 པས་མི་བརྩི་བ་དང་། ཉན་དུ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པ་
 དང་། དེའི་རང་མདངས་བཞུགས་པའི་གནས་སོགས་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་
 དེར་སྐྱས་བསྒྲོམ་ན་ཡོན་ཏན་སྒྱེ་སྤྲོ་བ་སོགས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་ལས་སམ་
 འབྲས་བྱ་དུག་གསུངས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་གཞན་ཡང་
 མཚན་ཞོ། །དེའི་དང་བོ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་
 སོགས་ཞི་བའི་ལམ་དང་དེ་ཞི་བའི་ཆ་དང་འགོག་བདེན་སོགས་སྣ་ཚོགས་
 འདྲི་དགོས་པས། ཤེར་སྒྲོན་དུ་ལྷ་བ་བྱང་ཆུབ་དུ་ཉེ་བ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་དུག་
 ག་དོན་གཅིག་བྱས་ཆོག་གམ་དཔུང། ཡིག་ཆར། དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དགོ་བས་བྱབ་པར་གསུངས་པ་
 རྟོགས་སྤྲོས་བྱབ་པར་འདོད་པས་ཡིན་གྱི་སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་ལ་
 རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསེར་ཕྱེད་དུ། ས་མཚམས་
 ས་གཉིས་པ་ནས་བཞག་པ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་སྒྲོར་དགྲ་དང་ས་དགྲའི་སྒྲོམ་ལམ་
 སྤང་གཉིན་དུ་སྦྱོར་ཆེད་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་དུ་ས་དང་བོ་ནས་བཞག་པ་ནི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རགས་པ་དེ་ནས་སྤངས་པས་
 རང་ལྷགས་བྱས་སོ། །

མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།

༥ རོལ་མཚོར་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གསར་སྒྱེ་མེད་

པར་མཛོད་ཀྱིས་སྐྱབ་པ། བསྟན་དར་བ་དང་བསོད་གྲགས་པས་བཀག་པ་ལྟར་
ཡིན་ནོ། །སེམས་རྟེན་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་
པའི་ས་དགུས་སྟོམ་པའི་ལམ་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ས་དང་བོ་ནས་ས་
བཅུ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནོ། །ཡིག་ཆར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་ཟག་
བཅས་ལ་སྤང་བྱས་བྱབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྟོགས་སྡུ་ཨར་སོགས་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ལས། འདི་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོགས་
སྡུ་ཨར་སོགས་ཡིན་པར་རོལ་མཚོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤང་གི་རྟོག་པའི་ཟག་པ་ཡོད་མེད་ལ་བྱས་པས་དེ་ཡང་
ཡིན་པ་འདྲ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་སྐྱོད་ན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པར་འདོད་མི་འདོད་དཔུང། རྟོགས་སྤང་ལས། ཟག་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན། ཞེ་ན། ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་བདེན་སྤང་ཡོད་པས་
ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་ས་བོན་ལ་བྱས་པ་བྱ་ཉ་ལྟར་བྱས་སམ་དཔུང་ལ། སྦྱིར་དེ་དག་སྐྱོ་
དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །སྐབས་འདིའི་ཟག་པ་རྟོག་པ་
ལ་བྱས་ཀྱང་། སྦྱིར་ཟག་བཅས་ཞེས་པའི་ཟག་པ་མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་
ཆགས་ལ་བྱེད་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ནོ། །རོལ་མཚོར། ས་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་
ཤེས་བདེན་འཛིན་དང་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པར་དེ་བདེན་འཛིན་དང་
བྲལ་བ་མིན་པ་དང་། ས་གཉིས་པ་བ་བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པས་སྐྱབ་ཀྱང་།
ཟག་པ་དང་བཅས་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་བྱབ་ལ། དགྲ་བཅོམ་རྟོགས་པ་
སྟོན་སོང་གི་མོས་པ་སྟོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
མ་ཡིན་པར། དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཟག་པ་ལ་ཉོན་སྐྱབ་
དགོས་པར་བཤད། ཅེས་པ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་སོགས་
དང་བཅས་པའི་དོན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་བདེན་འཛིན་

སོགས་དང་བཅས་པའི་དོན་དེ་དང་འདྲེས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་
 དང་སྐྱབས་སུ་མ་བསྐྱུས་ཀྱི་བྱུང་ཚམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བདེན་སྟངས་སྐྱུ་མ་ལྟ་
 བྱུང་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བདེན་སྟངས་ཡོད་པར་བཤད་པའང་མི་
 འཐད་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གང་སྒྲུང་ངེས་དགོས་པར་ཐལ་འགྱུར་བ་
 མ་གཏོགས་པས་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་སྟངས་ཡོད་ན་མ་རིག་བག་
 ཆགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཁྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མོས་
 པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འདྲིན་ན་དོན་སྦྱི་དོན་དུ་འདྲིན་མི་
 འདྲིན་དབྱུང་གཞི་ཅུང་ཡོད་དོ། ཡིག་ཆར། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་
 ལ། མོས་ཚུལ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་པར་འདྲིན་པ་དེ་ཡིན། ཞེས་པ། གསེར་
 སྤང་ལྟར་ཆོག་སྐྱུད་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རང་རེའི་དོན་བདུན་ཅུར་ཡུམ་དོན་
 གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ། ཞེས་པ། རྣམ་བཤད་ལྟར་གོ་ཐོབ་བྱས་ལ། ཞིབ་ཆ་
 བྱས་ན་གྲུང་རུ་དང་མེ་ར་གཉིས་ལྟར་ཡུམ་དོན་གསུམ་གང་རུང་གི་འབྱུང་
 གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཉོགས་ཉོག་བཅས་དེ་
 དེའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོག་དགོས་ཏེ། མོས་ཚུལ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་པར་
 འདྲིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན་
 ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་དམིགས་ཡུལ་ལམ་དམིགས་ཚུལ་གྱིས་བྱེ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ལས། རང་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པ་
 ཉིད། ཅེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་གསེར་སྤང་རྣམ་བཤད་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། བསོད་གྲགས་པས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མོས་
 པ་གསུམ་ལྟོག་ཆ་ནས་བྱེ་བར། བསྟན་དར་བས་ཁ་ཅིག་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་
 གསུམ་ཡིན་བྱུང་མཉམ་དུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། གསུམ་པོ་
 དེ་མ་དག་ས་བདུན་དང་། དག་པ་ས་བརྒྱད་པ་དང་ས་དགུ་བ་གཉིས་དང་། ས་

བཅུ་བ་ལ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་དུ་བཞག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་
པ་ལེགས་ལ། དུམ་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འཛིན་ན་གཞན་དོན་གྱི་
འབྱུང་གནས་སུ་འཛིན་པས་མ་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །རྟེན་གྲུང་པས། རང་དོན་
མོས་པ་མ་དག་ས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དེར་ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པས་ང་རྒྱལ་
སྤྱོད་འབྱུང་ཞེས་རྒྱན་སྤང་བྱུངས་སུ་བྱས་པ། ཁོ་རང་གིས་ས་དང་བོར་ཉན་
རང་གི་སྤངས་རྟོགས་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་བསྐྱུན་ནོ། །དེའི་
རྟེན་འབྱུང་སྐྱེད་ཆལ་མཁན་པོས། སྤྱིར་ཉོན་ཡིད་སྤོང་ཆུལ། དེ་ལ་ངོ་བོ་ས་
བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ། དེའི་བག་ལ་ཉལ་རགས་པ་སྤངས་པ། དེའི་བག་
ལ་ཉལ་སྤྱོད་བ་སྤངས་པ་གསུམ་ཡོད་པས། དང་བོ་ས་དང་བོ། གཉིས་པ་ས་
བརྒྱད་པ། གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཐོབ་པས། གཉིས་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་
བྱི་མ་གཉིས་ཉོན་ཡིད་སྤངས་ཆུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བག་ཆགས་ཤེས་
སྤྱོད་སྤངས་ཆུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། སྤྱོད་གཉིས་སྤངས་ཆུལ་གཅིག་
ཏུ་མ་སྤྱོད་ཞིག་ཁོ་ན་རེ། མོས་པ་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་དེ་ལྟར་འདྲིལ་དགོས་
པར་ཐལ། རྒྱན་སྤང་ལས། བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་གྱི་ས་བོན་མ་ཟད་པ་ཉིད་གྱིས་
དང་བོ་ཁོ་ནར་རང་གི་དོན་མོས་པ་རྣམ་དགུ་བསྐྱུན་ནས། ཞེས་དང་། རང་
དང་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མོས་པ་རྣམ་པ་
དགུ་ཞེ། ཞེས་དང་། འདིར་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལྟར་ལེན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་
པར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉི་སྤང་ལས། རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ནི་གང་གིས་
རང་གི་དོན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱེད་པའོ། །རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་གིས་གཉིས་ཀའི་དོན་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་གིས་གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་འཇུར་
བ་ཞེ། ཞེས་དང་། རང་གི་དོན་ལ་མོས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བར་
འཇུར་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་བ་བར་ཆད་དང་བཅས་པ། གསུམ་པ་ལ་ནི་སྤྱིར་

བ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྣང་བ་གཉིས་ཀར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞག་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་གཙུག་ཆེ་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོམ་ལམ་དགྲ་གའི་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་པར་བཞག་པ་ལ་འགལ་
 བ་མེད་དོ། །ཞེས་དེ་དག་གཙུག་པོ་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གཞན་དུ་ན་རང་དོན་མོས་པ་རྒྱལ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དང་།
 རང་དོན་ཉིད་སྟབས་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་དང་། གཞན་དོན་མོས་པ་གཞན་དོན་
 ཁོ་ན་སྟབས་བྱེད་དང་། གཉིས་དོན་མོས་པ་སྦྱོར་བ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་མི་འཇུག་པས་
 ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་དགྲའི་རོ་བོར་
 གྱུར་པའི་མོས་པ་སྒྲོར་དགྲ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚ་བར་དེ་ཡང་ནི།
 ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །ཅིས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ལ་
 རྒྱུད་ཆལ་མཁན་པོ་སོགས་ན་རེ། མོས་པ་སྒྲོར་དགྲ་བྱེ་བ་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་
 སྒོ་ནས་ཡིན་གྱི། རྩ་བུ་རིམ་གྱིས་མིན་ཏེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དགྲ་
 ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་གོང་ནས་གོང་དུ་གྱུར་
 པ་བཞིན་དུ་མོས་པ་དགྲ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 དགྲའི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་དགྲའི་གནས་སྐབས་སུ་རིམ་གྱིས་
 རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེས་གོང་ནས་གོང་དུ་གྱུར་པས་གང་དང་གང་
 བསྟན་པ་དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 བསྐྱོག་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། རྒྱན་སྣང་ལས།
 རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པའི་རྣམ་པ་རྒྱུད་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་གཉེན་པོའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདིས་བསྟན་དར་བས། ཁ་ཅིག་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་བཞེད་པ་སོགས་ནི་མི་འཐད་

དེ། ས་དང་བོད་འོ་བོར་གྱུར་པའི་རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོ་དེ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་
པས་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་ས་དང་བོད་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པར་བཞེད་པས་ས་
དགུ་གའི་རྩིས་ཐོབ་ན་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་ཡི་གེ་ནོར་རམ། ཞེས་པའང་ཁེགས་ཏེ།
ས་དགུ་གའི་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་དོན་མོས་
པ་དགུ་དང་བསྟོད་པ་དགུ་ས་བཅུ་བའི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་དགུའི་སྐབས་ལ་སོ་
སོར་འདྲིལ་པས་ནང་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །རོལ་མཚོ་ལས། ཡུམ་དོན་
གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྩིས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པར། ཡུམ་དོན་
གསུམ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་
མོས་ཤིང་ཞེས་པས་མོས་སྒྲོམ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དགོས་ཟེར་ན། གསེར་ཕྱེང་ལས།
ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གང་ཡུམ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་འདྲིན་པའོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་མོས་པ་གཙོ་བོར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཕྱིན་དུག་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་ནས་དེ་ལ་
སྒོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཡང་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་དམ་
དཔུང། ཁ་ཆེ་ཀྱུ་མ་ར་དང་ཨ་བྱ་དང་རི་མེད་བཤེས་གཉེན་ནམས་དགག་ཚུལ་
མཚན་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་གང་རུང་སྒྲོམ་པའི་
བྱང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གོང་མ་ནམས་སྤྲུགས་དགྲེས་པའི་ཆ་
དང་དེའི་དོན་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་
ཡོན་ཏན་དེ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་བསྟོད་བཀྱར་བསྐྱགས་གསུམ་
གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་པན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདྲིལ་སྟེ། ནམ་བཤད་
ལས། བསྟོད་བཀྱར་བསྐྱགས་པ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གོང་

མ་རྣམས་མོས་པ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཐུགས་དགུས་པའི་ཆ་དང་
 དངོས་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་རྟོ་། །ཞེས་པ་ལྟར། གསེར་
 བྱང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་ཕན་ཡོན་ལ་མོས་
 པ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དགུས་པའི་ཆ་སོགས་དང་། བསྟོད་བཀུར་
 བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་བྱུང་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་
 སོགས་དང་དོན་བདུན་ཅུའི་མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་དོན་
 ཐོབ་ཡིན་གྱི། ཡིག་ཆ་ལྟར་གཉིས་ཀ་ལ་གང་རུང་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དགུས་པའི་ཆ་ལ་གཉིས་དོན་མོས་
 པ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དགུས་པའི་ཆ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཐུགས་དགུས་པའི་ཆ་དེ་འདིར་
 བསྟན་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་དང་བོ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་མ་གཉིས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུས་བསྟོད་པ་དང་། །ཞེས་དང་།
 ལེའུ་བརྒྱད་མ་ལས། བསྟོད་པ་ཅམ་དགུ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གིས་བསྟོད་པ་
 བྱི་བསྟོད་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཅམ་སྦྱ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 གཉིས་པ་ལ་བཀུར་བ་གསུམ་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལ་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་མ་
 བྱུང་པ་ཡང་ཤེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཕན་ཡོན་ལ་ལྷན་ཟིན་དགོས་པར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆ་ལྷན་ཟིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས། ཆ་བྱི་
 ཡན་ལག་སྟེ་ཆ་ཤས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་
 རྒྱུའི་ཆ་ཤས་མོས་པ་བསྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བའི་ལམ་སོགས་
 རྟོགས་པའི་ཆ་ལ་འདོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ལས། ཆ་དགུ་
 བའི་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་ལས།
 གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་། །ཞེས་གོང་ནས་གོང་དུ་

འཕེལ་བ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོལ་མཚོ་ལས། རང་འཕྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་
གྱུར་པའི་མོས་པ་བསྐྱམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། མོས་པ་སྐྱམ་
ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་པ་དང་། ས་མཚམས་མོས་པ་སྐྱམ་ལམ་
སྐྱམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་ཅེས་པ་
སྦྱར་དེའི་ཕན་ཡོན་ཅན་ཡིན་ན་རུང་ཡང་། སྐབས་འདིའི་བསྟོད་བཀུར་
བསྐྱེད་ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་དོན་ཡིན་ན་མི་
འཐད་དེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མོས་པ་སྐྱམ་ལམ་སྐྱམ་
པའི་གནས་སྐབས་ལ་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཀྱབ་སྟེ། ཙ་བར། མོས་
པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། །དགྲ་ཚན་གསུམ་གྱི། ཞེས་དང་། འབྲེལ་བ་
ལས། གནས་སྐབས་དགྲ་རུ་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགྲས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཞེས་རིམ་
བཞིན་བསྟོད་པ་སྐྱོར་དགྲ་རང་དོན་མོས་པ་དགྲའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་
པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གསེར་ཕྱེད་ལས། མོས་པ་ནས་འདི་ཡི་བར་གྱི་
ས་མཚམས་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་བའི་བར་རོ། ཞེས་མོས་པ་ནས་ཡི་རང་
བར་ས་མཚམས་གཅིག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ས་
མཚམས་མ་གསུངས་པ་མོས་པས་མཚོན་རྒྱས་པས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རེའི་
དོན་བདུན་ཅུར་ས་མཚམས་མོས་པ་དང་འདྲ་གསུངས་པ་ལེགས་བཤད་ཡིན་
ནོ། །རིགས་པས་ཀྱང་འབྲུབ་སྟེ། མོས་པ་དེ་སྐྱམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཐུགས་
དམེས་པའི་ཆ་དམེས་ཡུལ་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་བྱང་སེམས་དེའི་རྒྱད་ལ་འདྲིལ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གདུལ་བྱ་ཚོགས་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡུལ་ལ་
ཡོད་པ་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་འདྲིལ་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། མོས་པ་སྐྱམ་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ཕན་ཡོན་བསྟོད་སོགས་
གསུམ་མེད་པར་ཐལ། སྐབས་བཞི་བའི་བསྐྱེད་དོན་ལས། ཕན་ཡོན་གསུངས་
ཕྱིར་འབྲས་བུའོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཕན་ཡོན་འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འདྲ་སྟེ།

འདིར་བརྟེན་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྒྱན་མཐའ་བའི་
རྒྱད་གྱི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་ཕན་ཡོན་བསྟོན་བཀྱར་
བསྐྱུགས་གསུམ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཕན་ཡོན་བསྟོན་
སོགས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། མོས་པ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་
བྱང་སེམས་ལ་བྱུགས་དགེས་པའི་ཆ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་གྱི་དེ་བསྟོན་སོགས་གསུམ་གང་རུང་
ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་བསྟོན་སོགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་
ཏན་ལ་བསྟོན་ཡུལ་གྱི་རྒྱད་གྱི་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་མོས་པའི་
ཕན་ཡོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན་རིགས་མ་ངེས་པའི་རྒྱད་གྱི་མོས་པའི་
ཕན་ཡོན་རིགས་ངེས་རྒྱད་ན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་ངག་ཡོད་
པར་ཐལ། གསེར་སྤང་ལས། ཤུཌི་པས་ནི་ངག་རྟུ་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། བསྟོན་པའི་ཆ་ལ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངག་
ཡིན་ན་བརྗོད་པ་བོད་རྒྱུ་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མོས་པ་སྒྲོམ་
ལམ་ཆུང་རུའི་ཆུང་རུ་གསུམ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ལྟན་པས་དེ་དག་གི་
ཕན་ཡོན་བསྟོན་བཀྱར་བསྐྱུགས་གསུམ་ཡང་མི་འགལ་ལམ་དཔྱད།

བསྐྱོད་བསྐྱོད་ལམ་བཤད་པ།

༄ བསྐྱོད་བསྐྱོད་ལམ་ལ་བསྟན་དར་བས། བསྐྱོད་ཆས་བསྐྱོད་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
གོགས་ངོ་བོ་དགོས་པ་བསྐྱོད་སྟོན་གྱི་བྱང་པར་དང་བདུན་བཤད་པའི། དང་བོ་
ནི། སལ་ཆེན་ལས། འགོ་ཀུན་དགེ་བ་ལ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་
ལ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། དགེ་བ་ལ་འདུས་མ་བྱས་འཛོག་པར་དཔྱུས་མཐས་

སྐྱབ་ཅིང་། རང་ལུགས་ལ་མི་འཐད་དོ། །བསྟན་དར་བས། རང་གཞན་གྱི་དགེ་
ཙམ་ཐམས་ཅད་སྐབས་འདིའི་བསྟོན་ལ་བཞག་ཀྱང་འཁོར་བས་བསྐྱས་པའི་
དགེ་བ་དང་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་འཛོག་མི་འཛོག་དབྱུང་དེ། དེ་ལ་ཡི་རང་
བྱས་པའི་དགེ་བ་རྟོགས་བྱང་དུ་བསྟོན་པ་ལ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་རྟོགས་
བྱང་དུ་བསྟོན། ཞེས་བཏགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། སྤག་
དོག་མེད་པར་ཡི་རང་བྱས་པ་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་མཚུངས་པར་ཐོབ་པའི་དགེ་
བ་དེ་ཉིད་བསྟོན་པ་ལ་བཏགས་སམ་སྟམ་མོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེན་པ་ལས་བྱུང་བའི། ནས། བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་དང་ལྡན་
པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འདི་ཉིད་མཚོག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ནམ་བཤད་ལས། རང་གཞན་གྱི་དགེ་ཙམ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་སླ་ན་མེད་པའི་བསྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང་། མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་རང་གཞན་གྱི་དགེ་ཙམ་སྦྱར་བ་དང་། བདག་
དང་གཞན་གྱི་དུས་གསུམ་དང་། །འབྲེལ་བའི་ཆོགས་གཉིས། ཞེས་གཞན་གྱི་
དགེ་བ་བསྟོན་ལ་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་ཡི་རང་བྱས་པ་ལ་དགོངས་
ཀྱི་བསྟོན་ལ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་དགོས་ཏེ། དགེ་བ་ཅུང་ཟད་
བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ། ཞེས་བདག་སྦྱ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཡང་
ན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་སོགས་བསྟོན་ལ་བཞག་ནས་བསྟོན་པ་སྟོམ་ལམ་
དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་བསྦྱར་མི་དགོས་ཏེ། དེ་རང་གི་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགེ་
བ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་དེར་བསྦྱར་མི་སྤབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྤར་འཁོར་བའི་རྒྱར་བསྟོན་པ་

དང་། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱུར་བྱིན་པ་སོགས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་གང་བདེ་གཟུང་བར་བྱའོ། གཞན་གྱིས་དགེ་བ་སྤྲོ་མ་དགེ་འདུན་
 སོགས་ལ་ཕྱུལ་ནས་བསྡོམས་ཆུ་བ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལོས་
 སྤྲོ་མ་དགེ་འདུན་སོགས་ཀྱིས་ཅི་ལྟར་བསྡོམས་པ་ལྟར་བདག་གིས་བསྡོམས་
 པའི་འདུན་པ་ཡོད་པས། དགེ་འདུན་གྱིས་བསྡོམས་པའི་དཔང་བོ་བྱས་ཏེ། སྤྲོ་མ་
 སོགས་ཀྱིས་བསྡོམས་གང་དུ་བསྡོམས་པ་ལྟར་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཇུག་པ་ཆུ་བ་ལོའི་
 འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པ་འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོ་སོགས་ལྟར་རོ། །བསྡོམས་སྤྲོ་
 མེད་བྱང་ཆུབ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་བསྐྱུན་པ་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 དང་གྲོགས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྐྱུར་བྱེད་འདུན་
 སེམས་མདོ་རྒྱན་ལྟར་རོ། །དགོས་པ་འབྲས་བུ་ཕྱུང་བས་མི་ཟད་པའི་ཆེད་
 དུའོ། །མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆུ་ཐིགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་ལྷུང་། ། ཞེས་སོགས་ཀྱང་དེ་
 ཡིན་གྱི་ཁོང་ཁྲོས་འདྲོམས་མི་རྒྱས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་
 བ། སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྡོམས་བྱིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱིས་བྱིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བསྡོམས་ཀྱི་ཁྱད་པར། བསྡོམས་དེ་ལ་བརྟེན་
 བསྡོམས་དོན་དེ་གྲུབ་ན་སྤྲོ་མ་པའི་འདུན་པ་བསྡོམས་དང་། རྒྱས་མེད་པར་དེ་ལྟར་
 གྱུར་ཅིག་སྤྲོ་མ་པའི་འདུན་པ་སྡོམས་ལམ་ཅན་ཡིན་པས། སྤྲོ་མ་ལ་ཕྱི་མས་ཁྱབ་
 བོ། །ཡིག་ཆར། གཞན་དོན་དུ་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྡོམས་བྱེད་པའི་ཟག་
 བཅས་སྒྲོམ་ལམ། བསྡོམས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་གསེར་ཕྱེང་
 ལྟར་ལ། བསྡོམས་སྒྲོམ་ལམ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།
 བསྡོམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ནས། དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་
 ལ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

མོས་པས་བསོད་ནམས་མང་བོ་མདོན་པར་བསགས་ཚུལ། མདོ་ལས།

བསམ་མི་བྱལ་ལ་དད་བྱས་པས། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བསམ་མི་བྱལ། །ཅེས་པ་
ལྟར། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་
སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པས་དགེ་རྩ་མང་དུ་བསགས་པས་ཡིན་ཏེ་སྤྱིར་ཉམས་
ལེན་གང་ལའང་དེ་སྟོན་པའི་གཞུང་སྟགས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་གུས་གལ་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ནས་གསེར་མང་བོ་རྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
སླ་མེད་བྱང་ཚུབ་སྟགས་གང་དུ་བསྐྱར་བ། བསྡོམ་བ་ལ་རག་ལས་ཏེ་གསེར་དེ་
རྩ་རྒྱན་སྟགས་གང་དུ་བསྐྱར་མགར་བ་ལ་སྟོས་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་དེ་འཁོར་
བ་དང་ཉན་རང་གི་ཐར་པའི་ཡན་ལག་དུ་བསྡོམ་ན་འབྲས་བུ་དེ་ཕྱུང་བ་ན་
ཟད་ལ་སླ་མེད་བྱང་ཚུབ་དུ་བསྡོམ་ན་དེ་བར་དུ་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡི་རང་
གིས་བསོད་ནམས་མཉམ་པ་ཉིད་འཕྲོ་བ་ཉི་ཟེར་དང་། རྟོགས་སྣང་དུ་ས་
ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་ལ། བསོད་གྲགས་པ་དང་བསྟན་དར་བས།
སློ་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ཐོབ་ན་རང་གི་དགེ་བར་རང་གིས་ཡི་རང་བྱས་ན་
དགེ་རྩ་བསགས་མ་བསགས་བྱུང་མེད་དུ་འགྱུར་བེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་གི་
དགེ་བ་དེ་ལ་རང་གིས་ཡི་རང་བྱས་ན་དགེ་བ་དེ་དང་མཉམ་པའི་ཡི་རང་གི་
དགེ་བ་ཞིག་ལོགས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱ་ཉ་གཉིས་ལྟར་སློ་མཉམ་པའི་དགེ་རྩ་
ལ་ཡི་རང་བྱས་ན་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་བྱེད་སློ་དམའ་ན་ཆུང་
ལ་མཐོ་ན་ཆེ་བ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་
རྩ་ལ་ཡི་རང་བྱས་ན་ཆུང་བ་ལས་མཉམ་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་
རང་གི་དགེ་བ་ལ་ཡི་རང་བའི་ཐེག་ཆེན་སྟོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགེ་བ་གང་བྱ་ནའང་འགོ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། དངོས་གཞི་དམིགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་མོས་པ་ཚུན་ཆད་
ཀྱིས་དང་། མཐུག་བསྡོམ་བ་དང་ཡི་རང་ལ་འབད་ན་ཅི་བྱས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་
སུ་འགྱུར་རོ། །ཀྱུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་སྟོམ་ལམ་གཉིས་

ཀྱང་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དགེ་ཙམ་རྣམས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་
རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་། དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས་ཞེས་སྐྱུར་བས་དོན་དམ་
དང་ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

སྐྱུ་བ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།

༥ ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་རིམ་བཞིན་རྟོགས་པ་དང་སྤངས་པར་
འདོད་པ་འབྱུང་བྱུང་གསུམ་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཏུ་འདོད་པ་བྱ་ཉ་གཡགས་གཞོན་སོགས་མང་ངོ་། །སྤྱིར་སྤངས་རྟོགས་མཐར་
བྱུག་གི་ལག་རྒྱུ་འདོག་བྱེད་ཟེར་མཁན་བསོད་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལོ་ཆེན་
ཀྱིས་གཞན་དབང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཐོབ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་
མངོན་ཏུ་བྱེད་པས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ཟེར། དེའི་དང་པོ་ནི་ཡོན་
ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཉེས་པ་སེལ་བའི་ལམ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རང་ལུགས་ཡིན་པས། ཡིག་ཆར། མཉམ་བཞག་གཅིག་ལ་
རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་འདོམས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་
དག་གི་དེ་ཞེས་སྟོག་པས་གཉིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་དོན་གཅིག་
ཡིན་ནོ། །དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། བར་ཕྱིན་
ལམ་བསྐྱིག་ལས། སྐྱུ་བ་པ་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་ཐོབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་
ཀྱང་། སྐྱུ་བྱ་བ་དེན་སྟོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒྲ་དོན་
འདྲིས་ཏུ་འདོན་པའི་རྟོག་བྲལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་

སྒོམ་ལམ་ཐམས་ཅད་འདྲིལ་དགོས་པ་གཉིས་ཀའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་
སོ། །སྐྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་ལྟ་ཡང་བྱད་པར་སོ་སོས་བཞག་པ་ལས་དོན་གཅིག་
གཟ། དང་པོ་གསུམ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དགོས་དབྱད། ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར།
ཡང་གཞུགས་ནམ་པར་དག་པ་སྟོབས་བརྩ་ནམ་པར་དག་སོགས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ནམ་དག་དེ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསེར་ཕྱིང་
ལས། རྣམ་དག་འདི་ལ་ཉི་མའི་འགྲེལ་བ་བཞི་དང་བརྒྱད་སྟོང་བའི་འགྲེལ་
བ་གསུམ་པོ་གང་ནས་མདོ་སྐྱར་བ་མེད་ལ་ཞེས་པ་ལྟར། དེ་དག་ཏུ་མ་སྐྱར་
བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉུགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
གཞུགས་ནམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནམ་
པར་དག་པ་ཞེས་སོགས། རྣམ་དག་བཞི་གའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་
སྐད་ལས། བྱད་པར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་
གོ། ཉན། ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་ནམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞི་ག་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་མའི་སོགས་ལས་ཟུར་དུ་མ་
སྐྱར་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ནམ་དག་གི་མདོ་ལས་ཟུར་དུ་མེད་པས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཞུངས་ཀྱི་སྒོ་ནམ་པར་དག་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩ་
ནམ་པར་དག་པ་ཞེས་སོགས། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་
པས་བྱང་སེམས་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། རྣམ་བྱང་གི་འགྲེས་
ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་དག་གསུངས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ནམ་བྱང་མ་ལུས་
པ་བསྒྲེལ་པས་དེ་བསྟན་པར་མདོན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཀྱང་སྐྱས་དོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། སྟོབས་བརྩ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནམ་དག་གི་གཞིར་འདྲིལ་པར་མ་

ཟད་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྒྱུ་བ་བཞི་
 བ་མདོ་འགྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་གསེར་ཕྱེང་གི་དེ་སྒྲ་མ་གསུམ་
 གྱི་མདོ་ལས་བྱུར་བ་མ་སྦྱར་བའི་དོན་ནོ། །འདིར་འདི་ལ་སྦྱར་རྒྱུའི་མདོ་བྱུར་
 དུ་བཀར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆར། གཞུགས་ཞེས་པ་མ་དག་གཞུངས་རྣམ་པར་
 དག་པས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་རྣམ་དག་ལ་བྱ་སྒྲོན་མཁྱེན་གསུམ་བཞག་
 པ་དང་། ཉས་འགོག་ལམ་གཉིས་དང་། གཡགས་པ་སོགས་ས་སྦྱས་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་དགོས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་
 སུ་བྱར་མེད། ཅེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་མདོན་ཞེན་དང་བྲལ་བའི་ཆ་གཅིག་
 ཉིད་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བ་མིན་གྱི་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་རིགས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་བདག་དུ་མདོན་པར་ཞེན་
 པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟར། གསེར་ཕྱེང་
 ལས། འདིར་ཡང་སྒོ་བྱར་བྱི་བྲལ་ཉིད་བསྟན་པས་སོ། །ཞེས་ཉ་ཁིག་དུ་རྣམ་
 དག་སྦྱར་བསྟན་གྱིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་བསྟན་པར་འདོད་པ་བཀག་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཡུལ་རྣམ་དག་ལ་གཞི་ཤེས་སོགས་འདྲིལ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་འགོག་བདེན་གཅིག་ཉིད་འབྲས་སུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ཡུལ་
 གཞུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དག་དུ་འདྲིལ་ཚུལ། སྒྲ་མ་རང་འདྲེན་བྱེད་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་རོས་སྒྲལ་གྱི་སྦྱིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་དང་། ཕྱི་མ་སྦྱིབ་པ་དེས་
 ཁོ་རང་གི་གནས་ལུགས་སྤང་ཚུལ་ལ་སྦྱིབ་པ་དག་པའི་ཆ་ཡིན་པས་འདྲིལ་
 གི་དཔལ་ལྡན་པ་ལྟར་དེའི་ཆེ་བྱི་མ་མེད་པས་དེ་རི་བོང་རྩ་ལྟར་གཏན་མེད་
 དུ་སོང་བས་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་རོས་སྒྲལ་གྱི་སྤང་
 བྱ་དེ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་དག་ཐོབ་ལ། དེའི་ཆེ་སྤང་བྱ་དེ་གཏན་མེད་དུ་སྦྱར་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྲལ་ཁས། འདིའི་དག་ཚུལ་འདག་བྱ་དེ་སྤངས་པ་ལ་བྱེད་
 གྱི། ཡོད་མེད་ལ་མི་བྱེད་པས། དཔའི་དོན་ཡང་མི་མཚུངས་སོ། །ཡུལ་དག་

ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། སེམས་དག་པ་ན་དེའི་སྤང་བ་ཡང་
དག་པ་ཡིན་པས། སྤང་བ་མ་དག་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་
བཞག་གི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ངོས་ནས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སོགས་མཆན་
འབྲེལ་དུ་བྲངས་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་ན་
སྤང་ཉིད་དང་ཡུལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་སོགས་སྤར་ལས་རྟེན་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་དག་
པའི་དོན་ནོ། །ཀྱང་ཅུ་སོགས་སེར་འབྲས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སྟ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་གིས་བྱབ་པར་གསུངས་པ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་རྣམ་དག་གི་རིགས་པ་སྐྱར་བ་ཡིན་ལ། ཡིག་ཆ་འདིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་
བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། གསུངས་པ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གའི་གཞུང་
དུ་ཉན་རང་དབྱེ་བཅོམ་པ་ཞེས་སྐྱར་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལ། རྣམ་
བཤད་ལས་གསུམ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི། ཞེས་དང་། རྟོགས་སྤང་ལས། རང་གི་
ངོ་སྤུལ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཞེས་སྐྱར་ལ། ཉན་རང་ལ་མ་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་ལ་རང་འབྲེན་བྱེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་ངོ་སྤུལ་
ཀྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་མ་སྐྱར་ན། གསུམ་ག་སྤངས་
པ་རྣམ་དག་གིན་ཏུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་སྤུལ་མ་སྐྱར་ན་སྐྱབ་པ་གསུམ་
ཅི་རིགས་སྤངས་པ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། མི་སྒོལ་
ལམ་ཐོབ་པ་ན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དག་པར་ཐལ། དེ་
དག་པའི་རྣམ་དག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྣམ་དག་གིན་ཏུ་བའི་དོན་སྐྱབ་
པ་ཀུན་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་འཛོག་ཚུལ་དང་། ཏུས་ཀྱི་མཐའི་བར་དུ་མི་ཟད་
པས་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉི་སྤང་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་
པོའི་མཐའ་དང་ཏུས་ཀྱི་མཐའོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
དངོས་པོའི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་བརྟེན་པས་
ཏུས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུབ་པ། དེས་འབྱུང་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱིས་རྒྱུད་བསྐྱུལ་ནས། །རིགས་
ཅན་གསུམ་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ལམ་ཤེས་ལ། །སྒྲོབ་ཚུལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་
དགོངས་པ་བཞིན། །བཤད་པས་འགྲོ་རྣམས་ལམ་འདིས་རྒྱུར་བཤོད་ཤོག །ཅེས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དཔྱད་ནོར་བུའི་འཕྲུང་མཛེས་ལས་
སྐབས་གཉིས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས་ཚུང་ཟད་བཀྲོལ་བེན་ཏི། །

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རྩ་ལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ནོར་
བུའི་འཕྲེང་མཛེས་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་དཀའ་གནས་
རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་འབྱུག་རོགས་ཞེས་བྱ་
བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་རང་གཟུགས་སྤྟླའི་མཚན། །ཡབ་སྲས་ལྷ་
ལ་གྱས་པས་བྱག་བཅུད་ཀྱི། །སྲིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་མ་ལུས་གཏན་བཅོམ་པའི། །སྐྱ་
གསུམ་གོ་འཕང་ལྷུང་སྟོལ་བུ་རྣམས་ལོ། །

ཉེ་རང་གི་རྒྱ་མཚན་སོགས་ལ་དབྱད་པ།

སྐབས་གསུམ་པའི་མདོ་ལ་འཕགས་སེང་གིས་སྟོད་པ་བྱད་པར་ཅན་
ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་གསུངས་བ་ནི་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྟོད་པ་བྱད་པར་ཅན་སྲིད་ཞིའི་
མཐའ་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གཙོ་བོར་གསུངས་པས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡེ་
ཤེས་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོག་གསལ་ལས། འདིར་གཞི་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་ལམ་
ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས། ཞེས་པ་ལྟར་བུ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཐེག་དམན་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་

བཤད་པ། གསེར་སྒྲིབ་ཆིག་ཟིན་ལ་བཀོད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། ཤེར་འབྱུང་གི་
བསྟུས་དོན་ལས། ལམ་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་གཞི་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་བཤད་དུ་ལམ་ཤེས་དག་
བྱེད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོར་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོགས་
སྣང་དུ་ཡང་བསྟན་ཏོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྐབས་གསུམ་པའི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་མིན། ཞེས་པ། དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་མིན་པའི་
དོན་ཡིན་ཀྱི། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཤུགས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། སྟེན་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ། ཤེར་
མདོའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བདེན་ཞེན་གྱིས་ཤེར་བྱིན་
ལ་སློབ་ན། ཆོ་འདིར་ཤེར་བྱིན་དོར་ནས་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བ་དང་། ཕྱི་མར་
ཤེར་བྱིན་རྟེན་དཀའ་བས། འདོར་བ་དང་རིང་བ་གཉིས་སློས་སོ། །ཁོ་ན་རེ།
རྟོགས་སྣང་དུ་འབྲས་བྱའི་ཤེར་བྱིན་ལ་ཉེ་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གསེར་སྒྲིབ་ལས། འདིར་ཉེ་རིང་དུ་འཇུག་བའི་ཡུམ་འབྲས་ཡུམ་ལ་འདོད་པ་
ནི་རྒྱ་ཆུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཡིག་ཆར་ཁོ་ན་སྐྱར་བའི་
ཕྱིར་དང་། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུམ་ཡོད་པ། འགྲེལ་བར། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་འཇུག་བར་འདོད་པའི་ཞེས་དང་། མདོ་ལས། འདོར་
བར་གསུངས་པས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། དཔེར་ན་ཤིང་ནི་རྒྱ་
མཚོ་རུ། སོགས་ཀྱིས་ཤིང་རྒྱ་མཚོར་མི་བྱིང་བ་ལྟར་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
འཁོར་བར་མི་བྱིང་བ་དང་། དེ་བློ་བསྟན་ཀྱིས་གཡེང་བ་ལྟར་བདེན་མེད་མ་
རྟོགས་པས་སྲིད་ཞིའི་རྒྱུད་པས་གཡེང་བར་བསྟན་ཏོ། །འདིར་མཐའི་དོན།
ནས། གསུམ་ལ་བྱེད་ཅེས་པའི་དང་བོ་གཉིས་ནི། དེའི་འཁོར་མཐར་ལྷུང་ཞེས་
པའི་མཐའ་ཡིན་ཀྱི་འཁོར་མཐའ་མིན་ཏེ། འཁོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་

བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་ནས་དེ་བཟུང་པའམ་དེའི་མཚུག་གི་མཐར་
ཐར་པ་ཐོབ་ན་སྐྱམ་པ་འདིར་བསྟན་འཁོར་མཐར་ལྷུང་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྦྱིར་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའི་དོན་སྦྱང་པ་ལ་བྱའོ། །འདིར་མཐའི་དོན་ལྷ་
བྱས་པའི་མཚུག་ཆ་ལ་བྱས་པ་མཚུག་གི་ཆ་ལྟ་བུའི་ཆ་ཤས་ལ་བྱས་པས་ཡིན་
ནམ་དཔུང། འདིར་བསྟན་སྲིད་ཞི་བར་གསུམ་ཕྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་སོ་སོར་
བྱས་ནས་འགལ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ལག་རྗེས་མཐའ་གསུམ་སོ་སོར་འགོག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས། སྦྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་གཉིས་ཀ་འགོག་
བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར་སྲིད་མཐའ་འགོག་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འོག་ཏུ་དོན་དམ་དཔྱིད་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྦྱོན་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར་བེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་མས་འཁོར་བའི་སྦྱོན་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་བྲག་གི་བདག་འདྲིན་ཀྱི་སྦྱོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་རྣམ་པར་སྟན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བའི་བསྐྱུས་དོན་
ལས། གང་གང་སྦྱོན་མཐོང་རྣམ་པར་སྟན་འབྱེན་གཉེན། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན། དེས་འཁོར་བའི་སྦྱོན་རྟོགས་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་སྦྱོན་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། བྲལ་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་
ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན།
ཡང་མ་བྲལ་སྟེ། དེས་མཐོང་བ་སྤང་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱོད་རང་ལ། ལྷག་
བདེན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྦྱོན་མ་མཐོང་བར་
ཐལ། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཁོར་བའི་སྦྱོན་དེའི་གཞལ་བྱ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་མི་རྟག་སོགས་
བཙུ་བྱག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིར་བསྟན་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་དུ་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་འགོག་ལམ་ཀྱི་བྱང་ཚོས་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་

གྱིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བར་འགྲུབ་པས། སྒོ་མང་ཡིག་ཆ་རྟིང་བ་
 དང་། སེར་སྤྲད་ཡིག་ཆར་ཡང་དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མ་མཐོང་བར་
 བཤད་པ་ཞིགས་སོ། །ཐལ་འགྲུར་བའི་ལྷགས་ལ་བདེན་འདྲིན་ཉོན་སྐྱིབ་ཡིན་
 པས་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་ངོ་། །རྣམ་བཤད་
 ལས། སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་སྤྲ་མ་
 གཉིས་གོ་ལྟོག་ནས་སྦྱོར་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་དོན་མིན་པར་ཇེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་
 ལས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་པ། ཡིག་ཆར་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་ནི།
 ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་སྲིད་མཐར་གནས་པ་དང་། སྟོང་ཇེ་དང་བྲལ་བས་ཞི་
 མཐར་གནས་པར་བཤད་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། བས།
 དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དང་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་བཤད་པའི་
 གོ་རིམ་བརྒྱུག་པ་གཞུང་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
 བཤད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པར། དཔལ་ལྷན་པས་འདི་མཁས་པ་སྤྲ་མའི་
 བཤད་རྒྱན་བཀོད་པ་ཡིན་ནམ་མ་གཏོགས་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་པ་
 ལོག་རྟོག་གིས་བསྐྱབས་པས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱ་རྒྱུ་ལས། རང་བཞིན་གང་
 ཡང་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མྱང་ན་
 ལས་འདས་པ་ལ་རྟག་པ་དང་པན་པ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་། འཁོར་བ་
 ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པའི། ཞེས་
 བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་གསེར་སྤྲོང་བ་ལྟར་བཤད་པ་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དགག་ཚུལ་དེ་ནི་ཇེའི་གསུང་གསེར་སྤྲོང་ལས་འབྱུང་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། དེ་མིན་ཏེ། གསེར་སྤྲོང་གིས་དེའི་ཤེས་རབ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་
 ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་གོང་འོག་བསྐྱིག་མཤེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གསེར་སྤྲོང་ལས། གོང་དུ་དེར་མཐའ་གཅིག་དུ་གནས་པའི་ཉེས་དམིགས་
 མཐོང་བ་དང་། ཞེས་རྒྱན་སྤྲོང་ལྟར་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བ་དགོས་པར་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཆོག་འབྲེལ་སྐབས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཞེས་པ་
བྱ་ཉ་ལྟར་འབྲེལ་བའམ་ཡང་ན། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱའོ། །ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་མཚན་
གཉིས་པོ་དེ་སྟོང་རྩེ་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གསེར་སྤང་གིས་
གོ་ལྡོག་ཀྱང་རྣམ་བཤད་དུ་མ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གསེར་སྤང་རྣམ་
བཤད་གཉིས་ཀྱི་དེ་སྐྱུར་ས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་གི་དེ་རྩ་བའི་
དངོས་བསྟན་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་འགོག་བྱེད་དེ་ལ་བྱས་ནས་གོང་གི་འབྲེལ་བ་
ལྟར་བསྒྲོག་དགོས་པར་བཤད་ལ། རྣམ་བཤད་དུ། འབྲེལ་བར་དངོས་པོ་མེད་
པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པས། མཐའ་གཉིས་འགོག་བྱེད་ལ་
མ་སྐྱུར་བར། འདིར་བསྟན་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྟར་བ་འགོག་བྱེད་ལ་སྐྱུར་བ་
ཆོག་ལ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་ཉོན་དུ་མ་ཟད་སྟོང་རྩེ་དང་སྟོན་ལམ་
ཀྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ། སྟོང་རྩེ་དང་བྲལ་བས་ཡིན་ལ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་
ཅམ་ཀྱི་མུང་འདས་འཕོབ་བྱར་དམིགས་པ། སྲིད་པར་སྐྱེས་ན་མུང་འདས་སྐྱབ་
པའི་ཐབས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་ཡིན་པས། གོ་བསྒྲོག་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་གསེར་སྤང་ལ་དགག་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན།
རྒྱལ་ཁོབ་ཀྱིས་གསེར་སྤང་གི་དགོངས་པ་མ་མཁྱེན་པར་འཇུག་ལ། ཁྱོད་རང་
ལྟར་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །བསྟན་དར་བ་དང་།
བསོད་གྲགས་པའི་ཡིག་ཆར་ཡང་སྟོང་རྩེ་དང་ཤེས་རབ་གོ་མ་བསྒྲོག་པར་
རྣམ་བཤད་ལྟར་སྐྱུར་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་སྐྱ་མ་གཉིས་སྟོང་རྩེ་དང་
ཤེས་རབ་ཡིན་ཞེས་སྐྱི་མཐའ་དཔྱོད་གང་ནའང་མེད་དོ། །འཁོར་བ་ཡིན་ན་
འཁོར་མཐའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་འཁོར་མཐའ་ཡིན་པས་མ་
ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱན་རིང་པོར་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་ཞེས་
གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་ཡུན་རིང་པོར་འཇུག་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

བྱང་སེམས་རྣམས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་ན་ཐུར་དུ་ཐར་ལ། བདེ་འགྲོར་ལས་ཉོན་
 གྱིས་སྐྱེ་ན་འང་གཞན་དོན་མེད་ན་ཐུར་དུ་ཐར་བར་ངན་འགྲོ་བཞིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དོན་དུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཡུན་རིང་དུ་འཁོར་བར་
 གནས་ཀྱང་། སེམས་འཁོར་བར་མི་གནས་པར་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་
 དེའོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སེམས་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱིས་ནོན་
 བཞིན་ཡུན་རིང་དུ་འརྱུག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤོན་ནས་ཡུན་རིང་དུ་འཁོར་
 བའི་དོན་མིན་ནོ། །ཞི་མཐའ་དང་འདིར་བསྟན་ཞི་མཐའ་དོན་གཅིག་སྟེ།
 གཉིས་ཀ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བར་མ་བཟུང་སྟེ་རྩེ་དང་སྤོན་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 ཆད་ཅམ་གྱི་ཐུང་འདས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དེ་གཉིས་བདེན་
 པར་གྲུབ་པ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འདོག་གོ། །རྩེ་བཅུན་པ་
 དང་གྲུང་རུས་ཀྱན་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འདོག་ཚུལ་འདི་དང་
 འདྲ་ལ་འདིར་བསྟན་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་སོ། །རྩེ་བཅུན་པས་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་
 པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ཡང་འདྲ་ལ། གྲུང་རུས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དང་
 བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་མཐའ་གཉིས་སྤང་དོར་དུ་བདེན་པར་འདོན་པའི་བདེན་
 འདོན་བཞག་གོ། །བསྟན་དར་བ་དང་བསོད་གྲགས་པས་ཀྱན་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པའི་
 སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་རྩེ་བཅུན་པ་དང་འདྲ་ལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་མཐའ་
 གཉིས་སྤྲ་མས་གྲུང་རུས་བཤད་ལ། ཕྱི་མས་དེ་དག་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་
 གིས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཞག་ནས། ལམ་བསྐྱེད་ལས། དེ་དག་སྤང་དོར་དུ་
 བདེན་པར་ཞེན་པ་བཞག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀས་འདིར་བསྟན་བྱང་
 སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་ལ། རིམ་བཞིན་སྲིད་པར་སྐྱེ་
 བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་དང་། ཆད་པའི་ཐུང་འདས་ལ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱར་ཞེན་པ་བཞག་ནས། དེ་དེར་ལྟར་ཆད་ཀྱང་ཡིན་པར་
 བཤད་དོ། །སྤྱིར་ཀྱན་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྟར་ཆད་ནི། སར་

ཕྱིན་ལམ་བསྐྱེད་ལས། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་པ་དང་། འོན་
དམ་ལ་སྟོས་པ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་པར་ཉིང་
འཆམས་སྦྱར་བ་སྲིད་པའི་མཐའ་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། སྲིད་པར་སྦྱོར་བ་ཅམ་ཆད་
པ་ལས་ཐོབ་པའི་བྱང་འདས་ཞི་མཐའ་དང་དེ་ཐོབ་པ་ནི། ཞི་བའི་མཐའ་ལྟར་
བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་རྩི་བཅུན་པ་དང་བསྟན་དར་བ་དང་
བསོད་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་དེ་རྒྱད་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་བཞག་ལ། གྲང་
རུས་འདིར་བསྟན་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྟར་ཆད་དང་། སྦྱར་གྱི་དེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་
ནས་བྱི་ཆན་རྒྱ་བོ་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་བཤད།
འོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྟར་ཆད་ནི། ལམ་བསྐྱེད་ལས། འོན་
དམ་པ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྟར་བ་ནི། སྲིད་ཞི་ལ་འོར་བྱ་དང་སྤང་
བྱར་བའི་ན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་
འཛིག་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ནོ། །རང་ལུགས་ལ། སྦྱར་སྲིད་མཐའ་ལྟར་ཆད།
ལས་ཉོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བར་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་འཆའ་བ་
ལ་བྱེད་དེ། དབྱུ་མ་སྟོང་བོ་ལས། སྦྱོན་མཐོང་བྱིར་ན་སྲིད་པ་མིན། ཞེས་པའི་
རང་འགྲེལ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། སྦྱོན་དང་ཉེས་དམིགས་མང་བོ་མཐོང་བའི་
བྱིར། སྲིད་པར་གནས་འཆའ་བར་མི་བྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལམ་
བསྐྱེད་ཀྱི་འོན་ཡང་དེ་ཡིན་གྱི། འཁོར་མཐའ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་བེར་ན།
བྱང་སེམས་རྣམས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། མདོ་ལས། ལྷོ་རྩི་ལྱི་མཐའ་
མ་ལགས། ཞེས་དང་། ཅ་བར། ལྷོ་རྩི་པ་རྩི་མཐའ་ལ་མིན། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པའི་འདིར་བསྟན་སྲིད་མཐའ་ལ་
མི་གནས་པར་བཤད་གྱི་སྦྱར་མིན་བེར་ན། དེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་
སྤང་ལས། འདི་ནི་ལྷོ་རྩི་ལྱི་འགྲམ་འཁོར་བར་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། གསེར་སྤེང་ལས། དེར་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་
ལས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྱུར་གྱི་འཁོར་
མཐའ་ལྟར་བ་འགོག་བྱེད་ལ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྒྱན་སྒྲུང་གི་རྟགས་དེ་
སྒྱུར་འཁོར་མཐའ་མི་གནས་པའི་སྒྱུབ་བྱེད་དུ་འགྲིགས་ཀྱི། འདིར་བསྟན་ལ་
སྒྱུར་ན། རང་དོན་དུ་འཁོར་བ་ལ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། འཁོར་
བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཆོས་རི་ལྟར་འབྲེལ་ཏེ།
ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་དོར་བྱར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོ་
དང་རྩ་བས། དདོས་སུ་སྒྱུར་གྱི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྟར་བ་འགོག་པའི་གཞི་ཤེས་
དང་། ལམ་ཤེས་བསྟན་ནས། རྟགས་ལ་འདི་བསྟན་ནམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྟར་བའི་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་བསྟན་ཏོ། །འདིར་
བསྟན་ཀྱང་རྩ་བ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྟར་ཆད་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱུང་
པར་ཅན་དང་བྲལ་ཞིང་སྲིད་པར་ལས་ཉོན་དུ་མ་ཟད་སྒྲིང་རྩེ་དང་སྒྲོན་ལམ་
གྱི་སྒྲེ་བ་ལ་ཡང་མཐའ་གཅིག་དུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བས་
རང་གཅིག་ཤུའི་དོན་དུ་སྲིད་པར་སྒྲེ་བ་ཆད་ཅམ་གྱི་མུང་འདས་ལ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བྱར་ཞེན་པ་འཛོག་ལ། ཞི་མཐའ་ལྟར་ཆད་སྒྱུར་ཡང་འདི་ལྟར་
རོ། །དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྟར་ཆད་ཐབས་ཤེས་མེད་ཅིང་
རང་གཅིག་ཤུའི་དོན་དུ་དེ་གཉིས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་དོར་དུ་བདེན་པར་
ཞེན་པར་འཛོག་པར། གསེར་སྤེང་ལས། ཉི་ཆོ་བའི་ཡུམ་ནི་འཁོར་འདས་ལ་
ཞེན་ནས་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་སྒྱུབ་བོ། །རྒྱན་རྩིབ་ལ་
སྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་ལམ་ལ་ཐབས་ཀྱིས་བེན་པའི་མི་རྟག་
སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་པ། འདིར་བསྟན་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྒྱུར་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ལ་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་

ཟིན་པ་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་བསྐྱེགས་ལས། སྲིད་མཐའ་དེ་ཉིད་རིགས་
ཅན་གསུམ་གས་འགོག་ལ། ཞི་བའི་མཐའ་དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འབའ་
ཞིག་གིས་སྤོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་འདིར་བསྟན་སྲིད་མཐའ་
འགོག་ཚུལ། སྟོང་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེས་ཀྱང་།
འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་མི་གོས་པ་འདིར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་
ཡིན་པས་བཞག་སྟེ། སྟོམ་རིམ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་
མོངས་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་འཁོར་བར་ཡང་མི་ལྟུང་། ཞེས་དང་། རྣམ་
བཤད་ལས། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུང་འདས་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་ཤེས་པའི། ཞེས་པའི་ཐབས་ཀྱང་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞི་མཐའ་འགོག་
བྱེད་སྟོང་རྗེ་ལྟག་བསམ་བཞག་པ་ནི། རྩ་བར། སྟོང་རྗེས་ཞི་ལ་སོགས་དང་།
སྟོམ་རིམ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡིན་ལ། འོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་
ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི། ཞེས་པ་རྒྱན་སྤང་ལས།
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེ་དག་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས། འཁོར་བ་དང་། ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀར་
དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་འདིར་བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་གྱི།
སྐྱིར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འདོག་དགོས་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཉན་རང་དོན་དམ་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་མ་ལྟུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། ཐལ་
འཇུར་བས་ཀྱང་། ནས། ཉན་རང་འཕགས་པ་དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་མཐའ་
ལྟུང་བ་མི་འདོད་ཀྱང་ཉན་རང་སོ་སྐྱེ་རྒྱལ་བོ་ལྟུང་བར་འདོད་དགོས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་དོན་དམ་ལ་
སྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་མ་ལྟུང་སྟེ། ཡིག་ཆར། ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་གང་གི་
ཡང་སྲིད་མཐའ་མི་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། མི་རྟག་

སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྤྱོད་རྩེ་ཆེན་པོ་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་དུ་
 རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་
 གནས་ཤིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྲ་མ་
 དེ་དག་གིས་འཁོར་འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་མཐའ་ལ་མ་སྦྱར་བར།
 དེ་གཉིས་སྤང་སྤང་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ། དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་མཐའ་དང་།
 དེར་ལྷུང་ཆད་གཉིས་ཀར་བཞག་པ་ནོར་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། གང་དུ་ལྷུང་སའི་
 ཡུལ་དང་། དེར་ལྷུང་བའི་བྱ་བའམ་ཆད། གཞི་གཅིག་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ལྷུང་སའི་ངན་འགྲོ་དང་། དེར་ལྷུང་བའི་བྱ་བ་མི་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། ཉན་
 རང་ལྷག་མེད་པ་སྦྱིར་འཁོར་མཐར་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་པ་བྱིན་གནས་འཆའ་
 བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་སྲིད་ཞིའི་མཐར་
 ལྷུང་བས་བྱུང་། སྲར་སྲིད་པར་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འདྲིན་པའི་གང་ཟག་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་པ་སྟོགས་སྲས་མཐའ་གཅིག་དུ་དོར་བྱར་ཞེན་ཞེས་
 པ་ཅི་ལ་ཐུག་ཀྱང་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ཟེར་བ་འགོག་ཆེད་ཡིན་ལ། འདིར་
 བྱི་རང་གཞན་གང་གི་དོན་དུ་སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་ལ་མེ་འོབས་ལྟར་འདྲིགས་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྦྱིར་ཞི་མཐའ་ཡང་འདིར་བསྟན་དང་བྱུང་པར་མེད་
 པས། ལྷུང་ཆད་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་མི་འདྲིག་སྟེ། འབྲེལ་བར། དངོས་པོ་དང་
 དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་དང་། སྟོམ་རིམ་ལས། གཅིག་ཏུ་
 བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཉན་རང་སྟོབ་པ་ལྷུང་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་ཆར། དེ་ལྷུང་བ་དང་གནས་པ་སྟོའི་
 དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡིག་ཆར། ཉན་རང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བྱ་རྣམས། གཞི་ཤེས་སུམ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། སེར་འབྲས་ཡིག་ཆ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་
 ཅིས། དག་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་སེམས་

བསྐྱེད་སོགས་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཞར་ལ།
གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་པར་མ་
བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གོང་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། ཅེས་ཆ་བཞག་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་རང་གི་འཕགས་ལམ་ལ་
གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྐབ་སྟེ། ཉན་རང་གི་སྟོབ་ལམ་རྣམས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྲིན་པའི་
ཆ་ནས། འབྲས་བུ་སྟུག་ཀུན་རགས་པ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིར་འཁྲིད་བྱེད་
ཡིན་པས། གཞི་ཤེས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། ཙྴ་བར་ཉན་
ཐོས་ཞི་བ། ཞེས་སོགས་དང་། གསེར་སྤང་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་
མངོན་རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་
ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མདོ་དེས་ཐེག་གསུམ་གང་རུང་གི་
འཕགས་ལམ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གིས་བྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགྲེལ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
མཐའ་དག་བསྟུས་པས་ན། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འཕགས་པའི་མངོན་
རྟོགས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། གཞི་ཤེས་ལ་ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་རང་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་མཚན་འཛིན་གྱིས་
འཆིངས་བཞིན་རྟོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ངེ་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཚན་
མར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སློན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་

པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས། བསྟན། དེ་ཙམ་དུ་ཆགས་པའོ། ཞེས་དང་།
 འགྲེལ་བར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པ་
 བྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཆགས་པ་སྤྲ་
 མོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། གསེར་སྤེང་ལས། མཚོད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྡོམས་བྱི་
 ཆགས་པ་སྤྲ་མོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་གཞི་ཤེས་ལ་ཐེག་ཆེན་
 རྟོགས་རིགས་བཞག་པ་སྟོ་མང་ཡིག་ཆའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་ནོ། ཡིག་ཆ་གཞན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཟེར་ཡང་། ཡིག་ཆ་
 གསར་བ་འདིར་གཞི་ཤེས་ཟེར་བ་ཡང་། འགྲེལ་བར་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
 སྐབས་ལས། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
 ཤེས་པ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ། ཞེས་གསུངས་པས་ཡིན་ནོ། འབྲས་
 ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁའི་ལྷག་བསམ་ནས་ཞེས་
 པ། འཇུག་པ་ལ་ཉེ་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་འཇུག་ཁ་མ་མི་དགོས་སོ། ཡིག་ཆར།
 བདེན་འདྲིན་གཙོ་བོར་མི་སྟོང་བར་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཞི་ཤེས་ཡིན་ཞིང་དེ་དེས་བཅིངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པས། ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་མཚན་འདྲིན་ཀྱིས་བཅིངས་པས་བྱབ་
 བོ། ཡིག་ཆར། གཞི་ཤེས་འདི་གཉིས་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་
 པའི་སྟོབ་དཔོན་མང་གསུངས་པ། བདེན་འདྲིན་ཀྱིས་བཅིངས་མ་བཅིངས་
 ཀྱིས་བཞག་པ་དེ་ཡིན་ཀྱི། སྤྱིར་ཐལ་འཇུར་བས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་འདོད་དགོས་
 ཏེ། གཞི་ཤེས་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགྲུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་གཅེས་
 འདྲིན་ཀྱིས་བཅིང་བ་ལ་བྱེད་དམ་དཔྱད་དེ། དེས་ན་མདོ་དོན་དཀའ་བར་
 སྒྲུང་རོ། ཉན་རང་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས། ཞེས་པ། གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཡིན་པ་འོག་གི་བསྐྱབ་ཚུལ་ཀྱིས་ཤེས་སོ། སྲིད་

མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ས་མཚམས་མཐའ་
དབྱེད་དུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། འབྲས་ལུ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་དང་འབྲམ་སྒྲམ།
རྩི་བཅུན་པས་འབྲས་ལུ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ས་མཚམས་རང་རེའི་དོན་
བདུན་ཅུ་ལྟར་བྱས་པ། ཅ་བའི་དངོས་བསྟན་ལ་དགོངས་ཟེར་རམ་དབྱད། ལྷིང་
རྩིས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་འདོག་པ། དོན་བདུན་ཅུར།
སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཡོད་ཅིས་པས་འགྲུབ་པོ། །

གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་བཤད་པ།

ཕྱ གཞུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟིན་བྱེད་
དང་ཟིན་བྱའི་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྒྱུར་
ལམ་སྐབས་སུ་བདེན་འདོན་བཀག་ནས་བསྒྲོམ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཡིག་ཆ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཟིན་བྱའི་སྒྱུར་བ་
ཤུགས་བསྟན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་བཤད་པར་
བྱ་བའི་གཙོ་བོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ནི། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་རྩི་བཅུན་པ་
དང་བསོད་གྲགས་པས། འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོའི་སྒྱུར་བ་ལ་ཤུགས་བསྟན་
ཟིན་བྱའི་སྒྱུར་བས་བྱབ་པར་གསུངས་པ། ཡིག་ཆར། དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་
ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ་ཞེས། རྣམ་བཤད་
ལས། ལྷིང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ནི། ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས་བཀག་
ལ། ཅ་བར། སྒྱུད་པ་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། །ཞེས་པས་ཀྱང་ཟིན་བྱེད་གཙོ་

པོར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་གྲུབ་པོ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན། འདིར་བསྟན་བཤད་
བྱའི་གཞིཤེས་སྒྱུར་བའི་གཙུག་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །

འདིར་བསྟན་ཟིན་བྱེད་སྒྱུར་བ་བཅུ་ནི། གསེར་ཐེང་ལས། མདོའི་
ཆིག་ཟིན་ལྟར་གཞུགས་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ནས། དོན་དམ་པར་
མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་སྒྲུང་བ་
རྣམ་བདུན་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་རྣམ་
ཅན་དུ་བྱས་པ་ལྟར། རང་རེའི་དོན་བདུན་ཅུར་ཡང་གསུངས་ལ། མཐའ་དཔྱིད་
ལས། ལྷག་མ་ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་རྟོགས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་བཤད་
ལྟར། གཞུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་བྱད་པར་གྱི་གཞིར་
ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དང་། བྱང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་
སྟད་དུ་དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་སུ་དང་། དེ་དག་གི་སྟེང་གི་མཆན་ཉིད་གསུམ་
དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཉིན་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་དང་།
དེ་དག་གི་གཞིར་ཡོད་པར་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་
ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པར་ཁྲོ་ཆགས་སོགས་
བྱེད་པ་པོ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་དང་། རྣམ་མཁྱེན་དོན་དམ་པར་ཆེད་
དུ་བྱ་བར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བར་དང་། རྒྱལ་མ་ཤེས་ཐ་སྟད་དུ་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱའི་སྒྱུར་བ་དང་། གཞིཤེས་ཐ་སྟད་དུ་གཞན་རྗེས་སུ་འདྲིན་
པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པར་དང་། ཟིན་བྱ་གཞིཤེས་སྒྱུར་བ་གདུལ་
བྱའི་སྐལ་བ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་མི་སྟོང་བར་དང་། དེས་བསྐྱུང་སྒྱུབ་
སོགས་རང་གི་རྒྱས་པས་གཞན་རྟེན་གྱིས་མི་འགོ་བར་དང་། ཐ་སྟད་དུ་ཡུལ་
རྣམས་སྒྲུང་བ་རྣམ་བདུན་ལྟར་རྟོགས་པ། ཞེས་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་ཅན་འཛོག་པ།

ནམ་བཤད་དུ་བྱ་དགའ་ནམ་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་སྐྱར་བས་ཤེས་ལ། རྟེན་ཐོབ་
གཙུག་ཆེ་ཚུལ་ཡང་། རྟེན་བཤད་ལས། འདིར་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཙུག་ཐོབ་
གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་
གྱི་འདའ་བར་བྱ་བའི་མདོན་རྟོགས་དེའི་རྒྱ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ནམ་
པ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་གྱི་སྦྱར་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉན། སྦྱར་ལམ་སྐབས་
སུ་བདེན་འདྲིན་བཀག་ནས་བསྒྲུབ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི། ཞེས་པ་ལྟར།
འདའ་བའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་གཙུག་ཐོབ་སྒྲུབ་ཚུལ་གསུངས་
ལ། དེ་གཙུག་ཐོབ་བསྒྲུབ་པ་རྟེན་ཐོབ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་
ཟིན་བྱེད་ཀྱང་སྐྱར་སོང་ལ་མི་བྱེད་པར་གྲོགས་ལ་སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟིན་
བྱེད་བཅུ་ཡང་གཙུག་ཐོབ་རྟེན་ཐོབ་གྱི་སྐབས་ལ་འདྲིན་དགོས་སོ། །དོན་འདི་ལ་
དགོངས་ནས་གསེར་སྤེང་དུ་ཡང་། ལྷ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་
འཇུག་པ་བྱངས་ནས་གཙུག་ཆེར། དང་བོ་དབྱ་མཉམ་བཞག་དང་། བཅུ་བ་རྟེན་
ཐོབ་ཟེར་བ། དགག་ཆེད་དུ་སྦྱར་བ་བཅུ་བོ་འདི་རྟེན་ཐོབ་གཙུག་ཆེ་སྟེ། ཞེས་
དེ་དག་གིས་གསུངས་དེ་བྱངས་ནས་མཉམ་རྟེན་སོ་སོར་སྐྱར་བ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཐ་མ་ཡང་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་དོན་དམ་
ནམ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐ་མ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ནམ་ཅན་དུ་བྱས་
ན་མི་འགྲིག་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། མདོ་ནས། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ། ཉན། སྦྱུལ་བ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྦྱར་བ་སྐྱེ་མ་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་
ཤེས་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཞེད་དགོས་པས་ཐ་མ་
རྟེན་ཐོབ་ལ་སྐྱར་བ་ལེགས་བཤད་དུ་སྤང་ལ། དེས་ན་ཐ་མ་འདི་སྦྱར་བ་སྐྱེ་མ་
ནམས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་ཐ་སྟོད་དུ་འཕྲུལ་རྟེན་ཐོབ་དུ་སྐྱས་དོན་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བས་
ཡུལ་ཤེས་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཡུལ་བཅུ་བདེན་

ཞེན་འགོག་པའི་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རྟོགས་རྒྱུ་འཛིན་པ་དེ་
དག་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ན། དེ་དག་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའམ་བདེན་མེད་
རྟོགས་པས་དགག་དགོས་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། ཞེས་རྣམ་བཤད་
ལྟར་ཡང་གསུངས་པས། རང་རེའི་དོན་བདུན་ཅུར་རྣམ་བཤད་དང་ཆིག་མི་
མཐུན་ཀྱང་གསེར་སྤེང་དང་ཉི་སྒྲང་ལྟར་ཡིན་པས་དོན་མཐུན་ནོ། ཞེས་པས་
མཐུན་ཚུལ་དེ་ཡིན་ནོ། ཡིག་ཆར་དང་བོ་གསུམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་ཅན་ཡོད་
པའི་སྒྱུ་བྱེད་དུ། རྣམ་བཤད་བྲངས་པ་ཡང་དེ་འབྲས་ཡིན་གྱི་དམིགས་པ་
རྣམ་པར་འཁྲུལ་བ་ག་ལ་ཡིན། དེས་ན་ལེགས་བཤད་ལ་ལོག་བཤད་དུ་མ་
འདྲིན་ཅིག

སྒྱུར་བའི་འདྲིན་སྒྲངས་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།

ཕྱི་རང་ལུགས་ལ། སྒྱུར་བའི་འདྲིན་སྒྲངས་མཉམ་ཉིད། སྒྱུར་བ་ལ་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་བདུན་ཅུར། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་པ་གང་
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་འགོག་བྱེད་དེ། སྒྱུར་བ་དེའི་འདྲིན་སྒྲངས་
མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་མཉམ་ཉིད་ལ་འགོག་
བྱེད་སྒྱུར་བ་དང་། ཡིག་ཆར། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཆན་མཆོན་དང་ཡུལ་
ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ། སྒྱུར་བའི་དེའི་འདྲིན་སྒྲངས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད། ཅེས་དངོས་བསྟན་ཟིན་བྱེད་སྒྱུར་བའི་འདྲིན་སྒྲངས་མཉམ་ཉིད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ། རྣམ་བཤད་ལྟར་བཞག་པར་འཁྲུལ་ནས། ཡུལ་ལ་འདོད་
མཁན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཡང་འགོག་པ་ཞེས་པ། འགོག་བྱེད་སྒྱུར་བ་ལ་བྱ་དགོས་
ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་མཆན་མ་དང་དབྱེ་བ་

དང་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་རྣམས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྒྱུར་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་མཉམ་པ་
ཉིད་ཡིན་པས་སྒྱུར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
པར་ཕྱིན་ཟིན་གྱིས་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ལ། བས། ཡུལ་ཅན་དུ་
རྟོག་པའི་བདེན་པར་སྒྲོམ་པ་རྣམས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པས་
ན། སྒྱུར་བ་ལ་བྱེད་ཅེས་སྟོན་པར། གཞུགས་ལ་སོགས་ལ་སྒྲོམ་མེད་པ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གསེར་སྤེང་ལས། མཉམ་ཉིད་ནི་སྒྱུར་བའི་སྒྲོམ་
ཚུལ་ལ་གསུངས། ཞེས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། མཉམ་ཉིད་འཛིན་སྟངས་
སོ། ཞེས་པ་དང་། རྟོགས་སྟངས་ལས། འཛིན་སྟངས་ཡིན་པས་མཉམ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་བདེན་སྟངས་དུ་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པའམ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་
བསྒྲོམ་བྱར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲོམ་པས་སྒྱུར་བ་དེ་དག་མཉམ་ཉིད་དུ་འཛིན་
གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དང་དེ་དག་སྒྲོམ་པ་སོགས་འཛིན་
ཅེས་པ་མིན་ནོ། ཁཛུང་བསྟར་ན། འཛིན་སྟངས་དང་སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི། སྒྱུར་བའི་
རང་བཞིན་ནམ་དཔེ་བ་བཞི་བྱས་པའོ། རྩི་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས།
དངོས་བསྟན་སྒྱུར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ། རྣམ་བཤད་ལྟར་གཞིའི་
ངོ་བོ། བས། བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཞེས་གསུངས་
ནས། ཡང་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་
བའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་
དཔྱོད་ལས། དེ་ཡིན་ན། དེ་འཛིན་སྟངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཉམ་
ཉིད་དང་འཛིན་སྟངས་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ལ། རང་འགལ་སྟོན་ཆེད་
དུ། ཡིག་ཆར། དེ་འདྲའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་
བའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འཛིན་སྟངས་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ཟེར་བར། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོང་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་བསྟན་སྒྱུར་བའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། འཛིན་སྟངས་ནི་ཡུལ་ལ་མི་བྱེད་སྒྱུར་བ་ལ་བྱེད་ཅེས་པར། འོ་ན། བདེན་
 འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་འཛིན་སྟངས་མེད་པ་དོན་
 དམ་ཅམ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་དང་དམིགས་
 པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་དག་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་དངོས་བསྟན་
 སྒྱུར་བའི་མཉམ་ཉིད་ལ་དེའི་ཡུལ་དང་སྒྲོང་ཉིད་དགོས་པར་སྒྲུབ་པ་མིན་
 ཏེ། འཁོར་གསུམ་དང་། ཉགས་ཁས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་
 བའི་ཞེས་པ་ཆོག་སྟུང་བྱས་པ་ལས་ཟིན་བྱེད་ལ་བྱེད་དགོས་པ། དེ་གཞི་ཤེས་
 སྒྱུར་བའི་ཟིན་བྱེད་སེམས་དཔའི་བདེན་འཛིན་འགོག་པའི་སྒྱུར་བའི་ཞེས་
 པས་ཤེས་སོ། །གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་ལྷོམ་པ་འགོག་བྱེད། ཅེས་
 པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷོམ་པ་འགོག་པའི་དོན་
 ཡིན་པས། ཐབས་གྱི་ཆ་ལའང་བཞག་ཆོག་སྟེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མཉམ་པ་ཉིད་
 དུ་བསྒྲོམ་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐོང་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༥ ཡིག་ཆ་གཞན་ནམས་གྱིས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 མཐོང་ལམ་ལ་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱད་གྱི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་
 མ་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་དགོས་ལ། འདའ་བའི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་བསྟན་ཡིན་

ཟེར། གྲུང་རྒྱས་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་མི་དགོས་ཟེར། ཡིག་ཆར་རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། འདའ་བའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། དེར་ཐལ། འདའ་
བྱེད་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས། ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པས་བྱབ་
པར་གསུངས་པ། གསེར་ཕྱང་ལས། ཉན་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་ཞིང་ལྟ་དུ་མ་བྱི་
བཞིན་དུ་འབྲང་བ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་དང་། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འདྲིན་པ་དང་།
རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་
ཐ་མ་དང་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བོ་གཉིས་པན་ཡོན་གྱི་སྟོན་ས་བསྟན་
པས། དེའི་པན་ཡོན་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་སྤྱིང་རྩེ་སོགས་ཀྱང་
དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། འདའ་བར་བྱ་བ་དང་བྱུགས་
ལ་བསྟན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ཞེས། འདའ་བྱུགས་བསྟན་ལས་
ཟུར་དུ་བཀར་བས་ཡིན་ནོ། ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས། འདའ་བྱ་དང་བྱུགས་བསྟན་
གཉིས་ཀར་བཞག་སྟམ་ནས། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། གཞུང་འདིའི་
བསྟན་བུའི་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་
གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་བྱབ་པ་དང་། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་
བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆ་བར། ཀུན་ཤེས་ཉིད། ཅེས་པས། མདོར་
འདའ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་གིས་བྱུགས་ལ་འཕངས་པའི་སྤྲས་དོན་གྱི་མཐོང་ལམ་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར། དངོས་བསྟན་གཙུག་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཟོད་ཤེས་
བཅུ་དྲུག་འདྲིན་གོ། ཁོ་ན་རེ། སྟོན་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་
མངོན་རྟོགས་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ་

ལས་བསྒྲོག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་མཉམ་བཞག་
སྒྲོམ་བྲལ་གྱི་ངོར་སྟུག་བདེན་ཉག་པ་དང་། མི་ཉག་པར་འཛིན་པ་ནས་ལམ་
བདེན་ངེས་འབྱིན་དང་ངེས་འབྱིན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ངོར་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་
བར་གྱི་མཐོང་སྤངས་བདེན་འཛིན་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ལས་བསྒྲོག་པའི་
དོན་ཡིན་པ། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་དམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཟིགས་
ངོར་སྒྲུས་བརྗོད་པ་ལྟར་མི་སྤང་ཞིང་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞོང་
མ་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཆོད་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ནི། བོ་སྤྲ་བས་དེ་
ལྟར་བྲལ་གྱི། དོན་ནི་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། ཞེས་པས་
ཤེས་སོ། དོན་བདུན་ཅུའི་དེ་ནི། རང་གི་བྲལ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་
བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདའ་བའི་བསྒྲོག་ཟླ། སྟུག་བདེན་ཉག་པར་རང་རྒྱ་
བའི་བདག་དུ་འཐད་དོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ་ནས། ལམ་བདེན་ངེས་འབྱིན་མ་
ཡིན་པའི་རང་རྒྱ་བར་འཐད་དོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར།

སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ།

ཕྱི་སྟུང་དགོངས་དང་། གཉལ་ཞིག་འཇམ་དཔལ་རྩོམ་དང་། སུ་སྟོན་
སོགས་ཀྱིས་འདིར་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཉན་རང་གི་སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ནར་
འདོད་པ་དགག་ཚུལ། གསེར་སྤང་ལྟར་ཡིག་ཆར་གསལ་ལ། རོལ་མཆོར། སྒྲོམ་
ལམ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ།
དེ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ། ཡིག་ཆར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བསྟན།

འདྲི་མི་ལུས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རང་རྒྱུད་ལ་ཤེས་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུའི་དེ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
འདའ་བྱའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བྱས་པར་གསུངས་པ། སྤང་བ་གཉིས་དང་། འགྲེལ་
བ་འདིར། དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་
བ་བཀོད་པས་ཡིན་ལ། བོང་དུ། འདིའི་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ལ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒོམ་ལམ་ཞིག་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་
པ། རྒྱན་སྤང་དུ་ཞར་ལ་ཉན་རང་གི་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་
ལ། འགྲེལ་བར་བྱགས་ལ་བསྟན་པས་དེ་འདིར་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་
ཀྱང་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་དེ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རང་ལྷགས་སྐབས། འདིའི་
མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་ཞེས་པ། དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་ཟེར་དགོས་པ་
འདིས་ཤེས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོམ་
ལམ་ཡིན་ན། ཞེས་པ། དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཞེས་པའི་མ་ཆད་པ་ཡིན་པ་
ཡིག་ཆར་འོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །སྤྱ་ཚུང་བ་ལྟར་གྲང་རུས་ཀྱང་། རྣམ་
བཤད་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ལ་བརྟེན་ནས། འདིའི་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ལ་ཡོད་པས་
མ་བྱལ། མེད་པས་མ་བྱལ་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་བཀག་ལ། ཕྱི་མ་ལ་འདིར་མི་སྟོན་
རྒྱུའི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། དག་ས་བའི་
རྒྱུད་ཀྱི་འབྲས་ལུས་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐབས་གསུམ་པ་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། གསུམ་པ་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཐེག་ཆེན་
རྟོགས་རིགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་ནི་གཉིས་པར་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟེན་ལ།
གཞི་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་ནི་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་མི་བྱེད་
པས་ལོགས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩལ་དུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ནོར་
བུའི་འཕྲེང་མཛེས་ལས་སྐབས་བཞི་བའི་དཀའ་གནས་
རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་འདུག་རོགས་ཞེས་བྱ་
བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་བ། །སྤྱི་བོའི་རྒྱ་དུ་
བཞུགས་ལ་ཡུམ་གྱི་དོན། །རྒྱལ་སྐས་སྦྱོད་པ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དང་མཐའ། །རི་
བཞིན་འབྱེད་པའི་སྒོ་གྲོས་སྤང་བ་སྟོལ། །

མཁེན་གསུམ་བཟུས་བསྐྱེམ།

འདིར་མཚམས་སྦྱར་གྱིས་སྐབས་དང་བོ་གསུམ་དུ་མཁེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སོ་སོར་སྒོམ་ཚུལ་བསྟན་པར་མ་
ཟད། བཞི་བ་འདིར་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་གོམས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ།
སྦྱོར་བ་གཅིག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟུས་ནས་བསྟན། ཞེས། རྒྱུ་
སྟོང་དང་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་རོ། །མཁེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་
དོན་གསུམ་སྦྱོར་བ་གཅིག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟུས་ནས་སྒོམ་པ་
བསྟུས་སྒོམ་གྱི་སྐྱ་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡིག་ཆ་གཞན་ལས་ཉམས་ལེན་དུ་

བསྐྱུས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྱུར་ལམ་ལྟ་བུས་རྟོང་ཉིད་
 རྟོམ་པ་ན་ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ཡོངས་
 ལྟ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པས་ཡིན་ཏེ། དེ་གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་མཁུན་
 གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཀྱང་གཞི་ཤེས་གྱི་ཉམས་ལེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། རྟོག་རྒྱུ་ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་གསུམ་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་འཐོབ་པར་བྱེད་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་
 པ་ལས། ཞེས་གསུངས་པས། དང་བོ་གསུམ་གྱིས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཅམ་དང་། སྒྱུར་
 བཞིའི་སྐབས་སུ་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་རང་གིས་འཐོབ་བྱའི་རྣམ་པ་སྟོམ་ཚུལ་
 ཅམ་བསྟན། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རྟོང་ཉིད་དུ་བསྐྱུས་
 བསྒྲུབ་པ་བསྐྱུས་སྟོམ་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་ལ། ཡིག་ཆར་ལོ་བྱ་སོགས་ཞེས་
 པ། ལུ་རྒྱུ་ལས། སྒྱུར་ས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་པོ་གང་ཟག་དེ་དག་
 གིས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟོམ་པ་ནི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་
 གྱི་སྒྱུར་བ་ལྟ། ཞེས་མི་གནས་པའི་སྒྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྟོམ་
 པ་ལ་བྱས་པས་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་ཚུལ་སོགས་མ་བཤད་
 པས། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤྲེལ་ཆེན་རྒྱུད་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ལ། ལོ་ཆེན་གྱིས་
 རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་དེ་དག་གི་སྟེང་གི་ཆོས་དབྱིངས་
 དང་། སལ་བ་ཆོས་ཅན་རྣམས་འདྲིལ་སྟེ། རྟོག་རྒྱུ་ལས། ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 དུ་སྒྱུར་པ་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་གཞི་
 ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞིའི་སྟོ་ནས་
 བརྗོད་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཙུ་བཅུ་བོ་རྣམས་

དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡི་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་
པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་པར་པའི་རྣམ་པ་དོན་གཅིག་བྱས་པ་
ཡང་ལུང་བྱི་མས་གཞི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བདེན་བཞིས་བྱེ་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་རྣམ་པ་ཡི་ཤེས་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བྱེ་བར་གསུངས་ལ། རྣམ་ཐར་དང་སྟོང་
ལམ་བདེན་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་པས་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་
པ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གཅིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཆེན་གྱི་འདོད་ཚུལ་
དང་དེ་དག་ག་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་བསྟུས་དོན་གྱི་འགྲེལ་བར་བཤད་ཅིན་
ཏོ། །སྟོབ་དཔོན་ལ་དགག་པ་འབྲེལ་མེད་ཚུལ་ཡང་ཤེས་སྟེ། ཞེས་པ། ཁྱོད་
ལྟར་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས། ལམ་ལ་དེ་ནི་བཙོ་ལྟར་བཤད། ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་
གཞི་ཤེས་གྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་དག་ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་གྱིས་དེ་དག་བདེན་པ་དང་བོ་གསུམ་བཞིན་དུ་གཞི་ཤེས་
གྱི་དམིགས་པར་བསྟུས་པར་བཤད་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་
དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བའི་དམིགས་ལུལ་དུ་བསྟུས་པར་འདོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གྱི་བསྟུས་སྒོམ་གྱི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་བཤད་
ལས། སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་བོ་ལ་གཞི་ཤེས་གྱིས་རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་
མངོན་རྟོགས་བསྟུས་པར་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བསྟུས་སྒོམ་གྱི་དོན་དང་འོག་གི་སྟོབ་དཔོན་དགག་པ་ནང་འགལ་བར་
གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར་གསལ་ལོ། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པ་ལ་དབང་ཐོབ་ཚུལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཅི་
འདོད་དུ་འཇུག་ཅུས་པས་ཡིན་ནོ། །ཆ་བཞག་སྟོས་པས་མ་ངེས་པ་དང་དབང་
རྒྱལ་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡང་སྟུད། ཅེས་པ་རྣམ་པ་མ་

ལུས་པ་སྒྲིམ་མི་ཤེས་པའི་དེ་སྤྱད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་མཁུན་མི་ཤེས་པའི་
 རྒྱུད་ན་དེ་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོ་ཡོད་དེ། བྱེ་སྐྱ་སྐྱ་རབས་པར་གྱུར་པའི་བྱང་ཁེམས་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁུན་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 པ་སྒྲིམ་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་སྤྱག་བདེན་མི་
 ཉག་པ་སྒྲིམ་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མཁུན་གསུམ་རྟོགས་རིགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཡིག་ཆར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། མཁུན་གསུམ་མ་ཐོབ་གོང་དུ་བྱང་ཁེམས་གྱིས་
 དེ་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱམས་སྟིང་
 རྗེ་སྒྲིམ་པ་ལ་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་སྒྲིམ་དགོས་པར་ཐལ། ལམ་བསྐྱིགས་ལས།
 བྱམས་པ་དང་སྟིང་རྗེ་སྒྲིམ་པ་ཡང་ངོ་བོར་མ་བསྐྱེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་
 པར་བྱ་བའི་གཞིར་བྱས་ནས་སྒྲིམ་པ་ལ་དེ་དག་སྒྲིམ་པའི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་སུ་རྟོགས་པས། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལམ་རིམ་སོགས་སུ་བྱམས་སྟིང་རྗེ་སྒྲིམ་ཚུལ་བཤད་
 པ་ལྟར་གྱི་དེ་ཡིན་ན་མི་འཐད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྦྱིར་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
 དུ་གྱུར་པའི་བྱམས་པ་འཛིན་སྟངས་གྱི་ཡུལ་དང་། རྗེས་མཐུན་དང་། རྟོགས་
 རིགས་གྱིས་སྒྲིམ་པའི་བྱང་ཁེམས་སྦྱོར་ལམ་དེ་དེ་འདྲའི་བྱམས་པ་སྒྲིམ་པའི་
 སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཐབས་
 གྱི་ཆ་སྒྲིམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལམ་ཤེས་སྒྲིམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
 ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་སྒྲིམ་ཚུལ་དུག་གི་ནང་ནས་ངོ་བོར་བསྐྱེད་
 ནས་སྒྲིམ་པ་མེད་དེ། སྒྲོ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ལམ་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་ཚུལ་བྱི་མ་བཞིས་སྒྲིམ་པ་ཡོད་དགོས་སོ། རྟོང་ཉིད་དང་
 བདེན་བཞི་སོགས་ཀྱང་མཆན་ཉིད་རྗེས་དཔྱེད་གྱིས་སྒྲིམ་པ་ཡོད་དེ། རྟོང་
 ཉིད་འཛིན་པའི་ཡིད་དཔྱེད་གྱིས་དེ་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེས་རྟོང་

ཉིད་གི་མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་དབྱད་ནས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། མདོར་བསྟན་གྱིས་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར་སྒྱུར་རྣམས་ལ། རང་གི་འདྲིན་སྟངས་གི་ཡུལ་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་གཞོན་ཐུང་གི་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཅུ་བར། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། ཞེས་དང་། ཉི་སྟངས་ལས། བྱེ་བྲག་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་གང་གི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉུག་པར་འདྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྣམ་མཐུན་གི་རྣམ་པའི་འགོག་སྒྲུབ་དང་། མི་འདྲིགས་པ་བཞི་ལྟ་བུའི་འདིར་བསྟན་གཙོ་བོའི་སྒྱུར་རྣམས་ལ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་དམིགས་རྣམས་འདི་ལྟ་བུའོ་སྟུང་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་གི་སྒྱུར་བ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སོགས་འདིའོ་ཞེས་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འདྲིན་པ་དང་། ཡིག་ཆར། མཐུན་གསུམ་གི་འདྲིན་སྟངས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་འདྲིན་སྟངས་སུ་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་གི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་རྣམས་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་པས་འདྲིན་སྟངས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་ཡང་། འདིར་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་སྒྱུར་བ་དེ་དག་གི་འདྲིན་སྟངས་གི་ཡུལ་ལ་བྱས་ན། དོན་རྣམས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་མ་གསུངས་པར་འདྲིན་སྟངས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་ཞེས་པའི་དགོངས་པར་འགོ་སྟུང་མོ། རྟོགས་སྟངས་ལས། གསུམ་པ་ནི། མ་འོངས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱེད་པར་བྱེད་པའོ། ཞེས་དང་། བད་དཀར་འཁྲི་ཤིང་ལས། འཕྲོ་བུའི་ཆོས་གོང་མ་རྣམས་གི་མཚན་ཉིད་འདི་དང་འདིའོ། ཞེས་སོ་སོར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟེན་སུ་དཔྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར། སོ་སྒྲུབ་རྒྱུད་གི་འདིར་བསྟན་གཙོ་བོའི་རྣམ་མཐུན་གི་སྒྱུར་རྣམས་པལ་ཆེར་མཚན་ཉིད་རྟེན་དཔྱེད་ཀྱིས་

སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེའི་འཛིན་སྐྱངས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་
 ལ་དོན་ཅམ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་འཛིན་ཟེར་ན། འདིར་བསྐྱོན་ཅམ་མཁུན་གྱི་
 སྒྲིམ་ཅམ་བརྒྱ་ཅ་བཅུའི་འཛིན་སྐྱངས་གྱི་ཡུལ་ལ་ཅམ་མཁུན་དགོས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་གཞི་ཤེས་གྱི་སྒྲིམ་ཅམ་སོ་བདུན་མེད་པར་
 ཐལ་ལོ། གཙུ་བོའི་སྒྲིམ་ཅམ་དེ་འདྲ་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲིམ་དེ་དག་གི་སྒྲིམ་ཅམ་ལ་
 བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་གྱི་བྱང་སྒྲིགས་སོ་བདུན་དང་
 ཅམ་ཐར་བརྒྱད་སོགས་འཛིན་སྟེ། དེ་དག་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཅམ་པའི་སྒྲིམ་པའི་
 སྒྲིམ་ཅམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་གྱི་དོན་ཅམ་དང་བོ་བཅུ་གཉིས་མདོ་ལས།
 ཅམ་གྲངས་དང་ཟིན་བྱེད་སོགས་གྱིས་བསྐྱོན་པས། འགྲེལ་བ་ལྟར་སྒྲུག་བདེན་
 མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་ཆོས་དང་བོ་བཅུ་གཉིས་འདྲེན་ལ། ལམ་བདེན་གྱི་
 དོན་ཅམ་བཙོ་ལྷ་ལ་ཅམ་བཤད་དུ་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་བཞི། སྒྲིམ་ལམ་ཟག་
 བཅས་ལྷ། མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་དུག་བྱས་པ་ལོ་ཆེན་ལྟར་བྱས་ལ། དེ་ཡང་
 མདོ་ལས། ལམ་བསྒྲིམ་པར་བྱ། ཞེས་པ་ལྟར། བསྒྲིམ་བྱའི་ལམ་ལ་དོན་ཅམ་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཤེས་ཅམ་ལ་བྱེད་པ་བོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 གཞི་ཤེས་སོགས་འཛིན་དཔལ་ལྷན་པས། ཅམ་བཤད་དུ་ཉོན་སྒྲིབ་གྱི་གཉེན་
 བོ་ཟག་མེད་བཞི་མཐོང་ལམ་དུ་གསུངས་པ་ཁྱད་ཆོས་མེད་ཅེས་དགག་པ་མི་
 འཐད་དེ། ལྟར་བ་གཉིས་ཀར་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་གཉེན་བོ་ཟག་མེད་དེ་མཐོང་ལམ་
 ལ་སྒྱུར་བ་དང་། སྐབས་གསུམ་པར་སྒྲིམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཅམས་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་བྱུབ་སྟེ། ལྟར་བ་གཉིས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་
 རགས་པའི་གཉེན་བོ་ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་ལ་སྒྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིམ་དེའི་གཉེན་བོ་ཟག་མེད་ལ་ཡང་མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆན་གསེར་མེད་ལས།

མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་བར་མ་ཆད་དང་སྒོམ་ལམ་དུས་རིང་བས་
རྩིས་ཐོབ་མདོན་གྱུར་དང་སྤེལ་ནས་སྐྱེ་བས་ཟག་མེད་དང་བོ་དང་། ཟག་
བཅས་གཉིས་པ་ལ་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་ཡང་
མཐོང་ལམ་དང་སྐྱུར་བ་གསེར་སྤེང་གི་དགོངས་པའང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་འདི་ཡང་མཐོང་ལམ་སྐབས་ཉིད་དུ་སྒོམ་པར་
བྱེད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གོམས་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མཐོང་ལམ་དུ། གཙུག་བོར་སྒོམ་གྱི་སྒོམ་ལམ་དུ་
གོམས་པ་ལྟར་ལེན་མི་བྱེད་པ་གསུམ་པར་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡིན་པ་གང་ཞིག འདིར་ཡང་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱིས་གོམས་པ་
ལྟར་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་སྦྱོར་དགོས་པའི་བྱིར། འདིར་ཟག་མེད་གཉིས་མཐོང་
ལམ་ལ་སྐྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་དང་། སེར་འབྲས་ཀྱི་ཡིག་
ཆ་སོགས་ལ་ཁུངས་མེད་ཟེར་བ་ནི། དེ་དག་ཚུམ་པ་བོ་རྣམས་ལས་དུ་མཁས་
སྟུང་པའི་འབྲུལ་སྐྱད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡུལ་མ་འོངས་པ་ལ་སྤྱེད་པའི་འདུན་པ་
དང་། ད་ལྟར་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་མཚུངས་
ལྟན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉི་སྤང་ལས། འདི་དག་ནི་དངོས་པོ་པན་ཚུན་རྩིས་སུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།
འོ་ན་ཉི་སྤང་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པས་འདུན་པ་གཙུག་བོར་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཞེས་འདུན་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། གསེར་སྤེང་ལས། དེས་ན་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་ན་ཞེས་པའི་དེ་སྐྱོ་གོང་གི་འདུན་པ་
དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་དུ་ཁས་ལེན་ན། ཞེས་པར་སྟེགས་པས་
གཞན་འདོད་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། དངོས་འབྲས་འདོད་ཆགས་མེད་པས་

དེའི་དངོས་རྒྱ་འདུན་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་སྟེ། ཞེས། མདོ་ལས། དེ་གཉིས་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་གི་དོན་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་ག་
 མཚུངས་པའི་དོན་ནོ། དེས་ན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ངེས་ལ་དགེ་བས་མ་
 བྱང་པར་སྐྱབ་པ་ནི་གཞན་འདོད་ཡིན་པ་མ་ངེས་པའོ། །འགྲེལ་བར་ཀུན་
 འབྱུང་དང་འགོག་ལམ་ལ་ཚན་པ་གཉིས་བྱས་པའི་སྤྲོ་མ་རྣམས་རྟགས་དང་ཕྱི་
 མ་རྣམས་ཚོས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་
 སྦྱོར་རྣམ་བཅུ་དྲུག་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་ཅན་ཡིན་ཟེར་བར་བྲལ་བའི་རྣམ་
 པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་
 ཅན་དུ་ཐལ་ལོ། ཞེས་འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་པ་ནི། སྟོང་
 ཐུན་ལས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ནི་ཐལ་འཇུག་བའི་
 བྱད་ཚོས་མ་ཡིན་གྱི་དབྱུ་མ་བ་ཐལ་རང་གང་གི་ལྷགས་ལའང་བྱད་པར་མེད་
 དེ། ཞེས་དེ་ལྟ་མིན་ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་
 སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྦྱོང་དང་
 འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་རྣམ་བྱངས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་། འགལ་བ་དང་།
 རོ་བོ་ཉིད་སྦྱོང་དོན་དམ་པའི་སྦྱར་མི་རུང་བ་དང་། འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་བར།
 འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ།
 ཞེས་འཕགས་སེང་སོགས་ཀྱིས་འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་པར་
 གསུངས་པ་ཐལ་འཇུག་བས་གཞལ་ན་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་པའམ། ཡང་
 ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འཇུག་བའི་ལྷགས་སུ་
 གནས་པ་ལྟར། བོང་དུ་གཞན་ཡང་ཉི་མེད་སྤང་བ་དང་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་
 གཉིས་ཀར་ཚོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་གྱིས་རབ་
 ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བརྗོད་དོ། ཞེས་གསུངས་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་འཕགས་སེང་

གི་འགྲེལ་བ་སོགས་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་གནས་
པས། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལའང་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་འགོག་
བདེན་བཅུ་དྲུག་དང་དེ་སྟོང་ཉིད་དུ་འཛོག་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱིར་རྒྱན་དུ་
རྟོགས་རིགས་གསུམ་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་སེང་གི་ལུགས་ཀྱང་དེ་ཡིན་
པར། སྟོང་ཐུན་ལས་འཕགས་སེང་གཉིས་གྱི་འགྲེལ་བའི་ལུགས་ཀྱང་དེ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། སྟོང་ཐུན་ཆོག་ཟིན་གྱི་དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཤེས་ཆེད་ཡིན་
ནོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལ་ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་
འགོག་བདེན་དགོས་པས། རྣམ་བཤད་ལས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་ལ་བརྟེན་
པའི་དོན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་དག་གི་སྟོང་གཞི་འགོག་པ་
བཅུ་དྲུག་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནང་གི་ཆོས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
མཐོང་སྲང་བདེན་འཛིན་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྲངས་པའི་འགོག་བདེན་ཡིན་
ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་གཞི་འགོག་པ་ལྟ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་འགོག་པ་དང་སྦྱར་བའི་
དོན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། འགྲེལ་བ་ལས། ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀའི་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་
སྟེ་གསུམ་དང་། ཞེས་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅུ་དྲུག་གོ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་འགོག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དང་སྦྱར་བའི་བཅུ་དྲུག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱར་
མ་སྦྱར་གཞུང་གིས་སྦྱར་མ་སྦྱར་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་བདེན་
གྱི་བྱད་ཆོས་བཞི་རེ་རེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འགོག་པ་བཅུ་དྲུག་དོན་གཅིག་
ཀྱང་། དོན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོང་གཞི་བཅུ་དྲུག་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ནང་གི་
ཆོས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་མཐོང་སྲང་བདེན་འཛིན་སྲངས་པའི་འགོག་

བདེན་ཡིན་ན། རྟོན་ཅམ་དང་བོད་སྟོང་གཞི་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཕྱི་ཆོས་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་མཐོང་སྤང་བདེན་འདྲིན་སྤངས་པའི་
 འགོག་བདེན་དེ་རྟོན་ཅམ་དང་བོད་སྟོང་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 རྟོན་ཅམ་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ལྟ་སོགས་དང་སྐྱར་བ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། །སྟོང་གཞི་ལ་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ནང་གི་ཆོས་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་
 མཐོང་སྤང་བདེན་འདྲིན་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་དང་། དེ་བདེན་པའི་སྟོང་
 བ་རྟོན་ཅམ་ཞེས་བྱུང་པར་སྐྱར་དགོས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཆོས་བཤེས་རང་ལྷགས་
 ལ་ཅམ་མཁུན་གྱི་ཅམ་པ་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་སངས་རྒྱས་ས་ཁོ་ནར་འདོད་པར་ཐལ།
 གསེར་སྤང་ལས། ཞེས་བཀོད་པའི་རང་ལྷགས་ནི་སྤྲ་མ་དང་མཐུན་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གསེར་སྤང་ཆོག་ཟིན་ལ། གཞི་ཤེས་ལམ་
 ཤེས་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཅིམ་ལས་
 གསེར་སྤང་རང་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་གྲུབ་སྟེ། གསེར་སྤང་རང་ལྷགས་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་ག་སངས་རྒྱས་ས་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་ལས། ཅ་བའི་དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུ་བསྟན་པ་
 ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལ་སོགས་པས་གཞི་ཤེས་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་གྱང་
 འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཐའི་དང་གིས་བསྟན་པའི་
 མཁུན་པ་གཉིས་དང་བཅས་པས་བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་མདོ་
 ལས་དོན་གྱིས་བརྗོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྷན་པས། གསེར་
 སྤང་ལྟར་ན་སོ་བདུན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། བར་བ་སོ་བཞི་ནི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྟན་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་པ་ཁོ་ན་འོ། །ཅ་བར་འདོད་
 མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་རང་ལྷགས་ལ་དོན་ཅམ་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་རྒྱུད་ཅམ་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱད་རྟེན་སོགས་གཞན་གྱི་ལྷགས་བཀོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན།
 དེ་ཉིད་ལས་ཅམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་དང་སྐྱོར་བའི་ལམ་

དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཚན་གཞི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་རང་ལྷགས་
བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་སྤང་གི་དགག་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཁོ་ན་རེ། གསེར་སྤང་ལྟར་ན་སོ་བདུན་ཉན་ཐོས་ལ་འདོག་པར་ཐལ། དེ་
ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པའི་སོ་བདུན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱལ་སྟེ། དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་སོ་བདུན་འདོག་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བོད་དུ་སྐྱེས་ཟིན་གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བྱས་ནས་སངས་
རྒྱས་སར་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དེ་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་གཟུང་
ངོ། །ཞེས་གསེར་སྤང་བ་དང་ཤེར་འབྱུང་ལྟར་སངས་རྒྱས་སར་བཞག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཐེག་དམན་རྟོགས་
རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དང་འགྲེལ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་
སོ་བདུན་ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། རྣམ་
བཤད་ལས། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་རྟོན་ཐ་དད་པའི་སྟོན་སྟེན་པ་གསུམ་
ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ཆོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་བཞག་པར་
རིགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། ཞེས་སྤྱིར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་
ཚུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་དགོས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ཡང་ཐེག་དམན་
རྟོགས་རིགས་དང་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་ཐུན་མོང་བར་གསུངས་ལ། མདོ་
དང་འགྲེལ་བའི་རྒྱས་བཤད་དངོས་བསྟན་གྱི་བྲན་ཉེ་སོགས་བདེན་མེད་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ཆོགས་ལམ་སོགས་སུ་བསྟོམ་ཚུལ་
བསྟན་པས་དེ་ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་མདོ་
གཉིས་ཀས་བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་ཆོན་བདུན་གྱི་ས་མཚམས་མདོད་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
ཡིག་ཆར། དེ་བྱེ་མདོའི་ལྷགས་ཙམ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོར་བ་སྟུག་བསྐལ་བ་དང་། སེམས་མི་རྟག་པ་
དང་། ཆོས་བདག་མེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཞེས་དེ་དག་རང་མཚན་

ལ་འདྲི་ལྟ་ལྟ་ མཛོད་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་བཞི། ཞེས་རང་རང་
 གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལོག་འདྲི་གི་གཉེན་པོར་སྐྱུར་བས་ཡིན་ནམ། དེས་
 བ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཉིས་ཀར་སྐྱུར་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་རྟག་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་སྒྲོང་བདག་མེད་དང་། བདེན་པས་སྒྲོང་བ་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤེང་ལས། ཡང་དག་སྤྲོང་བཞིའི་དམིགས་པ་རྣམ་
 བྱང་དང་ཀུན་ཉོན་མ་སྦྱེས་པ་དང་སྦྱེས་པ་བཞི་བཞག་པ་གཙུག་པོ་འཕྲུལ་ཆེད་དུ་
 བྱ་བའི་དམིགས་པར་བཞག་གི་དམིགས་ཡུལ་དེས་བྱེ་བ་མིན་ཏེ། ལམ་ཡིན་
 བ་ཡང་དག་སྤྲོང་བ་བཞི་ག་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤྲོང་གཉེན་ལ་སྤྲོང་དོར་
 དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། དེ་ཙམ་ཡང་མ་ཐོབ་ཟེར་
 བ། ཞེས་པའི་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་མ་བཞི་ལ་ཡང་ཡུལ་
 བདེན་བཞི་བཞག་པ་གཙུག་པོ་འཕྲུལ་། འཕགས་ལམ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་
 དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བྱུང་བས། བྱང་སྦྱོགས་བྱེ་མ་
 བཙུག་ལ་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་འདྲི་དགོས་སོ། འོ་ན་ཡང་དག་
 པའི་དག་སོགས་གསུམ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། གསེར་
 སྤེང་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས། དག་གི་ལས་དག་པའི་ཡང་དག་པའི་དག་ཅེས་
 སོགས་ལས་ཟག་མེད་དགོས་པའི་གསལ་ཁ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྲོམ་པ་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྤྲོམ་པ་སོགས་ཀྱང་འདྲི་གམ་དཔྱད། རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་ལས། ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན། འདྲི་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཡོད་དུ་
 རུང་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། སངས་རྒྱས་སའི་སོ་ཐར་གྱི་སྤྲོམ་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་
 སྤྲོམ་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད། ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། འདུན་པ་སྦྱེད་དོ། འབད་
 དོ། བཙུན་འབྲུག་ཙོང་མོ། ཞེས་པའི་འབད་པ་དང་བཙུན་འབྲུག་གཉིས་བྱིང་
 མོད་སྐབ་འབྲུག་གི་སྐབས་ལ་སྦྱོར། ཟེར་ན་མདོ་ཆེག་གོ་བསྐྱོད་དགོས་པར་
 ཐལ། འབྲུག་པའི་གཉེན་པོ་སྤྲོན་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤངས་མེད་པའི་

རང་བཟོའོ། །མདོ་དོན་ནི་སྤྱད་སྤོང་དགེ་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་
པ་སྦྱེད་ལ། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་རྒྱ་མཚན་རྣམ་གསུམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་
འབད་དགོས། གང་གི་དོན་དུ་འབད་ན་བྱིང་ཚོད་སེལ་བའི་དོན་དུ་བཙོན་
འབྱུང་ཚུམ་དགོས། དེའི་འོག་དུ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་ན་སེམས་གཟེངས་
བསྟོད་དེ་འདྲིན་པ་དང་། ཚོད་ན་དམིགས་པ་ལ་འདྲིག་པར་བྱེད། ཅེས་པ་
ཡིན་པ་གསེར་སྤང་སོགས་སུ་གསལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར། ལྷ་བའི་རྒྱ་ཚུལ་
མིན་གྱི་མཚན་འདྲིན་དེ་བསལ་བ་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསེར་སྤང་
ལས། འདྲིག་ལྷའི་རྒྱའི་རྣམ་རྟོག་ལ་བྱས་ན་དེ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཡིན་པས། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ནི་ཉི་མུང་ལས། ལྷ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་
རྣམ་རྟོག་ཅེས་པ་ལྷར་བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱར་སྦྱར་བས་ཡིན་ལ། འདྲི་ནི་
རྒྱན་སྤང་ལས། ལྷ་བའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཞེས་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར་གསུངས་
པས་འདྲིག་ལྷའི་རྒྱ་རྣམ་རྟོག་གི་ཀྱན་ཉོན་ལ་སྦྱར་བས་འགལ་བ་མེད་དེ།
འདྲིག་ལྷའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེར་མདོ་རྒྱན་
ལས་བཤད་པའི་སྟོན་མེད་གྱིས་བདག་འདྲིན་སྟོག་ཅེས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་
འདྲིན་དང་དེའི་ཉེན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཅམ་སྤོང་བའི་དོན་ནོ། །ཇེ་བཅུན་
པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་གང་རུང་ལ་སྟོང་ཉིད་གྱིས་བྱབ་
པར་སྦྱབ་པ་ཁོ་རང་གི་རང་ལྷགས་ཡིན་མིན་དཔྱད་དགོས་ཏེ། ཡིན་ན་མི་ཉག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་སྦྱར་བའི་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་གསུངས་པ་སོགས་དང་
འགལ་ལོ། །བཞུན་དར་བ་དང་བསོད་གྲགས་པས་མདོ་རྒྱན་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་
བཞི་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གསུངས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལས། ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ། ཞེས་རྒྱར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དང་བོ་
གསུམ་རྟོགས་པའི་སྦྱིས་བྱ་ཆུང་བྱའང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །སྦྱིར་རྣམ་ཐར་སྟོ་
གསུམ་གྱི་ནང་གི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་རྣམ་པར་

ཐར་བའི་སྒྲོ་སྒྲོང་ཉིད་གསུམ་དོན་གཅིག་སྟེ། གསུམ་ག་ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྐྱོད་དང་མི་འདྲའོ། སྐྱུལ་བའི་ལམ་གསུམ་གྱི་ལུས་རྟེན་སོགས་
 འགྲེལ་བའི་མཆན་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། སྤང་བ་གཉིས་ཀར་རྣམ་ཐར་དང་
 བོད་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་པས་ཞེས་སེམས་རྟེན་དང་།
 གཟུགས་ཁ་དོག་བཟང་བོ་སོགས་ཡུལ་གསུངས་པ་གསུམ་གར་སྦྱོར་དགོས་
 པས། ཡིག་ཆར་སེམས་རྟེན་དེས་ཞེས་པས་ཡུལ་བཟང་ངན་ཡང་འཕངས་
 སོ། །སྐྱུལ་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དང་བོད་སྐྱུལ་བ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱུལ་བ་བོ་རང་
 ཉིད་གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་བར་བྱས་ཏེ་སྐྱུལ་གཞིའི་གཟུགས་དེ་ལས་ཆེ་བའམ་
 ཚུང་བ་དང་དེ་ལས་བཟང་ངན་སྣ་ཆོགས་སུ་རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་སྐྱུལ་
 ལོ། །གཉིས་པའི་ཆེ་རང་ལ་མིང་བཞིའི་སྤང་བོད་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་རང་མི་
 སྤང་བར་བྱས་ཏེ་སྤང་ལྟར་སྐྱུལ་ལ། རྟོགས་སྤང་ལྟར་གསུམ་པའི་སྦྱོར་བའི་
 དུས་སུ་སྐྱུག་མི་སྐྱུག་པན་ཚུན་ལྟོས་བཅས་དང་བདག་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་
 གཉིས་གོམས་པར་བྱས་ཏེ། མཐར་རམ་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་གཟུགས་ཐམས་
 ཅད་སྐྱུག་པ་ཡིད་འོང་དུ་མོས་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་པ་ཡིད་འོང་དུ་སྐྱུལ་
 ལོ། །འདིས་འདུ་ཤེས་དང་བོ་གཉིས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྤང་མ་གཉིས་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་དང་གཞིག་པའི་སྒྲོ་ཡང་
 སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ལས་གང་ཟག་
 ལ་དམིགས་པ་མངོན་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉི་སྤང་ལས། བསམ་གཏན་
 དང་བོ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ལྟར། གསེར་ཕྱིང་ལས། ཟད་པར་དང་བོ་བརྟུང་
 གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་གའི་དངོས་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པས་
 རྣམ་ཐར་དང་བོ་གསུམ་དང་ཟིལ་གཞོན་བརྟུང་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་ཡང་ཡོད་
 ཆོག་གས་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་དེར་མ་ངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། རྣམ་ཐར་ཕྱི་མ་
 ལཱི་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟེན་རྣམ་ཐར་དང་བོ་ཐོབ་ཅིང་སེམས་རྟེན་

དང་ཡུལ་འདྲ་ཞིང་ཞེས་པས་རྟེན་རྣམས་ཐར་དང་བོ་གསུམ་ཐོབ་པ་དགོས་པར་གསུངས་པས། སྤར་དང་བོ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ལུས་མངོན་བྱེད་སོགས་བཤད་པ་རང་ལུགས་མིན་པར་འགྲུབ་སྟུང་སྟེ། རྒྱས་པར་མཆན་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སེམས་རྟེན་རང་སའི་དངོས་གཞི་དང་སྦྱོར་བའི་ཆེ་རང་སའི་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་པར་འདྲ་ཞིང་ལྟ་ཚུལ་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཁའི་མིང་བཞིའི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་མོས་ཞེས་པ། དང་བོ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་རྣམས་ཐར་གྱི་མོས་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་རང་སའི་མིང་བཞིའི་སྤང་བོའི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་དུ་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡོད་པས་དག་ས་ལ་མི་དགོས་ལ། མངོན་ལྟར་རང་སའི་ཀྱན་དགྲིས་དང་མ་འདྲིས་པས་མི་ཆོག་སྟེ། རྣམས་ཐར་དང་བོ་གསུམ་ཐོབ་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆན་འགྲེལ་མཁན་ན་རེ། འདས་ལམ་དང་བོ་བརྒྱད་གང་རུང་ཡིན་ན། ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམས་ཐར་བརྒྱད་ནི་བྱང་འཕགས་རྣམས་གྱིས་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་ཀྱས་པ་དང་། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། སྲིད་ཅེ་ལ་ཟག་མེད་མེད་པར་མངོན་པ་བ་རྣམས་འདོད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཟག་མེད་བཞེད་པས་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆ་ནི་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེར་འཛོག་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཉི་སྤང་ལས་འགོག་སྟོམས་འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་ཅེས་པའི་འདས་ལམ་ལ་ཟག་མེད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པ་བས་སྲིད་ཅེ་ལ་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་བཞེད་པ་མངོན་སྟོམ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདས་ལམ་ཟག་བཅས་རྣམས་འདས་ལམ་དུ་འཛོག་པ་རྒྱད་དང་ཟིན་བྱེད་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེང་ལས་ཀྱང་གསེར་ཕྱེང་

གི་ལུང་འདི་དང་། འགྲེལ་བའི་ཆེག་འགྲེལ་སྐབས་འདྲིན་སྐྱངས་མི་གསལ་
 བའི་ཤེས་པར་བཞེད་དམ་སྟུམ་སྟེ། ཡིག་ཆར། གསེར་སྤེང་ལས། མི་གསལ་བ་
 ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་སེམས་སྤྲ་མོར་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་བཤད་ལས་
 ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་བར་ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་སོགས་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཞི་བས་ཞི་བར་གནས་
 པའི་ལམ་ཞེས་སོགས་བྲངས་ལ། གོང་དུ་རྣམ་བཤད་ལས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་
 གྱི་བྱད་པར་ལ་བཞེད་པར་གསལ་གྱི་ཞེས་པའི་དོན་སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་
 པས་དགག་གཞི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྟེང་དུ་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་
 ལྷན་མིན་གྱི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་བཞེད་ཅེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་ཡིག་ཆ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་སྤེང་རྣམ་
 བཤད་རྟོགས་སྤང་རྣམས་གྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། འཕགས་སེང་ལུགས་ལ་
 འགོག་སྟོམས་ལྷན་མིན་ཟེར་བ་བཀག་ལ། དེ་དག་གིས་བྱད་པར་ལ་ཞེས་སྐྱུར་
 བའི་ཞིབ་ཆ་མ་ཐོན་ནོ། །དེའི་སྐབ་བྱེད་ཡིག་ཆར་སྡེ་བདུན་རྒྱན་བྲངས་པ་ནི།
 དེས་འགོག་སྟོམས་པའི་རྒྱད་ལ་སེམས་མི་གསལ་བའི་ཆ་སྤྲ་མོ་ཡོད་པར་
 བཟུན་ལ། ལུགས་འདིར་ཀུན་གཞི་མེད་པས་དེ་འགོག་སྟོམས་ལས་འོས་མེད་
 པས་འགོག་སྟོམས་སྟོན་བྱེད་དུ་བྱས་ཆོག་པས་ཡིན་ནོ། །བྱང་སྟེ། འདི་རྗེ་རིན་
 པོ་ཆེས་བཞེད་པ་སྲས་མཆོག་ལྷ་བྲལ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་པ་དེ་བཀོད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གའི་དགོངས་པར་
 གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། སྐབ་བྱེད་སྡེ་བྱི་བསྟོམ་པས་རྣམ་ཐར་ཡིན་པས་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དོན་གསང་གིས་འདོད་ཚུལ་དང་བོ་དགག་སྐབས་
 རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པ་དགག་སྐབས་
 ལྷན་པ་མིན་པ་རྣམས་ཀྱང་བསལ་ཞེས་པ་བསྟོམ་པས་ལམ་དུ་བཟུན་ཞེས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གསུམ་པའང་བཀག་སྟེ། འགོག་སྟོམས་ཤེས་པར་

བཤད་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན་ནམ་དཔུང། སྐབས་འདིར་འགོག་སྒྲིམས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཕྲ་མོ་དེ་འགོག་སྒྲིམས་ཡིན་ལ། རིགས་པའི་རྩིས་འབྲང་གི་
མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཕྲ་མོ་དེ་མཚན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་དེ་ཚོར་འདྲུ་རགས་པ་བཀག་པའི་ཆ་ལ་དམིགས་སམ། མིན་
ན་གང་ཟག་དེའི་ཚོར་འདྲུ་རགས་པ་བཀག་པའི་ཆ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་མ་
བཞག་དཀའ་ལ། ཡང་ན་རང་ལུགས་སྐབས་སུ་མདོ་སེམས་གཉིས་ལྡན་མིན་
དུ་བཞེད་པར་ས་སྡེ་དང་སྡེ་མ་གཉིས་སུ་བཤད་གསུངས་པས་གོང་གི་སྡེ་
བདུན་རྒྱན་གྱིས་རིགས་པའི་རྩིས་འབྲང་གི་ལུགས་ཀྱི་འགོག་སྒྲིམས་ཤེས་པར་
བརྟན་ནམ་དཔུང་པར་བྱའོ། །རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་
ཤེས་གཉིས་དང་བདེན་འདྲིན་སོགས་ཀྱང་ཕྲ་མོར་འདོད་དགོས་པས་ཕྲ་
རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གང་གིས་འབྱེད་དཔུང། སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཆ་བཞག་མ་སྦྱར་ན། སྒྲིབས་བཅུ་
གང་རུང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དྲན་ཉེ་བཞི་ཚོས་ཅན། སྤྱན་མོང་བའི་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་གང་གི་སྡེར་གཏོགས་པའི་སྡེ་ཚན་
མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། རང་ཉིད་གང་གི་སྡེར་གཏོགས་པའི་སྡེ་ཚན་
མཚན་ཉིད་པ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་ཉིད་གང་གི་སྡེར་གཏོགས་
པའི་སྡེ་ཚན་ལ་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་འདོག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དྲན་ཉེ་གང་དུ་གཏོགས་པའི་སྡེ་ཚན་ལ་བྱང་
སྟོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་མི་འདོག་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྤྱན་
མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དང་སྤྱན་མོང་
བའི་དེ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བྱང་སེམས་དང་སྤྱན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
རྣམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་བྱུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དེ་ཚོས་ཅན། བྱང་འཕགས་དང་ཐུན་མོང་བའི་དེ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་གང་གི་སྒེར་གཏོགས་པའི་སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་
 བྱང་འཕགས་ལ་ཡོད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་བྱང་
 འཕགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པའི་སྡེ་ཚན་ལ་
 རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་ནས་པར་ཕྱིན་བཅུ་བའི་བར་གྱི་སྡེ་ཚན་ལྔ་པོ་དེ་ལས་མི་
 འདྲི་སྟེ། འདིའི་སྡེ་ཚན། ཞེས་པ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རང་རང་གི་སྐབས་
 ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁུན་
 ཀྱི་རྣམ་པ་དང་བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་
 མི་འགལ་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་དེ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་གང་དུ་
 གཏོགས་པའི་སྡེ་ཚན་ལ་བྱང་ཕྱོགས་དང་རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་གཉིས་ཀ་བཞག་
 ཚོག་གོ་ཁོ་ན་རེ། སྟོབས་བཅུ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་པར་ཕྱིན་བཅུ་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྲན་
 ཉེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་
 དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
 མཁུན་དུ་གྱུར་པའི་པར་ཕྱིན་བཅུ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་
 རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སངས་རྒྱས་སའི་པར་ཕྱིན་བཅུ་པོ་
 གང་རུང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་
 མཁུན་དུ་གྱུར་པའི་པར་ཕྱིན་བཅུ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སངས་
 རྒྱས་སའི་པར་ཕྱིན་བཅུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་དང་གནས་མིན་མཁུན་
 པའི་སྟོབས་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཤར་ཕྱིན་འདི་ནི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ཞེས་
 དང་། འདི་ནི་སྟོབས་བཅུའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ཞེས་གང་དུ་གཏོགས་པའི་

སྟེ་ཆོན་གྱི་མིང་གིས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆ་བཞག་གིས་བསྟུ་རྒྱ་གཙོད་
རྒྱ་གཉིས་ཡོད་དོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱན་ལས་རྒྱལ་ཞིང་། དེ་དག་གིས་བརྩི་མི་
རྩས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་མཁུན་པ་འདིར་བསྟན་སྟོབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་གྱི། སྟོབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱང་མིན་ཏེ། རྒྱུད་ཟླར། སྟེད་མེད་བྱ་ཡི་སྟོབས་མངའ་མཁུགས་པའི་སྒྲ། ཞེས་
སྒྲའི་སྟོབས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བདེ་གཤེགས་གསུངས་ནི་མཐའ་ཡས་ཏེ།
ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བསམ་མི་བྱུང། ཁེས་གསུང་གི་སྟོབས་བསྟན་པར་རོལ་
མཆོར་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་བོ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁུན་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོར་འགོ་བའི་ཐབས་ལ་བསྟུ་བ་དང་། ལས་དང་
ནམ་སྟོན་མཁུན་པས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་སོགས་ལམ་ལོག་པར་སྟོན་པས་
སྟུབས་སུ་བསྟུ་བ་དང་། བདུན་པ་རྟོན་མོངས་ནམ་བྱང་མཁུན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་
ཟག་བཅས་ཀྱིས་དག་པ་ལ་ཐར་པར་འབྱུང་བའི་བསྟུ་བ་དང་། མོས་པ་སྣ་
ཆོགས་མཁུན་པ་སོགས་བདུན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བསྟུ་
བའི་བདུད་འཛོམས་ཤིང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པས་སྟོབས་སུ་བརྟེན་དེ། མདོ་སྟེ་
རྒྱན་ལས། ཐབས་དང་སྟུབས་དང་དག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
ལ། སེམས་ཅན་ནམས་ལ་རབ་བསྟུ་བའི། བདུད་འཛོམས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་དང་། སོ་རིག་
དང་། མ་འདྲེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཡང་ཆ་བཞག་མེད་ན་ནམ་མཁུན་ཐམས་
ཅད་དེར་ཐལ་བ་བསྟུས་དོན་ལྟར་རོ། སོ་རིག་གི་འཆད་བྱ་འཆད་བྱེད་ནི།
མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཤད་བྱ་དང་། གསུང་དང་མཁུན་པ་
འཆད་བྱེད་ལ། སློབ་གྲྭ་ཐག་ཐོགས་མི་མངའ་བ། ལེགས་སྟོན་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་
འཆའ་ལོ། ཞེས་པ་ལྟར། རྟེན་ལུང་གི་ཆོས་དང་། བརྟེན་པ་དོན་གཉིས་བཤད་
བྱ་དང་། འཆད་བྱེད་གསུང་ངེས་ཆོག་དང་མཁུན་པ་སྟོབས་པ་གཉིས་ལ་

ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུལ་བ་མི་མངའ་བ་སོགས་ལ་བྱེད་པའི་
བྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁུན་ཡིན་ན་མ་འདྲིས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་བོ་ཡིན་
པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱེ་འབྲུལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་
བྱབ་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ། ཉལས་སྤུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཀུན་སྟོང་སོགས་ལ་མ་
སྟོས་པར་སྐྱེའི་སྟོང་ལམ་ཐམས་ཅད་མ་འབྲུལ་བར་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པས་བྱབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེའི་རང་ལྡོག་སྟོབ་ལམ་དུ་ལུས་ཀྱི་སྟོང་ལམ་
འབྲུལ་བ་བསྐྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རྒྱུན་ཡིན་པས་དེར་བཞག་གི་དེ་ཡིན་ན་
མ་བྱབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་མ་འདྲིས་པ་དུག་གི་དང་བོ་ལ་ཡང་སྟོབ་
ལམ་དུ་དུས་རྟལ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་འདོད་དང་བྱམས་སོགས་ལམ་
ལ་རྒྱན་དུ་འབྲུག་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་ལྷུར་པའི་རྣམ་མཁུན་
འཛོག་པ་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རང་ལྡོག་དང་རྣམ་རྒྱུན་གྱིས་འཛོག་ཚུལ་
ཤེས་དགོས་སོ། །དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ། བྱ་སྐྱས་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་འདས་པ་
དང་། བྱ་བ་མ་བྱས་པའམ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་
ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་ནས། འདས་མ་འོངས་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོ་
འགག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་འདོད་པ་དང་འདོད་ཚུལ་བཞི་ཡང་དོན་ལ་བྱད་
པར་མེད་ཚུལ་སོགས་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་སྟོན་མེར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མདོ་
སེམས་རང་རྒྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འགག་པའི་ཆ་དང་།
དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་ཆར་ལྷུར་པའི་
མེད་དགག་དང་། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་གསུམ་དང་། ཐལ་འལྷུར་བས་དངོས་
པོ་གཞན་ཞིག་སྐྱེས་ཟིན་ཞིག་པའི་ཆ་དང་། དངོས་པོ་གཞན་མ་འོངས་པའི་
ཆ་གང་ཡང་མིན་ཞིང་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་བྱས་
ནས། དུས་གསུམ་དངོས་པོར་བཞེད་པས་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་བའི་
མཆན་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། སྟོང་སྤུན་ལས། དུས་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་འདི་

ལྷན་དུ་འདོད་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་ཡིན་ན། དངོས་པོར་མེད་པས་བྱུང་
 པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་མདོ་སྡེ་བ་དང་སེམས་ཅམ་པ་དང་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་
 གསུམ་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཅིང་། ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་དུས་
 གསུམ་ག་དངོས་པོར་བཞེད་ཀྱང་ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་པ་དང་ལྷ་གྲུ་འདས་པའི་
 དུས་ན་ལྷ་གྲུ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པས་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ་དང་མི་འདྲའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱེས་ལ་འགག་པ་དང་། རྒྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་རྒྱེས་པ་
 མེད་དེ་རྒྱེས་ན་མ་འགགས་པས་བྱུང་ལ། རང་རྒྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ན་རྒྱེས་པས་
 བྱུང་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལ་སྦྱར་བ་དང་མི་འདྲའོ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་དུས་ཆ་
 གསུམ་ཡོད་པས་བྱུང་ཀྱང་། རང་དུས་སྐད་ཅིག་སྡེ་བར་གསུམ་ཡོད་པས་མ་
 བྱུང་བེར་རམ་དཔུང་། ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱེ་གནས་འཛིག་
 གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པས་བྱུང་བེར་ན། ཞེས་པ་རྒྱེ་དུས་གནས་དུས་
 འཛིག་དུས་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པས་བྱུང་བེར་ན། ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ་འོག་
 དུ་འདོད་ན། ལྷ་གྲུ་རྒྱེ་བའི་དུས་ཡིན་ན་དེ་འཛིག་པ་དང་གནས་པའི་དུས་
 ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་བྱོད་དང་
 གྲུབ་བདེ་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིག་ཆར། དངོས་པོ་ལ་
 རང་གི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་དེ་རང་གི་རྒྱེ་དུས་དང་། རང་གྲུབ་པའི་དུས་དེ་རང་
 གི་གནས་དུས་དང་། རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་དེ་རང་གི་འཛིག་
 དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསྐྱུས་གྲུའི་མཐའ་
 དཔྱོད་ལས། ལྷ་གྲུ་སྐད་ཅིག་དང་བོའི་དུས་དེ་ལྷ་གྲུ་རྒྱེ་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་
 གྲུ་སྐད་ཅིག་དང་བོའི་དུས་དེ་ས་བོན་འགག་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྷ་གྲུའི་རང་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆར། དེ་
 རང་དུས་རྒྱེ་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དུས་སུ་རྒྱེས་བེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དབུ་མའི་ཟིན་གྱིས་ནོར་བུའི་སྤང་མངོས་ལས། ལྷ་
གུ་སྐྱེ་དུས་ལ་ལྷ་གུའི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་དང་། སྐད་ཅིག་དང་བོའི་དུས་གཉིས་
ཀ་ལྷ་གུ་སྐྱེ་དུས་ལ་བཤད་པ་སྐྱེ་ཕྱགས་ལ་ཁུས་པར་དེ་སྐྱེའི་ལྷགས་ཀྱི་བཤད་
པ་གཅིག་རེད། བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར།
དང་བོ་བྱེད་པ་བོ་རྒྱས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དུས་དང་། གཉིས་པ་བྱ་བ་འབྲས་བུ་
རང་དངོས་སུ་སྐྱེས་དུས་ལ་བྱེད་ལ། བཞི་བ་འདྲིར་དང་བོ་གཙོ་བོར་གསུངས་
སོ། །དབུ་མའི་ཟིན་གྱིས་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱ་བྱེད་གཉིས་བྱས་ཏེ། ལྷ་གུ་སྐྱེ་དུས་ལ་
དེའི་རྒྱ་དུས་དང་རང་དུས་གཉིས་བཤད་པ་ལྟར་འདྲིག་པ་ལ་ཡང་བྱ་བྱེད་
གཉིས་བཤད་པར་མངོན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ལྷ་གུ་འདྲིག་དུས་ལ་ཡང་ལྷ་གུ་རང་
དུས་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་དུས་དང་རང་དུས་དེ་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་
གཉིས་ཀ་འདྲིག་སྟེ། བསྐྱུས་ཆེན་ལས། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་
བར་གསུམ་ཕྱེ་བའི་ཐ་མའི་དུས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་དུས་དང་། ཁྱོད་
འདྲིག་དུས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མའི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། རང་གི་
འགག་དུས་དང་རང་གི་འདྲིག་དུས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
ཀྱང་། རང་གི་འགག་དུས་དང་ཞིག་དུས་ལ་འབྲས་བུ་དགོས་སོ། །ལྷ་གུའི་
དུས་སུ་ལྷ་གུ་མི་འདྲིག་ཀྱང་དེ་དུས་སུ་མི་འདྲིག་པ་མིན་ཏེ། འདྲིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲི་དག་ལ་མདོ་སེམས་དབུ་མ་བ་ཀུན་མཐུན་ནོ། །ཐལ་འཇུར་
བས་འདས་པ་བུ་ཤི་བ་དང་འབྱུ་བཏུག་པ་ཟས་དང་རྒྱ་སོགས་ཟད་པ་ལས་
སྐྱེས་ཤིང་བུམ་པ་མ་འོངས་པ་བུམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ལས་སྐྱེས་པས་
འདུས་བྱས་སུ་བཞག་ནས། དབུ་མའི་ཡིག་ཆར། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་
ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་མ་འོངས་
པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། དཔལ་ལྷན་པས། དེ་རྩ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་རབ་

བྱེད་བཅུ་དགུ་བ་ཙམ་ལས་གོང་འོག་མ་བསྒྲིགས་པས་སྐྱོན་ཡིན་ཞེས་པ། རབ་
 བྱེད་དགུ་བའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། མར་མེད་སྐད་ཅིག་ཐ་མས་དེས་རིགས་འདྲ་མ་
 འོངས་པ་སྐྱེད་པའི་རྐྱེན་མ་ཆང་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་དང་། རབ་བྱེད་ཉེར་
 ལྷ་བའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྐྱེན་ཆད་པ་ལས་
 ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་དངས་ནས་མར་མེད་དང་ཉོན་
 མོངས་རྐྱེན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་གང་མ་
 འོངས་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གང་མ་སྐྱེས་པའི་གཞི་ལ་
 རྐྱེན་ཆད་ཁ་མའི་མར་མེད་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་འཛོག་
 དགོས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གི་གང་མ་འོངས་པའི་གཞི་ལ་མར་མེད་
 དང་ཉོན་མོངས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཛོག་གི་དེ་དག་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མི་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཉམས་དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་མའི་སྐྱེས་སྤོང་དང་ཕྱི་མའི་རྐྱེན་
 རང་གི་ས་བོན་ཟད་པས་དེ་དག་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་པའམ་མ་འོངས་
 པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། མར་སྤོང་ཟད་ནས་མར་མེད་རིགས་འདྲ་
 ཕྱི་མ་སྐྱེས་པའི་རྐྱེན་མ་ཆང་བ་དེ་མར་མེད་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེས་
 པའི་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས། རྐྱེན་མ་ཆང་ན་མི་སྐྱེས་ལ་ཆང་ན་སྐྱེས་རུང་ངམ་སྐྱེས་
 རྐྱེན་དེ་འདྲས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། དེ་ལ་ནི་འོ་ན་རྐྱེན་མ་ཆང་བ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེས་པ་ལ་རྐྱེན་གནས་ཏེ།
 གཤམ་ཏེ་རྐྱེན་མ་ཆང་བར་མ་གྱུར་ན་ནི་དེ་ངེས་པར་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་དངོས་པོར་ལུང་འདི་ལས་ཤེས་དགོས་གཞན་
 ལུང་ཞལ་གསལ་བ་མི་སྤང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མར་མེད་རྐྱེན་
 སྐྱེས་སྤོང་ཟད་པར་མ་གྱུར་ན་ཕྱི་མ་མ་ཆད་ངེས་པར་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བ་
 འགྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རབ་བྱེད་བཅུ་དགུའི་རྒྱུ་ཆེན་ཙམ་ལས་མ་
 གཟེགས་པ་མིན་པ་ལས་སྤང་དག་ན་ཤེས་སྟོན། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཞིག་

མ་འོངས་པའི་གཞི་ལ་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དྲེ། ཅ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་ལས། མ་འོངས་པའི་རིགས་འདྲ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱང་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་གཅིག་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའི་སྟོན་ས་རང་གི་ངོ་བོ་བཞག་དགོས་པས། ཞེས་དང་། མངོན་པ་ལས། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱང་བ་ཞེས་པ་ཡང་གང་མ་འོངས་པའི་གཞི་དེའི་རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་བྱ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་ལས། གང་ཞིག་མ་འོངས་པའི་གཞི་དེ་ནམ་ཡང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་པས་མ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱང་ཞེས་པ་རྒྱན་འཆད་ཁ་མའི་མར་མེ་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཟད་ནས་མ་སྐྱེས་ཞེས་སྦྱོར་དགོས་ཟེར། འོ་ན་ཡིག་ཆའི་དེ་སྟོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དག་གང་མ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ལ་རྒྱན་འཆད་ཁ་མའི་མར་མེ་སོགས་བཞག་ན་ལེགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དག་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མེད་པའམ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་མ་འོངས་པའི་ཆ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གང་མ་འོངས་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་པའི་ཆ་དང་དངོས་པོ་གཞན་མ་འོངས་པའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་སྐབས་ཤིག་རི་བོང་རྩ་དང་རྒྱན་འཆད་ཁ་མའི་མར་མེའི་རྒྱན་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་བོ་ནས་རྒྱ་རྒྱན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་བྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་འཆད་ཁ་མའི་མར་མེའི་རྒྱན་ཕྱི་མ་དེ་དང་བོ་ཉིད་ནས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲེ། ཏུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟས་མེད་པ་རྒྱ་མིན་ལ་ཟས་ཟད་ནས་མེད་པ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མེད་པ་ཡང་རྒྱ་ཉིད་ཏུ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་མེད་ན་ངའི་འབྲུ་མ་རུང་བར་འཁྱུར་རོ། །ཟས་མེད་པས་ངའི་བྱ་ཤིའོ། ཞེས་དེ་

སྐད་དུ་འབྲུ་དང་བྱ་དག་བསྐྱེད་པ་ཆུ་དང་ཟས་མེད་པས་བྱས་པར་
སྒྲོལ། གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་དོན་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་ཁོ་
ནས་བཞག་པར་བྱ་ཡི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ལ་བྱ་སྐྱེ་བའི་དང་བོ་
ནས་ཟས་མེད་པ་དང་། གཞི་དེར་དང་བོ་ནས་ཆུ་མེད་པ་གཉིས་བྱ་ཤི་བ་དང་
འབྲུ་བསྐྱེད་པའི་ཆུ་ཡིན་པ་འཛིག་རྟེན་སྐྱེ་བས་ཀྱང་བྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཆུ་ཆུ་དུས་སུ་ཆུ་མེད་པ་ཆུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ཆུ་ཟད་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་བོ་བྱུ་སྐྱེ། དེ་དུས་སུ་ཆུ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་དུས་སུ་ཆུ་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱེས་དེ་དུས་སུ་ཆུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མ་ཆང་
བ་དང་། རྒྱུ་ཆང་ན་སྐྱེ་བ་འཕང་བས་འོག་མ་དང་མི་འབྲུ་བར་མ་ཡིན་
དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེས་ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་
པ་ལ་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཆང་བས་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་ལ་རྒྱུ་ཆང་ན་སྐྱེ་བ་
འཕེན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེས་ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་པ་ལ་
ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་དངོས་པོར་འཕེན་པ་འདི་ལྷ་བ་དང་རྗེའི་
དགོངས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུག་གསུམ་
མེད་པ་དགོ་ཆུ་ཡིན་ཀྱང་དུག་གསུམ་མེད་ཅེས་མེད་དགག་ཡིན་ཟེར་དགོས་
ཏེ། དབྱ་མའི་ཟེན་གྱིས་ལས། ཆུ་མེད་པ་དང་ཟས་མེད་པ་གཉིས་སོགས་དངོས་
པོ་གང་དང་གང་གི་ཁོ་མེད་པ་འབྲས་བྱ་གཞན་ཞིག་གི་ཆུ་ཡིན་པར་ལྟར་དེ་
དག་གིས་བཤད་པས། ནས། ཆུ་མེད་པ་ཆུ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་ཆུ་མེད་ཅེས་དེ་ལ་
མི་བྱེད་པར་འདས་མ་འོངས་གཉིས་མ་ཡིན་དགག་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་
དགག་གཅིག་ལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འཆང་ཁ་མའི་མར་མའི་
རྒྱུ་ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་འབྲའི་མར་མའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་དེ་
མ་འོངས་པ་མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་བཀག་ཅེས་བྱི་ཆུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ།

སྦྱོར་བའི་སྣོད།

ལྷ་ཡིག་ཆར། འཕྲོས་ཀྱི་སྐབས་དང་བོ་ཉིད་ཐོས་པ་དང་བྱི་མ་གསུམ་
བསམ་སྒོམ་ལ་སྦྱར་བ། ཅ་བར་མཉན་པ་ཡི་སྣོད་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་ཡིན་
ལ། བསྐྱུས་དོན་ལས། དང་བོ་གཉིས་ཐོས་པར་སྦྱར་བ་གཉིས་པ་ཆིག་སྒོ་ལ་
འདྲིན་པས་བཞག་པས་ཡིན་ནོ། འོག་ཏུ་ཉན་པའི་སྣོད་གསུམ་དང་བསམ་
སྒོམ་ཀྱི་སྣོད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་བྱི་མ་གསུམ་ག་ལ་
བསམ་པའི་སྣོད་འདྲིན་དགོས་སོ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་བྱང་སེམས་སྤར་བཤད་
པའི་དམན་སྐྱབ་ལ་གནས་ཞེས་པ་ཐེག་དམན་ལ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་སྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པས་ཡིན་པ་སྦྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་
སོ། ཡིག་ཆར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱི་ནང་གི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་
བྱང་སེམས་དེ། འདིར་བསྐྱན་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། གཞུང་སྤྲུལ་པའི་བསྐྱན་དོན་པལ་བའི་སེམས་ཅན་པའི་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སེམས་
ཅན་པར་གྱུར་པའི་ཤེར་མདོའི་གདུལ་བྱ་པལ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ། རོལ་
མཚོ་ལས། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཡུམ་ཉན་པའི་སྣོད་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སེམས་
ཅན་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། ཞེས་ཟེར། དེས་ན་བྱི་ནང་གི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱན་པའི་སེམས་དཔའ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱན་པའི་
སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཞེས་པ་ནས།
སྣོད་དེ་བཞིར་ཡོད། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་བོད་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཡིན་
པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་བོད་གང་ཟག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྒྱུ་གས་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་
 དེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤེས་
 གཉེན་གཉིས་ལྡན་གྱི་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས། འདིར་དངོས་
 སུ་བསྟན་པའི་སྒྱུར་བ་བསྒྲོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གམ་ཡུམ་ཉན་པའི་སྒྲིང་
 རུང་གི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་ནས། དེ་ལ་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བཤད་
 པ་དགག་ཆེད་ཡིན་པས། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྱུར་བ་བསྒྲོམ་པའི་
 རྟེན་ནམ་ཤེར་ཕྱིན་ཉན་པའི་སྒྲིང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
 འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེར་མདོའི་གདུལ་བྱ་པལ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་
 ཅམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་པའི་སྒྲིང་རུང་གི་ཉན་ཐོས་ཆོགས་
 ལམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་སྒྱུར་བ་བསྒྲོམ་
 པའི་སྒྲིང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྱུར་
 བ་བསྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །བསོད་གྲགས་པས་
 དངོས་བསྟན་དེ་ལྟར་འདོད་ལ། ཡུམ་ཉན་པའི་སྒྲིང་རུང་ལ་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དགོས་ཀྱང་ལམ་མ་ཞུགས་ཡོད་ཟེར་བས་དེ་ཡང་
 བཀག་གོ། །ཁ་ཅིག་སྒྱུར་བའི་སྒྲིང་རུང་ལ་དེ་གསུམ་ག་བྱས་པས་བྱལ་ཟེར་ན།
 ཞེས་པ་ཉི་མ་རྣམས་སྒྲིང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི། ཞེས་སྒྲིང་བྱེད་དག་ཅ་རྒྱུང་
 བ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་འདྲི་བ་དང་། སྒྲིང་སྒྲིང་པ་དང་མི་ལྡན་པ་གསུམ་གྱི་
 བསྒྲིག་ཚུགས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་དང་།
 སྒྲིང་སོགས་སྒྲིང་པ་གསུམ་ག་བྱས་པས་བྱལ་ཟེར་ན། དེ་སྒྲིང་ཕྱི་མ་གསུམ་སོ་
 སོའི་བྱེད་པར་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་གསུམ་ཆང་མི་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་
 ནོ། །བྱེད་པར་གསུམ་ཆང་བའི་འདིར་བསྟན་གདུལ་བྱ་འདིར་བསྟན་ཉན་སྒྲིང་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པ། མདོ་ཅ་འགྲེལ་ཀུན་གྱི་ཆོག་ལ་ཐོན་ཡོད་པས། དེ་ལ་

ལམ་མ་ཁྱལ་ས་དང་ཉན་ཐོས་ཡོད་དེ། ཤེར་མདོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
ལམ་མ་ཁྱལ་ས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་ཀུན་དགའ་བོ་སོགས་ཤེར་བྱིན་ཉན་པའི་
སྣོད་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། སྣོད་རུང་བཞི་བ་ལ་ཉན་རང་མེད་དེ། དེ་ལ་བྱིན་
དུག་ལ་སྣོད་པ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚ་བར། བྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྣོད་
པས། ཞེས་དང་། ཉི་སྤང་ལས། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གི་སྣོད་པ་དང་ལྡན་པ་
ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་བྱིན་དུག་རང་གིས་ཉམས་
སུ་མི་ལེན་པར་གཞན་ལ་བསྒྲགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤྲུལ་སྟེ་དབྱུང་། དེ་
རེ་རེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་སྣོད་རུང་བཞི་བོ་རེ་རེ་ལ་རང་རང་གི་བྱུང་པར་
རེ་རེ་སྐྱར་བ་བསྒྲུབ་ན་བཞི་ཡོད་དེ་དང་བོའི་སངས་རྒྱས་ལ་དགེ་ཚུ་བསྐྱུན་པ་
སྤར་སོང་བྱིན་པས་དེ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བ་དང་། རོན་འདྲི་
བ་དང་། བྱིན་སོགས་བཅུ་སྟུང་པ་བཞི་བོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བཞིས་མཐའ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་བྱ་
བ་བྱས་པ་དང་བོར་སྐྱར་བས་རིམ་བཞིན་དུ་ཉན་འདྲིན་མི་བཟེད་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྣོད་རུང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཐམས་ཅད་
ལ་སྐྱར་བས་བཞི་ག་ལ་རང་རང་གི་བྱུང་པར་དང་གསུམ་ཚང་དགོས་པའི་
བྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་པ་སྐབ་བྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པས་གོང་འོག་བསྒྲིགས་དགོས་སོ། །

སྦྱོར་བ།

ཕྱི་བསོད་གྲགས་པས། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་སྦྱོར་
བ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པས་བྱུང་བ་ཅེས་བ་དང་། ཇི་བཙུན་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་

འབྲེལ་གྱིས་ཟིན་པས་བྱུང་བའི་ཞིང་། གཉིས་ཀས་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་
 རྟོགས་པའི་ལྷོ་ལ་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ཀྱང་། གཙོ་བོ་མེན་ཟེར།
 དམན་ལམ་སྟོན་སོང་གི་རྒྱུ་ལ་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་ལྷོ་ལ་མེད་པར།
 མཆན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱོན་ལ་སོགས། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ལ་དེ་
 མེད་པས་སྦྱབ་པ་ནམས། ཡིག་ཆར་འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆེན་
 བོའི་རྒྱུ་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཞི་
 གནས་མཆན་ཉིད་པ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་བཞིན་པའི་དུས་ཉིད་ན། སྟོང་ཉིད་
 ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱོད་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་ཆོགས་ལམ་
 ན་ཡང་ཡོད་པས། ཞེས་པ་དངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ཆེན་
 ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་ལྷོ་ལ་འདིར་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་ལྷོ་ལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལྷོ་ལ་ཉི་ཤུ་བོ་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 རྟོགས་བྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཐོབ་མ་ཐོབ་གཉིས་ཀའི་ལྷོ་ལ་
 རྣམས་ཉི་ཤུར་བསྐྱུས་ནས་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལྷོ་ལ་དང་རྣམ་པ་བྱང་སེམས་
 རིགས་ངེས་མ་ངེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེ། འདིར་རྣམ་ཆོགས་ལྷོ་ལ་
 སྦྱིའི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པས། མཆན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱོན་ལ་སོགས། ཞེས་པའི་
 དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོགས་ལམ་
 ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྒྱལ་གྱི་ལྷོ་ལ་ཆོས་ཅན། ཞེས་སོགས་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ལམ་སྦྱོར་ལྷག་བབྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར།
 རྣམ་བཤད་ལས་སྐབས་འདིའི་ལམ་སྦྱོར་ལ་དེ་ཡིན་པར་སྦྱབ་པ་དང་། ཡབ་
 སྐུ་དགོངས་པ་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།

ནམ་བཤད་ལས། སྦྱོར་བ་ལྔ་བོ་འདི་ཉིད་གནས་སྐབས་དང་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ལྷག་མ་ནམས་སུ་དབྱེའོ། ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། སྦྱོར་བ་ལྔ་མ་
ལྔའི་གནས་སྐབས་བཅུ་བཞིར་ཐལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ།
ཆོགས་ཆེན་སྦྱོར་བ་དང་བོ་ལྔའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པ་བཀག་ཅམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱད་པར་མ་བྱེ་བར་གནས་སྐབས་བཅུ་བཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་བཤད་ཟིན། ཡིག་ཆར། དེ་ལྔའི་མི་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་ཐོས་བྱུང་བསམ་བྱུང་སྒོམ་བྱུང་གསུམ་ཡོད་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་བཞི་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། གཞན་དོན་སྐབས་
ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་འདྲིལ་གི་གཞལ་བྱ་མེད་པ་མི་འདྲིལ་གོ།

སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན།

༥ སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཤེར་འབྱུང་གི་བསྐྱུས་དོན་ལས། གསུམ་པ་
སྦྱེ་བའི་རྒྱ་བརྗོད་པ་ནི། ཞེས་ཡོན་ཏན་ནམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་དང་གསེར་གླིང་
བའི་འགྲེལ་བར། དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་གངས་
བཞིན་དུ། ཞེས་ལྔ་མ་ནམས་འབྲས་བུ་དང་། ཕྱི་མ་ནམས་རྒྱའི་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་
པ་ལྟར། ཞར་དང་བྱ་ཉ་སོགས་མང་བོས་བཤད་ཀྱང་། ཉི་སྒྲིང་ལས། དེའི་པན་
ཡོན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར་ལྔ་མ་ནམས་ཀྱི་མཐར་
ཡོན་ཏན་སྦྱར་ནས། ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་མཐར་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་ལ། འོན་
ཀྱང་ལྔ་མ་ནམས་འབྲས་བུ་དང་། ཕྱི་མ་ནམས་རྒྱར་སྦྱར་དགོས་ཏེ། སྦྱོར་བ་
སྒོམ་པ་བོ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ན་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཙེམ་པ་སོགས་འབྱུང་
སྟེ། ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

སྒྱུ་དགོས་པར་ནམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྣང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བར། འབྲུང་ཞིང་འཐོབ་པས། ཞེས་པ་སྒྲུབ་ཅིང་
 ལ་སྒྱུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། སྒྱུ་བའི་པན་ཡོན་ལ་དེ་དག་
 ཏུ་དེ་བར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྒྱུ་བ་སྒྲོམ་མཁན་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 པ་སོགས་འོག་མ་བཅུ་བཞི་སོ་དེ་དག་འབྲུང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པའི་སྒྱུ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་འབྲུང་ཞིང་འཐོབ་པས་ཞེས་
 པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། འགྲེལ་བའི་འབྲུང་ཞིང་འཐོབ་
 ཅེས་པ་རྟགས་ལ་སྒྱུར་ཀྱང་། རྒྱ་སྣང་ལས། སྒྱུ་བ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་བྱིན་སྐབས་ཐོབ་པས་ཞེས་པ་རྟགས་དང་། བདུད་
 ཀྱི་མཐུ་བཙུག་པའི་ཡོན་ཏན་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཆོས་ལ་སྒྱུར་བ་སྒྲར་
 ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་སྣང་དུ་ཡང་འོག་
 མ་ནམས་ཐོབ་པས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་འབྲུང་ཞིང་ལྟན་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་
 ཚུལ་འདི་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་མ་བཅུ་བཞི་
 རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་བྱིན་སོགས་དགག་ཚུལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་འདིར་བསྟན་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞིའི་
 བྱངས་ལ་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་སོ་སོར་བབྱང་བ་དང་། རེད་མདའ་བས་གཉིས་པོ་གང་
 རུང་བབྱང་བ་དགག་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་མ་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་
 སྣང་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ནི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་
 བཙུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་དང་། རྟམ་བཤད་ལས། ཆོ་འདིར་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཆོག་དོན་ཆང་བར་རྟེན་པའི་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་
 ཐོབ་པས། ཞེས་དང་། རྟོགས་སྣང་ལས། འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་བྱངས་བཞིན་དུ་སྒྱུར་
 བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཉིས་པའི་དགོངས་པ་དང་། བཞི་བའི་
 ཉི་བར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཡང་སྒྱུ་བ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་འབྲུང་བའི་ཡོན་ཏན་

དང་། ལྷ་མ་རྣམས་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུར་འབྱུང་བས་ཆོག་འདྲ་ཡང་དོན་མི་
འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་ཤིང་ལས། རྒྱ་མཚན་ནི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་
ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོར་སྦྱར་རོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཐམས་ཅད་
ལ་ད་ལྟར་ཞེས་སྦྱར་བའི་བྱིར། དེས་ན་བྱི་མ་རྣམས་པན་ཡོན་དུ་མ་བཞག་
གོ། ཁོ་ན་རེ། ཡོན་ཏན་དང་བོ་གསུམ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་མེད་པར་
ཐལ། སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
མདོའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དེ་གསུམ་བྱི་མ་ལ་ལྷ་མས་
ཁྲབ་བོ། ལྷ་བའི་དོན་ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་པན་ཡོན་ཆེ་བ་
བདེ་འགོར་སྦྱེ་བ་གཉིས་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་
པ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་ཆེ་བ་གཞན་དོན་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་སངས་རྒྱས་
སར་རོ། ཡིག་ཆར། རང་འཕྲོལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ཞེས་པ། རང་འཕྲོལ་
བྱེད་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཟེར་དགོས་པ་སྦྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་དེ། ཐེག་
ཆེན་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་
དང་དུས་མཉམ་པའི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཙེམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའི་
བསྒོམ་པ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཞེས་པ་ཆད་པ་འདྲ་སྟེ། འོག་ཏུ་རྩ་བར་འདོད་
མི་རྣམས་ཏེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དང་བོ་
བཞི་ཆོས་ཅན། ཆོགས་ལམ་པའི་སྦྱོར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་
བ་བསྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཤེར་
བྱིན་བསྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། སྒོ་བ་ལམ་དུ་རྣམ་མཁྱེན་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་
ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཚད་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་བ་

ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བྱོད་བྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྒྱུར་བ་བསྒྲམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་བསྟུས་
 པ་མི་ཤེས་པའི་ཚོངས་སྐད་ཡིན། ཞེས་སྐབས་འདིའི་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་
 པ་སྒྱུར་བ་བསྒྲམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་ཆོག་སྟུང་བྱས་པ་ཡིན་པས། སྒྱུར་བ་
 གསར་བསྒྲམ་དང་དྲུས་མཉམ་པའི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་སོགས་སྒྱུར་བའི་
 ཡོན་ཏན་མིན་ལ། ཆོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བོ་བཞི་སྒྱུར་
 བ་དང་དྲུས་མཉམ་པས་སྒྱུར་བའི་འབྲས་བུ་མིན་ཀྱང་། སྒྱུར་བ་བསྒྲམ་པའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སྒྱུར་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རོལ་མཚོ་ལས།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་པན་ཡོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་
 ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་
 ཐལ་ལོ། ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། དྲང་སེམས་
 ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། ཡིག་
 ཆར། མོས་སྒྱུད་ཀྱིས་ཆོགས་ལམ་ནའང་བརྩ་བཞི་དབང་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། ས་མཚམས་རིགས་ངེས་ཀྱིས་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུའི་དེའི་པན་
 ཡོན་བརྩ་བཞི། ཞེས་དབང་རྣམས་དང་རིགས་ངེས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ།
 དེ་བརྩ་བཞི་བོ་ཐོབ་པའི་མ་བྱལ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདུད་ཀྱི་མཐུ་
 བཅོམ་པ་སོགས་རེ་རེ་ནས་མི་ལྟན་པའི་དྲང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉམས་
 བྱེད་རྒྱ་བདུན་སོགས་རྒྱུད་ལྟན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་པལ་
 ཆར་མི་ལྟན་ནོ། དེ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ལྟན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་
 དེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བསྒྲམ་སྟབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཁྱེད་ས་

རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ལ། ཏུས་
ལའོར་རྟེན་ཆེན་ལས་པར་དཀར་བོའི་མདོར་བྱེད་དང་ཉིས་སྟོང་ཟླ་བའི་སྟོང་
བོའི་མདོར་ཉིས་སྟོང་དང་། སློབ་གྲྭ་མི་བཅད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་འགྲེལ་
བར་ལོ་སྟོང་དང་། རྟོ་རྟེན་གཅིད་པའི་འགྲེལ་བར་ལོ་བྱེད་དང་སུམ་སྟོང་ཏུ་
བསྟན་པ་གནས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་
མཐུན་པར་ལྟ་སྟོང་ཏུ་གསུངས་པ་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་དང་། མདོ་ལས་ཚུལ་གཞན་
ཏུ་གསུངས་པ་དགོངས་པ་ཅན་ཏུ་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་
བསྟན་ཅིས་སོགས་སུ་གསུངས་ཀྱང་མང་བས་མ་བྲིས་སོ། །

སྟོན་བའི་སྟོན།

༥ སྟོན་འདི་དག་མདོ་ལས། བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
ཐམས་ཅད་བདུད་ལས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། གསེར་མེད་ཏུ་གཞོད་འཛོམས་ཚུང་
བ་ལྟར་བདུད་དངོས་ཀྱིས་བྱས་པ་དང་། དེ་དང་ཆ་འབྲ་བ་དང་། བདུད་ལས་
དངོས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་གསུམ་གསུངས་པས། བདུད་ཀྱིས་འབྱེད་པ་སོགས་གསུམ་
ལ་བདུད་ལས་དངོས་དགོས་ཏེ། མདོར། དེ་དག་ལ་བདུད་དངོས་སུ་འོངས་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་གྲྭ་གསེས་སོགས་ཀྱིས་འབྱེད་པ་ལ་བདུད་
ཀྱིས་འབྱེད་པ་མི་བཅད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། ཞེ་
ཏུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། ཐེག་ཆེན་སྟོན་བ་སྟེ་གནས་གོང་འཕེལ་གྱི་གེགས་
གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོགས་ཆེན་པོས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དེའི་དབང་གིས་སྟེ་ཉེ་ཐེག་
ཆེན་སྟོན་བ་སྟེད་ཕྱིར་སྟོམ་པ་དོར་བ་དང་། ལྟར་སྟེས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་
དང་མ་ཉམས་ཀྱང་ཞུམ་ནས་གོང་འཕེལ་ཏུ་འགོར་མི་འཇུག་པའི་སྟོན་གསུམ་

ཡོད་པ་བཞིན་གཞན་ལའང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཉམས་པའི་རྒྱ་བདུན་ལ། བདག་
 ཡུམ་མདོ་ལས་ལྷང་མ་བསྟན་སྟེན་ནས་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་
 དང་། ཡུམ་བོར་ཏེ་དམན་ལམ་ལས་རྣམ་མཁྱེན་འཆོལ་འདོད་པའི་བྱང་ལེམས་
 ཆོགས་ལམ་པ་ལ། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་མ་སྦྱོར་ན་དེ་གོང་འཕེལ་གྱི་གཞུང་
 ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། ཤེར་ཕྱིན་དོར་ནས་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ་འཇུག་པ་སྦྱོར་
 བའི་སྦྱོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉམས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་པའི་
 ཡིད་བྱེད་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་
 རྣམས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྟོན་པའི་སྦྱོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་
 སྟོན་དུས་སུ་བྱུང་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། སྦྱོར་བ་སྟོན་པའི་
 དུས་སུ། ཞེས་ཐམས་ཅད་གྱི་གོང་དུ་སྦྱར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
 དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་སྟོན་པ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུན་པ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
 དུས་སུ་བྱུང་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཞན་བརྟེན་རྣམས་གཞན་གྱི་
 རྒྱུད་ལའང་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོར་བ་སྟོན་པའི་དུས་སུ་བདུད་ཀྱིས་
 དབྱེན་བྱས་པ་དང་། ཡུམ་ལྷར་སྤང་སྟོན་པ་སོགས་བདུད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འདྲིལ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དུས་སུ་སྟོན་པ་བོ་ཡུམ་འདྲི་བ་སོགས་ལ་འདུན་པ་
 ཆེ་ཡང་འཆད་པ་བོ་ལེ་ལོ་ཆེ་བས་འཆད་མི་འདོད་པའང་འཆད་པ་བོའི་རྒྱུད་
 ལ་འདྲིལ་ལ། གཉིས་ཀའི་སྟོ་མི་མཐུན་ན་མི་ཉན་སྟེན་པ་དང་མི་འཆད་སྟེན་པ་
 གཉིས་ཀ་སྦྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱོར་སྦྱོན་ཉན་ཐོས་གྱི་རྒྱུད་ན་ཡོད་དེ།
 འདིའི་འཆད་པ་བོ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འཆད་མི་འདོད་པ་སོགས་གྱི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་ཡོད་ཀྱང་། ཉམས་
 པའི་རྒྱ་སོགས་མེད་དེ། དེ་དག་རང་བརྟེན་ཡིན་པས་སྦྱོར་བ་སྟོན་པ་བོའི་རྒྱུད་
 ལ་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་

ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་བོས་ཡུམ་བོར་ནས་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་
འདོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེ་དམན་ལམ་དུ་ལྷུང་ཆེ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་
པ་བོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་དམན་གྱི་བསམ་པ་སྦྱོར་བའི་
སྦྱོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་མི་འདྲ་ཅམ་བྲིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱའོ། །དེས་
ན་སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་ལ་ལམ་མེད་དམ་སྟམ་ལ། དག་བཙམ་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་
ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་བར་བར་དུ་འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལམ་དེ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་
གོང་འཕེལ་གྱི་གོགས་མིན་ཟེར་རམ་དཔྱད། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་
པའི་རྒྱ་དང་། དེ་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ལམ་མ་ཡིན་པའི་
ཐབས་མཁས་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས་ཡང་ན་
འདི་ཡང་ཐེག་ཆེན་འདོར་བའི་རྒྱར་བྱས་ནས་བརྒྱད་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེ་ནི་བདུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྟེ་སྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡུམ་བོར་ནས་དམན་སྟེ་འཆོལ་ན་འདོར་བའི་རྒྱར་འཁྱུར་བ་ལ་དགོངས་ལ།
གསེར་སྤང་ནམ་བཤད་སོགས་སུ་ཡུམ་བོར་མ་གསུངས་པས། ཡུམ་མ་བོར་བར་
བདུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་འཆོལ་བ་གཡེང་བའི་རྒྱར་གསུངས་
པས་མི་འགལ་ལོ། །ཉམས་བྱེད་རྒྱ་བདུན་གང་ཅུང་རྒྱད་ལྟ་གྱི་བྱང་སེམས་
ལ་དམན་ལམ་དུ་ལྷུང་ངེས་དགོས་མི་དགོས་དཔྱད་ལ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་
ངེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡུམ་འདོར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
བར་ཆད་མང་བོས་མི་བྱབ་ཚུལ། ལྷུང་པ་ལས། རྒྱ་རྣམས་བཞི་ཡིས་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་མཁས་སྟོབས་ལྟན། །བདུད་བཞིས་བྱབ་པར་དཀའ་ཞིང་བསྟོད་
པར་མི་ཅུས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལྟར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། སེམས་
ཅན་མི་གཏོང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངི་སྐད་སྟོབ་བཞིན་
བྱེད་པ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་སོ། །ཡོན་ཏན་

བཅུ་བཞི་དང་། སྒྱུ་ཞེ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གི་ཆོག་ཟིན་ལ་
གསལ་བས། རྩ་བར། གྲངས་ཅིམ་གསུངས་པ་རྣམ་བཤད་ལྟར་རོ། །

སྒྱུ་བའི་མཆན་ཉིད།

ཕྱ གསུམ་པ་སྒྱུ་བའི་མཆན་ཉིད་ལ། གསེར་ཕྱེང་རྣམ་བཤད་སོགས་
སུ་གཞན་ལུགས་དང་རང་ལུགས་གཉིས་བྱས་པའི་དང་བོ་ལ། གཞོན་ཅུ་དཔལ་
གྱིས་མཐུན་གསུམ་དང་སྦྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མཆན་དཔག་བྱ། མཆན་ཉིད་དང་བོ་གསུམ་དཔོག་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་ཚུལ་
གསུམ་སོ་སོར་བཞག་པ་མི་འཐད་ཚུལ་བསྐྱུས་དོན་གྱི་འགྲེལ་བར་བཤད་ཟིན་
ཏོ། ། ཡིག་ཆར། ཤེར་འབྱུང་གི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཞེས་པར་ལོ་ཞེས་པ་ལོ་
ཆེན་མིན་པས་སུ་ཡིན་དཔྱད། ཤེར་འབྱུང་དགག་ཚུལ་ཡིག་ཆར་གསལ་
ལོ། ། ཁོ་ན་རེ། ཆོག་གསལ་ལས། འདིར་ནི་རང་བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་བཟུང་ངོ་
ཞེས་པ་རང་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་མཆན་ཉིད་ནི་རང་
གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཐེ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་བ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་
པ་ལྟར་རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཆ་རེག་གིས་མེ་
མཆོན་པ་དཔེར་བྱས་པ་རང་ལུགས་སུ་བྱས་ཀྱང་ཁོ་རང་གིས་མཆོན་མཆོན་
དངོས་ཀྱི་དཔེར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རང་
གི་མཆན་ཉིད་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་མཆན་ཉིད་དོ། ། ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
ལྟོག་ཆའི་དབྱེ་བའི་མཆན་ཉིད་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆན་དེས་
གསེར་ཕྱེང་དུ། སྒྲ་རབས་པ་འབྲེ་ཨར་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་འདྲིལ་གྱི་མཆན་
ཉིད་དུ་བྱས་ན་བཀག་ཟིན་ལ། ཤེས་བྱ་བྱེད་གསུམ་ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་ཉིད་ཀྱི་

ངོ་བོར་བྱས་ན། མདོ་ལས། ཤེས་མཚན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལ་བཞག་པ་དང་
འགལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོག་གསལ་དུ་ཡུམ་གྱིས་དེས་བསྐྱེད་པ་
སོགས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཤེས་པ་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཆོག་པས་གཞན་གཉིས་མི་དགོས་
སྟམ་པ་ལ། དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། དེ་གསུམ་ལ་མཚོག་དམན་
ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་ཅེས་བྱད་མཚན་གྱིས་གཞི་ཤེས་ལས་གཞན་གཉིས་འཕགས་
པར་སྟོན་ཟེར་ནས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་སྟེ་
ཉི་ཤུ་ཉན་ཐོས་ལ་བཞག་པ་དང་། བྱད་མཚན་གྱིས་དོན་ཅི་བྱེད་སྟམ་པ་ལ་
བྱེད་མཚན་སྟོན། ཞེས་བྱེད་མཚན་བྱད་པར་གྱིས་བྱེད་པར་བཤད་པ་སོགས་
ནོར་བ་འབའ་ཞིག་བཤད་པའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས། ཉ་ལྟེ་ཀ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་
མཚན་ཆོས་ཅན། མཐུན་གསུམ་མཐ་དེའི་སྟོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས་སོ། །སྟེ་ མ་གསུམ་ལའང་
ཚུལ་དེ་སྟུར་ནས། ཆོས་བཤེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། ཞེས་མཚན་ཉིད་བཞི་
བོ་རེ་རེ་ལ་མཐུན་གསུམ་དང་། སྟོར་བའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་བྱས་ནས་བཞི་
ག་སངས་རྒྱས་སར་བཞག་པ། གསེར་ཕྱང་ལས་སྟོབ་དཔོན་འདིས་ནོར་བ་
འབའ་ཞིག་དུ་བཤད་པ་ལ་དེའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་མཚན་ཉིད་འདི་དག་ངི་
བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ནི་ལྟ་དགའ་བར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ་ཞེས་
བཀག་ལ། ཉ་ལྟེ་ཀ་ལས། དེས་ན་ཤེས་བྱད་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་གསུམ་གྱི་བྱེད་
སྟབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེའི་རྟོགས་པ་དང་། བྱད་པར་
འཕགས་པའི་ཆ་དང་། དེའི་མཛད་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་སོ། ཞེས་སྟེ་མ་
གསུམ་མཐུན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་སར་བཞག་སྟེ་
སྟོར་བའི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་བཤད་དོ། བྱ་ལྟེ་ཀ་ལས་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་
ཤེས་པ་བྱད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རྟོགས་པ་
མཐར་ཐུག་ལ་གསུམ་སྟེ་ཤེས་པ་བྱད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། ཞེས་མཚན་ཉིད་བཞི་

གས་འབྲས་བྱས་རྒྱ་མཚོན་པར་བྱས་ནས་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་བཞག་ཏུ། དེ་
 ཉིད་ལས། མཚན་ཉིད་འབྲས་བྱ་དེ་དག་གིས་མཚན་གཞི་མཐུན་གསུམ་གྱི་
 སྒྱུར་བ་དེ་དག་འབྲས་བྱ་དེ་དག་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་དང་། བྱ་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་མཚན་གྱིས་ཤེས་མཚན་
 ཕྱི་མ་གཉིས་སྒྲ་མ་གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་མཚན་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པར་བཤད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་
 ཁོ་རང་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཉི་ཤུ། ཉན་ཐོས་ལ་སྒྱུར་བ་སོགས་ཁོ་
 རང་གི་ནང་འགལ་ལོ། བྱེད་པ་བྱུང་མཚན་གྱིས་བྱེད་པར་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལ་གཞི་ཤེས་གྱི་བྱེད་པ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་
 ཉན་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་སངས་རྒྱས་སར་བཞག་པ་མི་འཐད་དེ། བརྒྱད་
 སྟོང་བ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་གང་དག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་
 འཚལ་བར་འཇུར་བ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ལགས། ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་
 མཚན་གྱི་ངོ་བོ་ཁྱུས་ཆེ་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཁྱུས་ལ་ལན་དུ་དེ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ལན་བཏབ་པ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཅོ། ཞེས་དང་། གསེར་
 བྱེད་ལས། བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ནི་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འབའ་ཞིག་དུ་བཤད་པས་
 འདི་སངས་རྒྱས་སར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་
 མཐུན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བྱས་ནས་སྒྱུར་
 བའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྱུར་བ་དགོས་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བ་
 ལས། བྱེད་པར་སྒྱུབ་པས་འདིས་སྒྱུར་བ་ནམས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན། ཞེས་
 ཤེས་བྱུང་བྱེད་གསུམ་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་
 བྱེད་ལས། ཆོག་གསལ་ལས། སྒྱུར་བ་སྟོམ་པ་བོད་མཐུན་གསུམ་དེ་དག་གི་
 མཚན་ཉིད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ཅོ། ཞེས་དང་། གང་དུ་ན་སྒྱུར་བའི་

མཚན་ཉིད་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་སའི་ཤེས་མཚན་
གྲང་སྦྱར་བ་མཚན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་བྱེད་
གསུམ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཞག་པ། བྱ་ཁྲིལ་ལས། མཐུན་གསུམ་སྦྱར་བ་
མཚན་གཞི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐུན་པའི་རྒྱར་མཚན། དེ་བསྐྱེད་པའི་
རྣམ་ལུན་མཚན་ཉིད་དེ། བྱ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ལུན་གྱིས་བྱའི་རྒྱར་མཚན་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཉང་འགལ་བར་རྟོགས་སྣང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར།
དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ལུན་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་
སངས་རྒྱས་སར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟོགས་སྣང་ལས་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་སྦྱས་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས་དེའི་བྱགས་ལ་རྒྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྱག་
གསུམ་སྦྱས་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་བསྟན་བཅོས་སུ་མདོའི་སྦས་
དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཙུག་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་
མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་བསྟན་གྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་མཐུན་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །ལོ་ཆེན་གྱི་འདོད་ཚུལ་རྣམ་བཤད་དུ་བཀོད་པའི་མེ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ནི་
རྟོག་གི་རིག་ཚུང་དུ་མེད་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་པ་དང་བྱེད་པར་དང་
བྱེད་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དངོས་ཡིན་ལ། ཞེས་པའི་ཤེས་པ་ནི། འོག་དུ་ཤེས་པའི་
ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ནི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་ལ་གསུངས་ཀྱི་
དེའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་མཚན་དངོས་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ་རོ་བོ་ཉིད་ནི།
མཚན་བྱེད་ཀྱི་ལྟོས་ས་མཚན་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཚན་བྱ་དང་། དེ་
གཞན་དང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ནི་བྱེད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །བྱེད་
པར་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་མཚན་གཞིའི་

རང་བཞིན་དུ་ཐུར་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པས་བྱང་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་
 ཚེས་སྒྲིའི་རྒྱའི་དོ་བོ་ཉིད་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་དོན་དང་
 གཞན་དོན་ཐུན་ཚེགས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མཚན་ཚུལ་བསྟན་ལ། སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་བོ་
 འདི་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ནལ་འབྱོར་བས་
 བསྟོམ་པའི་མཐུས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲིམ་པའི་སྟོན་དོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པས་སྒྱུར་བའི་དོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་མཚན་ཚུལ་ཤེས་པ་ཤེས་མཚན་དུ་གསུངས་སོ། །དགག་ཚུལ་རྣམ་བཤད་
 ལྟར་ཡིག་ཆ་དང་བསྟུས་དོན་དུ་གསལ་ལ། ཡིག་ཆར། ཤེས་བྱང་བྱེད་གསུམ་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་བརྒྱད་ཅེས་པ་དོན་ལྡེའི་བེར་དགོས་ལ། ས་རོལ་བོས་
 མཚན་ཉིད་བྱི་མ་གསུམ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་མི་འདོད་ཀྱང་ཡིག་ཆར་
 བཞི་ག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་ལོ་ཆེན་ཀྱིས་བྱང་པར་བྱེད་པ་གཉིས་
 ཅུམ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལ། ཚ་འགྲེལ་དུ་བཞི་ག་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་
 བས་མཚན་ཉིད་གོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས་སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་སྐབས་འདིའི་མཚན་གཞི་
 དང་། དོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་མིན་པར་འདོད་པ་
 སོགས་མང་བོ་ཞིག་དགག་ཆེད་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་བཞིའི་བཤད་པ་བསྟོམ་
 བ་མཚན་ཉིད་དགུ་བཅུ་ཅ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་ཆུང་དྲངས་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་བཀལ་ལོ། །དེའི་ལྷགས་ལ་ཚ་བའི་
 དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཡུལ་ཞེ་བརྒྱད་མཚན་ཉིད་ཡིན་མིན་དང་ཤེས་མཚན་ཞེ་
 བརྒྱད་ལ་གང་འདྲེན་སོགས་དཔུང་བྱ་མང་དོ། །ཉི་བེར་ལས་འབྲེལ་ཤེས་རབ་
 འབར་དང་། ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཆོག་ཉུང་དུར་བསྟུས་ཏེ། ཞེས་
 པ་ལྟར། འབྲེལ་ཨར་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཀྱི་སྒྱུར་བ་མཚན་གཞི། ཤེས་མཚན་
 ཞེ་བརྒྱད་སངས་རྒྱས་སའི་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་སྒྱུར་བའི་
 མཚན་ཉིད་མིན་ལ། སྒྱུར་བ་ལ་ཡོད་པའི་དེ་དག་བསྒྲིལ་བའི་རྣམས་པ་ལ་འབྲས་

བྱ་བྱེད་ཆོས་དེ་དག་གི་མིང་བཏགས་པ་མཚན་ཉིད་དང་། བྱ་མཚན་བསམ་
མི་བྱ་བ་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱོར་བ་དང་བྱེད་པ་ནི་སྦྱོར་བས་རང་
དང་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་ལ་གཞན་འགོད་པའི་རྒྱས་པ་དང་། གསུམ་མཚན་
ཉིད་མཚན་བྱ་ནི་སྦྱོར་བས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱས་པ་དེ་
ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཞག་གོ། མཚན་ཚུལ་སྦྱོར་བ་ནི་ཤུ་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཁོ་ན་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱས་པ་ལྡན་ཏེ། བསམ་མི་བྱ་བ་རྟོགས་པ་སོགས་བྱེད་པར་བཅུ་དྲུག་དང་
ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དོན་བྱེད་པར་ཅན་སྐྱེད་
བྱེད་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་རང་དང་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་ལ་གཞན་འགོད་པའི་བྱེད་
པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དགོས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཁོ་ན་འཚོལ་ལ། མཚན་ཉིད་དེ་དག་གིས་ཐབས་དེ་ཐེག་
ཆེན་སྦྱོར་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཟེར་བ་ནི་ཟེར་དུ་གསལ་
ལོ། །དེ་གསེར་མེད་དུ། ཚ་འགོལ་དུ་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་མཚན་
ཉིད་དུ་གསུངས་ཀྱི་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱར་མེད་པ་
དང་། རྒྱས་པ་ཅམ་ལ་བཞག་ན། མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་སྦྱོར་བའི་རང་
བཞིན་མིན་པར་འཇུར་བས་བཀག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། འཕགས་
སེང་གཉིས་ཀའི་འགོལ་བའི་ཆོག་དོན་ལ་མི་གསལ། ཞེས་དང་། རྟོགས་སྣང་
ལས། ཤེས་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
དེས་མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཚུལ་རང་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ།
གསེར་མེད་ལས། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཚུལ་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་འཆད་པར་འཇུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བར་
བ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་དོན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་

ལྷན་དུ་མཚོན་པ་དང་། གསུམ་པ་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་རང་ལུགས་དང་
 འདྲ་བས་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་དང་མི་འདྲ་སྟེ་བར་བ་གཉིས་ཀས་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ལྷན་དུ་མཚོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་མཚན་ལ་
 རྣམ་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་མཚན་ཉིད་དུ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དོན་སྤྱད་ཚོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་ཚུལ་དེ་
 ལྟར་མཚོན་པ་མིན་ཏེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་དང་། མཁྱེན་པ་
 གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ཚད་མས་ངེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱར་ཐག་
 ཚོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། དེ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་མཚོན་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་མི་མཚོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐོག་མར་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་།
 མཁྱེན་གསུམ་སྒྱུར་བ་ཚད་མས་ངེས་རྗེས་སུ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱར་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གཞི་དེ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་རྣམ་མཁྱེན་སྒྱུར་བར་རྟོགས་ན་སངས་
 རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པས། སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་དཔག་མི་
 དགོས་སོ། །ཉི་ཟེར་ལས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་བསྟན་པས་ཐ་སྟད་འཇུག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། ཞེས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། ཤེས་བྱ་བྱེད་པ་གསུམ་
 ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྟད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱང་
 མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་དང་། དེ་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་ལ་
 སོགས་པ་བཞག་པར་དགའོ། །ཞེས་དེས་ན་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྟད་འཇུག་པར་ཤེས་
 པ་དགོས་པ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྟད་ཤེས་བྱེད་དུ་མཚོན་པར་
 ཐལ། ཞེས་བཀག་ནས་ཀྱང་སྒྲས་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་མཚོན་
 ཚུལ་བཀག་གོ། །ཡིག་ཆ་རྙིང་བར་ཁ་ཅིག་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཤེས་
 མཚན་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། ཞེས་པ་ལྟར་སྐབས་འདིའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
 དང་ཤེས་མཚན་དོན་གཅིག་ཀྱང་སྤྱིར་མིན་ནོ། །རང་ལུགས་ལ་རྣམ་བཤད་
 ལྟར་ལྟ་ལས། སྐབས་འདིའི་མཚན་གཞི་ནི་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལ་བྱས་

ནས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་འདོག་ལ་མཚོན་སྦྱོར་གྱི་
ཚོས་ཅན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མཚོན་གཞིར་བཞག་པ་མིན་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས།
མཚོན་བྱ་སྦྱོར་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་མཚོན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་མ་སྦྱར་ན་ལེགས་
སོ། །ཞེས་སྐབས་འདིའི་མཚོན་གཞི་ཚོས་ཅན་ལ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། མཚོན་བྱ་ལ་སྦྱི་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས་ཡིག་ཆར་སྦྱི་གསུངས་པ་ཐེག་ཆེན་
རིགས་ཅན་གྱི་འཕྲོ་བ་བྱའི་དམིགས་པ་འབྲས་བྱའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་
པ་ལ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནམ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་ངེས་དགོས་པས་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་
ཏུ་བྱེ་ན་ཤེས་མཚོན་སོགས་བཞིའི་མཚོན་བྱ་རིམ་བཞིན་མཐུན་གསུམ་གྱི་
སྦྱོར་བ་དང་། དེ་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། དེ་ལ་
གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་བ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ངོ་བོ་སྤངས་
རྟོགས་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། ཤེར་ཕྱིན། ཞེས་པ་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་མཚོན་ཉིད་ལ་ཆ་བཞག་བྱས་ལ།
མདོ་འདིར་མཚོན་སྦྱོར་དང་བཅས་པ་བཤད་དོ། །སྦྱིར་མཚོན་ཉིད་ལ་དུ་མ་
ཡོད་ཀྱང་། འདིར་རིགས་མི་མཐུན་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡོད་པ་སེལ་བ་
དང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ལྟོག་ཆས་བྱེ་བ་བཞི་དང་། དེ་ཡང་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་
ན་མཚོན་ཉིད་བཞི་ག་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དོན་བདུན་ཅུ་ལས། སྦྱོར་བའི་ངོ་
བོ་འཕ་རྒྱས་པའི་ཆ་ནས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་
ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚོན་ཉིད། ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚོན་ཚུལ་
ནི། སྦྱིར་འདིར་བསྟན་མཚོན་ཉིད་བཞི་ཚོས་ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རིགས་རྫོགས་པས་ཟིན་པའི་
སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱེ་བྲག་ཉན་མོངས་རྟོགས་
སོགས་བཞི་མདོན་གྱུར་དང་བྲལ་ཞིང་དེ་བ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་
ཤེས་གྱི་དམིགས་རྣམ་བཞིན་དམིགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཚོན་

གཞིའམ་ཚེས་ཅན་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བ་འབྱུང་བ་
 ཤེས་པ་སོགས་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྩི་བོ་ཉིད་ལྗེས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་ཤིང་སྒྲོང་མཚན་
 སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་གི་རྣམ་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་
 ཚེས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་གི་རྣམ་
 ཅན་ཀྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྩི་བོ་
 ཉིད་བདུན་གང་རུང་གིས་ཟིན་ཅིང་། དེ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེས་ལ་བརྟེན་ནས་
 མཐོང་ཚེས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཚེས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་
 རྣམ་པ་གང་རུང་གི་དམིགས་རྣམ་ཅན་ཀྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཉགས་དེ་དག་གིས་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་སྒྱུར་བས་ཡུལ་ཤེས་ཚུལ་
 མཚོན་པས་ཤེས་མཚན་ནོ། རྩི་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་རྩི་བོར་བྱས་ཤིང་
 སྤྱག་བདེན་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་བསམ་མི་བྱུང་རྟོགས་པ་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་
 བ་བཅུ་དྲུག་ཚེས་ཅན། ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལས་ཀྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་
 སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་ཀྱི་ཀྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བ་ཉན་རང་ལས་ཀྱང་པར་
 འཕགས་པར་མཚོན་པས་ཀྱང་མཚན་ནོ། རྩི་བོ་ཉིད་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཚེས་
 ཅན། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྒྱུར་བ་
 ཡིན་ཏེ། སན་བདེ་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བས་གཞན་དོན་བྱེད་
 པའི་ལས་མཚོན་པས་བྱེད་མཚན་ནོ། རྩི་བོ་ཉིད་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཚེས་ཅན།
 རྩི་བོ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་པར་བ་དང་ལྡན་ཏེ། ཉན་མོངས་ཉགས་
 སོགས་མཛོན་གྱུར་སྒྲོང་བ་དང་གཞན་དོན་དུ་གོ་ཆ་བྱ་དགའ་བ་གྱོན་པ་

སོགས་ཐབས་དང་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་སོགས་ཤེས་རབ་
བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྦྱོར་
བའི་ངོ་བོ་མཚོན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་ནོ། །དེ་ལས་རྒྱས་པར་བྱེན་གཞི་ཤེས་
སྦྱོར་བའི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་
བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་
ནང་གི་ཡོངས་འདྲིན་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཡུམ་
ལས་དེ་བ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་
འདྲིན་གཉིས་སམ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་བ་དང་ལྡན་ཏེ།
ཕྱི་མར་སྤྲུག་བསྐལ་མི་ཁྱོད་བའི་པན་པ་ཐར་པ་ལ་གདུལ་བྱ་རྣམས་འགོད་
ཅིང་མཐར་མི་གནས་པའི་ཁྱད་འདས་སྦྱབ་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་
མཚན་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་མདོན་གྱུར་གྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གསེར་
ཤིང་ལྟར་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་
ཅན། རང་རྒྱ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ལ་ཁྱོད་སྦྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེ་ཉེར་
ལེན་དུ་བྱས་པ་ལས་དེ་བའི་སྟོབས་བརྩུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་འགོད་དེ།
གསེར་ཤིང་ལས། ཤེས་བྱེད་གཉིས་ནི་འབྲས་བུས་རྒྱ་མཚོན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་།
མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདིས། ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཞེས་བརྗོད། ཞེས་པས་རྟགས་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ན། ནས། བསྐྱེད་དོ་
ཞེས་པས་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པའི་བྱིར། འདི་དག་ནི། ཡིག་ཆར། མཚོན་ཚུལ་ནི།

སོ་སོ་ལ་མཆོན་སྐྱོར་རེ་བྱ་སྟེ། རྟོགས་སྤྲོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིའི་ཆོས་ཅན་ལ། མཆོན་གཞི་ཞེས་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། སྤར་གསེར་སྤེང་གི་ལུང་བྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། གསེར་
 སྤེང་དུ་འབྲེལ་མར་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོར་བ་ཉི་ཤུ་མཆོན་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་། སངས་
 རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མཆོན་བྱར་འདོད་པ་བཀག་ནས་ཆོས་ཅན་ལ་སངས་
 རྒྱུ་སའི་ཤེས་བྱེད་སོགས་བཞག་པས་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་དུ་སྐབས་འདིའི་
 མཆོན་མཆོན་གཞི་གསུམ་གཞི་གཅིག་ལ་ལྷོག་ཆས་བྱེ་བ་དང་། རྣམ་པར་
 བཞག་འདོག་གི་མཆོན་མཆོན་གཞི་གསུམ་དང་ཐ་སྙད་འབྲ་བར་གོ་ཆེད་
 ཡིན་པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྷན་པས། རྩ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་བྲངས་ནས།
 གསེར་སྤེང་གི་དེ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ཡང་བྱེད་པར་འདི་མ་ཤེས་པས་ཡིན་
 ནོ། །ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་བཞག་ནས་སངས་རྒྱུ་ལ་
 མེད་པར་གསུངས་པ་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ། ཤེས་བྱེད་སངས་རྒྱུ་སར་
 བཞག་པ་མདོའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །དཔལ་ལྷན་པས།
 གསེར་སྤེང་གི་ས་མཆོམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་སོགས་འགྲེལ་མཆོན་དུ་བཀག་
 ཟུག་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞི་ཤེས་སྐྱོར་བའི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་བརྩུ་ཐོབ་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐེག་
 དམན་རྟོགས་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྟོབས་བརྩུ་འབྱུང་བ་
 ཐེག་དམན་གྱི་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཐོབ་པ་ཐེག་དམན་གྱི་བསྐྱོམ་
 བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་བྱལ་སྟེ། སྟོབས་བརྩུ་སྟེ་བ་ཐེག་དམན་
 གྱི་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མི་རྟག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་
 ཤེས་སྐྱོར་བའི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་པ། སངས་རྒྱུ་སའི་མཆོན་ཉིད་
 རྣམས་དེའི་ཉིར་ལེན་བྱས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་རྣམས་དེའི་ངོ་བོ་བྱས་

པས་བཞག་ན་རྟོགས་རིགས་དང་འགྲིག་པས། ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་
བར་ཡང་འབྲས་ལྷོ། མདོ་ལས། ཤེར་བྱིན་ཞེས་པ་པལ་ཆེར་སྦྱོར་བ་གསུམ་ལ་
སྦྱར་རོ། །འདིར་བསྟན་ཤེས་མཚན་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་
གཞན་གསུམ་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །འདིར་འཕྲོས་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་བཅུ་བཞི་བསྟུས་དོན་འགྲེལ་བར་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྒྲོས་
སོ། །

ཐར་པ་ཆ་མཐུན།

༥ ཐར་ཆ་ལ་ཉི་ལྔ་ལས། མདོ་སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་བྱས་པའི་མདོ་
མཚམས་འབྲེད་ཚུལ་རྟོག་ཤིང་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་མཚན་དུ་བཤད་ཟིན་ལ།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉི་ལྔ་གི་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཚན་པ་གཉིས་ཀ་ཐེག་ཆེན་ལ་
བྱས་པར་ཐལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཉི་ལྔ་གི་དགོངས་པས་ཐེག་ཆེན་ལ་བཞེད་
དེ། དེ་གསུམ་ལ་མདོ་སྦྱོར་ཟིན་པའི་མཐར་དེ་དག་གི་རྟོགས་ལ་ཡུམ་ལ་མི་
སྐྱག་པ་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །བྲགས་ཆ་དང་སྒོ་བ་དཔོན་མཐུན་ནོ། །ཞེས་
འཕགས་སེང་གཉིས་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལོ་
ཆེན་ལྟར་བཀོད་པ་ཅུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཉི་ལྔ་ལས། དེ་ལྟར་ན་འོ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་གསུམ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འདོད་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་བྱབ་
སྟེ། ཞེས་རེད་མདའ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཚེ་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་རིགས་ཅན་གསུམ་
ཀྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་བྱེད་པར་ཉི་ལྔ་གི་ལུང་དེས་སྦྱབ་པའི་བྱིར་

ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཉི་ལྗང་ལས། བདེན་པ་དང་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 གཅིག་དང་དུ་མར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཆ་དང་འཐད་པས་འབྲིང་ཡིན་པར་
 བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས། སྡེ་མས་ལན་དུ་བདེན་པ་སྟེ་དོན་དམ་པར་
 བྱང་སེམས་གཅིག་དང་དུ་མར་མི་འདོད་ལ། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་དེ་གསུམ་བྱང་
 སེམས་གཅིག་དང་དུ་མར་ཁས་མི་ལེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྗང་
 ལས། དེ་ལ་བདེན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་སོ། །གནས་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་གནས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉི་ལྗང་ལས། དེ་གསུམ་གྱི་རྟགས་གསུམ་
 བཤད་པ་དང་། ཆུང་དུའི་མདོ་རྩ་བའི་རྒྱལ་བོ་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེའི་ཐར་ཆ་ཆུང་དུ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྟགས་
 གསུམ་ནི་མདོ་སྦྱར་རྒྱལ་བྱི་མའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ཡིན་གྱི་སྡེ་
 མའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྗང་ལས། དེ་ལ་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་མར་
 མི་བྱེད་པར་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པས་ནི་ཆུང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པས་དེ་སྐྱོ་བསྟེན་གས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྟགས་ལ་མི་ཞུམ་པ་ཆུང་དུ་
 དང་། མི་འགོང་བ་འབྲིང་དང་། ཡིད་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་
 པའི་གོ་རིམ་ལྟར་དད་སོགས་ལཱའི་མདོ་ཡན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་མཚན་མར་མི་
 བྱེད་པ་ཅམ་གསུངས་པས་ཆུང་དུ་དང་། སྡེ་གྱི་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་དུ་སྟོན་
 པས། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་སོ་སོར་བདེན་པའི་སྟོང་རྒྱལ་སྡེ་མ་ལས་
 རྒྱས་པས་འབྲིང་དང་གཞུགས་སོགས་དང་དེའི་དེ་བཞིན་དེ་ལས་གཞན་བྱང་
 ཆུབ་ལས་དོན་དམ་པར་སྟོན་པ་བཀག་པས་སྡེ་གྱི་འབྲིང་གི་མདོ་སྡེ་མ་ལས་
 ཀྱང་རྒྱས་པས་ཆེན་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་གྱི་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་གཉིས་རྩ་
 བའི་རྣམ་རྒྱལ་ལ་སྦྱར་བ་དེར་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་དཀའ་སྟེ་གསུངས་པས་སྦྱར་གྱི་
 དེའི་བསྟན་པའི་ཐར་ཆ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ལ་སྦྱར་བ་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ན་རྒྱན་སྒྲུང་གིས་ཀྱང་མདོའི་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱར་སྒྱུར་བར་ཐལ། ཅ་བ་དང་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུང་འབྲིང་གི་མདོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་ཆ་བསྟན་ཀྱང་དེའི་རྒྱུང་འབྲིང་ཐེག་དམན་ལ་བྱེད་དགོས་པ། མདོའི་མཐུག་ཏུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་དང་། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་གསུམ་དུ་འདོད་དམ། ཞེས་པས་ཡིན་ལ། རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གསུམ་བྱང་སེམས་ལ་བཞག་པའང་དེས་བྱས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་མིང་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་ཞེས་པ་རྩིའི་དགོངས་པའོ། །

རྩི་བཙུན་པས། རྣམ་མཁྱེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྱུབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་ཆོས་མདོན་རྟོགས་སྒྲུབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་བསོད་གྲགས་པས་བཀག་ནས། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་འདིར་བཀག་ནས་ཐར་ཆ་ཡིན་ན་འདིར་བསྟན་ཐར་ཆ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་སོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་དགོས། ཞེས་པ་རྩིས་འབྲང་གཉིས་དད་ཐོབ་གཉིས་སོགས་ལའང་དབང་འབྲིང་དེ་ལྟར་བསྟུ་དགོས། ཞེས་པའོ། །སེམས་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་འབྲ་གསུངས་པས་འདི་ལ་ས་བཙུ་གཅིག་འཛོག་དགོས་པས། སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡང་ས་བཙུ་གཅིག་ཡོད་དམ། ཡོད་ན་བྱམས་སྤྱིང་རྩི་སོགས་ལ་ཡང་ཡོད་དགོས་པས་དེ་དག་ནམ་ཐོབ་དང་། མེད་ན་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་མེད་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སོགས་ལ་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དཔྱད་བྱ་མང་ངོ་། །མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཆེད་དུ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལྷ་གང་རུང་དེ་རྟོགས་པ་དང་དེ་

རྟོགས་དགོས་གང་རུང་གི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་པ་ཡིག་ཆའི་ཆོག་སྟུང་བྱས་སོ། །ཡིག་ཆར། དེ་
ཡན་ཆད་ནའང་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། འཕགས་ལམ་ནའང་སྟར་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་
རྟོགས་པ་མི་ཉམས་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་གསར་ཐོབ་གང་རུང་རེའི་དབང་དུ་བྱས་
ན་ཆེད་དུ་དེ་འབད་ཚོལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྦྱིར་གདམས་ངག་དང་
རྗེས་བསྟན་གྱི་གཞུང་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆེད་དུ་བརྟེན་པ་མེད་དེ།
མདོ་རྒྱན་གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །སྦྱིར་གཞུང་ལ་ཆེད་དུ་བརྟེན་ཚུལ།
མདོ་རྒྱན་ལས། དོན་ཤེས་པ་ཡིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། ཞེས་སོགས་ལྟར། བདེན་
བཞིའི་སྒང་དོར་མདོན་སྟུང་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཆེད་དུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་
འཕགས་པ་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་དང་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་མང་བོ་
ལས་ལུང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་ཉན་པ་ཡོད་པ་སོགས་ཞིབ་ཆ་དུ་མ་ཤེས་དགོས་
སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་
པ། གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་ཚུམ་པ་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཐེག་བསྟུས་ལས། འདུན་བརྟན་བྱད་པར་འགོ་བ་ཡི། ཞེས་ལམ་བྱད་པར་དུ་
སོང་བའི་མཆོམས་ཤིག་ནས་འདྲིལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲེལ་བའི་བྱིན་
བྱིས་ལས། བོང་ནས་བོང་འཕེལ་དུ་འགོ་བའི་མཆོམས་ཤིག་ནས་གངས་མེད་
གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་ཚུམ་པར་གསུངས་པས། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་
མ་ཡིན་པར། གསེར་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་ནས་འདྲིལ་ ཁེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ནི་སྦྱིར་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་མི་འདྲིལ་པས་
དོན་ཡིན་པ། གསེར་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་ནས་འདྲིལ་ ཁེས་པས་ཤེས་
ལ། རིགས་ངེས་ཤིན་དུ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ས་གསེར་ལྷ་བུ་གཉིས་མཉམ་དུ་ཐོབ་
པས་འགོ་ཚུམ་པར་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྟེ་མ་ལམ་བྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་རུས་པ་
ཐོབ་པ་ནས་འདྲིལ་གི་བྱད་པར་དུ་སོང་བའི་རྗེས་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་

བཤད་གི་དགོངས་པ་ལོ། །རྩི་བཅུན་པས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་དགོས་པར་འགྲེལ་བས་བསྐྱབ་པས་ཤེར་མདོ་སོགས་གི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རི་ལྟར་བེར་དཔྱད།

རིས་འབྲེད་ཆ་མཐུན།

༥ ལྟུང་ལམ་བཅུ་གཉིས་དམིགས་རྣམ་གྱིས་འབྲེད་ཚུལ་ཡུམ་གི་མདོ་
ལྟར་སྒྲུབ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ། གསེར་ཕྱེད་ལྟར་ལ། རྣམ་བཤད་དུ་འགྲེལ་
ཚུང་དང་བསྐྱུན་ནས་རྩི་བའི་ཆོག་གི་བེན་ཆོད་ཅིན་བཀལ་ལོ། །ཆོག་གསལ་
གིས་འགྲེལ་བའི་གཞུང་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྐྱར་བ་བྱ་ཉ་སོགས་གིས་
རང་ལུགས་བྱས་པ། གསེར་ཕྱེད་ལས་སྒྲུབ་བ་གཉིས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེ་
བརྒྱད་མ་བཞི་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་ལ། གསེར་གླིང་བའི་སྐྱར་ཚུལ་
འཕྱར་སྐྱོན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དོན་རྒྱན་སྒྲུབ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ལོག་
རྟོག་སྒྲུངས་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་སྒྲོས་སྒྲོང་ཁོ་ན་ལ་སྐྱོར་དགོས་པར་
ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་ལ་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་
ཆ་དང་མཐུན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བཞེད་ཅེ་ན། ཞེས་པས་སྐབས་དང་བོ་དུག་ཏུ་སྐྱོར་
མཐོང་སྒོ་གསུམ་ཡང་ཡང་བསྐྱུན་པ་བསྐྱབ་ཏེ་བཞེད་བྱ་བྱང་མེད་ཡང་ཡང་
བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ།
དེས་མངོན་རྟོགས་རེ་རེ་ལ་ངེས་ཆ་སོགས་གསུམ་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྐབས་དང་བོའི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གིས་རྣམ་མཁྱེན་སྒོམ་པ་ཆོགས་སྐྱོར་དང་།
ལམ་ཤེས་ས་དང་བོ་དུག་དང་། གཞི་ཤེས་བདུན་པ་ཁོ་ན། རྣམ་ཀུན་བརྒྱད་པ་
ཁོ་ན། ཅེ་མོ་དགྲུ་བ་དང་། བཅུ་བའི་དཀྱིལ་སྟོད་མན། མཐར་སྐྱོར་བཅུ་བའི་

དགྲིལ་སྒྲུབ་ཁོ་ནར་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་བྱ་
 བྱུང་མེད་ཡང་ཡང་བསྟན་པས་སྒྲོམ་སྒྱུ་ཡོད་སྟུང་པ་རྟོག་ལྡན་ལ་མི་འཆར་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་གྱི་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལ་སྒྲོམ་སྒྱུ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་མཐའི་ཚོད་ལན་བཤད་བྱ་ལ་མི་སྦྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱད་འགྲེལ་ནས་བཤད་
 པ་དེ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་རང་གི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྲུལ་གཞན་
 གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཅུང་ཞིག་མཛད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུང་མོ། དེ་ཡང་ལྷགས་
 དེ་ལ་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ཆེད་དུ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་ཉ་རེད་མདའ་བ་སོགས་ཚོད་པ་སྤར་ལྟར་བྱས་ནས།
 གཞུང་འདི་དེའི་ལན་དུ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་
 ཅིག་གཞུང་འདི་སྒྲོམ་པ་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་དུ་བྱས་ནས་འདི་མན་ཆད་གྱིས་
 སྦྱོར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལ་བཏགས་པར་
 འཆད་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་སུན་འབྱེན་པའམ། ཞེས་དང་། ཡིག་
 ཆར། འདོད་ཚུལ་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་ཐར་ཆའི་རྗེས་དེ་
 མ་ཐག་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། བཞི་བས་སྦྱོར་ལམ་པའི་
 ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་མ་བཤད་པར་ཐལ་བ་དང་། བཞི་བའི་ཆོས་མཆོག་
 སྦྱོར་ལམ་མིན་ན་རྒྱན་སྤང་དུ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་གསུམ་ཡོད་པ་གཞན་དོན་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ཞེས། མཛོད་ཀྱི་ཆོས་མཆོག་དང་འགལ་སྤོང་བྱས་པ་མི་རིགས་
 པར་ཐལ་བ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བའི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་
 རྟགས་དང་། རྣམ་འཕེལ་སོགས་དག་ས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གཟུང་
 འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་ས་བཅུ་བ་ནས་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །

རང་ལྷགས་ལ། སྒྲོམ་སྒྱུ་མེད་པའམ་ལན་དུག་བཤད་པའི་ཡོངས་

གཙོ་བོ་གི་དགོས་པ་བཤད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་དེ་ཉམས་སུ་སྤང་
བྱ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ཡང་
སྤྲུལ་གསུམ་རྣམས་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་བསྐྱོམ་པའི་དབྱེ་
བས། ཞེས་པ་ལྟར་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི། གསེར་སྤང་ལས། ཕྱི་མའི་ལམ་རྣམས་
ནི་དབང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དང་། ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་སྤྲུལ་འདྲིས་པར་
བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད། ཞེས་པ་ལྟར་དང་། རྣམ་གཙོ་བོ་གི་དགོས་པ་
ལམ་རྒྱུ་བས་སྐབས་དེ་དག་དུ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཅར་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་
དགག་པ་ཡིན་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས་ནས། སྤྲུལ་མའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་རྣམས་བཤད་
ལས་གཞུང་འདི་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོས་སྤྲོད་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་སྦྱར་དུ་ཅུང་མོད།
ཅེས་དང་། གསེར་སྤང་ལས། སྦྱི་དང་སོ་སོའི་སྒྲོས་པ་སྤངས་པས་ཆོག་པའི་
ཕྱིར་སྦྱོགས་འདི་ལ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་སྤྲུལ་བར་བྱའོ། ཞེས་པ་དངས་པ་
ཡབ་སྐུ་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། གསེར་སྤང་ལས། དུ་ཉ་སོགས་ལྟར་བཀལ་ནས། འོག་དུ་དོན་
འདི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། ཞེས་པ་ནས། སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་སྤར་
རི་ལྟར་སྤྲོད་བ་བཞིན་ཕྱིས་ཁྱད་པར་ལམ་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ན། སྤར་གྱི་
དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མཛད་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་
འདིའི་ཐུགས་ཆེ་གཏད་ས་ཅུ་སྤང་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་དུ་ཉ་སོགས་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་པས། སྒྲོབ་དཔོན་
འདིའི་ཐུགས་ཆེ་གཏད་ས་ཅུ་འདོད་པར་སྤང་ཡང་། ཟེར་དགོས་ཏེ། འོག་དུ་
གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅད་པ་ནི་ཤིན་དུ་ལན་གདབ་དཀའ་
བ་དང་། ཞེས་པའི་གངས་ཅན་པའི་བཅད་ཚུལ་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་མན་གྱི་རང་ལུགས་བཞག་ནས་འཕགས་པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བའི་ཆོག་དོན་སྐབས་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་དེ་དག་

མཚན་ཉིད་པར་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ན། གསེར་ཕྱེད་གི་ཆིག་དོན་
 བཀྲལ་ཚུལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། ཆིག་དོན་དེ་ལྟར་
 ཡིན་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོན་སྟོང་གི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་གསུམ་དག་ས་དང་བཏགས་པ་བར་བཤད་དེ། བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་
 བསྐྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ། ཞེས་དང་། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་
 སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། སྡེ་མ་
 ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་བྱད་ཞུགས་པ་དང་། འདྲིན་སྤངས་ལ་ཉོན་མོངས་གྱི་
 ཟག་པ་མེད་པ་དང་། སྦྱོར་མཐོང་སོགས་གྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྟོབ་དཔོན་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོན་
 སྟོང་གི་གཞུང་དང་། ཆིག་དོན་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞུང་གོང་འོག་བསྐྱིགས་
 དགོས་གྱི་གཞུང་གཅིག་གི་ཆིག་ཟིན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་གསེར་ཕྱེད་རྣམ་
 བཤད་སོགས་གྱི་དགོངས་པ་འདིའི་ཞེས་དུམ་གཅོད་བྱེད་པ་ནི་སྟུན་པོའི་རང་
 མཚང་རོ། །སྤྱད་འགྲེལ་དུ་ལམ་རྒྱུད་བའི་ལུགས་བཀོད་པ་སྡེ་མའི་འདོད་པ་
 བཀོད་ཅམ་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་འགྲེལ་གྱི་ཆིག་དོན་སྐབས་ཡང་སྦྱོར་མཐོང་སོགས་
 མཚན་ཉིད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལུ་ཉ་སོགས་སྡེ་མ་རྣམས་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་
 དེ། དེ་དག་གིས་ཆིག་དོན་སྐབས་སྦྱོར་ལམ་སོགས་མཚན་ཉིད་པར་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུད་ཆ་ལ་མཁན་པོས། རྣམ་བཤད་ལས་གཙོ་བོ་ལམ་རྒྱུད་བའི་ལོག་རྟོག་
 འགོག་བྱེད་ཡིན་གྱི་སྟོན་སྟོང་གཙོ་བོ་མིན་གསུངས་པར་ལམ་རྒྱུད་བའི་རིམ་
 པ་བཀག་ནས་ཁྱུག་པར་ཅ་བར་བསྟན་པས་དགག་མི་དགོས་ལ། སྟོན་སྟོང་གི་
 གཞུང་འདི་མ་བཞག་ན་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་ཆིག་མེད་ལ། ཅ་འགྲེལ་གང་
 རུང་གཅིག་ཏུ་མཛད་དགོས། ཞེས་བཀག་ལ། སྡེ་མ་གཡགས་པས་སྦྱོར་བ་
 བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི། ཞེས་སྦྱོར་བ་གསུམ་ལ་ཅམ་པོ་དང་།
 བྱད་པར་ཅན་གཉིས་བྱས་ནས་བྱད་པར་ཅན་གསུམ་དག་ས་ནས་བཞག་པས།

གཞུང་འདིས་བྱད་པར་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་སྐྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་བཏགས་པར་བཤད་ཅིས། ཆིག་དོན་གྱི་དེ་དག་ནམ་ཀུན་ཙམ་པོ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་པར་མི་འགལ་བེར་བར། རྩོ་བ་ནམས་གྱི་དམིགས་པ་འདིར། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐྱོར་ལམ་ཡིན་ན། སྐྱོར་ལམ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། རྩམ་ཚྭ་གས་སྐྱོར་བ་འཆད་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱོར་ལམ་དེ་ལ་མཚན་བཏགས་གཉིས་སུ་འབྲེད་རིགས་པའི་བྱིར། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དེ་སྒོམ་ལམ་བཏགས་པ་བར་ཐལ། འདིར་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་སྐྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་དེ་སྐྱེ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀག་ཀྱང་། བྱི་མ་ས་དགུ་ནང་ཚན་དུ་ཡོད་པའི་སྒོམ་ལམ་བཏགས་པ་ཡིན་བེར་རོ། སྐྱོར་བ་གསུམ་ལ་ཙམ་པོ་བ་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་བྱེ་ནས་སྐྱོར་ཚུལ་བུ་ཉ་སྟགས་ཀྱང་འདོད་དམ་སྟམ་སྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེའི་བྱིར་སྐྱོར་བ་གསུམ་ལ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ལ་བྱད་པར་ཅན་ས་གསུམ་པ་ནས་བཞག་པས་དང་བོར་ཐོབ་པའི་ས་མཚམས་བསྟན་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་སྦྱེད་ཆལ་བས་སྐྱོན་བརྗོད་དང་བོ་དེ་འཇུག་གོ་སྦྱེད་ཆལ་བས་དེ་ལྟར་བྱས་ནས། འགྲེལ་བའི་གཞུང་འདི་མཁན་པོ་རྣམ་སྤང་མཛད་གྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པས། གཞན་འདོད་ཡིན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རང་ལུགས་མིན་བེར་བ་གོང་གི་རྣམ་བཤད་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་རང་གི་མགོ་ཐོག་དུ་སྤངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོན་སྟོང་གི་གཞུང་མ་མཛད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདིའི་དོན་ཤིན་དུ་དཀའ་བས། ཡིག་ཆར། དཀའ་གནས་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པའི་རྟགས།

ཕྱི་ཉི་མེད་ལས། བྱང་ཆེན་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པའི། རྟགས། བྱང་རྒྱལ་དུ་སྤྲོ་བ་མ་
 ཡིན། ཞེས་པ་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པའི་རྟགས་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོར་ལེ་བརྒྱད་མར་
 གསུངས་པ། ཉི་ལྔ་དུ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་འགོ་ནམ་པ་མེད་པ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་
 བས་ཡིན་ལ། རྒྱན་སྤང་དུ་འདྲིའི་ཐད་གྱི་མདོ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟགས་དང་བོར་
 སྦྱར་བ་རྟགས་དང་བོ་ལ་མདོ་བྱུར་བ་མེད་པས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་
 སོགས་ཀྱིས་མཉམ་བཞག་དང་། དེ་ལས་ལངས་ཏེ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ངག་གི་
 རྟགས་གསུངས་སོ། །བསོད་གྲགས་པ་རྗེ་བཙུན་པ་སོགས་སལ་ཆེར་གྱི་རྟགས་
 ལུས་ངག་གི་མཆན་མ་ཟེར་ནས་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་སོགས་མཉམ་
 བཞག་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་ཟེར་ཞིང་། རྒྱན་སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་དཔོག་དགོས་ཟེར། སུ་སྟོན་གྱིས་ཆོས་བརྒྱ་བར། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་
 ཤེས་དང་། སོགས་བྱངས་ནས་རྟགས་ཞེ་བཞི་བོ་རྣམས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་
 པའི་འབྲས་བྱུང་གསུངས་ནས། སུ་རྒྱུ་ལས། མཉམ་བཞག་གི་འབྲས་བྱུ་ལས་
 ངག་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་མདོར་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས། མཉམ་བཞག་པ་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པར་དཔོག་བྱེད་དུ་འདོད་དམ་
 དཔྱད་དེ། མིན་ན་འབྲས་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསེར་མེད་ལས།
 རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་བཞག་བྱུར་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་
 བྱགས་ཀྱི་རྟགས་བཞིན་དུ་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་
 བཞེད་པ་མ་གོ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མང་བོ་
 ཞིག་གིས་ལུང་ཙམ་ལས་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་དཔོག་པ་མེད་ཟེར། དེ་ལ་མདོ་
 ལས། རྟགས་ཞེ་བཞི་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཆན་མ་གསུམ་རེ་
 གསུངས་པ་དང་། ཉི་ལྔ་དུ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྟུས་

པའོ། ཉུགས་ནི་རང་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་མས་བསྐྱས་པའོ། མཚན་མ་ནི་དེ་
ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་
ལས། ཉི་སྒྲུང་གི་དེ་བཞོན་ནས་ཡང་ན་རྣམ་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་དགའ་བའི་བྱང་
པར་ཏེ་བ་སྐྱུ་ལྷང་བ་དང་མཆི་མ་འཛྲག་པ་ལ་སོགས་པའོ། ཉུགས་ནི་ངག་གི་
བྱང་པར་ཏེ་དགའ་བས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པའོ། མཚན་མ་ནི་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་པར་ཏེ་ཉན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་སྒྲོག་པ་དང་མཚོན་
པ་ལ་སོགས་པའོ། ཡང་ན་ཆིག་འདི་དག་ནི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མའི་བཤད་པར་གྱུར་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་རྣམ་པ་ནི་མཐོང་སྤང་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་དང་། རང་ཁོ་
ནའི་དོན་སྐྱབ་འདོད་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའམ་ལུས་ཀྱི་ཉུགས་དང་། ཉུགས་ནི་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་མཚན་མའམ་ངག་གི་ཉུགས་དང་། མཚན་མ་ནི་
མཚན་མ་དེ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཐབས་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་ནམ་
གཞུང་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སོགས་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ཉུགས་གསུམ་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་ཉུགས་དང་རང་གིས་རང་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པར་
དཔོག་བྱེད་ཀྱི་ཉུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།
དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དཔག་པར་བྱའོ། ཞེས་
རང་བཞིན་དང་། ཆོས་བརྒྱའི་མདོ་སྤར་བྱངས་པས་འབྲས་ཉུགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་གི་དོན་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱམ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་
ལྟར། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཉུགས་ཅམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་མི་འཐད། ཅེས་པ་
ཡིན་པ་གོང་དུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མདོ་ནས་བཤད་པའི་ལུས་ངག་གི་
ཀྱན་སྤྱོད་རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་། ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པར་ལུང་ལ་
བརྟེན་ནས་དཔོག་པ་ཅམ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེས་ན་ལུང་
རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དཔོག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཉུགས་
བཞོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་

རྟགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ནི་བྱར་མི་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ།
 དེའི་འོག་ཏུ་དེས་ན་འདི་དག་གིས་སྒྱུར་བའི་དོན་གསུམ་ལུང་འབའ་ཞིག་
 ལས་འབྱལ་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་སྒྱུར་བ་བཀོད་པ་མེད་ན་ལུང་
 འབའ་ཞིག་ལས་འབྱལ་རྒྱུ་སྒྱུར་བའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་མེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་སྤང་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་
 ཏུ་སྒྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་དག་དང་ལྡན་
 པའི་རྟགས་ལས། སྤར་བཤད་པའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་
 བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་བྱས་པ་མཐུ་ཅན་གྱིས་རྟགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་རུང་
 དཔོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་རྟགས་སྤང་ལས། སྤར་ཆོགས་ལམ་ཏུ་བྱལ་འབྲེལ་
 ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་པ་མ་བརྟེན་པར་ཡོད་པ་ལ་ཕྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་རང་ལ་
 བྱུང་བས་བྱལ་པ་ན། ཁོ་བོ་རྟགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ཏུ་
 ངེས་ཤེས་སྟེས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོ་བུར་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའང་སྲིད་
 ནོ། ཞེས་དང་། ཆོག་དོན་སྐབས་ཁྱོད་དེ་སྒྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དང་རྟགས་སྤང་དཔལ་ལྡན་པ་རྗེས་
 འབྲང་ལ་སྒྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་འགོ་ལས་ཆེ་ཡང་གཞན་ལ་ཆད་ལྡན་ནོ། ཁོ་ན་རེ།
 དབང་ཕྱོག་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་དོད་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
 རྟགས་ཐོབ་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཅེ་མོ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་ན་ཅེ་
 མོའི་རྟགས་ཐོབ་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་གང་དག་གནས། ཞེས་དབང་ཕྱོག་སྒྱུར་ལམ་ནས་དང་། དབང་འབྲིང་
 མཐོང་ལམ་ནས་དང་། དབང་རྒྱལ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
 ཐོབ་པར་གསུངས་ཀྱང་བྱལ་མ་བྱལ་དབྱེད། ཡིག་ཆ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་
 སེམས་ཁོ་རང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ། ཁོ་རང་གི་རྒྱད་ཀྱི་

ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས།
ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། ཞེས་དང་། གསེར་མེད་ལས། བདེན་ཞེན་ལྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཚན་པའི་སྤྱིང་རྩི་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་
པ་གཉིས་ནི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་འབྲེལ་
སྤྱད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དང་དེས་
བྲངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ནི་ཆོས་ཅན། སྒོ་ལྡན་དབང་བོ་
འབྲིང་བོ་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་
རྒྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ངག་གི་ཐ་
སྙད་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་
སྤྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། ནས། མ་བྱུང་
སྟེ། གཞུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོག་གཏོང་བའི་
རྩིས་ཐོབ་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་བཅུ་དྲུག་ལ་རྒྱ་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་གི་མིང་
བརྟགས་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཅུ་དྲུག་རྟགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འདིར་བསྟན་གཙོ་བོའི་དེ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་ལ་དཔོག་དུས་ཀྱི་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགྲེལ་བ་ལས། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་སྤྱད་ཅིག་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གཞན་
ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ལ་དཔོག་དུས་ཀྱི་རྟགས་ལ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་དགོས་ཏེ། གསེར་མེད་
ལས། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མདོ་ནས་བཤད་པའི་ལུས་ངག་གི་རྒྱན་སྒྲུང་
རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ཡང་རིང་དུ་འབྲིས་ཀྱང་སྒྲིང་ལམ་བརྟག་ཐུབ་པར་
མཐོང་བ་ན། དེ་ལས་ས་ལོ་ལོ་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་
ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

ལམ་གྱི་རིགས་ཚང་བ་སྟོན་པའི་ངག་གི་ཐ་སྟད་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་
 རྟགས་ལས་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་དཔོག་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་
 བསྐྱེད་ཤིང་མི་བཟོད་པའི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱད་ལྡང་བ་དང་། མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུང་
 བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྟད་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལས། དེ་ལྡན་གྱི་
 གང་ཟག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་དཔོག་གོ་
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་ཡིད་
 ཀྱི་རྟགས་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་དེ་དག་དང་
 ལྡན་པའི་རྟགས་ལས་སྤར་བཤད་པའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་སྤྱི་བའི་གོ་སྐབས་
 བཅོམ་པའི་སྟོན་སྐྱེད་ལྟུང་པ་མཐུ་ཅན་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འབྱུང་བྱང་
 དཔོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་ལ་ཡིད་ཀྱི་
 རྟགས་མེད་ན་སྤྱིར་ལམ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །འོ་ན་དབང་འབྱིང་མཐོང་ལམ་
 པ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་ཐོབ་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེའི་བཟོད་ཤེས་
 བཅུ་དྲུག་ལ་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆར། དེས་མཐོང་ལམ་
 པ་དང་། སྟོམ་ལམ་པ་ཡང་ཤེས་སོ། །ཞེས་སྤྱིར་ལམ་གྱི་རྟགས་ཐོབ་ལ་མཐོང་
 ལམ་གྱི་རྟགས་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་དབང་རྟོན་མཐོང་ལམ་པའི་
 རྟུན་གྱི་བཟོད་ཤེས་དེ་དག་གི་སྟོན་སྐྱེད་རང་གཞན་ཅི་རིགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་པ་
 དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་མི་དཔོག་ན། མཐོང་ལམ་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
 མིན་ཟེར་དགོས་ཏེ། ཅེ་མོའི་རྟགས་དྲུག་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་ཀྱང་། རྟོན་གྱི་
 རྟགས་བཅུ་གཅིག་ཐོབ་ལ་ཅེ་མོའི་རྟགས་མ་ཐོབ་པའི་ཅེ་མོ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་རང་
 གཞན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་དཔོག་བྱེད་དམ་དེའི་རྟུན་གཅིག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དབང་རྟོན་དང་རྟུན་གཅིག་པའི་ས་དབྱ་བ་བ་སོགས་ཀྱི་
 སྤྱིར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ཐོབ་ཚུལ་ཁོ་རང་གི་རྟུན་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་

གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཁོ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སྒྱུར་ལམ་པ་
སོགས་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པར་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། གཞན་དག
དེ་ལ་སྒྱུར་ལམ་སོགས་ལྡན་ཟེར་བ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་འབྲུལ་
རྟོག་དང་ཀུན་སྒོང་གི་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིག་ཆར། དང་
བོ་ཉེར་གཉིས་སྟེ་ཞེས་པ་མ་དག་དབང་བོ་ཉེར་གཉིས་ཟེར་བ་ཡིན། དབང་བོ་
ཐ་མ་གསུམ་ནི། གསེར་སྤེང་ལས། ཟག་མེད་ཁོ་ནར་འཆད་པའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་ཉི་མུང་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འཕགས་པས་
ཟག་མེད་ཁོ་ནར་འདོད་དམ། ཉི་མུང་གྱུར་སེམས་མོས་སྒྱུད་ལ་དང་བོ། ས་
དང་བོ་ནས་དགུ་བའི་བར་ལ་གཉིས་པ། ས་བཅུ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་གསུམ་
པ་འདྲིག་དབྱེད་ལ། ཐེག་ཆེན་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་ཉི་མུང་འདོད་པར་སྤང་སྟེ་
བསྐྱབས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་བོ་ཆོགས་ལམ་ནས་བཞག་གམ་
དབྱེད། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལས། མིག་སོགས་དབང་བོ་དང་། རྣམ། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་སྦྱིས་སུ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤང་
བྱ་དང་། དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྤང་གཉེན་གཡུལ་འགྱེད་པ་ལ།
ཞེས་དབང་སོགས་བཞི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པར་སྦྱར་བ་སོགས་མི་འཐད་
པར་ཐལ། གསེར་སྤེང་ལས། དབང་སོགས་བཞི་འགོག་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པས་དེའི་བྱེད་ལས་
བསྟན་ཀྱི་འདི་བཞི་འགོག་པ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་དང་། འདི་བཞི་ལ་
ཞེན་པའི་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་གཡུལ་འགྱེད་པ། ཞེས་ནི་མི་སྦྱར་ཏེ། ཉི་མུང་
ལས། སྤང་གཉེན་གཡུལ་འགྱེད་ལ་སྒྱུར་བ་བཀག་པ་རྗེས་ཤེས་སྤར་བསྟན་
ནས། དེའི་འོག་དུ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་གི་ངང་གི་ཁོ་
ནས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་འགོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས་
དེ་བཞི་འགོག་པའི་མདོ་སྦྱར་བས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྤང་རྣམ་འགྲེལ་

གཉིས་སུ་ཡང་འབྱུང་ཞིང་། ལེ་བརྒྱད་མར་ཡང་གཡུལ་འགྱུར་སྟོན་ལ་སྦྱར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་རྩ་བས་ཀྱང་། དབང་སོགས་བཅས་
 པ་ཡི། གཡུལ་འགྱུར། ཅེས་དབང་སོགས་སྟོན་དུ་སྒྲུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འགྲེལ་བཤད་དེ་དག་གི་བཤད་ཚུལ་དེའི་བྱིར་། དེ་ནི་ཡུམ་མདོའི་དངོས་
 བསྟན་ལྟར་ན་མི་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྣམ་བཤད་དུ་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་རྒྱུ་
 ལྟར་ཡུམ་གྱི་སྒྲས་དོན་བཀའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩ་བས་དབང་སོགས་སྟོན་
 དུ་སྒྲུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། དབང་སོགས་ལ་བདེན་པར་
 ཞེན་པའི་སྤང་གཉེན་གཡུལ་འགྱུར་པ་སོགས་སྤང་གཉེན་ཐམས་ཅད་ལ་
 བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་བྱེད་ལས་རྣམས་སྦྱོར་དབང་སོགས་འགོག་པ་འབྱུང་
 བའི་བྱིར། རྩ་འགྲེལ་བསྒྲིག་དགོས་སོ། །

སྒྲིམ་ལམ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས།

༄ སྒྲིམ་ལམ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལ་སྟོན་དུ་ཟབ་བྱུང་སོགས་
 གསུངས་པ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡུན་
 ལ་གོམས་དགོས་པས་ཡིན་པ། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་
 བྱིན་དང་ལྡན་པའི་གནས་ཟབ་མོ་ཟབ་མོ་དག་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་ཤེར་
 བྱིན་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཟབ་མོ་རྒྱུད་ལྡན་དུ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་
 ཚུལ་ཁྱུས་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམས་འགྲེལ་ལས། བྱུང་པར་དང་ནི་བྱུང་པར་
 གཞི། འཕྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་ནི། བཟུང་ནས་དེ་དག་བསྒྲོམས་
 བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། ཞེས་པ་ལྟར། བྱུང་པར་ནི་སྒྲིམ་ལམ་
 དེས་ཡུལ་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་རྒྱུན་ལྡན་དུ་ཡུན་རིང་གོམས་པ་ཟབ་པའི་བྱུང་

པར་དང་། ཡུལ་དུ་སྟོང་ཉིད་ཟབ་པའི་རྒྱ་མཚན། སྟོང་ཉིད་དེ་རང་གི་ཚོས་
ཅན་གཟུགས་སོགས་དང་སྟོག་པ་གཅིག་དུ་བྱུང་བ་ལམ། དེའི་གནས་ལུགས་སུ་
དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སྟོང་འདོགས་དང་། ཚོས་ཅན་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དམ།
ཐ་སྟོང་དུ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་གྲོལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། རྟོགས་སྣང་དུ། རེད་མདའ་བ་ལྟར་ཁ་ཅིག་ཟབ་མོ་ཡུལ་དུ་ལྗན།
ཞེས་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཚུད་ལན་ནམས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ་གསུངས་པ། མདོའི་
སྐུས་ཟིན་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། གསེར་ཕྱེད་ནམ་བཤད་དག་དུ་ཡུལ་ལ་སྦྱར་བ་ནི།
རྒྱན་སྣང་ལས། ཟབ་མོ་ཟབ་མོ། ཞེས་བསྒྲས་ཏེ་བརྗོད་པ་ནི་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
གོམས་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཡིན་པར་གྲེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར།
ཉི་སྣང་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་
འདོག་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་སྟོམ་ལམ་ཀྱི་བྱད་པར་ཅམ་དུ་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ཟབ་ཚུལ་དང་སྐྲེལ་ན་
ལེགས་སོ། །དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ། སོགས་དངོས་སྐུས་ཚོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་པར་མེད་ན་སྣང་གཉེན་མི་རུང་ཞེས་དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཚུད་པའི་ཕྱིར་རོ།
སྦྱོར་མཐོང་གི་ཡུལ་ནམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་སོགས་ས་དང་བོ་ནས་བཅུ་བའི་
བར་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱིས་གོམས་པ་བྱད་གཞི་སྟོམ་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོར་
གསུངས་པ། གསེར་ཕྱེད་ལས། རིགས་པ་བཞིས་སེམས་པ་དང་། སེམས་གནས་
དགུས་འཇལ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་བཞིས་ངེས་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པས།
སེམས་གནས་དགུ་ཡང་ས་བཅུ་བའི་བར་དུ་ཡོད་པ་སྣང་མ་རྟོགས་པའི་དོན་
དང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་རིགས་པའི་ནམ་གངས་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་ནས་རྟོགས་པ་
ཡང་ཡོད་དམ་སྟུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་གཞན་ལས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་
ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས། དེ་འདྲའི་

ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོན་དུ་རི་ལྷ་རི་སྒྲེད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་གང་རུང་
 ཞིག་སེམས་གནས་དགུས་བསྐྱབ་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་ན་དེས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་ངེས་པར་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས། སེམས་གནས་དགུ་
 བ་དང་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི། ཞེས་གསུངས་
 པས། སྒྲོམ་བྱུང་གི་འདོད་སེམས་ལ་དེས་བྱས་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཞི་ཆེ་རྣལ་
 དུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཞུགས་སྒོ་བ་པ་གཅིག་ལ་འདྲ་
 བྱེད་བརྒྱད། མི་ལྷན། ཞེས་པ་ཡང་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པ་ལ་བྱིང་
 རྒྱུ་མཐོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོ་ཚོལ་བ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཡ་མཐའ་དབྱད། དབྱེ་བ་དགུ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བའི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་ནས་འཕགས་སེང་གིས་སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་དང་གཉེན་པོ་རྒྱུང་རིམ་ནས་
 སྤྱར་ཏེ། སྤང་བྱ་བདེན་འདྲིན་སྒྲོར་དགུའི་གཉེན་པོར་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་
 ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་སྒྲོར་དགུ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་
 གཉིས་བྱས་ནས་བརྩ་གཅིག་ས་བརྩ་དང་སྤྱར་ལ། འདིའི་མདོར་ཤེར་བྱིན་
 དང་བྲལ་བ་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་སམ་སྤང་བྱ་དང་ཤེར་བྱིན་གྱིས་ཟིན་པ་གཉེན་
 པོ་དང་། བསོད་ནམས་སྤུ་མ་ལས་འཕེལ་བར་གསུངས་པས། ཐལ་འཇུར་
 བས་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་དགུ་སྤང་བྱ་འཕམ་ཟིན་བྱེད་ཀྱིས་འབྱེད་དབྱད།
 གངས་ཀྱི་ཚོད་པ། ཉི་སྤང་དུ། ཀླང་བ་དང་བོ་གཉིས་ཚོད་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་
 བས། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་གངས་མེད་སོགས་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་
 དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་རྒྱུ་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས། ཐ་སྙད་དུ་སྤྱབ་
 པས་སྤྱགས་བཅེ་བས་བཞེད་ཅིས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལན་བྱས་པ། མདོའི་སྒྲས་ཟིན་
 ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་གསུམ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་
 པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་གསུམ་དང་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་
 བསྟན་པ་རྟོག་ཀྱི་གི་དོན་དུ། གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་བ་ཆེ་

ཆུང་གཉིས་སུ་འབྲས་བུ་གྲངས་མེད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། རྒྱ་སྒོམ་ལམ་
ལ་ཡང་དགུ་ལས་མང་བ་དབྱེ་རིགས་ཞེས་བརྗེད་པར། འབྲས་བུ་གྲངས་མེད་
སོགས་གསུངས་པ་རྟོག་གི་བ་ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པའི་དོན་དམ་མམ་རྣམས་སུ་
རིགས་པ་མིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་སྟོག་པས་བཞག་པས་སྒོམ་ལམ་རྣམས་ཐ་དད་
པ་དགུར་བཞག་པ་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀར་བསྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་གྲངས་ལ་འགལ་སྔོང་སྟེན་དོན་ཡིན་ལ། ཉི་སྤང་ལྟར་ལེ་བརྒྱད་མར་བཀོད་
དོ། དེས་ན་གསེར་ཕྱང་ལས། འདིར་བདེན་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དེ། ཉན། ཕྱི་
མ་བཞེད་དོ། ཞེས་པ་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཅ་བའི་དེ་ལ་གཉིས་ཀ་
ཡོད་དེ། ཉི་སྤང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་སྟེན་མ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྦྱིར་སྒོམ་
ལམ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དགུ་ལས་མང་བ་ཡོད་ཀྱང་། རྣམ་རིགས་དགུ་ལས་མང་
བ་མེད་དོ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཚུད་པ་དང་བོ། སྒོམ་ལམ་སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་
ན་སྤང་བྱ་སྤང་བ་དང་། གཉེན་པོ་བོར་ཐོབ་མི་རུང་བར་བརྗེད་པ་ལ། ཀྱང་བ་
དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས། སྟོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པའི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཐ་སྟད་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་
ཆེན་སྒོམ་ལམ་འདིས་ནི་ཐ་སྟད་དུ་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་སོགས་འདོད་པའི་དོན་
སྦྱབ་ཅེས་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་བདེན་
སྟོང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒོམ་ལམ་དེ་ཡང་བདེན་སྟོང་གི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཞེས་རྒྱ་མཚན་དངོས་སུ་བསྟན་པས། རྒྱ་མཚན་ཅན་དོན་
དམ་ལ་ལྟོས་པའི་འདོད་ལན་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནོ། །ལན་དེ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་ཚུད་
པ་སྤང་བ་ནི། སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་གཉིས་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
གཉིས་སྟེན་ཐ་དད་ཕྱི་མ་དག་སྤང་པ་མེད་པས། དེ་རེ་རེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཐོབ་ཅེས།
ཉི་སྤང་སོགས་སུ་བཀོད་པ་ཚུད་པའི་མདོ་དང་ཅ་བའི་ཆོག་བེན་ལྟར་མིན་ལ།

སྒྲིམ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་བར་མང་བོ་གཅིག་ཆར་དང་། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཁ་
 བསྐྱར་སྟེ་བཞིར་བྱས་པ་ནི། མཐའ་ཚེད་པའི་དོགས་པ་བསུ་བ་དང་། ལན་གྱི་
 མདོར་བཞི་ག་གསུངས་པས་ཡིན་ལ། དེའི་བཞི་བ་གསེར་སྤེང་ལས། སྔ་ཕྱི་
 མང་བོ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཆོགས་པས་མི་ཐོབ་པ་བཀོད་པ་རྩོད་པའི་མདོར་སྔ་
 ཕྱི་མི་འགྲོགས་པར་གསུངས་པས་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་རྟོགས་སྤང་སོགས་སུ་
 མང་བོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་མི་ཐོབ་པ་བཀོད་པ། རྒྱན་སྤང་ལས་སྤར་བཤད་
 པའི་སྟོགས་མདོན་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོགས་ཕྱི་མ་ལ་རབ་ཏུ་
 གྲགས་པའི་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་
 གྱི་ལན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྔ་ཕྱི་སྤང་པ་མེད་པ་
 ལ་ཁྲབ་མེད་གྱི་ལན་བྱེད་པས། གསེར་སྤེང་དང་དོན་གཅིག་གོ། ལན་སྤྱད་པར།
 ཚུ་ཐིག་གིས་བྱམ་པ་འགོངས་པ་དང་། འབྲུ་མར་གྱི་དཔེ་གཉིས་ཀ་གསུངས་ལ།
 ཉི་ཁྲི་དང་བརྒྱད་ལྟོང་བར་ཕྱི་མ་ཙམ་གསུངས་པ། དེས་རྟོགས་སྤང་བ་དང་། དོན་
 དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་བྱད་ཤིང་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་དགོས་པ་མང་
 བས། ཚུ་བར། དེ་དཔེར་བྱས་སོ། །གསེར་སྤེང་དུ་བཞི་ག་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་པར་
 བྱས་པ། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས། ཞེས་པས་སྒྲུབ་ཅིང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་
 བ་རྩོད་པ་དེ་ཡང་དག་མིན་ཞེས་པའོ། །སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་མང་བོ་ལྟོས་མེད་དུ་
 མི་བསྐྱེད་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་སྟེག་པའི་བདེན་པའི་སྟོང་བ་དང་རྟེན་འབྱུང་
 མི་འགལ་བར་བསྟན་པ་འདིས། ཐ་སྙད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་སྔ་ཕྱི་པན་ཚུན་ལྟོས་
 ཉེ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་རུས་ལྟན་དུ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་། ཟབ་
 མོ་བརྒྱད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་
 པར་བྱའོ། །བྱ་ཉ་སོགས་ངི་སྐད་མན་མཆོམས་སྤྱར་དུ་བྱས་པ་ཚ་བ་དང་འགལ་
 ལོ། །གསེར་སྤེང་ལས། ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡུལ་ཆོས་ཅན་གང་ལ་
 ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ལྟར་འདུས་བྱས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡུལ་ཡུལ་

ཅན་དང་སྦྱོད་པའི་སྟེང་ནས་འདྲིལ་ལ། ཉགས་ནི་དེ་དག་ཟབ་ཚུལ་རྟོགས་
པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྟད་
གཉིས་ཀ་འདྲིལ་གོ། །གསེར་སྤེང་ལས། སྦྱོར་བ་འདི་གསུམ་སྦྱོར་ལམ་ནས་
བཞག་གོ། །ཞེས་སོགས། དེ་དག་སྒོམ་ཚུལ་ལས་ས་མཚམས་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་
དུ། དགེ་འདུན་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་བར་དག་ས་གསུམ་ལ་
གནས་པ་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་སུ་གསུངས་པས། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བརྒྱུད་
ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རེའི་དོན་བདུན་ཅུར། རྟེན་ཐོབ་དུ་ཡང་
བདེན་འདྲིན་མདོན་གྱུར་དུ་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་དག་སའི་སེམས་
དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། རང་གང་དུ་
འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྦོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་དགེ་
ཙམ་མཐུ་ཅན་གྱི་དག་སའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཞིང་དག་སྦྱོར་བའི་མཚན་
ཉིད། འབད་ཚོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
དག་སའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་
པ་ལྟར་རོལ་མཆོར་གསུངས་ལ། བསོད་གྲགས་པ་དང་། བསྟན་དར་པས་དེའི་
སྟེང་དུ་གཙོ་བོ་ཆོས་སྐྱེ་དང་ལོངས་སྐྱེ་དང་སྦྱུལ་སྦྱུའི་ལག་རྟེན་འདྲིལ་བྱེད།
ཅེས་སྦྱར་ནས། དང་བོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་འགལ་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་
མཉམ་དུ་བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསུངས་པ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ས་
བཅད་ལྟར་བྱས་ལ། རྣམ་མི་རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་འདྲིན་གྱི་ས་བོན་ཟད་
པར་མ་སྤངས་ཀྱང་བདེན་འདྲིན་མདོན་གྱུར་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པས་
སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་སྤྱི་ཞི་
གཉིས་ཀ་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་མདོན་གྱུར་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་
བཅོམ་པར་མཉམ་པས་བཞག་གི། །ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་མ་བཞག་པ་དང་།
ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ལ་རྒྱ་འགྲུས་ངོ་བོ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བའི་ཡུལ་རྣམ་ཐར་སྒོ་

གསུམ་རྟོགས་པའི་སྐྱོར་བ་སོགས་བཞག་པས་ཡིན་ནོ། །

རབ་འབྱོར་གྱིས་སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་ལ། གདུལ་བྱའི་
 རྟོན་དུ་ཤུ་རིའི་བྱས་དངོས་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོགས་བབྱང་ནས་ལྷན་ཀ་དང་རབ་འབྱོར་
 གྱིས་དབུ་མ་བའི་སྐྱོགས་བབྱང་ནས་ལན་མཛད་པའི་ལྷན་ཀ་དང་བོ་ནི། ཉིན་
 པར་དགེ་སྤྲིན་གྱི་ལས་བསགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་དོན་དམ་པར་
 མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མི་ལམ་བཞིན། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་མདོའི་ཆོག་
 ཟུག་ལ་མི་ལམ་གྱི་ལས་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་ཡོད་དམ། ཞེས་ངེ་བ་ཅམ་ལས་མེད་
 གྲང་སྒར་མི་ལམ་འཁྲུལ་བ་དང་སད་པ་འཁྲུལ་བ་མེད་པས་མཆོན་པའི་སྲིད་
 ཞི་བདེན་མེད་དུ་བཤད་པས་ཡིན་ལ། ལན་དུ་མི་ལམ་ལྟར། དོན་དམ་པར་
 འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ལ། མི་ལམ་གྱི་དེ་སད་ནས་ནམ་པར་རྟོག་ན་ཡོད་ཅེས་
 པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་ངེས་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །ལྷན་
 ཀ་གཉིས་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། ལས་འབྲས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ། ཞེས་ལས་
 འབྲས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། མི་ལམ་གྱི་ལས་ཀྱང་བྱི་འཕེལ་དུ་འཇུག་
 བའི་བྱིར། ཞེས་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཀོད་པར་བྱས་ནས། ཉི་མའི་རི་སྐད་ཟེར།
 ཞེས་པ་ཡན་ཚེད་པ་དང་། དེ་མན་ལན་དུ་བྱས་སོ། །ནམ་བཤད་དུ་དེ་ཚེད་པའི་
 སྐབས་དབྱེ་བའི་གཞུང་དང་། སྒྲས་པ་ཆེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་དམིགས་པ་མེད་
 པར་སོགས་ཚེད་གཞུང་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲས་པ་སོགས་ལན་དུ་བྱས་
 བས། མི་ལམ་ན་ལས་རྫོགས་པར་ཐལ་བ་ཞེས། མི་ལམ་ན་ལས་ལམ་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པར་ཐལ། སད་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། ད་ལྟའི་ཡིག་ཆ་
 རྣམས་སུ་བཀོད་ནས། གསེར་ཕྱེང་གི་དེ་ཅི་ཡིན་མི་གསལ་ཡང་། ཡིག་ཆར།
 ཚེད་པ་ནམ་བཤད་ལྟར་བཀོད་ནས། མདོ་མཆོམས་གསེར་ཕྱེང་ལྟར་བྱས་ཏེ།
 མཐུག་ཏུ་གསེར་ཕྱེང་བྲངས་པ་ནི། གཉིས་ཀ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་

ཡིན་ཏེ། ཚྱོད་པ་དེ་ཉི་མའི་གཞུང་དེའི་ཤུགས་བསྟན་དང་། བརྒྱད་སྟོང་བར་
ཤུ་རིའི་བྱས་སྤྲོས་པ། ཆོ་དང་ལུན་པ་རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་སྦྱོར་བྱ་དེ་སང་ནས་
ཀྱང་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་བསད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ། ཨ་ལ་ལ་
བསད་དོ། །ལེགས་པར་བསད་དོ། །ནས། འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ན་དེ་བཞིན་དུ་ལས་
དེ་བསོགས་པ་དང་ཉེ་བར་སོག་པར་འགྱུར་ན། ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པས།
ཡིག་ཆར་དེ་བྲངས་པའི་ཕྱིར། ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་པ་དེ་བཞིན་
དུ་ཞེས་པ་ཡི་གེ་ནོར་རམ་སྟུམ། ཡིག་ཆར། ཤུ་རིའི་བྱས་འོན་ཀྱང་། ཞེས་ཚྱོད་
པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཀོད་པར་བྱས་པ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཉི་མའི་
ཤུགས་བསྟན་དང་། ལན་ནི་རབ་འབྱོར་བྱོད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་དེ། ཞེས་ལན་ཤུ་
བྱས་བཏབ་པར་བྱས་ནས། ཉི་མའི་ལས་རབ་འབྱོར་ལས་ནི་སོགས་ལན་ལ་སྦྱར།
གསེར་ཐེང་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ཡིན་ནོ། །མི་ལམ་གྱི་ལས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་གཏོང་མི་
གཏོང་ནི། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། མི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ལས་
དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་སློང་མ་ཡིན་པ་ལ་
སོགས་པ་ཉེས་པ་ཡོད་པར་མི་བརྗོད་དེ། ཞེས་སོགས་བསྟུས་སོ། །གསེར་ཐེང་
གི་ཚྱོད་ལན་ནི། ཉི་སྒྲུང་ལས། གཉེན་པོ་འགལ་བ་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
རྗེས་སུ་འཇུག་པར་ཐལ་བས་དེ་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་
དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དམིགས་པ་ལ་
ཉེ་བར་དམིགས་པ་མེད་པར་གཞན་དག་གི་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་སེམས་པ་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་འཇུག་ཅེ་ན། ཆོ་དང་ལུན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ། ཞེས་པ་ལྟར། དུམ་མདོའི་
ཤུགས་བསྟན་ནམ་སྤྲོས་དོན་གྱི་ཚྱོད་པ་ཡིན་པ། གསེར་ཐེང་ལས། ཤུགས་ལ་
མི་ལམ་ལས་ལ་གཉེན་པོ་འགལ་བ། ནས། ཞེས་བཅད་པའོ། །ཞེས་པས་གྲུབ་
ལ། དེ་བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་བསྟན་ཆོ། ཉི་མའི་རབ་འབྱོར་དམིགས་པ་མེད་
པར་ལས་མི་སྦྱོ། ཞེས་སོགས་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཚྱོད་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱར་དགོས་

པ། གསེར་ཕྱོང་ལས། བརྒྱད་སྟོང་བར་ནི་རྗེས་ཀྱི་ཡིད་རང་གིས་གསོས་ན།
 བས། སྤར་བྲངས་པའི་ལན་གཉིས་པའི་མདོ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་རབ་འབྱོར་
 གིས་བཤད་ཀྱི་ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྩོད་
 རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་ཤུ་བྱས་སྒྲུས་པ་རྩོད་པ་དང་ལན་ལ་སྤར་རྒྱུ་གཉིས་
 ཡོད་པ་འདྲིར་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ལྷན་ཀ་གཉིས་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
 བས། བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་བདེར་གཤེགས་ལས་སོགས་ཁོ་ན་ལས། ཉི་ཁྲིའི་དེ་
 མེད་པས། གསེར་ཕྱོང་ལས། རྟེན་བྱེད་སྤྲུལ་ཕྱི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདི་མ་ཐོན་པར་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་སོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་ལན་འབའ་
 ཞིག་བྱེད་པ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བའི་མདོ་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 མ་བྱེད་པ་དང་། ཉི་སྤང་གི་འགྲེལ་ཆོག་དེ་བཞིང་བྲགས་པས་ནོངས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །རྟོགས་སྤང་གི་བཤད་པ་མཆན་འགྲེལ་དུ་ཉི་ཟེར་བཀོད་པ་ལྟར་
 རོ། །ལན་རྣམས་བཤད་ལས། དེ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་སྒྲིམ་
 ཆོག་ལྟར་གཞོད་སེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་ཡིན་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་མིན་
 ལ། འོན་ཀྱང་དགོ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་རྩེགས་པ་ཡོད་དོ། །ལྷན་ཀ་གསུམ་པ་
 ནི། ཤུ་བྱས། མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དབེན་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། སད་མི་གཉིས་ཀར་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། རབ་འབྱོར་
 གིས་དབེན་པ་དང་། དམིགས་མེད་དོན་དམ་དང་། ལས་སོགས་པ་དམིགས་
 བཅས་ཀུན་རྩོད་ཏུ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཟེར་རོ། །ལྷན་ཀ་བཞི་བ་ནི། ཤུ་བྱས་
 མི་ལམ་དུ་བྱིན་བྲག་བསྒྲོམ་པ་རྩོགས་བྱང་དུ་བསྒྲོམ་ན་ཆོགས་གཉིས་རྩོགས་
 པར་ཐལ། མི་ལམ་དུ་ལས་ལམ་རྩོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཉ་ཅང་
 ཐལ། ཞེས་པར། རབ་འབྱོར་གིས་སྤར་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པར་སད་མི་གཉིས་
 ལ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པར་བཤད་པས་ལན་བཏབ་ཟིན་ཀྱང་། བྱམས་པར་ཁ་
 འཕངས་ཤིང་བྱམས་པས་ཀྱང་ལན་དངོས་སུ་མ་བཏབ་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་

སངས་རྒྱལ་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་གཏུལ་བུའི་དོགས་པ་དེ་སེལ་དགོས་པ་ཤེས་ཆེད་
ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་བར་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་ལྟན་ཀ་དང་བོ་ཅམ་བཞོད་པ་ནི་རྩ་བ་
ལྟར་དེ་ཤེས་ན་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་ཚྩོད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པས་རྩ་བར་
སོགས་དང་། འདིར་རྣམས་སྒྱུར་ལ། ལན་ནི། དབུ་མ་བས་དཔེར་ན་དོན་སྣ་བ་
ཁྱོད་གྱི་ལྷགས་ལ་སྟོག་འགག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། མཛོད་ལྟར་
རང་གི་ལས་ལས་འདིག་པའི་ཕྱིར་ན་དོན་དམ་པ་སྟོ་མ་འབྱུང་བའི་ངོ་བོར་
རམ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཅམ་ལ་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་མེད་ལ། སྟོག་གི་
རྒྱན་ཡུན་རིང་འདུག་པ་དང་འགལ་བ་མཚོན་བསྟུན་པ་སོགས་གྱིས་བསྐྱེད་
པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་ངོར་སྟོག་གཅོད་སོགས་འདྲིལ་པ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་
རང་ལྷགས་ལ། དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལས་འབྲས་འཐད་ཅེས།
ཕྱོགས་གཞན་ཡུམ་མདོ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །ཉི་ཤུ་བར། སད་མི་ལ་སྟོབས་
ཆེ་ཆུང་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་སྣའི་ལྷགས་ལ་མི་ལམ་ལས་མདོན་ཞེན་
གྱིས་གསོས་ན་འཕེལ་བས་དཔེ་མ་གྲུབ་ཅེས། ལན་དང་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་
དོ། །རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་རང་རང་གི་གོང་མ་རྣམས་ལ་བདེན་གཉིས་
འགལ་བར་ཚྩོད་ཚུལ་དང་། དབུ་སེམས་གྱིས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ལན་བྱེད་
ཚུལ་དེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་ནི། དག་སར་འབད་ཚྩོད་རགས་པ་
ཞི་བའི་སྟོ་ནས་ཕྱིན་དུག་གང་སྟོམ་ཐམས་ཅད་མ་འོངས་པ་ན། རང་གང་དུ་
འཁོར་རྒྱ་བའི་ཞིང་གི་སྟོད་བརྒྱུད་དག་པའི་རྒྱར་སྟོམ་པས་འདྲིལ་ལ། ཐབས་
མཁས་སྦྱོར་བ་ནི། རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་དང་བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་ཆན་བདུན་ཏེ་ཡུལ་
བརྒྱ་སོགས་ཉག་ཏུ་མདོན་དུ་བའི་དུས་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་བསྟོམ་པའི་དུས་
ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་པས་བཞག་ལ། དེ་ལ་བདུད་བཞི་རགས་པ་
ལས་འདས་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ། ནས། རྟོག་པ་ཆད་མེད་པའི་བར་བརྒྱ་
བྱས་པ། གསེར་ཕྱིང་ལས། དེ་ཡང་ཡུལ་དེ་དག་སྦྱབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྟོ་ནས་

བཞག་གི་ཁོ་བོ་ཐ་དད་པར་ནི་མ་ངེས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་བྱེད་ལས་ཀྱིས་བཞག་
 པས། འགལ་བ་མིན་ལ། རྟོན་གཅིག་ཀྱང་མིན་ཏེ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་སོགས་
 ལ་གཞལ་བྱ་ཅན་དགོས་པའི་གྱིར་རོ། བདུད་བཞི་ལ། བྱ་ཉ་གཡགས་གཞོན་
 སོགས་ཀྱིས་སྤང་བོའི་བདུད་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལྡ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་
 བདུད་ལ་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་ལ་ལས་ཉོན་གྱིས་
 སྒོག་དབང་འགག་པ་དང་། དེ་གསུམ་ལས་འདའ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ལ་བར་དུ་
 གཙོད་བྱེད་ལྟའི་བྱའི་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་འཁོར་བཅས་ལ་བྱས་པ་
 མཐུན་ལ། འདའ་ཚུལ་བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཞི་ག་ལས་འདའ་
 བར་གསུངས་ལ། གཡགས་པས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤང་བོའི་བདུད་དང་གཞན་
 གསུམ་ས་དང་བོ་ནས་བཙོམ་པར་བཤད་དོ། རེད་མདའ་བས་རང་ལྷགས་
 ཀྱི་བདུད་བཞི་རགས་པ་བཙོམ་ཚུལ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་པས། ཡིག་ཆར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ཅེས་པས་དེ་དག་ཕྱོགས་སྒར་སྤངས་ནས་བདུད་བཞི་བཙོམ་པ་
 སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པར་ལུང་དང་། གསེར་ཕྱེད་རྣམ་བཤད་རྣམས་ཀྱིས་
 རྒྱབ་ཅིང་། གཞན་ཡང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉན་ས་དང་གཞི་བསྟུ་བ་སོགས་
 ནས་བཤད་པ་བདུད་བཞི་རགས་པ་ཡིན་གྱི། སྤོ་མོ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་
 ས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་དང་། དེའི་བསྐྱེད་པའི་སྤང་བོ་ལྡ་སྤང་བོའི་བདུད་
 དུ་འདྲིལ་པ་རྒྱད་སྟེ་ཐོགས་འགེལ་བྱངས་ཤིང་། དེའི་བསྐྱེད་པའི་བསམ་ཀྱིས་
 མི་བྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་འཆི་བདག་གི་བདུད་དུ་འདྲིལ་པ་རྒྱད་སྟེ་བྱངས་ནས་
 རྒྱབ་པ་གཞན་གྱིས་མ་ཐོན་ནོ། ལྟའི་བྱའི་བདུད་སྤོ་མོ་ལ་སྤོ་མོ་དེ་གསུམ་ལས་
 འདའ་བའི་བར་ཆད་ཀྱི་བདུད་ལས་འདྲིལ་པ། གསེར་ཕྱེད་ལས། ལྟའི་བྱའི་
 བདུད་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པས་དེ་གསུམ་རི་སྤྱི་འབྱུག་པ་དེ་
 སྤྱི་དུ་ཡོད་དོ། ཞེས་པས་ཤེས་སོ། དེ་དག་རགས་པ་ལས་འདའ་ཚུལ་མཐའ་
 དཔྱད་དུ་གསལ་ལོ། ཡིག་ཆར། ལྟའི་བྱའི་བདུད་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཡིན་པར་

ཐལ། བྱས། འདྲོད་མི་བྱས་ཏེ། འཚང་རྒྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། ཅེས་པ་
བདུད་ཇིག་ཅན་རྒྱན་འཆད་པར་འདྲོད་མི་བྱས་ཏེ། འཚང་རྒྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྲལ་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། འཚང་རྒྱ་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། ཉགས་བྱལ་སྟེ། བདུད་བཞི་གང་རུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། བདུད་བཞི་གང་རུང་གི་རྒྱན་སངས་རྒྱས་ས་ན་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱན་སངས་རྒྱས་ས་ན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་བདུད་བཞི་གང་རུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་ཟེར་རམ་དབྱད། ས་དང་བོ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་འཆི་
བ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། ཅེས་པ་ས་དང་བོ་
ནས་ལས་ཉོན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་འཆི་བ་དང་། སྤང་བོ་ཉོན་གྱི་སྤྱོད་མེད་
པའི་དོན་ཡིན་པ་རྒྱུད་སྤེལ་གྱིས་ཤེས་སོ། །

སྤངས་པ། བསྒྲོམ་བྱ་ནམ་པ་མ་ལུས་སྦྱོར་བ་ཡི། །ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་
པའི་བྱེད་ལས་སོགས། །མཚན་ཉིད་བཞི་ཡིས་མཚོན་ཚུལ་ཐར་ཆ་བྱས། །རྒྱུད་
ལ་སྦྱོར་ཏེ་སྦྱོ་གསུམ་འབྲལ་པའི་ཐབས། །རྒྱ་བོད་མཁས་དབང་འགའ་ཡི་སོམ་
ཉིའི་རྒྱ། །འཇམ་དབྱངས་སྤྲོ་མ་ཡབ་སྐུ་ལེགས་བཤད་གྱིས། །གྲོལ་བར་བྱས་
སོ་གཟུར་གནས་སྒོ་ལྷན་ནམས། །ཕྱོགས་འཛིན་དོར་ལ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་
ལྟོས། །རྒྱལ་སྐུ་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་དོགས་ནམ་ཀུན་ལམ། །རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱ་མཚོའི་
དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །སྤངས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་འཇིངས་ལས་རབ་བརྒྱལ་
ཏེ། །མཐར་ཐུག་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཛོན་གྱུར་ཤོག །

ཅེས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ནོར་བུའི་འཕྲེང་
མཛེས་ལས་སྐབས་བཞི་བའི་དཀའ་གནས་ནམས་ཅུང་ཟད་བཀོལ་བྱིན་ཏོ། །

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རྩ་ལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་གཞུང་གི་
 རྩ་ལྷན་སྐབས་ལྷ་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་
 ལ་སྐལ་བཟང་འབྱུག་རྩ་གས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །ཆོས་ཀྱི་ལྷན་ལྷན་ལྷན་མེད་པར་མཐེན་པའི་སྤྱགས། །ས་གསུམ་
 དབང་གཅིག་གིས་ནི་བྱུང་མཛད་གསུང་། །མཆན་དཔེ་རྩ་སྤྱི་ལི་སྤྱི་
 མཛད་འཛིན་སྤྱི། །འཇམ་དབྱངས་སྤྱི་མའི་ཞབས་ལ་གྲུས་བཏུང་ནས། །ཅེ་
 ལྷོ་སྐབས་ཀྱི་ཡུམ་དོན་གཞུང་རྩ། །དུག་ཅན་རྒྱ་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དག་ཕྱིར་
 དང་། །སྤྱི་དོན་རིན་ཆེན་སྤྱི་ཆོགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། །དམ་པའི་མན་ངག་
 དེང་འདིར་སྤེལ་ལ་སྤྱི། །

ལྷོ་ལམ་ཅེ་ལྷོ་ར།

༡༣། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱོད་པ་ལ་
 དབང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ། དེ་དག་ཐོས་བསམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བྱངས་
 པའི་འབྲས་སུ་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཅེ་ལྷོ་ལྷོ་
 བ་མཆོམས་སྤྱི་དོན་ཡིན་པས། མཆན་ཉིད་ཀྱང་བསྟུན། ཉིད་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱི་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱེད་

ཅེས་བྱའོ། །དོན་བདུན་ཅུར་ཆ་བཞག་གིས་ཐོས་བྱུང་གི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་
བསྟུ་ཚུལ་ཤེས་དགོས། ཞེས་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆ་ནས་ཅེ་སྦྱར་དུ་འཛོག་གི་ཁོ་རང་གིས་མཐུན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པས་ཡིན་པ། མཐའ་དཔྱོད་ལས།
སྦྱེ་མེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའི། ཞེས་པས་བྱུང་བོ། སྦྱིར་དེ་དག་སྐབས་སྐབས་བསྟུས་པས་ཆ་བཞག་
དགོས་དབང་གིས་སྦྱར་རོ། །ཡིག་ཆར། འོན་ཀྱང་རང་གཞན་མང་བོས་སྤར་
དེ་ལྟར་བྱིས་འདུག་པས་དེ་མཐུན་བྱས་ཀྱང་རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་བྱས་པ་
མིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྐབས་དང་བོ་གསུམ་དུ་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་སྒོ་མང་རང་གི་ཡིག་ཆ་རྟིང་བ་དང་། སེར་
འབྲས་གྱི་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱིས་འདུག་པས། དེ་མཐུན་བྱས་ཀྱང་
རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་མིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ལ་དེ་ཤིན་ཏུ་
དཀའ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་རང་གིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དོན་ཉམས་སུ་མི་ལེན་
པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་གཞན་ལ་སྒྲོགས་པ་ཅམ་བྱེད་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་སྒྲ་
སྦྱིར་འགོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་སྦྱིབ་པ་སྟོང་བའི་བྱིར་གོམས་
པར་མ་བྱས་པར་མངོན་སུམ་དུ་མི་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་ཤེས་སྦྱིབ་སྟོང་བྱིར་མི་
སྒོམ་ལ། ཉན་སྦྱིབ་སྟོང་བྱིར་སྒོམ་མི་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན། རྒྱན་འཇུག་
གི་རྣམ་བཤད་གཉིས་སུ་འཕགས་སེང་གིས་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་ཅེས་པ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དེ་
ལྟར་གནས་པར་འདོད་ཅེས་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད། དག་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྟོན་
སོང་གིས་སྦྱ་བྱ་བདེན་མེད་ལྟ་བུ་རྟོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཀྱང་།
རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་དེ་སྦྱབ་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགོ་སྟེ། ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་

ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་ཆེ་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་
 དམན་འཕགས་པས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་སྐབས་སུ་སྤྱོད་
 ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པའང་ཡོད་དོ། ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་
 ལམ་པས་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་རྟགས་ཐོབ་སྟེ། དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བདེན་འདྲིན་མངོན་གྱུར་པ་ལྟོག་
 ཅེས་པ་ཤེས་སྐྱིབ་རགས་པས་བསྐྱུས་པའི་བདག་འདྲིན་ལ་བྱེད་པ་སྐྱབ་བྱེད་
 ཀྱིས་ཤེས་སོ། སྒྲོམ་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་འཕགས་
 དེ་དབང་རྒྱལ་གྱི་དགེ་འདུན་དང་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ཀྱང་། དབང་
 རྒྱལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་མིན་ཏེ། སར་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན་རེ། རྟགས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་ལྷ་མི་ལམ་དང་། གཉིས་སད་
 མི་གཉིས་ཀ་དང་། ཐ་མ་ལྷ་སད་པ་ལ་སྐྱུར་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས།
 དེ་ལྟར་སྐྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རེད་མདའ་བའི་བཤད་པ་བཀོད་ཅུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུག་པ་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་ཡང་། ཞེས་པ་ལྟར་
 སྤང་བ་གཉིས་ཀར་སྐྱུར་ལ། བདུན་པ་ནས་སད་མི་གཉིས་ཀ་སྐྱུར་ལ་བདུན་
 བརྒྱད་གཉིས་སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་གཞོད་པ་ཞི་བར་འདྲ་བས་སད་མི་
 གཉིས་ཀར་སྐྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐ་མ་བཞི་ཅེ་སྐྱོར་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་ཐོབ་པས་རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། དང་བོ་བརྒྱད་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པས། བདུན་བརྒྱད་
 གཉིས་ཀྱང་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་ཅེ་སྐྱོར་ཐོབ་ཇེས་སུ་སྐྱེ་
 དགོས་སོ། ཁོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཉིད་ཡོད་མེད་དཔྱད་ལ་དེའི་རྒྱད་ལ་
 གཉིད་ཡོད་དེ། གསེར་འོད་སོགས་ནས་བཤད་པའི་མིས་ལྟས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 མི་ལམ་གྱི་རྟགས་སད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་ཀྱང་སད་པའི་རྟགས་
 མིན་ཏེ། མི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཞན་ལ་ཆོས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡོད་ལ་དེ་
 གཉིད་ལོག་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐལ་གཞི་གཉིད་ལོག་ཀྱང་།

མི་ལམ་གྱི་ལུས་བབྱང་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་བྱ་བ་མང་བོ་བྱེད་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉགས་དང་བོ་དུག་མི་ལམ་གྱི་སྐབས་ཁོ་ན་དང་ཐ་མ་བཞི་སང་
པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་འཛོག་པར་ཐལ། བདུན་བརྒྱད་གཉིས་ཁོ་ན་སང་མི་གཉིས་
ཀར་སྒྱར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉགས་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་ཡིན་
པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། རྟོད་ཀྱི་ཉགས་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཅེ་མོ་བ་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མི་དགོས་ཟེར་ན། ཐེག་དམན་གྱི་
ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་རྒྱན་ཕྱི་མ་རྣམས་བཞག་ན།
མི་ལམ་ན་ཡང་། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་རྟོད་ཅེ་སྦྱོར་དཔོག་
བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་སྒྲུལ་སྟེ་དབྱད། བསོད་གྲགས་པས། འགྲེལ་བར།
ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་ན་ཡང་། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་ཉགས་བཅུ་
གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་སང་མི་གཉིས་ཀའི་ཉགས་ཡོད་གསུངས་པ། གསེར་ཕྱིང་
ལས། མི་ལམ་ན་ཡང་ཞེས་ཐ་མ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའོ། ཞེས་
པ་དང་འགལ་ལོ། །སྦྱོར་ཅེ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ཆ་བཞག་མེད་པས་ཅེ་མོ་ལ་རྣམ་
འཕེལ་བཅུ་དུག་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་ལ། བཟོད་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་
མཐུན་པ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གཞན་དོན་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ཏེ་སྒྲོམ་
བྱུང་གི་ཐབས་ཤེས་བརྟན་པོས་ཟིན་པ་དང་། ཆོས་མཚོག་ལ་མཐོང་ལམ་སྦྱེད་
པའི་རྒྱས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མང་བོ་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པས་ཟིན་
པས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་བཞི་ལ་རྒྱན་སྣང་དུ་བཤད་ཚུལ་གསུམ་
བཀོད་པའི་དང་བོ་ནི། ཉི་སྣང་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་གཉེན་
པོར་མཐོང་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་གི་རྟོག་པ་བོ་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ན། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་དང་། སྦྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པ་དང་། རྒྱུ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཞེས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། དེ་
ནས་མ་དག་ས་བདུན་དང་། དག་ས་དང་། རྒྱུ་བ་གཅིག་ཐོགས་པར་བཤད་ལ།

ཡིག་ཆར། དེ་ཉི་མུང་གི་སྐབས་དང་བོ་དང་མཐུན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་བཞིའི་
 མིང་ཙམ་མཐུན་པས་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། ཉི་མུང་སྐབས་དང་བོའི་དེ་རྒྱན་སྦྲང་
 གི་གསུམ་པ་དང་མཐུན་ལ། འདིའི་དང་བོ་མཐོང་ལམ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་གི་ཞེས་དང་། ཉི་ཟེར་ལས། ཐེག་པ་ལ་
 གསར་དུ་ཞུགས་པ་ནི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་བོར་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་
 སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་དང་མཐུན་ན་ཟུར་དུ་བཀོད་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་གཉིས་པས་ཐུབ་ལམ་བཞི་དང་སྐྱུར་བ་ཉི་མུང་
 གི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉེན་པོར་སྐྱུར་བས་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆར། རྣམ་རྟོག་བཞི་
 བོ་ལྟན་བཞེན་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བསམ་པར་མངོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལུགས་གསུམ་པ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་
 རེ། ཅེ་མོའི་ཅེ་ཐུབ་ལ་རྣམ་འཁེལ་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 རྣམ་འཁེལ་བཞི་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས།
 བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་དང་།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་དེར་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བར། གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྡེ་མ་བརྒྱད་རྗེས་ཐོབ་དང་ཕྱི་མ་བརྒྱད་མཉམ་
 བཞག་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། རིན་ཆེན་བང་མངོན་ལས། ཕྱི་རྗེས་ཐོབ་གཙོ་བོར་
 བྱུར་པ་བརྒྱད་ནང་མཉམ་བཞག་གཙོ་བོར་བྱུར་པ་བརྒྱད་དེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་གཞན་ལ་སྟོས་པས་ཕྱི་
 གཙོ་བོར་བྱུར་པའི། ཞེས་པ་ལྟར། སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་
 མཆོད་པས་ལྷག་པ་དང་། གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་ཆེ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 སོགས་གཞན་གཙོ་བོ་དང་། ཕྱི་མ་བརྒྱད་རང་གི་བསྐྱབ་པ་དག་པ་དང་། རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ནང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཞག་

པས་ཡིན་གྱི། དེ་དེར་མཉམ་རྗེས་གཉིས་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་གདམས་
པ་ལ་བརྟེན་དགོས་མི་དགོས་གྱིས་མིན་ཏེ། སྤྲུལ་བརྒྱད་གང་ཟག་གཞན་གྱི་
ཡོན་ཏན་ལས་ལྷག་ཚུལ་དང་། གཞན་འཁོར་དུ་འོང་བ་དང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
པ་སོགས་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། མདོ་དང་འབྲེལ་བས་ཤེས་སོ། །མི་ལྷོག་བྱང་
རྒྱལ་མཚོག་ལ་རབ་དུ་ཞུགས་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་རྐང་བ་བཞི་གསེར་ཕྱིང་རྣམ་
བཤད་སོགས་སྤྱད་རྟེན་གྱི་ལྷ་རྩེ་མཚོས་མཚོག་ལ་སྦྱར་བ་ནི། འབྲེལ་བའི་ཟིན་
བྲིས་ལས། བརྒྱད་སྟོང་བར། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཡི་རང་གི་བསོད་ནམས་བྲིས་པའི་
ལན་དུ་སེམས་ཀྱན་གནས་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་མདོ་ཚན་གཅིག་ཡིན་པས་
མི་འགལ་ལམ། ཞེས་པ་ལྟར། འདིས་ངས་བརྟན་དང་། སེམས་ཀྱན་དུ་གནས་
པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ངས་བརྟན་ལ་སྦྱར་ལ། སྤྱད་མཚན་
ལས། ལེའུའི་མཚམས་དང་ཆོག་རིས་གཉིས་ཀར་བསྟན་དགོས་ན། བརྒྱད་སྟོང་
བར་སྤྲུལ་བརྒྱ་བྱིན་ཡི་རང་ཚུལ་དང་། ཕྱི་མ་སྟོང་གསུམ་གྱི་དཔེས་བསྟན་པ་
ལྟར། རྐང་བ་གཉིས་དེ་སོ་སོར་སྦྱར་ཀྱང་རུང་ངམ། ཞེས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །

མཐོང་སྤང་གྲུ་རྩི་ལྟོག་པ།

༥ མཐོང་སྤང་གཟུང་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་
གཉིས་ཀར་མདོར་རྒྱས་གཉིས་གྱིས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་མདོ་ལས་གཉེན་
པོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བྱུགས་ལ་འཕངས་པ་བསྟན་བཅོས་
སུ་མདོར་བསྟན་གྱིས་རྐང་བ་དང་བོས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་གྱིས་དམིགས་ཡུལ་
དང་། གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་པས་རྣམ་པ་སྟེ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། སོ་སོར་
དེ། དགྲ་ཡི་བདག་ཉིད། ཅེས་པས་དབྱེ་བ་དང་། དེ་མན་གྱིས་ཡུལ་རི་བཞིན་

མ་ཡིན་པར་འདྲིན་པས་འབྲུལ་བར་སྐྱབ་པོ། །འདྲིན་རྟོག་ལ་རྒྱུ་བ་དང་བོས་
 རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་སའི་གཙོ་བོ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་
 དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ནས་འབྲུལ་བར་བསྟན་ཏེ། །རྒྱས་
 བཤད་ལ། རོ་བོ་ཉིད་དང་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་བྱ་སྦྱི་དང་། བྱང་
 པར་ལམ་ཀྱི་རྒྱ་ངོ་བོ་རྣམས་པ་འབྲས་བྱ་རང་གཞན་ཀྱི་བྱེད་པ་བྱེད་ལས་སོགས་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་བྱ་དགུ་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་འདྲིན་པ་དང་། སྤྱིད་
 དང་ཞི་བ་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་འབྲས་སོགས་དགུ་ལ། བྱང་སེམས་
 ཀྱི་སྒྲིག་བྱར་བདེན་པར་འདྲིན་པ་དང་། འདིའི་ཡུལ་པལ་ཆེར་ཐེག་དམན་ལ་
 འདྲིན་གོ། །འདྲིན་པ་དང་ནི་སོགས་ཀྱིས། རོན་དམ་པར་ཡོན་སྦྱོན་ལ་འདྲིན་
 འདོར་དུ་ཞེན་པ་བོ་དང་། ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བོ་སོགས།
 གཉེན་པོ་དགུ་ལས་བསྒྲོག་པའི་ཆོས་དགུ་ལ་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་ལོངས་སྦྱོད་པ་བོར་
 བདེན་པར་འདྲིན་པ་དགུ་བསྟན་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། གཉེན་པོ་དགུ་ལས་
 བསྒྲོག་པའི་ཆོས་དགུ་རྣམས་འདྲིན་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས་སོ། །ཞེས་
 དང་། རྒྱ་ཞེན་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་རྣམས་མཐུན་མི་འཐོབ་
 པའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱོད་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ་
 དང་། སྤང་གཉེན་ལ་ཞེན་པའོ། །ཞེས་ཞེན་པ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། ཆེད་བཞིན་ངེས་
 པར་མི་འབྱུང་དང་། །སོགས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་
 མི་འཐོབ་པ་ནས། བདུད་བཞི་སོགས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་བར་དུ་གཙོད་
 པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པའི་བར། བཏོན་ནས་གཉེན་
 པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་ཡུལ་དགུ་དང་ལྡན་པའི་
 སྦྱོས་བྱ་སོགས་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པ་བོར་བདེན་པར་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་
 བཏོན་པར་ཞེན་པ་བསྟན་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། བཏོན་ནས་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པ་སྟེ། ཞེས་

དང་། དགག་སྒྲུབ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་དང་ངོ་བོ་ལ་དོན་དམ་དུ་ཞེན་པའོ། ཞེས་
པ་ལྟར། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལ་བདེན་པར་འདྲིན་པ་སྒྱུར་བའི་
ཕྱིར། འདྲིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་རྩ་བའི་ཆོག་ཟིན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཁོ་
ནས་མ་ངེས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར། གཉེན་པོའི་
འདྲིན་སྤངས་ཡུལ་གྱི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོ་གང་ལ་འོངས་སྟོང་པ་
བོར་བདེན་པར་ཞེན་ན་འདྲིན་རྟོག་དུ་འགྱུར་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཏགས་
འདྲིན་གསུམ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་ཡུལ་གཉེན་པོ་ལ་སྒྱུར་ཞིང་རྩལ་
འདྲིན་གྱི་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་བ་དགྲུ་བ་བཞི་མ་གཏོགས་གཉེན་པོ་ལ་
སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། འདིར་ཡང་གསུམ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་
བར་གཉེན་པོ་ལ་བཤད་པ་ནི། རྩ་བས་གཉེན་པོ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་གསུངས་པའི་
སྒྲི་རི་བཞིན་ལ་མི་འགྲིག་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མདོར་གསུངས་
པའི་གཉེན་པོའི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལམ་གཉེན་པོ་ཉིད་
ཀྱང་རུང་སྟེ་གང་ལ་རྟོག་ཀྱང་སྤང་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་།
སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཡུལ་དེ་དག་སྟོང་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། རྟོགས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་སྤང་གཉེན་གཉིས་སུ་འདུལ། དང་བོ་ལ་སྟོང་པའི་ངོ་བོ། སྤང་
བྱའི་རང་བཞིན། དེའི་རྣམ་པ། དེའི་རྒྱལོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཉེན་པོ་
དང་། སྤང་བྱའོ། གཉེན་པོ་ལ་བཞི། རྟོགས་པའི་ངོ་བོ། ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ། ལམ་
ལ་སློབ་ཚུལ། དེ་དག་གི་རྣམ་པ་སྟེ་དགྲའོ། ཞེས་རྩལ་འདྲིན་པའི་ཆེར་གཉེན་
པོ་དང་སྒྱུར་ལ། བཏགས་འདྲིན་ལ་སློབ་དཔོན་ལྟར་ན། ཉན་རང་གི་ལམ་
དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་སྟེ། གཉིས་དང་དུག་དང་གཅིག་རྣམས་རིམ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དུག་བྱང་
སེམས་ལམ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་སོགས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཆོག་ཟིན་དང་། སློབ་
དཔོན་གྱིས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་བཀྲལ་བར་འགྲེལ་བས་ཤེས་

སོ། །དེས་ན་རྩལ་འདི་ན་རྟོག་པ་དང་བོད་ཡུལ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོན་སྟོན་
འདི་ན་འདོར་བྱེད་པ་བོ་དང་། དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདི་ན་འདོར་བྱེད་པ་བོ་གཉིས་
དང་། བཏགས་འདི་ན་རྟོག་པ་གསུམ་པའི་ཡུལ་ལ་རྩུ་འབྲས་སྟེ་འགག་བདེན་
པར་འདི་ན་པ་བོ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འདི་ན་པ་བོ་གཉིས་འདོག་པ་
སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །ཞེས་པ་དམིགས་ཡུལ་
རྩལ་འདི་ན་བཏགས་འདི་ན་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་སར་འདོད་པ་ནི། ཚ་བར། རྣམ་
རྟོག་འདི་ན་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་གསུངས་པ་དང་། ཆིག་
གསལ་ལས། སྟེ་འཕགས་གཉིས་འདི་ན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྦྱར་བ་འགྲེལ་
བ་རྣམས་སུ་རྟོན་ལ་སྦྱར་བས་བཀག་གོ། །ཁ་ཅིག་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་
ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ལྟོག་བྱའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་བྱབ་པར་
ཐལ། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལྟོག་བྱའི་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་འདི་ན་པའི་བདེན་འདི་ན་
དེ། ཤེས་སློབ་སྤྲོ་མོར་གྱུར་པའི་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་
དང་། བསྟན་དར་བ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཡིག་
ཆར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་འདི་ན་པའི་བདེན་
འདི་ན་ཆོས་ཅན། ནས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཞེས་ཚ་བ་དང་། རྣམ་བཤད་ངངས་ནས་གསུངས་པས། འདིར་བསྟན་ཀྱི་
རྟོག་པ་གཉིས་དང་། བྱད་པར་མེད་པ་འདྲ་སྟེ། རྩེ་བཅུན་པའི་རོལ་མཆོ་ལས།
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་ཀྱི་འཕྲུག་བྱ་ལ་དམིགས་
ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འདི་ན་ཀུན་བཏགས་མཐོང་
སྤང་ཤེས་སློབ་འཕྲུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་

དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འདྲིན་ཀུན་བཏགས་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྷོག་
པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། ཅེས་པ་ལྟར། བསོད་གྲགས་པས་ཀྱང་གསུངས་
ལ། ཡིག་ཆར། དང་པོ་འཇུག་ལྷོག་གི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་སྟོན་པར། ཞེས་
འདྲིར་བསྟན་དང་བྱད་མེད་བྱས་པ་དང་། ཡིག་ཆ་རྟོང་བའི་དེ་བྱར་ཅམ་མ་
གསུངས་ལ། སྐབས་དང་པོར་གཟུང་བྱ་དང་ལོངས་སྤྱད་བྱ་འདྲ་བས་རིགས་
གནས་སྒྲོས་པས་ལྷོག་འདྲིན་སྤྱད་ཅིང་། ཞེས་པས་རོལ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་ལྷོག་
འདྲིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱ་སྤྱར་བ་བཀག་གོ། དེས་ན་གཟུང་རྟོག་
འདྲི་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་དང་འདྲིན་ཚུལ་གཉིས་ཀས་འདྲིག་སྟེ། འབྲེལ་བ་
ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལེན་པ་འདྲོར་
བའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བའོ། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། བྱང་སེམས་གྱི་འཇུག་
པའི་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་དང་ནི་དེས་ལྷོག་པའི་ཡུལ་ཐེག་དམན་གྱི་
ལམ་འབྲས་ལ་སྤང་དོར་དུ་འདྲིན་པ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་འདྲིན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་
འདྲིན་པ་སོགས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ཟེར་དགོས་སོ། །བསྟན་
དར་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་
མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལྷོག་
བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རྣམ་བཤད་དང་འགལ་ལོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས།
སྤྱིར་འདྲིན་རྟོག་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཅམ་ལ་འདྲིན་པ་པོར་ཞེན་པ་གཉིས་
ཡོད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རོལ་མཚོ་སོགས་སུ་འདྲིན་རྟོག་ལ་གང་
ཟག་གི་བདག་འདྲིན་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་གཟུང་རྟོག་ལ་ཡང་
ཡོད་དགོས་པས་གཟུང་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་བདག་འདྲིན་ཀྱང་མི་དགོས་པར་

ཐལ་བས་དབྱད། འོག་ཏུ། མདོར་བསྟན་དུ་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པ་རྩ་བར་བཤད་
 ཅིང་། ཞེས་པར་སྟོན་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བདག་ས་ཡོད་པར། ཞེས་པའི་
 དམིགས་ཡུལ་རྣམས་འདྲིན་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པར་བཤད་ཅེས་ན། རྣམ་བཤད་
 ལས། ཕྱི་མའི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱིར་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེགས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མེད་ཅིང་
 འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས། རྣམས་འདྲིན་སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན་དང་། ཞེས་པ་འགྲིག་
 གི། རྣམས་འདྲིན་རྟོག་པར་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་རྩ་བར་མ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དམིགས་ཡུལ་རྣམས་འདྲིན་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བར་འདྲིན་པ་
 དང་། དེའི་བདག་ས་གཞིའི་ཆོས་བདེན་པར་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད་པས། གཉིས་
 ཀའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་མདོར་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཀྱིས་སྐྱེ་
 འཕགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དུ་འདྲིན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་ནམ་དབྱད་དེ།
 རོལ་མཆོ་ལས། འདི་དག་ནི་གསེར་ཤིང་སྐྱས་ཟིན་ལྟར་བཀོད་པས་དབྱད་
 པར་བྱ་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 འདིར་བསྟན་འདྲིན་རྟོག་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་འདྲིན་པ་ལ་དམིགས་
 པས་བྱུང་པར་གསུངས་ཀྱང་མ་བྱུང་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ།

༥ ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་བྱང་འཕགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དངོས་
 བསྟན་གཙོ་བོ་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱུ་ལ་འདྲིན་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་
 བར་མཐོང་བའི་ལམ་རྒྱ་གང་དང་བཅས་པར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།
 བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བར། བྱང་ཆུབ་
 འཕྲོལ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། ཞེས་པའང་དངོས་བསྟན་མཐོང་

ཅེས་བསྟུན་པའི་བྱང་ཆེན་བར་ཆད་མེད་པར་འཕྲོལ་བྱེད་ལ་བྱེད་དམ་སྟུམ་
སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསེར་མེད་ལས། མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོལ་པ་ལ་ས་དགུས་བར་ཆོད་
ཀྱང་། འཕྲོལ་པར་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱར་བསྟན་པར་
ཤེས་སོ། ཞེས་རྒྱ་མཐོང་ལམ་ལ་བྱས་ལ། ཉི་ཟེར་ལས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐེག་
པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཕྲོལ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་
མཐོང་ལས། ཞེས་པ་ལྟར་ན་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་ཡང་མཐོང་ཅེ་སྒྲུབ་བ་རིང་བ་
བསྟོམ་པ་ལ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གམ་དཔྱད། བྱང་ཆེན་རྩ་བའི་བསྟན་ཚུལ་ནི་དྲི་
མ་དོན་དམ་པར་ཟད་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གོ་རིམ་
བཞིན་ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་ལས་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྟེན་བ་དང་བོ་གཉིས་རྟོགས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཆོས་སུ་རྣམ་བཤད་
གསུངས་སོ། དེའི་འགྲེལ་བའི་དོན་མདོར་བསྟུན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་རྟོགས་པའི་སྟེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱང་
ཆེན་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་དྲི་མ་འགག་སྟེ་མེད་པར་རྟོགས་པས་རིམ་བཞིན་
ཟད་མི་སྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི།
དོན་དམ་པར་འགག་སྟེ་མེད་པ་ཐུབ་ན། དེ་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཟད་མི་སྟེ་
ཤེས་པར་ཐུབ་པས། དངོས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་དུས་གསུམ་དུ་འགག་པ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་འགག་སྟེ་མེད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་སྟོན་བྲལ་གྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། རྟགས་ཐུབ་སྟེ། དཔུས་
མཐའ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྷང་
གིས་དང་། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་སྡེ་མ་ལ། རྟགས་འཐད་པ་སྟེ་བདེན་དངོས་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཆད་མ་སྟེ་གཏན་ཆོགས་རྣམས་
གྱིས་ཐུབ། ཅེས་པའོ། །དཔལ་ལྷན་པས། དེས་ན་དྲི་མ་ཟད་སྟེ་བདེན་མེད་དུ་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་སམ། ཇི་མ་ཟད་མི་སྐྱེ་བདེན་
 མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་
 པོའི་ངོ་བོར་བཤད་པ་ནི། ཇི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་
 བཛྲོད་དེ། ཞེས་པའི་ཆིག་དོན་ལ་འགྲིག་པར་མི་སྣང་སྟེ། ཞེས་སྒྲ་མས་སྟོ་མང་
 སེ་ར་བའི་དང་། ཕྱི་མས་བསོད་གྲགས་པ་བཀག་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་
 དམ་པར་ཟད་སྐྱེ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་
 དག་ཅེས་དང་། དོན་དམ་པར་ཇི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ། ཞེས་མདོ་ལས་བཛྲོད་ཅིང་། ཞེས་
 པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཇི་མ་ཟད་པ་མེད་པ་དང་།
 ཇི་མ་ཟད་པ་བདེན་པར་མེད་པ་མི་འདྲ་བར་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་
 པ་དང་། གཅིག་བདེན་པར་མེད་པ་མི་འདྲ་བར་ཐལ་ལོ། ཚ་བར། ཟད་མེད་
 སྐྱེ་མེད་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཞེས་པས་ཇི་མ་ཟད་སྐྱེ་བདེན་པར་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཟད་མི་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཇི་མ་གདོད་ནས་
 ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་མ་
 ཟད་སྐྱེ་བདེན་པར་མེད་ཅེས་པ་ཇི་མ་སྒྲར་ཡོད་ཟད་པ་དང་། སྒྲར་མེད་སྐྱེ་བ་
 བདེན་པར་མེད་ཅེས་པ་ཆིག་སྟུང་བྱས་པ་ཡིན་པས། རྟོགས་སྣང་དང་མཐུན་
 བོ། སྦྱིར་ཟད་ཅེས་པ་སྒྲར་ཡོད་ཅིག་ཟད་པ་དང་། སྐྱེ་ཞེས་པ་སྒྲར་མེད་ཅིག་
 སྐྱེ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆིག་སྟུང་སོགས་ལ་ཚིངས་གཏམ་མོ། ཁེ་རའི་
 ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀར། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་དོན་གཅིག་བཟུང་། བསོད་
 གྲགས་པས། ཟད་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་
 མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་ནས། རྒྱུད་ལྷན་བཟོ་དང་སྐྱེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཆེ། ཞེས་པ་
 ལོངས་སྐྱོ་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་རྟེན་པ་ལ་དགོངས་གསུངས་ནས།

གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་བྱང་ཚུབ་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། ཡིག་ཆར། གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། འདི་དག་གིས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་འདྲིན་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གསེར་ཐེང་ལས། ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི། བྱང་
ཚུབ་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་འབྱེན་པའོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཚོགས་ཀྱི་
སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱེན་པའི་བྱ་
བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྒྲུང་དུ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་སོགས་སྒྲ་མེད་པ་
ཙུ་བའི་དངོས་བསྟན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་པའི་འགྲེལ་
བའི་རྒྱ་དཔེ་ལ། སོགས་སྒྲ་མེད་པ་མ་དག་པར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་
ཅིང་། རྒྱན་སྒྲུང་དང་མཐུན་མི་དགོས་པ། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་བྱེད་མཚན་བཅུ་གཅིག་
གི་དང་བོ་དགུ་གཞི་ཤེས་ལ་སྐྱར་བ་དང་། བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་བཅུ་དྲུག་གི་
གྲངས་ལ་འགྲེལ་བར་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་དེ་གཅིག་ཏུ་
བྱས་ནས་སྒྲ་དོར་ལ་ལོག་རྟོག་སོ་སོར་བགྲང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིག་
ཆར། མཚན་ཉིད་དེ་ཚོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཁས་ལེན་མཁན་ཡིན་ན།
ཁྱོད་ཁས་ལེན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་སྟོགས་སྒྲས་ཁས་ལེན་གྱིས་ཡིན་གྱི། སྐྱིར་མ་བྱབ་སྟེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ལ་ལམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར།
འདིར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གསུངས་པ་ནི་ཡུམ་མདོ་དང་ཙུ་བའི་
དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ། བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེས་པ་གསུམ་པ་བྱེད་
པ་འབྲས་བུ་ལ་བསྐྱེས་པར་དབྱུ་མ་བས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེར་མ་ཟད་བྱ་
བ་བྱས་སོ། འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། ཞེས་པ་ཡང་ཟད་པ་དང་མི་
སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱིར་དགོས་སམ་སྒྲུམ་ལ། དེས་ན་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་
རྒྱུ་ཀྱི་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྣམས་སུ་བྱབ་པའི་ཉོན་སྐྱིབ་ཟད་པ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་

མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞག་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཉོན་
 སྐྱབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྱ་བ་བྱས་སོ། །སྤྱར་དེས་དབང་གིས་སྲིད་པ་གཞན་
 མི་ལེན་ནོ། །སྒྲམ་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་ལ་བྱས་ན། ཀུན་བདུས་ལས། ཟད་མི་
 སྐྱེ་ཤེས་པ་འདྲིག་ཚུལ་སོགས་དང་འབྲམ་སྒྲམ་སྟེ། བྱངས་གསལ་བོ་མ་མཐོང་
 བས་དབྱད། འགོག་པ་མེད་བའི་རང་བཞིན་ལ། སོགས་ཀྱིས་དངོས་སྤྱོད་པ་ལ་
 རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྟོན་ཚུལ་འབྲེལ་བ་ལ། གསེར་སྤེང་ལས། འདིར་
 མཐོང་ལམ་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བབྱང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། གོང་དུ་མཐོང་
 ལམ་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤོང་བར་བསྟན་པ་དང་། བྱང་ཆེན་ངོས་འདྲིན་
 པ་ན་ངི་མ་ཟད་སྐྱེ་མེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་འགལ་སྒྲམ་དུ་བསམས་ནས་ངི་
 མ་ཟད་སྐྱེ་འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་མཐོང་
 ལམ་ཀྱིས་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པ་མེད་དེ། ཞེས་དབུ་མ་
 བ་ལ་ཚྩོད་པའི་གཞུང་དུ་བཏང་ན་ཡང་འབྲེལ་བར་མངོན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ན་
 དེ་དབུ་མ་བ་ལ་ཚྩོད་པའི་གཞུང་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་
 ལ། ཞེས་སོགས་དེའི་ལན་དུ་སྒྱུར་ཀྱང་ལེགས་སོ། །དེས་དངོས་སྤྱོད་པ་ལ་ཁས་
 བླངས་འགལ་བ་བསྟན་ནས་བྱུགས་ལ་སྒྲོམ་རིམ་དང་བོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར།
 རྒྱན་འདིར་གསུངས་པའི་སྟོང་བོའི་དོན་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པར། བོད་
 དག་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་བྱས་ནས་བྱ་ཉ་སོགས་དང་བོ་དོན་སྤྱོད་པ། གཉིས་
 པ་རང་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་པ། གསུམ་པ་རྣམ་རྟུན་པའི་ལྷགས་
 སུ་བྱས་ལ། ས་སྐྱེ་དང་རེད་མདའ་བས། དང་བོ་ཆོགས་ལམ། གཉིས་པ་བྲོད་ཅེ།
 གསུམ་པ་བཟོད་མཆོག་བཞི་བ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྱུར་ལ། དང་བོ་ནི། གསེར་
 སྤེང་ལས། མདོར་ན་གཞུང་འདི་དག་གིས་དབུ་མ་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་སྐྱབ་
 གཉིས་སྤོང་ལྷགས་བསྟན་ནས། ཞེས་པ་ནས། ས་དང་བོ་ཉན་རང་དང་། གཉིས་
 པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་སེམས་ཅམ་པ་དང་། བཞི་བ་དབུ་མ་བ་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་

བཞད་གད་གྱི་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། རྟོགས་སྣང་ལས། རྟོན་ཅེར་ལྟན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་གྱི་རྟོགས་ལས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལྟར། གཟུང་བ་མེད་
ན་དེར་འདྲིན་མེད་པའི་རྟོགས་ལས། གཟུང་རྣམ་བདེན་པར་རྟོགས་པར་ཡང་
བྱུང་པར་མེད་ལ། ཞེས་སོགས་གྱིས་རིམ་བཞིན་བཀག་གོ། །འདི་དག་ནི་ལང་
གཤེགས་ལས། སེམས་ཅམ་ལ་ནི་རབ་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་སེམས་ཅམ་
པའི་གཞུང་དུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་བྱས་པས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། དོན་སྟོང་རྟོགས་པའི། སེམས་ཅམ།
སྣང་མེད་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། ཞེས་ཆོགས་ལས། རྟོན་ཅེ། བཟོད་མཆོག་མཐོང་
ལམ་བཞི་ལ་ཡུལ་སྣང་འགོག་ཚུལ་གྱིས་སྦྱར་ལ། འདིར་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་
བཤད་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་ལྟ་བུ་ལ་སྟོས་པའི་ཐེག་པའི་
རིམ་པ་གསུམ་ཁོ་ན་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མཉམ་བཞག་ཏུ་གཟུང་འདྲིན་
རྣམས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ན། རྟོན་ཐོབ་ཏུ་སྟོ་སྣང་
དབང་བོའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་མ་འཁྲུལ་བར་འདྲིན་པ་སྟོག་
ཅིང་། གཞན་དབང་འཁྲུལ་བར་སྟོང་བའི་སྟོབས་གྱིས་རྟོགས་པས་མཉམ་
བཞག་དང་རྟོན་ཐོབ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ལྟ་བུ་གོང་འོག་གི་
རིམ་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་དབྱུང་མི་བཟོད་པས། ཞེས་བདག་མེད་སྤ་
རགས་གསུམ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་གསུངས་ལ། རིམ་པ་བཞི་
བསྟན་པ་ལྟར་སྣང་བ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རགས་པ་མཉམ་རྟོན་གཉིས་ཀར་
སྟོམ་ཚུལ་དངོས་སུ་གསུངས་པས་སྤ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་མཆོན་
ནས་བསྟན་ལ། གསེར་སྤང་ལས། ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་ཚུལ་ལ་གཟུང་བ་དང་འདྲིན་
པ་དང་། ནས། དང་བོ་གཉིས་སྟོང་ཚུལ་སེམས་ཅམ་དང་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་
ཞིང་། ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབྱུ་མ་བ་ཡིན་པས་
དེ་ཡན་ཆད་སེམས་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་བར་བ་གཉིས་

གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་། རྟོགས་སྣང་ལས། འདི་དག་གིས་ནི་ཆོགས་ལམ་དུ་ཆོས་
 གྱི་བདག་འདྲིན་ཀུན་བདགས་མངོན་གྱུར་འགོ་གཞོན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཆོས་
 གྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་གསུམ་པོ་དེ་རྟོགས་ཡང་
 དག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཉིས་པ་
 ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་གཉིས་འདྲིན་པ་བདེན་མེད་དང་
 རང་རིག་བདེན་མེད་ལ་སྦྱར་ནས་རྟོགས་རིགས་གསུམ་དུ་བྱས་པས་དགོངས་
 པ་མི་འགལ་ལ། ས་བཞིའི་ཐ་སྟད་བྱས་པ་སྤྱི་མའི་བཤད་པ་བཀོད་པ་ཙམ་
 མོ། །སྒྲོམ་རིམ་དུ་ལང་གཤེགས་ངངས་པའི་དོན་ནི། སེམས་གྱི་སྣང་ཆ་ཙམ་
 ལས་སྤྱོད་ལ་གྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལས་གོང་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 དོན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཐོབ་ལ། དེ་
 གྲོགས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཐབས་གྱིས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བས་གཞན་དོན་ལྷན་
 གྲུབ་གྱི་ཞི་བ་མུང་འདས་ཐོབ། ཅེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནོ། །

འདིར་ས་གསུམ་ལ་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་
 སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ། དང་པོ་གཉིས་ཉན་རང་གི་
 རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འདྲིན་པ་དང་། ལམ་གྱི་སྦྱིབ་པ་དང་པོ་གཉིས་སྤང་ཆེད་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་མཐོང་ལམ་བར་དུ་སྒྲོམ་ཞེས་པ་
 གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པའོ། །གསུམ་པ་སྦྱིབ་གཉིས་སྤང་ཆེད་དོ། །གསེར་མེད་ལས།
 དེ་ཡང་རྣམ་རྟུན་པ་ལྟར་ན་ཐ་དད་བཀག་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་
 ན་རྣམ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་དེ། ཞེས་པ་སྤྱི་མས་རགས་པ་སོགས་སུ་
 སྤང་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་ཡིན་པས་དེ་བཀག་ཙམ་དང་། སྤྱི་
 མས་རགས་སོགས་སུ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་དུ་རྣམ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་

ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྡོན་པོ་སོགས་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་སྡོན་འདྲིན་མིག་ཤེས་སོགས་དང་རྩིས་གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་ན། ཕྱི་དོན་དུ་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་བས། རྩིས་གཅིག་དུ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱབ་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་པའང་རྟགས་དེས་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྩིས་གཅིག་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྩིས་གཅིག་དུ་སྦྱབ་པ་མིན་ཏེ། རྩིས་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། སྡོན་པོ་དེ་སྡོན་སྤང་དབང་ཤེས་དང་རྩིས་ཐ་དད་རྩིས་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་སྦྱབ་པ་ཡིན་གྱི། མ་ཡིན་དགག་དང་རྩིས་གཅིག་པ་སོགས་དངོས་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱར་འདྲིན་པ་མིན་ནོ། ཞེས་དང་། རིགས་རྒྱན་ལས། བུམ་འདྲིན་རྟོག་པ་དང་། བུམ་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། རྩིས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བཀག་པ་ལྟར། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས། རྩིས་ངེས་ལས། དེ་ཕྱིར་དོན་སྤང་དེ་སྟོ་དག ཕྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་ཐ་དད་མིན། ཞེས་པ་བྲངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷང་རྒྱ་རིན་པོ་ཆའི་གྲུབ་མཐར་འོན་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། བདག་མེད་བསྦྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱར་མེད་དགག་ཁོ་ན་འདྲིན་དགོས་ཞེས་སེམས་ཅམ་པ་རང་གི་གཞུང་ལུགས་གང་ལས་ཀྱང་བཤད་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། རྩི་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་གསུངས་པ་མི་སྤང་ངོ་། ཞེས་པ་ཅི་ཡིན་དཔྱད་དེ། ལྷང་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་མེད་མ་ཟད། མེད་དགག་རྩིས་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱབ་དགོས་པར་གསུངས་པ་རྩིས་དང་འགལ་ཞིང་། རྩིས་རིག་ཅམ་དུ་བསྦྱབ་ཅེས་པའང་གཞུང་འདྲིན་རྩིས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་སྦྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྩིས་རིག་ཅམ་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞུགས་སོགས་ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། རྩིས་རིག་ཅམ་

གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས། མ་བྱལ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་
 ཐུག་སྐྱབ་སྐྱེགས་ནས་འཛིག་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་པརྩི་ཏེ་ཡ་མཆན་པ་
 ཞིག་ཞེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས། ཞེས་
 སོགས་སོ། །རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ཀ་དང་། སྡེ་བདུན་རྒྱན་སོགས་སུ་སྡོན་པོ་དང་
 སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
 དུ་གསུངས་ཀྱང་། རིགས་རྒྱན་དུ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མིན་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་སྡོན་པོ་དང་དེ་སྤང་དབང་ཤེས་ཚྣ་
 གཞི་བེར་བའང་མི་འཐད་དེ། བས། སྡོན་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན། སྡོར་
 སྤང་དབང་ཤེས་དམིགས་བྱེད་དུ་ཐལ། སྡོན་པོ་དམིགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར། སྡོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྡོན་འཛིན་ཤེས་པ་ཡོད་ན་
 བྱོད་ཡོད་པས་བྱལ་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྡོར་སྤང་དབང་ཤེས་ཡོད་ན་བྱོད་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་
 དང་སྡོར་སྤང་དབང་ཤེས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས།
 ཞེས་རིགས་རྒྱན་དང་། ཐུབ་མཐར་སྡོན་པོ་དང་སྡོན་འཛིན་ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་སུ་གསུངས་པ་ལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་བྱས་ནས། དེ་དག་གི་དགོངས་
 པ་སྡོན་པོ་དང་སྡོན་འཛིན་ཆད་མ་གཉིས་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། བྱོད་
 ཉམས་ཐྱོང་གི་རང་རིག་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་པལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི་བྱལ་པ་མེད་དེ། རྒྱང་པན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་ཉམས་ཐྱོང་གི་རང་རིག་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྡོན་པོ་མེད་པའི་ས་
 རྟོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་སྡོན་འཛིན་ཤེས་པ་དོན་མི་མཐུན་ཡོད་ཀྱང་། སྡོན་
 འཛིན་ཤེས་པ་སྡོན་པོ་མེད་པའི་ས་རྟོགས་ན་མེད་དེ། དོན་མཐུན་མེད་པ་གང་
 ཞིག་དེ་ལོག་ཤེས་གཞི་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། གངས་རི་སྡོན་པོར་སྤང་བའི་དབང་
 ཤེས་ལ་གངས་རི་སྡོན་པོར་སྤང་ཡང་དེ་ལ་སྡོན་པོར་སྤང་བ་གངས་རིའི་

སྟེང་དུ་འདྲིལ་དགོས་པས་དེ་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་སོགས་དབྱད་བྱ་མང་ངོ་། །ཟླ་
གཉིས་སུ་སྤང་བ་གཟུང་འདྲིན་རྩལ་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་དེར་སྤང་བའི་དཔེ་
ཡིན་གྱི་ལྟ་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་དཔེར་མི་རུང་ངོ་། །རྟགས་གྱི་དོན་ལྟ་
ཅིག་པ་ནི་དུས་མཉམ་པ། དམིགས་པ་ནི་ཆད་མས་རྟོགས་པ་དང་། ངེས་པ་ནི་
བྱབ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལས་རྣམ་པ་
གཅིག་མ་དམིགས་ན་གཞན་དམིགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྟོན་པོ་དང་
སྟོན་འདྲིན་ཆད་མ་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་དུས་མཉམ་དུ་དམིགས་ཆེ་
སྟོན་པོ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་ལ་སྟོན་འདྲིན་ཆད་མ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་
མ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་དུ་སྦྲེ་བས་བྱས་སྟོན་འདྲིན་ཆད་མ་དམིགས་བྱེད་
གྱི་ཆད་མ་ལ་སྟོན་པོ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པས་
བྱབ་པ་ལྟ་བུ་བཞག་ན། ཡིག་ཆར། དེས་ན་སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལྟར་ན། སྟོན་པོ་དང་
སྟོན་འདྲིན་ཆད་མ་དུས་མཉམ་དུ་ཆད་མས་དམིགས་པས་བྱབ་ཀྱང་། སྟོན་པོ་
དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་གཅིག་གིས་སྟོན་འདྲིན་ཀྱང་གྲུབ་པར་མི་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། འདི་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ། ནས། འདི་རིགས་རྒྱན་གྱི་ཡང་དགོངས་
པར་སྤང་ངོ་། །ཞེས་དང་། དཔེར་ན། སྟོན་པོ་སྟོན་འདྲིན་མངོན་སུམ་ཆད་མས་
ཁྱོང་དུས་སྟོན་འདྲིན་མངོན་སུམ་ཡང་རང་ཁྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་
ཆད་མས་ཁྱོང་བས་བྱབ་ལ། སྟོན་འདྲིན་མངོན་སུམ་ཆད་མ་རང་རིག་མངོན་
སུམ་ཆད་མས་ཁྱོང་བའི་དུས་སུ་སྟོན་པོ་ཡང་སྟོན་འདྲིན་མངོན་སུམ་ཆད་
མས་ཁྱོང་བས་བྱབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱི་དགོངས་
པ་གསལ་བར་འགྱུར་ལ། རྣམ་ངེས་དར་ལྗེ་ལས། ངེས་པ་ནི་སྟོན་པོ་རྟོགས་
ན་སྟོན་འདྲིན་རྟོགས་པ་དང་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་ལ་སྟོན་འདྲིན་དེ་རྟོགས་
ན་སྟོན་པོ་རྟོགས་པ་དང་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་དུ་སྦྲེས་ངེས་པར་དེའི་རིགས་
ལ་གནས་པས་བྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་

ལྷ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་ལུས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་དེ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་
 རྟོགས་པའི་སློ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ན་ཅིག་ཤོས་རྟོགས་པའི་སློ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །པར་དུ་མ་ཆོད་པའི་སྣང་གཟུགས་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་
 གཅིག་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་ཆེ་ཅིག་ཤོས་མིག་ཤེས་དེས་དམིགས་དགོས་
 པ་དང་། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པས་ཁོ་རང་ལ་བྱམ་པར་སྣང་བ་དམིགས་དུས་ཁོ་
 རང་རང་ཁྱོད་རང་རིག་གིས་དམིགས་དགོས་པ་དང་། ཁོ་རང་རང་རིག་གིས་
 དམིགས་དུས་ཁོ་རང་གིས་བྱམ་པར་སྣང་བ་དམིགས་དགོས་པ་ལྟ་བུ། དམིགས་
 བྱེད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པ་དང་དམིགས་དུས་གཅིག་པས་སྡུ་བྱི་བ་དང་
 རྟེན་མཉམ་པ་དང་ཁེགས་ལ། བྱེ་སྦྱས། སྡོན་པོ་དང་སྡོན་འཛིན་ཆོད་མ་དུས་མཉམ་
 དུ་གྱུབ་ཀྱང་། སྡོན་འཛིན་ཆོད་མ་དམིགས་བྱེད་ཁོ་རང་གི་རྟེན་སྡུ་གྱུབ་པས།
 དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མིན་ཏེ། དམིགས་དུས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར། མདོ་སྡེ་བས། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་། དམིགས་དུས་གཅིག་པས་
 ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ཡང་། མ་ཁྱབ་ཟེར། དང་པོ་ལ་སྡོན་པོའི་རང་
 དུས་སུ་སྡོན་འཛིན་ཆོད་མ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དུས་སུ་དེ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དུས་སུ་དེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལ། སྡོན་པོ་ཆོས་ཅན། རང་དུས་སུ་མེད་པར་ཐལ། རང་དུས་སུ་ཆོད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དུས་སུ་ཁྱོད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མ་སྦྱེས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་ཀྱང་། ཐལ་
 འཇུར་བ་སོགས་ལ་ཡང་འདྲ་བས་སྡོན་པོ་རང་དུས་སུ་རང་འཛིན་ཆོད་མས་
 མ་རྟོགས་ཀྱང་། རང་དུས་སུ་ཆོད་མས་དམིགས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྡོན་པོའི་རང་དུས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྡོན་པོ་རྟོགས་ཀྱང་
 དེ་དུས་སུ་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་མེད་ཟེར་དགོས་པ་སོགས་ཞིབ་ཆ་
 མང་ངོ་། །ལྷས་སྤྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྡོན་པོ་མཆོད་སྤྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་

ལ་མི་སྣང་ན། དེ་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟས་སྒྱིན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་
དགོས་པས། རྩི་བདུན་ལྟར་འཐད་དེ། རྩིས་བྱ་གཅིག་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་
ཀྱིས་བལྟས་ཆོ། དགྲ་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་སྣང་བའི་མི་དེ་གཉེན་ལ་ས་མ་
སོགས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཆ་དེ་མི་སྣང་ངོ། །དེ་
ནས་དུག་ཚན་དུག་གི་མཐོང་ཅེ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེ་ནས་
སེལ་རྩལ་བསྐྱེད་ས་མཐོང་ལམ་རྩལ་གྲོལ་དང་རྩིས་ཐོབ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲོམ་ཚུལ་
བཅས་གསུངས་སོ། །ཤེས་ཀྱི་དག་ལྟར་དུ་འདིའི་ལྷགས་མཐུན་མི་མཐུན་ཐོད་
ཀླུ་སྐྱོར་བའི་སེལ་རྩལ་བསྐྱེད་ས་ལ་བཤད་པ། མདོ་དང་འཕགས་སེང་གི་
གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཚུལ་ཡིག་ཆ་ལྟར་རོ། །

སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྐྱོར།

ཕྱི་ཉི་མེད་སྒྲི་སོགས་ནས་སྒྲོམ་ས་འཇུག་ཚར་ལྡེའི་གནས་སྤྱིད་ཅེ་རུད་
ཚུང་མ་གཏོགས་ཚར་བར་གསུངས་ཤིང་། རུད་ཚུང་ཁྱི་བརྒྱུད་སྟོང་བས་གང་
ཟག་གི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ལམ་བྱང་བའི་ཆོ་དགོས་པར་གསུངས་པ། རྒྱན་
འདིར་བསྐྱུས་ཚུལ་རྩལ་བཤད་དང་རྟོགས་སྣང་དུ་རེད་མདའ་བ་ལྟར། ཀླང་བ་
དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱོར་བ་གཉིས་དང་། ལྷག་མས་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་
སེམས་མར་འོང་འདོད་སེམས་སྤེལ་བ་བཅས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་ཡར་སོང་
གཉིས་བྱུགས་ལ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །བསྟན་ཚུལ་གཞན་གསེར་སྤེང་དུ་
བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་སྐྱོར་བ་གཉིས་སྤར་བཞིན་ལ། ནས། ཐོད་ཀླུ་དུ་ནི་སྒྲོམ་
འཇུག་པ། ཞེས་སྐྱོར་ན་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བའི་ཡར་སོང་བསྟན་ལ། འདོད་
པར། ཞེས་པའི་ཀླང་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་དང་

མར་འོང་གི་སྒྲིམ་ཆོས་དངོས་དང་སྲིད་ཅེ་བྱུང་ཆུང་ཤུགས་ལ་བསྟན། བས།
གཅིག་དང་། བས། མི་འབྲར་འགོ། ཞེས་པས་སྒྲིམས་འཇུག་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་
སྒྲིམ་བའི་ཡར་སོང་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། འདོད་པར་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་
དང་། གཅིག་དང་། བས། མི་འབྲར་འོང་། ཞེས་པས་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་ལ་
འདོད་སེམས་དགུ་སྒྲིམ་བའི་མར་འོང་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱས་པ། མཐའ་
དཔྱིད་དུ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་སྦྱང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པ། འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་
གཉིས་ཀར་ཡང་བསམ་གཏན་དང་བོ་ལ། བས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཆོམས་ཀྱི་
ངོ་བོར་བཞག་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་སོང་བས་ཡིན་ནོ། །སྒྲི་
མ་ནི་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། རྩ་བའི་ཆོག་ཟིན་ལ། གཅིག་དང་གཉིས་
གསུམ། བས། འགོག་པའི་བར་དུ། ཞེས་བསམ་གཏན་དང་བོ་ནས་ཡར་བཅིས་
པ་ལྟ་བུར་འཇུག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གངས་ཀྱང་མི་འགྲིག་པས། ཞེས་པ་
ལྟར། བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིམ་གཞི་ལ་བཅིས་ན། ཡར་བརྒྱད་ཀྱི་མེད་པས་ཡིན་
ནོ། །འོན་ཀྱང་ཡར་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་དེ། སྲིད་ཅེ་དང་སྒྲིམ་
བའི་འགོག་པ་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིམ་གཞི་བརྒྱད་ཀྱི་བའི་
སྒྲིམ་ཆོས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བརྒྱད་ཀྱི་བས། འགོག་པའི་བར་
དུ་མི་འབྲར་འགོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲིམ་གཞི་བརྒྱད་ཀྱི་བའི་དེ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བརྒྱད་ལ་ཞུགས་ནས་བོར་བའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ལྟར།
གསེར་སྤོང་ལས། ཀྱི་བའི་དོན་ཞུགས་ནས་བོར་བ་ལ་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་།
མདོ་ལས། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལོ། ཞེས་དང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་
མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ལ་གནས་སོ། །ཞེས་ལངས་ནས་ཞེས་པ་
ཞུགས་ནས་བོར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སྒྲིམ་ཆོས་ཀྱི་
བ་དང་། བོར་བའི་ཐ་སྟོད་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉི་སྟང་དུ་དགུར་ཐོད་
ཀྱི་དུ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་གསུངས་སོ། །

ས་མཚམས། རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་དུ། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་དང་།
བསྐྱུ་བའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས། འདིའི་ཐོད་ཀླུ་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ས་བརྒྱད་པ་
ཡན་ཆད་ནས་འཛོག་པར་གསུངས་པ། ལུང་དེ་དག་གིས་ས་དེ་དག་ནས་
སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བསྟན་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཐོབ་དུས་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །རྣམ་
བཤད་ལས། ས་དུག་པ་ནས་ཞེས་པ་འཇུག་པ་ལྟར་ཤེར་བྱིན་ལྟག་པ་ཐོབ་པ་
དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། ས་གཉིས་ནས་ཞེས་པ་དེར་ས་དང་པོའི་སྟོམ་ལམ་མ་
བཞག་པས་ཡིན་གྱི། ཉ་རྒྱུག་ལས། དེས་ན་སྟོམ་ལམ་དགུ་ཅར་དུ་བསྟོམ་མམ་
སྟོམ་ཞེས་པ་ལྟར་ས་དང་པོ་ནས་ཡོད་དོ། ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཐབས་དམན་པས་
རིང་བ་རྣམ་པ་བཞིས་རིང་ཚུལ་ནི། གཞུགས་མེད་ཉན་ཐོས་པལ་ཆེར་གྱིས་
འདོད་སེམས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་རྟེན་གྱིས་དང་། འདོད་པ་ལ་དམིགས་
ནས་རགས་པར་མི་ལྟ་བས་དམིགས་རྣམ་གཉིས་གྱིས་དང་། གཞུགས་མེད་
སྟོམས་འཇུག་གི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པས་
སྟོམས་འཇུག་གིས་རིང་ཟེར་གྱི། མཛོད་ལྟར་གཉེན་པོས་རིང་བ་མི་ཟེར་ཏེ།
འདོད་ཉོན་གྱི་དངོས་གཉེན་གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།
གཞུགས་མེད་སྟོམས་འཇུག་གིས་འདོད་སེམས་དགེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་
པ་ཡོད་དེ། གཞུགས་མེད་པའི་རྒྱད་གྱི་འདོད་སེམས་དགེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
ལ་མངོན་གྱུར་བ་མི་དགོས་པའི་བྱིར། སེ་ར་སྟོད་སྟེན་གཉིས་དང་། བསོད་
གཤགས་པས། རྣམ་བཤད་ལས་གང་ཡང་བར་དུ་མ་བརྟུག་པའི་ཡར་འོང་ནི།
དཀྱུས་ས་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་ཐོད་ཀླུ་གི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
པར་བརྟེན་ནས་ཐོད་ཀླུ་གི་སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱི། ཐོད་ཀླུ་གི་དངོས་གཞི་མིན་
ཏེ། སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར། བྱང་ཆེན་གྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཐོད་ཀླུ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ། ནས། འགོག་པའི་བར་ལ་སྟོམས་པར་

འཇུག་གོ། །ཞེས་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་སྤང་ལས། ཁ་ཅིག་འདི་ཐོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། སྤེལ་བ་དང་བོར་བ་གང་ཡང་མེད་པས་སོ་བཟེང་ཡང་། མདོ་འབྲེལ་དུ་མ་ཞིག་གིས་ཐོད་ཀྱི་ལ་དུ་བཤད་པས་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཡར་སོང་ཞིང་མར་འོངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅེ་འབྲེལ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་དངོས་གཞིར་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོགས་སྣང་དུ་ཡང་དངོས་གཞིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བའི་དེ་མིན་ཞེས་པའོ། །དེར་མ་ཟད་སྒྱུར་བ་སྤྱགས་གཉིས་ཀྱང་ཐོད་ཀྱི་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཡང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དགུས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཐོད་ཀྱི་ཀྱི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འདིར་བསྟན་སྒྲིམས་འཇུག་ཆར་ལྷ་ག་ཐོད་ཀྱི་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར། ཐོད་ཀྱི་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོད་ཀྱི་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་མཉམ་བཞག་སྤུན་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། ཐོད་ཀྱི་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཀའ་དགུག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པས་དེ་གཉིས་འགལ་བར་གསུངས་པས། གོང་གི་ཉི་སྣང་གི་དོན་སྒྲིམས་འཇུག་དགུས་བསྐྱས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་རམ་དཔྱད། བསྟན་དར་བའི་སྒྱི་དོན་དུ། ཐོད་ཀྱི་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཐོད་ཀྱི་ཀྱི་དངོས་གཞི་མིན་ཏེ། ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བཏགས་པས་བྱལ། གདགས་གཞིའི་ཉེན་འབྲེལ་རྣམས་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་ཡིག་ཆར་ཐོད་

ཀལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཚོས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྤེལ་
ཡན་ཆད་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐོད་ཀལ་ལ་བར་དུ་མ་
ཞུགས་པར་བོར་བ་དང་ཞུགས་ཏེ་སྤེལ་ཚོས་སྤེལ་གཞི་གང་རུང་གིས་ཚོག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཡང་བར་དུ་མ་བཅུག་པའི་ཡར་སོང་གི་སྟོམས་འཇུག་དེ་
རང་གི་རྩིས་སུ་འགོག་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་བརྒྱད་ལ་མ་
ཞུགས་པར་བོར་ནས་ཡར་སོང་གི་བསམ་གཏན་དང་བོ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཐོད་ཀལ་བའི་ཞུགས་པ་བར་བ་གཉིས་ལ་ཐོད་ཀལ་
བ་ཟེར་བ་བཞིན། ཉུགས་ཡར་སོང་གི་སྟོམས་འཇུག་དང་བོ་འཇུག་ཆེད་ཡིན་
པས་བྱབ་བོ། གཞན་ཡང་། ཡར་སོང་འགོག་པ་སྤེལ་བའི་བསམ་གཏན་དང་བོ་
ཐོད་ཀལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མིན་ན། དེ་ཆོ་ཡར་སོང་འགོག་པ་སྤེལ་བའི་སྟོམས་
འཇུག་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་དང་། བཏགས་ཚོས་མ་ཐོབ་པར་གདགས་གཞི་
ཐོབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་མང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། ཡར་སོང་གི་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་
ཚོས་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཐོད་ཀལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤེལ་གཞི་
སྤེལ་ཚོས་གང་རུང་ལ་ཞུགས་ནས་ཀལ་བའམ་ཀལ་བྱེད་གང་རུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། ཀལ་བའི་དོན་ཞུགས་ནས་བོར་བ་ལ་མཛད་
དེ། ཞེས་འདྲིར་བསྟན་ཀལ་བ་ཞུགས་ནས་བོར་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཡིག་ཆར། ཡར་སོང་འགོག་པ་སྤེལ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དེ་རང་གི་སྟོན་
དུ་བསམ་གཟུགས་དགུ་བོར་རྩིས་སུ་བཞི་བོར་ཞེས་པའི་དགུ་བོ་གང་ཡང་
བར་དུ་མ་བཅུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡིན་ཏེ། བོང་དུ་བསམ་གཟུགས་
དགུ་བོར་ནས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སྤེལ་གཞིའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡར་སོང་འགོག་པར་ཞུགས་པའི་སྤེལ་གཞིའི་བསམ་གཏན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩིས་སུ་བཞི་བོར་ཞེས་པ་ཡང་དེ་སྤེལ་
གཞི་བསམ་གཏན་དང་བོ་བཞི་ཀལ་ནས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཞེས་

པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཅེ་དང་སྒྲེལ་བའི་འགོག་པ་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་ལ་ནས་འགོག་པར་
 བྱུགས་པའི་སྒྲིགས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བརྒྱད་ཀྱི་ལ་ནས། འགོག་
 པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། ཞེས་ཡར་སོང་གི་དོན་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 སྤང་ལྟར་རོ། །བསྟན་དར་བས་རེད་མདའ་བ་ལྟར་སྲིད་ཅེ་རུད་ཚུང་དང་
 མཆམས་འདྲིན་གྱི་འདོད་སེམས་གཉིས་གོང་འོག་གི་གནས་ལ་མི་བགྲང་སྟེ་
 ཡར་མར་གྱི་མཆམས་འདྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ། མདོ་དང་སྤང་བ་གཉིས་
 སོགས་ཀྱིས་སྒྲིམས་འཇུག་ཚར་ལྷ་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་འབྱུང་བར་
 གསུངས་པ་དང་། གསེར་སྤང་ལས། འདི་ལ་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་ན་བཅུ་བདུན་
 དང་བྲི་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལྟར་ན་བཅོ་བརྒྱད་དོ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། སྒྱུར་བ་
 སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེདས་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་ནང་གི་འགོག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། ཀྱང་བ་དང་བོ་སྒྱུར་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 སྒྱུར་རོ། ཞེས་དང་། འགོག་པ་ལ་བྱུགས་ཐེབས་གཅིག་ལས་མེད་པས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཨ་ཐུས་ཀྱང་བ་དང་བོ་མཐོང་ཅེ་ལ་ཡར་སྒྱུར་ཏེ་སྒྱུར་བ་
 གཉིས་བསྟན་པར་འདོད་ལ། ཅ་བའི་སོང་འོང་གཉིས་དངོས་གཞི་ལ་ཤེལ་ལྟར་
 སྒྱུར་རོ། ཤེལ་ལྟར་ཡར་སོང་འགོག་པ་སྒྲེལ་བར་བསམ་གཞུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་
 པ་བརྒྱད་དང་། དེ་ནས་སྲིད་ཅེ་རུད་ཚུང་དེ་ནས་འགོག་པ་དང་མཆམས་
 འདྲིན་འདོད་སེམས་ལ་བྱུགས་པས་གནས་བཅུ་དགུ་དང་། རུད་ཚུང་འགོག་པ་
 ལས་འགོག་པར་ལྷང་ཆེད་ཟེར་ཡང་། མཐའི་འགོག་པ་དེ་སྒྲེལ་གཞི་སྒྲེལ་ཆོས་
 ཀྱང་ཡང་མིན་ཟེར་རམ་དཔྱད། སུ་སྟོན་གྱིས། སྒྲིམས་འཇུག་བརྒྱད་ལ་འགོག་
 པ་སྒྲེལ་ལ། དེ་ནས་འགོག་པར་ལྷང་མ་རུས་པས་རུད་ཚུང་དང་། མཆམས་
 འདྲིན་འདོད་སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་ལ་ནས་འགོག་པ། དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་
 པར་གནས་པ་སྟེ་གནས་ཉི་ཤུ་བྱས་ནས། མར་འོང་ལ་གཅིག་ཀྱི་སྲིད་ཅེ་ལ་
 ཞེས་འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་སྒྲེལ་བ་ལ་འཆད་ཅིང་། སྲིད་ཅེ་ལ་གཅིག་

ཀླུ་ཞེས་པ་སྤྱི་མཐོང་འགྲོག་པ་ཡིན་ནམ་དཔུང་ལ། འཕགས་པ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་བྱས་ཀྱང་དོན་དུ་མ་སོང་ངོ་། །བྱུ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་མར་འོང་ལ་གནས་བཙུག་བརྒྱད་པ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །འདིའི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། སྤྱི་གཉིས་དགོངས་པའོ། །ཞེས་དག་སྟོང་སྒྲ་ཐུབ་དུ་སྟོམས་འཇུག་ལས་འཕོ་བའི་སྐབས་ཟེར་བ་དང་། རྟོགས་དཀར་འདོད་པའི་སེམས་སུ་བཤད་པ་གཉིས་དགོངས་པར་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་འདོད་སེམས་དེ་ལྟ་བུ། ཞེས་དང་། རྟོགས་སྤང་ལས། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་ནས། དེ་དག་གང་ཡིན་ཡང་ཉིང་ངེ་འཇིག་དུ་འགལ་བས། རྣམ་ཐོད་ཀླུ་སྟོམས་འཇུག་སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྟེར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འདོད་སེམས་སུ་ཐལ་ཏེ། འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སོ་སྟེས་དཔུལ་བ་སྟུག་བསལ་བར་དམིགས་ཤིང་དེ་དཔེ་པའང་འདོད་སེམས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་གནས་དགུ་བ་ལ་བྱའོ། །བསྟན་དར་བའི་སྤྱི་དོན་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སྤྱི་ཅེ་སྟེལ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་བསམ་གཏན་དང་བོ་སྟེལ་བ་དང་། ཆད་མེད་བཞི་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་སྟེལ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེང་ལས། དབང་འབྱོར་བ་རྣམས་དགའ་མགུར་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་འདི་དག་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་དུ་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཀྱང་། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་སོགས་སྟེལ་བའི་ཐོད་ཀླུ་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞེད་པ་ནི་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་མི་ལེགས་སམ་སྟུམ། ཞེས་པ་ལྟར་བྱིན་དུག་

སོགས་གངས་འདྲེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བས། ཡར་ལ་འདོད་སེམས་
 དང་མར་ལ་འགོག་པ་སྟེལ་བ་འདྲིལ་དགོས་ལ་གཞན་ནམས་དབྱད། ཉོགས་
 ལྷང་ལས། འདིར་ཡང་སྒྲིམ་ལམ་པའི་སེམས་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་།
 བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་སྒྱེས་པ་ནམས་
 གིས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་འདྲའི་
 སྒྲིབས་གིས་ཐོབ་པའི་འགོག་སྒྲིམས་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
 ཁམས་གསུམ་ས་དགའི་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་སྒྲིམ་སྤང་གཟུང་འདྲིལ་གི་རྟོག་
 པའི་སྤོང་གཞེན་གི་རྒྱན་བསྒྲིམ་པ་ཡིན་པས་དངོས་བསྟན་དོན་དམ་ནམ་ཅན་
 ཡིན་པ་འབྲེལ་བའི་མཆོམས་སྒྱུར་གིས་ཤེས་སོ། །སྒྱུར་ཐབས་གི་ཆ་དང་ཐེག་
 དམན་རྟོགས་རིགས་གི་སྒྲིམས་འཇུག་ཆར་ལྷ་སོགས་འདྲིལ་དགོས་སམ་སྟུམ།
 ཡར་སོང་གི་བསམ་གཏན་དང་བོ་དང་སྟེལ་བའི་འགོག་པ་དང་བསམ་གཏན་
 གཉིས་པ་གཉིས་ཀ་གཉིས་ཀལ་ལ་འདྲིལ་སྟེ། སྟོན་ཅེ་དང་སྟེལ་བའི་འགོག་
 པ་བརྒྱད་ཀལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉ་རྒྱུག་ལས། དེ་ནས་བརྒྱད་ཀལ་ནས་འགོག་
 པ་ལ་འོ། །ཞེས་པ་རྩ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མཆོམས་འདྲིལ་འདོད་སེམས་ལྟ་
 བུ་སྟེལ་གཞི་སྟེལ་ཆོས་གང་ཡང་མིན་པས་བརྒྱད་ཀལ་སོགས་སུ་མི་འདྲིལ་ལ།
 སྟེལ་ཆོས་སོགས་ཀལ་བའི་ཐ་སྟོད་ཀྱང་མེད་པས། བྱགས་ནས་ཀལ་བའི་ཀལ་
 རྒྱུ་ལ་སྟེལ་གཞིས་བྱལ་ལ། མ་བྱགས་པར་ཀལ་བའམ་བོར་བ་ནི། མཛོད་ལས།
 གཅིག་ཀལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། ཞེས་པ་ལྟར་མཛོད་ལྷགས་ལ་ཀལ་བ་
 ལས་མེད་ལ། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་དང་བོ་ནས་བཞི་བར་བྱགས་ན་གཉིས་ཀལ་
 བ་དང་། དེ་ནས་འགོག་པར་བྱགས་ན་གཟུགས་མེད་བཞི་ཀལ་བ་བཟུང་ལ།
 འོན་ཀྱང་ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་དང་། མར་འོང་གི་སྟེལ་ཆོས་སུ་མ་བྱས་པ་
 དགོས་སོ། །དེས་ན་དེའི་གཅིག་ཀལ་སོགས་དེས་ཤེས་སོ། །

སྦྱོར་འཇུག་ལ་དབྱད་པ།

ཕྱི་བསོད་གྲགས་པའི་སྦྱི་དོན་ལས། སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་འདྲིམས་པའི་ཆ་ནས་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་དང་། ས་བོན་འདྲིམས་པའི་ཆ་ནས་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། དེ་གཉིས་སྤང་བའི་མིང་འདོགས་སོ་སོར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐ་དད་ལྟ་བུར་བཤད་ཅིང་མ་གཏོགས་དངོས་པོ་ལ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟོགས་ཐམས་པཤད་ལས། སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེའི་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞིམ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐབས་སུ་དེའི་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་གི་ས་བོན་དངོས་སུ་འདྲིམས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྟོག་སྟོན་གསལ་བཞི་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ། དེའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་དང་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་པ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཀྱང་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་སྤང་བས་སོ་སོར་བཤད་ཟེར་ལ། རོལ་མཚོ་ལས། ཁ་ཅིག་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྟོག་སྟོན་གསལ་བཞི་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉུགས་

འཐད་དེ། རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་གཉིས་རགས་ཤིང་བྱི་མ་གཉིས་སྤ་བས་
རགས་པ་སྟོན་ལ་དང་། སྤ་བ་མཐུག་དུ་སྟོང་བས་སོ། །ཞེས་སྤང་བྱ་དེ་དག་
གི་གཉེན་པོ་ཐོབ་ལ་མ་རྟོགས་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུ་
མངོན་གྱུར་ཉམས་སྟོང་པ་འཕམ་སྟོང་བ་རགས་པ་སྟོན་ལ་འཛོམས་པ་དང་སྤ་བ་
རྟེན་སུ་ཉམས་སྟོང་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ས་བོན་གཅིག་ཆར་སྟོང་བ་ཤེས་ཕྱིར་
བྱི་མ་གཉིས་གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྐབས་ལ་སྦྱར་ཅེས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་རྟེན་དང་འཛིན་རྟེན་དང་བོ་གཉིས་སྦྱར་བ་
ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྟོང་བར་བཤད་པ་ཡང་མངོན་གྱུར་ལ་སྟོས་ན་དེ་
གཉིས་ཅུང་ཟད་སྟོང་སྤ་བས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། མཐོང་ལམ་
ཅེ་སྦྱར་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་ས་བོན་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་རིམ་པ་
གཉིས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཟུང་རྟེན་དང་བོ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་
གྱི་སྦྱར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱེ་བ་ལ་
གོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ལ། བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ཀྱི་ས་
བོན་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་སོ་སོར་
སྦྱར་བའི་ཕྱིར། སྤར་གྱི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཡང་སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་འཛོམས་
དཀའ་སྒྲའི་དབང་གིས་གཉེན་པོའི་མིང་སོ་སོར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་རྟེན་
པ་བཞི་གའི་ས་བོན་དངོས་སུ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉིད་ཀྱིས་
གཅིག་ཆར་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག་ལྟར་སྦྱར་བའི་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱིས་རིམ་ཅན་དུ་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་སྦྱར་བ་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀ་
ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་སུ་འཛོག་པའི་དོན་མིན་སྟུམ་ཡང་། འདི་ལ་རང་
རེའི་ཡིག་ཆར་གསལ་ཁ་མེད་པས་དབྱད།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཆེ་སྒྱུར།

ཕྱི རྣམ་མཁུན་གྱི་དངོས་རྒྱུ་ལྟར་པའི་ལམ་ལྷ་ག་འདྲིལ་དགོས་པས་
 རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་འཐོབ་བྱེད་གྱི་ལམ་ལྷ་ག་ཡོད་མེད་དང་རང་འབྲས་
 བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱེན་པའི་ལམ་ལྷ་ག་ཡོད་མེད་སོགས་ཡོད་དོ། །སྒྱིར་
 བར་ཆད་མེད་པའི་ཆེ་སྒྱུར་ཡིན་ན། སྒྲོམ་ལམ་ཆེ་སྒྱུར་ཡིན་པས་བྲབ་ཀྱང་
 འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཆེ་སྒྱུར་དང་། བར་ཆད་མེད་ཆེ་འགལ་
 བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་ན་སྒྲོམ་ལམ་ཆེ་མོད་སྐབས་ནས་བཤད་པ་
 རྣམས་ནི་རྟོག་པའི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་བར་ཆད་མེད་ཆེ་འདི་དུས་
 རྣམས་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་བྲད་པར་གྱིན་ཏུ་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་གྱི་འབྲས་བྱུར་ལྟར་པའི་བར་ཆད་མེད་ཆེ་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་སྦྱེད་བྱེད་དང་། རང་འབྲས་རྣམ་མཁུན་སྦྱེད་
 བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དེ་སངས་འཕགས་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁུན་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་
 མིན་སོགས་ཡོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་
 བོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་སྦྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་སྦྱེད་པར་
 ཐལ། དེའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྣམ་མཁུན་གྱི་དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་
 པའི་ཕྱིར། འདི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁོ་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
 པ་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པས་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་གསུམ་
 མམ་སྐད་ཅིག་རེ་ལྟར་བྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་དང་བོ་དེ་དེའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་
 སོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་རིམ་ཅར་ཁོ་ནར་བྱབ་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ལྡན་མིན་ཡིན་ཟེར་དགོས་

ཏེ། ཡིག་ཆར། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ་ལོ། ཞེས་དེ་ལམ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་
དང་། རིགས་པས་འབྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གསུམ་བར་མ་
ཆད་པར་སྐྱེས་པར་ཐལ་བ་སོགས་སོ། འོན་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དང་
དགེ་བ་ཡིན་ཟེར་དགོས་པ་དེའི་ས་བོན་དང་འབྲལ། ཡིག་ཆར། དུས་ཀྱི་ཆ་
མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཞེས་སོགས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བསལ་བྱ་ལྷག་སྦྱབ།

༥ འདིར་ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་དུ་བྱས་པ་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པས་
ཡིན་ལ། བཅུ་དྲུག་གི་གངས་འབྲེན་ཚུལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་སྤང་
གཉེན་གཉིས་སོ་སོར་མཛད་པ་ཉིད་རྩ་བའི་དགོངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་
ལ། རྣམ་བཤད་ལས་རྩོད་པ་གཉིས་དང་འདི་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཉིས། ཞེས་སྟོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས་དབྱེ་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། འགྲེལ་ཆུང་བྱི་རྩོམ་ཡིན་པས། འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་
མ་ཐོན་པ་སྐྱབ་པའི་སོགས་མང་བོ་བཤད་པས་འདི་དབང་བཅོན་དགོས་པའི་
བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་འབྲེན་དགོས་སོ། །དཔལ་ལྷན་
པས། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་འགྲེལ་ཆུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་
མིན་དཔྱད་བྱར་སྤང་སྟེ་ཞེས། དེ་འགྲེལ་ཆུང་གི་དོན་མིན་པར། གསེར་ཕྱེང་
ལས། གྲགས་ཆ་དང་རྒྱན་སྒྲུང་མ་གཏོགས་འགྲེལ་བ་གཞན་དུ་གསལ་བར་བྱས་
པ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། སྤང་གཉེན་ལ་དག་སྦྱར་བས་བཀག་ཀྱང་།
དེ་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ལོག་པར་རྟོག་པ་བཅུ་གསུམ་དང་བཅུ་བཞི་བ་གཉིས་ཀྱི་

འོན་ནི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་གངས་གསུངས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འགྲེལ་བའི་
 གཉིས་དང་ཞེས་པས་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། སྤང་གཉེན་ལ་གཉིས་མ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དག་སྦྱ་མང་ལོ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་ཉ་སོགས་
 གྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལྟར། གསེར་
 སྤང་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ལྟན་ཀ་འདི་གཉིས་གཞན་ཅུམས་ཀྱི་
 རྩ་བ་ཡིན་པས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཅུམ་བཤད་ལས། སྤང་གཉེན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་
 འཐད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞིའི་གནས་ལུགས་ཀྱན་རྩོམ་དང་
 དོན་དམ་བདེན་པ་མི་འཐད་པ་ཞེས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆོག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་
 འབྲང་བར་སྐབས་དོན་བཅལ་དགོས་སོ། །རྗེ་བཙུན་པ་དང་། བསོད་གྲགས་
 པ་སོགས་བདེན་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུ་མི་རུང་བར་འདྲིན་པའི་ས་བོན་
 དང་མདོན་གྱུར་གང་རུང་གིས་བསྒྲུབ་པ་འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་ནས་དེ་ལ་ལོག་ཤེས་དགོས་ལ། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྲང་
 བའི་ལྟན་ཀ་འམ་སུན་འབྲིན་བཅུ་དྲུག་མདོ་དང་རྩ་བའི་བྲགས་བསྟན་དང་སྤ་
 མ་དངོས་བསྟན་ཟེར་རོ། །ཡིག་ཆར། འདིར་བསྟན་ལྟན་ཀ་བཅུ་དྲུག་བསལ་
 བྱ་ལོག་སྒྲུབ་ཡིན་པར། རྩ་བར། རབ་ཏུ་སྦྱ་ཅུམས་རྒྱད་མར་གྲོལ། ཞེས་པ་རྩ་
 འགྲེལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ནི། འདིར་ལོག་སྒྲུབ་མདོར་བསྟན་ཆེ་ལྟན་ཀ་གསུངས་
 ཤིང་རྒྱས་བཤད་དུ་སྦྱ་བ་ཅུམས་ཀྱི་ལོག་པ། ཞེས་གསུངས་ལ། འགྲེལ་བར་བཅུ་
 དྲུག་པོ་ལ་ལྟན་ཀ་བཀོད་ནས་སེལ་བྱེད། དེ་བས་ན་ཞེས་སོགས་ལན་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཙུག་པོ་སྟོ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཤེ་ཆོམ་གསུམ་
 ཡོད་པར་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། དེ་དགྲུ་ཆོས་
 ཅན་ཞེས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུའི་ཀ་ཏུ། བཅུ་བ་ལ་བདེན་
 པ་གཉིས་ཀའི་ལན་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་ལོག་གི་ཀྱན་རྩོམ་གཉིས་ཀྱི་
 ལན་དང་། དང་བོ་གསུམ་པ་བཞི་བ་ལྔ་བ་དྲུག་པ་མ་གཏོགས་པ་ཅུམས་ལ་

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལན་བྱེད་པ། གསེར་སྤིང་བའི་ལུགས་སུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར།
གསེར་སྤིང་ལས། རྟོགས་དཀར་དགུ་བ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དང་། བཅུ་
གཅིག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་བྱེད་དང་། གཞན་ཐམས་ཅད་
ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པར་བཞེད་པ། ཞེས་པ་ལྟར་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཐབས་མཁས་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་
པར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་པར་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་ལ། འོན་དམ་
རྒྱ་འདོད་ཅེས་ཀུན་རྫོབ་རིགས་མཐུན་ཡིན་ཀྱང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལན་བྱེད་
པ་བཞིན་གཞན་ལ་དེ་བྱས་ཆོག་པའི་བྱིར། སྦྱིར་ལན་བྱེད་ཚུལ་གསེར་སྤིང་
རྒྱ། འོན་དམ་རིགས་མི་མཐུན་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཀུན་རྫོབ་རིགས་མི་མཐུན་
ལ་འོན་དམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་རིགས་མཐུན་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། འོན་དམ་
རིགས་མཐུན་ལ་འོན་དམ་ཀྱི་ལན་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱ་བྱེད་པ་མ་
ངེས་པར་རྣམ་བཤད་ལྟར་གསུངས་སོ། །གསེར་སྤིང་ལས། འགྲེལ་བར་བཤད་
པ་རྣམས་ལ་དགུ་བ་དང་བཅུ་བ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
རིགས་མཐུན་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་འོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་རིགས་མི་མཐུན་
གཉིས་ཀ་སྟེ། ཐལ་བའི་རྩིས་འགོ་དང་ལྟོག་པ་གཉིས་དང་རིམ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་དགུ་བ་གོང་རྒྱ་བཀོད་པ་དང་། བཅུ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་
རྟོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་མཐའ་བཞི་གང་རྒྱ་རྟོགས་མི་
རྣམས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལམ་གསུམ་བསྒྲོམ་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་སུ་ཉན་རང་གི་བྱང་ཚུབ་མངོན་རྒྱ་མི་
བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་གསུམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང་།
གཞན་པར་ཅེ་མོའི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་བདེན་དངོས་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་རྩིས་འགོ་འོན་
དམ་སྟོ་ཅན་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལྟོག་འགོ་ཆོས་

ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་ཏེ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གཞན་ལ་
 རིགས་འདྲའོ། །སྤྲེལ་ལ་བདེན་པ་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བར་དངོས་པོ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་ཡིན་ཡང་བཀོད་ཆོད་ལྟར་རྟགས་མ་གྲུབ་
 གྱི་ལན་བྱས་པ་ཡིན་སྟུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དམིགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོས་
 བྲལ་དུ་ངེས་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཀུན་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ཡིན་
 ཞིང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གདབ་པར་བྱ་ལ། རྣམ། རྟགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་
 བྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་ཚོད་ན་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ནོ། ཞེས་དང་།
 ས་བོན་རང་གི་ངོས་ནས་ལྷ་གྱ་སྦྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱིས་ལྷ་གྱ་
 སྦྱེད་པ་སྟོའི་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་དུ་བྱད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ཡིན་ཡང་། བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་རིགས་ཀྱི།
 ཞེས་གསུངས་པས། དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ། དོན་དམ་ཆོག་ལ་ཐོན་
 མི་དགོས་ལ་དོན་དབྱུང་མ་བའི་དོན་དམ་གང་རིགས་ལ་འབབ་པས་ཆོག་པ་དེ་
 དག་གིས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་དཔལ་ལྷན་པས་འདི་དག་གཞན་དུ་བཤད་པའང་
 དོན་མིན་ཏེ་ཡིག་ཆ་འདིར་ཡང་ལྷན་ཀ་ཕྱི་མ་རྣམ་བཤད་ལྟར་བཀོད་པས་
 ཆད་པ་མིན་ནོ། །ཡིག་ཆར། དབྱུང་མ་བའི་ཁས་སྤངས་ཀྱི་དོན་དམ་གང་རིགས་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པས་ཞེས་པ་དེ་དང་འདྲ་ལ་ཡང་དགོངས་སོ། །རྣམ་བཤད་དུ་
 གསེང་བྲིང་གི་ཆོག་ལ་མ་ཐོན་པའི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་གྱི་ལྷན་
 ཀ་དང་ལན་བྱེད་ཚུལ་རང་རྒྱུད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་ནས་ལན་བྱེད་ཚུལ་
 དངོས་སུ་གསུངས་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ཞལ་འཕང་མཛད་པ་སོགས་
 བློ། ཕྱིས་རྗེ་བཙུན་ལ་ཤེར་བྱིན་གསན་པའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །

སྒྲུབ་པ། མཁུན་གསུམ་ནམ་ཀུན་སྒྲོམ་ལ་དབང་ཐོབ་སྟེ། །ཅེ་མོ་བདུན་
གྱི་རྩ་བའི་ཅེར་ཕྱིན་ནས། །མཐོང་སྒྲོམ་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཟུལ་ཏེ། །སྒྲུ་
གསུམ་ལྟ་དབང་གདན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཚུལ། །རྒྱ་བོད་མཁས་དབང་འགའ་ཡིས་
མ་ཐོན་པ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་
མའི་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་གིས། །གསལ་བར་བྱས་ཚུལ་འདིས་ནི་མཁས་
ནམས་མཚོད། །ཅིས་ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ནོར་བུའི་
འཕྲིང་མཛེས་ལས་སྐབས་ལྔ་བའི་དཀའ་གནས་ནམས་རྩང་ཟད་བཀྲོལ་བེན་
ཏོ། །

༡༡། །འཇམ་དབྱངས་ལྷ་མ་མཚོག་གི་ཡར་ཕྱིན་མཐའ་
དབྱེད་རིན་ཆེན་སྒྲིན་མེད་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་
སྐལ་བཟང་འཇུག་རོགས་ལས་སྐབས་བྱུག་པ་དང་བདུན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཀྱུ་སྐལ་ལམ་ཀུན་བཏོད་པའི་ཐོག་མའི་བཤེས། །འཇམ་པའི་དབྱངས་
གིས་བཅེ་བས་རྗེས་བབྱང་སྟེ། ཀྱུ་སྐལ་ཀུན་གྱི་ལམ་རྣམས་མཐར་ཆགས་
སུ། །བཏོད་པའི་ཚུལ་རྣམས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟོལ། །

མདོ་ལས་མཐར་གྱིས་བྱ་བ་མཐར་གྱིས་སྟོབ་པ་མཐར་གྱིས་སྟོར་བ་
གསུམ་གསུངས་པ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཚོགས་ལམ་སྟོར་ལམ་འཕགས་ལམ་གསུམ་
ལ་སྟོར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་མཐར་སྟོར་ཡིན་ན། གསུམ་ག་ཡིན་པས་བྱ་བ་
ཅ་བར། མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད། །ཅེས་པས་འགྲུབ་པོ། །ཡིག་ཆར།
ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། ནས། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་
པར་ཐལ། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མཐུན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོམ་པའི་སྟོར་བ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པས་
བྱ་བ་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱིར་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་ན། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་
པ་སྟོམ་པས་མ་བྱ་བ་སྟེ། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་ནས་སྟོམ་པའི་རྣམ་
རྟོགས་སྟོར་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་དང་

བོད་མཐའ་དབྱེད་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་བརྒྱད་ཀའི་ཉམས་
ལེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུང། འདྲོད་
ན། གཞི་ཤེས་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མཐར་ཀྱིས་སྒྱུར་བས་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་
བསྒྲམ་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲམ་པའི་སློ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲམ་
པའི་སྒྱུར་བའི་ཡིན་པ་མེད་དེ། ཡོད་ན་དེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་
སྒྲམ་པའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་སྒྲམ་པའི་སྒྱུར་བའི་ཡིན་པ་ཡོད་དེ།
མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རྟོགས་པའི་སྒྱུར་བའི་ཡིན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲིང་དུ་དབྱེ་
བ་ལམ་ཀྱི་མཐར་ཀྱིས་པ་དུག་ནི་པར་བྱིན་དུག་ལ་འདྲིན་པས་མཐར་སྒྱུར་
ཐམས་ཅད་འདྲིན་ལ། ལམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་མཐར་སྒྱུར་རྩིས་དུག་དུག་
ནི། རྣམ་བཤད་ལས། རྩིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྩིས་སུ་དུན་པ་
དང་། གཏོང་སེམས་སྤེལ་བ་དང་། སྒྲོང་བའི་སེམས་པ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་
སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རྟོན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུན་པའི་སློ་དང་མི་
མཐུན་སྟོགས་རྣམས་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གཏོང་
བའི་སེམས་དང་། དབང་བོ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་འདྲིན་རྟོན་པའི་ལྟ་
སོགས་དུན་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ལམ་དག་བྱེད་ཀྱི་མཐར་སྒྱུར་ཚོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་སྟེ་བརྒྱ་གསུམ་དུ་
བྱས་སོ། །གསེར་སྤེང་ལས། ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཡོད་གསུངས་པ།
བྱ་རྒྱུ་ལས། རྒྱན་མཐའ་ནའང་ཡོད་པར་བཞེད་པར་མཛོན་ཏེ། འཕགས་པས་

ནམ་མཁུན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱིས་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་པ་བཀོད་ཀྱང་གསེར་སྤེང་གི་རང་ལྷགས་མིན་ཏེ། བདུན་པའི་མཆམས་
 སྒྱུར་དུ་མཐར་གྱིས་པའི་འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་ཆེ་མའོན་དུ་གྱུར་
 པར། ཉན། དེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་རིམ་སྒྲོམ་
 ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་མཐར་སྒྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་
 སུ་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་སྒྱུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིག་ཆའི། འདྲེན་ཚུལ་
 ལྟར་ན་རྒྱན་མཐའི་སྒྲ་ལོགས་པར་མཐའ་དཔྱོད་ལ་དགོངས་པ་འགྲེལ་དགོས་
 སོ། །རྩ་ཏྲགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་པ་གཉིས་པ་བཅུ་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་མཆན་དཔེ་སོགས་དང་ཞེས་པའི་དང་སྒྲ་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་སངས་རྒྱས་
 རྗེས་སུ་བྲན་ཚུལ་ལྟའི་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་མཆན་འགྲེལ་
 དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྒྲས་པ། མཁུན་གསུམ་ནམ་པ་མཐར་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ། །ཡུམ་དོན་
 འཕགས་སེང་དགོངས་པ་རི་བཞིན་དུ། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མས་ལེགས་པར་
 བཀྲལ་བ་ཡི། །དཀའ་གནད་ཅུང་ཟད་ལེགས་པར་བྱས་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་ཤེས་རབ་
 གྱི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ནོར་བུའི་སྤེང་མཛེས་ལས་སྐབས་དུག་
 པའི་དཀའ་གནད་ཅུང་ཟད་བཀོལ་ཟིན་ཏོ། །

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བདུན་པ།

༣༣། རྒྱལ་ཀུན་ཤེས་རབ་གཅིག་བསྐྱེས་མཁུན་པའི་གཏེར། །གཟུགས་
 སྒྱུའི་བཀོད་པ་རྒྱ་མཆོས་འགོ་བ་ནམས། །སྒྲོང་མཛད་སྒྲ་མ་མཆོག་ལ་གསོལ་

འདེབས་ཀྱིས། །ཡུམ་དོན་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་སྤང་བ་སྟོལ། །རྣམ་བཤད་ལས།
སྐད་ཅིག་སྒྱུར་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ། ཇི་ལྟར་སྒྱེས་བུའི་ཐོ་རྒྱུ་རྒྱད། །ཅིས་པའི་
དཔེ་ལྟར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་རྒྱུར་པ་ན་ལྷག་མ་རྣམས་
ལ་སྒྲིམ་མི་དགོས་པར་དཀྱུས་གཅིག་ལ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་
འརྒྱུར་བའོ། །དེ་རྒྱུན་མཐའི་སྒྱུར་བའི་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡིན་ལ། ཞེས་པར་བརྟེན་
ནས་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་
གསུམ་དཀྱུས་ཐོགས་གཅིག་ལ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ས་
བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་དུ་བྱས་ནས་དེ་རྒྱུན་མཐའི་སྒྱུར་བའི་ལམ་
དུ་བཞག་པ། ཡིག་ཆར། འགྲེལ་བ་ཉི་སྤང་གསེར་ཕྱེད་རྣམ་བཤད་རྣམས་ཀྱིས་
དེ་ལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དགོས་པར་གསུངས་པས་བཀག་
ཅིང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དེས་དེ་འདྲའི་ས་བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་སྒྱུར་དང་
རྒྱུན་མཐའི་སྒྱུར་བའི་སྐབས་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི། དེ་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་དུ་མ་
བརྟན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། རོལ་མཆོ་ལས། སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གྱི་མཆན་ཉིད་
ལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་སྒྱུར་ཞིང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྒྱུན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཞེས་དེ་ལ་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གིས་མ་བྱུང་པར་གསུངས་ལ། བསོད་གྲགས་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཁོ་ན་རེ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་སྐད་ཅིག་
དང་བོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལས་ལྷག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མེད་པར་ཐལ།
བྱོད་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་

པར་ཐལ། སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ། ཁྱོད་
 ལས་མཆོག་ཏུ་ཐུར་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་
 རྟེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ལས་
 མཆོག་ཏུ་ཐུར་པའི་ཆོས་སྐྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར་
 ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་སྡེ་ཕྱི་བར་གསུམ་འཐད་ཀྱང་།
 སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྡེ་མ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་རྒྱད་ལྟ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ལྔ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་སྐད་ཅིག་དང་བོ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ཁོ་ནས་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་གྲུབ་
 པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པས། དེ་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་ཏུ་འདོད་པའང་བཀག་
 བོ། ཡིག་ཆར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བརྟན་པ་ཐོབ་
 ཏོན་ཏུ་སྒྲོམ་པ་མཐར་གྱིས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པས་དུག་
 པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཆོས་
 ཅན། ཉན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཕྱོགས་
 སྒྲའི་ཁས་ལེན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། འཁོར་གསུམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་
 གྱི་སྦྱིན་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་བྱ་
 རྒྱུགས་གྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཅར་ཏུ་སྒྲོམ་རུས་པ་དེ་
 བརྟན་པ་ཐོབ་ཆད་ཡིན་པ། ཅུ་བར། ཇི་ལྟར་སྦྱོས་བྱས་ཐོ་ཆུན་རྒྱད། ། ཅེས་
 པའི་དཔེ་ཡིས་ཤེས་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཆད་ཡང་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱན་མཐའི་སྡེ་ལོགས་མན་ན་དེ་དག་ཅིག་ཅར་

དུ་སྒྲོམ་ཁུས་པ་མེད་པས། ཡིག་ཆར། མཐར་སྐྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པས་གསུངས་ལ། ཆ་བཞག་གིས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པའི་ཐོས་བྱང་བསྐྱེད། འོན་པ་དུན་ཅུར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཞག་པ། ཡིག་ཆ་གཞན་ལྟར་རམ། གོ་ཐོབ་ཡིན་གྱི་སྒྱུར་མ་བྱལ་སྟེ། མཐར་ཀྱིས་སྐྱོར་བས་ཟིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་ཐོག་མའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཤུགས་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས། བྱ་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་གཅིག་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རིམ་གྱིས་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཞག་པ། ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་རིམ་གྱིས་འཇུར་བར་ཐལ་བ་སོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཐ་དད་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་སྒྲེ་ན་དེ་འབྲའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་རིམ་གྱིས་སྒྲེས་ཁོམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་བཤད་ལས། བྱ་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའོ། །ཞེས་པ་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་གྱི་ཡུན་ཚད་དང་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྒྲིམ་མི་དགོས་པར་དཀྱུས་གཅིག་ལ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་འཇུར་བའོ། །ཞེས་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསོད་གྲགས་པས། སྐབས་དུག་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐར་སྐྱོར་བྱང་སེམས་སྐྱོར་ལམ་རྫོང་འབྲིང་ནས་བཞག་པའང་། གསེར་འབྲིང་ལས་སྒོབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཅེ་མོ་ཐོབ་ནས་སྒྲོམ་པར་མངོན་ཡང་། དེ་སྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་འཆད་པའི་ཡན་ལག་ཙམ་དུ་དགོངས་པ་བརྟགས་ཁུས་ཤིང་། ཞེས་པ་དང་འགལ་བར་གསུངས་སོ། །ལམ་བསྐྱིགས་ལས། སྐད་ཅིག་

སྒྱུར་ལ་སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། ཞེས་པ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཟིན་བྱེད་
 གྱི་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྱུར་བར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་བར། རྟོན་ཀའི་
 རྩ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་དཀར་བོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུས་པ་དེའི་ཆོ། ཞེས་པས་དེས་
 རྟོན་རྩ་རྒྱལ་སོགས་དང་བྲལ་བས་དཀར་བར་རྟོན་གྱི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་བདེན་འདྲིན་སོགས་དང་བྲལ་བར་རྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་སྤར་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ན་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 རྟོགས་དཀར་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་སྤངས་པས་རྟོན་ཀའི་རྩ་བའི་འོད་
 བཞིན་དུ་ཟེར་བ། གསེར་སྤང་ལས། རྟོགས་དཀར་འདི་ལ་གཟུང་བ་ལ་སོགས་
 པར་ལྟ་བའི་དྲི་མ་སྤངས་པས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། རྩོས་པར་འགྱུར་
 ཞིང་རྒྱན་སྤང་དང་འགལ་བས་སོ། ཞེས་རྩོས་ཚུལ་སྤར་ལྟར་ལ་རྒྱན་སྤང་དུ་
 བྱལ་ལོག་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་རྟོན་ཀའི་རྩ་བའི་འོད་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་
 ཞེས་རྩ་བའི་སྒྲིབ་གཡོགས་ལ་སྒྱུར་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྩེ་བཅུན་པ་དང་
 བསོད་གྲགས་པས་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱད་ཅིག་སྒྱུར་གྱིས་བྱལ་ཁྱད་། བཞི་
 བོ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དོན་གཅིག་ཟེར་བ། ཡིག་ཆར། དེ་ལ་
 སྒྱུན་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བར་རྟོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྱུར་ཡོད་པར།
 གསེར་སྤང་ལས། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་ན་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་
 རྟོགས་པ་ལ་མཛད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། དེ་ཙམ་ནི་ས་དང་བོ་ནས་ཡོད་པས།
 ཆོས་ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྷོག་པ་རྟོགས་པ་ཡང་གཟུང་ངོ་། ཞེས་དང་། སྐྱད་ཅིག་
 མ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་དེ་དག་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་
 སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་སྒྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་བྲངས་ནས། དེ་
 ལ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ནམ་སྒྲིབ་དང་དེ་མིན་
 པའི་དོན་ལ་འདོད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་བོ་ཆོག་གསལ་དུ་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་
 བཤད་པ་གསེར་སྤང་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་ན་ཆོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་པས་ས་

དང་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མ་སྒྲིན་པར་བཞག་དགོས་ལ་ཆོས་ཅན་ལ་བྱེད་ན་ས་
མ་ཐོབ་པར་ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྟོགས་དཀར་བྱི་
དོན་གྱི་རྒྱས་བྱས་པའི་ཟག་མེད་ལམ་བདེན་མ་སྒྲིན་པ་དང་འཛང་རྒྱ་བའི་
འབྲས་བུ་སྟེར་བར་སྟོགས་པའི་ཟག་མེད་སྒྲིན་པར་བྱས་པ་གསེར་སྤེང་དུ་
ཟག་མེད་ལམ་བདེན་ལ་སྒྲིན་པའི་དོན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྲེད་གོས། ཞེས་པ།
ཡིག་ཆར། དེ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གོང་དུ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་མ་བྱས་པའི་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་ཞེས་པས་དེའི་
དོན་མིན་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་བོད་སྤྲེལ་མ་རྣམས་ས་དང་བོ་ནས་བདུན་
པའི་བར་གྱི་སྒྲིན་སོགས་རྣམ་པར་མ་སྒྲིན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་གྱི་དེ་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བཅུ་བཤུ་ལ་འདིའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་མཚན་དཔེ་
སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ས་བདུན་པ་མན་ན་མེད་པས་ཞེས་གསུམ་ག་བཀག་གོ། ཉ་
འི་ཀ་ལས། ལས་ཉོན་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་མིན་པའི་སངས་རྒྱས་སའི་ཟག་མེད་ཅེས་
སྟུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྒྱིར་ས་བདུན་པ་མན་འབད་ཚོལ་རགས་པ་དང་
བཅས་པས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐབས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་དེ་དང་བུལ་
བས་སྐབས་དེར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བཅུ་བཤུ་ལ་འདིའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
སོགས་གྱིས་ཤེས་སོ། །སྐབས་འདིའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་མིན་ནི། གསེར་
སྤེང་ལས། དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་འདི་དག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པས།
ཡུལ་ཅན་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན་མི་རུང་བས་ཡུལ་ལ་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་གཅིག་
གི་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་འང་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་བསྟན་ཆོད་
གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དང་དེ་མིན་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། དང་པོའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་
རྒྱུད་ལ་རྣམས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་སྒྲིན་པ་དང་། བྱི་མ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་
སྒྲིས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་གོ། ཞེས་པ་ལྟར་རང་

ལྷགས་ལ་ཟག་མེད་གྱི་སྦྱོན་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་གྱི་ཚོས་རྣམས་ནི་ས་
བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་འབད་ཚོལ་རགས་པ་དང་བཅས་པས་དེ་དག་སྒོམ་པའི་
རྒྱས་པ་ལྷན་གྲུབ་མ་སྦྱོན་པས་རྣམ་སྦྱོན་མིན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཏུ་
འབད་ཚོལ་རགས་པ་དང་བྲལ་བས་དེ་དག་སྒོམ་པའི་རྒྱས་པ་སྦྱོན་པས་རྣམ་
པར་སྦྱོན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཡུལ་དེ་དག་གི་རིགས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣམ་པར་མ་སྦྱོན་པ་དང་རྣམ་
པར་སྦྱོན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་བེར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་ཡུལ་རྣམ་པར་སྦྱོན་མ་
སྦྱོན་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་བྲལ་མཉམ་ཡིན་ཏེ། འོན་བདུན་ཅུ་མི་པམ་ཞལ་ལྷང་
ལས། མ་དག་ས་བདུན་དུ་སྒོམ་གྱི་རྒྱས་པ་ལྷན་འགྲུབ་མ་སྦྱོན་པས་དེའི་ཡུལ་
གྱི་ལྷོག་ཆས་བསྟན་ཏེ་འཕགས་སེང་རྗེ་ཡབ་སྲས་བཞི་གའི་དགོངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཉི་མུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་རྣམ་བཤད་གྱི་ས་བདུན་པ་
མན་ཆད་རྣམ་པར་མ་སྦྱོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷགས་ལ་ས་བརྒྱད་པ་
ཡན་ཆད་རྣམ་པར་སྦྱོན་ཚུལ་ཡང་གོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྟོགས་སྣང་ལས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་
འབད་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་མིན་པ་
ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་རེད་མདའ་བའི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་བསོད་གྲགས་པའི་སྦྱི་
དོན་དུ་གསུངས་ཀྱང་། སྤར་གྱི་གསེར་ཕྱེང་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །དཔལ་ལྷན་
པས། རྣམ་བཤད་ཀྱང་འདི་དང་དགོངས་པ་མཐུན་ནོ། །ཞེས་རྟོགས་སྣང་དང་
མཐུན་པར་བཤད་པ། འོན་བདུན་ཅུའི་ལྷང་དེ་དག་གིས་ཞེགས་སོ། །

སྤྲས་པ། མཐར་སྦྱོར་སྐབས་སུ་ངི་བཞིན་མ་རྒྱས་པའི། སྐད་ཅིག་
གཅིག་ལ་ལྷོག་པས་བྱེ་བ་བཞིའི། ཡུལ་དང་སྒོམ་ཚུལ་འཕགས་སེང་དགོངས་
པ་བཞིན། རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་བཀྲལ་ཚུལ་འདི་ན་གསལ། ཞེས་ཤེས་རབ་གྱི་

རྩེ་གུང་ཐང་སློབ་གྲྭ་རྒྱ་མཚོའི་ཡར་ཕྱིན།

པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ནོར་བུའི་འཕྲེང་མཛེས་ཀྱི་ཁ་སློང་སྐྱབས་
བདུན་པའི་མཐའ་དབྱེད་མི་ཡམ་ཞལ་ལྷང་སོགས་ཀྱི་དཀའ་གནས་ནྣམས་
ཅུང་ཟད་བཀྲོལ་བྱིན་ཏོ༥ ॥

༡༡། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་མཚོག་གི་པར་ཕྱིན་མཐའ་
དབྱེད་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེའི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་
སྐལ་བཟང་འདྲུག་རོགས་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

༡༡། །རྒྱལ་ཀུན་བསྐྱེད་ཅིང་ཉོན་མོངས་དྲུག་ཆེན་ཀྱང་། །འཛོམས་
མཛད་མཐུན་གཏེར་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་དང་། །དབྱེར་མེད་རྒྱལ་བ་གཉིས་
པ་ཡབ་སྐུ་བཅས། །པར་ཉི་འབྱེད་སོགས་དངོས་བརྒྱད་སྒྲ་མར་འདྲད། །གསང་
ལས་ཆེས་གསང་སྒྲ་བཞིའི་དཀའ་གནད་ལ། །མ་རྟོགས་ལོག་པར་རྟོག་པའི་
སྒྲོན་བསལ་ནས། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་དུ། །འབྱེད་ལ་
མཐུ་ལྡན་ཆོགས་ཀྱིས་དགེ་ལེགས་སྒྲུལ། །

མཚམས་སྒྱུར།

༥ །འདིར་སྐབས་ཀྱི་མཚམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་ལ། །མཐའ་དབྱེད་ལོར་བའི་
སྤང་མཛེས་སྒྲ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི། །ནས། །རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། །ཞེས་
པའི་བར་བཞག་པ་ནི། །རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ཡིན་ལ། །དེ་ཡང་བྱ་ཉ་
གཉིས་ལྟར་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པའི་མཐའ་དབྱེད་གསྐྱེད་ཆུ་རྒྱན་ལས། །དང་པོ་

འཆད་པར། སྐད་ཅིག་མ། ཉན། བྱང་ཚུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱང་། ཞེས་དང་། དེ་
ངོ་བོ་འཕ་དབྱེ་བའི་སྒོ་བཞིར་འཆད། ཅས་མཚམས་སྒྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་
འབྲེལ་བར། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་ཞེས་སོགས་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་
འདིའི་ཐད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྒྱུ་དེ་ཡང་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས་དེ་དག་སྟོན་
ཏོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྒྱུ་དང་མཛད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
བྱེ་བྲག་དུ་སྒྱུ་དང་བའི་འབྲེལ་སྟོན་པར། འབྲེལ་བར་དང་བོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ།
ཞེས་དང་། ཞེས་འོག་འདིར་མཚམས་སྒྱུར་གསུམ་བྱས་པ་རེད་མདའ་བའི་ཉི་
ཟེར་དང་། གསེར་སྤེང་རྟོགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་
ལ་འདིར། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་ཞེས་པ་མ་དག་གོ། །འོན་ཀྱང་རྣམ་བཤད་
སོགས་ལས་དེ་ཡང་སོགས་སྤྱིའི་མཚམས་སྒྱུར་དང་ལྟན་ཅིག་བྱས་པ། འདི་
ཉིད་ལས། ཆོགས་ཚུང་དུར་དགོངས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པས། སྒྱུར་སྐབས་ཀྱི་མཚམས་སྒྱུར་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད། ཅས་པའི་དེ་
སྐྱ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུར་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོས་སྒྱུ་
སྒྱུ་ལ་སྟེག་རིགས་ཀྱང་། དེའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་ཆོས་སྒྱུར་སྒྱུར་མི་རིགས་
ཏེ། དེ་ལ་རྒྱན་མཐའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཐོབ་པའི་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
སྐས་ཆོས་སྒྱུ་འབྲུབ་དུས་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་མ་ཟད་དབྱེ་བ་ཡང་བཞི་ཡོད་ཅས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་ཀྱི་མཚམས་སྒྱུར་གཞུང་གིས་དངོས་བསྟན་གཙོ་
བོ་བདུན་པའི་རྟེན་སུ་བརྒྱད་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་དང་། སལ་བར་
ཆོས་སྒྱུ་འབྲུབ་དུས་བསྟན་ཏེ། དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་རྒྱན་ལས།
དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྐབས་སུ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱ་རྒྱུ་གསལ་སུ་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གྱི་དུས་གཉིས་
པར་ཆོས་སྒྱུ་འབྲུབ་ཤི། དེ་དུས་སྒྱུ་བཞི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མཚམས་སྒྱུར་

གྱི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་སྒྲུབ་བར་བཞག་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །

འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ།

ལྷ ཡིག་ཆ་རྟེན་བར། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས།
མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། བྱ་བ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས། སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྡེ་ཡོད། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་བོའི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་རྣམས་མེ་ལོང་ནང་གི་
གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གསུམ་པའི་
མཆོན་ཉིད། རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐར་ཐིན་ཅུས་པའི་བྱེད་ལས་མཐར་ཐིན་
པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞི་བའི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་
དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པ་མཐར་ཐུག་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ལྡང་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་རྣམས་ཡིན་བྱུང་
མཉམ་ཡིན། ཞེས་དང་། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་ལ་དེ་ལྡང་གས་བྱུང་བར་སེམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས། རྣམ་མཁྱེན་ལ་དེ་
ལྡང་གས་བྱུང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་
ལས་སྒྲར་མི་ལྡང་བའི་ལག་རྒྱུ་འདྲིལ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དུས་ཀུན་དུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལག་རྒྱུ་དང་། མཉམ་
ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀུན་བྱམས་བཅེས་བསྐྱེད་ཤིང་ཐུང་ན་ལས་
མི་འདའ་བའི་ལག་རྒྱུ་དང་། སོར་རྟོག་གིས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆགས་ཐོགས་

མེད་ཅིང་ཚོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་པའི་ལག་རྒྱུ་ལྟེན་འཛིན་པས། དེ་གསུམ་གཙུག་
བོ་ཡོངས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པས་ཡོངས་སྐྱེར་བཏགས་ལ། ལམས་ཀྱན་ཏུ་
སྐྱུལ་བ་དཔག་མེད་སྟོན་པ་བྱ་སྐབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ལག་རྒྱུ་ལྟེན་ཡིན་པས་དེ་སྐྱུལ་
སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་གཙུག་བོ་ཡིན་པས་སྐྱུལ་སྐྱེར་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། །མདོ་སྡེ་
རྒྱན་སོགས་ཀྱི་དོན་མཚན་འབྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་དོ། །ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཚོས་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ། ཞེས་གསུངས་པས། མ་འདྲེས་པ་མིན་
ལ། རྒྱུ་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ལྷ། ཞེས་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བཤད་
སྐྱེར་ལས་རྣམ་པ་ལྷ་ནི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གནས་ངན་ལེན་ཀྱི་གནས་ཐམས་
ཅད་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་ཚོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ཏེ་ཚོས་ཀྱན་
དགའ་ལ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆད་པ་མེད་
ཅིང་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་དེ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་
དག་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་མཚན་མ་རྣམ་པར་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
དེ་ལ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
ཐུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གོང་མ་ནས་ཆེས་གོང་མའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་
བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

དབང་འབྱོར་བ་ལྷ་ནི། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། རྣམ་པ་ལྷས་འཐོབ་སྟེ།
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱང་བོ་ཐུར་པའི་ཕྱིར། ཞིང་དང་ལུས་དང་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་
བཟང་བོ་དང་དབྱངས་མཐའ་ཡས་པ་དང་སྤྱིག་ལྟར་མི་མཐོང་བ་ལ་དབང་
འབྱོར་བ་དང་། ཚོར་བའི་སྐྱང་བོ་ཐུར་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་ཅིང་ཆད་མེད་
ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱང་
བོ་ཐུར་པའི་ཕྱིར། མིང་གི་ཚོགས་ཆེག་གི་ཚོགས་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱང་བོ་ཐུར་པའི་ཕྱིར།

སྦྱུལ་བ་དང་། བསྐྱར་བ་དང་། འཁོར་བསྐྱར་བ་དང་། དཀར་བོའི་ཚེས་བསྐྱར་བ་
 ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བོ་གནས་ཐུར་པའི་ཕྱིར། མེ་
 ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་དབང་འབྱོར་བས་དབང་འབྱོར་བ་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་
 རྟོན་པ་དང་། བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་དང་། ཉག་ཏུ་སྐྱད་སྣ་ཚོགས་
 གྱིས་ཚེས་རྟོན་པ་དང་། སྦྱུལ་བསྐྱར་དང་འཁོར་བསྐྱར་བ་སོགས་དང་ཡེ་ཤེས་
 བཞི་མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ལྟོ། །ཡིག་ཆར། དེ་འཛམ་གླིང་
 འདྲིར་ཐེབས་པར་ཉེ་བ་ན་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་བཞག་ནས་འོག་མིན་
 ཏུ་བྱིན་ནས་འཆང་རྒྱ་བེར་ཞེས་པ་དེས་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་འོག་མིན་ཏུ་ཐེབས་
 པ་དགའ་ལྡན་གྱི་རྟོན་ལ་སངས་རྒྱས་བེར་ཏེ། སྦྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར།
 སངས་རྒྱས་ཁ་མ་འོག་མིན་རྟོན་ཅན་དགོས་པ། མདོ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་
 དང་གཟུགས་མེད་ན། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་འཆང་མི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་མང་
 ལ། རྒྱུད་ཁྲ་མ་ལས། ཚེས་ཀྱི་སྦྱུལ་ལས་མ་གཡོས་པར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མཆོག་
 གི་སྦྱུལ་སྦྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་པས། རྒྱན་
 རྩེ་མ་པ་བོའི་བྱམས་པའི་མཛད་པ་ཡང་བསྟན་ལ། དེས་རྒྱན་རྩེ་མ་པ་བོ་ཚེས་
 ཀྱི་སྦྱུལ་ལས་མ་གཡོས་པར་དགའ་ལྡན་ཏུ་སྦྱེས་པར་བསྟན་པས་དེས་སྟོན་ཏུ་
 སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ལུང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱན་སྦྱག་པོ་བཀོད་པ་
 ལས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འོག་མིན་ཏུ། །སངས་རྒྱས་མ་ཐུར་འདོད་ཁམས་
 ཟུ། །སངས་རྒྱས་མཛད་པ་མི་མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་མང་དོ། །བསྟན་དར་
 བའི་སྦྱི་དོན་ལས། ཁ་ཅིག་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེ་རང་ཏུས་སྐྱད་
 ཅིག་གཉིས་པའི་ཏུས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་དང་བོ་ཐོབ་པ་དང་འཆང་རྒྱ་
 བ་ཏུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཏུས་སུ་སངས་རྒྱས་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཏུས་སུ་ཚེས་སྦྱུ་མངོན་ཏུ་བྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པ་ཡིག་ཆར། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་དུས་ནམ་དུའང་འཛང་མི་རྒྱ་བར་
ཐལ། དེ་རང་དུས་སྤྱ་འཛང་མི་རྒྱ་བ་གང་ཞིག་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་
ཡང་འཛང་མི་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་དངོས། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་
ཅན་གྱི་དུས་སྤྱ་འཛང་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། དུས་འཁོར་རྒྱུ་ཆེན་
ལས། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་དེ་འཛང་རྒྱ་དུས་སྤྱ་
བཞག་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། བྱས་པ་ལ་
ཁོ་ན་རེ། དེ་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཛང་རྒྱ་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་ཆར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་
སྤྱ་དེའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པར་འཛང་རྒྱ་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་
དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཇིག་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དུས་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ཆར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་སྤྱ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་འགྲིག་
ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དུས་སྤྱ་ཞིག་ཆར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
མི་རུས་ཏེ། རང་དུས་གཉིས་པར་འཇིག་དགོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཞེས་བྱས་པ་དེ་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཇིག་དགོས་པ་ཡིན་པས།
རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ཆར་བ་མིན་ཀྱང་། རང་དུས་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པའི་དུས་སྤྱ་ཞིག་ཆར་ཟེར་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རྒྱན་མཐའ་བར་རང་
དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཛང་རྒྱ་དགོས་ཡིན་པས། དེ་རང་དུས་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་ཆར་བ་མིན་ཀྱང་། རང་དུས་སྤྱ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་
དུས་སྤྱ་སངས་རྒྱས་ཆར་ཟེར་དགོས་སོ། །རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
རྣམ་གྲོལ་རྣམས། གསལ་དང་འཕྲོ་དང་དག་ཕྱིར་དང་། ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་འོད་
དང་ཟེར། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་དང་མཚུངས། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་གཅིག་ཉིད་རི་ལྷ་བ་ལ་ཉག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒྲིབ་ཐུན་སེལ་

བས་འོད་གསལ་བ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་
 པར་གཟིགས་པས་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་འོད་འཕྲོ་བ་དང་མཚུངས་པས་མཉམ་
 རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་པར་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་
 བ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ཐང་སག་པ་དང་སྟག་ཚང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མི་འཆར་ཟེར་བ་དང་། བོད་དག་སངས་རྒྱས་རང་སྒྲུང་
 ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་བདེན་སྒྲུང་སོགས་མི་སྒྲུང་ཟེར་བ་རྣམས་ཞིགས་སོ། །འོན་
 །ཀྱང་ལམ་རིམ་ལྟར་སངས་རྒྱས་རང་ངོས་ནས་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་སྒྲུང་བ་
 མི་སྒྲུང་བར་བདེན་མེད་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ངོ་། །ཡིག་ཆ་གཞན་རྣམས་
 ཀྱིས་རི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་
 རྩེ་རི་སྟེད་པ་མ་གཟིགས་པ། སྤྱད་པར། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་སོགས་
 དང་། མདོ་ལས། མ་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 ཟེར་བ་ཡིག་ཆར། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་ཆོས་ཅན། རྟོན་གྱི་
 གཟིགས་ངོ་ཞིག་གམ་གཟིགས་རྒྱ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། རྟོན་ཡུལ་གང་ཡང་
 མི་འཇིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདི་ལ་ཆོག་འཁྲི་ཟེར་ན།
 འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་པའི་བྱམ་པའི་གཟིགས་པ་ཡོད་པ་དོན་སྐྱོབ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དང་། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རི་ལྟ་བ་
 ལ་གཟིགས་པའི་ངོར་རི་སྟེད་པ་ལ་མ་གཟིགས་བྱས་པ་འདིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར།
 བས། གཉིས་སྟོས་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་
 མེད་ཡིན་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྤྱན་སྟོན་མང་བོས།
 ལྟ་བས་ཡུལ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཟེར་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཆབ་ལ་ཏུབ་པ་དང་། ཏུད་
 དེ་མེད་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་མེད་བྱིས་ཞེས་བཀའ་གཏོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ཤེས་
 བྱ་རི་ལྟ་བ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་བྱུབ་ནས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་དུ་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་
 པའི་ངོར། ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྒྱུ་བུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་

མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཞེས་པ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་བོད་གཟིགས་རོར་
ཤེས་བྱ་དེ་སྟེད་པ་གཟིགས་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་
དུ་སོང་བའི་རོར་དེ་སྟེད་པ་གཟིགས་ཞེས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་གཟིགས་པའི་ཞེས་
དེའི་རོར་སྐྱར་བའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒོས་གཟིགས་
པའི་རོར་དངོས་པོ་སོགས་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་མ་གཟིགས་པར་ཆོས་ཉིད་
འབའ་ཞིག་དང་། ཆོས་ཉིད་ཁོ་ནར་གཟིགས་ནས་ཞེས་པ། འདུག་འགྲེལ་ལས།
དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པས།
ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དེ་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་རོར་མེད་
ཀྱང་། དེའི་རོར་ཡོད་པ་ཡོད་ཟེར་དགོས་པ་སོགས་མང་ངོ་། །རྩི་བཙུན་པས།
སྦྱོར་བཞིའི་སྟོན་དུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བཞི་སྟོམ་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པ་
མ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། སྦྱོར་བཞིའི་སྟོན་དུ་གྲུབ་པའི་སྦྱོར་བཞི་སྟོམ་པའི་སྟོ་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ལོངས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཆོས་
སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ། ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱ་སྐྱབ་རྒྱིར་ཉ་འདྲིན་པ་ལའོ། །ཞེས་པའི་རྒྱི་སྟོག་གི་རི་འཕེལ་བ་
ཨར་བྱས་མ་རྒྱུན་བྱིན་མཚམས་སྐྱར་བས་རྣམ་ཆོས་དང་། ཅི་ཉ་གསོག་པ་
ལའོ། །ཞེས་པའི་ཆེད་ཨི་འཕེལ་བ་ཞི་དང་། ཨི་ཞུ་ཡར་བསྐྱར་ཏེ་ཅ་ཀར་བྱས་
མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཀླ་ཡ། སྐྱ་སོགས་ལ་འདུག་ ཀའི་སྐྱ་ལའོ། །ཞེས་པའི་ཀའི་སྟོག་
གི་ཨི་ཞུ་ཡར་བྱས་སྐྱར་བས། ཀླ་ཡ་སྟེ་སྟོག་པས་ན་སྐྱའོ། །སྐྱ་བཤད་བདེན་
གཉིས་ལས་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་བོ། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ལུས་ཡིན་
ཕྱིར། ཞེས་འགོ་བ་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་བ་མཐར་ཐུག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་
ཞིང་དེས་ཐམས་ཅད་ལ་བྲབ་པས་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་དར་རྒྱུ་ལས། སྐྱའི་
དོན་ལུས་སུ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་བྲབ་པ་ལ་ལུས་ཞེས་བརྗོད་པ་

སྒྲེ། དེ་བའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་སྟོང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་སྐྱེ་འོན་
 ལུས་ལ་བཤད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། ཡོན་ཏན་བསམ་ལས་
 ཀུན་ཉིད་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེ་འོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཆུ་བོ་དག་བཞིན་
 དུ་འདུས་ཤིང་ཆོགས་པའི་ཉིད་བྱེད་པས་ཡིན་ཏེ། དར་རྒྱུ་དེ་ནི་སྐྱེ་འོན་ཆོགས་
 པའམ་བསགས་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་བསགས་
 པས་ན་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཅི་ཉིད་བསྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་
 བོ། ། གསུམ་པ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ངོ་བོའི་ཕྱིར། སྐྱོབ་པ་ནམས་གྱི་ཆོས་
 སྐྱར་འདོད། ། ཅིས་པ། དར་རྒྱུ་ལས། སངས་རྒྱས་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་ཟག་པ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆུང་ཉེར་གཅིག་བདེན་པས་སྟོང་བའི་ཆ་དེ་མཐར་ཐུག་
 དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་རྟོག་པས་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ངོ་
 བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འོན་ངོ་བོའི་དོན་དུ་བཤད་པ་སྒྲེ། ཞེས་གཙུག་པོ་རང་
 བཞིན་ནམ་དག་གི་སྐྱེ་ལ་བཤད་ཅིང་། གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་ལྟ་བུས་ཆོས་ཉིད་དེ་
 རིགས་པ་དང་ལྡན་པར་སྟོག་པས་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྒྲེ། བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ་
 ལས། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཉིད་རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདིས་
 བློ་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་རིགས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་
 ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱེད་ལས། འདི་གི་ལས་
 སྐྱབ་པའི་བཤད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་དབྱེ་བ་མཆན་འགྲེལ་དུ་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཁོ་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ངོས་སྒྲུབ་གྱི་སྤང་བྱ་
 དེ་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། སྐབས་དང་བོའི་མཐའ་དཔྱེད་
 ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ངོས་སྒྲུབ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བར་
 མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ནས། རྣམ་བཤད་ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
 དུས་ན་ངོས་སྒྲུབ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
 ཡང་། ཞེས་དང་། དེའི་དུས་སུ་ངོས་སྒྲུབ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། དེའི་དུས་སུ་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་ཚེས་ཅན་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཡིག་ཆ་འདིར། བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དུས་ན་ལག་རྩེས་གྲུབ་ཚར་བར་ཐལ། བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ནས་དེ་གཏན་ནས་སྐྱེར་མི་རུང་བྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ལས། ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་མེད་ཅིང་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཚེས་ཅན་
ཡིན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། དེ་དུས་ན་མེད་ཅིང་དེ་ཕྱིན་
ཆད་སྐྱེ་མི་སྤིང་གྲང་། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཅུ་ལ་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་ཚེས་
ཅན་དུ་བྱས་པས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་སྐྱོར་
ལམ་བཟོད་པ་ནས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཚེས་ཅན་
དུ་བྱས་པར་ཐལ། དེ་ནས་དེར་དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་མི་སྤིང་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་སྤྲེལ་ཕྱིན་ཆད་སྐྱེ་མི་སྤིང་པའི་
དོན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་དང་ངན་
འགྲོའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་མཐོང་སྤང་ཡིན་གྲང་། སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་
བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པོ། དེས་ན་སྤང་བྱ་དེ་དག་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་
ཚེས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལ་འགོག་བདེན་ཐོབ་དགོས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། དངོས་
གཉེན་གྱིས་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་ཆ་ནས་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡིག་ཆར། ཀུན་མཁྱེན་རྩིང་
བོས་གྲང་། མཐོང་ལམ་ལ་འགག་འཁྱུར་དང་། རྒྱན་མཐར་སྐྱེ་འཁྱུར་གྱིས་སྤོང་
ཚུལ་བཤད་ཅེས་པ། མཐོང་ལམ་སྐྱེ་འཁྱུར་དང་ཞེས་ལྟོག་ནས་སྐྱུར་དགོས་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་ མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུས་ན་དངོས་གྱི་
གཞི་དེ་བྱ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ནས། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་
ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བྱི་མ་ཕྲ་མོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། སྐྱེ་འཁྱུར་གྱིས་སྤོང་
བ་དང་། འགག་འཁྱུར་གྱིས་སྤོང་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྦྱད་པ་

ཡིན་ལ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་མཐའི་ཆོ་གུན་སྒོར་གི་རྟོགས་
 པ་ཡོད་པས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསོད་གྲགས་པའི་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་
 དེའི་ལས། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་རེ་རེ་
 བ་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་སེམས་ཅན་གཅིག་
 གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྩིས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྦྱེ་བ་དང་།
 དབང་བོའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཅིག་ཅར་སྦྱེ་བར་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་སྦྱབ་ཅིང་སྒོ་ལ་
 མདོན་གྱུར་པས་བྱབ་པར་རིགས་པས་སྦྱབ་པས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དང་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་སྒོ་མེད་ལ།
 ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་སྒོར་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཉམས་དགོས་
 གྲང་། མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་མ་བྱབ་པ་མེད་ཟེར། ལ་
 ལས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་རེས་རྟོག་བྲལ་དང་རྩིས་ཐོབ་ལྟ་བུའི་ཆོ་སྦྱོར་
 འདྲིན་པའི་ཞེན་རིག་དུ་འགྱུར་ཟེར་བར། ཡིག་ཆར། སྒོར་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤར་རྟོག་པར་འགྱུར་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྲང་སྤར་རྟོག་པར་
 འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟོག་པ་གནས་འགྱུར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་
 ཅོམ་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་གཅིག་གྲང་མེད་
 བ། ཕྱིན་ཆད་དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་འབྱུང་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 བར་ཡི་རྒྱུད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་ཕྱིས་གྲང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟོག་མེད་ཅིག་སྤར་རྟོག་པར་འགྱུར་ན། དེ་དུས་
 ཀྱི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་གྲང་། སྤར་རྟོག་པར་འགྱུར་དགོས་ཉེ་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཡོད་དེས་ན་དེ་འདོད་ན། །དེ་
 བཞིན་དབང་སྦྱེས་ལ་ཡང་མཚུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་ངོ་
 ཆ་རང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལ་ལྟོས་ན་ཤེས་པས་དོར་ཅིག་ ཅས་དང་། རྟོག་
 ཆེན་ལས་གྲང་། ཕྱིས་སྒོ་རྟོག་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་རིགས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དགག་

པ་ནི། བྱིས་པ་དེ་ནི་བྱིས་ནས་སོན་ནས་ཀྱང་བརྟུ་ལ་བྱང་བར་མི་འགྱུར་རོ་
སྐྱེས་ཙམ་ནས་བརྟུ་དང་བྱུང་བའི་བྱིས། གལ་ཏེ་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ལ་བརྟུ་
ལ་མ་བྱང་བའི་ཡིད་རྟོག་མེད་ཡོད་པ་དེས་ན་དེས་བྱིས་བརྟུ་དེ་འཛིན་པར་
འདོད་ཅེ་ན། བྱིས་པའི་ཡིད་ཤེས་ད་ལྟ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཀྱང་བྱིས་རྟོག་བཅས་སུ་
འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པའི་དབང་སྐྱེས་ལ་ཡང་ད་ལྟ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཀྱང་
བྱིས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་བར་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འདི་ལྟར་ན་
རྟོག་མེད་གྱི་སློབ་སྦྱར་རྟོག་པར་གྱུར་པ་མེད་དམ། གཞུང་གཞན་ལས། མངོན་
སུམ་རྟོག་པར་གྱུར་པ་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་པས། རྟོག་མེད་ཡིད་མངོན་ལྟ་
བུ་བག་ཆགས་སུ་གྱུར་ནས་སྦྱར་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། རྟོག་
མེད་གྱི་སློབ་སྦྱང་ཅིག་གཉིས་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན། བྱས་
ན། རྟོགས་སྒྲས་དེའི་སེམས་དེ་རེས་སྦྱ་དོན་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དང་། ཞེས་
སོགས་དང་། འགྲིག་གམ་སྒྲམ་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་
མེད་དེ། དེ་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པ་ལས། ཉམས་པ་མེད་པས་
སོ། །ཡིག་ཆར། དཔེར་ན། མི་གཅིག་ཕུ་དེས་རྒྱུན་པོ་བྱིར་བྱང་བར་མ་ཟད་སློ་
ཡང་བཅད་ཟིན་ནས་སྦྱར་འོང་མི་སྐྱབ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ། དེའི་གཉེན་
པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྐྱབ་པ་སྦྱར་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་
ལག་རྒྱུས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་སྐྱེས་པའི་དུས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་དཔེ་དེ་བཞིན་
དུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱང་བྱ་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
བྱས་ཏེ་ཟད་པ་དང་། དེའི་ལག་རྒྱུས་སློབ་ཅད་པ་ལྟ་བུའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དུས་ཡིན་པར་གསུངས་པས། སློབ་འཕར་བཅད་པ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ལ་སྦྱར་དགོས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུན་པོ་བྱིར་བ་དང་སློབ་འཕར་བཅད་པ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་རང་དུས་སུ་སྦྱང་བྱ་འགག་པ་དང་། དེ་སྟོང་བའི་བརྟགས་མིན་
ཐོབ་པ་ལ་སྦྱར་ཚུལ་དང་གཉིས་ཡོད་སྒྲམ་སྟེ། ཡིག་ཆར། དཔེ་དེ་གཉིས་ཀ་

བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་དུས་སྒྲུ་དང་དེའི་རྗེས་སྒྲུ་རང་གི་ལག་རྗེས་ཀྱི་དཔེ་
 ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ལ་སྒྲུ་དོན་སྤང་བའི་
 རྟོག་པ་དང་། གཉིས་སྤང་གི་འབྲུལ་རྟོག་དང་། གཞན་འབྲུར་གྱི་རྟོག་པ་དང་།
 ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་དཔྱད་པའི་སོར་རྟོག་གི་རྟོག་པ་དང་། ཀྱན་སྒྲོང་ཞིབ་
 ཏུ་རྟོག་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་རྟོག་པ་རྣམས་ལས། དང་པོ་གཉིས་
 སངས་རྒྱས་ལ་མེད་ཀྱང་། ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདི་ནི་ལས་དཀར་བོའོ་ནག་
 བོའོ་སྒྲུ་བའི་མདོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མཐའ་བ་ལ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟོག་
 པ་ཡོད་པས་དང་པོ་ཡོད་ལ། འབྲུལ་རྟོག་མེད་དེ། འབྲུལ་བྱེད་ཀྱི་ངི་མ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། འདིའི་དུས་སྒྲུ་འབྲུལ་བའི་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་འགག་ནས་
 དེའི་རྟོག་མེད་དུ་འབྲུར་ཉི་ཡང་མདོན་གུར་དུ་སྒྲེ་མ་སྤྱབ་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་འདྲིན་པའི་སྒྲོ་མདོན་གུར་སྒྲེ་མ་སྤྱབ་པ་ཀྱན་
 སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་སྤང་བ་དོན་སྒྲི་ཡིན་
 པས་དེ་སྤང་ལ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་མི་སྤང་བས་འབྲུལ་རྟོག་མིན་ནོ། །

རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ།

༥ རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུའི་མཆོན་ཉིད་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱི་སྒྲུ་འདོག་པར་མཐའ་དཔྱད་ནོར་བུའི་ཕྱིང་མཛེས་སྒྲུ་གསུངས་ལ། མཐའ་
 དཔྱད་གསུའི་ཚུ་རྒྱུན་ལས། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུའི་
 མཆོན་ཉིད། ཅེས་པ་དང་། ཁོ་ན་རེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 སྒྲུ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། ནས། སྒྲུ་བཞིར་བྱེ་
 བའི་ཡ་གྲུལ་དུ་ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲུ་བཞིར་བྱེ་བའི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། ཡིག་ཆ་རྟིང་བ་ལྟར་བཀོད་ཅམ་ལས་རང་ལུགས་མིན་ཏེ།
སྐྱབ་ཞེས་ཕྱེ་བའི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་ན། བདེན་
གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་སོགས་
མཐའ་ཡས་སོ། །རྩི་བཅུན་པ་དང་། གུང་རུས་དབྱིངས་ལ་ཆོས་དབྱིངས་མི་
དགོས་པར། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་ནི་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཉི་
བར་ཞི་བའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་པར་བརྟེན་ཀྱང་། རྣམ་
བཤད་ལས། དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་དང་།
ཞེས་པ། གཙུག་པོ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་དགོངས་ཀྱི་འགོག་བདེན་དབྱིངས་
སུ་བཤད་པ་མིན་ནོ། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་ལ་བདག་གསུམ་
གིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་གསུམ་ཡོད། ཅེས་པ། རྣམ་མཐུན་གཉིས་སྟོང་
ལྟ་བུ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྐྱབ་
པས་དག་པའི་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆར། རང་བཞིན་ཡིན་
ན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བདག་གསུམ་གིས་དབེན་
པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྐྱབ་ཅེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་
ཆར། རང་བཞིན་དཔེ་དག་པ་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་སྐྱབ་པ་སོགས་གིས་དག་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་སྐྱབ་པ་སོགས་གིས་དག་པའི་ཆ་རང་
བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྐྱབ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་
དག་དང་སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་སྐྱབ་གང་རུང་གིས་མ་བྱབ་སྟེ། རྣམ་མཐུན་ཡོད་
པ་དང་ཉག་སྟོང་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོལ་མཚོ་ལས། སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་བདེན་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་
བདེན་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་
སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་བྱབ་པར་

ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ལས། ཉགས་སྒྲུབ་འདོད་
 བ། སངས་རྒྱས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། བྱང་
 རུ་སོགས་སེར་འབྲས་གྱི་ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
 སངས་རྒྱས་བདེན་སྟོང་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཞིབ་ཆ་མང་བོ་བྱས་ཏེ། གནས་གཞི་
 དང་འབྲེལ་སྒྲ་སོགས་དང་། བྱིད་སྒྲ་དང་ཆིག་སྤྲད་གོང་འོག་ཏུ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་
 ཞིབ་ཆ་མ་ཐོན་པ་རྣམས་འབྲེལ་དང་འགལ་བ་མང་ངོ། །བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། གང་
 ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར།
 བདེན་གྲུབ་གྱི་དབེན་པའི་སྟོང་ཉིད་དབེན་གྱུར་སྟོང་གཞི་དེ་དག་དང་ངོ་བོ་
 ཐ་མི་དད་ཅིང་། སྒྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་བོ་ཀུན་རྒྱུ་ལྟ་སྤྲང་ཚུལ་དང་མོས་པ་ཐ་
 དད་པས་བཞག་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྱུ་སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནས་མངོན་
 སུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དང་། འོངས་སྒྱུ་བྱང་འཕགས་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་
 དང་། མཆོག་སྦྱུལ་ཉན་ཐོས་སོགས་ལམ་མ་ཁྱུགས་གྱི་སོ་སྦྱེས་ལས་དག་དང་
 བཅས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་པའི་ཆེད་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་ནས། མཆོག་སྦྱུལ་མངོན་སུམ་ཏུ་མཐོང་བ་ལ་སོ་སྦྱེས་ལས་དག་ཡན་
 ཆད་མི་དགོས་པར། ལུ་སྟེགས་སྟོན་པ་བྱུག་དང་ལྟས་བྱིན་ལེགས་སྐར་སོགས་
 གྱིས་མ་ངེས་ཚུལ། ཡིག་ཆ་གཞན་ལྟར་སྦྱབ་ལ་རོལ་མཆོ་ལས་སྦྱོན་མེད་དེ།
 སྐབས་འདིའི་ལས་དག་པ་དེ། མཆོག་གི་སྦྱུལ་སྒྱུ་མངོན་སུམ་ཏུ་མཐོང་བ་ལ་
 སྐྱིབ་བྱེད་གྱི་ལས་སྐྱིབ་མངོན་གྱུར་པས་དག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་
 པ་ལེགས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། ཡིག་ཆར། འདི་ཡང་ཐུན་མོང་གི་དབང་ཏུ་བྱས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཆོག་
 སྦྱུལ་དང་སྟོན་པར་མཐོང་ན། ཟག་པོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཚུལ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཏུང་དཀར་སེར་བོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་གྱིས་ཏུང་དཀར་མ་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དག་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་

དག་གི་རྒྱུད་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ན་མཚོག་སྒྲུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཅམ་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཚོག་སྒྲུལ་མ་ཡིན་པར་འདྲིན་པའི་སྒོ་འདྲོགས་མ་ཚད་པའི་
ཕྱིར། ཡིག་ཆ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་མི་རྟག་པ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་མ་སྤང་དོགས་
པ་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ལ་འཁྲུལ་བྱེད་དང་སྒྲིབ་
བྱེད་མེད་ན་དེ་རྣམས་དང་རྣམས་གཅིག་པ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡོད་ན་རྣམས་གཅིག་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་ཅིག་ཅར་
མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱས། གཞན་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཁྲུལ་རྒྱ་མེད་ན་དེ་
ཡིས་ནི། རྩོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དང་ནི། རྟེན་སྒྲུ་མཐུན་པའི་སྒོ་སྦྱེད་བྱེད། ཁྱེས་
པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གཟུགས་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་ལ་འཁྲུལ་བྱེད་དམ་སྒྲིབ་བྱེད་མེད་ན། གཟུགས་དེས་རང་དེ་དང་རང་མི་
རྟག་པ་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པས་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
སྒོ་སྦྱེད་པ་ནི། དེ་ཡིས་ནི། རྩོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དང་ནི། རྟེན་སྒྲུ་མཐུན་པའི་
སྒོ་སྦྱེད་བྱེད། ཁྱེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་། འཁྲུལ་བྱེད་ཡོད་ན། དེ་ལྟར་མི་
སྦྱེད་པ། འཁྲུལ་རྒྱ་མེད་ན། ཞེས་པའི་ངས་བཟུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
མཁྱེན་གྱིས་རང་དང་རང་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ལྟར་
སྦྱེད་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་
རྣམ་མཁྱེན་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་སོགས་ཞིགས་སོ། ཞེས་
དང་། གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་དང་དེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣམས་གཅིག་གི་བྱུང་པར་
ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་པ། སྒོན་མེད་ལེགས་བཤད་དོ། ཡིག་
ཆར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་མེད་
པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་ཅོ་ཡིན། ཞེས་པ་

སངས་རྒྱུ་གྱི་མཁུན་ཞེས་པ་སངས་རྒྱུ་སྤྱི་ལྟོག་ལ་མི་བྱེད་པར་སངས་རྒྱུ་
འཕགས་པར་གོ་དགོས་པ་སོགས། ལས་ལེན་སོང་ཚུལ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པས།
སངས་རྒྱུ་ཚེས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན། དེ་སྤྱི་སྤྱིར་ནས་ལན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། རྩོ་
བོ་ཉིད་སྤྱི་ཞེས་པའི་རྩོ་བོ་ཉིད་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བྱས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཉི་མ་དང་
ལས། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྩོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། འབྲེལ་བར། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱོད་པར་གསུམ་ནི་ལྡན་པའི་བྱོད་པར་
ཟག་མེད་ཡོན་ཏན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྡན་པ། བྲལ་བའི་བྱོད་པར་སྤྱི་བ་ཀྱན་
རྣམ་པར་དག་པ། རྩོ་བོའི་བྱོད་པར་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པ་དང་རྩོ་
བོ་དབྱེར་མེད་པའོ། གསེར་སྤྱིང་ལས་ཡོན་ཏན་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་དང་མཚན་
ཉིད་གསུམ་པ་ནི་འདི་སྤྱི་བ་ལས་དང་ལས་མ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའང་བཀག་གོ་
ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་གསེར་སྤྱིང་ལས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
པ་དང་ཞེས་པ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་
དཔུང་ལ། དར་ལྗོངས་སྤྱི་འདོགས་དང་སྤྱི་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དག་
ནི་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིག་ཆར་རོ།

ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱུ།

ཕྱི་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱུ་ནི། བཏོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
བ། བཅོས་ལྡན་འདས་ཟག་པ་མེད་པའི། བས། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར། ཉི་མ་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རྩོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ལ་སྤྱིར་

ཞིང་། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་སྐྱབ་ཞེས་བྱས་ནས། འདི་
ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ལ་སྐྱར་རོ། །རོལ་མཚོ་ལས། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ལ་སྟོས་
ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད།
དེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་ཟེར་བར། གསྐྱའི་ཆུ་རྒྱུན་ལས།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་དབང་ཤེས་ལྟ་རེ་རེ་ནས་ཚོས་ཅན།
ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། ནས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདི་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ན་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྟོམ་པར་འཇུག་རུས་སམ་མི་རུས། དེ་རུས་
ན་དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་རོ་བོ་ཐ་དད་དཀའ་ལ། མི་རུས་ན་སྒོ་བ་པ་དང་བྱང་
མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་འགོག་དཀའ་འམ་སྟམ་པས་དཔྱེད། ཅེས་དང་། རྟོར་
བུའི་ཕྱང་མཛོལ་ལས་སངས་འཕགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་
ཡིན་པར་ཐལ། ནས། ཆ་བར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཅུ་པོ་མེད་པས་དབང་ཤེས་
ཡིད་ཤེས་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་ལས། མི་ཤེས་པའི་
རང་བཞིན་གྱི་དབང་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ན་སྤངས་པས་ན་ཡིད་ཀྱི་སྒོ་བཞིན་དུ་དབང་བོའི་སྒོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་ཡོངས་
སུ་གཙོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དབང་
ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པ་བཟུན་ཏོ། །ཞེས་དོགས་པ་གནང་ནས་
འོག་དུ། འོ་ན། དེ་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཟུགས་སྐྱར་
ཤར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
དབང་བོའི་སྒོར་སྟོན་གྱི་ཐ་སྟོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་
ཉིད་ལས། རབ་འབྱམས་ཐམས་ཅད་དུ་གཟིགས་སོ། །དེ་ལྟ་ནའང་དབང་བོའི་
སྒོར་སྟོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་སངས་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པས། སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཚེས་ཐམས་ཅད་མངོན་
 གུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། དབུ་སྐྱོ་སོགས་འདུས་བྱས་གཞན་རྣམས་གྱིས་ཚེས་ཐམས་
 ཅད་གཟིགས་ཀྱང་མཐུན་པ་དང་རྟོགས་མི་བེར་བས་ཡུལ་ཅན་མིན་པ་དང་།
 དབང་ཤེས་སུ་འཛིག་པ་སྟོན་གྱི་སྟོབ་པའི་དུས་གྱི་རྩལ་རྒྱུ་གྱིས་འཛིག་པར་
 གསུངས་ལ། འོག་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་
 གིས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་པོ་དེ་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ག་
 ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཏེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་གཅིག་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འཇུག་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་དགུ་དང་མ་
 འབྲས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ཉིང་ངེ་
 འཛིན་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་སྟོན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་
 སྟོན་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འབྲས་པ་གང་ཡང་མེད་
 ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་པོ་
 དེ་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། དེ་དགུ་གང་ཡང་མིན་པར་གསུངས་པ་
 ལྟར། སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་དབང་ཤེས་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་དགུ་དང་ལམ་དང་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་སོགས་གང་ཡང་
 མིན་ཏེ། དང་བོ་ཡིན་ན་མདོ་འདི་དང་འགལ་ཞིང་། སྟོམས་འཇུག་དགུ་གར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དགུ་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལམ་ལ་དགེ་བ་
 དགོས་ཤིང་། སངས་རྒྱུ་སའི་རང་རིག་དགེ་བ་བཞི་གང་རུང་མིན་ཏེ། སེམས་
 སེམས་བྱུང་གང་ཡང་མིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། འབྲེལ་བའི་དགེ་
 བ་མིན་ལ། གཞན་གཉིས་ལ་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཤེས་འཁོར་
 དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་ལ་

རྩི་སྒྲི་སོགས་ཆོད་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་རུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ལ་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེང་ལས། བྱད་པར་གསུམ་
ནི་ངོ་བོའི་བྱད་པར་གཟུང་འདྲིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའོ། །སྤངས་པའི་བྱད་པར་དྲི་བཅས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དྲི་མ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པའོ། །བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་རྣལ་འབྱོར་བའི་
ཀུན་རྫོབ་རྩིས་ཐོབ་ཏུ་དོན་བྱད་པར་ཅན་གཟུགས་སྒྲི་གཉིས་སུ་སྤང་བ་སྦྱེད་
པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་སོགས་པས་འོད་འགྲེང་པའི་དོན་
ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། འགྲེལ་བ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །དབང་
ཤེས་ཀྱིས་སྟོམས་འཇུག་བྱ་ཚུལ། སངས་རྒྱས་སའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་
སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དག་གི་སྦྱོད་ཚུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་སྦྱོད་པས་
ཡིན་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། ཡིད་ཀྱི་སྒོ་བཞིན་ཏུ་དབང་བོའི་སྒོ་རྣམས་ཀྱིས་
ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུས་མཉམ་པའི་
སྟོམས་འཇུག་དགུ་སོགས་པན་ཚུན་སྟོམས་པར་འཇུག་གམ་དཔྱད། ཟག་མེད་
ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་དང་བོ་བཞི་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། བྱང་སྟོགས་ལ་སོགས་
བཞི་ནི་སྤར་རྣམ་ཀུན་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་གཟུང་ཞིང་། ཞེས་
པ་ལྟར་ལ། མཐར་གནས་ཀྱི་དོན་ནི་དགུ་བོ་གསར་ཏུ་སྦྱེད་ཆེ་མཐར་ཆགས་
སུ་ཐོབ་དགོས་པས་ཡིན་པར། གསེར་ཕྱེང་ལས་གསུངས་སོ། །ལྷ་བ་བྱད་པར་
ལ། ངོ་བོ་དབྱེ་བ་སོགས་དགུ་མཆན་འགྲེལ་ཏུ་བཤད་ཟིན་ལ། ངོ་བོ་བསམ་
གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་སེམས་རྟེན་བྱས་ནས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་སས་
རི་ལྟར་འདོད་པ་བྱུང་པར་སྒོ་རྣམས་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་སོགས་དང་མཚུངས་
ལྟན་ཅི་རིགས་བྱད་པར་སའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཐ་མ་གཉིས་ལ་
སེམས་རྟེན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་བོ་གཉིས་སྦྱོར་བ་མ་གཏོགས་
འདྲའོ། །བྱད་པར་མེ་ལ་རང་གི་མེས་བྱུང་པར་སྒོ་བ་ལྟ་བུ་ཆེ་ཆུང་རི་ལྟར་

འདོད་པ་སྣོད། ཟུང་པར་ཉེ་མ་ལུས་པར་བྱ་བ་ཚུལ་དེའོ། །

ཕལ་བས་ས་ཚུ་སོགས་གསེར་དུ་མོས་ཀྱང་བསྐྱར་མི་རུས་པས་དེའི་
ཡུལ་གྱི་གསེར་སོགས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་སྤྱད་ཟུང་པར་ས་ལ་སོགས། ཡང་
དག་མིན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར། ཁྱེས་པ་ལྟར། ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ལ།
བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཟུང་པར་གྱིས་ས་དང་གསེར་དུ་བསྐྱར་བའི་དེ། གསེར་ཕྱིང་
ལས། དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་རུས་པར་བཤད་དོ། ཁྱེས་པ་ལྟར། ཡང་དག་
ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། ཟུང་པར་དང་བོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡུལ་མཛོད་ལུགས་ལ། རང་
འགྲེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཡིན་ནོ། ཁྱེས་པ་
ལྟར། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ས་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་གཞུགས་
ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགལ་ལོ། ཁྱེས་དང་། མཛོད་མཐའ་
དཔྱོད་བཞེད་དོན་ཀྱན་གསལ་ལས། འདིའི་ས་སོགས་ཀྱང་སྤར་གནས་དང་
བོར། འདིག་ཉེན་གྱི་ནི་ཐ་སྟངས་དུ། ། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཁྱེས་བཟོད། ཁྱེ་
མེ་ཡང་ངོ། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁ་དོག་དབྱིབས་ཀྱིས་སྤེལ་བ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གརྱའི་ཚུ་རྒྱན་ལས། གཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱས་
པའི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་བརྒྱད་འདོག་ཀྱང་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་བརྒྱད་འདོག་
མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པོ་སོགས་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་འདོག་ས་སོགས་
བཞི་རེག་བྱའི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་འདོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོ་སོགས་བཞི་ཁ་དོག་
དང་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་ས་སོགས་བཞི་འབྱུང་བ་དང་རེག་བྱའི་སྦྱེ་
མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེས་དང་། འོར་བུའི་ཕྱིང་མཛོས་ལས། ཟུང་པར་ས་
ལ་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བྱ་བ་པར་བྱད། ཅེས་དང་བོ་བཞི་འབྱུང་བཞི་
མཆན་ཉིད་པར་བྱས་པ། ཉེ་སྤང་གི་དགོངས་པ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱིས་བཀྲལ་

བ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། འདིར་ལྟར་རྒྱ་ཁྱུང་སོགས་སུ་རྒྱ་མཐོང་བ་
ཅམ་ལས་འབད་པ་མ་བྱས་པར་བད་པར་རྒྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འབྱུང་ངོ་། །དེ་
བཞིན་དུ་ནགས་ཀྱི་མེ་འབར་ཞིང་དུ་བ་འཕུལ་བ་རྣམས་སུ་དང་། ཞེས་སོགས་
དང་། རྣམ་བཤད་ལས། བད་པར་འདི་དག་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལས་བཞི་
ཁོ་ན་ལ་བཞག་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཁ་དོག་བཞི་དང་། རེག་བྱའི་སྐྱེ་
མཆེད་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ནམ་མཁའ་དང་། ཡིད་ཀྱི་
སྐྱེ་མཆེད་ལ་རྣམ་ཤེས་སོ། ཞེས་དང་། རྟོགས་སྣང་ལས། སའི་མ་བཤད་ཅིང་
གཞན་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར། སྟོང་རྒྱ་གཙང་མས་བཀའ་བ་དང་། མེ་སྐར་
བར་བ་དང་། རྒྱང་ལུས་ལ་སོག་པ་དང་། ཞེས་དང་། བྱེད་ལས་ནི། རིམ་པ་
ལྟར་རྒྱ་སར་སྐྱུལ་ནས་གོམས་པ་འདོར་བ་སོགས་དང་། ས་རྒྱར་སྐྱུལ་བ་སོགས་
དང་། སྤང་བོ་སྦྱོང་བ་སོགས་དང་། རྒྱང་ལྟར་མཁྱོགས་པར་འགོ་བ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། བད་པར་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྒྱང་
ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བད་པར་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྩབ་པ་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བད་
པར་རྒྱང་གི་དམིགས་པ་ལ་གཞུགས་དང་། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་
པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ཀའི་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གོང་འོག་
གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ། འབྱུང་བཞིའི་བད་པར་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་གཞུགས་རེག་
གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། འོག་མས་ས་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་གིས་རྩབ་པར་སྒྲོས་ནས་
ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་འགོག་ཆེད་གཙུག་པོ་བོ་དང་། གོང་མས་ས་གསེར་དུ་བསྐྱུར་བ་
སོགས་རྒྱ་འཕུལ་གྱི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་བྱེད་ལས་སྒྲོས་གཙུག་པོ་བོར་གསུངས་
ཏེ། མཛོད་ལས། བརྒྱད་མ་ཆགས། ཞེས་དང་། ཉི་སྣང་ལས། རྣམ་མཁའ་རྒྱ་ལས་
སར་སྐྱུལ་ནས་རྒྱང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས།
བད་པར་རྒྱང་གི་དབང་གིས་ནི་རྒྱང་ལྟར་མཁྱོགས་པར་འགོ་བ་དང་རྒྱང་གི་

ཆར་རབ་དུ་འབེབས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། བྱེད་
ལས་ནི་གཟུགས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒྲུལ་བ་དང་། བསྐྱར་བའི་
རྩ་འབྲུལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་
འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་དང་། ཟད་པར་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་
བ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་
པའོ། །ཞེས་ས་ཆུ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་གསེར་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། མེའི་
ཆ་བ་ལ་དམིགས་ནས་དེས་ལུས་སོགས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱང་ལ་དམིགས་ནས་
དེ་ལྟར་མགྲོགས་པར་འགྲོ་བ་སོགས་བྱེད་ལས་ཡིན་པས། ས་སོགས་དངོས་ལ་
དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གསེར་དུ་བསྐྱར་
བའི་གསེར་དང་ལུས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། ཟད་པར་སེར་
བོའི་དབང་གིས་ས་གསེར་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཟད་པར་གྱི་དབང་
གིས་མིག་གིས་ཡུལ་སྤང་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་ཟད་པར་གྱི་དབང་གིས་ས་དང་
རི་བོ་སོགས་ཀྱི་ནང་ན་ནམ་མཁའ་སྒྲུལ་ནས་སྤྱོད་ལམ་བྱེད་པར་ཉི་སྤང་ལས་
གསུངས་ཀྱང་། དེ་དག་དེའི་དམིགས་པར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛོག་ན་
ཟད་པར་སེར་བོའི་དམིགས་པར་རིག་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཉི་སྤང་ལས། རྒྱན་
མི་འཆད་པར་བྱས་པར་སློབ་པ་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན། རྣམ་
བཤད་ལས། གང་ལ་དེའི་རིགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེས་བྱས་པར་རུས་ལ། སྤོད་
ཀྱི་གཟུགས་ལ་དབང་བོ་ལྟའི་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་
གཟུགས་ལ་ངི་རོའི་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐུ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་
པས་བྱས་པར་སློབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཟད་པར་མ་བཞག་གོ། །ཞེས་པར། འོ་ན།
རྣམ་ཤེས་སྤོད་ལ་མེད་ཅིང་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་བྱས་ཆོ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་
མེད་པས་དེ་ལས་ཟད་པར་བཞག་པ་འགལ་ཞེ་ན། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་གཟུགས་
ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཉི་སྤང་གི་དོན་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལ་འཛོག་ཚུལ། ས་

མང་པོ་བ་ལས། གཞུགས་མེད་དག་ན་ནི་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་
ཡིན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཟད་པར་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་བཞག་གོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཡང་ཡུལ་ཟད་པར་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ས་སྒྲེར་བཤད་
པ་ལྟར་ཡིན། ཞེས་ཡིག་ཆར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་ཐར་བརྒྱད།

༥ རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནང་གཞུགས་དང་གཞུགས་
མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་གིས་བཅུད་ཀྱི་གཞུགས་རྒྱུ་དུ་དང་སྒོད་ཀྱི་
གཞུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུར་
བལྟ་ཞིང་རང་བཞིན་པའི་ཆད་སོགས་མི་སྣང་བར་བྱས་ཏེ། དབྱིབས་ཆད་
བྲིལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞི་དང་། ལྷག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་འབྲས་བྱ་ནང་གཞུགས་
མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་སྒོན་པོ་སྒྱུ་དང་། ཁ་དོག་སྒོན་
པོ་ལྷན་སྒྲིས་དང་། སྒོན་པོ་ལྷ་བྱར་སྒོན་པ་སྐྱར་བྱུང་དང་། འོད་སྒོན་པོ་འབྱུང་
བ་ལྷན་སྒྲིས་དང་སྐྱར་བྱུང་གཉིས་ཀར་འོད་གསལ་བ་ཡོད་པ་དང་། མེ་ཏོག་
ནི་ལྷན་སྒྲིས་དང་། རས་ནི་སྐྱར་བྱུང་གི་དབེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་སེར་
དམར་དཀར་པོ་གསུམ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་པ་དེ་མི་སྣང་བར་བྱས་པའམ།
རྩི་བོས་བྲན་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ལྟར། འོད་རྒྱུད་བ་སོགས་བྲིལ་གྱིས་མནན་
ནས། ཞི་གནས་གྱིས་ཤེས་ཤིང་། ལྷག་མཐོང་གིས་མཐོང་བར་བྱས་པས་ཁ་
དོག་བྲིལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་། གཞུགས་མེད་ལ་བྲིལ་གཞོན་
མེད་དམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསྐྱོག་ཕྱིར། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་བར་ནང་གཞུགས་
དང་གཞུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཆེ་རྒྱུད་བྲིལ་གྱིས་

གཞོན་པ་གཉིས་དང་། ལ་དྲོག་ཟིལ་གཞོན་བཞི་དང་། བམ་མཁའ་དང་རྣམ་
 ཐེས་ཟིལ་གཞོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་བྱས་པ། གཞོད་འདྲོམས་ཚུང་
 ཏུར་གསུངས་ཀྱང་། སྦྱིར་སྡེ་མ་བརྒྱད་འདྲེན་པ་རྣམ་བཤད་ལྟར་རོ། རྣམ་ཐར་
 གྱིས་རང་བཞིན་པའི་གཞུགས་ཚུང་ཏུ་ལ་སོགས་པར་སྦྱུལ་ཏེ་གཞུགས་གྱི་རྣམ་
 པ་གཞན་ཏུ་མོས་པས་ཆགས་སོགས་བསྐྱོག་པར་བྱེད་ལ། ཟིལ་གཞོན་གྱིས་དེ་
 ཡང་མི་སྤང་བར་བྱས་ནས་དེ་བས་ཚུང་བ་སོགས་སུ་བསྦྱར་ནས་དབང་བྱེད་
 པའི་སྡེ་མ་དེ་ཡང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད། ཟད་པར་གྱིས་བསྦྱར་བའི་ཡུལ་
 དེ་དག་གིས་གང་འདོད་ཏུ་བྱབ་པར་སྦྱུལ་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པས།
 དེ་གསུམ་གྱི་སྡེ་མ་སྡེ་མ་རྒྱ་དང་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྲས་བུར་གསུངས་སོ། ཟིལ་
 གཞོན་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་གཞུགས་མེད་
 དང་བོ་གཉིས་ལས་མི་གཞན་གམ་སྟམ་སྟེ། བུ་རྒྱུ་ལས། གཞུགས་མེད་ཅི་
 ཡང་མེད་པ་དང་། སྲིད་ཅེ་གཉིས་ལ་ཟད་པར་མི་གཞན་སྟེ། སེམས་ནང་ཏུ་
 བསྐྱེད་ཤིང་མི་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཟིལ་གཞོན་
 ཀྱང་མེད་དམ་དཔྱད། ལུས་རྟེན་ཡིག་ཆར། ལྷག་མ་ལུང་ལས་སྐྱེ་དགོས་ཤིང་ལྷ་
 སོགས་ལ་ལུང་མེད་པས་མིའི་རྟེན་ཁོ་ནར་ངས་པའི་བྱིར། ཚ་བར། ལྷག་མ་མི་
 ལ་སྐྱེ། ཞེས་དང་། ཞེས་གང་སྟེལ་སོགས་དྲངས་པ་བྱེ་སྐྱེའི་ལུགས་དང་། ཐེག་
 དམན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ལ། ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ། གཞུགས་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡོད་
 པའི་བྱིར། རོལ་མཚོ་ལས། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཁྱེགས་ནས་ཡོད་དོ། ཞེས་ཟིལ་
 གཞོན་ལ་གསུངས་པས་རྣམ་ཐར་དང་བོ་གསུམ་དང་། ཟད་པར་ཡང་མཚོན་
 བམ་སྟུམ། ཉན་ཐོས་སོགས་གྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ནི། ཁྲོང་
 སོགས་སུ་འགོ་བ་ན་རང་ལ་དམིགས་ནས་མི་རྣམས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་
 བར་མ་ཁྱུར་ཅིག་སྟུམ་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ནི་ཁྲོང་སོགས་སུ་ཐེབས་
 བས་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་སོགས་རྒྱན་གཙོད་པའི་ཡེ་ཐེས་སོ། ཐེག་དམན་གྱི་

སྒོན་གནས་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ཤེས་པར་གྱུར་ཅིག་
སྒྲུལ་པའི་སྒོན་ལམ་གྲུབ་པ་ན་ཤེས་བྱ་གང་མཁྱེན་པར་འདོད་པ་འདི་ཤེས་པར་
བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་སྒོན་ཏེ་བསམ་གཏན་ལ་ཁྱེད་ཏེ་ལངས་པ་ན་སྒོན་པའི་དོན་ཏེ་
རིག་པར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་།
རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱེད་ཏེ་ལངས་པ་དང་། ཉག་དུ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་དང་། ཁྱེད་ལན་ཐམས་ཅད་འདེབས་པ་སྟེ་བྱུང་པར་ལྷ་ལྷན་གྱི་
ཡེ་ཤེས་དང་། མདོན་ཤེས་དང་སོ་རིག་སྐབས་དང་བོ་དང་བཞི་བར་བཤད་ལ།
བཅུ་གཅིག་པ་ཡོངས་དག་ནི། ཉེན་ལུས་དང་། དམིགས་པ་སྦྱུལ་བསྦྱར་དང་།
ཐུགས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་དག་པ་བཞི་དང་། དབང་
བཅུ་ནི་ཆོ་ངོ་འདོད་དང་། སེམས་ཉིང་འཛིན་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡོ་བྱད་ངི་
འདོད་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བཅོ་སོགས་སྒོན་པ་དང་། གང་
འདོད་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། ས་སོགས་གསེར་དུ་མོས་པ་བཞིན་བསྦྱར་བ་དང་། སྒོན་
ལམ་འགྲུབ་པ་དང་། རྩ་འཕྱུལ་དང་ཤེས་བྱ་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་སྒོན་པ་ལ་དབང་བ་སྟེ་དབང་བཅུ་དང་། སྟོབས་དང་།
མི་འཛིགས་པ་ནམ་ཀུན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལ། སྦྱོར་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཆེད་དུ་
བསྦྱང་མི་དགོས་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་དང་། ཆོས་སྒོན་པ་ན་གྲུས་པ་
ལ་ཆགས་པ་དང་། མ་གྲུས་པར་ཁོང་ཁྱོད་བཅེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀར་བཏང་
སྟོམས་པའི་བྱ་ཏེ་གསུམ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་དུས་ལས་
མི་འདའ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། མ་འདྲེས་པ་བཞི་བར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མཁྱེན་
པ་གསུམ་སྟེ་སྟེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་དང་། སོ་སོར་བྱེ་ན། བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་ཡོད། འདི་
དག་པ་ལ་ཆེར་ཐབས་ཀྱི་ཆ་གཙོ་ཆེ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཞེས་པ་ལྟར། གསེར་མེང་

ལས། བྱང་ཕྱོགས་ལ་སོགས་སློབ་ལམ་གྱི་སེམས་སེམས་བྱང་གནས་ཡོངས་སུ་
 བྱུར་པས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་དུ་བྱུར་པ། ཞེས་དེ་དག་སློབ་ལམ་གྱི་རྣམས་
 རྒྱན་གྱིས་འདྲིལ་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་སློབ་ལམ་དེ་དག་པལ་ཆེར་
 ཐབས་གྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱང་ས་ལས་གསུངས་པའི་མ་འདྲེས་པ་བརྒྱ་
 དང་བཞི་བརྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྒྱ་བའི་མདོ་རྟོག་གི་འབར་བར་
 དངས་པ་ལས་གསུངས་པའི་མ་འདྲེས་པ་སྤྲུལ་བརྒྱ་སོགས་དེ་དག་ཏུ་བལྟ་བར་
 བྱའོ། །འཕགས་སེང་སོགས་སྐྱའི་གྲངས་ལ་མི་ཚྩོད་དེ། སྐྱ་གསུམ་དང་བཞིའི་
 གྲངས་ངེས་འདོད་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་འདིར་སྐྱ་དང་བོ་གཉིས་དང་།
 བྱང་པར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་བསྟན་ཚུལ་དང་། དེའི་ནམ་བཞག་གཙོ་བོར་སྟོན་
 པའི་གཞུང་ལ་ཚྩོད་པ་ཡིན་ནོ། །བཙུང་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་བར། བྱང་ཆུབ་གྱི་
 ཕྱོགས་དང་། ཉན། ཆོས་གྱི་སྐྱ་མངོན་པར་བཟོད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་
 གི་འོ། ཞེས་པར། འཕགས་པ་དང་བརྟན་པ་སོགས་གཞན་དག་ནི་རྒྱས་བཤད་
 གིས། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ནི། ཞེས་པས་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་ནམས་བདེན་
 པར་མེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་བསྟན་པས་དེའི་བྱང་པར་གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་
 ཆོས་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་
 གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པས་བསྟན་བཤད་སྦྱོར་ལ། ཆོས་གྱི་སྐྱ་ཞེས་བཟོད་པ་
 ཡིན། ཞེས་པ། རྣམ་རྒྱ་ཀླ་ཡ་ཞེས་པ་ལས། རོ་བོའི་རྒྱན་རྒྱ་མི་མངོན་པར་བྱས་
 ཉན། རྣམ་རྒྱ་ཀླ་ཡ་ཞེས་སྤེལ་སྦྱོར་སྤྲུལ་ཆེད་དུ་བྱས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ལ་སྦྱར་བ་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚྩོད་པར། སློབ་དཔོན་སོགས་གཞན་དག་ན་རེ། བྱང་
 པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱན་འདིར་སངས་རྒྱས་སས་བསྐྱས་
 པར་མ་བསྟན་པར་ཐལ། སྐྱ་གཞན་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར། འཕགས་པ་སོགས་གྱིས་ཆོས་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱས་བསྐྱས་ཟེར་བར། འོ་ན་ཡོངས་སྤུལ་གཉིས་ཀྱང་ལོགས་སུ་བསྟན་མི་

དགོས་ལ། སྟོང་གཞིར་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་པར་འཕགས་པ་སོགས་ཀྱིས་
དེ་མཚུངས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལོགས་སུ་བཤད་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་ཐོགས་མེད་
སྤྱ་སྤྱབ་སོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས། ལོགས་སུ་བཅོད་པའི་བྱིར་བེར་ན། སྟོབ་
དཔོན་སོགས་ཀྱིས་འོ་ན། འདིར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་བུར་དུ་བྱས་ནས་སྐྱ་བཞིར་
བཤད་རིགས་པར་ཐལ། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆད་ལྡན་མང་བོས་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱ་བུར་དུ་བྱས་ནས་སྐྱ་བཞིར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཚེད་ཚུལ་འདི་གཉིས་
ནི་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གང་ཡིན་པ། །ནས། ལོགས་ཤིག་ཏུ་
བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །འདི་ཡན་རྒྱས་བཤད་དང་། འདི་
མན་ལུས་རྣམ་བཞག་ལ་ཚེད་པའོ། །

དེ་ཡང་འཕགས་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་དང་བཅས་
པ། །ཞེས་པའི་ཆོས་སྐྱ། ཞེས་པ། བསྟན་བཤད་སྦྱོར་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་འབྱུང་
བས་བསྟན་བཤད་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་སྐྱ་གསུམ་ཙམ་
བསྟན་བེར་བར། ལན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཤད་གོ་རིམ་མི་མཐུན་ཀྱང་
དགོས་པ་ཡོད་ན་སྟོན་མེད་པ། དཔེར་ན། ཡོངས་འཛིན་དང་རྟོག་པ་བཞིན་
ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་གསུམ་
ཡོད་དེ། རྒྱར་བཤད་བེན་ལྟར་བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་གསུམ་
ལས་གཞན་པའི་ཆོས་སྐྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སྟོན་ཆེད་དང་། ཆོས་སྐྱ་ཞེས་
པ་ཆོས་སྐྱའི་བསྟན་བཤད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཀར་གོ་བས་ཆོགས་
བཅད་སྦྱར་སྒྲ་བའི་ཆེད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་སྦྱར་པས་
དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
བྱིར། དང་བོ་ནི། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཉེ་བར་བསྟན་བེན་པའི་དགོས་པའི་དབང་

གིས་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། བྱི་མ་གཉིས་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀར་གསུངས་
 ལོ། རྣམ་བཤད་གྱིས་འགྲེལ་བའི་དེ་ཙམ་ལས་མ་ཐོན་པས་ཡིག་ཆར་རྣམ་
 བཤད་གྱི་དེའི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཙམ་ལོ། གསུངས་ལོ། དེའི་ཕྱིར་ཚྭ་གས་གཞན་
 རྣམས་ཀྱི་གསེར་འོད། དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་རྩ་འགྲེལ་དུས་འཁོར་སོགས་ལས་སྐྱ་
 བཞི་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་ནོ། རྒྱར་ལྟར་སྐྱ་
 ལ་གཉིས་ནས་ལྷའི་བར་གྱི་གངས་རེས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དེ་ལས་མང་
 མི་དགོས་ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་གངས་རེས་ཡིན་ཀྱང་། དཔེར་ན། སྐྱ་གསུམ་དུ་
 དབྱེ་བ་དེ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱ་གཉིས་སུ་སྦྱང་མ་ཐུབ་པར་དབྱེ་བ་
 མིན་གྱི། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་ཤེས་ཆེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ།
 བཞིར་དབྱེ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་ཤེས་ཆེད་དང་། ལྟར་དབྱེ་
 བ་སྐྱལ་སྐྱ་ལ་མཆོག་སྐྱལ་དང་སྐྱེས་སྐྱལ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཤེས་ཆེད་དགོས་
 པའི་དབང་གིས་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། སྦྱད་ཚུལ་ཡང་ལྟར་གྱི་གཉིས་ལྟ་བུར་རང་
 ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། གཞན་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཅན་དང་བྱད་ཆོས་སོགས་
 ཅི་རིགས་སུ་བསྟུས་ཏེ། ཡིག་ཆར་དེས་ན་གཉིས་སུ་གངས་རེས་བྱས་ཆོའང་
 གསུམ་བཞི་ལྟ་སོགས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཁས་མ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 བར་དུ་བསྟུས་ནས། དབྱེ་ཆོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་
 ཤེས་ན་ལྟར་གངས་རེས་ཀྱི་ཚོད་ལན་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཆ་དང་ལན་ཐེབས་
 ལོ། རྒྱར་གྱི་དེ་ལ་ཞིབ་ཆ་འདིའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གོང་དུ་ཡིག་
 ཆར། སྐྱས་ཆོ་ལན་ཞིབ་པོ་གཅིག་དགོས་འདུག་གོ ཞེས་དང་། སྐྱས་ཆོ་རྣམ་
 དཔྱོད་གསར་བའི་ལན་གཅིག་དགོས་ལོ། ཞེས་པའི་ལན་ནོ། རྩོམ་དཔོན་གྱིས་
 རྒྱན་སྒྲུང་གི་སྟོན་ལམ་སྐབས་ཆོས་སྐྱ་དང་ལོངས་སྐྱལ་གསུམ་ལ་སྐྱ་གསུམ་
 དང་། ལེའུ་བརྒྱད་མར། རོ་བོ་ཉིད་དང་གསུམ་ལ་འཕགས་པ་ལྟར་བྱས་པས།
 བསྟན་ཚུལ་ཀྱང་འཕགས་པའི་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པར་མི་བཞེད་

དམ་དཔུང། ཡིག་ཆར། རྣམ་མཁྱེན་ཉི་མུང་ལས་འདོད་ཚུལ་བཞི་བཤད་ནས་
ཐ་མ་ལེགས་གསུང་ཞིང་། ཞེས་པ། ཁ་ཅིག་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མཁྱེན་པ་དང་གཞན་དག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལྷ་
མཁྱེན་པ་དང་། གཞན་དག་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
འབད་མེད་དུ་སྒྱབ་པ་དང་། གཞན་དག་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་གཞི་
ཀུན་གཞི་སོགས་ཤེས་བྱའི་གནས་བཅུ་མཁྱེན་པས་བཞག་པས་ཐ་མ་ལེགས་
པར་གསུངས་སོ། །འདིའི་ཐ་མའི་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྟུང་
སྟེ། ཉི་མུང་ལས། ཡོངས་སུ་གྱུབ་པ་ལ་དམིགས་པས་སོ། ཞེས་བར་ཆད་མེད་
ཅེའི་མདོ་དྲངས་པས་སོ། །

ཡོངས་སྒྲིབ་

ཕྱ གསུམ་པ་ཡོངས་སྒྲིབ་རྒྱུ་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་། ཞེས་པ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་བསྟན་པར་
ལེའུ་བརྒྱད་མར་གསུངས་ལ། གསེར་ཕྱེད་སོགས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལ་
བསྐྱབ་ཚུལ་མ་བཟངས་སོ། །དེའི་དོན། མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ལུས་དཀྲུག་མ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན། དུག་ཞབས་
འཁོར་ལོའི། སོགས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་མཚན་སོ་གཉིས་དང་། འདི་ལ་
མཚན་ནི། སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ལྷ་མ་སྒྲེལ་ལ། སོགས་
ཀྱིས་རྒྱ་རྣམས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཐུབ་པའི་སེན་མོ། སོགས་ཀྱིས་དཔེ་
བྱད་གསུངས་ལ། འབྲེལ་བའི་མཚན་གྱི་སྐབས་ཆོགས་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་
ཕྱི་མ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་གྱིས་ངོ་བོ་བསྟན་ལ། དཔེ་བྱད་སྐབས་ཆོགས་སྔ་

མ་ཆམས་ཀྱིས་པལ་ཆེར་ནང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ཕྱི་མ་ཆམས་དེ་གསལ་བྱེད་
 ཕྱི་ཡོན་ཏན་དང་སྦྱར་ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྦྱར་བར་གསེར་སྤེང་ལས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྤྱོད་མཐར་ཐུག་
 ལོངས་སྤྱོད་མཆན་ཉིད་དུ་འདྲིལ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསེར་སྤེང་ལས།
 འདི་ལ་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་དུ་སྦྱར་བ་ལ་ནི། རྟོན་བསྟུས་སྟོན་མེར། དེས་པ་བཞི་སྟེ་
 འཁོར་དང་ནི། གནས་དང་སྟོན་པ་ཆོས་སུ་སྟེ། ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་མཐོང་ལ་
 འདིས་ནི་ཁྱངས་མི་སྤྱབ་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་ཐེག་བསྟུས་ལྟར་ན་དེ་ལ་གཞོན་
 པ་ཡང་སྤང་བས་དབྱད་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། མཐའ་དབྱེད་གཞུང་ཆུ་རྒྱ་
 ལས། དེ་ལྟར་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་དེ་ལོངས་སྤྱོད་མཆན་ཉིད་དུ་འདྲིལ་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། བས། རྗེ་ཕྱི་ཅོམ་འདུག་རྒྱུ་སོགས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་དེ་འདྲིལ་ཐ་
 སྟེ་བྱུར་ཅམ་ཡང་མ་གསུངས་པས་དབྱད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་མདོ་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་གསུང་རབ་
 ཁྱངས་སྤྱབ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་དེས་པ་ལྷའི་ཐ་སྟེད་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བའི་དོན་
 དང་། གཡགས་པའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་
 དེས་པ་ལྷ་ནི་སྤྱོད་དེས་པ་རྟག་ཏུ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ། དུས་དེས་པ་རྟག་ཏུ་
 རྒྱན་མི་འཆད་པ། འཁོར་དེས་པ་ས་བཅའི་བྱང་སེམས་ཁོ་ནས་བསྐྱོར་བ། ཆོས་
 དེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཁོ་ན་སྟོན་པ། གནས་དེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་
 བཞུགས་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར། ས་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱིར་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་དང་།
 ལ་ལས་གདུལ་བྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་ཏེ་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་ཟེར་བ་སོགས་ལ་གཞོན་
 བྱེད་ཡོད་པས་དོན་ཡིན་གྱི། མདོ་དང་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་
 དེས་པ་ལྷ་མི་འཐད་ཅེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་བོ་སྤྱབ་སྟེ། རོལ་
 མཆོ་ལས། དེས་པ་ལྷའི་ཐ་སྟེད་བྱེད་པ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་
 རྟོགས་རེ་ཅམ་བསྟན་པ་སྤྱོད་བསྟུས་ནས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་རྣམས་རྟོགས་

གཅིག་ཏུ་བསྐྱམས་ནས་སྟོན་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་མེད་དེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། ཞེས་སྤར་གྱི་དེ་བྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་གསུང་རབ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ངེས་པ་ལྟའི་ཐ་སྟད་དངོས་སུ་མ་བཤད་པར་ཐལ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། འདི་ལ་ངེས་པ་ལྟ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྤྱོད་ལ་དེ་ལྟའི་ཐ་སྟད་འདོགས་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལ་ངེས་པ་ལྟའི་ཐ་སྟད་མ་སྤྱར་ཀྱང་དོན་ཚད་བའི་ཕྱིར། ནས། དེས་ན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་དོན་མི་འགལ་ཏེ། གསེར་སྤེང་གི་གསུང་རབ་ན་ངེས་པ་ལྟའི་ཐ་སྟད་མ་བཤད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྦྱོར་ལུགས་ལ་སྦྱོན་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་བཤད་ལས་དོན་བཤད་རུང་ཅམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞུང་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་གཞན་ཡང་དེ་འདྲའི་ངེས་པ་ལྟ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་མ་ངེས་པ་སྤྲོད་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་དང་། གསུང་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྤྲོད་ཆོགས་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ཡང་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་གསུམ་མདོ་ལས་གསུང་ཚུལ། སྟག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། ཁྱི་མེད་སྟག་ན་རྣལ་འབྱོར་ལྡན། ཁྲི་བ་བཞིན་དུ་འགོ་ལ་སྤང་། ལྷ་ཆོགས་འགོ་བ་གང་ཤེས་ཀྱི། ལྷ་ཆོགས་གཟུགས་སུ་མཛད་པ་ནི། ཞེས་དང་། ཐུབ་པ་རྣལ་འབྱོར་མཁས་པའི་སྟོད། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྲོད་ཆོགས་ཀྱང་། སྟག་པོའི་དཀྱིལ་ན་རྣམ་བཞུགས་ཤིང་། ཞེས་སྤྱོད་དང་། ཚུལ་གྱི་གཙུག་ལག་སྟོན་པར་ཡང་། ཅི་བཞིན་རིགས་པར་རབ་སྟོན་ཅིང་། ཞེས་གསུང་དང་། སྤུལ་བ་དག་དང་ཐབས་གཅིག་རོལ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དག་གིས། རྣམ་གྲོལ་རྣལ་འབྱོར་ཅན་རྣམས་དང་། དེ་ན་བཅོམ་ལྡན་ཐབས་གཅིག་བཞུགས། སྟག་པོའི་དཀྱིལ་བཞུགས་བསམ་གཏན་བཞུགས། ཞེས་འཁོར་མ་

ངེས་པར་གསུངས་ལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་རྒྱུད་སྤྱོད་མ་ལས། བརྗོད་སྟོན་
མཛད་རྒྱུ་མི་འཆད་དང་། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་
མིན་སྟོན་ལ། །འདིར་ནི་སྣ་ཆོགས་ནམ་ལུས་བརྗོད། །ཅེས་གསུང་བྱང་དོན་
ངེས་དོན་སྣ་ཆོགས་བརྗོད་པ་དང་། །སྤྱོད་པའི་ལུས་སོགས་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པ་
དང་། །ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་དང་། །དེ་དག་ལ་ཀྱུན་སྤྱོད་གི་རྟོག་
པའི་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཐུབ་དང་། །སྤྱོད་གསུང་མཛད་པ་དེ་དག་དུ་མར་
སྟོན་ཀྱང་རང་བཞིན་དུ་མ་ཐུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་སྤྱོད་དང་། །གསུང་སྣ་ཆོགས་
སྤྱོད་གསུངས་པ་དང་། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། །ལོངས་
སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། །རྒྱ་དུག་གི་ཕྱིར་
ཏེ། །དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱང་བ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཆད་མེད་པ་དག་ན་ཐ་དད་པར་སྤྱང་བ་དང་། །མོས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
མཐོང་བས་མ་ངེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྤྱང་བ་དང་། །གཞན་དང་གཞན་དུ་སྤྱང་
བས་གཡོ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྤྱང་བ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་
ཐོས་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲེས་པས་འབྲེས་པར་སྤྱང་བ་
དང་། །ཀྱུན་གཞི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་འདུག་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་
གནས་ཐུར་པ་མི་རིགས་པར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱོད་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་རྩ་བའི་མདོ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
ནམས་དང་ལྟན་ཅིག་གཟུགས་སྤྱོད་གཙོ་འཁོར་སྣ་ཆོགས་སྤྱོད་སྤྱང་བ་དང་།
གསུམ་པས་ཁ་དོག་སོགས་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་བཞིན་མཐོང་བས་མ་ངེས་པར་
སྤྱང་བ་དང་། །བཞི་བས་གདུལ་བྱ་གཅིག་ལ་འཇའ་ཆོན་བཞིན་གཞན་དང་
གཞན་དུ་སྤྱང་བས་གཡོ་བར་སྤྱང་བ་དང་། །ལྟ་བས་འཁོར་བྱང་སེམས་ཉན་
ཐོས་ལྟ་སོགས་སྣ་ཆོགས་འབྲེས་པར་སྤྱང་བ་དང་། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བཤད་
སྤྱོད་ལས། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། །ངོ་བོ་ཉིད་

ལ་ནི་འདྲེས་པར་མི་རུང་ངོ་། །གནས་གྱུར་པ་མི་རིགས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་པ་ལ། གུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གྱུར་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །འཇུག་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་གྱུར་པ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱག་པོའི་
མདོ་དང་། ལང་ག་ཤེགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་ཁྱད་པར་རྒྱག་
སོགས་གསུངས་པས། གསེར་ཕྱེད་ལས། ཐེག་བསྟུས་ལྟར་ན་དེ་ལ་གཞོན་ཕྱིད་
ཀྱང་སྤང་བས་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་གསུམ་ལ་བསྟོན་པར་ཡང་།
རང་གི་འབྱོར་བ་འདིག་རྟེན་འདས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་རིགས་མཛད་བརྒྱ་
ཡི་འབྲས་བུ་ནི། སྒོ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བ་བསྐྱེད་ཕྱིར་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྒྲ་
ཆོགས་རྒྱས་པར་སྟོན་མཛད་ཅིང་། ཉག་རྒྱ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་སྐད་རྒྱ་ཆེན་
འདིག་རྟེན་གུན་རྒྱ་འབྲོ་བར་མཛད་པའོ། །ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
སྤྱི་དགནས་པ་གང་ཡིན་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པའི་རྟེན་བ་དང་བོས་
སྤྱིར་མཛད་པ་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་པ་དང་། གཉིས་པས་འཁོར་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ནང་
དུ་སྤྱོད་མཛད་པ་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་པ་དང་། གསུམ་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་
སྒྲ་ཆོགས་འདིག་རྟེན་གུན་བྱབ་པར་གསུངས་ཚུལ་དང་། བཞི་བས་དེ་དག་གི་
ཡོངས་སྤྱོད་ལ་བསྟོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། ཡོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་པ་ཁམས་གུན་རྒྱ། འཁོར་ཡོངས་སྤྱོད་དང་ཞིང་དང་མཆན། སྤྱོད་དང་
ཆོས་རྫོགས་ཡོངས་སྤྱོད་དང་། མཛད་པ་དག་གིས་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར།
དབྱིག་འགྲེལ་དང་། འགྲེལ་བཤད་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཆོགས་དང་སྟོན་ལམ་
དབང་གིས་འཁོར་བྱང་སེམས་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་དང་། ཞིང་ཤེལ་སོགས་ཐ་དད་
དང་། མཆན་འོད་དཔག་མེད་དང་སྤང་མཛད་སོགས་དང་། སྤྱོད་ཁ་དོག་དང་
ཆེ་ཆུང་སྒྲ་ཆོགས་དང་། ཆོས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་པ་དང་། མཛད་པ་གདུལ་
བྱའི་བསམ་པ་ལྟར་ཐ་དད་པ་སྟེ། རྒྱད་པར་རྒྱག་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱོད་
ནོར་བུའི་ཕྱེད་མཛེས་སྤྱ། རྒྱད་པར་བདུན་གསུངས་པ། གོང་དུ་ཁ་ཅིག་སྟོམས་

འདྲུག་ཅིག་ཟེར་བས་སྟོམས་འདྲུག་ཐ་དད་པ་དང་བདུན་བྱས་པས། འོག་ཏུ་
 སོ་སོར་སྐབ་སྐབས་ལྷ་བ་མ་གསུངས་སོ། དེ་ཉིད་ལས། ལོངས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན།
 འོག་མིན་གྱི་གནས་ཁོ་ནར་བཞུགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་གནས་ངེས་ཚུལ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་མིན་གྱི་ས་གཞི་ཁོ་ནར་གནས་པར་ཐལ། འོག་
 མིན་གྱི་གནས་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འོག་མིན་གྱི་གཞུང་
 ཡས་ཁང་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གནས་ངེས་པ་
 འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པར་སྟོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤར་གྱི་གཞུང་
 དེ་དག་གིས་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་མ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པས་འགྱུར་མི་
 སྤྱིད་ཀྱང་དེ་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོས་ཏེ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ་སོགས་སུ་མི་སྤང་
 བར་བཅུ་ལུས་སོགས་སུ་སྤང་བས་མ་ངེས་པ་དང་། གསུང་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཁོ་
 ནར་མ་ངེས་པར་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ཀྱང་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་བྱང་
 འཕགས་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་
 སོགས་ལྟ་པལ་བ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་པས། ཡིག་ཆ་གཞན་ནམས་ཀྱིས་སྤྱོད་
 ངེས་པ་མཆན་དཔེས་སྤྱོད་པ། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ།
 འཁོར་ངེས་པ་བྱང་འཕགས་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བ། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུངས་པ། དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་
 བཞུགས་པ། ཞེས་ངེས་པ་ལྷ་བྱངས་པའང་བཀག་གོ། ཆོས་བཤེས་ཀྱི་ཆིག་
 གསལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པའི་མདོ་ལས། དེའི་
 འཁོར་དུ་ལྟ་དང་སྤྱོད་དང་གཞོན་སྤྱོད་དང་མིའམ་ཅི་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པར་
 མཛད་དོ། ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་
 ཉིད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་གསུངས་པའོ། ཞེས་མཐོང་བ་བཙོན་པར་བྱས་པའོ། ཞེས་པ་
 ལྟར། བོད་དག་གིས་དེ་ལོངས་སྤྱོད་ཆུང་བ་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ཐེག་བསྐྱུས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་བཤད་པའི་ཁྱུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

གཞུང་ཁྲི་རྒྱུན་ལས། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཐེག་བསྐྱུས་སུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་མདོ་
འདི་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་སྒྲིམ་པའི་མདོ་ལང་གཤེགས་སོགས་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱང་
རང་མཐུས་འགོ་མི་བྱབ་པར་བཤད་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་མངའ་བ་ལྟ་ཡི་
ལྟའི། །མཐུ་ཡིས་རྣལ་འབྱོར་མཐུན་རྣམས་ཀྱིས། །པོ་བྱང་སྤྱག་པོ་དེར་འགོ་
འམ། །ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་གང་ཟག་དེ་དག་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཐུས་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བ་སྤྱིའི་ཁྱད་བྱ་རེ་རེར་མདོན་སུམ་
འགོད་བྱབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་ཏགས་གསུམ་པ་བྱབ་སྟེ།
སྤྱིར་ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞུང་ཁྲི་རྒྱུན་ལས།
ལོངས་སྤྱོད་དེ་ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་ཡོན་ཏན་ལྟ་རྣམས་དང་ལྟན་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་སྤྱོད་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཚན་ཉིད་ལྟ་
ལྟན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྟ་ལྟན་དང་། ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྤྱོད་འབྱུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱུད་ཐེ་སྤྱི་རྣམ་ལྟར་ན་
གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་དཀྱུས་མའི་གོང་གི་འོག་མིན། ཞེས་དང་། སྤྱོད་ལའང་
རྒྱུ་འབྱུང་སོགས་ཀྱིས་ཁ་དོག་སོགས་མ་ངེས་ཀྱང་དཀྱུས་མའི་སྤྱོད་མཚན་དཔེས་
བརྒྱན་པ་དེ་འགྱུར་མི་སྲིད། འཁོར་ཅམ་ལ་བྱང་འཕགས་སུ་མ་ངེས་ཀྱང་ཅ་
བའི་གདུལ་བྱའི་འཁོར་ལ་ས་བརྩའི་བྱང་སེམས་སུ་ངེས། ཞེས་དང་། གདུལ་
བྱའི་གཙུག་པོ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་
སྤྱོད་པ། དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་བཞུགས་པ་རྣམས་ཡིན་པ་
དེའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཅ་བའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ངོ་བོ་ངེས་པ།
ཆོས་ངེས་པ། འཁོར་ངེས་པ་གསུམ་ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་བཞུན་ཅིང་། གཉིས་ཀྱི་
དོན་ཤུགས་ལ་བཞུན་པའི་བྱིར། ཅ་བར། མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་
དང་། །དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་འདི། ཞེས་ངོ་བོ་ངེས་པའི་དོན་བཞུན།

ཐེག་ཆེན་ཉི་ཤེས་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཆོས་ངེས་པའི་དོན་དང་འཁོར་
 ངེས་པའི་དོན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དུས་ངེས་པ་དང་།
 གནས་ངེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙྴ་
 བར། དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཞེས་པས་དུས་ངེས་པ་དང་འཕྲིན་
 ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཙྴ་བར། སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་དག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་གནས་ངེས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་
 གཉིས་ཀའི་དུས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད། གཉིས་པས་ས་བརྩ་བ་བ་རང་ཉིད་གང་
 དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་དེར་འགོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ངེས་པ་ལྟ་འདྲིའི་ཚུལ་དང་། དེ་རྒྱན་ལས་བསྟན་ཚུལ་
 གསུངས་པ་ལྟར། རྟོན་བུའི་འཕྲེང་མཛེས་སུ། ངེས་པ་ལྟ་ལྟ་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་
 མཐར་ཐུག་ལོངས་སྤྱོད་མཆོད་ཉིད་དུ་གསུངས་ཤིང་དེར་བྱངས་པའི་ངེས་པ་
 ལྟ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་བོའི་མཐའ་དཔྱེད་ལས། དེ་འབྲེལ་
 རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཅེས་དང་། བྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་
 པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྤྱོད་ལུགས་སྤྱོད་ཅན་ཏེ། ཞེས་པ་
 ལྟར། ངེས་པ་ལྟ་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུང་། གཞུང་ཆུ་
 རྒྱན་ལས། སྐྱེ་བ་བཅས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་བྱུགས་དོན་བཅའ་ན་
 འདྲིའི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པར་འདིར་བྱང་། སྤྱིར་མི་བྱང་། ཞེས་པ།
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ། བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་བྱུགས་དོན་
 བཅའ་ནས་འདྲིའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་བྱང་སེམས་སུ་མི་བྱང་ཞེས་པའོ། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། གཏུལ་བྱ་གཞུག་ཆེད་དུ་དེའི་ཆད་གཏུལ་བྱའི་སྤོ་དོར་བཟུང་བ་
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐོང་བའི་དར་རྒྱུ་ལས། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་འདྲིའི་ཉིན་

པའི་བསོད་ནམས་སྟོགས་བཅུར་སྒྲེས་པ་མ་ལུས་པ་བརྗོད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་བཟུང་བར་མི་རྣམས་ཀྱང་། གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོར་གདུལ་བྱ་
གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ཆད་དང་ལྡན་པར་བག་ཅམ་བརྗོད་པའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་འབྲུག་པ་སོགས་དུ་མ་ལས་ཀྱང་། ཐུབ་པའི་བ་སྤྱི་
ཁུང་བྱ་རེ་རེས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆད་གཟུང་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱི་ཁུང་བྱ་ཐམས་ཅད་
སྦྱོད་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་བཟང་བོ་གཅིག་དང་། དཔེ་
བྱད་བརྒྱད་ཅུ་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་མཆན་བཟང་གཅིག་
འགྲུབ་པ་སོགས་རྒྱ་ཆོགས་ཆེ་ཆུང་གསུངས་པ་གདུལ་བྱ་གཞུག་ཆེད་དུ་དེའི་
བསམ་ངོར་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་དེ་དག་རེ་རེ་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པས་སྦྱབ་
དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་མེད་དེ་ཆད་
མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་
བུར་ལྟར་པའི་མཆན་དཔེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པས་བྱུང་བོ། ཁོ་ན་རེ། འོངས་སྤྱི་
གནས་འོག་མིན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱི་ཁུང་བྱ་རན་འགྲོ་བ་དང་
ཁམས་གསུམ་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུའི་རྒྱ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་རྒྱ་འབྲུལ་
མཐའ་ཡས་པས་སྐབས་འགར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་རང་གི་བ་
སྤྱི་ཁུང་བྱར་འཛོག་ན། གདུལ་བྱ་ཅམ་ལྟ་བུ་སྒོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོར་མི་
ཤོང་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། འོག་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་མི་འགལ་ཡང་
རང་དབང་དུ་འོང་མི་རྣམས། དེ་རྣམས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་སྒྲིམ་པའི་
མདོ་ལས། ལྷ་ལྷ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱུང་། དེ་ལྷ་
ལྷའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ལ་དགོངས་ཞེས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མདོ་
དེ་ལས་འོངས་སྤྱི་འཁོར་དུ་ལྷ་ལྷ་སོགས་རང་དབང་གིས་འོང་བ་དེའི་རྣམ་

ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡིན་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནུས་པར་ཐལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་དེའི་བ་སྤྱི་ཁྱུང་བྱར་ཁམས་གསུམ་འདྲིལ་
 གྱང་། དེའི་བ་སྤྱི་ཁྱུང་བྱར་དེ་དག་མེད་དེ། དེའི་བ་སྤྱི་ཁྱུང་བྱར་འདྲིལ་
 པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འོག་མིན་ན་འདྲིལ་པའི་གནས་
 ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་། གཞུང་ཆུ་ཆུན་ལས། དེའི་འཁོར་འདྲིལ་ཉེན་
 ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དེའི་གཞུགས་མཛོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བར་ཐལ། ནས། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་གོང་མའི་མིག་དང་
 དེའི་ཤེས་པ་ལ་བཞེན་ནས་མཐོང་བ་ཡིན། ཞེས་པ། དེར་འདྲིལ་པའི་ཉེན་ཅན་
 ཡོད་ཀྱང་། འདྲིལ་པའི་མིག་ཤེས་དང་མིག་མེད་ཟེར་རམ་དཔྱད་དེ། དེ་ལྟར་
 ན་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཆུད་ན་འདྲིལ་པའི་མིག་སོགས་མེད་ན། འདྲིལ་པའི་
 ལུས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་
 ཀྱང་། འཁོར་བའི་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་
 འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་སྤྱེ་ལས། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་གནས་གཞན་བཙོ་
 བརྒྱད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ཉེན་ལ་འཆང་རྒྱ་
 ཚུལ་བསམ་དགོས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཟག་མེད་འདྲིལ་
 དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདྲིལ་པའི་མིག་དང་མིག་ཤེས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པས།
 སྤྱི་ཀྱི་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འདྲིལ་པའི་མིག་དང་མིག་ཤེས་ལ་བྱས་ཆོག་
 གས་སྟུམ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་དབུ་སེམས་ཀྱི་འདྲི་ལྟར་མཐུན་པས་ན།
 མཛོད་ལས། རོ་མོའི་དབང་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དག །མ་གཏོགས་གཞུགས་
 གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། དེས་ནི་གཞུགས་ཁམས་གནས་
 རིགས་བརྒྱ་བདུན་གྱི་ལྟ་ལ། རོ་མོའི་དབང་བོ་མེད་པར་བསྟན་ཅོམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་གཞུགས་ཁམས་ལ་གནས་རིགས་བརྒྱ་བདུན་གྱི་འོག་
 མིན་ལས་མཐོ་བའི་གཞུགས་ཁམས་མ་བཤད་ཅིང་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་པ་མོ་དབང་སོགས་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་
ན། ལྷ་མྱེ་ནམ་ཤེས་སོགས་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་
དོན་ཡིན་ནམ་དཔུང། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་མཐའ་བ་དེ་རང་དུས་སུ་རང་གི་སྒྲུལ་
བའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བར་ཐལ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་པ་ལ་རང་དུས་སུ་དེ་ལྟར་བསྐྱོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རང་
དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གཙུག་པོ་དེ་ལོངས་སྒྱུ་དང་། རང་གི་སྒྲུལ་བའི་
འཁོར་ནམས་སྒྲུལ་སྒྱུར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྒྱུའི་འཁོར་དུ་
གྱུར་པའི་རང་གི་སྒྲུལ་སྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ་སྟེ།
དེ་ནི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་གནས་པའི་རྩིས་ཐོབ་པས་
སྒྲུལ་བའི་རང་གི་འཁོར་ནམས། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱུན་མཐའི་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་ལ། གཙུག་པོ་དེ་ལོངས་སྒྱུ་དང་། རང་གི་སྒྲུལ་བའི་འཁོར་ནམས་
སྒྲུལ་སྒྱུར་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་
ཡང་། ས་བཅུའི་རྩིས་ཐོབ་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་བརྒྱ་དང་སྟོང་
སོགས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནས། རྒྱུན་མཐའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་གནས་པའི་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་
དེ་ལ་རྩལ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། སྒྲུལ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་རྩིས་ཐོབ་
སྐབས་མ་གཏོགས་སྟོབ་པའི་མཉམ་བཞག་དུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མཐའི་
དུས་སུ་སྒྲུལ་བ་དེ་དག་བསྐྱུས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པས་མི་མངོན་པ་
ཡིན་ནམ་སྟུམ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ལོ། །མདོར་བསྐྱུ་ན་མཚན་ཉིད་
ལྡར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལྡུ་ལྡན་ནི། གནས་གྱུར་པའི་མཚན་
ཉིད། དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་སུ་མེད་པའི་
མཚན་ཉིད། རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲལ་པའི་མཚན་

ཉིད་དེ། དང་པོ་ནི་སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་གཞན་དབང་ལོག་ནས་རྣམ་བྱང་གི་གཞན་
 དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བྱིན་དུག་རྫོགས་ནས་དབང་བཅུ་ཐོབ་པ་
 རྟེ། བྱིན་པར་རྫོགས་ནས་ཆེ་དང་། སེམས་དང་། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་གསུམ་
 དང་། ཚུལ་པར་གྱིས་ལས་དང་། སྒྲིབ་པ་ལ་དབང་བ་གཉིས་དང་། བཟོད་པར་
 གྱིས་མོས་པ་ལ་དབང་བ་དང་། བཙོན་པར་གྱིས་སྒྲོན་ལམ་ལ་དབང་བ་དང་།
 བསམ་གཏན་གྱིས་རྩུ་འཕུལ་ལ་དབང་བ་དང་། ཤེས་རབ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་དང་།
 ཆོས་ལ་དབང་བ་གཉིས་ཐོབ་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཆོས་རྣམས་དངོས་པོར་
 མེད་པས་ཡོད་པའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་བས་མེད་
 པའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་།
 ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་འདུས་བྱས་སུ་སྤང་བ་ཡང་ཡང་སྟོན་པས་
 འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐྱུར་གཅིག་པས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་དང་རྒྱད་ཆད་མེད་
 པར་བྱང་ཚུབ་པས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་མཆན་ཉིད་དེ་གསུམ་དང་། བཞི་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་
 མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་
 དྲུགས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་རྫོགས་པ་མེད་པས་རྒྱན་གྱིས་རྟག་པར་
 གནས་པའོ། །ལྷ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རིག་
 པར་བྱ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་དཔེ་མེད་པ་དང་རྟོག་གི་བའི་སྟོང་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པའོ། །གཞུང་ཆུན་ལས། འདི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱན་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་
 པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁོ་ནས་མིན་ནོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་འབྱོར་
 ལྷ་དང་གནས་འགྱུར་ལྷའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་དེ། ཞེས་པ་ནི། ཐེག་བསྐུས་ལས།
 ཡང་དབང་འབྱོར་བ་རྣམ་པ་དུས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དབང་འབྱོར་བ་འཐོབ་ཅེས་ན།
 མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྷས་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ལྟར། གཟུགས་སྤང་གནས་

གྲུང་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ལུས་མཚན་དཔེ་གསུང་དབྱངས་སྤྱི་གཙུག་ལྷན་
མི་མཐོང་བ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། ཚོར་སྤང་གནས་གྲུང་པས་ཉོན་མོངས་
མེད་ཅིང་སྤྲོ་ཚོགས་པ་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་
དབང་འབྱོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་གནས་གྲུང་པས་མིང་གི་ཚོགས་ལ་
སོགས་པས་ཐ་སྟད་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོ་གནས་གྲུང་པས་ངི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྦྱུལ་བ་དང་། ས་
སོགས་བསྐྱར་བ་དང་འཁོར་བསྐྱ་བ་དང་དཀར་བོའི་ཚོས་ཟག་མེད་མདོན་དུ་
བྱེད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་གནས་གྲུང་པས་མེ་ལོང་
ལྟ་བུ་མཉམ་ཉིད་སོར་རྟོག་བྱ་སྦྱབ་ཡེ་ཤེས་བཞི་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ལྟའོ། །རོལ་
མཚོ་ལས། མཚན་དཔེ་དེ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དང་།
སྒྲ་དང་། སྤྱི་དང་། རེག་བྱའི་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
བོ་སྤྱ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསུང་ཚངས་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་བཟང་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྤྱ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་སྒྲ་སྤྱི་ཞིམ་བོ་སྤྱོད་སྤྱི་ཡིད་
འཕྲོགས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་བཟང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་སྒྲ་
འཇམ་པའི་མཚན་བཟང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་དུ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་
བྱངས་པ་ལྟར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་ན། འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་མཚོག་
སྤང་། །ཞེས་པའི་མཚན་བཟང་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དམ་སྟུམ་མོ། །ནས།
རོ་མཚོག་སྤང་བའི་མཚན་ནི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་དགོས་སམ་དབྱང་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་ནི། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་
བཟང་བོ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་
བོས་བརྒྱན་པའི་སྤྱོད་སྟོན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་
དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་དང་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་

སྒྲིན་པའོ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རེད་འདའ་བའི་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་
 ལས། རོ་བོ་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཏུ་བཤད་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ལ་དེའི་མིང་
 གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་བའི་མཚན་དཔེ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་
 བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཤེས་པ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ནོ། གསེར་བྲེང་ལས། རོ་མི་ཞིམ་པ་ལའང་རོ་མཚོག་
 བྱོ་བར་མཁྱེན་པ་སྟེ་སྤང་བ་ནི། རྒྱང་འཁྲིས་བད་ཀན་གྱིས་ལྷགས་མ་ཉམས་
 པར་རོ་བྱོ་བ་སོ་སོར་ཁྱོང་བ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་སྟེ་བའོ། ཞེས་དང་། ཉི་
 སྤང་ལས། རོ་བྱོ་བ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པས་ཐོབ་པ་ཉིད་གྱིས་ལྷགས་ཀྱི་དབང་བོ་འདི་འདྲ་བར་སྐྱར་པ་ཡིན་ཏེ།
 དབང་བོ་དང་རོ་ངན་པ་སྤྲད་དུ་བྱིན་ཀྱང་རོ་བྱོ་བ་མཚོག་ཉིད་དུ་ཡང་དག་
 པར་ཁྱོང་བར་མཛད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས། རོ་ངན་པ་དང་སྤྲད་པ་ན་དེ་
 མཚོག་དུ་སྐྱར་པའི་ཁྱོང་བྱེད་ལྷགས་འཛོག་པ་དང་། གཟིགས་པ་སྐྱིབ་མེད་
 དག་པ་ལ་ཡང་གཟིགས་པ་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱན་འཛོག་སྟེ། ཆོག་
 གསལ་ལས། སྐྱན་མཛོས་པར་འཛུམས་པ། ཞེས་དང་། སྐྱན་གཉིས་ནི་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཤེས་པ་འཛོལ་སོགས་མེད་པས་དག་ ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 མཚན་དཔེ་འདི་དག་བྱིའི་ཡོན་ཏན་དུ་གསུངས་པས་ཤེས་པར་འཛོག་ཚུལ་
 མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གརྒྱའི་ཚུ་རྒྱན་ལས། ཁོ་ན་རེ། སྤུལ་སྤྱུའི་མཚན་དཔེ་ཆོས་
 ཅན། གཟུགས་སྐྱར་ཐལ། གཟུགས་གང་ཞིག་སྤྱི་ཡོན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲབ། ཅེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡེས་གསུངས་སོ་རྒྱས་པར་མཆན་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་
བ་ལས། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་པའི། །དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ། ཅེས་
པ་ལྟར། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་གཙོ་བོར་ཚོས་
སྐྱེ་བྱུང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་གཙོ་བོར་ལོངས་སྐྱེའི་མཆན་
དཔེ་དང་ལོངས་སྐྱེའི་སོ་བྱང་འབྱོར་བ་རྣམས་འབྱུང་། ལོངས་སྐྱེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆ་ལས་མཆོག་སྐུལ་གྱི་ཐུགས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆ་ལས་མཆོག་སྐུལ་གྱི་
མཆན་དཔེ་སོགས་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་གཙོ་བོ་
སྐུ་མ་གཉིས་དང་། སྐུལ་སྐྱེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐུལ་བར་གསུངས་སོ། །

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་འདྲེན་ཚུལ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མངལ་དུ་
འཇུག་པ། བཅས་པ། སྐྱེ་བ། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། མངོན་བྱུང་། དཀའ་བ་
སྤྱད་པ། དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ནས་བཏགས་པ། སངས་རྒྱས་པ།
ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་དགུ་དངོས་སུ་དང་། བདུད་བདུལ་བ། འཕོ་བ། ལྷང་
འདས་གསུམ་ཐུགས་ལ་བསྟན་ནོ། །ཐེག་བསྐྱུས་ལས། དགའ་ལྷན་གནས་པ།
འཕོ་བ། བལྟམས་པ། འདོད་སྤྱད། མངོན་འབྱུང་། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་ཀན་དུ་གཤེགས་
པ། དཀའ་སྤྱད། བྱང་ཚུབ་པ། ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ། ལྷང་འདས་བཅུ་གསུངས་
ལ། སྐྱེ་ཆལ་འགྲན་པ་དང་། བདུད་བཅོམ་གཉིས་བསྟན་དགོས་གསུངས། ཀུན་
བདུས་ལས། དང་བོ་དགུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པའི་མཛད་པ་དང་། ཕྱི་
མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་རྗེས་ཀྱི་མཛད་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པར་གསུངས་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། སངས་
རྒྱས་པའི་ཚུལ་མ་བསྟན་གོང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེའི་སྤྱོད་པ་དང་།
ལྷག་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དར་རྒྱུ་ལས།
མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་མཆོག་སྐུལ་གྱི་མཛད་པར་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་ཅམ་པ་སྤྱིས་འདི་ལྟར་འདོད་ལ། སེམས་
ཅམ་པ་ལ་དང་བོ་དགུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པར་འདོད་པ་ཡོད་པ་སྟེ་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདྲེན་ཚུལ་ཐེག་བསྟུས་ལྟར་རོ། །རྟོག་གི་འབར་བ་ལས།
དགའ་ལྡན་ན་གནས་པ། འཕོ་བ། བལྟམས་པ། བཟོ་གནས། བཅུན་མོའི་འཁོར་
ན་བཞུགས་པ། མངོན་བྱང་། དཀའ་སྤྱད། བདུད་འདུལ། བྱང་ཚུབ་པ། ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་བ། ལྷང་འདས། དམ་པའི་ཆོས་གནས་པ་སྟེ། ལྷ་བའི་སྤྱིང་བོའི་
མདོ་ལྟར། འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་བསྟན་འབར་མ་དང་དེའི་སྟགས་གསུངས་པ་
བཟང་ངོ་། །རིན་ཆེན་འཕྲིང་བར། ལྷ་བབས་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོར་
ཆོས་སྤྱིང་གི་གཉེན་པོར་ཆོས་རྒྱབ་པ་འདྲེན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྒྱུད་སྤྱི་མའི་
མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་ལ་དར་རྟེན་ཏུ་གཉིས་གསུངས་པས། བྱམས་
གཞུང་དུ་དགའ་ལྡན་དུ་སྦྱེས་པ་དང་བོར་བྱས་ཤིང་། འདིར་འཕོ་བ་དང་བོར་
བྱས་སོ། །དགའ་ལྡན་དུ་སྦྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་བོར་བྱེད་ན། ལྷམས་སུ་
ཞུགས་པ་དང་བལྟམས་པ་གཅིག་བྱ་ལ། འདིར་སོ་སོར་བྱའོ། །ཤུན་མོང་བ་ལྟར་
ན། སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་དྲུང་དུ་མ་འོངས་པ་ན་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སྟོན་
ལམ་བཟབ་ཅིང་ཆངས་པར་སྟོད་པ་སྟུད་ནས། དམ་པ་ཏོག་དཀར་དུ་སྦྱེས་ཏེ།
དགའ་ལྡན་གྱི་ཆོ་ཆད་ལོ་བྱེ་བ་ལྷ་བཅུ་ཅ་བདུན་དང་ས་ཡ་དྲུག་ཏུ་གནས་
ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱན་མོང་བ་ལྟར་ན། དགོངས་
འགྲེལ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་
ཞེས་སོགས་ལྟར། ཞིང་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མིན་པ། མདོ་
པལ་བོ་ཆེ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྟོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ལྷས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐའི་གདུགས་པ་རབ་
འབྱམས་རྒྱ་མཚོ་ཐམས་ཅད་དུ་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རེ་རེ་དང་སྤྱིང་རེ་རེ་
དང་སྤྱིའི་ཁྱོན་ཅམ་རེ་རེ། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་ཤི་འཕོ་བ་དང་། ལྷམས་

སུ་འདྲུག་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོར་
 དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བ་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོ་སྟོན་པ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ཐེག་
 དམན་པ་ལྟར་ན། མི་པམ་པའི་དབྱར་ཚད་པན་བཅིངས་པ་ནས་འདྲིལ་གམ་
 འཆི་སྲིད་ནས་འདྲིལ་དབྱད། གཉིས་པ་ལྷུམས་སུ་ཁྱེད་པ་ནི་དེ་ཆོ་རྒྱལ་བོའི་
 བྱིས་དུ་ཆོར་མ་སོགས་མེད་པར་མཉམ་པ་དང་། ཁང་སྟེང་དུ་བྱས་སྐད་སྟོན་
 འབྱེན་པ་དང་། ཉགས་ཆལ་སོགས་སུ་མེ་རྟོག་རྒྱས་པ་དང་། རྩིང་བྱ་རྣམས་མེ་
 རྟོག་གིས་ཁེབས་པ་དང་། མར་དང་ཤ་ཁེར་སོགས་མི་བཟད་པ་དང་། ར་སོགས་
 རོལ་མོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་རང་གྲགས་པ་དང་བྱིས་དུ་རིན་པོ་ཆེ་གཏེར་ཁ་བྱེ་བ་
 དང་། ཉི་ལྔའི་འོད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་ལུས་སེམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་
 འོད་འབྱུང་པ་སྟེ། ལྷས་བརྒྱད་དང་བཅས་ཏེ། ཞིང་འདིར་ཟེལ་གཞོན་མེ་ཕོ་
 རྟའི་ལོ་ས་ག་ལྔ་བཤོལ་བཅས་ཀྱི་སྤྲ་མའི་ས་གའི་ཉ་ལ་སྐར་མ་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་
 ཡུམ་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པའི་རིམ་དུ་སློ་གཡས་ནས་སྤང་ཆེན་ཐལ་དཀར་
 མཆོ་བ་དུག་ལྡན་ཁྱེད་པར་མིས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་དང་།
 ཞིང་རབ་འབྱམས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷུམས་ཁྱེད་ཅིག་ཅར་མཛད་དེ། ལྷུམས་ན་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་བའི་ནང་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྷ་བ་བརྩའི་བར་
 དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆོར་རོལ་བ་ལས། མའི་སློ་གཡས་པ་ནས་ཁྱེད་པ་
 སོ། ཞེས་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འདིག་རྟེན་ན་དེའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དྲོག་
 འདྲ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། ཉགས་གསེར་བཞེན་དུ་ཁང་པ་བཅེགས་པ་དེ་རྣམ་
 པར་མཛེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་དང་རབ་
 འབྱམས་རྒྱ་མཚོར་སྟོན་པ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་སྦྱ་
 བལྷམས་པ་ནི། ཟེལ་གཞོན་མེ་རྟའི་ལོ་ས་གའི་ཉ་ལ་ལྷུམས་སུ་ཁྱེད་ཤིང་དེའི་
 རྒྱ་སྟོན་ལྷ་བཤོལ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་བ་བརྩ་ཚོགས་པ། མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 དགུན་ལྷ་ཐ་ཆུང་མཆུ་ལྷའམ་རྟ་ལྷའི་ཉ་དང་སྐར་མ་རྒྱལ་འདྲོམ་པའི་སྤྲ་རྩོ་སྦྱ་

བལྟམས་ཆོ། ཚངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་ཀྱིས་ལྷའི་གོས་ཀྱིས་སྦངས་ཏེ།
ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ། ལྷའི་རྒྱལ་བོ་དགའ་བོ་དང་ཉེར་དགའ་བོས་སྐྱུ་ལུས་བཟུས།
དེ་ཆོ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོས་རྒྱ་མེ་ཏོག་འཐོར་གདུགས་སོགས་བྱང་། ལུས་བསྟན་
པ་མེད་པར། དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱའོ། ཞེས་ཤར་དུ་གོམ་
པ་བདུན་པོར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་མིའི་སྦྱིན་གནས་སུ་བྱ་ཞེས་སྟོ་དང་། ང་ནི་
འདིག་ཉེན་ན་ལུལ་དུ་བྱིན་པའོ། འདི་ནི་ངའི་སྦྱེ་ཆ་ན་འཆིའི་ཐ་མར་དབྱང་
ངོ་ཞེས་རྒྱབ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སྦྲེན་པ་མེད་པར་
བྱའོ། བདུད་དང་བདུད་ཀྱི་སྒྲེ་གཞོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གོམ་པ་
བདུན་པེ་པོར་བ་ན། པརྒྱ་བདུན་པེ་སྦྱེས་ཤིང་སེའྲེའི་སྦྱ་གྲགས་སོ། བསྟན་
ཅིས་ལས། ཆོས་བདུན་ཀྱི་སྒྲེ་ངོ་སྐྱུ་བལྟམས་པ་དང་ས་ག་ལ་ཤོལ་བྱང་བར་
གསུངས་སོ། བཞི་བ་བཟོ་གནས་སོགས་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་ནི། འདིག་ཉེན་པའི་
བསྟན་བཅོས་གང་ཡོད་དང་གངས་དང་ཡིག་རིགས་དུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་།
ཅིས་དང་། སྐྱུ་རྩལ་དུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་། འདིག་ཉེན་པའི་བཟོ་སོགས་མ་
བསྐྱབས་པར་མཁྱེན་ཅིང་། བྱིས་པ་ཁྲི་སྤག་དང་ལྷན་ཅིག་རི་ལི་བཞི་དོར་བའི་
དབྱངས་བརྒྱ་གཉིས་དང་གསལ་བྱེད་ཀ་སོགས་སོ་བཞི་བརྗོད་པ་ན། ཨ་བརྗོད་
པས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་པའི་སྦྱ་བྱང་བ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་གངས་
མེད་པ་བྱང་བས་ཡི་གའི་གྲ་ནས་བྱིས་པ་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་སྦྲེད་བྱང་ཚུབ་
ཐོབ་པའི་སྐལ་ལྷན་དུ་བྱས་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། འདྲམ་བུ་བྱིས་ཀྱི་བ་མར་སྦྱིལ་
ཀྱང་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་བར་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། བྱི་ངོའི་དུས་སུ་ཡང་
འདྲམ་བུའི་གྱིབ་མས་སྐྱུ་ལ་ཁྱབ་པར་གནས་པས་ཡབ་སོགས་མང་པོས་ཕྱག་
བྱས་ཤིང་བསྟོད་པ་མཛད་དོ། ལྷ་བ་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་རོལ་བའི་ཚུལ་ནི།
གཞོན་ནུ་ཆེར་སྦྱེས་པ་ན་ཤྲུག་ཆན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡབ་རྒྱལ་བོ་ལ་གཞོན་ནུ་
དོན་གྱུབ་འདི་ལྷས་མཁན་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱང་ན་རྗོགས་པའི་

སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་འཁྲུང་ཞིང་། བྱིས་ན་གནས་ན་འཁོར་ལོའི་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་
 རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་དང་ལྷན་པར་བཤད་པས། བཅུན་མོ་སྤང་བར་བྱ། ཞེས་
 བྱུང་ནས་སྤྲུལ་ལག་ན་བེ་ཅོན་གྱི་བྱ་མོ་དགོས་སྒྲུས། དེ་སྐྱུ་རྩལ་མི་མེས་པ་ལ་
 མི་གཏོང་བེར་བར། མེས་པོ་སེང་གེ་འབྲམ་གྱི་གཞུ་སྤངས་པས་སྤྲུལ་གཞན་
 གྱིས་བརྟུང་མ་རྩལ་པ་བྱང་སེམས་དེས་སྤངས་ཏེ་སྐྱུ་ལ་ཁྱུང་བཅས་ཏེ་ལག་པ་
 གཡོན་པས་སྤངས་ཏེ་གཡས་པས་སོར་མོ་གཅིག་གིས་བརྟུངས་ཏེ་གཞུས་སྒྲུ་
 བྱས་པས་སེར་སྐྱའི་གྲོང་བྱིར་ཐམས་ཅད་སྒྲག་པར་གྱུར་ཏེ། འདི་ཅིའི་བེར་
 བར། གཞོན་ལྷ་དོན་གྲུབ་གྱི་མེས་པོའི་གནམ་རུའི་སྤྱོད་བེར་བས། ལྷ་མི་བརྒྱ་
 རྒྱུ་མང་ལ་ལ་བེར་ཞིང་། རྒྱུང་གྲགས་བཅུའི་པ་རོལ་ཏུ་འབེན་རིམ་པ་མང་པོ་
 བཞག་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་དེ་མདའ་གཏིང་དུ་བྱག་པའི་བྱུལ་ཁྲོན་པའི་ཁྲུང་བྱ་
 བྱང་བ་མདའི་ཁྲོན་པར་གྲགས་ཤིང་། སྐྱུ་རྩལ་གོ་དུག་ལ་སྐྱུངས་པས་འདིག་
 རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཉེར་ལྷ་བ་ལྷགས་
 རྟེན་ལ་འདིག་རྟེན་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ས་འཆོ་མ་སོགས་
 བཅུན་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་རྒྱུ་གི་ནང་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཆེ་དགས་རོལ་བ་ན། ལྷ་
 ལྷ་རྣམས་གྱིས་དགའ་བའི་སྒྲུ་འབྱིན་ཅིང་། དེ་ནས་ཉེར་བརྒྱད་པ་ཆུ་བྱའི་བར་
 ལོ་བཞིར་ཁབ་དུ་བཞུགས་སོ། །དུག་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། ཉེར་དགྲ་བ་
 དངོས་པོས་ཞེས་པ་ཤིང་བྱི་ལ་རོལ་མོའི་སྒྲུ་སོགས་གྱིས་སྒྲོ་བཞིར་མེབས་པ་ན།
 ཤར་སྒྲོར་ཆས་འཁོགས། ལྷོ་སྒྲོར་ནད་པ་དམུ་རྩི་ཅན། ལུབ་སྒྲོར་མི་ཤི་བ་
 འཁྱོགས་གྱིས་བཏེགས་ཏེ་དུ་དུ་བ་གཟིགས་པས་ཤིན་དུ་སྐྱོ་ཚུལ་བསྟན། བྱང་
 སྒྲོར་ལྷའི་སྐུལ་བའི་དགེ་སྒྲོང་གཟིགས་པས་དད་པ་སྐྱེས་པས་རབ་དུ་འབྱུང་
 བར་བཞེད་པས། གྲོང་བྱིར་གྱི་སྒྲོ་བཞིར་དཔུང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞིས་
 བསྐྱུངས་ནས་ཡོད་པར་ལྷའི་བྱ་ཞི་བའི་སྒྲོ་གྲོས་གྱིས་སེར་སྐྱའི་མི་རྣམས་
 གཉིད་པར་བྱས། རྣམ་ཐུང་སྐར་མ་རྒྱལ་འཆར་བའི་དུས་སུ་འདུན་པ་ལས་རྟ་

རྒྱལ་ལྷན་སྤངས་ཏེ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་སྒོ་ཕྱེ། རྒྱ་ཆེན་བཞེས་ཆེབས་ཀྱི་རྒྱུ་ལག་
བཏེགས་ནས་ཤྲུའི་ཡུལ་ནས་དཔག་ཚད་དུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན་ནམ་ལངས་རྒྱལ་
དང་ན་བཟའ་ཆེབས་ལ་བཀལ་ནས་འདུན་པ་ཕྱིར་ལོག་སར་འདུན་པ་སྤར་
ལོག་གི་མཚོད་ཉེན་བཅེགས། དེ་ནས་གཙུག་ཕུད་རལ་གྱིས་བཅད་དེ་བར་
སྤང་ལ་འཁོད་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པས་བྱིར་ནས་གཙུག་ཕུད་ཀྱི་དུས་སྟོན་
བྱས་ལ། དེར་གཙུག་ཕུད་སྤངས་པའི་མཚོད་ཉེན་བཅེགས། གོས་དུར་སྤྲིག་
མནའ་བས་ཏེ། རབ་བྱུང་མཛད། དེར་དུར་སྤྲིག་སྤངས་པའི་མཚོད་ཉེན་བྱས། དེ་
ནས་རྒྱལ་བོས་ཁབ་ཀྱི་སྤྲུལ་གས་རངས་བྱེད་ཀྱི་བྱ་ལྷག་སྟོད་ལས་བསམ་
གཏན་བཞི་བ་མན་ཐོབ་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྦྱུ་མ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་
རིང་འཕྱར་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འདུག་བཞི་ཐོབ་ཚུལ་བསྟན་ཏོ།
བདུན་པ་དཀའ་བ་སྟོད་ཚུལ་ནི། ལྷ་ངན་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་སོགས་བསྟོག་ཕྱིར།
ཤིང་བྱིའི་ལོའི་དགུན་ཟླ་ར་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཅུབ་མོ་ནས་ཚུ་བོ་ནེ་རན་ང་
ནའི་འགྲམ་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་མཁའ་ཁྱབ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་
ཤིང་། དང་བོར་རྒྱ་ཤུག་འབྱུག་གཅིག་བཞེས་པས་མདོག་སྟོ་བསངས་དུ་ཐུར། དེ་
ནས་འབྲས་འབྱུག་གཅིག་ཁོ་ན་བཞེས་པས་མདོག་སྟོ་བསངས་ཉ་མིད་ཀྱ་ཏའི་
མདོག་དུ་ཐུར། དེ་ནས་ཏིལ་འབྱུག་གཅིག་ཁོ་ན་བཞེས་པས་སྤར་ལྷར་ལས། དེ་
ནས་ཟས་ཅི་ཡང་མི་ཟ་བར་བཞུགས་པས་སྦྱ་སྒྲམ་ཞིང་རིད་པ་རུས་པ་བགས་
པ་སྟོན་བོས་གཡོགས་པ་ལྷར་ཐུར་ཅིང་བདུད་ཀྱིས་སྟོག་ཀྱང་མ་གསན་པར་
ལོ་དུག་གི་བར་དུ་དཀའ་བ་སྟུང་པས། ལྷ་མི་ཁྲག་ཁྲིག་བཅུ་གཉིས་ཐེག་པ་
གསུམ་ལ་སྤྲིན་པར་བྱས་སོ། །ངས་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་ཤིང་། དཀའ་
སྟུང་ཀྱི་མཐར་སངས་རྒྱས་ན་ངའི་འཁོར་ནམས་ངལ་དུབ་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་སྟམ་
ནས། ལྷན་ལས་བཞེངས་ཏེ་བྲན་མོ་བྱབ་མཤི་བའི་རོ་རས་བསྟེན་པའི་གྲགས་
པ་འོག་མིན་པར་གྲགས། དེ་ནས་ས་ག་ཟླ་བའི་བཅུ་བཞིའི་སྤྱོད་ཤམ་ཐབས་

ཆོས་གོས་བཞེས་གྲོང་དུ་རྒྱ་བར་བྱ་མོ་ལེགས་སྦྱེས་མས་དང་བོ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་
 དུས་ནས་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བྲམ་ཟེ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ཟས་སྦྱར་ཅིང་དེའི་
 མཐུས་རྒྱལ་བྱ་སངས་རྒྱས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་བས། གྲོང་མི་
 དག་ལ་བྱེད་ཀྱིས་ལེགས་སྦྱེས་མར་བསྐྱལ་བས། གཡོག་མོ་གོང་མས་བྱང་
 སེམས་སྦྱོར་བྲངས་ཏེ་ལེགས་སྦྱེས་མའི་བྱིམ་དུ་བ་སྟོང་གི་འོ་མ་ལན་བདུན་དུ་
 ཉིང་ཁུ་བྱས་པའི་འོ་མར་འབྲས་སྒྲུག་པ་བཅས་པར་བཀྲ་ཤིས་ཏྲགས་སོགས་
 ཤར་བའི་འོ་ཤུག་སྤང་ཅི་ཅན་གསེར་སྟོང་བཀའ་བ་ལུལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་
 ཐོགས་ཏེ་ལྷེང་རྒྱས་གྲོང་ནས་བྱང་སྟེ་རྩོལ་བབ་པ་ན། བེ་རན་ཇ་ནའི་སྒྲུའི་བྱ་
 མོས་ཡིད་ལས་བྱང་བའི་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་བཞེས་ནས། གསེར་སྟོང་
 རྒྱར་བོར་བ་སྒྲུའི་རྒྱལ་བོ་རྒྱ་མཆོས་བྱིར་བ་བརྒྱ་བྱིན་མཁའ་ལྷིང་དུ་སྦྱལ་ནས་
 འཕྲོག་པར་བཅུམས་ཀྱང་མ་ལོན་པར། བརྒྱ་བྱིན་རང་གཟུགས་ཀྱིས་སྤངས་
 ནས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་བྱིར་ཏེ། ས་ག་ལྷ་བའི་བཅུ་བཞི་ལ་དགེ་འདུན་ཀྱིས་
 སྟོང་ཆེན་པོའི་དུས་སྟོན་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ནའང་ལོ་རེ་བཞིན་དུས་སྟོན་
 བྱེད། ཟས་དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུའི་སྟོབས་དང་ཤེས་རབ་རྒྱས་ཤིང་སྦྱོ་གསེར་
 འོད་འབར་རོ། །བརྒྱད་པ་བྱང་ཆུབ་སྟོང་བོར་གཤེགས་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་
 པའི་ཚུལ་བཞུན་པ་སྟེ་རྡོ་རྗེ་གདན་མ་གཏོགས་ས་གཞན་ཀྱིས་འདེགས་མི་
 རུས་པས། དེར་ཐེབས་ལམ་ནས་རྩ་འཛིང་བཀྲ་ཤིས་ལས་དུར་བ་བཞེས་ནས་
 དེར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་ཅ་བཏིང་བར་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་
 སོ། །མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཐུན་མོང་བའི་སྤང་རོར་དེ་ཡོད་དེ། ལོ་སོ་ལྔ་བ་ལྷུགས་
 འབྲུག་གི་ལོའི་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་སྟོན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་དུ་རྩའི་
 སྟོན་ལ་བཞུགས་ཏེ་བདུད་བདུལ་བའི་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལོ་སོ་ལྔ་
 བ་ཞེས་སོ་ལྔ་ལ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་བཀོད་དམ་སྟུམ། དགྲ་བ་
 བདུད་སྟེ་བཅོམ་ཚུལ་ནི། ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྟོན་འདི་ལས་མི་

ལྷང་བར་དམ་བཅས་ཏེ། མཛོད་སྤྱོད་ནས་བདུད་འཛོམས་པའི་འོད་ཟེར་སྒྲོས་
པས། བདུད་ཀྱི་གནས་གཡོས་ས་ཡང་གཡོས་པས། བདུད་དམག་མགོ་གཅིག་
སོགས་མཚན་ཆ་ཐོགས་པ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཅུ་ཁྲི་ཡུག་ཁེངས་པ་མཐོང་བ་
ན། བདུད་དཔལ་བྱང་སེམས་ཁའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་མཐོང་དུ་བརྟག་པས་བྲོས།
སྤྱི་ཅན་སྤྱི་ལོག་སྤྱི་མཚན་ཆ་སྤྱི་ཚོགས་འཕངས་པ་མེ་ཏྲོག་སོགས་སྤྱི་ལྟར།
དེ་ནས་སྤྱི་ཅན་གྱིས་ལོངས་ལ་སོངས་ཤིག་ཁྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་འདི་ཙམ་
གྱིས་ཐར་པ་མི་འཐོབ་སྤྱི་པར། བྱང་སེམས་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏན་པ་མེད་
པའི་མཚོད་སྤྱི་གཅིག་གིས་འདོད་པའི་བདག་པོ་ཐོབ་ན། ངས་མཚོད་སྤྱི་
གངས་མེད་པས་ཅིའི་བྱིར་མི་ཐོབ་གསུང་བར། བདུད་ཀྱིས་ངའི་མཚོད་སྤྱི་
ཀྱི་དཔང་བོར་ཁྱོད་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚོད་སྤྱི་དཔང་བོ་སྤྱི་ཡིན་ཞེས་པར།
ས་འདི་བདག་གི་དཔང་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱག་གིས་ས་ལ་རེག་མ་ཐག་ས་
གཡོས་ཏེ། སའི་ལྷ་མོ་འཁོར་བཅས་ས་ནས་ཐོན་ཏེ་ཐལ་མོ་སྤྱི་ཏེ། དེ་དེ་
བཞིན་ཏེ། འདི་ནི་བདག་གིས་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་སྤྱི་པས་བྲོས་སོ། །བྱང་
མེད་ནམས་གྱིས་འཛུམ་སོགས་བསྟན་པ་ཡང་བརྟལ་ལོ། །བརྟལ་བ་མངོན་པར་
བྱང་ཆུབ་པ་ནི། སོ་དྲུག་པ་ཁྱུ་མཚོག་ལྷགས་སྤྱི་ལྱི་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བཙོ་
ལའི་སྲོད་ལ་བདུད་བརྟལ། བཅ་ཀྱི་ཐུན་དང་བོ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་
མིག་གི་མངོན་ཤེས། གྲུང་ལ་སྡོན་གནས་རྗེས་དྲན། སྤྱི་རངས་ཤར་དུས་ཟག་
ཟད་མངོན་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །མཐའ་དཔྱོད་
ལས། སོ་ལྷ་དང་སོ་བདུན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་ཟིལ་གཞོན་མེ་རྟར་འཁྱུངས་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ལོའི་
འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སོ་ལྷ་བ་ལྷགས་འབྱུག་ལ་སངས་རྒྱས་པར་ཀྱན་རྟོར་
སོགས་དང་། སོ་བདུན་པ་རྒྱ་རྟ་ལ་སངས་རྒྱས་པར་མཁས་པ་གཡུང་ཆོས་
སོགས་དང་། སོ་དྲུག་པ་ལྷགས་སྤྱི་ལ་སངས་རྒྱས་པར་མཁས་པ་མཚོག་སྤྱི་ལྱི་

དོན་ཐུབ་དཔལ་དང་། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་འོད་ཟེར་གྱི་འདོད་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པས།
 ཕྱི་མ་སོ་དྲུག་པ་ལྷགས་སྒྲུལ་ལ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་ལེགས་པའི་ཕྱིར། སོ་
 ལཱ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་ཞེ་དྲུག་དགོས་པས་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཅིང་། སོ་
 བདུན་ལ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ནས་ཞེ་བཞིར་འགྱུར་བས་ལོ་གཅིག་ཆད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ནས་ཞེ་ལྷ་ཡིན་པར་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་དང་། སློབ་
 དཔོན་ལེགས་ལུན་གཉིས་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བརྩ་གཅིག་པ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བདུན་
 སྟག་དང་པོར་དགྲ་ནག་སོགས་ཀྱི་སློན་ནས་བདུད་བདུལ་བ་དང་། བདུན་
 གཉིས་པར་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་དུ་མདོ་སྤེལ་བརྩུ་བ་གསུངས་ལ། ཐུན་
 མོང་བ་ལྟར་ན་རྒྱ་རོལ་ལྟར་བདུན་སྟག་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་དུ་
 བཞུགས། གཉིས་པར་སྟོང་གསུམ་དུ་འཆག་པར་མཛད། གསུམ་པར་བྱང་ཆུབ་
 ཤིང་ལ་སྐྱུན་མི་འཇུག་པར་གཟིགས། བཞི་བར་ཤར་རུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་བར་
 འཆག་བདུད་ཀྱིས་ཕྱང་ན་འདའ་བར་ཁྱུས་ཀྱང་འཛིག་ཉེན་དུ་མཚོག་གསུམ་
 ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་སེམས་དཔག་མེད་ལྷང་མ་བཞུན་པར་མི་འདའ་
 གསུངས། ལཱ་བར་ཡུལ་ངན་བྱུང་ནས་བྱང་བཟུང་གི་གནས་སུ་ཐེབས་པའི་སྒྱ་
 རྩམས་ཀྱིས་སྒྲ་བཟྱ་ཤིས། དྲུག་པར་ཤིང་བྱུ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་དུ་རྒྱ་གཉིས་
 ཀྱིས་ཁམས་ངེས་པའི་ལན་གསུངས། བདུན་པར་ཆོང་བ་ཀ་ཀོན་དང་བཟང་
 པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲང་ཅི་སྤུལ་ཆེ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་གསེར་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལྷང་
 བཟེད་སྤུལ་བ་དག་སྟོང་གི་ཆ་མིན་པར་དགོངས་ནས་མ་བཞིས་པར། རྩི་
 ལྷང་བཟེད་བཞི་སྤུལ་བ་གཅིག་དུ་བསྐྱུར་ནས་སྒྲང་ཅི་སྤངས་ཤིས་བརྗོད་ལྷང་
 བཞུན་མཛད། དེ་ནས་ཤིང་སྟོལ་རྒྱུའི་བྱང་ན་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་སྟགས་
 ལས་ཆུང་བར་བཞུགས་པར། བརྒྱ་བྱིན་ཀྱིས་ཁྱུས་ཀྱང་མ་གསུངས། ཆངས་པས་
 གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་དང་ལུན་པ་སྤུལ་ཏེ། མ་ག་རྩ་འདིར་སྟོན་ཆད་

ཆོས་གསུངས་པ། དག་པ་མ་ལགས་དྲི་མར་བཅས་པ་བྱང་། བྱོན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་
སྒོ་མོ་བྱེ་མཛོད་ལ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དྲི་མ་མེད་པ་གསུང་། ཞེས་གསེལ་
བ་བཏབ་པས། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་འདུལ་སྦྲུམ་པ་ན། ལྷག་སྟོན་གི་ནས་
ཞག་བདུན་དང་། རིང་འཕུར་གི་ནས་ཞག་གསུམ་ལོན་པར་མཐུན་ཅིང་། ས་
ར་རྒྱ་སིར་ལྷ་སྟེ་ལ་བྱོན་དག་གོ་ཏ་མ་སྟོན་སོགས་མི་བསམ་མམ། དག་སྟོང་
དག་དེ་སྐད་མ་ཟེར་སྒྲས་པས། དེ་དག་དག་སྟོང་དུ་གྱུར་ཏེ། དད་གུས་སྦྱེས།
དེ་དག་ལ་ཚུ་སྟོན་ཟླ་བའི་ཆོས་བཞིར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བས།
ལྷ་སྟེས་དག་བཅོམ་དང་ལྷ་བརྒྱད་ཁྲིས་བདེན་པ་མཐོང་ངོ་། དེ་ནས་ཚུ་གླུང་
ནེ་རྒྱ་ནའི་འགམ་དུ་ཉིང་རྒྱས་འོད་སྤང་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ། ཚུ་གླུང་འོད་སྤང་གྲ་
ལ་འོད་སྤང་གཉིས་འཁོར་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་རེ་སྟེ་སྟོང་གིས་དག་བཅོམ་ཐོབ།
དེ་རྗེས་སྤྱ་རིའི་བྱ་དང་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་གཉིས་འཁོར་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་
བཅས་དག་བཅོམ་ཐོབ། དེ་ཆོས་ངས་རྒྱས་དག་སྟོང་བརྒྱ་ཕྱག་བྱེད་དང་བརྒྱ་
གསུམ་དང་བཅས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཏེ་ཟླ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཚུ་ཉིའི་ནག་ཟླའི་
ཉ་ལ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་མཆོད་རྟེན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཟླ་བཟང་འཁོར་དག་
ཁྲི་དྲུག་སྟོང་དང་བཅས་པར་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱད་གསུངས་པ་དང་། དུས་མཉམ་
དུ་བྱ་ཆོད་སྤང་པོའི་རིར་ཤེར་བྱིན་སྐྱེ་གཅིག་གིས་དུས་མཉམ་པར་གསུངས་
པར་མཛོད། གཞན་ཕྱོགས་པ་དག་རྒྱད་ལས། བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་
བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཤམ་གླ་ལའི་ཡུལ་དུ་སྤྱུའི་རིགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པས། བྱ་
ངན་ལས་འདས་ལོ་དེ་ནས་ཙ་ཟེར་བ་མིན་ཏེ། དེས་བྱང་འདས་ཞེས་སངས་
རྒྱས་དུས་ལ་སྟོར་བའི་བྱིར་ཏེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དུ། སེམས་ཙམ་པ་མན་
གྱིས་ལྷག་བཅས་བྱང་འདས་དང་། དབུ་མ་བས་ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་
སྐྱུར་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། སེམས་ཙམ་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡོད་དམ་དཔྱད།
དགྲུང་ལོ་སོ་དགྲུ་བ་ཤིང་སྟེལ་ལ་ཡུམ་གྱི་དོན་དུ་ལྷ་ཡུལ་དུ་བྱིན་ཏེ། ཟླ་བ་

གསུམ་དབྱར་ཞལ་བཞེས་མཛད་ནས། ཡུལ་ཀ་ཤིར་ཉོར་ཟླ་དགུ་བ་ཐ་སྐར་ཟླ་
བའི་ཉེར་གཉིས་ལ་ལྷ་ཡུལ་ནས་ཐེབས་པ་ཡིན་ལ། མཐའ་དབྱོད་དུ། ཉ་ལ་
གསུངས་པ་དབྱད། དེ་ནས་ཡུལ་སོ་སོར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མདོ་སྤགས་ཀྱི་
ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་
པ་མཛད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་ཞེ་ལྷ་བ་ཤིང་སྤང་འདས་ནས་ཟད་
པ་མེ་སྤག་གི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཉའི་ནམ་ཕྱེད་ལ་ཀྱད་ཡུལ་རྩ་མཆོག་གི་ཤིང་ས་ལ་
ཟུང་གི་བྱང་དུ་གསེགས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྱན་མོང་བ་ལྟར་ན་ཞིང་བྱེ་
བ་སྤག་བརྒྱར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བ་སོགས་ཅིག་ཅར་དང་། མཛད་པ་བཅུ་
གཉིས་རིམ་ཆར་མཛད་ལ་སྤྱན་མོང་མིན་པར། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། དེ་ནི་
ཅིག་ཅར་ལ་ལར་སྒོ་མང་བརྒྱ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །ལ་ལར་སྒྱེ་བ་མི་
མངའ་ལ་ལར་སྒྱེ་བའི་སྒྱོད་པ་སྣ་ཆོགས་དང་། །ལ་ལར་བྱང་ཚུབ་དང་ནི་ལ་
ལར་དེ་ནི་མུ་ངན་འདས་སྟོན་ཀྱང་། །དེ་ལས་ཀྱང་ནི་རྣམ་པར་གཡོ་མི་མངའ་
ལ་ཐམས་ཅད་མཛད། །ཅིས་པ་ལྟར་ཞིང་རབ་འབྱམས་ཐམས་ཅད་དུ་མཛད་པ་
བཅུ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་ཆུ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་མ་
ཐག་པའི་རྒྱལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ལྟར་འདུལ་དགོས་ཡོད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་ལོངས་སྤུལ་གྱི་ཞིང་
སྤངས་མདོན་དུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་
སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ཐོབ་ཀྱིས་གསུངས་པ། འོག་དུ་སངས་
འཕགས་ཡིན་ན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཅམ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་པས་མ་
བྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལོངས་སྤེའི་སྒྱུ་དངོས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་། མཆོག་སྤུལ་ཡིན་ན། རང་གི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་གང་ཟག་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བས་བྱབ་ཟེར་ན།
རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་

གཟིགས་དང་། རྒྱལ་བ་མིག་མི་འདྲུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དང་བོའི་རང་གི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ཉན་རང་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མས་རང་གི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་རང་གི་ཞལ་
གྱིས་ཆོས་མ་བསྟན་པར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་དོན་ཐོབ་
ལས་མ་བྱལ་བེར་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །

སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་མྱང་འདས་ལ་འདུན་པར་བྱེད་
པ་དང་། དེ་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྟོན་པ་དང་། དེ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་གསུམ་བྱེད་
པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་བཅུད་གང་རུང་གི་ནམ་པར་སྐྱུལ་བའི་གཟུགས་སྐྱེ་དེ་སྐྱུལ་
སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཟོ་བ་སྐྱུལ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱེ་མཚོག་གི་སྐྱུལ་སྐྱེ་
གསུམ། དང་བོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུལ་བའི་བི་ཤ་ཀམ་ལྷ་བྲ། མཚོག་སྐྱུལ་མ་
ཡིན་པའི་སྐྱུལ་སྐྱེ་ལ་གཉིས་པས་བྱལ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གདུལ་བྱ་ནམས་གང་
ལ་གང་གིས་འདུལ་བའི་ནམ་པ་དེ་དང་དེ་བསྟན་པའི་སྐྱེའི་ཆ་ལ་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་
སྐྱེར་འདོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྷ་བྲ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་བྱའོ། །འདིར་མཛད་པ་
བཅུ་གཉིས་བཤད་པ་སྟོན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་ལ་རིགས་འགྲེ་
སྐྱེར་རོ། །ཆོས་བཞིར་ཆོས་འཁོར་སྟོར་བར་གསུངས་པ། ཉོར་ཁྲ་བཞི་བ་ལྷ་བ་
གཉིས་ཀ་ལ་ཞག་མི་བྱལ་མ་དོར་བར་ཞེ་དགའི་ཉིན་དེའམ། ས་གའི་བཙེ་ལྷ་
ནས་ཅི་དཔུང། ཁོ་ན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤྱུ་བྱལ་པ་བྱེ་མདོའི་ལྷགས་
ལ་སྐྱུལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུའི་ཚུ་རྒྱུན་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱེ་མདོའི་ལྷགས་
ལ་དེའི་སྐྱུལ་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཟེར་ན། ནས། དེས་དེ་ནམས་པན་ཚུན་
གཅིག་གཅིག་གི་སྐྱུལ་བར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་སྐྱུལ་བར་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། པན་ཚུན་སྐྱུལ་བྱ་སྐྱུལ་བྱེད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་པ་སྒྲིང་འདིར་
བཞུགས་ཆེ་གཞན་གྱི་དེ་རྣམས་འདིའི་སྒྲུལ་བ་དང་། གཞན་ན་བཞུགས་ཆེ་
འདིའི་སྟོན་པ་དེ་དག་གི་སྒྲུལ་བ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བྱས་ན་མཛོད་སོགས་དང་
མཐུན་ནོ། །ཡང་ན་རང་གི་སྤྱོད་ལ་གྱི་རྒྱལ་བ་དེའི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ཡིན་ཟེར་ན། ཞེས་
རང་གི་སྤྱོད་ལ་ཞེས་པ་དང་། སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་སྟོན་ན་ལོངས་སྤྱིའི་སྒྲུལ་བར་མི་
འདོད་ཀྱང་སྒྲུལ་བར་འདོད་ཟེར་རམ་དཔྱད།

འཕྲིན་ལས།

༄ འཕགས་པ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་ཞེས་པའི་དེ་སྐྱུ་སྒྲུལ་སྒྲུལ་སྒྱུར་བ།
གསེར་ཕྱིང་ལས། འཕགས་པ་ལྟར་ན། ནས། ཉི་ལྷང་ལས་ཆོགས་བཅད་འདི་
སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་འཇུག་པ་གཅིག་དུ་མཛོད་པའི་འོག་དུ་འཕྲིན་ལས་ལ་མཆོམས་
སྒྱུར་བས་སོ། །ཞེས་པས་སྒྲུབ་པ་ལས། ཉི་ལྷང་དུ་མི་གསལ་ལོ། །དེའི་དེ་སྐྱུ་
འཕགས་པས་གཙོ་བོ་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་
དང་སྒྱུར་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ནར་གཉིས་ཀས་མི་སྒྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀས་འདིའི་དངོས་
བཞན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཆོས་ལོངས་སྒྲུལ་སྒྲུ་གསུམ་གར་སྒྱུར་ཏེ། ཉི་ལྷང་ལས།
ཡང་ཆོས་སྤྱིའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱིང་
ལས། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་དང་དག་ལྟར་དུ་འང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བེད་དེ་
གསུམ་གས་སྒྲུ་གསུམ་ག་ལ་ཆོས་སྤྱིའི་བྱས་ནས་དེའི་འཕྲིན་ལས་སུ་འདོད་དོ། །
ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་ལས། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལོངས་སྤྱིའི་རྫོགས་པའི་
སྒྲུལ་སོགས་པར་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ན་དོན་བྱ་བ་མཛོད་པས་ན། གདུལ་
བྱའི་སྤྱི་བོའི་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་དེའི་བདག་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་

ནམས་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་ལུས་ནམ་བཞག་གི་ཚོས་སྐྱེ་ཞེས་པ་བསྟན་བཤད་སྒྱུར་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྲུས་ནས་མཛད་པ། ཞེས་པས་འཕྲིན་ལས་ཞར་ལ་བསྟན་པར་འདོད་ལ། འབགས་པས་ཚོས་སྐྱེ་ཞེས་པ་བསྟན་བཤད་སྒྱུར་བ་ཁོ་ནར་བྱས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་མཛད་པ་དང་བཞིར་བྱས་སོ། །གསེར་སྤེང་ལས། རིག་བྱིན་ནི་སྐྱེ་བཞི་གའི་མཛད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གསེར་སྤེང་བས་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་གསེར་སྤེང་ལས། འཕྲིན་ལས་སྐྱེ་ལྟག་མ་གསུམ་དང་ལས་ལས་ཅན་དུ་འབྲེལ་གྱི། སྐྱེ་དང་བོ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱེ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། འདུས་མ་བྱས་ལ་ལས་དང་ལས་ཅན་གང་ཡང་མེད་དོ། །འབྲེལ་བ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་དོན་བྱ་བ་མཛད་པས། ཞེས་པ་ལྟར། འཕྲིན་ལས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བྲབ་སྟེ། ཁྱི་རག་དབང་བཟ་ཤིས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནམ་བཞག་ལས། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བའི་མཛད་པའམ་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པས་བྲབ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་དང་གསེར་སྤེང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། རང་རེའི་དོན་བདུན་ཅུ་དང་། ཡིག་ཆ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རང་རྒྱ་ནམ་མཁུན་ནམ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ནམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། གཞུའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའི་ནམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུལ་སྐྱེ་ལའང་སྒྱུར་བེར་ན། འོ་ན། རང་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ནམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་དེ། རང་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་དེའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་

རིགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ལ་རང་སྒྲུབ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 སྒྲུལ་སྒྲུལ་ལའང་རིགས་འདྲ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཁ་སློལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 རང་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྒྲུབ་དེའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ན། རང་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྒྲུབ་དེའི་རྗེས་
 སུ་བྱུང་བའི་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤར་ལྟར། ལོངས་སྒྲུལ་
 གང་ལ་སྒྲུབ་ཀྱང་འདྲ། ཞེས་པ་སྒྲུབ་གསུམ་རང་རང་གི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ཀྱང་།
 རང་རང་ལས་བྱུང་བ་མིན་པས་ཡིན་ལ། རང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྒྲུབ་དེ། རང་རྒྱལ་
 ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྒྲུབ་དེའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་མིན་དང་། རང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྒྲུབ་ཡོད་
 མེད་སོགས་ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ་དང་སྒྲུབ་ན་དཔྱད་བྱ་མང་བས་ཡིན་ལ།
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། འོན་པུན་ཅུར་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྒྲུབ་དང་རང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྒྲུབ་དེ་
 ལས་བྱུང་བ་མེད་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྒྲུབ་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ཟེར་བ་
 སོགས་བསུས་གྲ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་ཡིན་
 ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་འཕྲིན་
 ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུག་པ་ལས། དེ་ཡི་ལོངས་སྒྲོལ་རྒྱུ་བསོད་
 བསམ་གྱིས། ཟིན་དང་སྒྲུལ་བ་མཐའ་གཞན་ལས་དེའི་མཐུས། སྒྲུབ་ཀྱང་ཚོས་
 གྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་འབྱུང་བ། །དེ་ལས་འཛིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རིགས། ཞེས་
 ལོངས་སྒྲུབ་དེ་བསོད་བསམ་གྱི་ཚོགས་གྱིས་ཟིན་ཅིང་། ལོངས་སྒྲུབ་དེས་སྒྲུལ་བ་
 སྒྲུལ་ནས་མཛད་པ་མཛད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བར།
 དེའི་བདག་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ནམས་ནི། ཞེས་པས་ལོངས་སྒྲུལ་གཉིས་
 གྱི་འཕྲིན་ལས་གྱི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། ཚོགས་སྒྲོལ་མན་ཆད་གྱི་
 འཕྲིན་ལས་ལ་སྒྲུལ་སྒྲུབ་འཕྲིན་ལས་གཙོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མན་ཆད་
 འདུག་ལུལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་སྒྲུལ་སྒྲུབ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པས་
 ཚོགས་སྒྲོལ་ན་ལོངས་སྒྲུབ་འཕྲིན་ལས་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། གཙོ་བོ་

སྒོས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་ལོངས་སྐྱའི་སྐྱ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་
བྱས་ནས་དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་མི་འདུག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སོ་སྤྱི་
སོགས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་སྤར་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། ཆོས་
སྐྱའི་ཡོན་ཏན་དང་དེའི་དབང་གིས་བྱང་བ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་
དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱལ་སྐྱའི་ཡོན་
ཏན་དང་དེའི་དབང་གིས་བྱང་བ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་
ཡོན་ཏན་དེ་སྤྱལ་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་དང་།
ཞེས་པས་ཆོས་སྐྱ་དང་ཆོས་སྐྱ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
བསྐྱས་པས་སྐྱ་དེའི་འཕྲིན་ལས་ལ་སྐྱ་དེའི་དབང་གིས་བྱང་བ་མི་དགོས་པར་
བསྟན། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པས་དགེ་བ་མི་དགོས་ཀྱང་འབྲས་བུ་
བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཀྱང་། རྩི་བཅུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
ལས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ནས། དགེ་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་ལ་དགེ་བས་བྱབ་པར་གསུངས་ཤིང་། རོལ་མཚོར། གདུལ་བྱ་ལམ་
ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས། ནས། ཞེས་གསུངས་པ་གདུལ་བྱ་ལམ་ཀྱི་
རྟེན་ལ་འགོད་པ་དགེ་བར་ཡང་འདོག་གམ་དཔྱད། རང་རེའི་སྐྱབས་གཉིས་
པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཐུབ་དབང་གི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་ཆོས་ཅན། ནས།
རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང་འདི་འདྲའི་ཚུགས་སྤྱིའི་དབང་
གིས་ཡིན་ནམ་སྟམ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལས། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན། རྣམ་
དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས། ཆོས་དཀར་བོ་
རྣམས་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་

རྒྱལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
 རྒྱལ་ཉོན་མོངས་དང་མ་འདྲེས་པས་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དཀར་
 བོར་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུ་དཀར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན། འདུས་
 མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་དང་། ངན་སོང་གི་གནས་དང་དེའི་ཉེན་རྒྱལ་གྱི་
 རྒྱུ་དཀར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ་ལོ། །དེས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྒྱུ་
 དཀར་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་བསྟན་ཀྱི། བྱལ་པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། ཅ་བར་
 འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐོང་བ་འདྲེན་པའི་འོད་ཟེར་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གསུམ། རྒྱུད་སྤྱི་མ་
 ལས་དང་བོ་གཉིས། ཇི་ལྟར་ཆངས་པ་ཆངས་པ་ཡི། །གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་
 བཞིན་དུ། །ལྟ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །སྤང་བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་
 ལྟར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆངས་པའི་དཔེས་དང་། ཇི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་
 པ། །རང་འོད་ཅིག་ཅར་སྟོས་པ་ཡིས། །པད་སོགས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་
 དང་། །གཞན་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཔེས་
 ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པས། རྒྱུའི་འཕྲིན་ལས་ནི། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་
 བཞག་ལས། རྒྱུའི་འཕྲིན་ལས་ལ་སྐྱལ་བའི་སྐྱེ་དང་། འོད་དང་། གོམ་པ་འདོར་
 བ་དང་། རྒྱན་འབྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱལ་སྐྱེ་ཐམས་
 ཅད་དང་། དཀོན་མཆོག་སྟོན་མའི་མདོ་ལྟར། མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྲུམ་མེད་བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་ས་བོན་འཛོག་པའི་འོད་ཟེར་ལྟའི་འོད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དང་།
 འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་པས་གདུལ་བྱ་སྤྲིད་མཆོ་ལས་སྟོལ་བའི་འོད་ཟེར་སོགས་
 དང་། །ཁ་དོག་དང་རྒྱུའི་བཀོད་པ་དང་། རྒྱུད་ལམ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་། །གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ལ། མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་
 མཆོག་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་དང་། དེའི་ནང་ནས་གྱང་། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་

བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། ཅེས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་མཚོག་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་བྱང་པར་གདུལ་བྱའི་སྟོང་དང་འཚམས་པར་འདོམས་པ་དང་། བག་ཡོད་པའི་གནས་ལ་སྟོར་བ་དང་། ཉེར་འཚེ་དང་སྟུག་བསྐལ་ལས་སྟོབ་པ་སོགས་ཀྱང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ནོ། །སྟུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ནི། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལས། རྒྱལ་བའི་སྟུགས་རྩི་འོད་ཟེར་ཞིང་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པར་སྟོབ་དང་། གདུལ་བྱ་ལ་རི་ལྷ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་མ་ལུས་འདོམས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སོ་བྱང་ཏུ་གཤེགས་པའི་ཆོ་སྟོབ་མིག་དང་མི་ལྟན་པ་དག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་། མངོན་མཐོ་དང་། དེས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་མཐོང་བ་དང་། སྲིད་པའི་མཚོར་ལྷུང་ཞིང་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བས་བསྐྱབ་པ་རྣམས་མངོན་མཐོ་བྱང་པར་བ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སྟུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྒྱུད་སྒྲ་ལྟར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་བའི་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩི་སོགས་ཀྱང་སྟུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་བསྟུབས་སོ། །གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་འདི་དག་གོ། ཞེས་སྟོབས་བཅུ་མི་འདིགས་པ་བཞི་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་དེ་སོ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སོ་གཉིས་གསུངས་པ་བྱེད་པ་བོས་བྱེ་བས། འཕྲིན་ལས་ལ་དེས་བྱབ་བམ་སྟུམ་སྟེ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་འཕྲིན་ལས་བཅུ་ནི། དབྱིག་འགྲེལ་ལས་འཕྲིན་ལས་ཟབ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་གནས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། མཐར་སྟུག་པར་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། སྟུལ་བ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། ཡེ་ཤེས་འཇུག་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕྲིན་ལས་

དང་། ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། ཡེ་ཤེས་མི་འཇུག་པའི་
 འཕྲིན་ལས་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འདྲ་བ་ལས་ཡེ་ཤེས་བྱང་པར་དུ་
 འཕགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་བཤད་དོ། ཞེས་པའི་དང་པོ་ནི།
 མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་ལ། བྱང་ཆུབ་རིན་
 ཆེན་འབྱུང་གནས་འདྲ། ཞེས། སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་
 རྣམས་འབྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་དཔེའི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ལས་རིན་པོ་
 ཆེ་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་དུ། སླིན་
 ཆེན་དང་ཡང་འདྲ་བར་འདོད། ཁྱེད་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་འཕེལ་ན་དེས་སླིན་ལས་ཆར་བབས་ནས་ལོ་རྟོག་སླིན་པ་
 དང་། གསུམ་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རབ་རྫོགས་ཕྱིར། གླེ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུར་
 འདོད། ཁྱེད་ཆོས་སྐྱེའི་ཆོ་ཆོག་གཉིས་རྫོགས་པ་ཆར་བ་དཔེའི་གླེ་བ་ཉ་ཆོ་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པ་དང་། བཞི་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉི་
 མ་ཆེན་པོ་འདྲ་བར་འདོད། ཁྱེད་ཡེ་ཤེས་དཔེའི་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཆོས་
 བཤད་པས་འགྲོ་བའི་མི་ཤེས་པ་བསལ་བ་དཔེའི་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་
 སེལ་བ་དང་། ལྷ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། འོད་ཟེར་དཔག་དུ་
 མེད་འདྲེས་ཤིང་། ཉུག་དུ་བྱ་བ་གཅིག་ལ་འཇུག། འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་སྣང་
 བར་བྱེད། ཉེ་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་དཔག་དུ་མེད་
 འདྲེས་ཤིང་། མཛད་པ་གཅིག་ནི་མཛད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་མཛད་པར་
 འདོད། ཁྱེད་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་དཔག་མེད་འདྲེས་ཤིང་།
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་བརྒྱན་སྒྲིམ་པ་དང་ལོ་རྟོག་སླིན་པ་འཇིག་རྟེན་སྣང་བའི་
 བྱ་བ་བྱེད་པར་གཅིག་པ་བཞིན་དུ། ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་སངས་རྒྱས་ཇི་སྟེད་
 བཞུགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐུལ་བ་གཅིག་ཅར་སྐུལ་ནས་དེ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བརྒྱན་སྒྲིམ་པར་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བའི་ལོ་

རྟེན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་པ་ནི། དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་ །བྱུང་ན་འོད་ཟེར་ཀྱན་འབྱུང་བ། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་། །ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས། དཔེར་ན། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་བྱུང་ན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཞིང་འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་སྣང་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་གཅིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྱུང་ཅིང་སྤྱུལ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཆེ་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཛད་པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དག་ །འཇུག་ལ་བདག་གིར་བྱ་བ་མེད། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། །འཇུག་ལ་བདག་གིར་མཛད་མི་མངའ། །ཞེས་དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱས་ཀྱང་འདི་བྱས་སོ་སྟམ་པའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ན་རྣམ་རྟོག་མེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་བཏང་བས། །འགྲོ་བ་སྣང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཅིག་ཅར་སྣང་། །ཞེས་དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཏང་བས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། ཤེས་བྱ་སྣ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དགུ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རྣམས། །སྒྲིན་ལ་སོགས་པས་སྒྲིབ་པར་འདོད། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རྣམས། །སེམས་ཅན་གྱི་ནི་ཉེས་པས་སྒྲིབ། །ཅེས་ཉི་མས་འོད་ཟེར་བཏང་ཡང་སྒྲིན་གྱིས་བསྒྲིབས་ནས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མི་འབབ་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆེ་དང་དུས་དང་སེམས་ཅན་དང་ལྟ་བ་དང་རྟོན་མོངས་པའི་སྟོགས་མ་སྟེ་ལྟ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་མི་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དེ་འདིའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ཏེ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལས། ཡེ་ཤེས་དེའི་འཕྲིན་ལས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་མི་

འདུག་པའི་བྱ་བ་དེའི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་
བྱ་མེད་ན་མུ་ངན་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པ་སངས་རྒྱས་དེའི་མཛད་པ་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྩ་བ་ནི། རི་ལྷར་མདུད་པའི་དབང་
གིས་ན། ཁོས་ལ་ཆོན་བཀྲ་མི་བཀྲ་བ། །དེ་བཞིན་འཕེན་པའི་དབང་གིས་
ན། ཁྱོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བཀྲ་མི་བཀྲ། །ཞེས་དཔེར་ན་གོས་དཀར་བོ་ལ་ཆོས་
བྱེད་ཆེ་མདུད་པ་བོར་སར་ཆོས་མི་འགོ་ལ་གཞན་ལ་འགོ་བ་བཞིན་དུ། སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་། རྣམ་གྱོལ་སོགས་མཚུངས་ཀྱང་སྦྱུལ་བ་དང་
མཛད་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བ། གདུལ་བྱའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པའི་
དབང་གིས་ཡིན་པས་སྦྱུལ་བ་སྣ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་བརྩར་འདྲོག་པ་ལྷར་
གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ཀྱང་བྱེད་པ་བོའི་འཕྲིན་ལས་ཡུལ་ལ་
འདུག་ཚུལ་གྱིས་བཞག་གོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འདིར་ཉེར་བདུན་གསུངས་པ་
གཙུག་བོ་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བྱེ་བས། དེ་ལ་འཕགས་པའི་
ལྷགས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཆོགས་
ལམ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་ལམ་ལ་བཞི། མཐོང་ལམ་ལ་གཅིག་ སློམ་ལམ་ལ་བཙོ་
བརྒྱད། འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་གཅིག་བྱས་ལ། དེའི་སློམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་བཙོ་
བརྒྱད་ནི་ས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་གཅིག་ ས་བཞི་བ་ལྷ་བ་དྲུག་པ་གསུམ་
ལ་གཅིག་ ས་བདུན་པར་གཅིག་ ས་བརྒྱད་པར་བཞི། ས་དགུ་བ་ལ་གཉིས། ས་
བརྩ་བ་ལ་དགུ་བར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ། རྟོག་ལོའི་ལྷེ་ཀ་རྒྱུད་དུ་
བཀོད་པ་ལྷར་ལས། ཉི་ལྷང་ན་ལམ་སོ་སོར་སྦྱར་རྒྱུའི་ཆོག་གསལ་བོ་མེད་
དོ། །གཉིས་པ། སློབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་ལ། ཆོགས་ལམ་ལ་དྲུག་ འདིའི་ཕྱི་མ་
གསུམ་འཕགས་པས་སློམ་བྱུང་ལ་སྦྱར་སྟུང་། སྦྱོར་ལམ་ལ་གཅིག་ མཐོང་ལམ་
ལ་གཅིག་འདི་གཉིས་ཀ་མཐུན། སློམ་ལམ་ལ་བཙོ་བརྒྱད་ནི། ས་གཉིས་པ་
ནས་ལྷའི་བར་ལ་གཅིག་ ས་དྲུག་པ་ལ་གཅིག་ ས་བདུན་པར་གཅིག་འདི་

མཐུན། ས་བརྒྱད་པར་གཉིས། ས་དགུ་བར་གཅིག་ ས་བརྒྱ་བར་བརྒྱ་གཉིས་ལ།
ས་བརྒྱ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་གཅིག་ གྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་གསུམ། སིད་པ་ཐ་
མ་ལ་འགོད་པ་བརྒྱད། འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་གཅིག་བྱས་པ། གཙོ་བོ་བྱ་བ་
ཡུལ་ལ་ཡོད་པས་འདྲིལ་སྟེ། ཡིག་ཆར། ལྷག་མ་ཉེར་དྲུག་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཉེར་དྲུག་ལམ་ཁྱལ་ས་ཁོ་ནར་བཞག་པའི་
བྱིར། དེ་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་འགོད་བྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་
ལམ་མ་ཁྱལ་ས་ན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་བ་ཉེར་བདུན་བོ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞག་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་བརྒྱད་སྟོང་བ་དེ་འཕྲིན་
ལས་ཉེར་བདུན་བོ་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གདུལ་བྱ་དུ་མ་ལམ་གྱི་
ཉེན་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་
པར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གོང་གི་འཕྲིན་ལས་དེ་དག་ལ་བྱེད་པ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། བྱ་བ་
ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་རེ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གང་རུང་གིས་བྱ་བ་
བོ། །འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་ལ་འགོད་པ་བོ་ལ་ལམ་མ་ཁྱལ་ས་ཀྱང་ཡོད་པས་
བྱེད་པ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡང་དེ་ལྟར་འདྲིལ་ལ། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་འདྲིལ་སྟེ། ཐབས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་དང་བཀའ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་
བོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་དང་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་དེ་འགོད་པ་བོ་དང་། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་
ཟག་དེ་དང་འགོད་མཁན་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ཆོགས་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་འགོད་
བྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཁོ་ན་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གིས་བྱང་འདས་ཐོབ་པའི་
ཆ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཁོ་ནར་བཞག་ན། ཡིག་ཆར། བྱ་

བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དུས་གཅིག་ཀྱང་འགལ་ནའང་། དེ་དག་
 འགོད་བྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགྲིག་གམ་དབྱེད། སྤྱིར་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མངོན་མཐོ་དང་རིས་
 ལེགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
 ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །འདིག་
 རྟེན་བསོད་ནམས་སྒོ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱུ་
 ཆེན་ལས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། རིས་པར་
 ལེགས་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་དགེ་ལེགས་ནི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱུག་བསྐྱེལ་མ་ལུས་པ་སེལ་
 བའི་སྒྲན་དང་བདེ་དགེ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ནོར་བུ་
 རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་འཕྲིན་ལས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རྗེ་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་
 ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཁས་པ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱས་
 རྗེས་བྲན་བྱོས། ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འགྲོ་བའི་སྦྱུག་བསྐྱེལ་སྒྲན་
 གཅིག་ལྟ། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །བསྐྱེད་པ་རྟེན་དང་བཀྱར་
 རྟེན་དང་། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་ཐུང་ཅིག །ཅིས་སོགས་ལེགས་བཤད་རྒྱ་
 མཆོ་དག་ལས་གྲུབ་བོ། །

མཆོག་གྱུང་།

འདིར་སྒྲས་པ། ཕྱི་རུ་མཆོན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་གྲུར་ཀུམ་
 གཟུགས། །ནང་དུ་མཁྱེན་བཅེ་རུས་པའི་མཆོར་སྦྱག་རྡོམས། །གསང་བ་བདེ་

སྟོང་ནམ་པར་ཉག་རོལ་བ། །མཁའ་གཏེར་ནམ་གསུམ་དུས་ཀྱི་སྟོང་དབུས་
བཞུགས། །རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱ་གྲི་དགོངས་དོན་ཨ་མི་ཏ། །རྒྱལ་སྤྲུལ་དཔའ་བོས་
རི་ལྷོ་སྟོད་པའི་ཚུལ། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་འགྲེལ་བ་ལ། །རྒྱལ་
བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྤྲུལ་སྒྲ་ཡིས་དབེན། །དེ་ཡི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེད་ནམ་
བཤད་ཀྱི། །དགོངས་དོན་མཁས་དབང་སོ་སོས་བཀྲལ་བའི་དོན། །བཤད་པའི་
དོ་རྩེ་གཞུང་མཚོག་ཀེ་ཏ་ཀས། །དུངས་སྟོགས་སོ་སོར་བྱེ་བའི་དཀའ་གནས་
ནམས། །དམ་པའི་བཞེད་སྟོལ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་བྱིར། །ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་དད་
གུས་སྦྱངས་པ་དང་། །མཁན་ཆེན་སྤྱོད་མཚན་ཅན་ཡབ་སྤྲུལ་ལ། །ལ་སོགས་
བཤེས་ནམས་བཙོན་པས་བསྟེན་པའི་མཐུས། །ཏ་ས་བརྩ་ཡབ་སྤྲུལ་དགོངས་
པའི་མཐིལ། །བདག་སྟོར་འོལ་སྦྱི་ཅམ་ཞིག་ཤར་བའི་དོན། །མི་བརྟེན་སྐལ་
མཉམ་གཞན་ལའང་པན་པའི་བྱིར། །དྲི་མེད་ལུང་དང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་
བྱངས། །ཞོངས་པ་གང་མཆིས་གཟུར་གནས་མཁས་ལ་འཆགས། །ལེགས་ཆ་
ཀྱན་མཁའ་སྒྲ་མ་ཡབ་སྤྲུལ་དང་། །དེ་ཡི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་འཆོལ་འདོད་
པའི། །རིགས་སྒྲ་ཆོགས་ནམས་དགེས་པའི་མཚོད་པར་འབུལ། །དགེ་འདིས་
མཁས་བྱ་བ་སྒྲ་བའི་ཉི་མ་ཡིས། །དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་
ཆོ། །བདག་སོགས་འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་རྩེས་བཟུང་སྟེ། །སྦྱ་བཞིའི་གོ་འཕང་
འཕོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ། །

ཞེས་འདམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་མཚོག་གི་ཡར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་རིན་ཆེན་སྟོན་
མེ་དང་། །རྩེ་དྲི་པོ་མཚན་ཅན་གྱི་མཚན་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐལ་
བཟང་འཇུག་དོགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །དམ་པའི་སྦྱི་འཕྲེང་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་ལྷག་གི་སྤུལ་བའི་
སྦྱ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་མདོ་སྤྲུགས་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་པ་སྤུལ་དུ་
བྱིན་པ་དོ་རམས་པ་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ཡར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་དང་། །མཚན་

འགྲེལ་ཚུལ་འཕྲོ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་གནས་ནམས་ལ་དམ་པ་སྡེ་མ་ནམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ལྟར་བྱུང་
 ཕྱིན་པའི་ཞིབ་ཆ་དང་། ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གསལ་བ་དགོས། ཞེས་སྡེ་མོ་ནས་བསྐྱེད་ཞིང་
 ཕྱིས་པོ་རད་ཨ་གོའི་དགོན་པའི་ཁྱི་བ། མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་རྟོ་རམས་པ་དབང་འཕེལ་དང་།
 གཅིག་ཏུ་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་འཆོལ་བ་ལ་ངོམས་པ་མེད་པ་བཀའ་བཅུ་སྟོ་བཟང་དཔལ་
 ལྡན་སོགས་བཤེས་གཉེན་འགས་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་སྲང་འགའ་བྱི་ཤོག་བཅས་ནན་ཏན་ཆེན་
 པོས་བསྐྱེད་དོར། ཡད་བང་ལུང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངའ་བདག་སྟོན་གསུམ་ཀྱི་བཅས་པ་སྡེ་
 མོ་ཅམ་ཡང་མིག་གི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་སྲུང་བའི་ཉེ་བར་འཁོར་ཀྱི་མཆེད་ཟླ། བཀའ་བོད་ལྡན་
 མཆོན་པའི་མདོ་སྟགས་མཐའ་དག་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ནམ་
 གཉིས་ཀྱི་གདུང་འཆོབ་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་
 ཡབ་སྲས་ལྡེ་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཐོས་ཤིང་། རང་གི་སྟོན་དཔག་ཆོད་ཀྱིས་བཀའ་
 པོད་ལྡེ་སོགས་ལ་དོགས་གཅོད་ཀྱང་ཁ་ཡར་ཁྱེས་པའི་ཀྱི་ན་བ་བཙུན་གཟུགས་མ་ཉི་ས་རས་རང་
 གིས་བརྗེད་བྱང་དང་། གཞན་ལའང་ཅུང་ཟད་པན་ན་སྒྲུམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། རབ་བྱུང་
 བཙོ་ལྡེ་བའི་བགྲང་བྱ་ཐ་མ་མེ་སྟག་ལོའི་དཔོ་རྒྱའི་ཡར་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ལ་རྫོགས་པར་བྱིས་པ་
 འདིས་ཀྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་ཀྱི་སྟེ་ཆེན་པོ་འདིས་མཆོན་པའི་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་གཞུང་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་འཆད་ཉན་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

དགེ་ལེགས་འཕེལ།

པར་བྱང་སྒྲིན་ཆེག

ཕྱི་ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཆོར་རོ་གཅིག་ཏུ།

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་ལྟར།

ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཚི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་སྤང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྤྱང་ཕྱག་བརྒྱ།
གདེངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངས་ལེགས་ལོ་རྒྱུད་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་
ཤུག་མེད་གཏེ་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འཕུལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
དམིགས་ནས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་
འཁྱུར་གང་ལའང་སྒྱུར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡེའི་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྒྲིབ་བ་དག་
དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་སྒྱུར་བའོ།